

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

TÜZOLTÁSÜGYI SZAKLAP.

MEGJELENIK HAVONKINT LEGALÁBB EGYSZER

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

S MINDEN HAZAI TÜZOLTÓEGYLETNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

Felelős szerkesztő: PAP EMIL.

Lapvezér: MARKUSOVSZKY BÉLA.

Kiadó és laptulajdonos:
BUDAPESTI ÖNKÉNTES
TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
I. szentháromságter 6.

Szakcikkek és minden
egyéb közlemények a szerkesztőséghez
intézendők.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 frt
fél 6 frt; negyed 3 frt; egy 2 hasábos sor
12 kr. és mindig 30 kr. bélyegdíj.

Gr. Cziráky Béla.

A legelső magyar ember a király: a legelső magyar tűzoltó Cziráky Béla gr. A zalaegerszegi agygyűlés óta az, ekkor választatván meg a magy. rsz. tűzoltószövetségnek elnökévé. József főherceg, int. protektor, védangyalként mindnyájunknak és így Czirákynak is felette áll; mint a vidék egyik főparancsnoka azonban szintén csak utána következik.

Mióta elnöki méltóságát elfoglalta, tartott ugyan ár egy értekezletet nov. havában, az első vál. ülést azonban csak most hívatta egybe. Első hivatalos nyakdedése tehát 1883. év jan. hó 6-tól datálódik s időn mi őt ez alkalomból melegen üdvözlőnk — telességünknek tartjuk egyszersmind a t. bajtársak-uk bemutatni a mi fejünket; az egyetlen tűzoltót, köztünk, magyar tűzoltók közt, tabornoki rang-1 bir.

Szövetségünk elnöke a magyar király tárnokmesterének id. gr. Cziráky Jánosnak öregebbik fia, a rendiház jegyzője, a nemzeti kaszinó tagja, a budapesti önk. egyesület (szabadságolt) tagja, stb. a lovasrényi önkénteseknek főparancsnoka, stb. stb.

Mindezen felsorolt címek közül csupán egyen közzé lehetnek meg némely bajtársak, azok t. i., kik nem érthetik meg első pillanatra, hogy mi annak a jelentősége, ha valaki épen a mostani tárnokmesternek fia. Pedig, hogy elnökünk oly gazdag az általa legjobban méltányolható férfiúi erényekben, az ő sorban épen atyjának, Cziráky János grófnak a neve, ki egy legutóbbi nyílt levelében is a következőleg ír:

... »hol a felebaráti szeretetnek rendíthetetlen hű ragaszkodást és tömörült együttműködést kíván, a hová a békétszerető jóakaratuaknak békétdető harang buzdító hangja hív: ott talpon lesznek alkonyat felé közelgő életemnek hátra levő napokban is helyt állók!«

A sasok csak sast nemzenek! Az ily nemesen dolgozó s érző atyának csak oly fia lehet, ki

humánus intézményünk iránt nemcsak érzékkel bír; de kit apjától eltanult erkölcsi nagysága a felebaráti szeretetnek gyakorlására készítet — tettekre buzdít!

S gr. Cziráky Béla, mióta tűzoltó, *mindenkor a tettek embere volt!* Pedig jó ideje, hogy ügyünknek főként bajnoka. 1873-ban lépett be a budapesti önk. egyesület tagjai közé.

Nevezett egyesületnek akkortájt alapító, tiszteletbeli, pártoló, kedvelő, működő és rendfentartó tagjai voltak. — Ezeknek pusztán felsorolása is sokat mondó tény gyanánt tünteti fel azt, hogy a nemes gróf a *működő* tagok sorába vétette fel magát. Nem a pusztán parádézásra való hajlam vitte tehát őt e lépésre; hanem maga a zászlónkra irt nagy eszme! Áthatotta a szép, jó és nemes iránt fokozott szeretetben fogékony keblét humánus intézményünk magasztos volta és félre téve az előítéleteket, ezért állt be tűzoltónak. Nemcsak névleg kívánt szerepeini, de *tettleg* akart felebarátjainak a segítségére lenni. S hogy ezt tehesse, dacára főúri származásának és állásának, nem restelt egy glédába állni a kerges kezű iparosokkal, a nemes ügy érdekében sikra szálló demokrátaikkal. *A felebaráti szeretettől dobogtatott nemes kebel nem ismert vallás, állás és rang szerinti különbséget a veszélylyel szemben!*

Mint demokrata intézménynek a szelleméhez illő, köztűzoltóságon kezdte s a fővárosi önk. egyesületnél a szokásos 3 hónapot mint újonc betöltvén, szabály szerint szivattyusvizsgának vetette magát alá. Miután pedig annak rendje s módja szerint a parancsnokság által szivattyussá minősített, az előirt idő leteltével a mászóvizsgának letételére jelentkezett. Az örségeket csakugy tartván, mint akármelyik másik tűzoltó, a tüzeknél és gyakorlatokon elsajátított ismeretek s testi ügyesség alapján ezt is sikerrel kiállotta. Egyike tehát azon keveseknek, kik szákképzettségüket hitelesen kiállított bizonyítványokkal képesek beigazolni.

A budapesti önk. egyesületnél akkor csak vizsgázott mászószilleműleg csövezető választathatott parancsnokká. S gr. Cziráky Béla ezt a kvalifikációt már bírta. Hogy

tényleg még sem választatott meg, ebben a közgyűlést egyedül azon körülmény gátolta meg, miszerint a jogi pályának végeztével állandó lakását Budapestről Lovas-Berénybe tette át.

De azért nem szűnt meg az ügynek bajnoka lenni s ámbár kénytelen volt megválni az őt tüzoltóvá képzett fővárosi egylettől, a távolban is folyton azon volt, hogy ott is szolgálja a nemes eszmét, hogy ott is tehesen valamit annak az érdekében. *Az ügyérti lelkesedés nála nem volt szalmaláng!*

Megindítá ez irányban tartózkodása helyén az üdvös mozgalmat s erkölcsi és anyagi támogatásának, lankadatlan, buzgó tevékenységének eredménye 1878-ban a »lovas-berényi önk. tüzoltóegylet« megalakulása lett.

A legtöbb ember hálátlan szokott lenni: főnemes, nemes és paraszt, intelligens, félművelt és műveletlen ember egyiránt. Ez is a kor vívmánya, csak-hogy hátrányos, mint a pálinkaivás, mely szintén a civilizációval terjed. Abban a régi, vallásos, józan, becsületes világban csak szörványosan fordult elő a hálátlanság: ma a szabadság és függetlenséget úgy értelmezi az a fékevesztett, saját vesztére törő valástalan tömeg, hogy hálátlannak is lehet, tehát kell lenni. A jogot tagadhatlanul mindenkinek megadja az egyenlőség és a szabadság.

Cziráky Béla gr. ezt a rut kinövését a modern felvilágosodottságnak nem ismeri. Nem felejté el, hogy a mit tud, mint tüzoltó, azt a budapesti önk. egyletnek köszönheti, — hogy tüzoltóvá, szakemberré a budapesti egylet kebelében növekedett.

Amint a lovas-berényi egyletet megalapította és az egylet tagjait részben önmaga, részben Trozonyi, a budapesti önkéntesek egyik akkori szakaszparancsnoka által begyakorolta: első dolga volt az anyaegyletnek mutatni be magát fiatal egyletével. Meghívta a budapesti egylet főparancsnokát s néhány kiválóbb egyént és egy tiszteletükre rendezett diszgyakorlaton hivatalosan demonstrálta azt, hogy egy hálás tanítvány az anyaegyletben szerzett gyakorlati s elméleti jártasságát miként értékesítheti gyümölcsözően ügyünk és a haza javára. Vajha minden vidékre kerülő bajtársunk hasonlókép eljárni ismerné kötelességének!

Akadnak pessimisták, hogy ne mondjam rosszlelkűek, kik a gróf e szép és dicséretes tettet arra magyarázták, hogy »íme, mire nem viheti a feltűnési vágy az embereket; meghívta a fővárosi egylet színeit vendégül, hogy azután budapesti főparancsnokká választathassa meg magát általuk. Ez undok rágalom nem jutott ugyan el a gróf füléig, a viszonyok azonban úgy hozták magukkal, hogy tényleg bekövetke-

zett az az állapot, melyben az ő budapesti főparancsnokká választása szóba jött.

Az 1867. óta ügyünk szolgálatában Follmann Alajos, ki Széchenyi Ödön grófnak tinápolyba távozta után, a fővárosi önkéntes főparancsnokká választatott, a hét évig egyletünk viselt s nagy terhekkel járó vezérszereplésbe v fáradt és egészségi okokból a diszes állásról lelépett mint a budapesti egyletnek közgyűlésileg megválasztott tiszteletbeli főparancsnoka nyugalomba vonás központi választmány nagyérdemű alelnök ezentul annál osztatlanabbul élhessen a fővárosi ügyeinek s felvirágoztatásának. Akkor lesz a központi választmány választása józanul és jól választott központi választmánya s a központi választmány nagyérdemű alelnökének, ha legalább felerészben ilyen kiváló veterán bajnokokból fog állani!

Follmann távoztával, midőn magasb lelkesülni tudó szellemekben, hál' istennel együtt szép hazánkban körültekintett a budapesti egylet, hogy keressen egy oly férfit, ki a központi egylet élére állítva, nemcsak itthon fogná megtartani őt megillető első helyen; hanem a hon határain ismertté tenni lenne képes az egylet régi hírnevét: ilyen férfit első sorban Cziráky személyében talált fel, s feltalálva, a bizalommal és édesen agasztó lázas örömeivel küldöttésig, elment Lovas-Berénybe. A küldöttség megérkezése a jelentős multu fiatal bajtárs előtt, kérve Méltóságát, hogy tegye boldoggá az ő központi egyletét s nyeiért rajongó budapesti egyletet a központi egylet »igen«-nek kimondásával, adja kegyes beparancsát abba, hogy a budapesti önk. egylet főparancsnokának állásával megkináltathassék.

S a nemes gróf tanubizonyságát s nemcsak szerénységének és ragaszkodásának a központi egyletnek, melynek főparancsnoki állására (mint szavai szerint) érdemetlennek tartá, de a központi egylet mint egyszerű tag most újra belépett: k a központi egylet mitá tudtán kívül a rut rágalmakat is, n a központi egylet talanabbul talán soha senkit sem érintet a központi egylet járt küldöttségnek felszólítására adott válasza vetkező volt:

Igen tisztelt parancsnokság! Kedves

A midőn a budapesti önk. tüzoltó nemes parancsnoksága ez évi január hó közepén nem várt s érdemeimet tulbecsülve kitiszteltetésben részesített, hogy egy külön tiszteletbeli a főparancsnoki tisztséggel megkinálni tizennégy napi gondolkodási időt kérten letelt s miután közbejött, előre nem látott legnagyobb sajnálatomra gátat vetett

mélyesen megjelenve adhassam elő a válaszom: ilyen szabad elhatározásomat írásban közölnöm.

Ha volt harc, mely érzelem és megfontolás közt valaha vivatott: úgy bizonyára jelen alkalommal tént ez, a midőn a nyert felhívás folytán határozni kellett. Mert a míg egyrészt a tűzoltás ügyét táplált érdeklődésem, párosulva azon elismerést elte ragaszkodással, melylyel a budapesti anyaegyesület irányában viseltetem — az »igen« szó megadását veteli: addig másrészt magánviszonyaim oly akadályokat gördítnek elém, a melyeknek legyőzése lehetetlen; ezen viszonyok ugyanis jelen lakóhelyemhez kötnek.

A küldöttség érdemes tagjainak az utóbbit már lehet szerencsém felhozni; hanem akkor azon meggyőzést kellett hallanom, mintha a főparancsnoki állás nem kívánná meg a székhelyen való *állandó* tartózkodást. S ez volt a körülmény, mely részemről különös megfontolásnak a tárgyát képezte. S végre azon meggyőződésre jutottam, hogy épen a budapesti önk. egyesület főparancsnokánál az állandó székhelyen lakás — sine qua non-ja ezen állásnak, melyre, ha bármi tekintetből kivételt akarnánk tenni, ez az ügynek határozott kárára lenne! Mert eltekintve minden egyéb hátrányos oldaltól, megdöntené e felhívás ama nagy felelősséget, mely ezen álláshoz, kell hogy kötve legyen! Másként állna a dolog, ha egy lélek egyletről volna szó. Itt még talán lehet oly kivétel tenni, ha mindjárt nem is az ügynek előnyére: de a fővárosban statuálni ezt, nem lehet, hanem szabad és ha megtétetnék, rosszalando lenne.

Önök bajtársaim főparancsnokot kívánnak, kik az egyesület ügyét méltóan és sikerrel vezetné és ezt a rendő, az én igénytelen személyemre vetve szemőre, kínáltak meg ezen kitűnő állással. Legyen szabad nekem ezen bizalmat bizalommal viszonzni.

Eltekintve attól, hogy ezen állásra megkívántató alkifkációval és illetőleg a szükséges tapasztalatokkal aligha bírok; s miután, mint már említém, csakis a viszonyaim az állandó Budapesten való tartózkodást nem engedik meg: így a főparancsnoki állást, a megfizető bizalmat, el nem fogadhatom.

Ne vegyék ez elhatározásomat rideg visszautasításnak, hanem magánviszonyaim követelményének legyenek meggyőződve, hogy szívélyes bizalmukra a tanuságát legszebb emlék gyanánt fogom megköszönni. Bajtársuk vagyok és maradok ezentul is. S ha van egy kérés, mit Önökhöz még intézнем szabad, az: tartsanak meg továbbra is szives bajtársi jóindulatukban. Ki különben kiváló tisztelettel vagyok Kovács-Berény, 1882. febr. 13.) az érdemes parancsnokomnak szolgálja Cziráky Béla.

A férfias, szép nyilatkozat természetesen lefegyverezte a mindenáron csak rosszat feltételezni szeretőket; és ők vették most legélénkebb sajnálattal tudomásul a gróf meg nem nyerhetését.

Azután következett a második jogtalan gyanúsítás, mely azonban, miután ennek minden a közügyek terén szerepet játszó nevesebb ember ki van téve, már kevésbé sértő; sőt ellenkezőleg felemelő, mert a darazsak is csak az érett szép gyümölcsöt csipkedik, az éretlent és a férgest nem bántják.

Mikor a szövetség elnökévé történt megválasztatását hírül vette Zala-Egerszeg városa és utána az ország, — hajlandók valának némelyek úgy vélekedni: »No ezt az embert sem az érdemeiért, hanem a grófságáért érte a nem közönséges kitüntetés.« E véleményt csak a budapestiek nem osztották, kikhez, az állás elfogadása alkalmából mondott beszéde után a grófnak, a közgyűlésen jelenlevők mind csatlakozának. Hanem országszerte főleg azon bajtársak között, kik a VI. orsz. közgyűléstől távol maradtak, valószínűleg lesznek olyanok, kik még ma is eme balvélekedésben, eme minden alapot nélkülöző előítéletben laborálnak.

Hogy Cziráky Béla a grófi korona birása nélkül is méltó lett volna ezen állásra, mivel általában vezérszerepre termelt egyén: ezt azok állítják meggyőződsük egész hevével, a kik a budapesti önk. egyesületben szorosb értelemben valának bajtársai, a kik tehát, mint személyes ismerősei, a véleményadásra e tekintetben a legilletékesebbek. De hogy, mint magyar *főúr*, mint egy ősrégi főnemes családnak, mely állam-tudósokat, diplomatákat s a vezéri zászlót lobogtató hősokeket adott e hazának, egyik kitűnő sarja, *annyival inkább kvalifikált volt* arra, hogy a közgyűlés által az elnöki méltóságra emeltessék: ezt meg mi állítjuk és állításunkat be is kívánjuk bizonyítani.

Magyarországon szilárdabb gyökere van az arisztokráciának, mint bárhol másutt. Mindenki arisztokrata itt, még a paraszt is; úgy hogy joggal elmondhatjuk, miszerint a magyar demokrácia csak pusztá ábránd, vagy legalább az volt a legutóbbi időkig. Csak annyiban létezett, amennyiben a nemesség jónak látta beállani demokratának; de a voltaképeni polgári osztály, mely a polgári munka emberének sulyt tudna kölcsönözni, Magyarországon még ma sem igen létezik. Ellenben annak a nagy nemzeti vagyonnak és értelmiségnek, melyet az arisztokrácia képvisel, határozottan van sulya a közéletben. — A születési kvalifikáció még ma is fenáll s hogy fenáll, ez *részben* ép oly helyes, mint amennyire *egészen természetes!*

Mert az ember alapjában véve mégis csak az általában legtökéletesebb állati faj képviselője. Szüle-

tésekor sem nem szelid, sem nem erényes, sem nem művelt és a legkevésbé szelid ember. Azt csak a természettudományok haladásából elzárkózók állíthatják, hogy az ember lényegére nézve értelmes és természeténél fogva jó, csupán a gátló és bénító körülmények teszik oly igen gyarlóvá, mint a minó. Ilyen elveket manapság, csak a mult századbeli bölcészek dogmáin rágódó férfiak vallhatnak s azok, kik az önmagunkban lényegünkben rejlő hibát külső dolgokra akarták tolni, szegelyelvén az őszinteséget saját maguk előtt.

Ha tagadjuk is a majommal való vérszerinti rokonságunkat, annyit még is el kell ismernünk, hogy természetünk a majoméhoz nagyon hasonlít. Első sorban nem valami magasabb értelem kormányoz bennünket, nem is a nemes tulajdonságok; hanem igenis. kormányoznak — *a testi szükségek, az állati ösztön, az előítéletek, a képzelődés, a szenvedélyek* s a mi fő: *a személyes érdek*. S a ki kényszerítő viszonyok közé, azok jótékony befolyása alá nem kerül; az megmarad egész élte végeig őseredetiségében. Csak annál jut a magasb értelem a kormányra, csak annál kerekednek felül a nemes tulajdonságok, az válik szelid, erényes, művelt és igazán szabad emberré, akinél a szerencsés viszonyok úgy hozták magukkal, hogy születésétől kezdve meglelt koráig, állandóan ama megbecsülhetetlen kényszer befolyása alatt állott, melyet ezen egy szóval fejezhetünk ki — *nevelés!*

Aki nem részesül jó nevelésben, aki nem kényszerítették nagy fáradság, hosszas tanulás s még hosszabb gyakorlat útján elsajátítani mindazt, ami csakugyan az állatok fölé emel bennünket, hogy tudjunk önmagunknak parancsolni, tudjunk az állati ösztön és a képzelődésen stb. uralkodni: az sohasem lesz jó ember, sohasem lesz kiváló erényekben gazdag, az ilyen még szabad emberré sem lesz. Mert a szabadság első feltétele a szigorú, részrehajlást nem ismerő törvényesség és az öntudatos akarat, mely alá képes vetni magát a törvénynek, *mely függni tud a törvénytől*.

S vajjon melyik osztály szülöttei részesülnek a leggondosabb neveltetésben? s melyik osztály a leg-hatalmasabb, mert leginkább függő? Bizonyára az, amelynek »noblesse oblige» a jelszava.

Szinte látom, mint lebeg bajtársaim ajakán: »Hisz akkor mi nagy többség, mind csak gyarló, hitvány népség vagyunk, mert hát először nem születünk arisztokratának, és másodsor az intézményünk is határozottan demokrata.» Nem kell ettől félni!

Azt, hogy mennyire vagyunk törvénytisztelők, műveltek s e kettő alapján szabadok — mint mondtam — tisztán csak azon kényszerítő viszonyoknak köszönhetjük, a melyek közé kerülünk. Ezeket kép-

viseli az arisztokraciánál a gondos nevelés, s demokratáknál — főleg a gentrynél — ugyancsak a nevelés és még valami — *az élet!* Bennünket, nem az arisztokratákat, az iskolán kívül az élet is nevel. Ez gyakran jobb tanító a legderekabb paedagógusnál. Az élet a legjobb iskolamester. Akinél azonban az élet nem pótolja teljesen a nevelésnek hiányait, az igen gyakran megtörténik; ahol az egyénnél a kényszerítő viszonyok kényszerítő volta csak a munkabírást jelentette ki, de különben műveletlennek hagyta az illetőt: ott bizony hiába tesz szert anyagi függetlenségre, az a magát büszkén demokratának valló ember csak faragatlan, durva erkölcsű, magasabb eszű, lelkesedni képtelen oly valaki marad, aki csak a népszámlálásnál megy egy emberszámba.

Viszont azonban az arisztokratáknál is előfordulhat, hogy dacára a nevelés még oly gondosságra is, a mint a viszonyok jóttevő kényszere megköveteli, amint a nevelői kezek közül kikerül az illető — semmittevésnek, hogy ne mondjuk henye tétlenségnek engedi át magát s ha tesz is valamit, tetlen egy idomított de fékevesztett telivér paripáéhoz hasonlíthatók, melynek nemesek a mozdulatai még a leglátatlan rugdalódzásaiban is, de alapjában véve mégis csak állatiak.

Ha vagyoni *függetlenséggel* nem párosul a társadalomban elfoglalt állásunkkal előirt erkölcsi és az ebből folyó kötelességeknek tudata: akkor az ember oly érdemetlen az a főrangú egyén a tekintetében, mint a biztosító arisztokrata nevezetre, mint a demokraták bitorlója a demokrata sokat jelentő nevezetnek műveletlen és tudatlan demokrácia!

Ha azonban azt látjuk valamely arisztokrata, hogy hivatásának magaslatán áll s nyert nevelés alapján tisztán a nemes tulajdonságok által vezéreltetik; ha kitetszik minden tettéből, hogy a társadalmi tisztelni tudja s a társadalmi állása folytán rá rótt kötelességek elől nem iparkodik kitérni, hanem a kötelességekhez képest rajta van, hogy tegyen, hadd legyen s a jót és nemest előmozdítsa és gyakorolja, akkor mi sem lehet természetesebb és jogosabb, mint éppen az a fölfogás, a melynek értelmében a demokratának már születésénél fogva elismerjük a társadalmi nyos állásokra való nagyobb kvalifikációját, nem a demokratáé hivatottságát.

Ezért tartottuk mi gr. Cziráky Bélát csak a demokratáknál inkább kvalifikáltnak a szövetség elnöki tisztására, midőn ő ez állásra erényei, tehetsége és általában egyéni szép tulajdonainál fogva, mint a gróf is jogosult lett volna.

Cziráky Béla gr. olyan főúr, ki az állásából a kötelességeknek tudatában kész is, meg képes

atoknak megoldására. Őt olyan egyénnek tanulsmerni, aki tiszta tudatával bír annak, hogy a viselés kiválasztottjai nagyobb kötelességekkel terhelve, mint más polgárai a hazának. S érzi, hogy mint a nagyobb vagyon s nagyobb rang képviselője, inkább teljesítheti a társadalom és a hazával szemben a kötelességeket, mint a b. gazda, vagy a hivatalnok s a kereskedő meg az s. És ő teljesíti is magasb és nemesb kötelességét azával és a társadalommal szemben egyaránt. Hogy pedig arisztokraciánknak szereplése ma b. a társadalmi téren van kijelölve, azért ő is sorban ezen a téren értékesíti tehetségeit. Vajha ly főnemessel bírna Magyarország!

A zalaegerszegi közgyűlés óta gr. Cziráky Béla e van letéve magasztos eszménk és nemes ak teljes diadalra juttatása. Rá van bízva a magy. tüzoltószövetség új életre ébresztése, második megeremtése. Vajjon meg fog-e felelni óriási feladatra? . . . *A mi meggyőződésünk csak igenlő választ e kérdésre!*

Ha nem tudnánk mily terhekkal és felelősséggel szép állás, azt mondhatnánk egyszerűen, midőn vözülni akarjuk ez új méltóságában, hogy »az a megnyerte jutalmát!« Tekintve azonban, hogy az orsz. szövetség elnöki széke egyáltalában nem sine de sőt nagyon is sok gondot ad annak, a ki viseli. nem csak felfogni tudja, de annak meg is felelni: helyesebben így fejezhetjük ki magunkat a szövetség az arra való férfiut nyerte meg az őt illető helyre!

Cziráký Béla gr. a fiatalabb tüzoltógeneráció-vezetője. Amaz új generációnak tagja ő, melynek élére kezd lépni a tüzoltóegyleteket és a szövetséget alapító régi gárdának. E generáció teljes tulajdonosul bír a szövetség életében jelenleg fenforgó állapotoknak; de egyszermind az iránt is tisztában van, hogy miként lehet a felvirágzás legfőbb feltételét megszüntetni, elhárítani. Mert az új generáció — s ez megnyugvásunkra legyen konstant — teljes mértékben bírja az ügyért való azon felelősséget, mely a szövetség alapításakor biztos zálogképezte annak, hogy az elültetett csemete valamilyen terebélyes fává nővi ki magát. S hogy mégis, ezen lelkesedésnek és megbízhatóságának, mely a régi gárdáéval azonos módon nyilvánul, — nem közelítetté a magy. orsz. tüzoltószövetség s tekintetében azt a mértéket, mely a megalapítási első időben tett haladás méreteiből jogán várható: azt egyes-egyedül azon kötelességnek kell tulajdonitanunk, hogy vezérségre hihető kormányzó nélkül vergődött sajkánk a külön-

ben tettekben így is gazdag, de eredményekben szegény évek eseményeinek hullámzó tengerén. Volt ugyan a legutóbbi évek alatt is elnökünk, birtunk Bánhidý Béla bárónak személyében egy vezérrel; ha nem róla, bár önzetlen lelkesedését és jóakarátát csak az merhetné kétségbe vonni, a ki jellemtelen inszinnuációkra képes, — minden megsértése nélkül érdemeinek, elmondhatjuk, hogy az általunk is elismert szép tulajdonok mellett, nem tanusította egyszermind azt az erélyességet és odaadást, melyet az ország első tüzoltójától jogosan elvárni nemcsak lehet, de kell. Igaz ugyan, hogy e körülménynek a báró közügyek terén való tulságos elfoglaltsága volt az okozója; ez azonban csupán mentheti, de magát a tényt meg nem változtathatja.

A mint azonban ezt Bánhidý bárónak jellemességétől és lelkiismeretességétől el lehetett várni, belátta ő maga is, hogy mint egyik kerék, hozzátehetjük lényeges kerék, az összhangzó működésnek létesítésében, egyéni közrehatásával kitűnő szolgálatokra képes ugyan: hanem mint a kerekeket szabatos mozgásba hozó, mint indító, vezető erő — jól megállni helyét ez idő szerint nincs módjában s ehhez képest be is adta lemondását az aradi III. közgyűlés kitűntető bizalma folytán viselt elnökségről.

A zalaegerszegi VI. közgyűlés, midőn tudomásul vette volt elnökének a nyilatkozatát, az új elnöké egyhangulag gr. Cziráky Bélát választotta meg. Pedig eltekintve a lelépett elnöktől és József főhercegtől a magy. tüzoltószövetség védnökétől, valamint ifj. gr. Cziráky Jánostól, mint nem főparancsnoktól -- hét másik főnemes bajtárs közül választhatott. A közgyűlés a nyolcadikat választotta és helyesen cselekedett.

Az elnöklő Follmann Alajos midőn kimondá az egyhangu határozatot, a gróf a következő beszédet tartotta:

»Tisztelt közgyűlés! Kedves bajtársak!

Midőn engem a mai alkalommal ezen meg nem érdemlett bizalommal kitűntetni sziveskedtek, — legyen szabad azon nyílt őszinteséggel, mely mint magyarnak, nekem is sajátom, egy pár szót szólani. (Halljuk!)

Midőn Önök engem gr. Széchenyi Ödön és br. Bánhidý Béla után — mellőzésével oly férfiaknak, kik nemcsak régibb tüzoltók, mint én, de kik a szövetség választmányának is régóta tagjai s a kiket ép ezért inkább megilletett volna ez a kitűntetés — mondom midőn mégis engem sziveskedtek elnöké választani: egy felelősséget vállaltak magukra, rám pedig egy kötelességet róttak. Felelősséget elhatározásukért, mert bennem az ismeretlent, nem a tüzoltót választották meg. S kötelességet róttak reám a tekin-

tetben, hogy a belső része a bizalomnak tehetségemhez képest megfeleljenek. (Tetszés.)

A szövetség morális tekintetben oly helyet foglal el hazai tűzoltóságunknál, mely a kontinensen a legelső közt foglal helyet. Másrészt azonban még sem volt képes teljesen megfelelni céljának. mert az annyira divatozó pártfogás — meg oly hatóságok és intézetek részéről is. melyeknek kötelességében állott volna az anyagi pártfogást gyakorolni, — mindeddig, nem tudni mi okból, nem nyilvánult azon mértékben, mint kellett volna. (Igaz! Ugy van!)

A midőn tehát ezen megtisztelő bizalmat elfogadnám, kötelességemnek ismerem, főleg e részben is érvényre emelni a szövetség érdekeit. Ez lesz egyik főtörekvésem. De amennyiben ez nem sikerülne, ép oly kötelességemnek ismerendem, hogy még mielőtt e megtisztelő bizalomnak ideje letelnék: az állásról, mint a melynek személyes képtelenség, vagy a kitűzött cél elérhetlensége miatt meg nem felelhetnék, időnek előtte is leköszönjek.

Kivánságom az, hogy a szövetség érdekeit előmozdítva annak érdekében eredménynyel működhessem: kivánságom, hogy a szövetség elnökletem alatt inkább, mint valaha, felvirágozzék! (Viharos éljenzés.)

A szép csengő hangon s verve-vel előadott beszédre csupán egy a megjegyzésünk, s ez az, hogy kicsinyhitőségnek tartanánk egy gr. Czirákytól, ha fellépésének netáni első sikertelensége, terveinek egyik módon való megghiúsulta s általában nagy reményekre jogosító működésének kezdetben való esetleges eredménytelensége — tüstént visszavonulásra készítenék őt. A nemes ügy érdekében nem szégyen az, ha másodsor, más módon is kísérletet teszünk a kitűzött célnak elérése végett: sőt a magasztos cél érdekében és oly egyénnél, ki a magyarhoni tűzoltó-ügy providentialis férfia, épen a kitartást parancsolja a kötelességérzet!

Hogy ezt Ő méltósága is be fogja látni. annak reményében őt mint szövetségünk elnökét még egyszer melegen üdvözölvén, — csak az lehet a mi óhajtásunk is, ami az övé: hogy »a magy. orsz. tűzoltó-szövetség felvirágozzék!«

Markusovszky Béla.

— Ő felsége Budai Szabó Gábor 4. számú honvédszár ezredbeli tizedesnek tűzvész alkalmával tanúsított kiváló magatartásáért az ezüst érdemkeresztet adományozta, — a gyergyó-tölgyesi görög szertartású katolikusok templomának helyreállítására pedig 200 frtot adományozott.

— A kliniki, keceli, répcsalaki, csánig-nicki s taresai és gyimótfalvi egyesült önkéntes tűzoltó-egyletek alapszabályai

a belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal tattak.

FŐVÁROS.

— Soroksár mezőváros polgárai, mint lapunk számában említettük, belátva intézményünk fontosságát önkéntes tűzoltóegylet alakítását határozták el. Olvasván a »Tűzoltó-Közlöny« 23-ik számában, hogy az önkéntesek szabályzatát mi, mint a vidéki kisebb községek igényeinek legmegfelelőbbet, legközelébb mint a gyanakodásban is közölni szándékszunk, — elhatározták a megkeríteni. Szaz előljárással legott irt is Alcsuthra és »tekintetes tűzoltó főparancsnok urat«, hogy küldje ő tűzoltóságának szabályzatát és minden utasítását. kapták harmadnap szép finom velinpapíron a következő választ: Alcsuthi önkéntes tűzoltó szakasz. Legnagyobb örömmel láttam e hó 14-ről kelt átiratukból, hogy sár mezővárosa önkéntes tűzoltóegyletet alakít és kelve átküldöm saját alapszabályainkat, szolgálati körzeti szabályzatunkat, minden jókat kívánva új fias és emberbaráti. vállalkozásukhoz. Alcsuthon, december hó 18-án. József főherceg, az alcsuthi önkéntes tűzoltóság főparancsnoka Soroksár mezőváros te előljárással Soroksáron.« A főherceg által saját irt levelet felhozták a soroksáriak Budapestre, s tőlünk megtudták, hogy az alcsuthi tűzoltó-parancsnok »tekintetes ur«, siettek előbbi egyszerű címzésüket útve a fenséges főparancsnoknak — szíves készség legforróbb köszönetüket kifejezni.

— A nemzeti színház tűzbiztonsága érdekében natosított átalakítási munkálatok költségeit a képviselőgyűlés megjegyzés nélkül megszavazta. A főrendiház a t javaslatot Cziráky János gr. indítványára szintén és nélkül fogadta el. A bajor törvényhozó testület ügyben nem tanúsított ilyen dicséretes loyális tevélységet. (Lásd »Külföld« rovatában, »egy király pörödésü közlemény.)

— A népszínház tűzbiztonsága ügyében a királyi bizottság közt felmerült éles polemiát, (nem hatván el a népszínházi bizottságnak lapunkban is közlása terjesztése elől,) úgy döntötte el a tanács, hogy a népszínháznak újabb megvizsgáltatását rendelte el és e célra azonnal megalakított állandó színházvizsgáló-bizottságot. A vizsgáló-bizottságnak feladata lesz a népszínházban látszó átalakítási munkálatok közül az okosak már most foganatosítandókat kiválasztani, különösen e mellett a takarékoságra is. Együttal meg utasításként a főv. tanácsa azt is, hogy a népszínház bizottság javaslatai lehetőleg figyelembe vétessenek a népszínház bizottság közötti túsában tehát a német színház paragrafjaiból állott tűzbiztonsági bizottság ellenében a magyarországi bizottság lett a győztes.

— Csontvázak a színpad alatt. A budai várszínház a megtartott tűzbiztonsági szemle alkalmával elvégzett a színháznak légfűtésre való berendezése. A munkálatokat meg is kezdték és a fűtő kazán helyét a színház melletti pincze-fülkét jelölték ki. Midőn itt a munkások ásni kezdtek, egyszerre, ásóik egy kemény tárgyat találtek s nem tudtak tovább ásni. Kiváncsiak voltak n

ségben egy feketére festett, diszítésekkel ellátott farsóra bukkantak. A koporsó tetejének közepén a u Homo Salvator« jel még teljesen látható volt. A : a koporsó födelét leemelték, abban egy ép csontváltaláltak, melynek rőt színű hosszú hajzata teljes épben meg volt a koponyára tapadva. A csontváz lábairól a saru vagy cipő bőrdarabjait is megtalálták. A munkálatokat vezető mérnök a további munkálatokkal előre felhagyott s azonnal jelentést tették a színházi gyüleket tartó *Egyed* fogalmazónak, ki ezt bejelentette kapitányságnál. A törvényszék és a rendőrség kiküldöttjei megjelentek a helyszínén, és konstatálták, hogy a csontváz egy férfi csontváza. A helyszíni szemle megtartásának alkalmával konstatáltatott az is, hogy a csontok nem voltak teljes rendben a koporsóban, hanem úgy, mintha a koporsót már egyszer bolygatták volna. E csontvázon kívül, még közvetlen a színpad alatt, a hol jelenleg a légszuszogó szolgáló csöveket rakják le, szintén nagyszámú csontokat és koponyákat találtak. A hely, a hol a csontok és a csontváz találtatott, azelőtt kriptá volt, mely a kolostorához tartozott; e kolostor képezi valószínűleg a jelenlegi várszínházat. A talált csontvázat a hogy volt, mindenestől egy ládába tették s egy-egy a további rendelkezésig a pincze egy mellék-fülkéjében helyezték el.

— Az elevator és közraktári telep gőzfecskendője társban a tanács II. ügyosztályában újabb ajánlati tárgyatartatott. A *prágai* gépgyár budapesti fiókja 10,200 forint; *Walser* Ferenc pedig nemcsak a fecskendőt, hanem egész tűzoltói berendezést, az összes tűzcsapokkal együtt 20,328. frt. 60 kr-ért volna hajlandó szállítani. Az elevator építési bizottsága az ajánlatokat, határozathozatalra az építési művezetőséggel vizsgálattja felül. — *Walser* a gőzfecskendője új szerkezetű és — mint a Pápai gőzjelenő »Magyar Tűzoltó« írja — igen egyszerűen s könnyen kezelhető. A sugárcsőből, melynek nyílása 85 milliméter átmérőjű*), 75 méternyire hordja el a vizet, a körülbelül 150 lóerőnek felel meg.

— A népszínház tűzbiztonsága végett szükséges munkálatok tervét a főváros mérnöki hivatala elkészítette s kiadta 64 ezer frttal van előirányozva. Ez összeget a főváros maga kénytelen fedezni, mert a színház most már a főváros által kezelt alapítványok közé tartozik.

— A közraktári állandó tűzörség tervéről a tűzoltó bizottság állománya úgy nyilatkozott, hogy az igen ajánlatos lesz, ha a főváros tűzoltóságának állományából e célra az önkormányzatnak és a legény ki nem szakítható. Ezért az új közraktárnál felvétele által támadó költséget fele részben a város, a másik részben a bank viselje. Mivel pedig az új erők a közraktárnál alkalmazhatók, ide a gyakorlott tűzoltók közül kell kirendelni öt egyént, kik ott közbiztonsági szolgálatot is teljesítenek, nagyrészt önköndnek, hogy a közraktárban meg ne lopják. Így szerez a bank magának városi költségen külön rendőrséget. Hogy a közraktári tűzörök a közraktárból ki ne jöjjenek, (mert nem vonulnak ki soha) mindenkinth felváltják őket.

A kétkaru létra előnyei.

Remenyfy Jenő balatonfüredi főparancsnoktól.

Azon vidéki tűzoltók, kiknek a mászás gyakorlására szükségük van, leginkább az egykaru mászólétrát használják. Ennek egyszerű oka az, hogy az illető intézők nem igen sokat szeretnek mélyebben gondolkozni s egyszerűen behozzák azt, mit Budapesten látnak s azt hiszik mert a fővárosban jó, — jó, azaz célznak megfelelő lesz az náluk is. A tapasztalás ugyan őket csakhamar arra tanítja, hogy így még se jó van, de már akkor késő, mert vagy résztvevők tévedésük bevállását, vagy pedig bealott a pénzhiány s a célszerűbb szerek bevásárlása elmarad. Ez főképen a mászólétrákra nézve áll. Vannak ugyan, kik azt állítják, hogy úgy az egy, valamint a kétkaru horgós létrának vannak előnyei, de hátrányai is, hanem én nem reflektálok a *különböző horogszerkezettel* ellátott kétkaru ablaklétrákra, csak azokra, melyek *2 különálló* horoggal vannak ellátva, legyenek azok fűrész vagy félív alakú horgok, s ezekről mint *föltétlenül legbiztosabbakról* akarok szólni.

Tűzoltóságok berendezésénél mindenkor a *helyi viszonyokat* kell tekintetbe venni, mert azok határozzák meg a kétkaru létránál is azt, vajjon azok fűrész vagy félív alakú horgokkal legyenek-e ellátva? Hol széles ablakdeszkák vannak, alkalmaztassanak a fűrészalakuak, hol azok keskenyek, a félív alakúakat lehet használni; ámbár utóbbiak, ha horgaik jó vasacélból készültek s ezek végei hegyesek, az ablakdeszkába esetleg falba beleharapódnak, mihelyt a mászó testsúlyával a létra legalsó fokára lép.

A kétkaru, kéthorgos létra nyugodtan lóg az ablakban, nincs ingamozgása; az átlépés egyik létráról a másikra, még ha a mászó csizmái talpára hó tapadt is — az oldalvást való kicsuszás veszélyével nem jár; több emeletelnél az összeköttetés igen biztos; nem nehezebb az egykarunál.

Ha a kétkaru létránál a legfelső s legalsó, vagyis azon fok, melyen bekarabélyozás után a mászó állást foglal — rendszeren a 3-ik, esetleg 4-ik — vékony vasrudakkal van megerősítve s ezek a karókhöz illesztve, — mjndenesetre a legbiztosabb sőt legkényelmesebb mászást lehet rajta végbevinni, Mert nem áll sokaknak azon állítása, hogy az egykaru létránál a mászás elegánsabbnak tetszik; lehet a kétkarun ugyanazt az eleganciát s tornászati ügyességet kimutatni, de — mi szintén meg nem vetendő — még nagyobb gyorsasággal.

A kétkaru létra a *természetesebb*. Az egyes iparágaknál, hol a mászás előfordul, csakis kétkaru létrák alkalmaztatnak; az ácsok, bádogosok, cserépfedők stb. — kikből köztudomásilag a tűzoltóságok számára a legjobb s legbiztosabb mászók rekrutáltatnak, csakis kétkaru létrát használnak.

Az egykaru létra használata sok embert távol tart a tűzoltóságtól, mert azt tartják — s igen jogosan — hogy bajosan lehet a mászást rajta megtanulni s hogy veszélyes. Így az egykaru létra közvetve hátráltatja a tűzoltó-testületek tagjainak szaporodását, mert kétkaru létránál soha, de egykarunál elég gyakran vannak a mászók — mint az eddigi tapasztalatok mutatták — veszélynek kitéve legin-

* Kétszemes szivattyúk sugárcsővénel az ürtér átmérője csak 20 milliméter. Szerk.

... az általános szabályok szerint... az emlékeztető, ha ez... egy kis... markat... tennék.

A kétkaru létra — megjegyzendő a 2 külön álló horoggal ellátottat — mint *tamaszlétrát* használhatom a falnál s ez vidéken, hol leginkább földszintes házak vannak igen, de igen fontos, mert felmászva rajta a tető szélére magam után huzom s a tetőzet gerinczébe beakasztván, mint *tetőlétrát* használom! Tehetném-e ezt az egykaruval? Soha! De sőt próbáljon valaki egykaru létrával bemászni egy első emeleti ablakba, melynek magassága kissébb mint a létra hossza. Erre azt lehetne ugyan mondani, hogy 8 méternél még rövidebb létrát is kell tartani, akkor meg lehet tenni. Ugy ám! — gyakorlatnál, de tüzeset alkalmával! Tessék akkor még sokáig keresgélni, különösen sötétben.

Ha Budapesten egy éven át minden tűz után jegyeznék, mikor használhatták az egykaru létrát, állításaim valódisága s alapossága fényesen lenne bebizonyítva.

Mikor Széchenyi Ödön gr. a budapesti tűzoltóságot alapította, mintául szolgált neki a *lipcsei torna-tűzoltóság* s azért alkalmaztatták az egykaru létrák, mi azon esetben, ha a takarékoság latba nem esik s hol a tűzoltók csupa tornászok — jó, de nem jó ám máshelyt.

Én saját szempontom s tapasztalatomból kiindulva ezen soraimban a kétkaru kéthorgos létrák *többoldalu* használhatóságát akartam szembetűnővé tenni, s azt merem hinni, hogy ujoncok ezen utbaigazítást szívesen fogadják.

Ha akad, ki állításaimnak ellentmond, feleljen, van két szaklapunk; a nemes harc szent ügyünknek előnyére s ennek cél- s okszerű fejlődésére mindenkor csak jótékony befolyással lesz.

B.-Füred, 1882. nov. 2.

Árviz Sátoralja-Ujhelyen.

A cím különösen hangzik annak, aki Sátoralja-Ujhely fekvését ismeri, mert aki csak félig-meddig jártas a geografiában, tudni fogja, hogy a kis *Ronyva* patakon kívül ott folyót hiába keresni. Csakhogy ez a patakocska meg olyan különös természetű, hogy időnkint teljesen eltűnik, legalább ha nincsen vize — mi gyakran megesisik — olyan medre van, mint a bibliai veres tengernek, úgyhogy Mozesnek egy csöppet sem volna vicc rajta száraz lábbal vezetni át Israel népét. — S íme ez a kis Ronyva patak nov. 17-én olyan katasztrófát zuditott Sátoralja-Ujhely városára, a minőre — mint a »Függ.«-nek írják — 1845 óta nem emlékeznek. 17-én pénteki nap volt. 4 óra tájt elkezdett esni az eső, mely a pár nappal előbb esett meg lehetős mennyiségű havát felolvasztotta s folytonosan zuhogott éjjelutáni 2—3 óráig. Ez azonban egyáltalában nem adott aggodalomra okot s amint beköszöntött az est, a lakosság, semmi rosszat sem sejtve, tért nyugalomra. Anál nagyobb volt a meglepetés és rémület, amint szombatra virradóra 4 óra tájban a tűzoltó-kürtök vészjelére ébredtek, mely hangosan hirdette a nem várt szerencsétlenséget. A Ronyva patak kiáradt, medre most valóságos verestenger volt, mely elöntötte a partja mentén elterülő telkeket. A cigány-utcában 50—60 épület állott vízben. Több ház össze is omlott. A gőzmalomban, mely teljesen körül volt véve a hömpölygő habok által 180 m. mázsá buzát tett használhatatlanná az ár. Egyedül a tűzoltók

önfeláldozó magatartásának köszönhető, hogy emberélet sem esett áldozatul. Magáról a tűzoltó működéséről *Székely* Imre alparancsnok urtól a k tudósítás érkezett be hozzánk:

Sátoralja-Ujhely, 1882

Nov. hó 17-én az egész napon tartott esőz sunk Ronyva nevű patakocskáját annyira megdag hogy 18-án a hajnali órákban az alacsonyabb há sejébe, a patak mentén víz kezdett tolni. Ekkor tett a vész egyletünk őrtanyáján s röviddel később harsant a kürtnek segítségre siettető szava. Körül 5 órakor vette kezdetét a mentő munkálat. A utcza ekkor már vízben állt.

Eleinte lóháton hordták tűzoltóink a gyermek nőt meg az ágyneműket a veszélyeztetett háza mentés eme módjánál *Mányi* Lajos tanúsította gyobb kitartást, valóban előismerésre méltó szí teljesítvén kötelességét. (Mindenesetre a szürke vannak érdemei, derék lovasáén kívül.)

Csónak hiányában előbb gyenge alkotmány tönzött dereglyék, majd nagyobb tekenők szol mentésre használt szerek gyanánt, melyekre termé csak a legnagyobb optimizmus foghatta rá, hogy mentőszerek, azok is csónakok. Végre azonban il kerültek, ha mindjárt csak egyes számban is. Ödön ügyvéd ur tulajdonát egy valóságos ladik is ami városunkan egész természetesen, nagy raritás egyetlen rendelkezésünkre álló s a többinél vala kalmasabb mentőszér, nagy nehézséggel előhuzat szállásáról, a már szintén vízben álló csűrök egyi

Most következett a valódi mentés, melyb főparancsnokunknak ifj. *Farkas* Lajosnak az oros jutott; az emberfeletti erőt, párosulva bátor elszá nála bámulhattuk. *Csorba* András egyleti építés mellé véve, főparancsnokunk a rohanó ár dacára evezett mindenüvé, a még oly veszélyes pontokra a hol a ház összedőlésétől lehetett tartani, partr szeritse a lakókat. Hidegvéréről eléggé tanuskod intermezzo. Egy izben a ladik megbillenvén, főpar kunk háttal a vízbe esett, de mialatt a hanyatdől ben fejről leesett sapkáját tovasodorta az ár, baj nélkül visszatért. Ijedten kérdezzük fedetlen fő megjelenésének az okát? »Semmi — feleli ő — itt vagyok, csak a sapkám ment el, hihetőleg elő kálásra.«*)

Reggeli 7 óráig, a midőn legmagasabb vo állása, 60—80 gyermek s körülbelül ugyanannyi né volt biztosabb helyre szállítva, hol reménnyel té tak a víz apadását, áldva életök s nagyobb rész gyonuknak is a megmentőit. Egyik tagtársunkat eg tetejéről mentették meg, mely kellemetlen helyzetél jes 2 órát volt kénytelen tölteni.

A veszélyesebb pontok bejárása után a város részére került a sor. Itt is veszélyeztetve volt, ha oly nagy mértékben, az emberi élet és vagyon. 10 főparancsnokunk vezénylete alatt a nagy hid mell malom épülethez értünk, mely szintén vízben állt. lom új fahidját erősen megrongálta a sebesen hór

*) Ugy a kell a főparancsnok urnak, minek ment sa tomboló vésznek helyére, a sisakját bizonyosan nem vesztette

án; így azonban a »Tüzoltó-Közlöny« szerkesztősége
pviselve nem lehetett. Mulatságokat rendeztek:

A *csurgói* önk. egylet dec. hó 31-én a »fehér ló«-hoz
szertt venéglőben hangverseny és tombola játékkal egybe-
tött táncestélyt.

A *keszthelyi* önk. egylet dec. hó 31-én sorsjátékkal
bekötött zártkörű »sylvesteri táncestély«-t.

A *soproni* torna és tüzoltóegylet dec. 26-án a torna-
rnokban »karácsonyi ünnepély«-t, melyen számos izlés-
es nyereséggel kiállított sorsjáték rendezése által,
amint a soproni férfi-dalegylet s a helybeli színház több
es tagjának, nemkülönbön több egyleti tag s Rosenkranz
karmester ur személyes vezetése mellett működött ka-
nai zenekarnak szíves ajánlkozása folytán, a bizottságnak
n társas estélyre igen gazdag és változatos műsorozatot
erült összeállítani. Ezekhez járultak még a *Göhring* T.
al betanított füzértánc, továbbá a *Schneider* F. által be-
akorolt tornaképek, valamint a *Roth* Gyula által rende-
t életképek. A vigalmi bizottság igen helyesen külön-
tett egyleti és nem egyleti tag között, az előbbieket
épti díját 30 krtban, az utóbbiakét pedig 1 frtban álla-
ván meg.

A *pozsonyi* önk. egylet a Pálffy teremben hasonló-
ben rendezett egy Sylvester ünnepet, melyen Szeletzky
él k. a. operette énekesnő s a helybeli színház más
s tagja, valamint számos dilettans működött közre. A
tét az egylet saját zenekara szolgáltatta.

A *győri* önk. egylet megsérült tagjai esetleg ezek
ramaradt családjára segélyezésére szánt alapot gyarapi-
dó ugyancsak dec. 31-én a győri »Lloyd« nagytermében
s sorsjátékkal egybekötött Sylvester-estélyt rendezett,
lyen a helybeli színtársulat néhány tagja a nemes cél
ti tekintetből, szíveségből szintén közreműködött. A
játékhoz nyeresémtárgyakat igen sokan ajándékoztak,
ly nemesszívü adományokért hálás köszönetét nyilván-
a

a rendezőség.

Felelet a trencsényi önk. tüzoltóegylet kérdésére.

Valóban örömmre szolgál, hogy a »Tüzoltó-Köz-
y« 24. számában olvashattam azon kérdést, a melyre
st felelendő vagyok. Szerintem ez a leghelyesebb mód,
melylyel megtudhatja amit tudni kíván bármely egylet,
t a sok különféle nézet közül a leghelyesebbet választ-
a ki, esetleg állíthatja össze; aztán meg közlőnyünknek
anyagot szolgáltatunk ez által, ami szakszerűségét
yban emeli.

Én részemről üdvözlöm e téren a trencsényi önk. tüz-
egyletet mint kezdeményezőt s kívánom, hogy sok kö-
lje legyen.

A tüzoltósakkérdések igen sok esetben a helyi kö-
nényektől függenek: a feleletek legjobbját talán épen a
lést feltett egylet fogja a leghelyesebben kiválaszt-
ni. Kívánatos lenne tehát az is, ha az illető egylet
öné aztán a szaklapban, hogy mely feleletet fogadta
esetleg mily eredményre jutott a beérkezett feleletek
ján.

Az én feleletem a feltett kérdésre a következő:

Én határozottan ellensége vagyok minden kisebb köz-

ségben a hydroforoknak, még pedig a következő okoknál
fogva:

1. A hydroforoknak csak oly tüzoltóságoknál van ér-
telme, a hol annyi a szivattyú, hogy a hydrofor egyenesen
és kizárólag a vízszállításra van utalva, ahol sohasem
szorulnak a hydroforra azon célból, hogy egyenesen a tűzbe
működjenek. Azonban itt is csak azért van helye, hogy a
tagok az illet is megismerjék, mert különben a célt épen
ugy el lehetne érni az ugynevezett mozdony fecskendő-
vel is.

2. Mert ha esetleg a hydrofort kellene közvetlenül a
tűzbe működtetni, csakis egy külön e célra tartott vászon-
vizontartó medence- vagy víz-kád segélyével lehetne hasznát
venni, ami időpocsékolással jár, s amit a mozdony-szivattyú
segélyével ellehet kerülni.

3. Mert a hydrofor nem működik nagyobb erővel,
mint a mozdony-szivattyú s egyedüli előnye az, hogy erő-
sebb, masszívabb alkotású levén, több strapát, több mun-
kát bír el. De épen ez a hátránya a tüzoltóságra nézve,
mert amennyivel tömörebb alkotású, annyival nehezebb is;
már pedig a nehéz szivattyú kezelése valóságos csapás a
szerelő legénységre nézve.

4. Mert a hydrofor egy cseppet sem olcsóbb mint a
mozdony-szivattyú, már pedig ha egyenlő mennyiségű
pénzösszege van szó, akkor inkább azon tüzoltó szer-
számot veszem meg, amelyet minden körülmények között
használhatók, mint azt, a mely csak bizonyos célra van
utalva. Vannak ugyan olcsó hydroforok is, a melyeknek
t. i. még a szélkázánjuk is öntött vasból van, de ezeket
még szóba sem akarnám hozni: mert először igen nehe-
zek, másodsor törékenyek, s harmadszor könnyen rom-
lanak a rozsdá stb. miatt, s úgy hiszem, hogy ha ezeket
a hátrányokat figyelembe vesszük, akkor épen ezek a drá-
gák. Ha még most figyelembe vesszük azt, hogy ezek
majd mind golyó-szeleppel vannak ellátva, a mely szeleppel,
mindig baj van, (tapasztalatból beszélek) akkor hiszem,
hogy ezen olcsóbb hydroforokat még látni sem óhajtanja
senki.

Mindezeket figyelembe véve én határozottan többre
becsülöm a *mozdony-szivattyút*; ismételem, a mozdony szi-
vattyút, tehát a mely szívó és nyomó készülékkel van el-
látva, van vízmedencéje s működése előtt a kocsí tenge-
lyéről lemozditandó.

Ezen mozdony-szivattyúk közül pedig minden egylet-
nek a legmelegebben merem ajánlani a *Walsler-féle »Duplex*
mozdonyt«, mert az először kis szerkezete miatt a leg-
szűkebb helyen is könnyen szerelhető.

2. Mert dacára a kis szerkezetének, épen oly erővel
dolgozik, mint a nagy. (Persze egyenlő csözüregeket értek.)

3. Mert kevés embererőt igényel a célszerű műkö-
déshez.

4. Mert ha esetleg hydrofor helyett akarom használni,
hát összekapcsolhatom a kéznél levő két kis gépet s a leg-
célszerűebben használhatom még akkor is, ha a folyó 200
méternyira van is a tűz helyszínétől.

Fiume, 1882. december 4-én.

Kuretska István
alparancsnok.

Kérdésre — Felelet.

A »Tüzoltó-Közlöny« 24-dik számában a trencsényi önk. tűzoltóegylet azon kérdést intézi a szakkörökhöz, vajjon: »hydroforot avagy szivattyús fecskendőt szerezzene-e be kisebb város, melyben a víz 100 méternél nagyobb távolságból szállítandó más fecskendőkhöz?« — Ámbár nem tartozunk ezen hivatott szakkörökhöz, mégis figyelmeztetni akarjuk a t. egyletet oly körülményre, mely elhatározására valószínűleg döntő befolyású lesz. Ugyanis tekintve a két szernek hivatását, már az első nevéből is látható, hogy ez viztovábbításra van hivatva, a mennyiben *hydrofor* görögül *vízszállítót* jelent (*ὕδωρ* = víz és *φέρω* = vinni, hordani, szállítani; *φόρος* vivő, szállító); hogy ezen feladatának (t. i. minél több vizet minél távolabbra szállítani) megfelelhessen, gépezete úgy van szerkesztve, hogy a víz benne minél kevesebb surlódásnak legyen kitéve, mi által a vízmennyiség nagyobbodik ugyan, de a szállítóképesség rovására. — Ellenben a mozdony szivattyús fecskendő nem képes ugyan oly nagymennyiségű vizet szállítani, azonban nyomó képessége nagyobb lévén már gépszervezeténél fogva, ha lassabban is, ugyanazon szolgálatot fogja teljesíteni, mint a hydrofor, de sőt e mellett még más előnyökkel is bír. Ugyanis a szivattyús fecskendő rendszeren szekrényvel is el van látva, s így nemcsak szivattyú s hydrofor gyanánt, de közvetlenül szekrény fecskendőnek is használható, eltekintve a még ezzel járó más előnyöktől, míg a hydrofornál ennek elérésére külön víztartó szükségeltetik. Második előnye a szivattyús fecskendőnek, mint már említém, az, hogy nagyobb nyomó ereje van. E sorok írója egy tűz alkalmával megfigyelte és meg volt lepette megfigyelésének eredménye által. A tűz egy domb tetején pusztított; a legközelebbi vízforrás 160—170 mtr² távolban a völgyben alant folyó patak volt; egy kis talyiga szivattyús fecskendő innen a domb lejtőjén fel 60—65 mtr magasságba a vizet még oly erővel felnyomta, hogy az nemcsak kifolyt oda fent, hanem még kis sugárban szökelt ki. Egy ily méretű hydrofor, épen oly kevés ember erő alkalmazása mellett, ezen munkának még felét sem végezhetné volna. Mit tehát ezen két oknál fogva, azt tartjuk, hogy hegyes vidéken fekvő, kis, szerény körülmények közt levő városnak sokkal célszerűbb egy ~~szivattyús~~ (ha mozdonyítható, úgy practicusabb), mint egy drágább és a mellett gyengébb nyomású hydrofor.

Felvidéki.

T Ū Z E K.

— **Torockó-Szt.-Györgyön** nagy tűzvész dühöngött. 34 ház és 100 gazdának összes gabona és takarmánykészlete a lángok martaléka lett. A *nagyenyedi* tűzoltók szám szerint 20-an, a vett értesülés után a vész helyére siettek, de dacára erélyes működésüknek csak hajnali 3 órakor sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz úgy keletkezett, hogy egy gazda nyitottszájú kemenczébe rakta be a kenderet szárítás végett s egy a kenderre ugrott szikra lett okává az ezrekre menő kárnak.

— **Liptó-Tarnócon** J. B. asztalosmesternek házában tűz ütött ki, mely a felhalmozott forgács és faneműek közt oly rohamosan terjedt tova, hogy 18 polgár háza s

csüre lett a pusztító elemnek áldozatává. Hogy csak ennyi, az kizárólagosan a *Puchy* György és parancsnokok vezetése alatt működött önkéntes jól szervezettségének köszönhető, mert az ő szak és önfeláldozó beavatkozásuk nélkül az iszonyu bizonyosan az egész városka hamuvá lett volna vidéki egylet ilyen szép sikere — teszi hozzá a »Nov.« — minden szónál jobban ajánlja az oly igen tűzoltó intézmény minden helységbe való behozatását.

— **Szepes-Szulin** községben, Schulcz Vilmos linszky Armin ottani lakosok gőzfűrészmalma mellett a tűz este 9 óra tájban támadt a gőzkazán tüze sége padlásán, mely egészen fából volt építve és lyel fedve. Minthogy a tűz kiütésekor már a gőz is sem volt tűz, azt hiszik, hogy a megmelegedett gőztől gyulhatott meg és lassan terjedve csak este tíz körülben száraz fapadlás és tetőben a láng olya csapott fel, hogy a telepen volt munkások, kik azonnal észrevették és rögtön lármát csapva esiettek, nemcsak hogy elfojtani nem voltak képesek tovább terjedésében sem akadályozhatták meg. A tűz csapott a közvetlen mellette levő házra, melyben rész és az iroda volt helyezve és azt is lángba borította. Megsemmisüléssel fenyegette a nagy mennyiségű fát sőt a községet is. A tűz lármára az egész község volt és sietett segítségre. A nagy tömeg azonnal a tűzhöz közeledni, csak a telep alatt folyó hordva a vizet, öntözte a távolabbi faanyagot, később megjelent a helyszínén Janiczky István vezetésével, kinek vezetése és buzdítása mellett a népfelmentés látott az oltáshoz és emberfeletti erőt fejtve két órai küzdelem után a tüzet egészen eloltotta 32,000 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Mindazon t. bajtársaknak, kiktől önálló nagyobb cikkek meg, avagy fognak megjelenni lapunkban, a »Tüzoltó« V. évfolyamát, ha különben nem formálhatnak is arra tagságuk alapján igényt, saját nevükre ingyen megküldözünk. Ehhez képest egyelőre Ferenczy János, Reményi Sándor, Bati László, Felvidéki, Putsch Tóbiás és Reményfy Ödön nével felkérjük pontosan megjelölendő lakcímeiknek mi e dicséretre.

P. B. — Hogy Kempelen a városi tűzoltóknak hivatalára hozta, miszerint egy év múlva azt, ki magyarul kérlelhetetlenül elmozdítandja állásától, — ez a valóságban csak dicséretére válik az új főparancsnoknak. A sajnálom, hogy legelső fellépése alkalmával nem tanúsította a teljes ismerő igazságnak és erélynek azon mértékét, melyet elvártunk volna. A legénységtől megköveteli különben terhe alatt rövid egy év leforgása után a magyar nyelvű s a rangban mindjárt ő utána következő, tehát színtén tűzfelügyelővel szemben, hasonló katégorikus kijelentést mert állni. Pedig egy tűzfelügyelőtől inkább kellene elvárni a nyelv bírást, s mint szükségképpen művelt egyént lehetne jogosan követelni tőle illesmit, mint a legénység csak őparancsnoki rangban kell érteni a vezényszavakot bet is magyarul.

ÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

ENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

g és kiadóhivatal:
A PEST
tca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr.,
félévre 1 frt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kir. pósthivatalnál és a szerkesz-
tőségénél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 frt
fél 6 frt; negyed 3 frt; egy 2 hasábos sor
12 kr. és mindig 30 kr. bélyegdij.

városi német színház.

a században 500 nagyobb színház lett a lán-
ka és több mint 4000 ember veszett el az ily
nségeknél. Az utolsó évtizedben évenként átlag
pusztult el. Az 1881-ik évben, a nizzai katasz-
kozottabb elővigyázati rendszabályok dacára
gett le porig a muzák csarnoka. A színház-
isztikája tehát borasztó arányokat ölt; ötven
négyeszeresedett rémes vészesetek száma.

mind nem k és arra bírni a főváros taná-
megóvjá lakóinkat egy bármely pillanatban
asonló veszélytől!

met színház tűzbiztonsága szempontjából való
vizsgálása tárgyában az állandó színházvizsgáló
örvath tanácsnok elnöklete alatt a helyszínen
ben konstata, hogy a már elrendelt intéz-
vasfüggönyön és a szinpadesőn, valamint
gtelenebb átalakításokon kívül, mind foganato-
nek következtében fölvetett a kérdés, hogy
életbiztonsága szempontjából megengedhető-e
nyek közt az előadások tovább folytatása? A
on nézetének adott kifejezést, hogy tekintet-
szerint a szinpadon netán előfordulható tűz-
ár ez idő szerint alkalmazott vízfüggöny a
tartama alatt a füstöt a nézőterre át nem
ntettel továbbá arra, hogy még mindig eldön-
dés, vajjon egyáltalában a vasfüggöny jobb-e
ynél: az előadások további megtarthatásába
nem ütköznek; mindazonáltal kimondandónak
zottság, hogy ha majd az előadások szü-
zfüggöny helyett a vasfüggöny alkalmaztassék
elrendelt többi intézkedések, nevezetesen a
alkalmazása is végrehajtott. A bizottsági
vettek: Thaisz Elek főkapitány, Kempelen
arancsnok, továbbá Ybl, Weber és Hofhauzer
gok, Kállai Jenő mint a bizottság jegyzője
nérnök.

cs az állandó színházvizsgáló biz. eme javas-
-iki ülésében vette tárgyalás alá s az előadot-
járulva megengedte, hogy az előirt átalakítá-
adások beszüntetése nélkül foganatosíttassanak.
talakításokra 30 napos határidő lett kitűzve.
vasfüggöny és a szinpadí eső létesítésére a

nyári szünidőig halasztás adatott. Addig úgy sem igen
leszen tűz!

Hogy Thaisz Elek ismert álláspontja még a várszín-
ház becsukatásakor is megengedhetőnek tartja az elő-
adásokat; hogy Ybl, Weber és Hofhauzer urak, kik kitűnő
építésszek, de nem tűzoltók, nagy kifogásokat is igen
emelnek a kegyelt német színház ellen, hogy végre a
fővárosi tanács a nagy felelősség érzetében siet a bizott-
ság által nyilvánított véleményt magáévá tenni, — mind-
ezen nem ütközünk meg, sőt még azt is természetesnek
találjuk, hogy Kempelennek a tűz. főparancsnoknak sincs
különvéleménye, mert hisz az új főparancsnok olyan
város területén volt idáig tűzoltó, melynek állandó szín-
háza — még csak ezután lesz! De a mennyire természetes
ez, ép annyira sajnálatos is. Mert a főparancsnok szemé-
lyében olyan egyén mulasztotta el érvényesíteni befolyását,
a kinek a véleménye a tűzbiztonság ügyére vonatkozó
dolgokban szükségképen a legilletékesebb. Hogy pedig az
ő hozzájárulása a biz. által kimondott véleményhez meny-
nyiben tekinthető mulasztásnak, annak megítélhetése céljá-
ból álljanak itt a következő vélemények:

A budapesti önk. tűz. egylet parancsnoksága a gya-
korlatokat lehetetlenítő zordabb idők beálltával úgy vélte
a vasárnapok délutánját értékesse tenni a tagokra nézve,
ha, tekintettel főleg az ujoncokra, a főváros színházait
behatóbb tanulmányozás szempontjából, velők sorra veszi.

A parancsnokság e határozatának alapján december
hó folyamán megtekintették a budapesti önkéntes egylet
tagjai a nemzeti és népszínházakat. Ez év január havának
első vasárnapján pedig a német színházba is ellátogattak.
Lesser igazgató csaknem oly szívélyességgel engedte meg
a színház behatóbb tanulmányozását, mint a ringszínházi
katasztrófa óta állandóan előzékeny intendánsa a nemzeti
színháznak, Podmaniczky báró. Alantas közegeit legalább
határozottan erélyesebben utasította arra, hogy miként
fogadtassanak a színházvizsgálói jövő önk. tűzoltók, mint
ezt az áldott lelkű, de személyzete által, úgy látszik, ke-
vésbébbé respektált Evva Lajos tette.

A vizsgálat befejeztével olyan benyomásokat vitt
magával az ujoncnál valamivel szakértőbb bajtársak mind-
egyike, hogy egy antiszemitikus hajlamairól ismert tagtárs
azt a nem alaptalan megjegyzést tehette: »Abban a meg-
dönthetetlen tényben, hogy tűz esetén a színházlátogatóknak
10%-a sem fog megmenekülhetni, csupán egy a vígasz-

taló s ez az, hogy mind zsidók lesznek, a kik odavesznek. E megjegyzést nem alaptalannak vagyunk kénytelenek nevezni, a mennyiben a német színházat valóban csak oly bizottság tekintheti tűzbiztosnak, a melynek Thaisz, Ybl, Weber és Hofhauser urak a tagjai. Kivétel nélkül megjegyeznek abban, hogy *nem tűzoltók!* Hanem azért az uralkodó felfogás szerint döntő véleményezés dolgában mégis illetékesek! És most átadjuk a szót lapunk egyik érdemes munkatársának.

A tűzbiztonság a fővárosi német színházban.

A bécsi ringszínházi katasztrófa még mindig ébren tartja a színházak tűzbiztonsága feletti örökös el-elszunnyadó lelkét. — A fővárosban is a bizottságok színházról színházra járnak, átkutatnak minden zeget-zugut, aztán összedugdossák szakismeretekben bővelkedő (!?) fejeiket, sugdosnak — s pár nap múlva megjelenik bölcsességük tanuja gyanánt egy-egy átalakításokat rendelő avagy *nem rendelő* okirat... azonban ezzel azután minden meg van téve, legfeljebb zárjelenet gyanánt következik két-két bizottság harca és pedig lét vagy nem lét, *igazság vagy érdekesség*... *dekében!*

Tekintsünk végig a német színház labirintusán, s nézzük meg először a színpadot és környékét, mint a színházi tüzek őstűzhelyét. A mi a színpadot és színpadlást illeti, az nem egyéb, mint egy nagy aszalókemence — fából, hol a *sok faholmi és gerenda* a rendes színpadi mérsékletben (mely pedig jó magas hőfokú, a mennyiben a színpad nemcsak a légfűtési rendszer következtében, hanem a sok gázlángtól is melegeget nyer) szárításnak vettetik alá, hogy esetleges tüzesetnél annál jobban égnessen.

A színpadi nyílás elzárására, mint rendszeren, úgy itt is valami függönyféle alkalmaztatik s pedig jelen esetben az ugynevezett *vízfüggöny*, azaz vékony lapu vízszelűvet létrehozó vízvezeték berendezés, melynek előnyeit s hátrányait leírni s megvitatni e helyen nincs szándékunk. — Csak egy dolgot akarunk megemlíteni, hogy t. i. ezen vízfüggöny *csapja* nem a színpadon, de még az épületben magában sincsen, hanem *azon kívül*, a mellette levő kis udvarban, a szabad levegőn, a *berozsdásodásnak kitéve*; tehát épen egy neki való helyen! (?) A felügyeletével megbízott tűzoltónak ugyanis van elég ideje előbb az udvarra futni s a csapot kinyitni (legalább maga biztosítva van), addig is a t. közönség gyönyörködhetik a füstben a német műzsák helyett.

No de azzal vigasztalják magukat, hogy hiszen az ajtó ott van a csappal szemközt. — Csakhogy az illetők elfelejtették, hogy az ajtó *befelé nyíló* s így gyors kimenetre nem alkalmas, már csak azért sem, mert a mellett még — *dupla ajtó* is.

A mi a vízvezeték berendezést illeti, mindenestre elegendő számú sugárcső van alkalmazva, azonban hogyan! — Valószínűleg hogy a tömlőket a molytól, a a sugárcsővet pedig a grünpántól megóvják, szorgosan belerakták *szeletrényekbe* s azok ajtaját néha-néha talán be is zárják!? De ez még nem minden; a sugárcsővek (kettő kivételével) maguk is oly alakúak, hogy nem adhatják meg a víznek a hatásos sugáralakot. — És hogy esetleg a tűzoltó még több ideig fel legyen tartóztatva, a vízvezeték csap a sugárcsőveknél elzárva tartatik, azonban a

rozsdásodik, jobb boldogabb időket s nagyobb rekedtet várva.

A mi már most az épület többi részeit illeti, erről azt mondhatjuk, hogy a szemlélő első pillanatra azt hiszi, hogy a krétai labirintusban és nem egy modern színház helyettesíteni akaró épületben van, annyiféle menet, korridor van és mindegyik külön bejárattal bír, hol a nézőtérén, hol a súlyesztőben s még Isten tudja hol! Ha azonban a menetek nem egy pontból, t. i. a színpad köré berendezésének, hanem az épület célszerűtlen tervezeténél hibája, mi csak azt mutatja, hogy az eredetileg nem színháznak épült.

A lépcsőzetek egyrészt (pl. a páholyokhoz vezető) elég szélesek ugyan, azonban az erkélyek s így a legnagyobbnak kitett helyek lépcsőzete rávalóan s elég szélességű s mi legnagyobb hiba — a közép, fő és két oldallépcső, mind *egy és ugyanazon kapuba torkollik* illetőleg annak meglehetősen kis előcsarnokába. Ezen a bajon úgy akartak segíteni, hogy egy méter magas vasrács elhelyezték a három menetet egymástól, mintha bizony a menekülő s tolongó közönség ezen nem tudna átugorni és az előcsarnok nem maradt volna meg azért egyetlen kis helyiségnek.

Azonban nemcsak hogy *nem tűzbiztos* a színház, hanem még teljes tűzbiztonság mellett is veszély fenyegeti berendezését a közönséget, legalább annak egy részét, a mennyiben a csillár egy *egyszerű és nem drótkötélen* függ, mainte örökkön fenyegető Damokles kardként a közönség fölé. Végre már maga az épület helye sem a legjobb a mennyiben minden színháznak szabad helyen kellene állnia, már csak azért is, mert tudván, hogy mily nagy mértékben keletkezik egy színház égésekor, nehogy ez által szomszéd házak veszélyeztetve legyenek; már pedig a német színház épületekkel mindenünnen körül van véve, így e követelménynek sem felel meg.

Megemlítendő még, hogy minden emeleten egy-egy vízkád van elhelyezve, ha egyébre nem, hát — szemfényvesztésre.

Azonban daczára ezen feltűnő-hiányoknak, daczára annak, hogy a színház belseje csupa fa, mégis találkoztunk emberek, kik a népszínház eleibe állították (már t. i. a tűzbiztonságot illetve), nem gondolván meg, hogy a népszínház legalább építészeti szempontból tűzrendőrileg célszerűen beosztott, tervezett épület! Nem akarjuk itt a népszínház érdekeit védni, sem pedig valakinek elvárását megbirálni, csak megemlítjük, hogy annak idején a lapokban olvastunk oly ítéletekről és eljárásokról is, melyeknél hír szerint a magánérdek és nem a tekintet a közönség ismerő igazság volt mérvadó befolyású.

Budapest, 1883. jan. 17.

Felirátok

Az önk. egylet parancsnoksága által pedig a következő hivatalos jelentés fekszik:

A színház igazgatója — hit parancsnokságunk a megemlítendő tanulmányozásról értesített — a legnagyobb készséggel engedte át a színházat a kért célra, s utasította alantass közlegeit arra, hogy az egylet tagjait minden szükséges utbaigazítsák, és minden kért felvilágosítást megadjanak. Fentirólott intézkedés mellett megérkezésünkhöz

látott színházi tüzoltó várt bennünket, kiknek kíséretében a színház minden részét bejártuk.

Tartózkodva minden ellenszenvtől, s minden az ellengeskedés színezetében feltűnhető megjegyzéstől, leszek itor pusztá tényeket felsorolni, kerülve mindent, mi nem orosan a tüzoltói, illetve tüzrendőri szakba vág.

Mindenekelőtt a színházépület fekvésének leírásába bocsátkozom. A színház — két utcára szolgáló — házakba osztott épület, melynek első, a Gyapjú-utcában levő homlokzata a nézőtérre vezet; hátsó homlokzata pedig színpadi feljáró. Megjegyzendő, hogy a szomszédos házak a színháznál nem magasabbak.

A színpadi feljárón lépve be, először is a színpadi részt vettük megtekinteni. Földolog levén a vízvezeték, azon kezdettük. A színpadon öt vízvezetéki csap, illetve nyílás létezik. Ezek közül kettő nagyobb fajta. A nyílásoknál a szükséges csatlakozó és sugárcső, mely utóbbiak ketteje nem igen mezezhető annak, szekrényekben vannak elhelyezve, mely szekrények le vannak zárva rosszakaratú emberek előtt. A vizet megnyitó csap egy négyszögletű kiálló csap, mely szintén a szekrényben elhelyezett kulcsal nyitható.

Ezen leírt berendezés teljesen hibás, mivel egyrészt a hozzáférhetőség nincs meg a szekrények elzárása miatt tekintve attól, hogy a kulcs elveszése esetén a szekrényt kell előbb elbontani), másrészt a vízvezetéki kulcs elveszése esetén a vízvezetéki nyílás is hiábavaló, mert meg nem nyitható; végül a sugár kezelője a sötétben nem találja a csapot, vagy nem képes azt a csapra erősíteni a vész idején, mivel az esetleges sötétséghez az embert megvilágító — habár csak pillanatokra is — elfogó lázasabb állapot a kéz biztonságát csökkenti.

A színpad vész esetében való elkülönítése a nézőtérrel nagyon primitív! Vasfüggöny helyett egy [] alakú cső alkalmazva apró lyukakkal, melyeken keresztül viz folyik ki, vagyis az ugynevezett vízfűggyönt képezi. Eltekintve ezen vízfűggyönt céltalanságától, annak kezelése is különös, t. i. az esőt megeresztő vízvezetéki csap a színház udvarán van elhelyezve. Felemlítettett ugyan előtünk, hogy előadás alatt egy ember az ajtónál áll, hogy vész esetében azonnal kimehessen a csapot kinyitni. Mennyire célszerű azonban ez intézkedés, legyen szabad csak néhány szóval érinteni.

Az ajtóhoz rendelt ember pillanatra másfelé hallgat, vagy beszélget, tehát figyelme is el van vonva hivatásától; vész beáll, kifelé igyekszik s feltéve, hogy hamarjában a két befelé nyíló ajtót ki tudja nyitni, nem találja meg földfelülettel egymagasságú vízvezetéki nyílás fedelét, melyet télen különben a hó is eltakar, vagy ha már megtalálta, az be van fagyva!

A színházberendezés kielégítő voltáról utóbbi időben hivatalos közegek nyilatkozatai által terjesztett megnyugtatóban a színpadon látottak s felsoroltak által meggyőztetve, a zsinórpadlásra mentünk fel.

A zsinórpadlás egészben faszervezetű, keskeny járást képezve nagyva jobbról balról; a kötélén függő átjáró hidak színpadi feljárón fából vannak, s életveszélyesek. A nézőtér válaszfala: deszkák, bádoggal bevonva; tehát fából vaskarika!

A csillárpadlásra csak kívülről a folyósóról lehet feljutni, a bemenetet még itt is egy nagy keresztgerenda csak bujkálva engedvén meg.

A gerendák tűzmentes anyaggal asbesth-tel való bevonásáról szó sincs! A hőség s romlott levegő kivezetésére szolgáló nyílások, vagyis a *ventilláció-készülék teljesen hiányzik*, s így a színház tűz esetében egy teljesen elzárt katlan. A csillár kenderfonású kötélén lóg. Ha a kötél leég — mi lassanként és észrevétlenül is megtörténhetik — a földszint közönségének nagy része az alázuhanó csillár által üttetik agyon. Vajjon nyugodt lenne-e a közönség a földszinten, ha tudná mily alakú és súlyú Damokles-kard lebeg feje fölött!? A csillárköpeny fából van, bádoggal olyformán kibélelve, hogy teljesen légmentes, s így az esetleg csillárból feleslegesen kiáramló légszesz ott összegyűl, ez által egy *robbanó kamrát létesítvén a tető alatt*.

Ezután a zsinórpadlás fölött levő festőtermet tekintettük meg; ezen terem padlózata nyílással bír a kész díszleteknek színpadra való leeresztésére. Ezenfelül az összes díszletek raktára is a színházépületben van! Hogy ez mennyire veszélyes, nem szorul külön magyarázatra; tapasztaltuk annak idején a nemzeti színháznál. Az egyedüli célszerű és veszélytelen az egész berendezésben — a légfűtés, mely Meisszer-féle kályhákkal történik, de szellőztető készülék hiányában ez is sántikál.

Az öltözők egymásba nyílnak, s külön fűtetnek.

Ezzel a színpadi részt befejeztük volt, következett a nézőtér. A földszint *nagyon tömött sorú* és tulságosan lejtős. A roppant nagy tért csak 4 pótlámpa világítja, mi elégtelen. *Segélykijárás egy van*, az is a zenekar előtt, tehát a színpad felé; vész esetben nehezen fogna valaki arra menekvést keresni, különben is, csak a színpadi lépcsőkhöz s nem közvetlen az utcára juthatni ott.

A folyósókon vízvezeték van, azonkívül vízkádak is állanak készen.

A lépcsők fából vannak! A folyósókon a páholy, zárt-szék s karzat közönsége mind egybevegyül, s ennek látványos megóvására kis alacsony vas rekesztékek vannak pictus masculus-ként alkalmazva.

A közönség ruhatára, a földszinti közönség közlekedési akadályára, az úgy is keskeny s alig száz embert befogadható előcsarnoknak gúnyolt egyetlen gangban van, azonkívül a páholyközönség lejáratait elkülönítő nagy vasrácsoszat is be nem látható horderejű akadályt képez ugyanott.

Befejezván ezzel a színház megvizsgálását, azon tudattal hagytuk azt oda, hogy *a színház illetén állapota tartalmatlan*; s ha nagy áldozatokkal járó lényeges javítások vitetnek is keresztül, *sohasem lehet oly színház belőle* — mivel az építkezésben van a főhiba — mely a mai viszonyoknak, a haladás korszakában oly szomorú tapasztalatok után *jogosan támasztott igényeknek tüzoltói tekintetben megfelelne*. Hivatalos tisztelettel: *Szeczérbowski Sándor*, a budapesti önk. tüzoltó-egylet szertárnoka.

— Ő felsége a király Liptó-Tarnócz község tüzkárosult lakosai részére 300 frtnyi összeget adományozott a magán pénztárából.

— Ő felsége a király a mura-szerdahelyi, a körösbányai és hajói önk. egyleteknek tüzoltó-szereik beszerzésére 100—100 frtot legkegyelmesebben adományozott.

— Ő fenségeik József főherceg és neje Klotild főhercegnő a győri árvizkárosultak javára 500 frtot méltóztattak adományozni.

— Ő eminenciája Hajnald Lajos bibornok-érsek a kalocsai önk. tüzoltó-egyletnek 25 frtot adományozott.

— A rettegi önk. tüzoltó-egylet alapszabályai a bemutatási záradékkal elláttattak.

HIVATALOS.

— A szövetség központi választmánya, a lapunk múlt évi legutolsó számában előre jelzett időben és helyen Cziráky Béla gr. személyes elnöklete alatt, ülését megtartotta. Annak lefolyásáról azonban részletesen — bármennyire érdekelné is ez t. bajtársainkat — mitsem közölhetünk, mert az ülés jellegére nézve zárt volt s mert a titkár, ki egyes ugynevezett általánosb érdekű határozatoknak velünk való közlésére talán utasítva lett, nem látta szükségét annak, hogy lapunkat a tisztelt bajtársak érdeklődésére való tekintetből hivatalos közléseivel felkeresse. Vagy ismét beteg volt, mely körülmény oly sokszor szerepelt ok gyanánt eddigi késedelmeinél is. Mi azonban, kik hasonló indolentiát nem vagyunk képesek tanusítani, meg nem állhatjuk, hogy addig is, míg szerencsések leszünk az ülésről kimerítő tudósítást hozhatni, közzé ne tegyük legalább az ülésnek azon két tárgyát, mely történetesen kezeink közé került. Az egyike ezeknek a szövetségi elnök ur ö méltóságának nagyérdékű indítványa s a másik budapesti önk. egyesület átirata, melyben a »Tűzoltó Közlöny«-nél tett intézkedését jelenti be a közp. választmánynak. (Az országos szövetség érdekében teendő intézkedések tárgyában betérjesztett indítvány a következőképen hangzik:

»Elnökké lett megválasztatásom alkalmával azon szándokomnak adtam kifejezést, hogy a szövetség ügyeit tanulmányozni fogom és kimerítő búvárlataim alapján szerzett tapasztalataim szerint a szövetség ügyeit vagy azon pontra fejlesztem, a melyen állva nemcsak öntudatom meg lesz nyugtatva, hanem az európai többi államok hasonló szövetségeivel, úgy a cél elérésében mint helyének elfoglalásával a társadalomban, bátran mérközhetem: vagy ha megkísértve a cél elérésére szükséges minden módot, azon meggyőződésre jutok, hogy a szövetségnek kitűzött célja — állami és társadalmi viszonyainknál fogva — elérhetetlen, a közbizalom által reám ruházott tisztet erősebb reménnyel és szilárdabb hittel ellátott egyéniségnek — kit a bajtársak bizalma az általam elhagyott kiténtető helyre megválaszt — kezébe leteszem.«

Tanulmányozásaim alaptárgyává főképen a szövetségnek az alapszabályok 4-dik §-ában is körülírt célját tűztem ki, s miután a szövetségen belül és kívül álló minden viszonyokat és tényezőket lelkiismeretes vizsgálat alá vettem és azok kifolyását, illetve eredményüket e szövetség által eddig elért eredményekkel összehasonlítottam, az önmagam által felállított azon kérdésre: *Elérte-e a magyar tűzoltó-szövetség vagy elérheti-e kitűzött célját eddigi szervezete, vezetése és támogatása mellett?* Fájdalom, nemmel vagyok képtelen válaszolni.

Ezen kedvezőtlen válasz után szent kötelességemnek tartom azon okokat kipubatolni, a melyek a cél elérését lehetetlenítik, és a szövetség korszerű kifejlődését gátolják. És annak tudatára jutottam, hogy a hiba nem egyes factorban rejlik, hanem rejlik a tényezők valamennyiében; rejlik társadalmi, s állami viszonyainkban vagy ha mindent összesíteni akarjuk egy fogalomban, rejlik ez a kezdet nehézségeiben, de főleg az intézmény hiányos szervezetében.

De lássuk hát színről-szinre, melyek a hibák és hogy hol rejlenek azok!

Első sorban feltalálhatók azok magukban az egyes tűzoltó-egyletekben. Ugy azokban, melyek a szövetség tagjai, valamint azokban, melyek a szövetségen kívül állanak. Legyen szabad már itt megjegyzésként felhoznom hogy szerintem vajmi vizás fölfogás az, hogy oly államban, melyben hatóságilag jóváhagyott tűzoltó-szövetség létezik, lehetnek mégis oly tűzoltó-egyletek, melyek nem tartoznak a szövetség kebelébe. De ettől eltekintve, a szövetségben álló egyletek, jóllehet, hogy a kitűzött cél teljesítésével léptek a szövetségbe, mégis a közös cél eléréséhez nélkülözhetlenül szükséges közreműködést, segélyezést és eszközöket — igen csekély számu, dicséretre méltó kivételekkel — a szövetség nem csekély kárára megvonták vagy a szövetséget csak oly lágymelegen támogatták törekvéseiben, mely életerős fejlődést absolute lehetetlenné teszi.

Hogy példákkal is szolgáljak, felhozom, hogy a szövetségnek 12 évi fennállása óta nem volt lehetséges mindezt törekvés dacára, egy teljes statistikai kimutatás összeállítása. Már pedig e nélkül helyesen tervezett és biztos alapokra fektetett fejlődést képzelni sem lehet.

A csekély 6 frtnyi évi járulékok hátralékai ezerekre szaporodnak. Behajthatlanok rimánkodás és komoly figyelemzetetés dacára.

A közgyűlések határozatai a tagegyletek igazolt képviselői által csak azért látszanak meghozottaknak, hogy a egyletek által meg ne tartassanak.

Igy azután a fegyelem egysége, az egységes kiképzés stb. még most is bölcsőjében hever, a nélkül, hogy kilátá volna a megszületett gyermek növekedésére, megizmosodására.

De legyen elég, — nem akarom még bővebben magyarázni, mennyi indifferenciával találkozik a szövetség, kitűzött célja a tagegyleteknél.

A szövetségen kívül álló egyletek — a mennyir tapasztalataim felismerni engedték — vagy olyanok, melyeknek vezetője, az egyleten kívül szerzett tapasztalata nyomán, azon meggyőződésre jutott, hogy a szövetségnek törekvése a jelenlegi szervezet mellett teljesen sikertelen vagy olyanok, melyek még öntudatra nem ébredtek és az hiszik, hogy a tűzoltósághoz elég az egyenruha viselése vagy végre olyanok, kiket az álszemérem tart vissza másokhoz fordulni jó tanácsért, s inkább azon speciális példabeszédnek adnak helyet: »maga kárán tanul magyar.«

Gyökeres hibák rejlettek és rejlenek mind e magyarázat napig a szövetség választmányában is.

Kezdetben rendszerhiány és tájékozatlanság bénított a választmány működését; voltak a megválasztott tagok között elegenden olyanok is, kik azt hitték, hogy a választmánynak legfeljebb az a hivatása, hogy a tűzoltó bajtársak számára jól sikerülő ünnepélyeket rendezzen.

Ezen viszonyok, hála a választások szabadságának már megszűntek vagy szűnő félben vannak, habár tagadhatatlan, hogy vannak még most is hiányok és mulasztások. De ha a szövetség választmányába, minden személyes tekintetek mellőzésével, csak oly férfiakat fog beválasztani, kik a szövetség ügyeit szorgalommal és buzgósággal, de egyszersmind erélyvel is előmozdítják mindezen hiányok kell, hogy megszűnjenek.

Áttérve a szövetségen kívül álló viszonyok megváltására...

ségeknél a közügyekért lelkesülni tudó és áldozat-
oligárai előtt kivételkép meg kell hajolnom. Egye-
ekik köszönheti a tűzoltó intézmény létesülését,
köszönheti meglepő gyarapodását s mai fennállását.
Városaink és községeink nemeslelkű polgárai azok,
egértve az intézmény üdvösségét, dacára az ország-
asztó anyagi helyzetének, nem késtek filléreikkel a
ésk előmozdítani és mai napig sem lankadtak az
énynek anyagi és erkölcsi támogatásában. — Vajha
atkészségük a tűzoltók részéről hasonló buzgósággal
ozott volna az intézmény kifejlesztésében, tökélete-
ben.

Ha kivételkép dicsérő hymnust zengettem minden
és üdvösért lelkesülni tudó polgáraink többségének,
*tehetem ezt városi és községi előljáróságainknak, nem
azgatási közsegeinknek, de nem magának a magas kor-
nak sem.*

Községi előljáróságainkról ma is azt mondhatjuk el,
egy század előtt, hogy vagyoni biztonságaikért soha
buzgólkodtak.

Hány község van, a mely, dacára annak, hogy a tűz-
sainak vagyonában annyi kárt tett, máig sem bír a
ekélyebb igényeknek megfelelő oltószerszettel, sőt igen
esetben még óvintézkedésekről sem gondoskodik,
ra a törvény e részbeni intézkedésének és a kormány
eleteinek.

No de ezen bűnök nem annyira a községi előljáró-
knak, mint inkább az ezek felett álló közigazgatási
taloknak, nevezetesen a szolgabíráknak, közvetve pedig
egy-egy kormányzatnak róhatók fel, melyek a kormány-
ide vonatkozó üdvös intézkedéseit és rendeleteit nem
marosítják.

Nem csekély mértékben terheli a felelősség a lelkesz-
anító urakat, kik hivatva vannak a haladás vívmányai-
és a korszerű intézkedések üdvösségével magasabb
lligenciájuknál és tekintélyes befolyásuknál fogva is,
őiket megbarátkoztatni.

Városi tanácsaink, ámbár nem tagadható, hogy a tűz-
-intézmény leginkább a városokban virágzik, a mi
önben a dolog természetéből folyik, tekintetbe véve
hogy a városi polgárok vagyona leginkább a városok-
a központosított házak, ipar-, kereskedelmi- és gyári-
pekben fekszik, s ezeknek tűz elleni megóvása égetőbb
ükségnek tűnik fel, mint kisebb — kivált vagyontalanabb
zségeknél — mégis sok helyen bizalmatlansággal és egy-
lvúséggel kísérik a tűzoltó-ügyet, nem csoda tehát, ha
alkozott oly város is, melynek fecskendője a polgár-
ster krumplivermének hasznos tisztjét viselte.

A megyei kormányzat közigazgatási hivatalnokai, mint
alispán, de kivált a szolgabíró urak nagyobb részétől,
y látszik, nem szabad modern intézkedések támogatását
rni; mert hiába, ilyeneknek létesítése annyi fáradsággal
y, melyre hajlandóságukat alig lehet föltételezni.

Illustratióul állításaim igazolására felsorolhatnám a
nyek tisztességes gyűjteményét, de arra sem időm, sem
rem. Izelitőül mégis felhozom a többi közt azt, hogy a
ügyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak a tűzoltás
dekében kibocsátott rendeletei a községek nagyobb
észével nem is közöltettek, annyival kevésbé szereztetett
zoknak érvény. vagy foganat. Előfordult azon eset is,
ogy egy szolgabíró ur, a ki a közigazgatást és közrendésze-

tet, úgy látszik, nem a tudományok torrasaboi menete,
a szomszéd falu segítségére siető tűzoltócsapat parancs-
nokát elfogatta és bezáratta, mert utközben előfogatot
requirált, hogy gyorsabban érjen a — vész helyére. Ezen
ur vagy már elfeledte, vagy soha meg sem tanulta az
1871: 18. tc. 22. §-át, illetve az 1876: IV. tc. 37. §-ának
azon intézkedését, mely szerint vész idejében, s annak
leküzdésére mindenki személyében és vagyonában szolgál-
latot teljesíteni köteles.

Egyik községben a postakocsis a vészjel fuvása által
a tűzoltóságot ismételve felriasztja. Panasz tétetik a szolgál-
bíró urnál, s az eredmény az, hogy a postakocsis most is
éppen oly vigan riasztja a tűzoltókat, mint annak előtte stb.

Hiába, nincs érzék az új intézményekhez! . . .

A magas kormány sokat tett a tűzoltóság fejlesz-
tésére, de még sem eleget. Mert nem elég egy kis — »írott
malaszttal« — segíteni akarni, kivált ha azt magunk is
rövid idő alatt ellefejtjük, mások által pedig annak fogana-
tosítását nem követeljük.

Igy azon rendeletét, melylyel a szövetség választ-
mányát tűzoltó dolgokban szakközegéül mondja ki, a leg-
közelebbi alkalommal maga is mellőzi. Pedig mily üdvös
lenne néha a szakértő közeget is meghallgatni.

A magas kormány még ma is csak olyan társula-
toknak tekinti a tűzoltó egyleteket, mint akármely casino,
olvasókör, dalárda sat. egyleteket, pedig tudnia kellene
már, hogy a tűzoltók szakbeli functiókban éppen oly
végrehajtó közegei az államnak, mint akármely más állami
közeg sat.

Nem akartam recriminációkba bocsátkozni és ha
mégis egyes hiányokat felsoroltam, csak azért tettem, hogy
azokra reá mutatva, annál könnyebbé tegyem azok mun-
káját, kik első sorban orvosságról kénytelenek gondos-
kodni, hogy a beteges állapotok minél előbb és minél
gyökeresebben kigyógyíttassanak s miután ezzel felada-
tomnak eleget tenni véltem, áttérek voltaképeni indítvá-
nyom lényegére.

Igénytelen nézetem szerint a baj gyökeres orvos-
lására, mindenek előtt szükséges, hogy a *tűzoltók szakbel.
eljárásukban és szolgálatukban hatósági jelleggel ruházta-
sanak fel; az egyes tűzoltó egyletek pedig egységes kiképez-
tetésük, szolgálatuk és fegyelem tekintetében vagy a szövetség
központi választmányának, mint kormányilag is megerősítet
legfelsőbb felügyelő-hatóságnak, vagy ha a magas kormány
azt üdvösebbnek tartaná, egy általa kinevezendő országó
legfőbb felügyelőnek rendeltessenek alá.*

Azon községek, melyekben tűzoltó egyletek nen-
léteznek, a legközelebbi tűzoltó állomás parancsnoksága
nak felügyelősége alá helyeztessenek. Ennek lévén tisztj
az észleltekről legalább évenként egyszer a legfelsőbb
felügyelőségre jelentést tenni.

A szövetségi administratióknak költségei fedezése lehe-
tőségig az adóalapból láttassék el, vagy egyébként nyujtas-
sék alkalom, hogy ne csak az igazgatási költségek fedezését
szükséges pénzek szereztessenek be, hanem egy alap
képeztessek, melyből a szegény egyletek segélyt, a szeg-
ény községek pedig tűzoltó-szerek beszerzésére, kama-
néküli kölcsönt nyerhessenek.

Mіндеzen eszközök és ezek által főképen a magy-
orsz. tűzoltó-szövetség céljának elérése szempontjából teh-
azon tiszteletteljes indítványt teszem, miszerint első so

ban kerestessék meg a nagyméltóságu m. kir. belügy-miniszter ur, miszerint saját kiküldötteiből és a tűzoltó-szövetség választmányi tagjaiból egy enquetet hívjon egybe, mely elé bajaink és céljaink előterjesztvén, az azok orvoslására, illetve elérésére szükséges eszközök tárgyalás alá vétesse, létrejött megállapodás után pedig a belügyminiszter urhoz jelentés tétessék. ¹¹

Azon reményben, hogy a legjobb indulatból eredő jelen indítványom a választmányi tag urak tetszésében osztozni fog és a kellő támogatásban részesíttetem, kiváló tisztelettel vagyok

Gr. Cziráky Béla

a m. orsz. tűzoltó-szövetség elnöke.

FŐVÁROS.

— **Ő felsége** Valtér Ferencz budapesti bronzművesnek, a 76-iki budai árvíz alkalmával öt embernek saját élte veszélyeztetése mellett történt megmentéséért az arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntető okiratban Valtér tévesen van budapesti önk. tűzoltó gyanánt megjelölve, amennyiben tagja volt ugyan az egyletnek huzamos időn keresztül, sőt egy közgyűlés által II. szivattyúsmesterré is megválasztott; mint tűzoltónak azonban sokkal csekélyebbek valának az érdemei, semhogy maga az egylet parancsnoksága érezhette volna magát indítva arra, hogy őt e kitüntetésre felterjeszse. Valtér tehát nem mint tűzoltó nyerte meg arany érdemkeresztjét.

— **József főherceg ő felsége** közlönyünk lapvezérért jan. 21-én magán kihallgatáson fogadta. A rendkívül érdekes párbeszédnek, mely közte és a főherceg közt lefolyt, egyes részleteit lapunk is hozni fogja. Ezuttal csak annyit kívánunk röviden megjegyezni, hogy a felette szívélyes beszélgetés folyamán oly kiváló tanubizonyosságát adta **Ő felsége** szakember voltának, a minővel hazánkban manapság még csak elvétve találkozhatni.

— **A magyar országos tűzoltó-szövetség** központi választmánya e hó 6-án ülést tartva, ez alkalmat felhasználta arra, hogy József főhercegnél, mint a magyar országos tűzoltó-szövetség védnökénél tisztelegjen. **Ő felsége** 7-én délelőtt 11 órakor fogadta a választmányt. Cziráky Béla gróf a szövetség elnöke magvas beszédben fejezte ki azon érzelmeket, melyekkel a központi választmány a szövetség védnöke iránt viseltetik, mit tetőz az a körülmény, hogy az alcsuthi önkéntes tűzoltó szakasz szervezése által tényleg is az ügy bajnokává szegődött, s kérte a főherceget, hogy a szövetséget támogatásában részesítse. Cziráky Béla gróf a megjelent választmányi tagokat, névszerint Follmann Alajos szövetségi alelnököt; Hauzer György győri, Kempelen Béla Budapest fővárosi, Kredits Ferenc váci, Marschalkó Gyula selmebányai, Putsch Tóbiás iglói, Reitter József dunaföldvári, Schlosser Albert rozsnói, Ternajgó Caesar ujaradi, Teuffel Mihály pápai főparancsnokokat és Mozog Istvánt, mint a főmei főparancsnok helyettesét bemutatta. **Ő felsége** a megjelentekkel egyenkint kezet szorítva, Kempelen Béla fő. főparancsnokot s a főmei megbízottat külön megszólításra méltatta. Ezek után **Ő felsége** a tisztelgést megköszönve, kijelentette, hogy a tűzoltóügy fejlesztése érdekében jövőre is minden lehető megtenni hazánus készséggel fog sietni, miért is a választmány mindig teljes bizalommal fordul

— **Budapest főváros tanácsától** ^{59147. sz.} ^{1882—IX.} alatt a pesti önkéntes tűzoltó-egyletnek a következő átirat zett: »A főv. fizetett tűzoltóság főparancsnokává *Kempelen Béla* ur választván meg, — van szerencsénk ezen kérésményről tudomás végett a t. Cimet értesíteni. Budapest, 1883. jan. 16 A polgármester helyett: *Horváth* tanácsos mint IX. ügyosztálynak vezetője.« A parancsnokság, mely az értesítést tudomásul vette, — *Hérmán Ödön*, *Mészáros* *Béla* és *Gerber Béla* urakból álló küldöttséget megbízatással küldte ki, hogy az új főparancsnok önkéntes egylet nevében hivatalosan tiszteletét tevén, *Kempelen* urat arra kérje, miszerint a két (önk. és fizetett) testület közötti viszony rendezése ügyében tartandó parancsnoksági vegyes ülésnek a napját kijelölés sziveskedjék.

— **A budapesti önk. tűzoltó egylet parancsnoka** *Bárany N. Ernő* főparancsnok indítványára, tekintettel a működő tagok fokozódott szakképzettségét, elhatározta, hogy időről időre pályadíjak kitűzése mellett oly munkálatok beadására hívja fel az erre képesítőket, melyek mint szakszerű kidolgozások nemcsak az önk. egyletnek foglalkozónak nyújtanak alkalmat e célból is gyarapítására, hanem ismereteinek bebizonyítására, de a még kiképzés alatt levő tagtársak által is, szakismereteik alaposabbá tétele érdekében a pályázók javítása céljából, haszonnal értékesíthetők. Midőn a főparancsnok az egylet parancsnokságának eme határozatát, mint az önk. egylet iránti élénkebb buzgalom fejlesztésére hívta fel a magunk részéről is üdvözlőnk, — ezuttal csak annyit enged terünk megjegyezni, hogy a legelső téma a »*Magyar zeti színház égése*« lesz és hogy a pályázat feltételei számunkban részletesen közölni fogjuk.

— **A közp. vál. tagjai a fővárosban időszerű alkalm** *Cziráky Béla* gr. elnöklete alatt tartott első ülésének az emelkedő felényképzettékké magukat. A kép, mely *Ellingernél* 4 frtért már elkészült s *Kempelen* főparancsnok szívesége folytán is volt alkalmunk azt láthatni. Az illetékes hozzászólással a rendes dolgozótársunkat, lapunk társadalmi rovatának vezéreltük meg.

— **A rendőrség a főváros ellen.** A rendőrség az alig múlt veszély alatt tett tapasztalatokból kiindulva, felhívta a fővárosi lakozatra az iránt, miként történhetett a városi szivattyúk alkalmazása a töltéseken a nélkül, hogy előbb a kazánok állapota szakemberek meggyőződést szereztek volna? A tanács e tányilatkozattételre a szivattyúk felügyeletével megbízott városi öltő főparancsnokságot hívta fel. A napilapok siettek e közzététele alkalmával megjegyezni, hogy ámbár a kazánvisszafolyásokról már egy 1854-iki rendelet intézkedik, ily vizsgálatot a rendőrség ugyane gépekre nézve sem 1876-ban, sem 1878-ban követelt. Mi azonban azt tesszük hozzá, hogy sokkal dicséretesebb a rendőrség részéről a két ízben elmulasztott hozzászólást helyettében megtenni, mintha ezuttal is szó nélkül tért volna napról napra a rendtelenségek felett csupán azért, mert már két alkalommal is elmulasztotta a beavatkozást. A rendőrség, midőn a még nem alkalmazott kazánok alkalmazását rosszalta, csak a fennálló törvényes rendelkezés szerzett érvényét. Mi tekintettel arra, hogy ily ügyekben a rendőrség részéről a jelenben részünkről csak örömmel üdvözlendő dolog, a melynél szigorúság sohasem kárközthető, mert a szigorú hiánya okozza a szerencsétlenséget.

— **A budapesti önk. tűzoltó-egylet parancsnoka** *Sztyerbowski Sándor* indítványára legközelebb »*Tűzoltó készülék*« használati utasítását sokszorosítva, az utasítás tagjai közt kiosztatni rendelte. Az utasítás leírja a tűzoltó állomásokon elhelyezett készüléknek kezelését. m

ugyanis, hogy a jelzés szükségének beálltakor a kéket kezelő egyén történetesen nincs helyén s ugyanarra megy véletlenül valamelyik tűzoltó. A laikus természetesen tételezvé fel az egyenruhát viselőben avatottságot, bizonyosan ezt fogja felkérni a jelzéselésére. Hogy illetén netáni felszólításokkal szemben ne egyleti tag is megállhassa a helyét, ez okból csak elkerülhető a szétosztása azon használati utasításnak, a következőleg hangzik:

Utasítás a tűzjelző-készülék kezelésére.

I. A készülék leírása.

A tűzjelző-készülék egy üvegajtóval ellátott faszekrénymelynek belsejében egy vastábla és a mögött az üvegajtó vezérlési vagy jeladó rúgók láthatók. A tábla felső részén egy üvegajtó óra üveg alatt van a delejtű és ez alatt jobbra különböző tüzek neveivel, mint felirással ellátott gombok felett kissé balfelé egy négyszögletű kiálló csap, a készülék óraművének felhasználására szolgál. A készülékhez hozzá azon billentyű mellett található, mely a szekrényszekrény alsó deszkáján, a villámhárítótól jobbra eső szöglet-árkapocscsal van elhelyezve. A harangjelző készülék, a vízjeleket teszi érthetővé, a faszekrénnyel fölött van.

II. A készülék kezelése.

A tűzjelzésnél a következőképen kell eljárni: Alant a szekrény jobb oldalán levő billentyű zárkapcsát kinyitmagát a billentyűt rövid ideig egyszer lenyomjuk a készülék, hogy az illető tűzörség, melylyel a jelző-állomás a tűzjelzésben áll, figyelmessé tétessék.

Most várunk egy kissé, míg a szekrény fölött levő vízjeleken a vízjel megérkezik. Ha ez megtörtént, akkor a billentyűt csekély időközökben háromszor egymás után lenyomjuk s ezzel a nélkül, hogy újabb vízjelet várnánk, a készülék a vízjel megérkezése után azt is jeleztük, hogy tűz van. A készülék megnyomjuk az illető tűz minőségére vonatkozó gombot, jelezvén, hogy milyen az a tűz (pl. konyha-, szoba-, tetőtűz.)

A gomb valamelyikének megnyomása után ujunkat a készülék ajtaján vissza kell venni, hogy a gomb kiugorván a készülék működhessék.

Ha ezen jeladások minden fenakadás nélkül szabályosan megadattak, az esetben a felriasztott örség végül a készülék harangjelt ad vissza, ami azt jelenti, hogy a jelző-állomás megérte a jelzést; ha azonban egymásután két harangjelt ad vissza, akkor nem jöhetnek az örségen tisztába az illető tüzzel, hogy minő tűz jeleztetett. Ez esetben aztán az illető tüzzel feliratával ellátott gombot még egyszer megnyomjuk.

A jelző készülék működése folytán úgy mint az üvegajtó (mivelhogy ez is óramű) a súly, vagy nehezék lecsúszdik. Ha már most újra működtetni akarjuk a készüléket, akkor azt, mint valami órát, előbb ismét fel kell tölteni. A leereszkedett nehezék felhuzása, mi a sürgönyközben is szükségessé válhat, a szekrényben lévő óraműnek a fentebb leírt csapra alkalmazása és annak baloldali forgatása által történik.

Minden jeladás alkalmával ügyelnünk kell arra, hogy

ben megáll, vagy egyáltalában nyugodtan marad, akkor ebből egész bizonyossággal tudhatjuk, hogy a jelzőkészülék el van romolva.

A sürgönyzés bevégeztével és az »értem«-et jelentő vízjel (harangjel) vétele után az óra szerkezetet mindenképpen fel kell huzni s a kulcsot helyére téve a faszekrénnyel bezárni.

— A várszínházról a »Bud. Hirl.« szerkesztőjéhez a következő levelet intézte egy várbeli:

T. szerkesztő ur! Nehogy e sorokat valamiképen a művészeti rovatban közölje, mert a miről itt jelentést teszek, az legfőlegbb szent Flórián urat, a tűzoltók muzsáját illeti, ki nem iszsa a Léthe vizéből, hanem önti dézsából a vizet, s nem szítja, hanem oltja a tüzet.

A várszínházba most ez a muza tartá bevonulását, s a többi kilencet kiüzte onnét. Ősz dereka óta a magyar művészet templomának néztük mi szegény budaiak ezt a régi épületet. Eljártunk abba hónapokon át kegyelettel családotul. Ki gondolta volna akkor, hogy a mi szellemi épülésünk egy oly épületben esik, melyről a hatóság vizsgálat utólag kimondja, hogy az — tüzfészek.

Képzhetni uram, mily kinnes meglepetést keltett ez a végzés közöttünk. Hányszor odaéghettem volna század-magammal! Egy szilánk a gázlángokból, egy csepp égő borszesz a lámpagyújtó botja végéről, egy vigyázatlanul eldobott játék-szivar a művész urak kezéből, egy karzati »félreértésből« származó por, melytől egyik félnek szemé szikrát szór... Mennyi borzasztó eshetősége a balszerencsének. Dehogy jártam volna abba a házba, ha tudom, hogy csak kegyelemből kerültem vissza onnét élve.

Hát biz az igen szép és megható dolog, mikor a hatóság utólagosan is így atyáskodik a mi testi épségünkért. S köszönetet is mondanék érte, ha nem volna egy nagy hiba a kréta körül.

Lássá, szerkesztő ur, mi budaiak nagy nehezen bár, de megszoktuk a rendes színházi magyar estvéket. S az ily jó szokást nemcsak nehéz, de káros dolog is nélkülözni. Most a téli hidegben át nem járhatunk a nemzeti színházba, s így akarva nem akarva kikopunk, leszokunk megint ez élvezetről. Már pedig a magunkféle nyárspolgár-lelkeket Muzsa legyen, a melyik még egyszer meghódítja.

Pedig nem volt erre a figyelmetlen gondoskodásra szükség: hisz a várszínházat a nyáron át, míg a szinkör idénye tartott, amugy is zárva tarták. Nem lehetett volna hat hó alatt az övrendszabályokat végrehajtani, melyeket annak idején a t. közgyűlés oly szépen kidolgozott? A nemzeti színház átalakítása hat hét alatt megesett. A várszínházban a tüzfészekkel egy lélek se törődött, bevárták az illetők a szini idény derekát s csak most, a téli estvék javában gondoltak kötelességükre.

S most egyszerre betöltik az előadásokat, neki ront az épületnek százféle mesterember s úgy szétszedi, hogy öreg idő beletelik, míg összetákolja. S addig a várnak, Buda egész nagy, művelt és magas műgényekhez szokott közönségének nem lesz magyar színháza.

Bezzeg a Gyapju-utcában szemet hunynak az ottani tüzfészek előtt a s német igazgató megszedi magát az itteni közönség egy részéből, mely az előadásokat többé elengedni nem tudja, nem akarja.

Itéljen e botrányos eljárásról a nagy közönség. Én megírtam, a hogy van. S konstatalom, hogy e művészete a germanizációnak lehet ugyan eredményében, szintén műv-, de épolyan — ész-telenség.

— Pap Emil urat, a szövetség titkárát, lapunk volt felelős szerkesztőjét szomorú családi vesztés érte. Apósa Gerometta Ignác hosszú szenvedés és a haldoklók szent-ségének ajtatos felvétele után, életének 63-ik évében 1883. jan. 8-án reggel 8 órakor jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei jan. 10-én délután három órakor a vizivárosi sirkertben tétettek örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise ugyanazon hó 14-ikén a várbeli hely-örségi templomban mutatott be az Úrnak.

V I D É K.

A győri katasztrófa.

»Denn die Elemente hassen das Gebild der Menschenhand.« Így kell lenni! Avagy mi ez? Isten csapása-e rajtunk, hogy mikor a háború tűzét távol tartja tőlünk a diplomatáknak vigyázó elméje, — a víz rohan meg bennünket. Zugva bugva töri át a gátot, el akarja nyelni a világot! Éltető erei a földnek megduzzadnak s megdagadva, medrükből kilépnek, hogy nagyobb és kegyetlenebb pusztítással vegyenek bennünket üldözőbe, mint a milyenre a mi, immár kitanult ellenünk, az utjavágható tűz képes. Isten csapása-e, hogy a mi áldása, éltető eleme egy országnak — folyói, most átokká, öldöklő csapásává lesznek a vidékeknek, melyeken át idők ideje óta hordozzák termékenyítő habjokat?

A ki modern felfogással, hitetlenül áll is az élet jelenségeinek utolsó okával, mint Istennel szemben, az is kérdezheti: a megbomlott természet rendje hozza-e reánk egy évtized óta oly pokoli következetességgel a veszedelmet? Máskor csak a tavasszal jár együtt az árvíz, most nem válogat: ősszel, nyáron, tél derekán zudulnak reánk a szennyes habok, kiüzve embert s állatot lakhelyéből; pusztítva falvakat, városokat, egész vidékeket; s a halál torkából a nyomor ölébe kergetve magok előtt az embert, ki jajveszékelve s az állatot, mely levegőt reszkettető böggéssel menekül adáz üldözője előtt! Önkéntelenül merül fel bennünk a kérdés, nem egy oly korszakhoz érkezünk-e el, mely egy nagy általakulást van hivatva látni a föld színén, folyók folyásán, s a vidékek arculatán.

Homok, kő és iszap, partszakadások földje, hegyek porlása uszik le hozzánk évenként elképzelhetetlen tömegben, feloldva parányokra a vizek sokaságában. Mindez lerakódik a folyók ágyában. A víz veszit mélységéből, homokszigeteket támadnak medrében. Itt a sebessége változik, amott az eddigi lassabb folyás ered meg s lesz ragadóvá; a folyó ismert természete megváltozik s előkészít egy forradalmat, melynek talán ma mégcsak a kezdetén állunk. Szegedet már elsöprötte a Tisza, de az emberi kitartás újat épített kelyébe. Vajjon nem hiába-e? Győrt a három folyó ostromolja s terjeszkedéseit megsemmisíteni próbálja. A szivós faj, mely a Duna, Rába, Rábca hármasságát megszállva tartja annyi idő óta, nem hajlandó tágítani s győzni fog, ha a szerencsétlenség csak egy év abnormis időjárásából ered. De ha törvény fekszik a katasztrófában? Ha esztendőre újra felidézi a harcot és ha azután nem szűnik meg visszatérni az a veszedelem, mely dül mindenütt, hol vizek vannak . . . ? Mindegy! Magyarországot meg kell mentenünk minden ellenségtől, szerezzünk hát számára biztonságot az elemi csapásoktól is! Erre adatott az embernek ész és erő, ez a legfontosabb és legszebb feladat, melylyel meg kell birkoznunk okvetlenül! Ne essünk kétségbe, hanem védekezünk magunkat teljes erőnkben, miként ezt Győrnek lakosai megpróbálták.

Virágzó község volt Győrsziget — írja Scholder Hugo — szorgalmas munkás nép lakta az Ujvárost, a révfalusiak is dolgoztak, iparkodtak, hogy azután a nehéz munkából felkereshessék otthonukat, kipihenhessék fáradalmaikat. Most romokban hever Győrsziget egy része,

lás, kietlen sivárság; az üres ablaküregék feketén meredeznek lélőre, eltűntek a fehér függönyök, melyek oly barátságosan tak; a virágcserep sem áll már ott, helyét jégvirágok jégdarabok foglalták el.

Meglepetve kiáltottam fel, midőn körülnézve, minden jeget láttam. Jég alattam, körültem, jégtáblák a szobákban, a jégtáblák a Rába vizekén. A házakat jégpánczél övezi körül; magasabb egész a tetőig, hol alacsonyabb az ablakpárkányig.

Sulyos katasztrófa érte ezt a szép élénk kis várost, inkább hasonlít szibériai jégmezőhöz, mint az ország egyik 20,000 derék, szorgalmas lakossal bíró városához.

Bekövetkezett a katasztrófa az emberfölötti erővel védelem daczára is. Hét nap és hét éjjel folyt a küzdelem elem közt, az utóbbi győzött; pedig az ember erejét meghaladással, megfeszített munkássággal állt ellen és most csak az hogy büszkén elmondhatja: férfiasan, derekasan tartottam meg.

A ki látta ezt az óriási pusztulást, lehetetlen, hogy ne zék a fölött, hogy a katasztrófa pillanatában egyetlen egy nem esett áldozatul. Bámulatra ragadják a szemlélt, hogy nem lyel végezték a mentési munkálatokat azok az emberek, kik napokon szakadatlanul küzdöttek a bösz szél korbácsolta víz felcsapkodó habjai ellen.

Nagy munkát végeztek a győri derék tűzoltók. Hauer főparancsnok, Stumpf Dózsa parancsnokhelyettes vezényle az itt állomásozó katonák, tiszteik buzditó szavai mellett. Éjjel-nappal a töltéseken és megvédték azt, a meddig a habok lehetetlenné nem tette ottmaradásukat. Nem csüggedtek el, gosabb pillanatokban, ha a víz elvitt a töltésből egy darab hordottak földet, betömték a rést; mikor már erősen csap a víz, az egész hosszú töltésen végig vízfogókat merítettek a talpalatnyi földet, minden göröngyöt megvédték, nem törőd hideggel, nem kimélve munkát, fáradságot. Azután már az delmi pontot is fel kellett adniok és a víz ellentállhatatlan erő átszakadt a töltéseken, egész házakat magával ragadva, e ekkor a derék önkéntes tűzoltók, a regattistákkal egyesülve a küzdőtérre a szárazról a vízre és saját életük veszélyeztetéséket mentettek ki a biztos halál torkából.

A mentés körül — mint a Győri Közlönyből — különösen kitüntették magukat a tűzoltóság Hauer György, Dorner Antal, Stumpf Dózsa, Tóth Henrik és Müller Vilmos.

— A szegedi tűzoltóság újjászervezése. Drág főtartott tűzoltói intézményünknek biz eddig hasznát lártuk. Mindig csak panaszt hallottunk: ság rendezetlensége miatt. Maga a város eddi törődött ez intézménnyel, mely ezideig is ideig vezetett látszik birni. Az utóbbi időben s ezt konstatáljuk, Szilva Ágoston főkapitány ur vette a tűzoltóság ügyét, buzgón fáradozik annak újjászervezésén. Legutóbb, hogy Budapesten járta az újjászervezendő tűzoltóság részére minujabb szerkezetű tűzoltói szerelvényeket, mely nagy város tűzoltóságának szüksége van. A szerelvények a következők: egy 20 méter magátólólétra stajerfenyőből, egy legujabb szerkezetű ugyanarra a mintára, mint aminő közelebb József főherczeg számára készült; beszerezte egy ugróponyva, egy mentő zsák, több füstá szócső és egy jelzőkürt. A főkapitány ez a Somogyi h. tűzoltóparancsnok kíséretében me a fővárosi tűzoltólaktanyákat, azoknak berendezés győződött arról, hogy a tűzoltói őrtanyák őrsére legczélszerűbb s legegyszerűbb a telef mely egyszersmind a legbiztosabb és leggyors: jövő évre városnegyedenként fölállítandó őrtany jelzők elhelyezésére vonatkozólag is szóba ke

n planumát, hogy az állandó színház tetején állomást akar létesíteni. Az új színház tetőalkalmas e célra nemcsak építésénél fogva, de is, mert innét az egész városra a legszelebb néző-áttekintés nyerhető. A terv esetleges keresztelében a főkapitány a színház tetőzetéről helybeli fényképész által az egész várost le-
te-
ti.

házunk berendezése ügyében még néhány fontos intézkedés volt csak hátra. Ezekre nézve *Fellőz* jelenléte alkalmával *Tisza* Lajos kir. biztos, *Jos* oszt. tanácsos és *Szabados* János tanácsnok apján véglegesen határozott. Az egyik elintézés a *színházi vízvezetési* ügy volt. A városi új elkészültéig a kir. biztosság által lesz a színes vízvezetékekkel ellátva. — Ezen ideiglenes azonban nem elégítheti ki teljesen a színház igényeit, mivel a vízszivattyúk nyomása gyenge arra, hogy a színház legmagasabb részeibe föl szállítsa, ezért a bajon is segítve legyen, négy viztartó állítsanak a magasabb pontokon, hova a vízvezeték elvezet. — Elintéztetett továbbá a *vasfüggöny kérdése*. Erőlről érkeztek be eziránt ajánlatok. A királyi biztosság részint helyszíni vizsgálatok, részint beszerzett minták alapján az eddig legjobbnak bizonyult s a színháznál is használt Schlick-féle hullámos vasfüggönyt fogadta el és annak megrendelését eszközö-

teszvári önkéntest üzoltóegylethez lelkes hangon kezelt az aradvárosi önkéntes tűzoltókartól egy tűzoltószövetség alakítása tárgyában. Ezen szövetség lenne a szomszédos tűzoltó-egyleteknek közösen való buzdítása, közös és egyöntetű tűzrendeleetek készítése s azoknak a szövetséghez tartozó egyletek közt kötelező erővel leendő keresztelés mindazon törekvéseknek, melyek a tűzoltók munkájuk hasznára válhatnak, meghonosítása. E célra február 28-án d. e. 10 órakor a városi közgyűlés alakuló közgyűlés fog tartatni, melyen a tűzoltó-egylet 2—3 képviselővel meghívott. Mint halljuk, e fölhívás rokonszenvenetelt s így valószínű, hogy a szóban levő alakuló közgyűlésre legközelebb fognak megválasztatni a szükséges tagokat. Az alakuló közgyűlés előtti napon 27-én az alakuló közgyűlés tüzoltókar éppen táncvigalmát rendezte, melyen a tüzoltóinknak módjában lesz a rendezvényre kellemessé összekötni.

Az első aradi önkéntes polgári tűzoltókar parancsnokaként Dr. *Műleck* Lajos elnökleite alatt gyűlés tartatnak első tárgyát működő és gyámolító tagok kiválasztása képezte. Ezután ifj. *Barabás* Béla figyelt fel a kar parancsnokságát a *Horváth* András-féle kar parancsnokságára, részletesen fejtégetvén annak lapunk 24-ik számában ismertetett tulajdonságait. Az előterjesztés terjedelmét véve, a kísérlet vele mielőbb megindítottatott. A gyoroki tűzoltókar január 7-én ünnepélyesen a kar 4 tag általi képviselőválasztást tartott. — Nagy lelkesedést idézett elő ifj. *Barabás* Béla azon indítványára, hogy *Ö* fensége *József* főherceg mint a magyarországi tűzoltók fővédnöke, a fehér-
csuthi tűzoltó-egylet alapítója és lelkes főparancs-

noka s mint ilyen a tűzoltói intézmény terjesztője és előmozdítója a legközelebbi megrendezésű közgyűlésre a legközelebbi megrendezésű közgyűlésre tiszteletbeli taggá választassék. Az indítvány lelkes elismerések között elfogadtván, annak a közgyűlésen való előterjesztése kimondatott. — *Barabás* Péternek a gyakorló mesterekre vonatkozó indítványa, ugyancsak az általa szerkesztett rendszabályzat a kiküldött bizottság által figyelembe vétetni ajánlatott. — *Tessényi* Zsigmondnak egy alkalmas helyiség, melyben az elméleti előadások megtartandók lennének, valamint egy tűzoltói szakkönyvtárból álló könyvtár létesítése tárgyában előadott indítványa elvben elfogadtván, annak a lehetőség szerint a kar eléget fog tenni. — *Pless* Mór indítványa folytán, minden tag felvétele alkalmával, — a kar iránt elvállalt kötelezettségeire vonatkozó nyilatkozat sajátkezűleg aláírandó. — Ez alkalommal kimondatott, hogy a legközelebbi közgyűlés február 11-én fog tartatni, mely közgyűlésen, egyerszámú pótválasztások is eszközöltetnek és ezzel kapcsolatban a számvizsgáló bizottság a számadások és pénztárnak megvizsgálására is kiküldetett.

— A székesfehérvári önkéntes tűzoltó-egylet január 14-én tartotta rendes évi közgyűlését a városház nagytermében. Az egylet működéséről szóló jelentés tudomásul vétetik. Pénztárnoki jelentés szerint az egylet készpénzbeli vagyona 945 frt 93 krt tesz. A tisztikar nevében Seidel Lajos főparancsnok leköszönvén, az új választás eredménye következő volt: főparancsnokul megválasztott: Seidel Lajos rendőrkapitány, alparancsnokul: Paulovits Ferenc, mászóvezetőül: Grosz József és Hiesz József, szivattyús vezetőül: Sorecz József és Veszely József, pénztárnokul: Veisz János, szertárnokul: Reiter Sándor, orvosnak: Dr. Árokay Antal, építésznek: Csáder Ferenc, ügyészül: Dr. Gref József, tűzrendőr parancsnokul: Reizinger Alajos, Lipp Rezső, id. Bürgermeister György, Liszits István, Rigler János, Gyurkovits Lajos választottak meg. Orbán Rezső pénztárnokul, Báthory Miklós szivattyúvezetőül választottak meg, kik azonban e tisztséget el nem fogadták. — Seidel Lajos újonnan megválasztott főparancsnok elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mond az egész megválasztott tisztikar nevében, az irántuk tanusított bizalomért. *Orbán* Rezső, volt alparancsnoknak, kik az egyletnek évek hosszú során át tevékeny tagja volt, továbbá *Vida* Pál volt segédtisztnek, ki szintén a legfáradhatatlanabb buzgalmu működő tagok közé tartozott, az egylet érdekében tett fáradozásaiért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott s előbbi tiszteletbeli alparancsnokul, utóbbi tiszteletbeli segédtisztül neveztetett ki. Elnöklő főparancsnok jelenti, hogy *Báthory* Miklós kérvényt adott be a parancsnoksághoz, melyben bejelenti, hogy az egylet tagjai sorából kilép. A közgyűlés sajnálatosul veszi tudomásul a kilépést s nevezettnek az egylet érdekében tett fáradozásaiért s azon tetteért, hogy a múlt évi bőgő temetési gyászbeszéd elárulásából befolyt összeg felét az egylet pénztárának ajándékozta, köszönetet szavaz, s erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő. *Vida* Pál indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy az »Országos tűzoltó-szövetség« tagjai közé belép. *Vida* Pálnak az alapszabályok módosítására vonatkozó indítványa elfogadatik s a belügyminiszteriumhoz felterjesztetik. Egyéb tárgy nem lévén, a közgyűlés feloszlott, s az egylet működő tagjai est 7 órakor tisztelegtek a főparancsnoknál, kit-

*

König Lajos segédtszt rövid szavakban üdvözölt, mire a főparancsnok szép beszéddel válaszolt.

— A pozsonyi önk. tűzoltó-egylet tagjai 1882. dec. 31-én parancsnokaik vezetése alatt testületileg tisztelegtek *Frigyes* főhgnél, örömlükét fejezve ki a fölött, hogy a főhg Pozsonyt választotta lakóhelyül. O fensége megköszönte a figyelmet és azután behatóan kérdezősködött a testület szervezetről s szolgálati viszonyairól és elismerésének adott kifejezést a fölött, hogy Pozsony város polgárai oly korán (a budapestiekkel csaknem egyidejűleg) alapították meg nemes célu tűzoltó-egyletüket, mely élénken tanuskodik a mellett, hogy Pozsony megőrizte hagyományos érzékét minden iránt, a mi szép, jó és humán.

— Ságón Hohenlohe herceg buzdítására önk. tűzoltó-egylet alakult, mely eddig 51 tagot számlál.

— A moóri önkéntes tűzoltóegylet f. hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlését, mely meglehetősen rendben, — de egyszersmind a Havas József segédtszt iránt mutatott nagy érdeklődéssel folyt le. Havas urat ugyanis egy bizonyos clique, melynek főintézője a községi előjáróság néhány tagja volt, s mely a működő tagok közül is toborzott néhány proselitát, minden áron meg akarta buktatni. Megválasztattak ez alkalommal egyhangulag: Kálmán Vince alparancsnoknak; Dipolt Alajos és János János mászóparancsnokoknak; Schwartz Mór I-ső szivattyu-parancsnoknak, ifj. Wieszner István pénztárnoknak, Strba József szertárnoknak, Udvardy Ferencz ügyésznek, Dr. Blau Lipót orvosnak és Láng Károly építésznek; — szótöbbséggel Hotváth Bálint II-od szivattyus-parancsnoknak és Havas József segédtsztnak. A választmány az alapító tagok közül id. Wieszner István urral, a működő tagok közül pedig öt egyénnel egészítettet ki. A közgyűlés Havasnak eddigi érdeméért jegyzőkönyvi elismerést és és köszönetet szavazott.

— A kirchdraufi önk. tűzoltóegylet dr. Mück indítványára elhatározta a legutóbbi közgyűlésén, hogy a téli hónapok alatt elméleti előadásokat rendez. Az első előadás dec. 31-én tartatott meg.

— A fumei önk. tűzoltó-egylet a győri katasztrófa hírének vételekor nyomban elhatározta, hogy ez idei táncvígalmnak a tiszta jövedelmét a győri árvizkárosultaknak juttatja.

— Martinengo Nándor pozsonyi főparancsnok öt forintot küldött azon győri tűzoltó-bajtárs részére, ki az árviz által legtöbb kárt szenvedett.

— A miskolci önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka *Soltész* N. Kálmán főpolgármester a napokban itt járt a fővárosban s mint tőle személyesen értesülünk, Miskolcon 16 emberből álló fizetett tűzoltóság fog szervezteni, mely a szerek kezelése körül (különösen a mi a vízszállítás illeti) szintén szolgálatra kötelezett 14 utcaseprővel együtt, egy külön tüzfelügyelőnek lenne alárendelve. A tüzfelügyelő 180 frnyí évi fizetést, szabad lakást, fűtést élvezend. Az állásra *Moldvay*, a fővárosi fizetett tűzoltóság egyik igen jóra való őrpáncsnoka van kiszemelve.

— Avvakumovits Emil a cigányvölgyi petróleumbánya általa szervezett tűzoltóságának főparancsnoka, a budapesti önk. egylet volt titkára, mint sajnálattal értesülünk, jobb keze mutató- és középujját szerencsétlen véletlen folytán ellötte. A jobb kéz e két ujjának hiánva még

tovább is bajtársunknak nevezhessük; gyönyörű zongorajátékában azonban, melyet igazi virtuozitással kezelt, t nem igen fogunk gyönyörködhetni.

— Kuretska István, lapunk munkatársa s fumei parancsnok, belügyminiszteri engedéllyel „*Mořog*” változtatta a nevét. A tevékeny bajtárs tehát ezentúl csak tényleg, hanem névleg is *mořog*.

— Pozsonyban »Illustrirte Westungarische Feuerwehr-Zeitung« címén új lap indult meg. Ez volna az ez idő szerint napvilágot látó tűzoltói szaklap harmadika — Magyarországon. Tekintve azt, hogy nyelvű bajtársainknak, kiktől az államnyelv teljes bíjjoggal ma még nem követelhetjük, meglehetősen nagy száma, — csak örömmel lehet üdvözölnünk e vállalt feltéve, hogy a szaknak üdvös művelésén s szép eszmék terjesztésén kívül nem fog egyebet is tekinteni társának. — Az első számnak elég ügyesen összeáll tartalma egyelőre csak a »jobbát« engedé feltételezni G Gyula bajtársunkról, ki *Wimmer* A.-val, mint kiadóv lapnak szerkesztésére vállalkozott. Az előfizetési pé (egész évre 1 frt 50 kr.) Pozsonyba Jägerzeile Nro küdendők.

K Ü L F Ö L D.

A színházégek 1882-ben.

A »Journal des Débats« szerint Európában, beleértve az apróbb vidéki színházakat, 1457 színház. Legtöbb színháza van Olaszországnak, 348, azután Franciaországnak 337, Németországnak 194, Spanyolország 160, Britannianak 150, *Oszták-Magyar monarchiának* Oroszországnak 44, Belgiumnak 34, Hollandiának Svájcznak 20, Portugalliának 16, Svédországnak 10, Dánia 10, Norvégiának 8, Görögországnak 4, Törökországnak 4, Romániának 3, Szerbiának 1. — Ebből az országok színházából a lefolyt évben nem kevesebb mint esett a lángok martalékául. A színházégek statisztikája tehát borzasztó arányokat ölt. Ötven év óta a színházégek száma megnégyszeresedett, a mi leginkább modern színpad jelentékenyen emelkedett díszleti és művészi hatásadászatának, valamint a többnyire igen nehéz ellenőrizhető fűtésnek tulajdonítandó. Ebben a században 500 nagy színház égett le porig és több mint 4000 ember veszett el az ily szerencsétlenségeknél. Az utolsó évtizedben 1871. év elejétől 1881. végéig évenként átlag színház pusztult el s az 1881-ik esztendőben, a színházégek száma fokozott elővigyázati rendszabályok dacára 28 színházégek fordult elő. Az 1882-ik év színházégek melyeket kronologiai sorrendben most közlünk, az 1881-ik évtized átlagát, csaknem kétszeresével esett áldozatul. A múlt 1881-iki év statisztikája a Ringszínház rémes katasztrófájával zárult le, az utolsó színházégek között 1882-ben

Március 7. A cseh nemzeti színház *Prágában*.

» 17. A kristálypalota-színház *Marseilleben*, a színházégek között az előadás után.

Március 19. A Livadia-operette-színház *Pétervárdában* az előadás alatt. Egy színházi hivatalnok elveszett.

Március 10. A Grand-Théâtre *Algerben*. A faló...

- áril 15. A »Temple Opera House« *Boltonban*.
- » 16. Az udv. színház *Schwerinben* az előadás alatt.
- » 17. A polg. klub-színház *Pernauban* (Livland).
- » 25. A Prince-színház *Portsmouthban* (Anglia).
- ájus 5. Uj moor operaház *Nevadában* (Uj-Granada).
 ázat csak hat nappal előbb nyitották meg.
- ájus 6. A Sibibel-Abbés-színház *Algirban*.
- nius 18. A Royal Court színház *Liverpolban*. Az
 1 az itt felsorolt színházak közül, a hol sikerült a
 ak a szinpadra szorítani.
- nius 26. A városi színház *Rigában*. Valószínűleg
 atás következtében. Október 31-én az ideiglenes
 ban szerencsésen megakadályoztak egy gyújtogatást.
- nius 4. Az Arkadia-színház *Pétervárott*.
- » 6. A »De los Recreos Martinenses«-színház
ban. Valószínűleg gyújtogatás.
- zeptember 1. A színház *Navaja-Rusában* (Orosz-
 ban). Faalkotmány lévén, tíz perc alatt leégett.
 nülög gyújtogatás.
- zeptember 5. A Philharmonia-színház *Irlingtonban*
 n északi része) röviddel az előadás után.
- zeptember 11. A Löwen-i színház *Belgiumban* lég-
 bbanás következtében.
- zeptember 22. Az Orebro-i színház *Svédországban*.
- któber 7. Mellisan hangverseny- és színház-terme
mban.
- któber 30. Abbey Parkszínháza *New-Yorkban*.
- » 30. A Marini-színház *Barcellonában*.
- óvember 28. A Westend-színház *South-Shieldsben*,
 ban.
- ecember 7. Hajnali egy óraker. Az Alhambra-
Londonban.
- ecember 20. A »Ponte-a Petre«-i színház *Dél-
 zében*.

— Az első színházégés az 1883. évben a mitau
 enhofer-féle színházban tört ki, melyet, a nélkül,
 egyetlen előadást tartottak volna benne, teljesen el-
 sztott a pusztító elem. A mitau színház széles
 n állott és a szomszédos épületek olyan távolságban
 tőle, hogy a tűz lokalizálása nem nagy nehézséggel
 Nem volt nagyvárosiasan építve, hanem egy nagy,
 részen karzattal ellátott teremből és a szinpadból
 Hogy ha a tűz akkor támad, mikor a ház csak
 s telve van, a közönség csak nehezen menekülhetett
 mert a nagy terem az első emeleten volt, melyből
 egy nagyobb lépcső és kis csigalépcső vezetett le. A
 olók, kiknek a szinpadról épenséggel nem volt kik-
 k, alkalmasint menthetlenül odavesztek volna. Figye-
 méltó, hogy az épületnek egész külön gázgyár-
 volt.

— A bécsi színházak tüzrendőri felügyeletével meg-
 helyi bizottság megszámolta a brünni új színházat,
 a villamos világítás szempontjából és legközelebb
 főigármesteréhez intézett jelentésében a leghatáro-
 ban a mellett nyilatkozik, hogy a bécsi színházakban
 zassék a villamos világítás.

— A technikusok és vegyészek a ringszínházi katasz-
 tót tudvalevőleg sokat gondolkoztak a színházak
 ztossa tetele felől. A legújabb katasztrófa, mely az
 mbra-színházat érte, siettetni fogja a közönség bizton-

sága szempontjából annyira szükséges utasítások behoza-
 talát. Egy közelebb Londonban megtartott kísérlet arra
 enged következtetni, hogy főszerep jut e tekintetben az
 asbestnek. Annak bebizonyítása végett, hogy éghető anya-
 gok teljesen éghetetlenekké tehetők, az egyesült asbest-
 társulat az északi Themse-parton, a parlamenti épület kö-
 zelében két teljesen egyenlő faalkotmányt állított fel,
 melyek egyike a színház nézőterét, a másik a szinpadot
 volt hivatva képviselni. A különbség csak az volt, hogy
 ez utóbbit a társulat szabadalmazott asbest szöveteivel
 huzzák be s egy asbest függönnyel is ellátták. Mindkét
 alkotmány padlását petroleumba áztatott gyaluforgácssal
 töltötték meg s egyszerre mindkettőt meggyújtották. Az
 asbesttel nem védett épület 40 perc alatt hamuvá lett,
 míg a másik a forgács elégeése után sértetlenül állott. Az-
 után a függöny értékét próbálták ki. Ujra megtöltötték a
 pseudo-szinpadot gyaluforgácssal s mikor az javában
 égett, lebocsátották a függönnyt. A nézők látták, mint nyal-
 dossák a lángok s mégis sértetlen maradt, sőt a tüztől
 távolabb eső része még csak át sem tüzesedett. Az as-
 bestnek tehát nyilván nagy jövője van a színházak törté-
 netében.

— A müncheni fizetett tűzoltóság rendelkezésére 13
 pár és egy tartalék, összesen tehát 27 ló áll. 4 pár éjjel-
 nappal fel van kantározva és készségben áll; a többi
 a városi építő-hivatalnál teszen nappal szolgálatot. Az
 önkéntes tűzoltók hat örtanyája közül négynek magántulaj-
 donosokkal kötött szerződés értelmében két-két pár
 vagyis 8 ló felett lehet rendelkezni. Egy pár lóért egy
 éjszakára, ha tüzhöz vonult ki az őrség, 8 márkát fizet-
 nek az önkéntesek és illetőleg a város. Ha csak késztül-
 ségben álltak a lovak, az esetben semmi díjazás sem jár
 a lótulajdonosoknak. Az ötödik örtanya, mely a 4-dik és
 és 6-ikkal egyetemben az önkéntes tűzoltóság II. századá-
 hoz tartozik, fogatait a közvetlen közelében fekvő udvari
 istállókból kapja vész esetén és pedig egyenes rendeletére
 Lajos királynak, ki tudvalevőleg védnöke a bájor orszá-
 gos tűzoltószövetségnek. Végre a hatodik (kültelki) ör-
 tanya, a minő nálunk a kőbányai akart lenni, oly módon
 nyeri a szükséges lóerőt, hogy a környék lakosai köte-
 lezték magukat turnusz szerint 2—2 pár ló előállítására.

— Egy amerikai társaság propositioba hozta Orosz-
 ország fővárosának a tanácsánál, hogy amerikai minta
 szerint rendezze be tűzoltóságát. Az engedély kinyerése
 esetére kötelezte magát a társaság arra, hogy kezdve a
 gőzszivattyún, a legénység legutolsó gombjáig, minden
 szükséges felszereléssel el fogja látni Szt-Pétervár volta-
 képen csak most szervezendő tűzoltóságát — természetesen
 a város költségére.

TÁRSADALOM.

A közp. választmány arcképe.

Mint arféle hírlapíró, én is »az éj lovagja« vagyok. Így hozza
 ezt magával a mesterségünk — a napilapnál, hogy azután nem napi-
 lapilapnál se tudjuk kivonni magunkat a megszokás hatalma alól.

Az éj lovagjai délig alszanak. Nem csoda tehát, hogy még
 Morfeüs karjai közt talált az a fizetett tűzoltó, a ki a napokban d. e.
 9 óraker következő levélkével állított be hozzám: »Kedves Abelinóm!
 Sziveskedjél ma délig az őrségen meglátogatni. Egy igen érdekes
 ujdonság áll rendelkezésedre. Budapest, 1883. I/27. Kempelen Béla
 főparancsnok.«

Ujdonság! s még hozzá érdekes! Aludhat-e valamirevaló újság-író ilyen hírek vételére nyugodtan tovább? Bizonyosan a német színházak csukták be! Igen! Igen! Ezt a hirt akarja velem közölni az a kedves új főparancsnok, kivél, hogy a lapvezérünk miatt vitázhat annyit, el sem képzelhetem!

Gyorsan öltözködni kezdék, nehogy elhalászsza előlem és illetoleg lapunk elől! »Magyar Tüztöltő« egy esetleg a fővárosban lábatlankodó szerkesztőségi tagja az érdekes epithetonnal ellátott ujdonságot, — midőn jön a szolgánk a lapvezér urnak kathegorikus hangu írott napiparancsával. »A jövő szám Társadalmi rovata számára semmi sem érkezett, írni fog valamit!« — »Jelentse, hogy holnap jöhet a szedőgyerek a kéziratért.« Azzal elbocsátottam a szolgát, ki nem győzött eléggé csodálkozni azon, hogy már felöltözve s mi több, menőfélben talált. Pedig még alig mult 9 óra!

»10-kor már az örségen valék, hol először is lapvezérünkkel találkoztam. »Tudja már miről fog írni.« »E pillanatban még nem, de ha lapvezér ur...« »A központi választmányi tagjainak fényképe elkészült, tekintse meg Kempelen urnál. Ez lesz a téma.«

»Tchát nem a német színházak csukták be?« valának első szavaim, a mint beléptem a főparancsnokhoz. »Talán biz ez nem érdekesebb ujdonság annál?« mondá ő a képet előmutatva. »Nekem igen, de a lapvezér...« »Eh! hallgass azzat a ti kiállhatatlan lapvezéretekkel, a ki nekem mindég csak kellemetlenséget tud csinálni; gyönyörködjél inkább e képcsoportozatban. Ugy-e jól sikerült!«

Csinosnak elég szép. Hanem ilyenéné egyedül Schlosser felkunkorított bajsza, Teuffel merengése és Cziráky grófnak férfiasan szép arca teszi. Az ő határozott arcúle a szó teljes értelmében kiválik a képből. Egy az illetőkkel teljesen ismeretlen szinte megütközve kérdészetné, miként került az a bátor és szigoru s mégis oly megnyerő, szívjóságot tükröző, nyílt tekintet, a közé a sok majd marcona, majd meg nagyon is jámbor arc közé?

Ott van mindjárt jobbra tőle Follmann, a fél szemöldökét hamisan felhuzva, egészen úgy néz ki, mintha most is fumigálna a »Tüztöltő Közlöny« vagy a t. társaknak nem kellő beavatottságra valló szerény mondásait. Balra tőle Kempelen van meghatva a nagy tisztességnek miatta, hogy a gróf mellé került. Még leolvashatni arcáról, hogy a szerény egri főparancsnoknak a helyzetéből mekkora nagy ugrást tett a fővárosi főparancsnokságig. Follmann mellett Ternajgo Cézár (Uj-Arad-Zsigmondháza) ül. Valószínű, hogy csinos egyenruhájáért került az első sorba. Ki is düllesztí a mellét, de hiába feszít, mert az ő személyének első sorba ültetése époly ügyetlenség volt a csoportozatot egybeállító fényképésztől, mint a mily elszántság kellett Ternajgo részéről ahhoz, hogy odatelepedjék. Őt az első sorban ülés sem meg nem illeti, sem a kép helyes csoportosítása nem hozta egy magával, hogy odakerüljön.

A második sor álló alakjainak balszárnyán Schlosser Albert foglalt pozíciót. Igazi magyar arc. Megvan a kellő emponpointja, melyet igazán szükséges, hogy az őv tartson össze. Alakja, tartása és kipödbört bajsa után itélve szinte hihetetlen, hogy e derék bajtársunkat Schlossernek hívják. Mellette mosolyog a kicsi Marschalko (Selmechánya), az örökké derült kedélyü, kedves bajtárs, kivél Zala-Egerszegen megtörtént az a hallatlan eset, hogy pusztán érdemei alapján ismételten beválasztották őt a központi választmányba, pedig a választás alkalmával maga ott se volt. De helyesen történt, szorgalmas és lelkiismeretes mint ember és mint tüztöltő egyiránt. Mellette Hauzer (Győr) foglalt állást. Ugyanaz, ki derék csapatával egy kitüntette magát városuk legközelebbi veszedelménél. Különbén ő is csak a kis Marschalkóval vetekedik magasság dolgában; a képen azonban egy fejjel nagyobb szomszédjánál. Hátar is fordít ezért a kegyes esalásért neki Putsch Tóbiás (Igló), ki hogy ilyen merész Stellungba is tudja magát vágni, sohse hittem volna. Mikor Iglón jártunk, maga a megtestestült szerénység vala s itt a képen olyan kihívó alak. Csak épen, hogy a mellére nem üt s azt nem mondja: »Ide nézzetek! Ez a mell a tornász és tüztöltő mellének a mintaképe, Kárpát bérceiről alálengedező s fényőillattól terhes levegőn domborodott így ki.« Irigylésre méltó ember.

Azután jön Teuffel (Pápa). Érdekes arccal mereng maga elé, hihetőleg a »Magyar Tüztöltő« jövőndő sorsa képezi merengése tárgyát. Mért hogy egy Teuffelnek kellett a gróf háta mögé kerülni.

Utána két igazán tisztességes alak Reitter (Duna-Földvár) és Krenedits (Vác) következtek. Olyan tiszteletet parancsoló, kivált az első, galambösz hajával s hosszan lengő deres szakálával, hogy vala-

„te“ nek kellett őt szólitanom, mindannyiszor csuklottan egyet. Másként sehogy sem tudott rájární a nyelvem, hogy e tisztes agg kinézésével bíró egyént tegezhessek. Hanem cs nézése olyan agg neki, különben a férfi erőteljében van ő még meggyőződést szerzendő, direkt leutaztam egyszer Földvárra. nedités még nem annyira ősz, de annál öregebb, kivált az utóben lett azzá. Mikor 1878-ban az iglói közgyűlésen, melynel az elnöke, lapunk vezérével, mint ugyanazon közgyűlés jegy eljárta a kállai kettőst: bizony senkinek sem jutott eszébe őt tartani! Hanem azóta — duplán számíthatódott a szolgálati év csak nem aludta ki magát, azért olyan öreges kinézésü.

Végre a jobbszárny-embert volt Kuretska bajtársunk k mint az ostor végén a hegy. Pattogós természet, maga a meg mozgékonyság. Ma már a neve is Mozog, a képen még csak hegyes. Tulajdonkép neki nem volna joga ott állani ezen a de mivel már ott van, a nélkül hogy fessegetni kívánnánk mikép került oda, felemlítjük őt is; de csak azért, hogy b szöke szakálláról, melyet a fiumei tengerpartokon ugyanacs növesztett, esztünkbe jusson egy másik szép szakálnak a bi t. i. Bárány N. Ernő központi választmányi tag, kit hogy ner tunk: ép oly sajnálatos hiány magán a képen, mint a m sajnálni tudjuk azt mi, a vezetése alatt álló budapesti önk. egyk

— A »Széchenyi« sétatér kioszkhelyiségeiben f hó 3-án »Társas vacsorával egybekötött farsangi ság« lesz, mely arról nevezetes, hogy évek óta ez ilynemű multság, melyet a budapesti önkéntes tü rendeznek. A vigalmi bizottság elnöke: Hermán szakasparancsnok, jegyzője Pártényi József szivatt, a pénztárnoka Saary Zsigmond mászójelölt. A bi ezeken kívül még 8 tagot számlál. Mint halljuk az kiadások már jan. 30. fedezve voltak, sőt tiszta jövő is mutatkozik a segélyalap javára.

— A budapesti önk. egylet számtalan más me között a következőt is vette: Associazione dei Po volontari di Fiume. P. t. Pompieri Volontari Bú. In ricorrenza del decimo anniversario dell' Associ avrà luogo sabato, 27 corr., nei locali della sp Società degli Artieri, gentilmente concessi una »Fe ballo« a scopo sociale, alla quale si ha il pregio vitar La Fiume, 9 Gennajo 1883. Il Comando Associazione dei pompieri volontari. Principio ore 9 Ingresso a persona fior. 1, con famiglia fior. 3 famiglia s' intendono tutte le persone di sesso Mózog bajtársunk ezen bálon fog először életében Mózog mozogni; hogy miként? azt megírja a jövő munkban.

— A hevesi önk. tüztöltő-egylet jan. hó 17-én a ház termében saját pénztára javára bált rendezett alkalommal szépszámu, jórészben vidéki társaság össze. A tánc reggel 6 óráig lankadatlan jókedvel f négyeseket 36 pár táncolta.

— A gyoroki önk. tüztöltőegylet január 7-én ünnepélyes fogadalomtételle alkalmából a tüztöltői fel vények beszerzése javára zártkörű táncvigalmat rer

Az ujonnan megalakult tüztöltő-egylet ünnepe első aradi polgári tüztöltő-kar. a pankotai és a tüztöltő-egylet s az ujanpanáti diszlövészek, kik egyszer tüztöltők is, küldöttségileg képviseltették magukat aradi első önkéntes polgári tüztöltő-kar kilenc Panyetzkí István segédtsizt vezényelte, a pankotai tü egylet 11 tagját Faur György, helyettes alparancs világosi tüztöltő-egylet 15 tagját Wallerián József rancsnok, az ujanpanáti 20 diszlövész tüztöltőt

sedéssel fogadták. Harminc taggal volt képviselve a régi tűzoltó-egylet *Kaufmann* Mór alparancsnok vezénnyel, *Kotzó* Károly segédtsízt egyleti, titkár *Kelemen* György, *Tűzes* Lajos és *Fekete* János parancsnokokkal. A keszvényes egyenruhás tűzoltók festői látványt nyújtottak, a városi templomban bevonultak, hol *Pályas* gyoroki plebános igen szép beszédet tartott a dalmat leteendő tűzoltóknak, buzdítván őket a kötelességet, melynek kötelessége a humánus egylet támasza. A fogadalom letéte alkalmával az újpanátisták diszolvéseket tettek és pedig olyan nagy tüzzel esedéssel, hogy saját beismerésük szerint hat kilogramm port használtak el. Az ebéd *Kotzó* Károly jegyző vendégszerető házában s több más polgárnál tartatott, hol a vendégeket igen szívesen látták. Természetesen számos köszöntést mondtak a jól mulató tűzoltók. *Wallerián* szef *Kotzó* Károlynét, az előzékeny háziasszonyt köntette fel, ifj. *Barabás* Péter a tűzoltókra és azok lepartolóira üritette poharát. *Kotzó* Károly a vendégeket elvitt. Az ünnepélyt este *bállal* fejezték be. *Kiss* Józsi tarta a talp alá valót. *Tűzes* Imre vendéglős kitünő étellel és italokkal szolgált, a mi a bál kedélyességét emelte. A mulatság díszes és ragyogó volt. Az első négyest a zongoránál pár táncolta. Jelen voltak a mulatságon: *Bali* Imánné, *Pridávka* Ádámné, *Lefkovitsné*, *Pál* Klára, *Tűzes* Lajosné, *Tiroler* Henrikné, *Özv. Kauffman* Rosalia, *Műves* Róza, *Faur* Emilia, *Bagyik* Evelin, *Fehér* Róza, *Nyári* Szidónia, *Hajabács* nővérek, *Guttman* nővérek, *Tűzes* nővérek, *Rózsa* nővérek Gyorokról és *Gál* Juliska.

V E G Y E S.

— Kérdés. Alig néhány hónapja, hogy ünnepélyesen tűzoltó-ügy bairókává avattatánk és így távolról sem lehet eszünkbe azt arrogálni magunknak, hogy kompetensek vagyunk annak megítélésében, ki való főparancsnoknak hazánk fővárosában s ki nem? Midőn azonban halljuk és látjuk, hogy Budapest főparancsnokává a budapesti önkéntes-egylet által nevelt szakképzett tűzoltóknak — kikhez a városi segédtsízt is tartozik — mellőzéssel, egy vidéki bajtárs neveztetett ki; meg nem állhatunk ama bennünk önkénytelen felmerülő kérdést intézni tekintélyesb szaklapunk hasábjain a t. bajtársakhoz: tennetűl eme a budapesti összes tűzoltókat szerintünk tan érdemtellenül ért arculcsapásra, helyesen járunk-e el akkor, midőn a budapesti önkéntes egylet tagjaivá lettünk célból, hogy szakemberré képeztessek ki magunkat: avagy nem volna célszerűbb vidékre pl. Egerbe menni tűzoltóknak, ha annyira alapos szakképzettséget akarunk elsajátítani magunknak, a mennyire esetleg adandó alkalommal szükségünk volna, hogy ez a főváros tek. tanácsa által elismerve, figyelembe vétessek?

A budapesti önk. egylet három fiatal tagja.

— A közp. választmány ez évi első ülése alkalmával igen csinos egyenruhájú val. tag (de nem a fiúmei) háta mögött az utcán azt mondja egy gyermek a másiknak.

— Ez lehet ám még csak kitünő tűzoltó! Nézd csak Feri paltas, milyen aranyos!

Mire a nagybácska Feri a legmaliciozusabb nyugalmazott tűzoltó felelt:

— Azert fogadni mellem, hogy ha bejárnak az utcán legközelebbi házba, melyen ily felirat van, hogy »itt tüzet lehet jelenteni.« bizonyosan azt se tudná, hogy fiú-e vagy leány!?

(Hogy többé ilyen megjegyzéseknek semmiféle alapja se lehessen, azért is találjuk helyén levőnek jelen számunk fővárosi rovatában a tűzjelző készülék használati utasítását egész terjedelmében közölni.)

— A német színház legutóbbi tűzrendészeti szempontból való tanulmányozása alkalmával az ott járt tűzoltók hiába keresték a vasfüggönnyt. Az egyik könnyebben dühbe boruló fiatal bajtárs stante pede kifejezést is adott a feletti megbotránkozásának. Mire egy másik ilyen csillapította őt: »Hagyd el! A hol oly vízenyős darabok oly kevés tüzzel adának, mint a német színházban: ott nem felhetheti a közönséget sem attól, hogy tűzbe jön!«

— A várszínházi csontvázak — mondja a »Borsszem Jankó« — kétségkívül szerencsétlen ballerínák csontvázai, kiket őskori sakterek gyilkoltak meg, szüzek vérére lévén szükségük.

T Ü Z E K.

— Ujpestről írják: Jan. hó 11-én S. Magdolna asszony a mint reggel *Lőrinc*-utca 64. sz. alatti lakásáról eltávozott, 3 kis gyermekére rázárta az ajtót. A gyermekek főzédit játszva mulattak maguk. A kis 5 éves *Katica* vitte a szakácsné szerepét, és szoknyácskájára tüzet fogott. Testvérei nem tudtak mit csinálni; az ajtóhoz rohantak, de az be volt zárva. Az égő leányka borzasztó sikoltás közt futkosott le s fel a szobában. Már a bútorok is kezdtek égni. A füstöt eleinte elnyelte a szoba levegője s csak ritkán szűrődött át az ablakon az utcára. A szerencsétlen kis leány fájdalmaiban összerogyott s nem is sirt többé. Két testvére a terjedő tüzről mind távolabb huzódott s midőn a sűrű füstöt és a meleget tovább már ki nem állhatták, odarohantak az ajtóhoz s azt piciny ökleikkel döngetni kezdték, miközben már fuldokolva tudtak csak segélyért kiáltani. — A *Lőrinc*-utca a község külső részében fekszik s néptelen. Alig vetődik arra egykét idegen. Az ott lakók többnyire a szegényebb osztályhoz tartoznak s nappal munkába mennek. A véletlen mégis úgy akarta, hogy egy arra járó meglátta az ablakon kituduló sűrű füstöt. A biztos értesülvén a tüzről, *Haini* Ferenc derék s bátor tűzoltóval azonnal a helyszínére sietett, hol *Haini* a konyha tetejét bezúzta s ott leszállt, megmentvén a két gyermeket. A harmadik az öt éves *Katica* teljesen elégett s már csak fekete hulláját lehetett kihozni.

— *Vácról* írja egy szemtanú: *Lármaharang* verte fel városunk lakosságát jan. 2-án reggel fél 7 órakor. Egy paradicsom-utcai lakház állott lángokban s mire észrevették, egyrésze menthetetlen volt. Tűzoltóink csakhamar megjelentek és sikerült is nekik a ház elő részét, mely egy kevésbé emeltebb, s hátsó részét, melynek tetejét lebontották, megmenteni. A lakók, szerencséire, bútorait ki-hordhatták s így káruk csekély. Nem hallgathatjuk el, hogy tűzoltóink, bár buzgón működtek és sikeresen is oltottak, nagyon gyakorlatlanok, s nem ártana némelyki próbákat tartani. Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a szájtató néptömeg közül nem akadt ember, ki szivattyuzni segített volna s pénzért kellett napszámosokat fogadni.

— Szegeden egy héten *hét* tüzeset fordult elő, s hogy nagyobb veszedelem nem történt, az a csendes időnek s részben a gyors segélynek volt köszönhető.

— Mezőtúrról írják: Ma délután négy órakor vészharangok kongása ejtette nagy izgalomba a város lakóit. Ugyanis a város kellő közepén levő Csicsó Lukács nád-fedelű háza leégett, a szikrákat a hirtelen támadt nagy szél szerteszét szórta, úgy, hogy csak a lakosság áldozatkészsége mentette meg a szomszédok vagyonát. A rendőrség ezuttal nem tulságosan buzgólkodott, mert akkor érkezett a helyszínére, mikor a tűz már el volt oltva. Miért nem alakít már egyszer Mezőtúr városa is tűzoltóegyletet?!

— Pomázon Laszlovszky Béla földbirtokos gazdasági épületei, mint távirják, leégtek; a kár 3000 frt, melyből csak 1000 frt volt biztosítva. A tűz keletkezése nem tudható.

— Csongrád városi tanyái közt Faragó József birtokán levő és Hacker örökösök által haszonbérlet földön egy több mint 20 öl hosszúságú dohánypajta leégett. A tűz onnan támadt, hogy a dohánytermesztő feles kertész az épülettel összekötött istállóba ment szabad mécsvilágítóval, s az istállóban lecsüngő pókháló tüzet fogott, s éppen fölépült polyva lévén, rögtön lángba borult az épület s leégett menthetetlenül. A pajtában volt 100 kötel dohány és két ló; ezek mind odavesztek. Biztosítva semmi sem volt, mely okon a kiskorú Hacker örökösök a gyámságot perbe fogják gondatlanságáért, minthogy szerződés szerint a haszonbérlők az épületért is felelősek. A kár igen nagy.

— Nyíráról írják: Alsó-Vesztenicz községben e napokban iszonyu tüzvész dühöngött. A tüzet állítólag két kilencz éves gyermek támasztotta, kik egy csűrben gyufa-val játszottak. A szél élesztette a lángot, mely elborította a csűrt, és még mielőtt oltására siettek volna, már átcsapott a közelében levő házra és oly gyorsan terjedt, hogy alig bírták megmenteni a csűrben benszorult két gyermeket is. Miután közelében sem elengedő mennyiségű víz, sem oltószerek nem voltak, a tüzet továbbterjedésében nem voltak képesek megakadályozni, s alig egy negyedóra alatt már 15 ház állott lángban. A nagy tüzet észrevették Szkacsány községben is, honnan az önkéntes tűzoltók siettek segítségre, de mire a tüzvész helyére érkeztek, a nagy szélvihar által széthordott tűz 74 házat és annak melléképületeit borította lángba, úgy hogy a tűzoltók már csak a tűz továbbterjedésének meggátolására szorítkozhattak. A tűz áldozata lett két nő is, az egyiket még mielőtt kimenthették volna, ijedség folytán a guta ütötte meg és meghalt; de a megégéstől megmentették. A másik pedig, ki betegágyban feküdt, szintén még élt, mikor megmentették, de a kapott súlyos égési sebek következtében még ugyanaz nap meghalt. Egy napos gyermeke a füstől megfúlt, összeégve hozhatták ki az égő ágyból, 74 család maradt fedél és minden nélkül, mert a tűz nemcsak házait és melléképületeit, de minden gabonáit, takarmányát és butorait, ágyneműit pusztította el, úgy hogy egész koldusbotra juttatta őket. A 75 gazdának kárát mintegy 30—35 ezer forintba becsülik, melyből csak néhány ház és csűr volt biztosítva mintegy 4500 frtra. A községben csak 16 ház maradt meg.

Szerkesztői üzenetek.

— A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokságának ez évi január hó 30-án tartott üléséből kelt határozata folytán a »Tűzoltó Közlöny«-t ezentul csakis azon társjegyletek kapják díjtalanul, a melyek az *országos szövetségnek tagjai*. Minden más egylet és a közlönyünket járatos ohajtó magánosok (a budapesti önk. egylet tagjainak és a fővárosi fizetett tűzoltó testület parancsnokságának, valamint határtanyájának a kivételével) csak rendes előfizetés útján szerezhetik meg ebbeli jogukat. Az előfizetési ár egy évre *2 forint 40 krban* (folyó 1883. évre *2 frtban*) állapított meg, mely összegnek mielőbbi beküldésére az érdeklődők figyelmét ezennel felhívjuk, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be. Közlönyünk különben továbbra is a szükséghez képest s időhöz nem kötve, de *havonként legalább egyszer* fog megjelenni és pedig 1—2 ívnyi terjedéssel. Végül meg kell jegyeznünk, hogy rendes külmunkatársaink s a vidéki állandó tudósítók, kik gyanánt az egyes egyletek titkári teendőivel megbízott bajtársakat látnánk legszívesebben, s általában mindazok, kik a »Tűzoltó Közlöny« tartalmának gazdagításához hozzájárulni erkölcsi kötelességüknek ismerendik, — *tiszteletpéldányként* ezentul is ingyen fogják kapni a lapot.

— Névtelen urnak. Ön tulságosnak tartja egy emberrel annyira behatóan foglalkozni, mint ezt lapunk múlt számának vezércikkje Cziráky Béla gróffal teszi. Lehet, hogy igaza van. Ez azonban nem képes megváltoztatni abbéli nézetünket, hogy a magy. orsz. tűzoltó szövetség elnökét, nemcsak érdemes, de, mint a szövetség hivatalos organumának, kötelességünk is volt kimerítő ismertetés és méltató tárgyává tenni. Hogy ezt kissé hosszabb cikkben eszközöltük, azt a dolog természete hozta magával. Egy szövetségi elnökkel, egy Cziráky gróffal nem is illő, meg nem is lehet oly röviden elbánni, mint a hogy ezt önnel igen könnyen megtehetjük, qualificálhatlan gyanúsítására röviden csak azt felelvén, a mit említett vezércikkünkben is nyilvánítottunk, hogy »az élet nem mindenkinél pótolja a nevelésnek hiányait! Önnél sem pótolta! Másként nem magyarázhatjuk meg magunknak ama insinuatiónak vakmerőségét, melyvel faragatlan demokraságot lehellő s aláírás nélküli levelében bennünket egészen arcátlanul illetni merészelt! Addig is, míg az ismeretlen személyre képviselendő uraknak rendelkezésére állhatunk, vegye tudomásu hogy egy *Markusovszky Bélánál csak az tétélezheti fel a bérenc-tollat, a ki őt, mint Ön, nem ismeri; meg az, aki egy gr. Cziráky Bélát képesnek mer arra tartani, hogy közönséges jellemek módjár. valakinek a tollát felbérelje!*

— L. B. főp. M.-Vhelyt. A budapesti önkéntes egylet parancsnokai által tartott felolvasásoknak gyűjteménye, ha csak második kiadás nem rendezték belőle, többé nem igen kapható. Azonban a önk. egylet által is megkapott egy példány tökéletesen elegendő arra a célra, hogy annak tartalma ismeretterjesztésre felhasználhassék. Kövessék a »Magyar Tűzoltó« lap-társunk által ajánlott mód s használják fel a teli hónapok vasárnapjait a megismertetésre. Ilyenkor az egybehívott tagok előtt lapunk egy-egy szakszerű cikkét is fel lehetne olvasni beható eszmecsere tárgyává tevén az abban foglaltakat.

ÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MEJENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.
A SZÖVETSÉGI TAGEGYELEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

ztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST órt-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.	MEGRENDELHETŐ: minden kir. póstahivatalnál és a szerkesz- tőségénél.	HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 frt fél 6 frt; negyed 3 frt; egy a hasábos sor 12 kr. és mindig 30 kr. bélyegdíj.
--	---	--	---

Az olvasókhöz!

ndazon társjegyletektől, melyek az orsz. tűz-
vetségnek *nem* tagjai s egyszersmind lapunk-
n előfizetői — van szerencsénk ezennel hiva-
sztelettel búcsút venni.

fájó érzet bizonyos nemével teszszük ezt! Az
; hogy olyan bajtársaktól válunk el, vagy
bben olyanokkal szakítjuk meg a rendes szel-
intkezes fonalát, a kikkel az utóbbi időben
an együtt kísértük figyelemmel nemes intéz-
k egészen új keletű föllendülésének minden
nevezetesb fázisát, — mit tagadjuk — kelle-
l érinti kedélyünket. De hát bele kell törőd-
obe is! Az egyéni érzelmek deprimáló hatása
m szabad elfelednünk, hogy mi nem egyesek-
nem is a saját kedvünknek, hanem egyes-
jó ügyünknek állunk a szolgálatában és bár
e fájt is a válás, (feltéve, hogy csakugyan vál-
ell eddigi tisztelt olvasóink egynémelyikétől!)
unk hajolni a lapunkat kiadó »budapesti
s egyelet« parancsnokságának a határozata
eg tudtunk hajolni, mert az maga az ügy s
szel. azonos, az *országos szövetség érdekében*
meg.

dig *minden* hazai tűzoltó egyelet *ingyen* kapta
ünket: ezennel csak azok a társjegyletek kap-
dijátalanul, melyek egyuttal az országos szö-
ek is tagjai. A kik igazán szívükön viselik a
tűzoltóintézmény sorsát s óhajtják annak a
ozását: azok csatlakozni fognak a »magyar
s tűzoltó-szövetség«-hez! A kik nem, —
: ajánljuk figyelmébe lapunk kiadóhivatalá-
bb közölt felhívását.

A »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztősége nevében

Markusovszky Béla

lapvezér.

Előfizetési felhívás.

A »Tűzoltó-Közlöny«, mint a magyar tűzoltók
legelső szaklapja és az országos tűzoltó-szövetség
hivatalos értesítője, megjelen havonként legalább
egyszer (de a fenforgó szükséghez képest többször
is), 1—2 ivnyi terjedelemben s a mennyire ez egy
szaklapban lehetséges, a legváltozatosabb tartalommal.

Minden egyes számunk tartalmaz a lap élén egy,
jobbára lapvezérünk ismert tollából eredő, **vezér-
cikket**. A »Hivatalos« rovatban lehető legbővebben
közöltetnek az orsz. szövetség életében **felmerülő
fontosabb mozzanatok**. A »fővárosi rovat« hű tükre
az intézményünk fejlesztésében vezérszerepre utalt
**budapesti önkéntes egyelet és városi hatóság lan-
kadatlan tevékenységének**, valamint a kormány és
a fővárosi tanács jelentősb tűzrendészeti intézkedé-
seinek. A »Vidék« címe alatt hozzuk a hazai neve-
sebb egyeletek ismertetését, regisztráljuk a körükben
felmerült **nevezetesebb** eseményeket, tág tért nyitván
e mellett a vidéki bajtársak hivatottabbjainak arra
is, hogy **egyéni**leg közrehathassanak magasztos
eszménk diadalra juttatásában. A »Külföld« rovata,
a mennyire kiszabott terünk ezt lehetővé teszi, figye-
lemmel kíséri az újabb **haladások- és vivmányokat**
s a nagy világban előfordult, tűzoltó köröket érde-
kelhető, eseményeket. »Társadalmi rovatunk« érde-
kességéről *Abelinó* álnév alatt író rendes dolgozó-
társunk ügyes tolla kezeskedik. A »Vegyes« rovatában
minden olyan kérdés, melyet egy vagy más okból
a nyilvánosság előtt kíván szellőztetni a t. bajtársak
valamelyike, nemkülönben az apró, mindnyájunkat
felderítő élcek is helyet találnak. Végre a »Tűzek«
címe alatt rendes krónikát vezetünk mindazon vész-
esetről, a melyről bennünket kellő időben értesítenek.

Az előfizetési díj egy évre két frt **negyven** kr!

Hogy ily bő terjedelemmel, ennyire valóban
gazdag tartalmu lapot ily rendkívül jutányos árért

Mai számunk 18 oldalból áll.

tehetünk megszerezhetővé, annak oka kizárólagosan abban keresendő, hogy lapunk tulajdonosának, az áldozatkész budapesti önkéntes egyletnek régtől fogva az az óhajta, hogy minden tűzoltó, még a legszegényebb is, járathassa magának a végre megfelelő niveaura emelt »Tűzoltó-Közlöny«-t, mely első sorban csak egy sokáig parlagon hagyott szaknak a művelését és magasztos eszménk terjesztését tűzte ugyan ki közvetlen feladatának: de a mely e mellett a hazafias és általában a nemesb érületnek megszilárdítása s a rend iránt való fogékonyság felkeltése tekintetében is számottevő, hatalmas tényező.

A ki lapunkat szép feladatának megoldásában előmozdítani kívánja s a ki a tűzoltó intézmény iránt igazán érdeklődik: az előfizet!

Budapest, 1883. március 1-én.

Korponay Ödön

mint a kiadóhivatal főnöke.

FOLLMANN ALAJOS ÉS A TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY.

El nem választható fogalmak valának jó sok ideig. Olyan szoros kapocs tartá őket össze, mint a minő egybefüzi a szülőt gyermekével. Mert a Tűzoltó-Közlöny Follmann Alajosnak teremtménye! Ő volt az aktív szerepet vivő, a nemző faktor, az *apa* — a budapesti önkéntes egylet csak az eszmét passive magába fogadó, annak életet adó s világra hozott magzatát tápláló — *édesanya* volt!

Az édes anya ma is a régi hűséggel viseli gondját kedves magzatának, melyen igaz szeretetének egész odaadásával csügg: az apa mostoha volt kezdetől fogva; az apa — *rossz apának bizonyult!* Nem tagadta ugyan meg fiát, — de megvonta tőle szivtelenül a fiugyermeknél annyira szükséges atyai gyámolt. Jóakarató tanácsával és befolyásával nem kívánt az oldala mellett maradni. Kibocsátotta fiát az élet sikamlós utainak a labirintusába, a nélkül, hogy előbb fölnevelte, neveltetését befejezte volna.

Mikor megszületett és még csecsemő volt a Tűzoltó-Közlöny, az ismerősöknek tudomására hozni ez örvendetes eseményt nem mulasztá el, s az igazán őszinte gratulációkat, az erre szintén érdemes, de szerény édesanya nevében is ő fogadta el. Még a dajkáról is ő maga gondoskodott. Hanem, mint utóbb kiderült, gondosságának ezen első és szinte egyetlen ténye sem volt teljesen őszinte. Nem kizárólagosan a gyermek érdekei valának már ekkor sem az apánál irányadók. Fájdó szívvvel nemsokára kénytelen volt tapasztalni ezt a hü édesanya.

Az a felfogadott dajka ugyanis, az orvosok mérvadó véleményének meghallgatása után semmi esetre

sem kerülhetett volna a gyermek mellé s hogy m alkalmaszva lett, annak egészen más volt az Grata personája volt ő a férjem uramnak r fogva! Talán tiltott viszonyban is állottak egym mert tény, hogy mihamar elapadt a teje a dajka. És ámbár a némán tűrni tudó jó anyának el fogva titkos vágyát képezte a férj kegyeltjének csátása, más dajka még ekkor sem lett felfoga hanem az apa egyenes kívánságára megmara régi — *szárazdajkának!* Pedig a kis csecsem szoptatásra lett volna még szüksége!

Mikor ezért a gyengéd szemrehányás ha panaszkodni *kezdt* a fia egészségeért és él aggódní kezdő édesanya, a szigorú apától a aggályok figyelembe vétele helyett csak azt n hogy ezentúl még inkább oltalmába vette (n gyámolra szoruló kicsikét, hanem) a kegyeivel már tüntetőleg, nyíltan elhalmozott — dajkát, le eddigi felelős szerkesztőjét.

A jó anya türelmének ekkor fonala sz: Ami eddig csak arczáról leolvasható vágyat kéj nála, azt most végre határozott kívánságként n nitáni is merte; sőt tovább ment bátorságot magának a család tanácsához is folyamodni. A sz ség központi választmányához fordult abbeli mével, hogy adassék meg neki az eddig a családt nevében kizárólag az atya által gyakorolt j egy része; adassék meg gyermekének sorsa int illetőleg az eddiginél nagyobb befolyás.

Az apa, ki időközben el is vált nejétől, natra konsternálva volt. Meglepte őt ez erély lépés, mert egy ásszonytól, volt nejétől, jött : eddig, mint lemondással tűrő s határtalanul ja nőt ismert; meg volt lepve, mert a fellépés ságát ő maga kifogásolhatta a legkevésbé. S bü percében maga sietett indítványozni az anya ménék a teljesítését.

A budapesti önk. tűzoltó-egylet megnyerte a »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztése fölött a fel jogát. Gyermekeit nemcsak *táplálni* és *ápol* most már kedves kötelességévé; hanem az ő gondjázak a tárgyat képezte ezentúl, a fiugy szellemi fejlődésére is befolyást gyakorolni.

Midőn azonban ennek egész buzgalomm kezdett, kétségtelenné vált, hogy a dajka éper nem felelhet meg a fokozott kívánalmaknak. Me szőr ő maga elbetegesedett, a csecsemőnek miután már gyermekké serdült fel, többé ne kára, hanem tanítóra, nevelőre lett szüksége. anya nem kimélte az áldozatot, fogadott i forrón szeretett gyermeke mellé, sietvén e család tanácsot értesíteni.

A magy. orsz. tűzoltószövetség központi választmányának ez évi január hó 6-án *Czirák*y Béla gr. nélyes elnöklete alatt megtartott ülésén olvastatva a budapesti önkéntes egylet átirata,* melyben a tudomásvétel végett közli a közp. választmányal, hogy a zalaegerszegi közgyűléstől megkelt jog alapján a »Tűzoltó-Közlöny«-nél szükségessé vált intézkedések megtételére haladéktalanul kitartva érezte magát s ehhez képest a 82-ik év t. havának első parancsnoksági ülésén a »Tűz-Közlöny« lapvezérét megválasztá. Együttal pedig is felhívta a választmány figyelmét, hogy mint a kiadó tulajdonosának tudomása levén arról, hogy a közp. vál. által megbízott eddigi felelős személy ez állás alóli felmentését fogja kérelmezni, arról kívánatosnak tartaná, hogy a felmentés csak a közp. részére nézve adatnék meg Pap Emilnek, — a hivatalos rész szerkesztéseért ellenben *mint szövettitkár*, lehetőleg továbbra is ő maradna meg a felelős egyén! S az új viszony szabatos körvonalozását illetően, egy elfogadható szövegezéssel, kész pontozással is mellékelte a budapesti egylet. Hogy ezeken a pontokon egyetmást változtatni fog esetleg a választmány, arra el valánk készülve; abba bele nem kívánunk nyúlni. De arra, hogy annak tárgya a lap sem bocsátkozik, hogy a lap sorsával törődni nem érdemesnek sem fogja tartani, hogy teljesen a kezét a szövetség hivatalos közlönyéről, — nem is gondoltunk!

De nem is gondolhattunk, mert hiszen lapunk apja is meg a dajkája is ott valának az ülésen. A dajka az asszony természetét annyiban megtagadhatá meg, amennyiben szeretetének egy nyeléről, elbocsátása iránt beadott kérelméhez kapcsolatosan előadott indítványában tanúságot addig Follmann Alajos egész magatartásával tanúsítá, mintha a »Tűzoltó-Közlöny«, mióta a választmány befolyása alatt az önálló gondolkodás a jeleit mutatá, már ezzel is visszatetszést keltené nála; azt látszott tanúsítani, mintha féltékeny kezdene az immár jártas képes gyermekére a féltékeny lenne tán a miatt, amennyiben nem engedné meg a gondolattal, hogy annak a tacsilás is lehessenek gondolatai, melyeknek bátorlása a választmány által, mintegy lassu szárnypróbálgatások után egy szép napon még az apjánál is különbre nővi ki magát!

Ezért mondtuk ki Follmann alelnökre, hogy — ne a maga. Az ily kicsinyes félelem jó szülőnek nem kell eszébe. A ki gyermekének nemcsak életet ad,

Mult számunkból kiszorult, de jelen számunkban alább ol-

hanem, mint az az embereknél törvény által szentesített szokás, fölneveltetéséről is gondoskodni kötelességének ismeri: az enyének testben és lélekben való gyarapodását csak örömmel tudja szemlélni; csak gyönyörködni tud abban, ha önállóan és férfiasan tud fellépni a tulajdon énjének fiatal kiadása s nem ütközik meg azon a helyes természettörvényen, hogy a nyakunkra nőnek a gyermekek! Ugy látszik, azonban, mintha Follman ur, nős ember létére is csak rideg, fásult szívű agglegénynek maradt volna meg; mintha nem lett volna ideig módjában megtanulni azt, hogy mi az apai szeretet s hogyan nyilvánulhat az atyai gyöngédség. Ugy látszik, mintha az a körülmény, hogy mint bíró eljárásáért egyedül a lelkiismeretének felelős, de nyilvános kritika tárgyát nem képezheti, azt a balhiedelmet rögzíté meg benne, miszerint társadalmi működéséért sem vonhatja őt senki bírálat alá. Nem úgy, nagy jó uram!

Ha a bíróság valakit jogos hatáskörében letartóztat, elítél vagy felment, abba senkinek semmi beleszólása. Ez bírói tény, mely lehet hibás, téves, de szent és sérthetetlen. Ilyennek kell lenni, különben lerombolnánk a legfőbb elvet — a bírói függetlenséget, — mely pedig drágább minden más érdeknél még az igazságénál is!

De a szövetség alelnöke mint ilyen nem bíró többé, hanem tűzoltó; s ahol szakemberek beszélnek, ott mitsem kereshet a bírói függetlenség. A szövetség alelnöke követelheti magának, hogy nézete tiszteltesse, de nem tarthat jogos igényt arra, hogy a midőn ő pusztán azért, mivel a »Tűzoltó-Közlöny«-ben egy pár nem egészen ő az szája ize szerint való cikk is megjelent, magát az egész lapot pártolásra érdemtelennek ítéli — szükségképen mindenkinek kötelessége hasonló véleményt formálni. Nem követelheti még akkor sem, ha erre az individuális nézetre az ő fényes multja s ez idő szerint még korlátlan tekintélyt élvező egyéniségének közvetlenül éreztetett hatása alatt egy egész központi választmány adja is reá a sanctiot. Mert ha ez helyes volna, ha nem férhetne szó a meghozott határozathoz, melynek értelmében a budapesti önkéntes egylet által nagylelkűen felajánlott »Tűzoltó-Közlöny« felhasználás és támogatás helyett, teljesen magára hagyatik, akkor ez egyértelmű lenne a *sajtó befolyásának kicsinyítésével!* Pedig a *sajtó hatalom*, melyet csupán az negálhat, a ki tetteiért egyedül istennek felelős. De a közéletben nyilvánosan szereplő egyén nincs feljogosítva e hatalmat semmibe venni s ha mégis hajlandóságot érez erre magában, úgy határozottan rosszul cselekszik, oly factorral feledvén el számot vetni, mely még negatív hatásában is pozitív figye-

lemre méltó, mint ezt sajnos tapasztalhattuk a mi intézményünknel is!

Ismeretes az a feszes viszony, mely a közönség és a tűzoltó intézmény között manapság fennáll. A közfigyelem tárgyát még távolról sem képezzük s ha itt-ott beszélnek is rólunk, csak rossz hírünket tudják colportálni. Igen, de miért? mert *teljes tájékozatlanság, nem kellő méltatás és hideg közöny* az, amikben összefoglalhatjuk a napi, különösen a fővárosi sajtónak eddigi működését és magatartását intézményünkkel szemben. S ha van valami közvetlen oka annak, hogy a tűzoltóságról emez egyik legszebb intézményéről a társadalomnak inkább csak rosszat tudnak híresztelni: úgy ez első sorban bizonyára a sajtó eme magatartásának tudható be.

Mert lassanként hozzászókkott Magyarország is a lapokból meríteni a szükséges tájékozódást. Ugyde a mi lapjaink még magok sem tudtak e tekintetben valamire való obiectiv álláspontra emelkedni. Csak alig hogy referálnak valamit még az olyan ügyeinkről is, mik a közlést valóban megérdemelnék, nemhogy a népszerűsítését intézményünknek ismernek kötelességüknek. Egyes tüzeseteket, ha azok valami különös helyi érdek folytán avagy borzasztóságuk miatt érdekesek, közölnek ugyan; de különben csak nagy ritkán s akkor is szárazon és röviden hoznak egy-egy közleményt, melynek fölületessége csaknem oly benyomást tesz, mint a Hekubáról szóló szavalat rossz színésztől előadva. II év óta áll immár az országos szövetség actióban s actiójáról mégis alig vett tudomást a nagy közönség. Miért? Mert maguk a lapok mindenesetre jobban valának informálva a zuluk társadalmi életéről, mint a magyar tűzoltó intézmény belügyeiről.

S mikor mindezen változtatandó a budapesti önk. egyesület áldozatkészsége folytán az eszme terjesztésére és a helyes információk megadásra hivatott »Tűzoltó-Közlöny« megszületik, sőt szép feladatának végre megfelelni is kezd; akkor a szövetség központi választmánya határozatilag kimondja, hogy nem érezheti indíttatva magát a Közlöny sorsával törödni s azt erkölcsi tekintélyével támogatni! S mindezt kimondja ép a közlönnyet alapító Follmann Alajosnak indítványára!

Az elnök ur ő méltósága, mint értesülünk, nem szólt hozzá a dologhoz, mert mint mondá, sokkal kevésbé ismeri a szönyegen lévő ügynek multját, semhogy döntő véleményezésre magát illetékesnek tarthatná. Hanem aztán szólt ő helyette és valamennyi többi választmányi tag helyett is Follmann Alajos. Kifejtette, hogy »közös lónak turós a háta« (insissima verba). S kimondatá határozatként, hogy

amennyiben a Tűzoltó-Közlöny az országos szövetség hivatalos értesítője czimét ez idő szerint viseli, küldessenek meg számára egyes dolgok titkár utján, amennyiben pedig a »Tűzoltó-Közlöny« ezeknek helyt nem adna, forduljon a választmány másik szaklaphoz, vagy akármelyik másik laphoz. Azt is hozzátette az alelnök ur, hogy mert abban a »Tűzoltó-Közlöny«-ben sok elmondatik me, sine me!»

A budapesti önkéntes egyesület parancsnoksajnálattal vette tudomásul a központi választmány határozatát, midőn az hivatalos átiratban közöltetett. Együttal pedig kimondotta, miszerint az esetben hajlandó az országos szövetség hivatalos értesítőjeként lapjával az eddigi hatásosnak bizonyított módon tovább is *közvetlenül* szolgálni a szövetség céljait, ha ez kötelezi magát legalább a hivatalos rész szerkesztésére befolyást gyakorolni, a szövetség titkára által eszközöltetvén azt.

Azt követelni valakitől, hogy ismerje erkölcsi kötelességének valaminek a támogatását, nincs szokásban, mert céltalan is volna, ha pl. hiányzik a jóakarát az illetőben. De annyira mindenesetre jogos igényt tarthat az áldozni tudó önkéntes egyesület, hogy mint a szövetség hivatalos organuma ne legyen alázattal kunyorálnia egy szövetségi titkárnak csupán azért, hogy azután az illetőnek hanyagságát avagy tehetetlenségét miatt szégyenszemre hivatkozzon közlendő nélkül maradjon egy központi választmány ülés után megjelenő szám.

A központi választmányának nem lehet feladata, hogy egy folyton megújuló panasz ügyében a központi választmány biráskodásra pazarolja drága idejét. Pedig ez a szövetség előző említett határozat fentartásával permanens tételnek. Mert *az egyszerű utasítás* a szövetség jelenlegi titkárával, egy Pap Emillel szemben *nem megengedő!* Azt meg a választmány reputációja érdekében mi sem látnók szívesen, hogy »különböztetett elcsapottság terhe alatt« utasítsa saját titkárát. De ép e körülményekből csak helyeselhető a budapesti önkéntes egyesület parancsnokságának ama határozata, mely haszontalan mulasztásokért nem tekinti elégségesnek egy alacsony rangú közleg ismert mentegetődzéseit; hanem kívánja, hogy a központi választmány maga legyen felelős az ekkor szokott horribilis eljárásokért.

Vagy eldobja a választmány könnyelműségétől a céljai előmozdítására készséggel felajánlott kiválóan hathatós segédeszközt, — *felhasználatlanul hagyván* azt a fejtűt, mely, mióta a modern korszak térrel jelképző nyomtatott papíros lett a szellemes nemes harcának színhelye, első rangú, hatalmas

áll nagy hivatásánk a magaslatán: vagy érti, méltányolja s a szövetség, az intézmény, az eszme érdekében fel is akarja és tudja használni a sajtó befolyását s ez esetben csak teljesítenie lehet a budapesti önkéntes egyletnek kívánságát, mely a Tüzoltó-Közlöny teljes mértékű erkölcsi támogatásán kívül, szellemileg való hozzájárulást is vár a közp. választmánytól.

Markusovszky Béla.

— Ő felsége a király *Kéthely* község vizkárosult lakosainak magánpénztárából 200 frtot adományozott.

— Ő felsége a király a *lajta-szent-miklósi* tűzoltó-egylet segélyezésére magánpénztárából 100 frtot adományozott.

HIVATALOS.

JEGYZŐKÖNYV

a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1883. január 6-án délelőtt 9 órakor Budapesten az új városház kis termében tartott üléséről.

Elnök: gróf Cziráky Béla szövetségi elnök.

Jegyző: Pap Emil szövetségi titkár.

Jelenvoltak: Föllman Alajos alelnök, Hauzer György, Kempelen Béla, Krenedits Ferenc, Marschalko Gyula, Reitter József, Rösch Frigyes, Schlosser Albert, Ternajgo Caesar, Teuffel Mihály választmányi tagok, Putsch Tóbiás kerületi szövetségi elnök és Mozog (Kuretska) István fumei alparancsnok, mint a jövő közgyűlés székelyén levő egylet főparancsnokának meghatalmazott helyettese.

A megjelenésben való akadályoztatásukat bejelentették: Bárány Nándor Ernő, Martinengo Nándor, Sándor Miklós választmányi tagok, Minorich Károly és Szabó Károly kerületi szövetségi elnökök.

1. Elnök a megjelenteket üdvözlőlvén, az ülést lelkes beszéddel nyitja meg, melyben a szövetség céljának elérésére mulhatatlanul megkivántató intézkedésekre nézve, általa föllállított vezérelvek kimerítő előadása után, a választmány tagjait a kivitelben való hathatós közreműködésre felkéri.

A mely szakértelemről tanuskodó hasznos elveket a választmány tagjai egyhangú lelkesedésből eredő éljenzéssel magukévává tévén, és a haladásnak a szövetség életében korszakot alkotó ezen tanujelét legnagyobb örömmel üdvözlőlvén, — a napirend tárgyalása kezdetét veszi.

2. Gróf Cziráky Béla szövetségi elnöknek a szövetség érdekében teendő intézkedések tárgyában előterjesztett indítványa a magyar királyi belügyminiszteriumhoz ez ügyben intézendő fölterjesztés tervezetével együtt felolvastatik.

A felolvasott indítvány* és felterjesztési tervezet szövege a meg-ejtett beható tanácskozás folyamán felmerült nézetek tekintetbe vétele mellett egyhangulag elfogadtatik s ehhez képest a felterjesztés hatodik bekezdésébe a „miatt” szó elé „ugy nemkülönbén a biztosító intézetek semleges magatartása”, továbbá tizenkettedik bekezdésébe „kinevezendő” szó elé „ezen választmányhoz” szöveg vétetik fel. — A felterjesztés pedig a magyar királyi belügyminiszteriumhoz haladéktalanul benyújtatni határozatván, addig, míg annak elintézése be-következőnek, az abban foglalt kérelem négy első pontjának az utolsó előtti pontban kért értekezlet alkalmával leendő kellő indokolása, valamint a sajtó alapos informálhatása céljából szükséges adatok összegyűjtésére és kidolgozására, és pedig: az első pontra nézve Teuffel Mihály; a második pontra Kempelen Béla; a harmadik pontra Rösch Frigyes választmányi tagok; a negyedik pontra nézve Föllmann Alajos szövetségi alelnök oly felhívás mellett küldetnek ki, hogy munkálataik eredményét folyó évi március hó 1-sejeig az elnök-séghez összeállítás, kinyomatás és további intézkedés végett mulhatlanul betérjesszék.

3. A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet átirata, melylyel a »Tüzoltó-Közlöny» történeti vázlatát és az annak szerkesztésére és kiadására nézve újabbant tett intézkedéseit közölve, a szerkesztőségi tagok

egymáshoz viszonyának szabályozása iránt megkeres, — s csatolt pontozatokkal, valamint Pap Emil szövetségi titkár: lős szerkesztői állástól való felmentés iránt egyidejűleg bea-vényével együtt felolvastatván, tanácskozás alá vétetik.

A kimerítő tárgyalás folyamán felmerült nézetek és az szoros összefüggésben álló egyéb körülmények alapján határozták, hogy miután a budapesti önkéntes tűzoltó-egylet az általa t-pontozatok értelmében nemcsak a kiadással járó költségeki-lésére, hanem a lap szerkesztését és kiadását illető intézkec-teljesítésére is késznek nyilatkozik, s így annak szüksége, szövetség a szerkesztésre befolyást gyakoroljon, többé fe-forog: — a lap szerkesztése és kiadása iránti intézkedés a m-egylet rendelkezésére bocsáttassék, s ez alkalommal a b-önkéntes tűzoltó-egyletnek azon áldozatkészségeért, melylyel alapított lapot a tűzoltó intézmény érdekében a kor színvona-szaklappá emelni kívánja és azt a szövetség hivatalos ért-ujabban is följánlja, a szövetség elismerése jegyzőkönyvileg tessék; — a szövetség titkára pedig utasítatik, hogy a s. mindazon intézkedéseire nézve, melyek a tagegyletekkel, ös-szes egyletekkel közlendők, vagy pedig más tekintetben közérdekűek lehetnek, a szövetség közleményeit a lapba lee-vétel céljából a budapesti önkéntes tűzoltó-egyletnek mindenko-idején átszolgáltassa. — A mi pedig a lapra nézve netalán szí-nek mutatkozó külön megállapodásokat illeti, ezekre nézve az-ség minden további intézkedésnek saját hatáskörében leenc-tételével megbizatik. — Végül Pap Emil szövetségi titkár i-kérelmének hely adatván, a felelős szerkesztői állástól felme-erről a főváros polgármesteri hivatalához jelentés tétetni határ

4. A kerületi és megyei szövetségek rendezésének folya-levő ügye.

A fentebb 2. pont alatt tárgyalt indítvány folytán intézkedésig felfüggesztetik.

5. A tűzkárbiztosítási kényszer behozatala ügyében hoz-gyűlési határozat.

A magyar királyi belügyminiszteriumhoz beadatni rend-vény szerkesztésével, az ügyiratok kiadása mellett, Kempelen választmányi tag bizatik meg.

6. A helyhatósági tűzrendészeti szabályrendeletek orszá-leendő megalkotása és a más községekbe segítségül hívott t-fuvar-költségeinek megtérítése ügyében a dunántúli kerületi sz-indítványa alapján hozott közgyűlési határozat.

A belügyminiszteriumhoz beadatni rendelt kérvény, habá-tárgyát a 2. pont alatti indítvány magában foglalja is, tekintv-az abban kérendő intézkedések rendeleti uton is megtehető-adatni határozatlik, minek eszközzésével az elnökség bizatik i

7. A közgyűlések alkalmával rendezett szakkiállítások bizottságának megalakítására és eljárására vonatkozó szabály-egészítést rendelő közgyűlési határozat.

A már meglevő szabályzat Hauzer György, Martinengo és Rösch Frigyes választmányi tagoknak a szivattyún kívül szerek vizsgálatára, valamint a kiállítók kötelmeire vonatkozó lyok kidolgozása által leendő bővítés végett kiadatlik, jele-élváratván.

8. A sárospataki önkéntes tűzoltóegyletnek a tűzoltási szer behozatala iránt benyújtott s a közgyűlés által tanulmány-elintézés végett a választmányhoz utasított indítványa

tanulmányozás és jelentéstétel végett Teuffel Mihály v-mányi tagnak kiadatlik.

9. Ternajgo Caesar ujarad-zsigmondházi főparancsnok-lasztmányi tag által a közgyűlésnek szóbeli uton tett s a választ-hoz utalt indítványa, melyben két egylet egy helyen való meg-lásának megakadályozása iránt a magyar kir. belügyminiszteri-elterjesztés beadását kéri.

A felterjesztés szerkesztésével Kempelen Béla választmár-bizatik meg.

10. Az érmihályfalvi önk. tűzoltó-egylet kérvénye az által-dezett sorsjáték utólagos engedélyezése és a hivatalos értesítő-leendő pártolása iránt.

Mínt hogy a sorsjegyek szétküldésére nézve az Aradon-évbén tartott III-dik szövetségi közgyűlés által a jegyzőköny-pontjában kimondott határozat alapjául szolgált körülményel-mindig felfüggesztett...

11. Gömörmegeye alispáni hivatalának átírata, melyben a statisztikai kérdőívek beküldésének megtörténtéről értesít.

Tudomásul vétetik.

12. Pénztárnok jelentése a szövetségi pénztár állásáról, melyben a hátrálékos tagdíjak behajtása körül követendő eljárásra nézve utasítást kér.

Mínt hogy a szövetségi pénztár, mely eddigelé már tetemes tartozásokkal van terhelve, a legszükségesebb folyó ügykezelési kiadások fedezésére szolgálható legcsekélyebb összeggel sem rendelkezik, és miután a kimutatások szerint 35, kerülethez nem tartozó szövetségi egyesület korábbi évekről összesen 558 frttal, és 64 kerületi szövetségi egyesület 352 frttal tartozik, úgy hogy az egész hátrálék az 1883. év beszámítása nélkül mindössze 910 frtra rúg; és végül, mert a szövetség választmánya az intézmény és tagegyletek érdekében csak akkor működhetik sikerrel, ha a tagegyletek elvállalt kötelezettségeiknek eleget tesznek: — ezeknél fogva határozatik, hogy a tagegyletek és kerületek a hátralevő tagsági díjaknak 30 nap alatt leendő befizetésére, az alapszabályok 18. §-ában kimondott jogkövetkezmények terhe mellett felszólítassanak, mely felszólítások eredménytelenségéből folyó minden további intézkedésnek saját hatáskörében leendő megtételével az elnökség bizatik meg.

13. A legközelebbi választmányi ülés határidejének megállapítása kerülvén napirendre: annak megtartására folyó évi március hó 18-dik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki határidőül.

Ezzel a napirend tárgyalása befejeztetvén, elnök az ülést d. u. 2 órakor bezárja. — Kelt mint fent. — Gróf Cziráky Béla s. k. elnök. Pap Emil s. k. jegyző.

Á T I R A T A

a budapesti önk. egyesület parancsnokságának, melyben a »Tűzoltó-Közlöny«-nél tett intézkedését jelenti be, a következőleg hangzik:

Nagytekintetű Központi Választmány!

»Az Iglón 1878. aug. havában tartott IV. országos közgyűlése a magyar tűzoltószövetségnek belátva egy időszaki szakközlöny szükségét, a budapesti önkéntesegyesület indítványára elhatározta, hogy egy havi folyóiratot fog megindítani. Ez azonban, — dacára annak, hogy indítványt tevő egyesületünk a lap nyomtatásának és szétküldésének költségeit a saját pénztárából fedezni, a tűzoltóügy fejlesztése szempontjából a közgyűlés előtt késznek nyilatkozott — közbejött akadályok és — mint a »Tűzoltó-Közlöny« első száma mondja — »főleg azon oknál fogva, mert a közlöny tartalmának a közgyűlés által előírt keretébe vágó adatok (illetve cikkek) be nem érkeztek« — 1879. október haváig napvilágot nem látott.

1879-ik évi októberben végre megindult a közlöny és pedig, mint a magyar országos tűzoltószövetség »hivatalos értesítője«, mely cím ellen nekünk az ügy érdekében mi kifogásunk sem volt. Sőt még azt is szó nélkül eltűrtük, hogy »kiadó« gyanánt a lap homlokán a szövetség központi választmánya figurált, holott a kiadás költségeihez rajtunk kívül senki, legkevésbé pedig a közp. választmány járult. Megengedhetőnek véltük eme a mi megkérdésünk és hozzájárulásunk nélkül a lapba csuszott »lapsus calamit«-t eltűrni, mert feltételeztük, hogy a központi választmány tagjai, kik első sorban lettek volna hivatva a lap támogatásával, annak helyes irányt és vezető életet adni mint kiadók is szerepelvén csak annyival inkább kötelességüknek ismerendik gondoskodni a »Tűzoltó-Közlöny« prosperálásáról. Hanem e felfogást csupán Follmann, Bárány, Putsch és még néhány főparancsnok urak vallották magukénak; a többi választ-

sége pedig csupán annyit tett meg, hogy a szövetség titkárára, egy hivatalos dologgal sajnosan túlhalmozott egyénre bízta a szerkesztői teendőket s általa a választmányi ülések jegyzőkönyveit hivatalból közzétette.

Egyletünk, a budapesti önkéntes tűzoltóegyesület, egy ideig az így megteremtett helyzetet; azonban mininkább kezdte belátni, hogy a lap céljártévesztés halad, vagy legalább meg sem közelíti azt a célt, melyre elétűzetett s azt találta, hogy szelíden szólva is kidolgozott könnyelműn elfecsérelt pénz az, a mit nem kis áldozattal a lap kiadására fordít. Midőn pedig végre még a legbeszűdes megjelenés betartását sem látta megvalósítva a választmányi ülést, csaknem képzélhetlen állapotnak megszüntetésére célzó erélyes intézkedésekre az akkori központi választmány részéről, hónapokig, hiában várt: elhatározta, hogy nem elégszik meg többé csupán a kiadás terheinek viselésével, hanem a lap szellemi részére is befolyást gyakorolni, — szóval, hogy a maga kezébe veszi a vezérlő indult »Tűzoltó-Közlöny« ügyét.

Ehhez képest Bárány Nándor Ernő, közp. választmányi tag, mint a budapesti önk. egyesület akkori h. főparancsnoka azzal bízott meg, hogy a választmány legközelebbi ülésén adja elő a fővárosi önkéntesek parancsnokságának abbeli megkeresését, miszerint ez a »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztése s rendes megjelenése felügyelet jogát magának kívánja fentartani s ez okból a lap homlokán a budapesti önk. egyesület kiadói s lapadonost jellegét is kitüntetni kéri.

A közp. választmány az előzmények után jóval bizalommal bíró megkeresvénynek készséggel helyt adott s a megkeresést f. évi május havában értesített is.

Az így megnyert felügyeleti jog gyakorlását a közp. választmány kezdtük meg, hogy a következő vagyis június hó elejétől tüstént megjelentettük a 7 teljes hónapig édes, de majdnem kivétel nélkül vonkányos álmadozásba merült közlönnyel s azontúl a központi rendes megjelenés kiváló gondunk tárgyát képezte. Ez, a magunkra vállalt erkölcsi felelősség tudatában, a központi választmányunk másként nem is történhetett. Azt találva azonban, hogy a szerkesztéssel megbízott egyén, ki azonkívül, a szövetségnek titkára, egyesületünkben is visel egy tömör telen gondot adó terhes hivatalt, — rettenetes túlteljesítése mellett képtelen egymaga végezni a lap vezetését, a zalaegerszegi VI-ik rendes közgyűlés elé oly értelemmel indítványt nyújtottunk be, miszerint a szövetség hivatalos lapja, az általunk kiadott »Tűzoltó Közlöny«-höz még mindig — kizárólag nekünk, budapesti önk. egyesületnek felelősséggel tartozó — társszerkesztő alkalmaztassék és pedig, a központi választmánytól már előbb megnyert felügyeleti jogunkat az alkalmazandó egyén által közvetlenül gyakorolhassuk — lapvezér címén.

A zalaegerszegi VI. közgyűlés ezen indítványunk egész terjedelmében, egyhangulag elfogadta, mire mi megelégedve dittatva éreztük magunkat az e részben szükséges intézkedések haladéktalan megtételére.

Folyó 1882. évi szept. hó 5-én tartott parancsnoksági ülésünkön az ügy tárgyalás alá vétetvén, miután a közgyűlés által szentesített indítványunk értelmében a lapvezér megválasztása és illetőleg kinevezése szintén kizárólagos jogunk, a módoszatok megállapítása utána a választmányi teendőkkel Markusovszky Béla egyesületünk

Közlöny» szerkesztésénél még ugyancsak szeptember havában Pap Emil ural együttes működésbe lépett.

Midőn ezt, az itt talán nem egészen fölösleges, rövid történeti bevezetés kapcsán szives tudomásvétel végett közölnök. van szerencsénk a t. közp. választmányt egyzersmind arra kérni, hogy Pap Emil urnak a felelős szerkesztői állástól való felmentetésének napirendre kerültekor egyuttal azon viszony is tárgyalás alá vétessék és szabatosan körvonalozva megállapíttassék, a melynek hiányát lapvezérünk az eddigi felelős szerkesztővel szemben igen sokszor sajnosan volt kénytelen tapasztalni.

Végül bejelentvén, hogy a szerkesztőségi tagok egymáshoz való viszonyának rendezése tárgyában kész pontozatokkal lépünk a t. választmány elé s hogy ezeknek az ülésen való előterjesztésével Bárány N. Ernő h. főparancsnok urunkat biztuk meg, maradtunk Budapesten, 1882. dec. hó. Bajtársi üdvözléssel a »budapesti önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága« nevében: *Bárány N. Ernő*, h. főparancsnok.

— A pándorfi önk. tűzoltó-egylettől vettük a következő sorokat:

Tekintetes Lapvezér Ur!

Becsés lapjának m. évi 24-ik számában olvastuk abbéli jogosult panaszát, hogy a hazánk területén létező 440 tűzoltótestületnek majdnem fele az országos tűzoltószövetség keretén még mindig kívül áll. Ez mindenesetre sajnos, a tűzoltóintézményt magasztos célja valószínűsítésében rendkívüli hátráltató jelenség; mert bizonyára csakis együttes erővel fejleszthetjük intézményünket a tökély ama fokáig, melyről bátran szemébe nézhet a pusztító elemek bármily alakban jelentkező támadásának.

Ámde e látszólagos indolentiának talán nem mindig maga az illető testület az oka, a mint ezt önk. tűzoltó-egyletünknek a példája mutatja. A pándorfi önk. tűzoltó-egylet, mely habár csak két év óta áll fenn, mindamellett tagjainak száma, felszerelése s iskolázottsága tekintetében bármely nemcsak falusi, hanem kisebb városi egylettel is kiállja a versenyt, már hosszabb idő előtt elhatározta, hogy csatlakozik az országos tűzoltó-szövetséghez. A választmány megbízásából mi alulírottak kétszer intéztünk megkeresést a szövetség titkárához és illetőleg elnökségéhez az alapszabályoknak hozzánk való megküldése iránt, hogy azokból majdani jogainkat s köteleinket megismervén, a szabályszerű csatlakozási nyilatkozványt beterjeszthessük de soraink még csak válaszra sem lettek érdemesítve. E körülményből a jobbara tehetős falusi gazdákból álló, s s így a »városi kabátos urak« iránt amúgy is bizonyos hagyományos gyanakodással viseltető választmányunk természetesen azt következtette, hogy a szövetség elnöksége vajmi keveseset törődik azzal, vajjon egy kisebb vidéki egylettel többet vagy kevesebbet számít-e tagjai között; s így történt, hogy mi meg a központot vádolván közönyösséggel, végkép elejtettük volna csatlakozási szándékunkat, ha esetleg nem olvassuk Tekintetességednek föntérintett lelkes hangu közleményét.

Most tehát miután eddigi kísérleteink eredménytelenek voltak; a Tekintetes Lapvezér urhoz fordulunk, bajtársi tisztelettel megkeresvén: sziveskedjék akár levélben akár lapjában utasítást adni az iránt, hogyan és mit kell tennünk, hogy említett csatlakozási szándékunkat végre

valahára valószínűsítsük. Erre nem csak a tűzoltó-egylet a hazafiság érdekében is kérjük Tekintetességé mennyiben egyletünknek horvát s részben német tagjai, ha egy országos »magyar« szövetség fogják tudni magukat, annál erősebben föl lesz tevezve az éjszokról szállongó szláv, s a közvetlenről belopózkodó germán eszmék s kísértések.

Fogadja Tekintetes Lapvezér ur kiváló részvételét és biztositását melylyel maradunk hazafiúi üdvözléssel Pándorf (Mosonm.), 1883. február 2. József s. k. parancsnok. *Kusztrich György* s. k. jegyző.

Mi a levelet ez uton áteszszük a szövetség elnökségéhez azon megjegyzéssel, miszerint meg vagyunk ződve, hogy az elnökség mit sem tudott az említi ízbeni megkeresésről s hogy így a mulasztás valószínűl a szövetség titkárával illetheti, ki, hogy hasonló tésére ne érezzen magában hajlandóságot, — arról természetleg gondoskodni fog az elnök ur ö méltóság.

FŐVÁROS.

A fővárosi fizetett tűzoltóság első gyakorlat

A »Tűzoltó-Közlöny« eredeti tudósítása.

Budapest, 1883. február

Február hó 13-án még senki sem tudott róla, hogy reggel 8 órakor azt sürgönyözték a főőrségről, hogy 10 óra mulva az új főparancsnok személyes jelenlétével gyakorlat tartatik. Lapvezérünknek ördöge lehetett, hogy negyed óra mulva már erről is értesült, — ez alapján menesztvén hozzám reggel fél 9-kor azt a feladatot, hogy a mennyiben mászó s a fizetett tűzoltóság ez a gyakorlatán két mászószert lesz bemutatva; szivesen megjelenni s a gyakorlat lefolyására számára tudósítást írni.

A felszólítás sokkal érdekesebb valamire volt, mint semhogyan azt csak pillanatra is eszembe jutott volna, hogy szautasítani. Megjelentem a gyakorló téren és pontosan 9 órakor. És azután vártam csaknem egy teljes óra, végre harsogó trombitaszó jelezte a városi tűzoltóság jövetelét.

A csapat élén löszörforgós sisakjával és kifogástalanul szabályszerű felszerelésben, jött egyenruhájában kellemes benyomást tevő új főparancsnok jobb (!) oldalán Krause Valdemárral, a tűzfelügyelővel. Az utóbbinak egyenruhájához meglehetősen jó sárga glaszé keztyű, míg a segédtiszt ur kezénel egyszerűbb alakot kölcsönzött a horgolt barna keztyű. Nem csupán az odajövetel ideje alatt, a mi magában is eléggé szabályellenes, hanem a lábgyakorlatok idején is a legnagyobb nyugalommal viselt. Azután mozdulat után a főparancsnok ur meg nem állt a csatlakozásának adni kifejezést a felett, hogy a fizetett tűzoltó még azt sem tudja, hogy a hátra arcképek sarkon kell megfordulni. Csodálkozott, mert, amint a főparancsnok mással bírt arról, hogy van a csapatban egynehányan, a gyakorlat felvett és így gyakorlatot még nem is

* Nincs biz a, hanem hírlapíró, a ki ha nem is

ujonc tűzoltó is; mindazáltal, mivel ezen újabban besorozott egyének kivétel nélkül katonaviselt emberek, méltán megütközhetett azon, hogy a katonai mozdulatokat sem tudják. Ezért természetesen »állj«-t is vezényelt mihamar és kiállítván a sorból az ujoncokat, azokat egy őrpárancsnok vezetése alatt a lábgyakorlatok külön alapos betanulására destinálta.

Ép e pillanatban egy jól megtermett civilember állított be a gyakorlótérre. *Poponits* volt, az ujvidéki önkéntes egyletnek segédtsíztje (valamikor alparancsnok is), ki abból az alkalomból, hogy a Thököly-féle intézetnek inspektorává választott meg, a fővárosban időzván, mint afféle lelkes tűzoltó, meg nem állhatta, hogy utána ne jöjjön a tűzoltóknak, kiket véletlenül kivonulni látott. A pozsonyi közgyűlésen kívül, hol oly hatásos plaidoyert tartott a biztosító társaságok hozzánk való viszonyának ügyében, az »írók és művészek« aldunai kirándulásán közelebbről érintkeztem vele (és pedig ez utóbbi alkalommal nemcsak mint tűzoltó bajtárssal, hanem mint szerb költővel is). A beszélgetést legutóbbi találkozásunkkor Ujvidéken megszakított mentegetőzéseinek a folytatásával kezdte, tisztára akarván mosni magát előttünk annak a gyanuja alól, hogy a pozsonyi közgyűlésen kiállításba helyezett tervezetének a tűzoltó-egyletek contra tűzbiztosítási társaságok kidolgozásában őt egyedül betegsége és az a körülmény gátlá meg, hogy az ép ez ügy tanulmányozása céljából teendő külföldi útja el nem háritható akadályok folytán elmaradt. Ezért nem válaszolt ő a közp. vál. sürgető átiratára sem. Vegyék tudomásul, a kiket illet.

Mialatt én az általa meglehetősen szóbőséggel előadottakat végighallgatám, azalatt a rendgyakorlatoknak vége lett. Következett a szivattyúgyakorlat. Három mozdonyfecskendőt szerelt fel felváltva a legénység — tempó szerint. A második őrség kivételével, melynek csak németül beszélő egy őrpárancsnokát, úgy látszott, kissé megzavarta a jelenlétünkben tisztán magyarul hangzó vezényszó. — szabatosan ment végbe a gyakorlat.

A mászásnál szintén csak egy második őrségben csinált egy gyenge bukóvést: az különbben meg létezett elégedve legénységével a főparancsnok. Most következett a két új létrának a bemutatása.

Mindkettő Krause Valdemarnak az utasítása nyomán szerkesztetett, és mint tőle hallók. Kiszárolagosan és pontos tüzeknél való használatra vannak szánva. A létrák egyike a nagy toló létrát akarja helyettesíteni, tehát egyszerűen *toló-létra*. A másik pedig szűkebb körülmények között *párkány-létra*. Néhány könnyebb fától készült, de éppen ezért czélszerűbb kampoju egyszerű létrával szemben egy külön e czélból konstruált nagy szerkezettől van mindkettő elhelyezve. A szerkezet hátsó részén áll, hátul és középen alkalmazott ábrák hon az a nagy villák stb. szerek vannak hozzáférhetővé téve, azon pedig felfüggesztve az ugró pontokra mentő munkák elvégzéséből készült vízszintes medencére egészítik ki a szerkezetét. Az utóbbi berendezés anyagából képes hogy különösen a mentőszerek így azonos kézzel vannak s nem szükséges őket a szerkezetből előbb elmozdítani, ámbar ez az előhuzgalas sincs valami tulságos idővesztéssel együtt.

Az új szerkezetű toló-létra két példányban olymán talál a kocsi jobb és bal-oldalán elhelyezést, hogy egy vályúban nyugszik, melyből mint valami sinen huzható s újra helyre tolható. Ama 3—3 embernek, a két toló létrának leemeléseire lettek kirendelve, melyetős dolgot adott ezen legelső alkalommal, a szűkebb körülmények között a vályúból való elővonszolása.

Még több bajjal járt azonban maga a felállítás igaz, hogy 6—12 ember nem szükséges hozzá, de azért, mert ennyinek lehetetlen hozzáférnie; ha az a 3—5 ember, aki aztán szereli, ugyancsak er legyen a talpán, ha úgy nem akar járni mint a kaszárnyákban jártak 1874-ben az ő toló létráikkal, amidőn annak felállítása két embernek az életébe került. Az akkor őrpárancsnok tulajdon fia volt az egyik, a ki agyontett.

Amit a Valzer féle nagy toló létránál a két *támaszon* kívül maga az összetolt kocsi is képvisel ennél a Krause félénel *egyetlen* kettős villával ellátott *támfá* helyettesít, melyen kívül a rézsutos helyre hozott létra fő és szinte egyedüli támpontjai gyanánt az utóbbi végén alkalmazott hegyes vasak tekinthetők. A létra vasalt végei a gyakorló térnek puha földjébe tagadhatlanul elég mélyen besüppedtek; hanem kérdéses, hogy pl. aszfalton hasonló valami megtörténnék-e? Miközben az egyetlen támfával csak ingadozó állást biztosító nehézkes létrának az arra rendelt egy ember, azalatt a másik kettő egy a felső létrára alkalmazott kötél segítségével annak előcsusztatását eszközlé. Meglehetősen ingadozó az oldalra dőlés veszélyének bármely pillanatban bekövetkeztetésétől való alapos aggály mellett végre állt a létra. Ép a harmadik emeletnek ablaka széleig ér s a földre dűtve semmi más támpontja nincs neki mint aminő közönséges vasalt végű ács létrának szokott lenni.

A rajta felfelé haladó mászó, midőn az alsó létráról a másodikra lép, előbb itt is személyesen meggyőződött arról, hogy a felső létra visszacsuszamlásának meggyőződésére szolgáló vastartányok kellő módon illeszkednek a felső létra fokára s ha nincs meg a teljes bekapcsolódás az azt sajátkezüleg eszközlé, hogy így annál teljesebb nyugvása lehessen arról, hogy az autopszikus vizsgálat után a visszacsuszamlásnak lehetősége kivan zárva.

A visszacsuszamlásnál ugyanazon bajok ismétlődtek a létra folyton ingadozott, minden pillanatban agyonütő fenyegette az oldalállásokat.

Egy új félredőléseknél kicsibe mult, hogy Kemény őrpárancsnokot föbe nem ütötte.

Mindézek után véleményünk csak a következő: hogy amennyiben ez az új szerkezetű toló-létra határozottan kívül nem fogna helyezettetni és legfőbb hiányát *alkalmazhatóság által segítve nem lesz*: bizonyosra vehető, hogy esetleg a gyakorlatoknál is, de méginkább a tűzoltó színelhelyén. *szerencsétlenül teend egynehány embert!*

A másik ezuttal bemutatott új szerkezetű párkány-létra tekintve szerelhetésének gyorsaságát és azt a létrának a könnyűséget, melylyel ez végbe ment, szinte ratiánul is tapsra készteté a szakertőt. Ehhez siettü gratulálni a tűzfelügyelő urnak. Maga a szerkezet donképen csak a csiga használatának kiküszöböléséből és abban, hogy a régi erősen megvasalt nehézkes szerkezet helyébe egy könnyű és gyorsan szerelhető szerkezet kerüljön.

ült párkánylétra helyettesíti, melyet a szerelő, egyelőre a létrára erősített göcsös kötél segítségével húz. Ha a szerelés csakugyan oly könnyedséggel eszközölhető, mint a hogyan ezt a gyakorlat alkalmával volt alkalmunk látni, akkor ez határozott javítás és haladás, melynek érdeme Krause Valdemárt illeti. Csupán egy nyí kételyünk fér még a dologhoz, mely akkor támadt bennünk, midőn a visszaszerelés után szóba álltunk az új csövezetővel. Kérdezve tőle, hogy csakugyan olyan könnyű-e az új létrával bánni, mint a hogy ez idelentről látszik? az illető miközben óriási izzadságcseppeket tördeltett homlokáról nagyokat szuszogva azt felelé: »bizony könnyebb volna azt a csiga segítségével felhúzni, de különösen leereszteni, mert így nagyon megviseli az embernek a derekát!« Ezután a második emeletnek egyik ablakából sok vezényeltettek a mentő ponyvába. Az ugrók közé természetesen belekerült a városiaknak új gépésze is. A gépeket szokás azonnal őrparancsnoki rangban és fizetlennel alkalmazni, a mi miatt természetesen a többi lassan megtett tűzoltók kissé haragusznak rá. Boszankodóknak siettek is a jó alkalom adtával egy kissé szabaddá engedni. — Amint ugyanis a gépész belepottyant az új ponyvába, a helyett hogy lebocsátották volna az új szerint a ponyvát a célból, hogy kimáshasson az illető, elkezdtek vele lapdázni. Feldobták a gépészt a fél emelet magasságig vagy még azon is túl, hogy a döntőnjára visszaesett a ponyvába, akkor újból megállítás által ismét fellökjék. És ez így folyt egymásután a tűzoltó sápadozásai közben négyszer—ötször. Mikor aztán a tűzoltó megpróbált megmozdítani a nyaktörő lapdázással a szegény gépészt, akkor odaállt a legidősebb őrparancsnok Kemény főparancsnok elé és hivatalból bocsánatot kért a tűzoltóknak a kívüli mozdulatokért. »De hát, mint mondá, az új tűzoltókat fel szokás avatni.« Veszélyes felavatás! Végül sorakozó, szabályosan vezényelt tisztelegés volt, melynek rendekben megindult a csapat hazafelé. Három óra után egészen véve jól sikerült gyakorlatnak tartott ez az első gyakorlat, mely az új főparancsnok vezetésével előttről lefolyt. Ő természetesen, élénk emlékezőlkövével még a volt egyletnek önkénteseivel tartott a találkozók, el is volt ragadtatva legénységének illetékesége miatt. Persze később, mikor majd megszokta az új tűzoltó szívét csak gyönyörűséggel eltöltő látványt, sokkal különb gyakorlattal sem lesz tán megelégedve. A haza induló csapat egészen véve imponáló volt, hanem felette rossz benyomást gyakorolt a szakemberekre az a körülmény, hogy egyik-másik a zeke viselte a kötelet, míg a másik szépen az alatt csúszott a melle körül; — meg az a másik körülmény, a hogy az őszinüleg még a közel múlt időknél a maradványa, a szipkájukat, melyre gyakorlatnál voltaképen szükség lehet, ki a jobb kezében, ki pedig a balban tartja magával. Hogy a főparancsnok urról is mondjunk egy szót, megnyugvással azt konstatálhatjuk, hogy alaposan a remény a tekintetben, miszerint megnyert a tiszteletét jól be fogja tudni tölteni, ha el nem felejt, hogy nem csupán az őrparancsnoktól kezdve lefelé az embereinek.

A budapesti önkéntes egylet ez év szept. havában a 24. éji őrőségét ünnepélyesen szándékszik megtartani,

mely alkalomból az egylet eddigi története is nyomtatásban fog megjelenni. E történetben, mely 1862—1882-ig lefolyt időszakot öleli fel, kitüntetve ohajtaná látni a parancsnokság azt is, hogy a budapesti önk. egylet volt tagjai közül hányan maradtak meg ügyünk bajnokainak s ki hol és mily eredménnyel működött, vagy működik? Ezek alapján felkéretnek mindazon urak, kik a budapesti önk. tűzoltó-egyletnek valaha tagjai voltak, hogy folyó évi május haváig sziveskednének a budapesti önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága címe alatt a következő kérdésekre rövid pár sornyi feleletet küldeni be. 1. Mikor léptek ki a budapesti önk. egyletből? 2. Hol működnek ez idő szerint — mint tűzoltók? 3. Milyen rangot viseltek vagy viselnek más egyletnél? 4. Szervezték-e valahol új egyletet? s ha igen, hol és mily eredménnyel gyakorolták azt be? 5. Hány új bajnokot nyertek meg a nemes ügynek?

V I D É K.

Tekintetes Lapvezér Ur!

Megkereső becses sorai folytán a parancsnokságom alatt levő önkéntes tűzoltó-századnak az ideai árvízveszély alkalmával kifejtett buzgalmáról és önfeláldozó ténykedéséről, rendkívüli elfoglaltságom dacára is szakítván időt, a következő részletes kimerítő leírást adhatom.

Már a múlt évi december hó 31-én tisztii ülésünkön felemlítve lett, hogy a városi árvízbizottság előkészületeket tesz, azért a tisztikart a víz áradásának folytonos megfigyelésére én is felhívtam, hogy szükség esetében a kellő intézkedések részünkről is megtétezhessenek. Az erre következő napokban vagyis január 1-ső és 2-ik napján a Duna vére annyira elhatalmasodott, hogy a püspökvár sarkánál beleömlő Rába és Rábca folyókat, nem csak hogy magába nem fogadta, hanem ezeket roppant sebességgel visszanyomta, s medrüket mértföldekre dunavíz töltötte be. A dolgok illetén állása folytán elérkezettnek látván a napot a kellő előkészületek megtételére, a tisztikart rögtön újra összehívtam, s esetelvéen a helyzet komolyságát, az állandó szolgálatba lépés szükségességét előadtam, mire határozottatott, hogy az egész tűzoltó század azonnal állandó szolgálatba lép, miről a városi hatóság is értesítettetett. — Ennek folytán századomnak hét nagy csónak bocsátatott azonnal rendelkezése alá, ellátva a kellő evező szerekkel, melyek mindegyike felszereltetvén még egy kapocslétrával, egy mentőkötéllel, egy lámpa és két fáklyával s 3-án reggel az árvíz által leginkább fenyegetett városrészekben oly állomásokra helyeztettek, hogy szükség esetén azonnal hasznosan működésbe léphessenek. Kezelésük egy tisztre és két köztűzoltóra bízott, kik minden hat órában felváltattak; — voltak azonban oly buzgó tűzoltók is, hogy 24 sőt 36 órán át folyton szolgálatban állottak.

Január hó 4-én és 5-én szolgálatunk főleg az ár elleni védmunkálatokra és őrzőjáratok teljesítésére szorított. Ez időben Linz, Stein úgy Bécsből is tetemes apadás sürgönyöztetett. Ennek folytán azon biztos reményben, hogy a felülről jelzett apadás városunkról a véstt ugyis elhárítandja, kiadtam három napra a szolgálati beosztást, s a netáni teendőkre nézve az utasítást, és január

hó 6-án az országos tűzoltó szövetség központi választmányi ülésére Budapestre utaztam, a század vezényletét pedig Dorner Antal alparancsnok urra bízom, mellérendelvéen még *Stumpf* Dózsa osztályparancsnok urat. — Reggelre be is állott itt is némi apadás, már-már mindenki elmúltak hitte a veszélyt, de estére válván, nagy szél támadt. A felkorbácsolt hullámok a védtöltéseket rendkívül megtámadták és annyira megrongálták, hogy azok megtartása óriási erőfeszítés és küzdelembe került.

7-én ujult erővel olyan rohamosan kezdett a víz ismét áradni, hogy estig 619 centiméterig emelkedvén, itt még soha nem tapasztalt magasságot ért el. Ekkor látta be a lakosság a vész elkerülhetlenségét. Többek között a fenyegetett városrészekből marhák és egyéb ingó vagyontárukkal menekülni kezdtek, minthogy pedig azon városrészek ugymint Czigánylajos, Szekeresmajor, Tomcsányi város, Györsziget és Révfalu-Pataház községek már vízzel voltak körülvéve: tehát a közlekedés nagyon meg volt nehezítve. De mindezen nehézségek dacára századom e napon már közel kétezer embert ingóságokkal együtt biztos helyre szállított.

Január hó 8-án visszaérkezvén Budapestről, *Stumpf* Dózsa osztályparancsnoktól azon jelentést vettem, hogy a védmunkálatok már mindenütt teljesen beszüntették, mivel több helyen a töltéseken és országúton az ár árcsapott. Rögtön kiadtam a parancsot, hogy minden csónak indulásra készen álljon, hogy virradóra mindegyik rendelkezési helyére mehessen.

Eddig a vész nem öltött nagy mérveket, mert az ártér nagy kiterjedésű lévén, csak lassankint lepte el a vízömeg. De reggel 7 órakor az újvárosban a víz a zsilibhez, közvetlen a házak mellett, a töltésen 3— méternyi rést ütve a viz, betört, ugyanekkor Györszigetben is beszakadt. — Most irtózatossá vált a veszedelem. A lakosság nagy része mindig remélt és nem mozdult lakásából, midőn azonban látta a borzasztó katasztrófát, sietett mind a mentőeszközökhöz. Erre Györsziget községbe azonnal a töltésen át két csónak küldetett *Dorner* Antal alparancsnok vezénylete alatt a mentés eszékészítésére. A többi 5 csónak és egy utóbb rendelkezési alá tartozó csónak dereglye pedig az újvárosi szalmazásból vett ki. Itt három csónakot a védtöltésen áthoztattam a víz felé, s vezényelem alatt a menekülők mentésére eszékészítésre hozzáam csatlakozott még két hajós-egyleti csónak is. — dacára ennek, mégis késő estig eltartott a mentés. — Bár pedig itt a házak négy méterrel mélyebben vannak mint a védtöltés koronája, melylyel a víz egyenlő magasságban volt, tehát itt volt a veszély legnagyobb, azért óriási munkánkba s erőfeszítésünkbe került a mentés. — Kürtseim itt a még el nem öntött utcákon vértől vészriadó hívtak, s a még bennlevő lakosságot mentőülésre ösztönözték és sietteték, — a már előntött utcákon csónakaimmal háztól-házhoz végigmenve, a menekülőket a legnagyobb rendben biztos helyre szállítottam. Annan öket három csónakon és egy nagy dereglyén a Balmazsba továbbítottam. Ez utóbbinak vérruháztatásával *Stumpf* Dózsa oszt.-parancsnok és *Kis Jenő* segédtiszt lett megöltve.

Igy folyt a munka folyó a legnagyobb veszélyel, ernyedetlen buzgalommal és kitartással mindenütt. Derék tűzoltóim fáradhatlanul dolgoztak, míg végre az esti órákban a menekülők mentése végeztetett. — Ezennap

tajban már teljesen elfogyott. Még csak ekkor jutott egy kis pihenéshez. Volt köztünk olyan is, ki reggelig nem ehetett semmit s a mellett szakadatlanul dolgozott. Éjjeli 10 órákor az ártérreket újra bejártattam a kiküldöttek azon jelentéssel tértek vissza, hogy mentőölt nem találtak sehol. — Voltak ugyan még egyesek a házat elhagyni nem akarták, hanem a padlásra menekültek, de ezek száma nagyon csekélyre tehető.

9-én reggel az ártérreket újra bejártattam láthatóan, hogy az esetleg hátramaradt és még menekülni kívánókat beszállítsák. Az éjjel alatt beállott fagy folytatta a nehézségekkel kellett küzdeniök, mert mindenütt töretve kellett áthatolniok, hogy a néhány menekülőket a menekülteknek házaikban visszamaradt ingóságait biztonságba helyezhessék. — A körülbelül 8000-re emelkedett menekültek kétharmadát mi szállítottuk szárazföldre csónakon ugyancsak mi közvetítettük egy zsidónő útját és egy cigánygyermek kereszteltetését is az ártér veszély ideje alatt.

Az utána következő éjjelen. rendőri közegek járulása mellett, cirkáló őrszolgák tartottak, hogy adatlannul hagyott vízlepte házakból a holmikát teljesen ne lophasák. A mi a nyomort illeti, az bizonyos mert az árborította városrészekben több mint 3000 van lakhatlan, összedőlő állapotban.

Ez volt derék tűzoltóimnak megörökítendő tette, mert dacára azon visszaszállás helyzetnek, miszerint a szövetséges társunkkal kellett meghasonlanunk, azon elem ellen küzdenünk, mely elemmel karöltve harcoltunk a tűzvész ellen küzdeni, mégis derekasan megálltunk emberbaráti kötelmeinknek. Tűzoltóim mind a legnagyobb fáradozattal és kitartóan buzgólkodtak s vetekedve küzdtek éjjel-nappal, hogy emberies, nemes, önként vállalt kötelmeinknek megfeleljenek. Ezen nehéz, nagy munkának édes, megnyugtató azon jutalom, melyet azon tudhatunk birunk, hogy mennyi valódi szegény ember családja és vagyonát mentettük meg, mi által nemcsak az élet, hanem a nagy közönség és hatóság elismerésével elnyertük.

Kiváló önfeláldozással és kitartással működtek: *Dorner* Antal alparancsnok, *Stumpf* Dózsa, *Tüske* Erhardt Antal osztályparancsnokok, *Kis Jenő* segédtiszt, *König* Frigyes fecskendőmester, *Opitz* Mihály szerkesztő, *Tóth* Henrik segédszertárnok, *Pápay* György, *István*, *Fördös* János, *Leitner* István, *Balogh* Galambos Ferenc, *Schuller* György, *Simon* József, *Hösch* János csapatvezetői, *Horváth* Gábor zászlóvezető, *Székely* Ferenc tiszthelyettes. — A köztűzoltók: *Müller* Vilmos, *Makkó* József, *Albrecht* Mihály, *Mihály*, *Szemenyei* József, *Gábor*, *Lajos*, *Farkas* Csaba, *Stellinger* János, *Mátyássy* Antal, *Székely* Ferenc, *Ler* András, *Kapitán* Mór, *Lengyel* István kürtös, *Ismer* Ferenc, *Hungler* Márton és *Horváth* Sándor kürtösök. — Dicséretet érdemelnek még: *Senyecz* Ede, *Lengyel* József, *Pingitzer* Ignac csapatvezetői, *Kászas* Ferenc és *Lengyel* János tiszthelyettesek. A köztűzoltók közül pedig: *Lengyel* András, *Böcskei* Lajos, *Horváth* Pál, *Leffler* Kalmér József, *Székely* Ferenc, *Ambrus* József, *István*, *Sörtély* József, *Podányi* Frigyes, *Jakab* Kárdics Dániel, *Tanninger* József, *Kranikker* Ignac, *Székely* János, *Horváth* Pál, *Böcskei* Lajos, *Farkas* Csaba, *Lengyel* István, *Székely* Ferenc, *Müller* Vilmos, *Makkó* József, *Albrecht* Mihály, *Mihály*, *Szemenyei* József, *Gábor*, *Lajos*, *Farkas* Csaba, *Stellinger* János, *Mátyássy* Antal, *Székely* Ferenc, *Ler* András, *Kapitán* Mór, *Lengyel* István kürtös, *Ismer* Ferenc, *Hungler* Márton és *Horváth* Sándor kürtösök.

szadalmasság miatt nem sorolom fel, de egytől egyig ázad díszére váltak.

Teljes tisztelettel. Győr, 1883. február 8. *Hauzer* rgy, főparancsnok.

— Paksról a következő sorokat kaptuk:

Tisztelt lapvezér ur! Január hó 22-én esti 6 órakor izoltóság vészriadója zavarta meg városunk csendjét alsó részén, vagyis a tűzoltóság beosztása szerint a kerületben egy ház teljes lángba borult. Tűzoltóink része, kik a tűz közelében laktak, egyenest odasiettek, a többiek a szertárnál gyültek össze s a kocsikat ák elő, hogy mire lovakat kapnak, indulásra készen nek. De hiába volt minden, mert teljes fél órai váras után sem voltak képesek egy kocsit is utnak indítani, ra, hogy ott járt-kelt városunk t. másodbírája a rendgél s nem volt képes tekintélyének annyi érvényt zni, hogy a legközelebb lakó lovas gazdával befogaolna, hanem azzal vigasztalta tűzoltóinkat: »Mit csik, ha nem akar befogni senki!« mire az ott jelen voltók jó éjt kívánva, hazamentek.

Hogy a többiek, a kik megjelentek a vész helyén, ehettek, lássuk alább!

A tető megmentése lehetetlen volt, mert annyi vizet vittek, a mennyit egy szomjas ember megivott volna. is a tűzoltók csakis a butor megmentésére szoritk volna, ha az égő ház bejárását Khern Ferenc, r M. esküdt urak s több magát előkelő parasztnak gazda különféle díszes fegyverrel el nem állják, fennen oztatva: »Megmutatjuk, hogy ide be nem megy senki, ég, hát égjen!« Sőt mi több, még tettlegességre is t a dőlog, ugyannyira, hogy később az erőszaknak ve, felnyitották a ház ajtaját, akkor Flenger mászó-előt két társával betaszították a házba s az ajtót zárták, a honnét ugyan keservesen tudtak megkülni, s ha velük együtt az ott levő néhány tűzoltó em hagyja a tért, tudja isten mi történik velük.

Uyenek után alig hiszem, hogy legyen még valaki, tt a tűzoltóság nemes eszméjét pártolja addig, mig oljáróság ily fonakul viseli magát.

Hanem tegyük fel, ha egy kis szél kerekedett volna város jó részét ismét a pusztító elem martalékául e volna oda, mit szoltak volna azok a *mindenről lusan* gondolkozó város atyái? Azt kérdem, nem-e ték volna ismét annak a szegény tűzoltónak nya-a vizes ponyvát? Dehogy nem, meg vagyok róla dve, hisz volt már részünk benne.

Vagy tán jogtalanul cselekszem, midőn ily hangon beszélni, mert ez tán mindenütt így van? Én nem , hát ön t. lapvezér ur?

Tisztelettel: *Egy paksi bajtárs.*

Hogy a vidék korlátolt elméjű némely hivatalos köfel sem érik észszel azt, a minek a lelkiismeretes ajtása volna a hivatásuk, — ez nem ujság előttünk. int azon sem ütközünk már meg, hogy városuk nem volt képes tekintélyének annyi érvényt szerezni, a ivel egy pár lovat requirálhatni. Mindennapi dolgok ma: viszonyaink közt, a midőn, hogy Cziráky Béla zavaival éljünk, még az alispán és szolgabíró urak ob részétől sem szabad modern intézkedéseknek a itását várni! Hogyan várhatnók tehát ugyanazt Paks *virjától* s *esküdt uraitól!* — Szolgáljon azonban

vigasztalásul, hogy a jelennek elszomorító volta — a valószinőség szerint legalább — rendezettebb viszonyu jövőnek fog nemsokára helyet adni. Az új központi választmány, élén tetterélyes elnökével, alapos reményt nyújt az iránt, hogy égető bajaink *lehetséges* orvoslása nem sokáig fog magára váratni.

Ugyanezen ügyben a következő hivatalos értesítést vettük:

Folyó hó 28-án a tűzoltó-egyletünk közgyülést tartott, melynek újra alakuló gyülésnek kellett volna lennie, ha az alakulás helyett a lét és nemlét kérdése fel nem merül vala. — Okot ezen kérdés felmerülésére a jan. 22-iki tüzeset adott, a melynél a városi előljáróság fényes tanubizonyságát adta annak, hogy menyire viseli szívéen a tűzoltó intézményt, dacára a legutóbbi miniszteri rendeletnek. A tűzoltóság belátta azt, hogy a míg a bíró nem képes tekintélyének annyi érvényt szerezni, hogy a város-ház közelében lakó fuvarossal befogatott volna, hiába minden igyekezetük; az esküdt urak pedig, nemhogy segédkezet nyújtottak volna a tűzoltóságnak, hanem inkább határozott ellenséges állást foglaltak el velük szemben, sőt kettő közülük elállta az égő ház ajtaját, fennen hangoztatva: »Az . . . annak a tűzoltónak, megmutatjuk mi hogy ide be nem megy, ha beég a ház, hadd égjen.« — A gyülés elhatározta, hogy az egylet addig, míg az alispánosság útján a magas miniszteriumhoz intézett jelentése gyökeres orvoslást nem eredményez, működését teljesen megszünteti. Ha pedig a kellő orvoslást nem kapja meg, akkor közmegegyezés folytán az egylet feloszlik. Arról pedig, hogy a tűzoltóság a városra nézve egyidőre holt testületet képez, értesítettett a városi képviselő testület és a szolgabíróság, hogy az ez idő alatt netán előforduló tüzeset alkalmával tudja magát mihez tartani.

A gyülés jegyzőkönyve következőképen hangzik.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Paksón, 1883. évi január 28-án az önkéntes tűzoltó-egylet által. — Jelenvoltak a parancsnokok mind, a tűzoltóságnak 2/3 része, e szerint a gyülés határozathozatalra képes volt. — Tárgy: — A paksi önkéntes tűzoltó egylet 3 évi alakulási ideje letelvén, ennek újbóli alakulása és a tisztikar megválasztása lévén napirendre kitűzve. elnöklő főparancsnok Flórián István felszólította a tagokat, hajlandók-e újból alakulni? ha igen, mondják kihatározatilag, s mindjárt válaszszák meg újból a parancsnokságot. — Ezen felszólítás után a tűzoltó-egylet nagy része odanyilatkozott, — hogy mivel a paksi lakosság kevés kivétellel a tűzoltósággal szemben ellenszenvet táplál, s a helyett, hogy tűz-vész alkalmával a tűzoltóknak segédkezet nyujtana s a vész helyére tűzoltó-szereket vagy vizet hordana, — nem tesz semmit, ellenkezőleg a tűzoltókat kigunyolja s miként a f. hó 22-éni tüzeset alkalmával előfordult azon tény, hogy a városi előljáróság két tagja, kiknek épen erkölcsi kötelességük a tűzoltókat támogatni — egy tűzoltót, ki viz hiányában a szobában levő tárgyakat élete kockáztatásával akarta megmenteni — azt kiáltotta: »be kell dobni a tűzbe, rá kell zárni, hadd égjen bent ő is,« s a tűzoltók ellen gyanusító kifejezésekkel élvén — igazolja, hogy a tűzoltók a közönség által pártolásban nem részesítettnek.

Ennélfogva az egylet egyhangulag azon határozatot hozta, miszerint tényleges működését a fentérintett okokból ezennel beszünteti, és az egész egylet feloszlását egyelőre ki nem mondja ugyan, hanem feloszlását a következők nem teljesítésétől teszi függővé: 1. Főparancsnok az egylet nevében tegyen jelentést a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnál az iránt, hogy az egyleti tagok, kik önkéntesen minden haszon és fizetés nélkül kívánnak emberbarátjaikon segíteni, senki által ne bántalmaztassanak, s ha bántalmaztatnának, az illető bántalmazó a hatóság által szigorúan és példásan büntetessék. 2. Gondoskodjék a városi hatóság arról, hogy vész esetén az oltáshoz szükséges szerek a vész helyére szállíttassanak és hogy a tűzhöz mindenki, akinek igája van, vizet hordjon, — így alkalma lesz a tűoltóságnak hivatásának megfelelően emberbarátján segíteni, s magának tekintélyt szerezni. 3. Jelentse be a városi képviselő-testületnek, hogy mindaddig, míg a fentiek be nem teljesülnek, a paksi önkéntes tűzoltó-egylet tényleg nem fog működni, hogy intézkedhessék az iránt, hogy tűzvész alkalmával minő eljárást kíván követni. Ezen jelentések megtételével egyhangulag *Flórián* István főparancsnok bízott meg. Ezzel az ülés feloszlott. Km. *Dömötör* jegyző.

Az a két esküdt ur, ki a fentiekben ismertetett botrányos esetnek hőse volt, akarhatja ellenére szolgálatot is tett a tűzoltó-ügynek. Sikerült nekik akuttá tenni a helyzetet, melynek tarthatatlanságáról idáig csupán mi tűzoltók valánk meggyőződve. A központi választmány felterjesztésének ilyen ecclatáns példával illusztrálva, minden valószínűség szerint meg lesz a kellő hatálya illetékes helyen. Midőn ezekután nyugodt varakozó magatartást ajánlanánk a paksi bajtársaknak; nem mulaszthatjuk el egyszersmind elismerésünknek adni kifejezést dícséretes erélyű fellépésükért, mely kétségkívül a leghelyesebb volt minden rendelkezésükre álló eljárás között.

— A csurgói önkéntes egylet folyó évi január hó 14-én délután 3 órakor tartotta IX-ik rendes évi közgyűlését, melyre 43 tag jelent meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után, főparancsnok rövid beszédet mondott, melyben számú jelenlévőket s a közgyűlést meggyűléstől nyilvánították. Előadott a főparancsnok évi jelentése, mely a következőképpen hangzott:

1. 1881. évi dec. 31-én mi egyletünknek 111 tagunk volt, ebből 8 alapító és 42 pártoló tagja, összesen 153 tagunk volt. dec. 31-én pedig 59 működő, 2 tiszteletbeli, 9 alapító és 9 pártoló tag, összesen 111, tehát battal több, mint a múlt évben.

2. Volt 5 tüzesetünk, 3 helyben, 2 a vidéken. Nemcsak hozzá 4 tetőtűz és egy szálló-gyepű égés. Mindnyájának a feloltósága és eloltása a legjobban sikerült.

3. A nyár folyamán 7 gyakorlat tartatott, 6 szomszéd-mászó-, és egy katonai sorgyakorlat.

4. Őrszolgálat tétetett június 1-től szeptember 12-ig, vagyis 93 éjjelen át 3—3 ember által, hozzájárva azonban az önkéntes szolgálattevőket, összesen 309 ember szolgált esti 9 órától reggeli 5 óráig. Sorrenden kívül vagy önként legtöbbet szolgáltak *Seregély* Sándor, *Farkas* Antal, *Kollár* János, *Mézes* István és többen.

Ellenőrzést végzett *Reményi* S. főparancsnok, a következők:

» *Postek* Antal I. oszt. par.

» *Tikker* János II. »

» *Siklósy* János szertárnok

» *Lesnyák* Lipót tisztviselő

5. A társas szellem élénkítése céljából, majd az egylet anyagi érdekéből is, 3 táncvigalom rendeztetett, jó sikerrel.

6. A lefolyt évben 12 gyűlés tartatott és pedig egy rendes évi,

7. A tagsági díjakon kívül, anyagi támogatásban egyletünk:

I. A triesti általános biztos. társaságtól 15 frt.

II. Özv. Tisza Istvánnétól 2 »

III. Berky Józseftől 11 »

IV. A hangszerekre megindított gyűjtésből 204 » 10

Az 1882. év jelentékenyebb és kellemes emléke lesz a megteremtése, a bekövetkezett 1883-iki évet pedig, egy jó beszerzésével, 300—400 méter tömlővel ellátva, fogjuk a történetében feltüntetni, ha urunkba valami előre nem látható nem gördül. A hydrofor beszerzésére városunk tek. képviselője 200 frtot szavazott meg.

Pénztári jelentés: 1882. évi bevétel 1218 frt 04

» » kiadás 1123 » 09

Pénztári maradvány 94 frt 95

1882. évről külvlevő tagsági díjak 16 » —

Leltár körülbelüli értéke 5600 » —

Az egylet összes vagyonát 5710 frt 95

Könyvtárnok jelentése szerint, az egyleti népkönyvtár 140 kötetből áll, kölcsöndíjakból bejött 6 frt 30 kr., mely könyvek fognak beszereztetni.

Számvizsgáló bizottság tagjaiul *Neuhaus* Bence, *Horváth* és *Lőzei* Ferenc urak választattak.

Ezek után a tisztség leköszönvén, ideiglenes elnökül *Sándor* alapító tag egyhangulag megválasztott. Ki is elnök elfoglalván, meleg szavakban kifejező örömet az egylet felett, a melyért elismerését nyilvánítja a parancsnokság új tapintatos eljárásáért, kéri a közgyűlést, miszerint az egyer vezést egészen mellőzze, az egész tisztkart újból megválasztva *Harsány* éljenek követék szavait. Ezek után megköszönv ködsi királyságot, helyét elhagyja, mire minden tisztviselő helyét ismét elfoglalván, főparancsnok megköszöni a bel bizalmat, a tagokat testvéries összetartásra, ügybuzgóságra. Azonban egy kis vihar is tört ki, hogy a levegőt megtisztítsa. *János* szertárnok tisztsége elfogadása ellen több alaptalan hoz fel, a működő tagok nagy része rajta kap (miután ellenszenvvel viselkedtek irányában) és tele torokkal ki kiabálnak, oly annyira, hogy kénytelen volt a termet. Helyette *Laszka* József egyhangulag szertárnokká választott.

A tisztkar tehát a következőképpen alakult: Tiszte parancsnok *Tolnai* gróf *Festetics* Tasziló. 1. főparancsnok *Samu*. 2. Mászó oszt. par. *Postek* Antal. 3. Szivattyú oszt. par. *Tikker* János. 4. Pénztárnok *Konlechner* Frigyes. 5. Jegyző *Géza*. 6. Szertárnok *Laszka* József. 7. Könyvtárnok *Lesnyák* Bizottsági tagokul *Bárdny* Gyula, *Déry* Ferenc és *Mihály*. Egyleti orvos dr. *Barla* Sándor.

Ezek után az ülés a legnagyobb rendben feloszlott. Este szejjövetel volt az örtanyán, mely hon. *Bécs* zene mellett éjelt.

— Az aradi színházégés alkalmával, mint *Arader Zeitung*-ban olvassuk a nagy toló létra se akart parirozni. Mint a nevezett lap írja, vagy a vel a mechanizmusa volt rossz, vagy pedig, mivel a tolok nem tudtak vele banni; elég az ahhoz, hogy közben sehogysem akart előre menni a dolog nagy nehezen félmagassáig előcsuszttatták a létra egyszerre nagy robajjal újra visszaomlott, szerencsésen önmagában okozván kárt. Ugyanazon forrás az ugró ponyvát, melynek kifeszítéséhez 28—30 szükséges. Faludi leugrása pillanatában. *Csinté* *csak ötven tartották* Ha nem ötven, de csak 15-er volna is, akkor is megbocsáthatatlan szabályel követtek volna el. Az a chaos sem lehetett valószínű, mely a Faludi megmentése előtti pillanatban a két tűzoltó testület tagjai között kifejlődött. veszekedés támadt — írja a nevezett lap — hogy a toló létra, vagy pedig az ugró ponyva vel eszközöltessék-e a megmentés, a mi a megmentés helyére által különben is feljött.

KÜLFÖLD.

— A „Graphic“ szerint Londonban az elmúlt 1882. n átlag 272 tüzesettel volt kevesebb, mint az elmúlt előbbi évben. Leszámítva a vaklármát és kéményeket. 1026 tüzeset fordult elő, melyek közül 164 több tűz több órai működést vett igénybe. 1762 eset hanyagság szülte kisebb károkat okozott. Áldozatúul a bős elemnek 34 ember, 36 pedig kisebb-nagyobb sebeket kapott. A veszélyből kimentetteknek száma évben 176 volt.

Balkányi Emil.

— Az első színházégés 1883-ban miként ezt lapunk számában említettük — a mitauai volt, a második az i. Mind a kettő oly időben történt, midőn legfeljebb két hivatalból vagy foglalkozása miatt a színház ségében időző egyénnek foroghatott veszedelemben ete. A kigyuladás időpontja tehát mind a két esetben encsésnek mondható. Hanem bezzeg nem volt ám szé- és az az idő, melyben a folyó év másik három leg-obb tüze keletkezett. — A »Neuhall House« a leg- és leglátogatottabb szállója volt Milwaukee-nek, a néven Északamerika Wisconsin szabadállamának k virágzó s 70 ezer lakossal bíró városát nevezik. A óház földszintjén egy bankintézet irodája volt, a mi zsinüvé teszi azt a gyanut, hogy a tűznek oka gyujto- sra vezethető vissza. A gyujtogató petroleumba már- szivacsot dobott a pincébe, mely tele volt zsiradékkal lja alkalmasint az volt, hogy a beálló zürzavar köze- majd elemeli a bankintézet vagyonát; ezt azonban a gonosztevő, hanem a pénztáros mentette ki saját veszélyeztetésével a lángok közül. — A hatemeletes etben 110 vendég volt a katasztrófa idején és 60 tag- álló cselédség. A tűz kitörésekor még tömérdek aukeei polgár is ott mulatott. kiket a mély álomban házbeliekkel együtt csak az utcáról felhangzó láрма figyelmessé a veszedelemre. Hanem ekkorra már az utorokon és a falépcsőkön roppant sebességgel tova- dő tűz oly sűrű és fojtó füsttel töltötte meg a szálló tjét, hogy a kik a folyosókra menekültek. egytől-egyig ulladának. A menekülés útja egyedül az ablakokon z utcára volt lehetséges. A földszinten tartózkodók ső emeletbeliek néhányával ily módon szerencsésen is menekültek; a felsőbb emeletek lakóit azonban a tűzoltók sem menthették meg mind. — annyival evésbé, mert az égő ház előtt támadt tolongás t alig fértek hozzá szerekhez. Az ablakon át ki- ttaknak nagyobb része szörnyet halt. Rövid öt perc a szó teljes értelmében holtakkal és sebesültekkel tele a kövezet. A halottak száma *kilencvenre* (köztük obaleány), a sebesülteké 57-re rúg; *harmunchét* embert entettek. A konyhaszemélyzet mind egy szálig elégett. alodatulajdonos megőrült. — A pincében elhelyezve zsiradékok által nagyban táplált tűz elfojtásával még ap is sok dolga volt a tűzörségnek, mely — hihetet- — Chicagoból is kapott segédelmet. A szállóház csekély g ereiég volt biztosítva, mert a biztosító társaságok edelmes objektumnak tekintették.

— A másik nagy szállóégés hírét alig két nappal a aukeei után hozta Amerikából a tengeralatti táviró. t-Louis városának a »Plauter«-féle fogadójában reggel akor — ugyancsaak gyujtogatás következtében — tűz

ütött ki. A vendégek, kiknek száma mintegy 240-re rugott: még javában aludtak s a zaj által felriasztva, félmeztelen szaladgáltak ki a szabadba. A rémület iszonyu volt. A nagy tolongásban *négy embert agromyomtak*. A többi ven- dég nagy nehezen tudott megmenekülni. Furcsa képet mutattak a félig meztelen, kétségbeesett emberek. A tűz- oltók két óra hosszat vesződték a tűzzel, míg el tudták fojtani. Az agyonszorított emberek egyikében Watt Axelre, a livorpooli kereskedelmi bank könyvvezetőjére ismertek, ki 12,000 font elsikkasztása után megszökött. — A har- madik rettenetes katasztrófa a berdycsevi cirkuségés volt, melyről legközelebbi számunkban fogunk bővebben meg- emlíkezni.

— A müncheni városi tanács következő rendeletet adta ki: Ezennel a legszigorubbán meghagyatik, hogy az iskolák épületeinek minden az utcára, udvarra avagy kertre nyíló kijárata a tanítás ideje alatt bezárva *ne* tartassék, valamint az is, hogy a szárnyajtóknál a második szárny se legyen bereteszelve. A folyosók és tornácok minden a közlekedést akadályozható tárgyaktól szabadon tartassa- nak. Végül a főkijárat ajtószárnyai kapocs segélyével kitért helyzetben rögzítendők.

TÁRSADALOM.

A budapesti önkéntes tűzoltók farsangi mulatsága.

Hát ilyen is van? — kiáltának fel a hetvenes évek elején ujságot még nem igen olvasó fiatalabb generációnak tagjai, mikor olvasták a budapesti önkéntes egylethez közelebb álló napilapokban a mulat- ságunkról szóló tudósítást. De még az öregebbek is megálltak egy pillanatra elgondolkozni a címnek különössége felett. Annyira hozzá volt már szokva a főváros közönsége, hogy a tűzoltó bál egy afféle, minden ízében demokrata mulatság, melyről csak futtában sem mindig szokás megemlékezni. — hogy el sem akarták hinni, misze- rint másféle is tartathatik. Pedig imé fényesen sikerült kísérlet mutatá, hogy igen!

Az igaz, hogy a kik leginkább féltünk ezen első kísérletnek balsikerétől, mi magunk a vigalmat indítványozók valánk. Olyannak képzeltük el mi ezt a mulatságunkat, mint a minőnek a pozsonyi országos közgyűlés alkalmával ugyanott rendezett bált láttuk. Konyha Hébék, sajtárhölgyek etc. graeca díszes számban. S lett belőle olyan distinguált bál, mint a zalaegerszegi volt, a melyen nem tudtuk hir- telen megállapítani, hogy a distinkció volt-e nagyobb, avagy a mi meglepetéstünk!

A budapesti önkéntes egylet tagjai jobbára nőlen fiatal embe- rek. Össze-vissza legfeljebb 15 nő ember van közöttünk. Ily körü- mények közt természetesen lényeges valaminek kellett tartani a táncosnőkről való gondoskodást, s a könnyen beállható kellemetlen helyzet elhárítása céljából tetetett is többféle indítvány. Legerede- tőbb volt ezek között az, a melynek értelmében, minden egyleti tag, a ki nem hoz magával táncosnőt, fizet 5 frt belépti díjat. A ki egyet hoz magával, 2 frtot, a ki többet, az ingyen bocsáttatik be. A vigalmi bizottság biztosítása folytán azonban valamennyi elvettetett, mint túlzott aggályoskodásból eredő felesleges indítvány; a nyughatatlana- bbt kedélyek lecsendesítésére azonban egyuttal az is határozatba ment, hogy a táncmulatság megkezdése előtt bankett rendeztessék. Így legalább módunkban volt a tánc megkezdése előtt alaposan tisztába jönni az iránt, vajjon elegendő számban van-e képviselve a gyengébb nem s hogy ha esetleg nincs, hát a kellő szám még ideje korán requiráltathassék.

A bankett kezdete fél 8 órára volt kitűzve. Némelyik meghívón a 8 hármasknak is lett szedve. Tehát épen megfordítva, mint a Reményfi cikkében*, a hol a 3asból 8ast csinált a szedő, nem kis rémületére a közönséges kétkarú létra illeten hosszúsága miatt magát blamirozva látó derék balatonfüredi főparancsnoknak és

* Lásd az évi első számunk „Vidék“ rovatában „A kétkarú létra előnyei“ című cik- ket. (3-ik oldal 22-ik sor.)

munkatársunknak. Fél 8 Budapesten igen korai idő. Nem is igen volt még a mondott időben a vígalmi bizottságon és a cigányon kívül más valaki jelen. Maguk a vendégek csak egy 8 óra felé kezdenek szállingózni. A két főparancsnok is csak pont 8 órakor fogadtathatott a Rákóczy-indulóval; lapvezérünk pedig épenséggel fél 9-re érkezett meg. De még ekkor is felette könnyű volt megszámolni a hívek seregét.

A főparancsnokok kedves nejeiket otthon hagyták; a lapvezér balkarján Jellásich Karola *asszony*-al lépett a tereembe.

— Ki ez a szép *kisasszony*? — rohantak hozzám mindenünnen a kérdéssel.

— Nem tudom, feleltem én a komolyság látszatával.

— De mint a szerkesztőség tagjának neked csak tudnod kell.

— Akkor még kevésbé szabad elárulnom! Szerkesztőségi titok...

— No hát majd tudja és meg is mondja nekünk a csinos hölgy kilétét maga a lapvezér; — ezzel elsiettek tőlem.

Kevés idő múlva aztán esakugyan azzal lepett meg az előbbi kíváncsi egyik, hogy hirt hozott a kérdéses szép hölgyről. »A híres *Jellásich* horvát bánnak az unokája» — sугá titokteljesen és a pietas egy nemével emberem s aztán hozzátette: »magától a lapvezértől tudom!«

Szép hölgyünket ekkor már egész raja vette körül a magam-szörű fiatalabb bajtársaknak, kiket sorra sietett bemutatni neki a fő-szerkesztőm, hogy azután ezekre bízván őt, és illetőleg az ő mulattatását, maga a férfivendégekkel beszélgethessen. A mint észrevettem, legdühösebben udvaroltak: Goreczky Zsiga és Dióssy Kálmán! Ők lettek a kiténtető szerencsének is részesei, hogy az asztalnál jobb-és baloldalán foglalhattak helyet Karola nagyságnak.

Fél 8 helyett egy teljes órával később vette kezdetét a bankett. Az asztalfőn *Follmann* Alajos szövetségi alelnök, a budapesti önkéntes egyletnek tiszteletbeli főparancsnoka és a valóságos főparancsnok *Bárdny* N. Ernő, központi választmányi tagült. A szent háromság kiegészítése céljából pedig, miután Kempelen Béla ugyanazon este az egri önkéntes egylet bálján mulatott (de még onnan is megemlékezvén rólunk, táviratban legvidorabb jókedvet és bajtársi egyetértést kívánt), a fővárosi önkéntes egylet parancsnokságának egyedüli képviselője *Scserbowski* Szaniszló segédtsízt ültetettetett a Follmann baljára. Körültök ultiék aztán *Bellis*, a Walzer-gyárának gépészmérnöke, *Ehrlich*, a »Grünwald et Comp.« gyári-tüztöltő-főparancsnoka, azután pedig a díszes hölgy-koszoru, tarkítva az egyleti tagokkal és a többi férfivendégekkel.

A második peccenyénél *Goreczky* Zsigmond veterán-szívattyús mint legalacsonyabb rangú egyleti tag, sikerült toaszban felköszönté a budapesti önk. egylet legmagasb rangú egyénét, ki az idő szerint az országos szövetségnek érdemdús alelnöke. A lelkesen eladott s viharos éljenektől kísér felköszöntött *Follmann* Alajos a közö-képen válaszolt:

Tisztelt vendégkoszoru! Az én imá szelőkkel szivemnek laból fakadó jókivánsága« kellemesen érintett. Elgádja ezt. Minden szívből. Meg vagyok győződve, hogy szavai mind jó szívből kelt. Kellemes az ő érzelmeinek. De megköszönöm neki jó kívánságait és a féltetéséből is, hogy talán a többi bajtársak közt is viszhangra találunk azok. (Igaz! Ugy van!)

A kor parancsol az embereknek. Ezenkor parancsol nekem is akkor, midőn mint tüztöltő a tényleges működéstől vagyis a külföldi eshetőségeket magában rejtő küzdelmekből visszavonultam, — most csak azon részét fejlesztve a tüztöltő intézményné, mely inkább annak benső életére vonatkozik. Nem zártam ki azonban működési körömből a szellemi küzdelmet ott sem, ahol életem közt-veleménye, akár a hatalmakkal kell megküzdeni az intézmény érdekében! Ennek előtte egy egylet tartozott az én családhoz, most az országban számos egylet kívánja tőlem, hogy gondoskodjam felvirágozhatásáról, fejlődéséről. A mennyire tőlem telik, teszem is. (Éljenzés.) De ne higyjék azt, uraim, hogy egy ember, ha ugyan nem volt az ő ténykedése képmutatás — pedig 12 éven keresztül tanusított tények lehetetlenné tesznek és kizárnak minden képmutatást — aki 12 éven keresztül a kezdet nehézségeit hárit-gatta el, a midőn még a dajkadalokat kellett zengeni, a ki autól kezdve bosszankodott és küzdött azon elemi és nem elemi csapá-sokkal, melyek az utba gördültek, melyek a növekvő fiatal egylet életét sokszor kétséssé tették: az az ember, ha ki is lépett a

ember, míg él, foglalkozni fog, ha egyébből nem, hát a természetté váló szokásból azzal az eglyettel, melynek jó és balsorsában mindenkor osztozott. (Éljen!)

Ha visszaemlékeznek a 4000-ik órségre, akkor megmondhatom, hogy a kor követeli tőlem, hogy a nemes tüztől hevített szellemem lelépjek s azok vezetését másnak engedjem át. Nem volt ez lentés nekem akkor fájdalmas, mert hisz csak a tényleges működéstől s nem magától az eglyettől váltam el. De megmondhatom, nem válogattam a sorsát lelkesen, ha igaz az, hogy nem az élet mestere, akkor elégnék tartom csupán utalmat multam történetére, mert az jó időn keresztül eglyetnem eglyetnek a története is. Ez bizonyítsa azt, hogy milyen keblemben az eglyet iránt!

Helyes az, hogy visszaléptem az aktív működéstől. Igaz az, hogy a történelem tanúsága szerint a mi öregeink is, kik a karriernek és elsőők voltak a buzogánynyal az ellenséget döngető, a fiatalosság teljében valának. Mikor pedig kevesebb lelkesedéssel, az ész s megfontolóbba a gondolat, fiatalabbaknak helyet, hogy azok is kiténtethessék magukat, maguk pedig az asztalhoz gyültenek. Engedjék meg, hogy a midőn én is lekedtem, azon szent meggyőződéssel, hogy utánnam, e nyomdokimba az ifjúi erő lépett, mely előre haladva sikert az elemekkel, vagyis azon ellenséggel, melynek leküzdővé gödötünk; engedjék meg, hogy e meggyőződésben kívánhassem, hogy ez az eglyet, mely egyike a legfégyelmesebbeknek és legintelligensabbnak az országban, tovább fejlődjék s maradjon meg zászlóvivőként azon az uton, azon célra való törekvésben, mely az ország minden jóra való eglyetének haladására Kívánom, hogy sohse legyen senkinek alkalmazzá azt mondani, hogy Magyarországon nem Budapest az első, nem Budapest az első, S a midőn ezt az eglyetre, mint erkölcsi testületre monddom, kívánom eglyetnem, hogy akik ezen eglyet élén állnak, kik a budapesti önk. eglyetnek gondozói (mit adjak én azoknak az uraknak, jobban tudják azt, hogy mit igényel a kor és a hely), az eglyetben még élő tradíció, melynek alapján a fejlődés történhetik) csak azt kívánom, hogy az a nemes, lovalon ülő, önfeláldozó szellem, mely ismertető jele volt eddig az eglyetnek, maradjon meg továbbra is; és csak arra kérem a tisztelettel, hogy ne csüggedjen, ha a nehézségekkel kell megküzdenie. Végre pedig parancsnokságnak és legénységnek egyiránt, hogy az isten adja meg nekik az erőt, egészséget s azt az erőt, mely őket oda disponálja, hogy kedvvel cselekedjenek, mire önként vállalkoztak!

A szűnni nem akaró taps és éljen lecsillapultával *Bárdny* Alajos a hölgykoszorura emelte poharát és pedig egy igen ügyes beszéd alapján előlegezvén a mindnyájunk által bizonyára egyhaszonság legszivesebben kiutalványozott bizalmat, nemcsak a jelenlévőknek, hanem magára a bála, megjelenő hölgyeket is éltesors — úgy akarta, hogy e csinos pohárköszöntő gyorsírással megkaphassam. Az első szavaknál szívesen megkértem, hogy törölt s mire másikat kerített számomra az egyik pincér s az a toaszt után felharsant a föléllének és sokszoros köszöntés csengő zajában meghegyeztam. — akkorra már a lapvezér ugy szólván a következőképp:

Tisztelt vendégkoszoru! Kedves Bajtársak! Mikor egykoron a szép júliusban közbe rendezett menetgyakorlat alatt ugyanott egy atletikus versenyyel, bankettel és táncokkal együtt megalásítást ünnepele önkéntes eglyetünk, ráfogtam egy szövegbe az asztalnál, hogy ő gondolkodik úgy, miszerint még más emberek leszen felesége, nem érdemes megköszönni. Tulajdonképpen azonban én magam vélekedtem így, szentül meggyőződve, hogy ebbeli véleményemet soha sem is fogom megváltoztatni. S imé! alig merült rövid 7 hónap azóta az enyém gerébe — már is megváltoztattam a gondolkozásmódomat! az akkori másik szomszédomnak az elvét vagyok inkább követni. I. Herman Ödön parancsnoktársamét, a ki azzal, hogy egy jó kis feleség oldalán százezres kényelmesebb életet itt a földön végigélni. Igaza van! A mióta jobb-eltörttem, nemcsak értem, de érzem is, hogy a nők nélkül csak fél emberek vagyunk: az ő mindenre kiterjedő gyengeségük és gondosságuk az ő minden bajt feledtető közelségük tése nélkül — nem is élet ez az élet: ergo *házasodjunk*! Én

gy valami tartóztat csupán t. i. az, amit valamikor a nőket gyűlösségnél olvastam:

»Nur ein böses Weib gibt's auf dieser Welt!

»Nur Schade, dass Jeder sein's für dieses Einzige hält.«

Míg ez epigrammcskának a tarthatatlan voltáról meggyőződés az egész életre szóló választással tisztába jöhetnek: addig ism a kezökkel még szabadon rendelkező bájos hölgyeket; nő-tájtársimnak pedig ajánlom figyelmökbe ezt a jóhangzású motívázasodjunk!

A poharak összcsendültek s a jókedvű kacajok zsvijában csak magam hallottam egy epés, de különben tényleg házasuló s eme megjegyzését: »Hja könnyű a lapvezérnek! Ő most n balkézre nőülhet meg!« No ezt a felfogást főszerkesztőm átiója érdekében tönkre kell silányítani, gondolám magamban mban fel is állva, szóltam, a mint következik:

»Uraim és hölgyeim! Abból a körülményből, hogy az előttem uri barátom, az igen tisztelt lapvezér ur a házasodást hangozs hogy Jelliasich Karola asszonnyal jelent meg, a kiből az én vüi kedves háziasszonyomat és fáradhatlan kitűnő táncosnőmet van icsém a t. vendégkoszorúnak bemutatni (Éljen); e két körülmény- melyek azt következtették, hogy a lapvezér ur talán már nős is. gy ezt el ne tessék hinni! A lapvezér ur csak azért nem jelent egyedül a multságunkra, hogy a mai est se legyen kényte- mint kifejtette — fél ember lenni és hogy a lapunk ez évi zámában említett békülékenységet a mi horvát testvéreinkkel en ad oculos demonstrálja. S lehet-e a célra, hogy a szeretet- és gyűlölségnek magasan lobogó lángja helyét, (mely Zágráb- kétszer nyújtott *fehér* lapot, mindennel telekente, a mi *nem* egy nemesebb tűznek lángja foglalja el, — lehet-e hatéko-) módot kitalálni, mint az épen alkalmazott mód?! A ki Jel- Karola asszonnyal szemben, ki közöttünk a Dráván tuli azt mondtam tüzoltóknak) testvéreinknek bájos képviselője, barátokzik meg a gondolat, hogy az a Lelyesebb, ha elenyé- magyar és horvát közt a nemzetiségi különbség, ha csakugyan esz ránk tüzoltókra nézve politikai határ; s a ki ezuttal sem özeledést tanusítani — az egyáltalában sohasem mutathat hajlan- ot e békülésre! (Igaz? Ugy van! Éljen a szép horvát testvér! fiatalág telt poharakkal kezében már is közeledett.) Koszorús lókai legujabb regényében a »Bálványos-vár«-ban az a meg- ó költői gondolat van feldolgozva, hogy a szerelemben talál- minden ellentét: a szerelem simítja el a haragot, gyűlölködést ; ellentétes világ összetűközését. A regény két hőse: a pogány e s a keresztény lány szerelme kibékítőleg karolja át a y és keresztény világot! Nem akarom mondani hogy mi mind t-pogány leventék vagyunk. (De kuruczok igen!); azt sem om, hogy mindnyájan szerelmesek legyünk Jelliasich Karola yba: de azt őszintén kívánom, hogy az ő szép szemei tűzsuk- ik bűvös körében engedjen fel haragos lelkünknek jégkérge s dljuk meg nála, hogy horvát testvéreinket szeretni is lehet! het ám! Ugy lesz! Éljen!)

Azokban mielőtt erre poharunkat is ürítenők, engedjek meg, t lapvezér ur kegyes engedelmevel egy nagy titoknak nyomasztó- ló könnyebbithessem meg magam. (Halljuk!) Jelliasich Karola yt fővárosi rokonai köréből, a kiknél néhány nap óta idefenn a szó teljes értelmében el kellett — *szöketünk!* Egy 1447-ki ycikk azonban — mint ezt az érdemdús Follmann Alajos ur is fogja — azt rendel. hogy »ha egy férfi egy nőt elrabol, vagy ten, közös megégyezéssel megszöknek: akkor azon ház, a e menekültek, a bíró által felgyujtandó.« — A törvény világos etének értelmében tehát ennek a Széchenyi-téri tánchelyiség- a a lángok martalékává kellene lenni. (Eloltjuk.) Meg vagyok íve róla, hogy eloltanánk; attól sem félek, hogy ennek a nagy k. melyet úgy hívunk, hogy Budapest, a bírója ránk gyujtja a helyiségeit: de igenis félek és a legkomolyabban aggodom a hogy bájos hölgyvendégeink tüzes szemé fel találja gyujtani a bajtársunknak a szívét; ebből pedig olyan tűz keletkez- mályat, ha egyszer kitört, mind a hányan sem tudnánk

Nem azért a higgadtabb vérű bajtársakat, hogy ez imminens ómenek elhárítása céljából, legyenek szívesek részen lenni, praeventív rendszabályokkal gátoljuk meg a katasztrófák egész táának a bekövetkeztét. Abban a reményben, hogy ez a kéréssem lni fog, most már megkönnyebbült szívvel éltetem először is

Jelliasich Karola asszonyt, mint a kire ma oly nagy és szép misszio vár, azután pedig éltetem a ma éjjel figyelő őrszolgálatot teljesíteni hivatott s kellőleg vértezett szívű vénebb bajtársakat. Éljenek.

Egyár szuró pillantás lövellt felém az őregebb bajtársaknak szeméből. Hiába, a férfi sem mindig szereti, hogyha vénségét juttat- ják az eszébe! Kivált nők előtt! Ez azonban nem gátolta őket abban, hogy azért ne koccintsanak velem is, meg a szép horvát asszonnyal is, kit a bajtársak egynémelyike csak épen hogy nyomban meg nem ölelgetett — pusztán hogy a testvéri szeretet bensőségét doku- mentálja.

Végül még egyszer a két főparancsnok beszélt. *Follmann A*: »T. Bajtársak! Van itt közöttünk egy kedves ember, ki ha betegek vagyunk, mint doktor áll az oldalunknál tanácsával*; ha a zöld asz- talnál ülünk, mint egyik kiváló parancsnoktársunk érvényesíti az egylet és az intézményünk érdekében képességeit és befolyását s a ki végre üres óráiban szaklapunk főszerkesztője is. Azt hiszem, felesleges őt megnevezni. Hanem annál kevésbé látszik feleslegesnek annak megjegyzése, hogy ez a mi kedves barátunk egész váratlanul nála szokatlan csüggettségben és elpuhulásban szenved, a midőn elöttünk itt nyíltan a felett kell ábrándozni, hogy ő az életét immár kényelmessé akarja tenni. Nem tüzoltóhoz való szavak ezek. A tüz- oltó kell, hogy a maga emberségéből is meg tudja állni a sarat, mert ha kényelemre szorult volna; akkor már nem lenne jó tüzoltó Magamról tudom. Ajánlom azért Önöknek, hogy a tőle imént hallott szavak után ne induljanak. De attól se féljenek, a mivel a pajkos Abellino barátunk ijesztgetett, kinek — úgy látszik — erkölcsi katzenjammerje van. Ha szíveik kigyulladnának — majd eloltják azt a tüzet maguk a szép gyujtogatók. (Helyes! Éljen!) Ezek után pedig Abellino barátunknak kívánjunk en famille jobb erkölcsöket; a kedves lapvezérnek pedig egészséget és a régi vig kedélyt, hogy ne jusson eszébe neki a házasodhatnamság csupán azért, hogy a nagyobb kényelmet biztosítsa a maga számára. Egyébiránt pedig kívánjuk neki, hogy minden jóra irányuló, nemes gondolata telje- sedjék; hogy legyen szerencsés, hogy legyen boldog!« (Éljenés.)

Bárdny N. Ernő: »Uraim! Follmann Alajos ur, volt valóságos és jelenlegi tiszteletbeli főparancsnokunk szájából hallottuk, hogy a budapesti önkéntes egylet az, melyben van összetartás, van fegyve- lem. Jelentős szavak ezek és a legnagyobb dicsőretet foglalják maguk- ban egy fegyelmezett testületre nézve, bizonyítván egyúttal azt is, hogy a multban helyes uton haladtunk. Kövessük ez irányt a jövő- ben is, kövessük még ez alkalommal is! A fegyelem mindenké felett! Ebből folyólag főparancsnoki jogommal élve a lakomat ezennel befejezettnek nyilvánítom és megadván az engedélyt az asztaloktól való felkelhetésre, rendelem, hogy az éj folyamán, a vigalmi bizottság kezéből átvett szolgálati beosztáshoz szigorúan alkalmazkodván, az eddigi fesztelen jókedvet s rendet fentartani s Terpszyhorának lan- kadatlan buzgalommal áldozni. — mindenki szoros kötelességének ismerje.«

A hivatolt szolgálati beosztás pedig, mely táncrend alakjában volt kiállítva, a következőképen hangzott:

»Budapesti önkéntes tüzoltó-egylet. Szolgálati beosztás az 1883. évi február hó 3-ikán tartandó »kedytöltő őrszolgálatra.« Tartama egy órai nyugalommal, esti 6 órától reggelig. Szünet előtt:

SZÁM.	RENDELT.	ÖNKÉNT.
1.	Főparancsnoki csárdás.	Kétszer megújrázva.
2.	Támadó lengyelke.	Egyszer »
3.	Szerelő négyes. (I.) (Iskolaszereles)	—
4.	Vendégesárdás.	Háromszor »
5.	Lapvezéri tipegő. (Sajtószabadsággal a taktust és a megújrázást illetőleg.)	
6.	Szövetségi négyes. (II.)	

SZÜNET UTÁN.

1. Szolgálatvezetői csárdás (kopogósan.) 2. »Tüzoltó-roham«- polka: (Hölgyvél.) 3. Hydrofor négyes (III.) (tempo szerint.) 4. Mozdonykerülő 5. Tisztviselő négyese (IV.) 6. Bajtársi csárdás kivilágos kiviradtig!

És úgy is lön. Reggel 7 órakor még járta a kopogós csárdást a mulatni tudó, fáradhatatlan fiatalság. Lapvezérünk maga is ellejtette a tiszteletére kijelölt kedvenc táncát: a méltóságos lengyelkét, melyet elég csunyán tipegőnek keresztelt el a vigalmi bizottság. Mondanom

* De csak a tüzoltóknak s pusztán bajtársi szíveségből.

sem kell, hogy Jellasicz Karola asszonnyal. A második négyest 52 pár táncolta. A tulnyomó számban képviselt egyenruhás tűzoltók között, igen jól festett a katona orvosnövédek kétsor-gombos világoskék waffenrockja és szinte jól esett megpihentetni néha a szemünket azokon a frakkos bajtársakon, kik szabadságot állományban lévén ez idő szerint, a civilemnek képviselői valának mulatáságunkon

A szünóra alatt, míg a tombola rendeztetett, a mellékteremben az öregebbek vigadtak sirva (s pezsgőzve) a cigány zenéje mellett; gyönyörködve Popper mászójelölt szép játékában, ki a primás kezéből kivévén a hegedűt, igazi virtuozitással játszotta el a két főparancsnoknak s a lapzeérnek — kinek-kinek a fülébe — kedvenc nótáját.

A jelenlevő hölgyek közül az az »Egyetértés« tudósítója a következők neveit jegyezte fel: Lévay Kamilla, Moldoványi Lujza, Rajkovics Irma és Ilona, Markus Anna, Ruzicska Györgyi, Kaff Mariska, Vászondy Mariska, Ebenthal Anna, Kreitter Jozefin, Herrich Gizella és Julcsa, Fitz Mariska, Csik Minka, Altmann nővérek, Schachinger Irma, Trattina nővérek, Seibert Klementin k. a. stb., továbbá Hérmán Ödönné, Dióssy Katalin, Karácsonyi Lászlóné, Jellasicz Karola (Vukovárról), Guda Józsefné, Vajda Józsefné, Herrich Ottoné, Szlávay Antalné, Kovács Jánosné stb.

Mi pedig azoknak a nevet jegyezzük ide, a kiknek kizárólagos érdeme, hogy ez a mi farsangi mulatáságunk létrejött s hogy az minden ízében, még a bevétel dolgában is, oly igen jól sikerült. A rendező bizottság a következő urakból állott: Elnök: Hérmán Ödön, jegyző, Pártényi József, pénztárnok Saáry Zsigmond, ellenőr Szécherbowski Sándor, bizottsági tagok: Csepel Márton, Eiben Bernát, Hegedüs Lajos, Kálmán Géza, Pichler Ignác, Selényi Antal, Vajda József, Weisse Arthur.

— Az Első aradi önkéntes polgári (ó) tűzoltó-kar által — mint tudósítónk írja — a *Fehér kereszt* szálloda nagytermében a felszerelési alap javára folyó évi január hó 21-én, jótékony célú táncvigalom rendeztetett, mely fényesen sikerült. A pazarul világított tágas nagy tánc terem izlésesen volt díszítve; a főbejárattal szemben nagy transparent díszlett, e felirattal:

Ha dúl a bösz elem, lé hármat ne feledd: Erős kar, bátor szív, Testvéri szeretet. S jutalmad ez legyen: Betöltöd tiszteted!

Ezen ó-tűzoltó-bál, mint minden évben, ugy ez idén is igen jól sikerült, nagyszámu díszes közönség töltö meg a termet, ott volt a város polgári osztályának nagyobb része, valamint a vidéknek több bájos hölgye. Ott láttuk a vidéki társalgatok részéről *Fekete János* osztályparancsnokot, Hajabács János szertárnokot, Gyorokról, — *Faur* György alparancsnok-helyettes és segéd-tisztet Pankotáról, teljes számban jelen voltak a kar működő tagjai, élükön *Barabás Péter* főparancsnokkal, kik mindannyian fesztelenül s kedélyesen mulattak s míg a fiatalság a tánc élvezetének adta át magát, addig a máhónap 50 éves (1884-ben) kar idősebb bajnokai a poharzás között vették el kellemes estéjüket; a buzgó rendezőség — melynek élén a kar elnöke *Némethy Károly* a derék tűzoltó állott — a tánczenekar és a kóruskodott s így egy cigánybanda meg a tűzoltó kar saját zenekarával közreműködése mellett folyt a vigalom, mely reggel 7 óráig tartott. Mondanom sem kell, hogy a szép siker mellett anyagi eredmény is jutott a derék tűzoltó-karnak, mely méltán megérdemli, hogy a társaságias szellemű, lelkes közönség pártfogásában részesüljön.

— Érsekújvárott február 3-kán tartott s a tűzoltó-század által saját pénztára javára rendezett »Bohóc-estély« fényesen sikerült. A megtelt termekben a társadalom minden rétegéből egybegyűlt vendégek vígan mulattak reggelig. Az álarcosok praemiumát N. Gyur mint Struczbérg T. színigazgató és állatsereglet-tulajdonos és W. M. mint ballerinája Albina Rosa nyerte el. A tiszta jövedelem 36 kr. volt.

Mészáros Károly.

— A székesfehérvári önk. tűzoltó-egylet hushagyó kedden tartotta a bögöttemetéssel egybekötött táncvigalmát, melyen szép számu közönség volt jelen, mely a termet ugyannyira megtölté, hogy alig lehetett egy kis helyet találni, midőn a gyászmenet a gyászinduló hangoztatása mellett elindult. A bögöt 4 álarcos vitte, mire megkezdődött az egy arany pályadíj nyert beszéd felolvasása, melynek egyes komikusabb helyei a közönség nagy részénél élénk tetszésre találtak. Eifél után vette kezdetét a

tánc, mely more patrio kivilágos kiviradtig folyt. moóri tűzoltóság három tagja: *Havas József*, *Láng K.* és *Horváth Bálint* is megjelentek a mulatságon; az önk. tűzoltókat pedig *Baumgartner* ur képviselte.

V E G Y E S.

— Az aradi színházégés volt a szönyegen egytársaságban, melynek egyik tagja erősen kardoskodott a mulatásról, hogy abból a katasztrófából tekintve különösen, egyetlen ember élete sem esett áldozatul, inkább a nyeresége, mint vesztesége van a nemzetnek. Mert ma a színház — igaz újabb áldozatok árán — de ismét felelőssé s valószínűleg az akusztikája is jobb lesz a régiénél maga a művelt világot bejáró híre pedig a nagy égésnek tiszta profit! Állításának helyességét megvilágítandó, a következő, nem épen mai keletű elcet idézte: »Nem hiszem, hogy oly gazdag ember az az X! Mint ha 4000 darab birkája hullott el.« — »Bizony pedig tudom, már kedves öcsém azt a régi igazságot, hogy csak a szőnyeg döglök, a kinek van!«

— A mult számunkban foglalt kérdésre ez idén felelet érkezett be, — tér szűke miatt azonban csak közelébb lesz módunkban ezeket közzétenni.

— A milwaukeei hűtelégés óta a következő kis motoring Amerikában: »Miért száll Ön mindig ugyanazon hűtelbe, valahányszor ide jön?« — »Óvatossággal. A hűtel titkára egyuttal azon társaságnál is titkár, melynek életemet biztosítottam. Mindég a lépcső mellett ad szólni, hogy csak bele ne éjtek.«

T Ű Z E K.

Az aradi színház égése.

Csak nemrég hozta a »Tűzoltó-Közlöny« (e. a. 1-50 számában) azt a tréfás epizódot, mely az aradi színházban a »Vörös sapka« előadása alkalmával történt olyformán, hogy az első felvonás végén a színpad felhangzó trombita szót az egyik tűzoltó tűzjelzésévé vélvén, tüzet kiáltott. Ennek a bajtársnak előérzete február 18-án vasárnap, délután 1²³ órakor valószínűleg tüzilárma ejté rémületbe Arad város lakosságát. Az ország büszkeségét képezhető szép színház, mely ropogó költséggel és áldozatokkal felépülvén 1874-ben szeptember 21-én Magyarország koronás királya jelenlétében pompásan megnyitott. Kigyulladt s a díszes épület, mely, mint egyike e nemben hazánk legszebbjeinek Arad a magyar művészetnek méltó temploma volt — ma füstölő kormos falak meredeznek az ég felé; a portánézőtér romháalmazat a beomlott ércetűnek összevissza hulladozott darabjai takarják. A nézőtérrel együtt a színpad, zsinórpadlás, súlyasztók, két kellékes szoba s a színpadon elhelyezve volt városi fecskendő az ádáz ének martaéka lett.

A kigyulladás oka ösmeretlen. Némelyek azt állítják, hogy a színpad alatti légfűtő csőből, más verzió szerint pedig valamelyik öltözőben, égve eldobott szivartól támadt a tűz; annyi azonban bizonyos, hogy csak a színpad nagy ennek közvetlen szomszédságában keletkezhetett. »2 órakor — írja rendes tudósítónk — a színpad már egészen füstöt árasztott, mielőtt az igazságát meg

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr.,
félévre 1 ft 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. postahivatalnál és a szerkesz-
tőségénél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 ft
fél 6 ft; negyed 3 ft; egy 2 hasábos sor
12 kr. és mindig 30 kr. bélyegdíj.

tüzbérszéknel és tűzoltói gyakor-
oknál a tűzoltók körében előforduló balesetek
az azok elleni óvintézkedések rövid vázlata.*

Ritkán fordult még elő, hogy egy eszme oly
orsan tört volna utat magának, oly rövid idő
tt vált volna testté és vérré, mint eme pusztító
mnek, a tűznek, az erők egyesítése által való
üzdése. A tűzoltóságot jelenleg mindenütt meg-
osulva találjuk. Városok és falvak, hatóságok és
gánosok minden eszköz felhasználásával egyaránt
ekeznek ezen intézménynek fennállítását biztosítani,
y a hol még nem honosult meg, azt életbe lép-
ni. Bizonyosága ez annak, hogy a tűzoltóságnak
ános behozatalát célzó törekvésben úgy, mint
lában a haladás minden terén, Magyarország nem
radt hátra! Minden emberbarátnak különös elég-
lére szolgálhat annak konstatálása, hogy édes ha-
kban jelenleg 378 (ma már 451) tűzoltóegylet létezik.

Tegyük fel most a kérdést: mi volt az, mi
ára az óriási nehézségeknek, melyek egy tűzoltó
zet felállítása elé gördülnek s dacára az áldozat-
nak, melyeket az az egyesekre ró, annak oly
rs elterjedését lehetővé tette? Általános lesz a
let, hogy az embertársaink iránti szeretet tisztán
ogó forrása. Ez volt, és ez most is, mely egye-
t, úgy mint községet lelkesít és áldozatoktól
zariadni nem enged. Nem a jutalom s köszönet
énye birta a szabad embert arra, hogy a tűz-
ság soraiba lépjen s annak súlyos terheit önként
aira vegye. Ama kötelesség érzete, hogy ember-
unknak tüzbérszék idején segílyt nyujtsunk: ez az,
az embert »tűzoltóvá« lenni utalja.

Feladatának mindazáltal csak ugy felelhet meg
zoltó. ha a hivatásához elkerülhetetlenül szük-
s ügyességet megszerezni igyekezik, mihez neki
yakorlatok bő alkalmat nyujtanak. Semmi se

* Felolvasatott a »tátravidéki tűzoltószövetség« 1881. évi okt.
Kassán tartott III-ik közgyűlése alkalmával.

tartsa vissza őt az azokban való részvételtől; mert
hiszen saját javáról van szó, a mennyiben elégtelen
képzettség mellett egészségét, sőt gyakran életét is
kockáztatja. És a mennyiben a gyakorlatok és tűz-
vérszék alkalmával szerencsétlenségek nem ritkán
fordulnak elő, kívánatos, hogy a tűzoltó intézmény
ezen árnyoldalát némileg megvilágítsuk.

*

A felállított tolólétra lecsuszása által, melynél
a zárszeg beakasztva nem volt, gyakran történtek
sérülések.

Az is gyakran fordult elő, hogy a tolólétrára,
mely nem egyenes földön volt felállítva, egyszerre
több mászó mászott fel. A létra ily esetben a mászók
mozgása folytán elveszté az egyensúlyt s az embe-
rekkel együtt lezuhant.

Gyakran dőlt el a felállított tolólétra azért is,
mivel a földcsavar nem volt elegendőkép a földre
megerősítve s a támaszok egyenlőtlenül voltak fel-
állítva és terhelve.

Hasonlókép a támasztó létrák felállítására sem
fordítanak mindig kellő gondot s azon menthetetlen
hibát követik el, hogy a létrákra másznak, mielőtt
azok egyenes állásba hozathatnának. Így aztán termé-
szetesen a létrák dülése igen könnyen bekövetkezhetik.

Végül az is előfordul, hogy a létrák-, különösen
ha azok rossz anyagból készítvék — túlterhelés miatt
eltörnek s a rajtuk levő tűzoltók földre zuhannak.

A fecskendők kezelése körül, különösen a moz-
dony fecskendőknél, tudatlanság, elhamarkodás és
vigyázatlanság folytán kéz-, láb- és térsérülések,
sőt kéz- és lábtörések is jegyztettek föl.

Ujjszétzuzásnak a fecskendő emeltyűje által
iskolázott tűzoltóknál épen nem volna szabad elő-
fordulni és még sem ritkák az efféle sérülések,
melyeknek okát a vigyázatlanságban kell keresnünk.

Némely tűzoltó magát baltacsapással súlyosan
sebesíté meg, mások a célszerűtlen, tulságos nagy tűz-

horoggal (csákyával) magukat felholtra zúzták; ismét mások lezuhanó téglák és gerendák által sebesítettek meg.

A fecskendőkre és tűzoltókocsikra menetközben való fel- és leugrás, valamint a járóműveknek tűzoltókkal való túlterhelteése; továbbá rossz kerékkötőkészülék már sok kéz- és lábtörés vagy más sérülésnek volt előidézője.

Meghülés és megerőltetés már sok derék tűzoltót bilincsel a betegágyhoz.

Vész helyére való tulerőltetett futás által nem egy tűzoltó veszté el egészségét.

Fedelek lerontása és kerítések elhamarkodott elhordása, bolthajtásos helyiségekbe lépés parancs nélkül, gyakran volt már oka veszélyes sérüléseknek.

A legszomorubb jelenségek végre azon balesetek, melyek menekülés alkalmával ugró ponyva, mentőkötél, továbbá mentőzsák által okoztatnak.

A balesetek főbb okait ezekben elősorolván, térjünk át a főkérdés megfajtására. *Miként kerülhetők el a balesetek?* E kérdés, mely általánosságban — minden tűzoltónak soha sem eléggé ajánlható, eme figyelmeztetésben leli megoldását: *»megfontolás, nyugodtság és elővigyázat az oltási miveletek kivételénél.«*

Balesetek, melyek a felállított létrára lecsúszása által okoztatnak, elkerülhetők, ha az illető parancsnok a létra felállítása alkalmával a zárszeg kellő megerősítésére s a támaszok helyes, egyenlő állására szoroson ügyel s a létrától néhány lépésre hátrálva, meggyőződik, hogy az egyenesen áll-e. *Mig ez meg nem történt — akár szabadon áll a létra, akár valamihez van támasztva — nem szabad felmászni.* Utóbbi elővigyázat a közönséges támasztólétráknál is alkalmazandó.

Hogy a létra törése miatt balesetek ne forduljanak elő, arra kell tekintettel lenni, hogy az a használatnál soha se legyen tűzoltókkal túlterhelve. A létrák jó és alkalmas fából legyenek készítve s az anyag jósága és hordképessége tekintetében időről időre szakszerűen megvizsgálandók.

A fecskendők kezelése körüli megsérülések elkerülhetők, ha a tűzoltók a műszer fogásait jól ismerik s mindig meggondolással s nyugodtan dolgoznak.

A tűzoltónak a tűzvésznel, lezuhanó téglák vagy gerendák által való megsérülés elkerülteése szempontjából, mindenkor sisakkal kell megjelennie.

A balesetek, melyek az oltószerekre menetközben való fel- és leugrásból származnak, azáltal kerülhetők el, ha a vezénylő parancsnok szigorúan ügyel arra, hogy a járóművekről csak akkor ugor-

Némely kivétel tehető az oly szerkocsikra melyek oldalvást jobbról és balról alacsonyan fekvő állódeszkákkal vannak ellátva.

Azon káros befolyásra sem lehet eléggé utalni melyet a tűzoltóknak a vész helyéhez való tulerőltetett futása azoknak egészségére gyakorol. Annnyival inkább nem, mivel oly ember, ki a tulerőltetéshez tulerőltetve futott, megérkezésekor az önkéntelen gyors lélekzetével és ezáltal előidézett tulerőltetés és lelki felindulás folytán, úgy is hosszabb ideig képtelen hivatásának megfelelni. Sokkal jobb, ha ember néhány perccel később érkezik az oltás helyére és teljes erővel foghat munkájához. Azért ne fustul tulságosan a tűzvészhez.

A tűzoltók, kik meghülésnek még nyáron is vannak téve, a gyakorlatok és tüzek alkalmával forduló gyakori meghüléseket meleg ruhák viseletével által kerülhetik el. Ezen célból egyenruházatuk kiváltképen tüzeknél — darócszövet különösen ajánlható.

Sem a gyakorlatok, sem a tüzeknél nem szabad, hogy a tűzoltók magukat tulerőltessék. Oly munkálatoknál ugyan szükséges, hogy teljes erővel dolgozzanak, mindazáltal soha se akarjanak emelkedni fölötte munkát végezni. A megerőltetés által okozott mentett javak értéke soha sem pótolhatja az egészségében esett kárt. Csak akkor tegye érvényes kockára, ha más ember életének megmentéséről van szó.

Tetők, párkányok és kerítések a parancsnok rendőri közeg beleegyezése nélkül soha vagy alább csak ritka esetben szedendők szét, mint az által oltás tekintetében csekély vagy éppen se eredményt sem lehet elérni. Gyakran a tűzoltók alig ártott volna valamit a szétszedett és teljesen lerombolt épületnek s néhány tűzoltó bekövetkező balesete hátrított volna el.

Tűzvész helyének feltisztogatásánál különösen elővigyázattal kell lenni. A tűzoltók soha se vagy ritkán menjenek bolthajtás alá s mindig csak felül mellett munkálkodjanak.

Csak egyes esetek ismeretese, hogy veszélyes forgó tűzoltók az ugróponyva által mentették magukat. A menekülésnek ezen módja rendszerint megköveteli áldozatait.

Az ugró ponyva tehát soha, a kötél is minél ritkábban volna alkalmazandó.

A mentő zsákkal való mentés különös elővigyázatot igényel.

Tartsa tehát minden tűzoltó szem előtt a gyakorlatok és tűzvészek alkalmával előforduló

zat, nyugalom és megfontolással hajtsa végre s arra törekedjék, hogy a balesetek ne forduljanak elő. Ha ez történik, akkor a tűzoltó magának és embertársainak egyaránt használ.

Minthogy azonban a parancsnokság és legénység legnagyobb lelkiismeretessége s legszigorubb elkövetkezése dacára sem mindig kerülhetők ki a balesetek: *minden egyesületnek s leginkább pedig minden tűzoltószövetségnek arra kell törekednie, hogy ezen balesetek áldozatainak gyámolítása céljából segélyalap létesíttessék, hogy az emberbaráti önzetlen működés által szerencsétlenül járt tűzoltók meg nem érdemelt nyomora ez által enyhíttessék.*

Putsch Tóbiás.

iglói főparancsnok
és a »tátravidéki kerületi szövetség« elnöke.

— Ő felsége a király a *zelici és garammikolai* egyesült tűzoltóegylet segélyezésére magánpénztárából 50 frtot adományozott.

— Ő felsége a király *Szejlice* község tűzkárosult lakosainak magánpénztárából 400 frtot adományozni.

— A *pöstyén-hévízi* önk. tűzoltó-egylet alapszabályai, a magyar kir. belügyminiszterium által, folyó évi 13,911. szám alatt, a bemutatási záradékkal elláttattak.

HIVATALOS.

A magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya, 1883. évi március hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Budapesten az új városház kis termében tartandó ülésének

napirendje.

1. Elnöki megnyitó beszéd és jelentés a szövetség állásáról.

2. A tűzoltás érdekében teendő intézkedés iránt a magy. kir. belügyminiszteriumhoz beadott fölterjesztés tárgyalásánál szükséges adatok összegyűjtésére az 1883. január 6-iki választmányi ülésből kiküldött választmányi tagok előterjesztései, kapcsolatban az ezekből folyó további intézkedésekkel.

3. Pénztárnok jelentése a szövetségi pénztár állásáról és a tagdíjak hátralékainak behajtására nézve az 1883. január 6-ki választmányi ülésben hozott határozat végrehajtásának eredményéről.

4. Előre be nem jelentett előterjesztések, indítványok, vagy egyéb esetleg felmerülendő ügyek.

5. A következő ülés határidejének kitűzése.

Budapesten, 1883. március 10-én.

Az elnök meghagyásából:

PAP EMIL,

titkár.

Hasznosak-e a megyei tűzoltószövetségek a tűzoltó intézmény fejlesztésére?

Ezen kérdés több vitára adott már alkalmat, sem hogy közönyösnek vagy jelentéktelennek volna tekinthető, s figyelemmel arra, hogy az országos szövetség alapszabályainak tervezete a tageszövetségekhez észrevételek megküldése végett megküldetett; tán időszerű ezen kérdéshez most hozzászólni.

A megyei szövetség eszméjének, nincsen ugyan határozott ellensége, mert hiszen minden őszintén buzgólkodó tűzoltó, feltételezi üggyártásaiban is oly mérvben a köteletségérzetet, hogy a kitűzött cél, a tűzoltási ügy előmozdítása körül, minden magánérdek kizárásával ők is fáradsz, és a kisebb hatáskörrel ellátandó megyei szövetségek által az országos és kerületi szövetségek teendői sok tekintetben megkönnyebbítenének; de fel szokott vettetni a megyei szövetség ellen, hogy az elkerülhetlen számosabb összejövetel, kiadásokkal lesz összekötve, hogy az egyesületek működése sok felé igénybe vétetvén, az erők szétforgácsoltatnak, hogy a megyei szövetségek nem rendelkeznek azon befolyással, mely a tűzoltói intézmény szükségleteinek kivására megkívánatik stb. — miért is többen, a tűzoltó ügy jelen stádiumában, a megyei szövetségeket még időelőttiéknél tartják.

A felhozottak egyike-másika való is lehet, de még sem szolgálhat okul, hogy a megyei szövetségek a jelenben feleslegesnek mondassanak.

Különösen tekintetbe veendő, hogy hazánkban a tűzoltóegyletek még csak alakulóban vannak, hogy sok város és község rendelkezik ugyan minden megkívántató előfeltétellel, éppen csak a *kezdemenyező tényező* hiányzik. Itt buzdítani és tanácsal meg tettel segédkezni, a megyei szövetségnek kötelessége! Kötelessége azért, mert ezen teendők a szövetség hatáskörébe tartozván, az ilyenmü intézkedést alapszabályai mindenestre tartalmazandják; kötelessége továbbá azért, mert az alakulandó egyesület az országos szövetségnek is tagjává válván, az országos szövetség ily közbenjárást a megyei szövetségtől megkövetelhet, mely utóbbi már némi pénzösszeggel rendelkezvén, ebbeli feladatának meg is felelhet.

Vannak a városoktól távolabb eső helyeken is egyéniségek, kik a tűzoltó-egylet alakításának gondolatját szívükben hordják, csak hogy az *alkotási erő* hiányzik bennük, az egyesületek alakítása körüli eljárást s a felállítandó egyesületnek szükségleteit nem ismervén, ily kérdéssel az országos vagy kerületi szövetséghez fordulni, *alszűgyennél* fogva restelnek. — holott a megyei szövetséget ily esetekben hivatott fórumnak ismervén, a létesítendő egyesületnek kilátásba helyezett szerény jövedelemforrásait őszintén feltárják, s így, meggyőződést szereznek az iránt, vajjon képesek lesznek-e az egyesületet eltartani?

Már pedig az ugyanazon megyebeli, többnyire ismeri, a kezdet nehézségeivel küzdő ily községek egyéb viszonyait is; ismeri az azokban és környékén befolyással bíró áldozatkész egyéneket, kikkel az alakulás módozatai, a község szükségleteinek és anyagi erejének megfelelő szerek minősége iránt megállapodásra juthat. A megyei szövetséghez tartozó egyesületek tagjai, legyenek azok akár iparosok, akár tisztviselők, lelkészek vagy tanítók, sokkal elevenebb érintkezésben állanak egymással, mint más

megyebeliekkel, mert arra ugy az országos vásárok, mint a megye székhelyén évnegyedenként tartandó közgyűlések, ujoncozások, tanítógyűlések stb. alkalmat szolgáltatnak. Ily találkozáskor lehet mindig a tűzoltó-ügynek is pár percet szentelni, a szövetség területén fenálló egyletek működéséről tudomást szerezni.

A megyei hatóságok, indítatva a megyeszerte keletkezendő versenyről, mennél több egyletet megyéjükben számlálhatni, a tűzoltó-ügynek több gondot fognának szentelni, különösen a községek költségelőirányzatait megvizsgálván, ezentúl nagyobb tekintettel lesznek a tűzoltási szerek beszerzésére, tudván azt, hogy nemsokára létesíthető tűzoltóegylet fogja azokat használni. Ezen költségeknek könnyebb viselése céljából több község összeállhat, a mint tényleg tapasztaljuk, hogy egyes körjegyzőségekhez tartozó községek máris sikerrel működő tűzoltó-egyleteket alakítottak. És vajjon nem-e serkentésül fog szolgálni a szolgabírákra, hogy járásuk; a körjegyzőkre, hogy kerületük, tűzoltó-egylet nélkül ne maradjon? Mert a ki a vidéki viszonyokat ismeri, osztani fogja nézetünket, hogy az előbb említettek legkönnyebben képesek legyözni a községi indolentiát, a mint elismeréssel is kell megjegyeznünk, hogy a vidéki tűzoltó-egyletek alakításánál többnyire ők szoktak a mozgalom élére állni.

Igenis elismerjük, hogy a megyei szövetségek nem rendelkeznek azon befolyással, mint a nagyobb szövetségek; de hiszen nekik egészen más a szereplésük és ha más érdemük sem lesz, minthogy az alakulandó egyleteket berendezéseik tekintetében, a priori a helyes irányba terelik, szervezetüket oly alapra fektetik, hogy a felszégességük elkerülésével egyesek magánérdekeit túlsúlyra vergődni nem engedik, a tűzoltó-ügynek sokban lesz használva, mert ily egyletek az összműködésre képesekké tette, az országos és kerületi szövetség alkalmas tagjaivá avattnak.

A megyei szövetségnek lesz mindig számos szegényebb sorsu tagegylete. Ezek képviselőt az országos közgyűléshez nem küldhetnek; de a megyei szövetségi közgyűléseken ezek is megjelenhetnek. Az ezen alkalomkor tartandó szakelőadás az országos közgyűlés és kiállításakor tapasztaltakra is kiterjedvén, a tűzoltó-ügynek nem megvetendő szolgálat fog tétetni.

Ha még tekintetbe vesszük, hogy a megyei szövetségek a segélypénztárak alapítása körül is sokat tehetnek, minthogy az együvértartozóság érzeténél fogva az adakozások bővebben fognának befolyjni, másrészt a segély iránti kérvények elintézésekor netáni visszaélések megakadályozása végetti ellenőrzés könnyebb; ha figyelembe vesszük, hogy a tűzrendészeti, valamint az 1872. évi 8. tc. 5. §-ban felsorolt kéményseprői iparág gyakorlása tárgyában hozandó és a tűzbiztonságra oly nagy jelentőségű építkezési szabályrendelet a megyei törvényhatóság által alkottatik, melynek a változó viszonyok szerinti módosítását a szövetség szorgalmazván, sürgetései elől ezen hatóság el nem zárkozhatik; ha végre megfontoljuk, hogy az országos és kerületi szövetség csak ugy szerezhethet magának garantiát a közgyűléseken hozott határozatoknak egyes egyleteknél való keresztülvételéről, ha oly közeggel rendelkezik, mely magának erről közvetlen meggyőződést szerezhethet, — azon nézetben vagyunk, hogy a megyei szövetségek a kerületi szövetségek mellett is megállhatnak

és viszont ott fognak leghamarabb kerületi szövetség alakulni, a hol már szilárd alapokon nyugvó megyei szövetségek működnek.

Eddig a megyei szövetségek alapszabályai azon tétel alatt szoktak helybenhagyatni, ha azokba felvétel »hogy a megyei szövetség, ha annak területét magába foglaló nagyobb közigazgatási területen, kerületi szövetség alakul, feloszlani köteles.« — Nem nehezeltünk ezé központi választmányra, mert tudjuk, hogy ez volé egyedüli expediens, és elismeréssel vagyunk irányában azért is, hogy a megyei szövetségek létesítését legkevésbé nem akadályozta. De minthogy a megyei szövetségek jogát kétségbe vonni nem lehet, — és mert hazánkban a tűzoltó-ügy, dacára legszebb philantropiai jellegének, a kevés felsőbb támogatásban részesülvén, ezen társaságátolni és működését a kilátásba helyezett felosztalankasztani nem tanácsos: kívánatosnak tartjuk, hogy a megyei szövetségek a véleményezésre beküldendő országos szövetség alapszabályi tervezetében bevétesse, olyanok, melyek sem az országos, sem a kerületi szövetségek alapszabályai és határozataival ellenkező határo nem hozhatnak ugyan, de *fennállásuk a kerületi szövetség mellett is biztosítatik.*

A megyei szövetség szükségessége mellett még hozván fel, hogy tapasztalás szerint az egyletek csak a fennállásuk későbbi éveiben fogékonyak a szövetség eszíránt és magukra hagyatván, későn jutnak a szövetséghez, hogy el nem zárkozhatnak, mert az összeséggel szembe is vannak kötelelességeik, holott a megyei szövetség a tevékenységüket nem gátolván, ügyeikre már kezébe behatni képes és egyuttal a központi rendezést is megvetíti, újra is azon meggyőződésnek adunk kifejezést, *a megyei szövetségek nem időelöttiek.* S talán már mulasztottunk is, mert egyrészt sokkal több egylet sülhetett volna, és másrészt nem kellene panaszkodni, hogy oly kevés egylet lép be az országos és kerületi szövetségbe.

Több trencsényi elvtárs

FŐVÁROS.

A mezőgazdasági biztosítás ügye.

Az orsz. gazdasági egyesület szövetségi szakgyűlése febr. 21-én tárgyalta a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek II. nagygyűlésére kitűzött tárgyak másikat, i. a mezőgazdasági biztosítás ügyét. Hasonló valé legközelebbi ülésén központi választmányunk is foglalkozott a kérdéssel, vettük magunknak a fáradságot és elmentünk a nagygyűlésre, hogy hallgatni az országos gazdasági egyesület matadorjait és véleményét. A vita minket is érdeklő részét a központi választmányunk közölte:

Gr. *Desseffy* Aurél a szakosztály elnöke megnyitotta az ülést, felolvastatja a kérdőpontokat és az elnöki választásjavaslatát.

A 2. c) pont így szól: »Kívánatos-e, hogy az országos szövetség tűz elleni biztosítása kötelezőleg mondassék ki?»

Az erre adott elnöki választásjavaslat így hangzott: »Az épületek tűz elleni biztosításának kötelezővé tételének mondása azon előny mellett, hogy ez által a biztosítási díjak nagyobb mérvű leszállítása kilátásban van, hátránnyal is birván, hogy az önbiztosítást előmozdító eszközök nagybirtokosok is kényyszerítve lennének

a biztosítására, e kérdés ép úgy, mint azon kérdés, hogy az épületek tűz elleni biztosítása államilag szervezendő-e, bővebb tanulmányt igényel, s azért e tekintetben előre állás nem foglalható, de a szövetkezeti szakosztály utasítottatik, hogy mindkét kérdést tanulmány tárgyává tegyen, tanulmányainak eredményét a jövő nagygyűlés elé szesze »

Gr. *Dessenffy* Aurél elnök ajánlta a javaslat elfogadást és különösen hangsúlyozá, hogy a *kötelező tűzbiztosítók behozatala* nálunk mai napság még igen nagy létszámmal járna és noha a kérdés napirenden van ugyan, de sincs annyira megérve, hogy arra minden további gondolat nélkül határozott választ adhatnánk.

Szilágyi Virgil a kényszerbiztosítás eszméjét helyesli; kérdi, vajjon kényszerbiztosítás behozatala által létrejövő-e csakugyan a biztosító társulatok között azon is verseny, mely a díjtételek csökkenését szülné. Elmondja ugyan az elnöki javaslatot, de csakis úgy, ha az indokolásban az is felemlítettik, hogy a verseny által jövő díjtételek megváltozásainak iránya még nincs megfelfedezve.

Gr. *Keglevich* István a kötelező tűzbiztosítás elvét helyesli, mert csak így menthető meg a kisgazda, azon alaptól, hogy a tűz által vagyoniilag teljesen tönkre ne menjen. A díjtételek csökkenése pedig maga után vonná azt is, hogy a nagybirtokok önbiztosítása többé nem lehessen előnyös. Ő az indokolásában felhozott aggályokat megfogalmazta, és helyébe másokat tenni óhajtott.

Hegedűs Sándor: Az előtünk fekvő határozati javaslat hozzá lehet járulni. Most csak azért kér szót, hogy *Keglevich* István felszólalására tegyen megjegyzést. A határozati formula az, hogy kötelező biztosítás esetén az államnak kedvezményt fognak nyújtani s e díjakat le fogják állítani. De tudjuk azt, hogy a gazdának legkisebb díj tárgya a háza. És így megyei gazda nincs, ki a jutna háza leégése miatt. A kötelező biztosítás elvileg választható az állami biztosítástól, mert fel kellene tenni oly intézetet, mely kötelezőleg biztosít. Mert a verseny mellett nem lehet kimondani, mennyire lehet biztosítani, másrészt az intézetek felhasználhatnák az állami biztosítást a díjak emelésére. Ellensége a kötelező biztosításnak. De ha kimondhatnák, akkor el kellene tenni az állami biztosítást is, mint az alap tetőzetét. Elmondja a javaslatot.

pponyi Albert gróf csak azon meggyőződésnek ad szót, hogy a kötelező és az állambiztosítás elvileg választható. A kötelező biztosítást csak úgy kívánja kizárni, ha általa a biztosítási verseny kizáratik. Ő a versenynek híve s szeretné behozni az állami kötelező biztosítást, melynél a díjak mesésen olcsók; de belátja, hogy átmenet igen nagy tanulmányt igényel s a szakosztály által még nincs kimerítve. Elfogadja az indítványt, de nem emelné ki azt, hogy az önbiztosítás a főindokolt és nem fődolog. A mai díjak mellett a nagybirtokosok még nem tudják épületét biztosítani, de azok mellett, melyek az állami biztosítás mellett elérhetőek, biztosítanák a házaikat és épületeit.

Dessenffy Aurél a szóban levő kérdés genesisére ad szót, hogy az állami kényszerbiztosítás eszméje az országgyűlés alkalmával sokakban aggályt szült, és éppen az elnökség ilyen alakban a javaslatot.

Szilágyi Virgil felszólalása után az elnöki javaslat az indokolásban említett nagybirtokosokra való hivatkozás kihagyásával elfogadtatott.

— A budapesti önk. egylet az új főparancsnokhoz menesztett háromtagú küldöttsége *Herman* Ödön szakaszbiztosítók vezetése alatt febr. hó 1-én Kempeleknél tartotta a tiszteletét. A küldöttség vezetője üdvözölve a főparancsnokot, ez a maga részéről, miközben a legszíveltebb fogadtatás melegét éreztette a Krause tüzfelügyelő jelenlétében fogadott küldöttség tagjaival, válaszában kifejtette, hogy a budapesti önk. tüzoltó-egylet eme lépésében látja ő legbiztosabb zálogát annak, hogy az a barátságos viszony, melyet főparancsnokságának ideje óta, a fővárosi önkéntesek részéről a nem hivatalos érintkezések-kor mindég tapasztalni szerencsés volt, — nemsokára a hivatalos érintkezéseknél is mérvadó lesz. Ő ez állapotnak bekövetkeztét a maga részéről — mint mondá — a lehetőség legszélső határáig iparkodni fog előmozdítani. A küldöttség egy másik tagja viszonzválaszában tolmácsolta azon érzelmeiket, hogy mennyire örvendetes tudomásul szolgálnak az új főparancsnok illetén szavai, annyival inkább, mert egy Kempeleknél Béliának neve és eddigi múltja magában véve is garanciát nyújthat a tekintetben, hogy ő képes lesz felemelkedni ama magaslatra, melyen Magyarország fővárosának főparancsnoka kell, hogy álljon. »A főváros területén működő tüzoltók — folytatá a szónok — azonos kivül, hogy a tűznek harcedzett oltói, egy magasztos missiónak letéteményesei is egyszersmind. De e missiónak teljesítésében *Széchenyi* Ödön gróf távozta óta teljesen magára maradt a budapesti önkéntes egylet, mert a ki a városi fizetett tüzoltóságnak azóta nem névleg, de tetteleg élén állt, azon egyénre nézve hazafias missió nem létezett; az az egyén jó volt arra, hogy a legénység között fegyelmet tartson s a tüzeket eloltsa, de egyéb nem volt való! Odáig felemelkedni, hogy Magyarország fővárosában egyéb, sokkal fontosb hivatása is van a tüzoltóságnak a pusztai tüzoltóságon kivül, ez az uri ember képtelen volt, hiszen még csak az iránt sem bírt a kellő érzékkel, hogy belássa, miszerint erkölcsi kötelessége lett volna rég megtanulni az állam nyelvét. A főparancsnok ur személyében azonban nemcsak a tüzoltó, de egyszersmind egy lelkes hazafi foglalta el díszes állását a fővárosban, s ámbár mi önkéntesek természetszerűleg első sorban *Bárany* N. Ernő urat láttuk volna a legszíveltebben ezen állásban, minden többi candidatus közül Önt üdvözöljük a legörömeztobb, mit hallott válasza után még egyszer megtevé, őszintén csak azt kívánhatjuk, hogy a hozzákötött várakozásoknak adja isten, hogy megfeleljen!« Ezzel a hivatalos fogadtatás véget ért s rövid, de igen barátságos beszélgetés után a küldöttség tagjai azon benyomással távoztak, hogy az új főparancsnoknak szereplésével egy új, szebb korszak nyílik meg a fővárosi tüzoltóságnak életében. A közös viszony rendezése ügyében tartandó vegyes parancsnoksági ülés napjának kitűzése későbbre halasztatott.

— A sugáruti dalműszínháznak múlt 1882. évi építkezéséről kiadott jelentéséből kitűnik, hogy a miniszterelnök felhívta a király meghagyása folytán az építő bizottságot a munkálatok oly beosztására, hogy azok legkésőbb 1884. nyarán befejeztessenek s Budapest dalműszínháza ugyanazon év őszén megnyitathassék. A színház tüzbiztonságára a király külön 308,882 frt 21 krt engedélyezett.

V I D É K.

A barcsi önkéntes egylet

Ismerteti: egy pártoló tag.

Régi és ismeretes közmondással kezdem el közlésemet: »Istennek dicsőség; egymásnak segítség!«

Ezen vezérelv lebeghetett Barcs mezőváros lelkes közönsége előtt, midőn a gyakori tűzvész dúló hatalmának megtörése és a vézszel sújtott polgártársak életének, vagyonának, a romboló elemtől való megmenthetése végett, önk. tűzoltó-egyesület létesítését tűzte ki nemes céljává.

A lelkes óhajlás, rövid idő alatt, valóság lett; a cél eléretett. Az eszme: a barcsi önkéntes tűzoltó egyesület — méltó büszkeségére, őszinte és igen nagy öröme várossunknak — létesült.

Leirhatlan azon lelkesedés, kifejezhetetlen ama nagyra-törekvő buzgóság, hogy úgy mondjam, lángoló tettvágy, mely a számra nézve bár csekély, de lelkiileg oly nagy közönséget elragadta akkor, midőn az egyesületi alakuló közgyűlés 1881. szeptember havában egybehivatott.

Az egyesület megalakult, s ez alkalommal főparancsnokául és védnökéül egyhangulag *Széchenyi Ferenc* gróf ő méltóságát választotta meg.

Nem akarom a nehézségeket és egész láncolatát a küzdelmeknek leírni, melyekkel az egyesületnek megalakulása után megbirkóznia kellett. Nem!.. eléggé ismeretesek ezek és bővebb fejtegetésre nem szorulnak, ... inkább — és ezt a lehető legnagyobb örömmel konstátálom — a barcsi önk. tűzoltó-egyesület a fentebb jeleztem nehézségekkel megküzdött, fennáll és floridál! — Az egyesület büszkén elmondhatja, hogy elérte a határt, melyet nemes céljainak elérése végett maga elé tűzött.

Elérte e határt, és ezt méltán, a legnagyobb tisztelettel kell fölemlítenünk. Mert az alig ötnegyed éve fennálló egyesület szervezve, az élet- és vagyonmentéshez szükséges kellékek- és szerekkel annyira ellátva van, a tűzoltásban — mint rendszeres tanulmányban — gyakorlatilag és elméletileg annyira előrehaladt, szóval, rövid fennállásának ideje óta, oly rendkívül nagy és meglepő eredményeket ért el, hogy szinte bámulatos.

De még sem! Nem bámulatba ejt bennünket az elért és valósággal dicséretreméltó siker, — hisz tudhattuk mi azt jó előre már, hogy az az egyesület,

melynek védnöke és főparancsnoka olyan derék magyar főúr, ki nem kimélve áldozatot, nem kimélve személyes fáradságot, önzetlenül, csupán azon nagylelkű eszme által vezéreltetve, hogy a tőle távolabb helyen lakó polgártársainak is segélyére lehessen; ki pusztán a legtisztább emberbaráti érzülettől eltelve, nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy az egyesület anyagi és szellemi jólétét előmozdithassa, nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy szóval, vagy a hol ez nem elég, *tettel* buzdítsa »tűzoltó bajtársait« — mint a tagokat nevezi — az egyetértő példás haladásra, a nem csüggedésre; az olyan egyesület, melynek egész tisztikara és minden tagja, a szent ügy előmozdításáért egy szívvel, egy lélekkel küzd: az olyan egyesület, ha rövid idő alatt nagy eredményeket képes felmutatni — ismételjük — nem okoz meglepetést, hanem a legméltóbb tiszteletre és hálaire kötelez le bennünket azon

Éltesse őket az Isten soká!.. Nem volt, és szándékomban, az egyesületről dicséneket zengeni. ettől!.. pusztán az igazságot, a való tényeket adom

Az egyesület a folytonos gyakorlati és elméletás folytán (begyakorló mestere Kardos M. a »nagy önk. tűzoltó-egylet tagja volt), a rendszeres tűzoltóméltán helyet foglalhat bármely más, már régebben álló tűzoltó-egyesület mellett.

Csupán egy esetben volt ugyan alkalmam arra, a vész percében, midőn a romboló elem egy p. gyárban dúlt és a legnagyobb higgadtságra és kétség volt szükség, hogy a mentésre csupán gondolni lehet sen, — fényes tanujelét nyujtsa készségének és bátorságának: de ezen egy eset is oly impozans bizonyított szerzett jó hírnevének, hogy ma már kétségtelenül nagyon is méltó a benne helyezett bizalomra; — remények és várakozások, melyeket működésénél ményéhez fűztünk, teljesedésbe mentek; és hogy a dicsőségéről a legnagyobb elismeréssel lehet szólni.

Igazolják állításaimat magok a károsult gyárosok is, kik azonnal, a baj megfékezése után szavakban juttatták elismerésüket az egyesületnek mására, de sőt a reakövetkező napokban, elismerés és hálaíjoknak tényleges és tetemesnek mondható adományokkal is kifejezést adtak.

1882. augusztus havában az egyesület a zala és kanizsai tűzoltó-ünnepélyeken képviselve volt ott melegen és őszinte nyíltsággal, barátilag fogadták.

De a mi reánk nézve ezen barátságos és rokonszenves fogadtatást még edesebbé tette, megnyugtató — nekünk büszkeséggel eltöltő volt, hogy egyesületünk képzettség és felszerelésében, képes bármely más, már régebben fennálló egyesülettel kiállani, — legalább a zalaegerszegihez képest nyosan.

Folyó évi január 6-án tartá az egyesület évi rendezését. Az elnöki megnyitó a tűzoltóság magasztott jelentőségének és különösen az önkéntes tűzoltók nemes feladatának fejtegetésével foglalkozott; a működő tagokat buzdította s végül azon reménynek adatott, hogy a grófi főparancsnok szájából sokkal jelentősebb kifejezés, hogy a tűzoltóság eszmeje nem sokára erős gyökeret verjen a társadalomban. Ezen gyűléssel mával az egyesületnek a nagyméltóságu miniszterium által jóváhagyott alapszabályai bemutatattak, és az egyesület beléletét, viszonyait, ügyek elintézése után — melyek közül röviden megemlítek, hogy az egyeleti fennállás rövid idő alatt főparancsnokság 16 ülést és 25 gyakorlatot tartott, segélyalapja 128 frtból áll, készpénze pedig 1000 van — a tisztikar újból egyhangulag, a legzajosabb közepette, megválasztatott. A választás eredménye: Főparancsnok *Széchenyi Ferenc* gróf; elnökök *Ferenc*; alparancsnok *Kondráth Imre*; I. szakparancsnok *Schleining Nándor*; II. szakparancsnok *Adolf*; tirkár dr. *Piszar Antal*; pénztárnok *Doriszertárnok Kremzár Miksa*; orvos dr. *Kronbergségédtsizt Seligmann Gusztáv*.

Az egyesület és közönségünk ezen egyhar

st, tiszteletet és bizalmat, melylyel a derék tisztikarjában viseltetik.

Legyen ez jutalma! Tekintse ezt a tiszteletteljes és stelező hála meg köszönet ama nyilvánulásának, melyet, it az egyesület hathatós támasza, méltán megérdemel, melyet — bár tehetnök!.. cifra szavakkal kifejezni nem unk!.. Jusson emlékezetébe költönk ama mondása:

„Nem érez, ki érez szavakkal mondhatót!..

meg vagyunk róla győződve, hogy városunk derék tóltó tisztikara, és magok a tűzoltók is megértene künket; kedvünkért ez egyszer nem gyakorolják hiva ikat, és nem akarják eloltani szeretetünk és büszkesé k tüzét, de rajta lesznek, hogy ama láng, melynek ö k ak élesztői, táplálói, még szorosabbá, még bensőbbé ze a viszonyt, mely közöttük, és városunk közönsége — t az egyesület pártolója között eddig is fennállott. y legyen! Adja Isten! — Barcs. 1883. január havában.

2. sz. Győr szab. kir. város közönségétől.

Győri önk. tűzoltó-csapat nagyérd. Paracsnokságának! Örökké felejthetetlen fog maradni e város évkönyvei a nagyérdemű paracsnokságnak vezetése alatt álló éntes tűzoltó-csapat azon önfeláldozó fáradhatlan mun sága, a melyet a folyó hó 8-ik napján városunkat ért lkivüli árvízveszély alkalmával a veszélyezettek életé és vagyonának megmentése körül kifejtett és melynek adúl lehet köszönni azt, hogy a veszély rendkívüli ysága, irtózatot keltő rögtönössége és rohamos volta, entést igénylők nagy száma és az árvíz színhelyének rjedt volta dacára emberélet áldozatul nem esett, söt ész napjának estéjén már, a vész vidékéről mindenki os menhelynek örvendett. Hogy derék tűzoltóink, kik év óta éjjel-nappal e város tűzveszély elleni bizton nak megerősítésében annyi feláldozó tanujelét adták, gyrészbeni hősiek maguktartásával becsülettel kiérde babéraik koszorujába a legékesebb leveleket fűzték, gész város közönsége egyhangulag és halásan elismeri. ilás elismerésnek kívánt e városnak közönsége is ki ést adni, jegyzőkönyvileg örökítvén meg a derék atnak az emberszeretet magasztos kötelmeinek gya ísa által szerzett kiváló érdemeit. Midőn tehát a lenkor embertársaikért magukat a legönzetlenebbul lozó önkéntes tűzoltó-csapatnak összesen és minden s jeles tagjának ez alkalomból és e város közönségé forrón érzett háláját és őszinte köszönetét ünnepélye kifejeznénk, tiszteletteljesen felkérjük a nagyérdemű ncsnokságot, hogy ez érzelmünket a vezetése alatt csapat minden egyes emberbaráti szeretettől áthatott val közölni sziveskedjék. Kik is teljes tisztelettel unk Győrött az 1883. évi január hó 15-ik napján tt rendkívüli közgyűlésünkben, Győr szab. kir. város nsége, annak nevében Nagy Pál polgármester.

— Uj-Aradra írják lapunk főszerkesztőjének:

Aradon ugyancsak kijutott nekünk is a dologból. ser-féle remek fecskendőkink ezuttal győzedelmesked z aradi tűzoltó bajtársak, s részint a város tulajdonát zó különböző más gyárakból beszerzett fecskendők ! Febr. 20-iki kelettel ²⁶⁷⁶/₁₈₈₃ sz. alatt egyesületünk a men örül kifejtett talán szerény, de véghetlen jóakaratu működéseért a következő átiratot vette:

Arad szabad királyi város tanácsától.

Az Uj-Arad-Zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet tekin tetes Paracsnokságának Uj-Aradon.

A folyó hó 18-án színházunk leégése alkalmával, a tűznek elfojtása és különösen továbbterjedésének meggát lása körül kifejtett hasznos és kitűnő közreműködéséért, ugy az által tanusított rokonszeny- és testvéries támoga tásért, indítva érezzük magunkat köszönetünket s elisme résünket a legmelegebben kifejezni.

Arad szabad királyi város tanácsának 1883. évi febr. hó 20-án tartott üléséből. *Salacz Gyula* s. k., polgármester

— A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet paracsnok ságának évi jelentése szerint az 1882. év elején 203 volt a nevezett egylet működő tagjainak a száma. Az év foly tán belépett 21, kilépett 20, meghalt 5, kizáratott 5, lét száma tehát az 1882. év végén 194. Az ugyancsak elmúlt 1882-ben 3 évre választott paracsnokság beosztása a következő: 1. Törzskar: Főparacsnok: *Deák Pál*, segédtszt: *Modt Alfréd*, orvosok: *Mihály László* s dr. *Veress Lajos*, mérnök: *Pákey Lajos*, pénztárnok: *Széky Miklós*, szertárnok: tanító *Vaszy Zsigmond*, törzskürtös: *Császár Samu*. 2. Mászóosztály. Osztályparacsnok: *Kabos Ernő*, segédtszt: *Árkosy Gyula*, szakaszvezetők: *Simon Endre*, *Bajcsi Albert*, *Nagy János*, zászlótartó: *Simon Ferenc*. 3. Szivattyús osztály. Osztályparacsnok: *Sigmond Ákos*, segédtszt: *Tolly Viktor*, szakaszvezetők: *Steiger József*, *Szabó József*, *Gergely László*. 4. Rendfentartó osztály. Szakaszparacsnokok: *Páll Sándor*, dr. *Szőcs Emil*, *Philippi Gyula*, *Benel Ferenc*, *Dobál Antal*. A mászó osztályban volt 3 örvezető s 25 mászó, a szivattyús osz tályban 3 örvezető s 32 szivattyús, rendfentartó pedig 108 tag. A tiszt. tagok száma nem szaporítottván, az változatla nul maradt s a megválasztás sorrendje szerint a következő: *Gr. Széchenyi Ödön*, *Gamauf Vilmos*, *Filep Samu*, br. *Bánffy Kálmán*, *Wernlein Ernő*, *Minorich Károly*, *Benigni Sámuel*, *Barabás Ferenc*, *Zattler József*, *Grau Frigyes*, összesen 10. A pártoló tagok száma 123, kiken kívül még a követ kezők gazdagították az egylet pénztárát adományaikkal, *Kolozsvári kiségitő pénztár* 100 frt, *kolozsvári nemzeti színház* 160 frt, (melyért az egylet őrségi szolgálatot tel jesített) *Báró Jósika Lajos* ö nagyméltósága 50 frt, *Danc zinger Ferencz* 20 frt, *Hiller kolozsvári bankfiók főnöke* 5 frt, *kolozsvári kiségitő pénztár* ismételten 25 frt, *ko lozsvári takarékpénztár* 50 frt, *Niedlinger G.* 10 frt, *K. Biasini Domokos* 30 frt. mely összegek részint a rokkant tűzoltók, részint a rendelkezési alap pénztárába könyvel tettek. — A fizetéses tűzoltók száma 10 volt, kiknek fel ügyelőjeként *Vaszy Zsigmond* egyleti szertárnok fungált. Az alapszabályszerű vizsgát jó sikerrel 8 önkéntes és 2 fizetéses tűzoltó tette le. Gyakorlat tartatott *Vaszy Zsig mond* szertárnok s egyleti gyakorlómester által 90, a főparacsnok vezénylete alatt pedig 19. A laktanyai szol gálatot felülvizsgálták *Deák Pál* főparacsnok 68-szor, *Kabos Ernő* osztályparacsnok 19-szer és *Sigmond Ákos* osztályparacsnok 23-szor. Az iktató könyvre érkezett 176 ügydarab, melyek 10 paracsnoksági ülésben mind elintézészt nyertek. Az egylet működött 22 nagyobb tűz esemnél. Az egyenruha-bizottság jelentése szerint 39 egyén részére 93 drb ruházati kellék, 686 frt 59 kr. értékben 48 frt. 98 kr. kezelesi költséggel állíttatott ki. A vagyoni állás 10775 frt 32 kr, melyből az egyleti felszerelésre esik 5463 frt 51 kr, a rokkant alapé pedig 1978 frt 27 kr.

Az 1880-ik évben Szepesmegye területén előfordult tüzesetek kimutata

PUTSCH TÓBIÁS iglói főparancsnoktól.

	A helység neve	1880				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár forint	A tűz társának
		hónap	nap	óra	napszaka				
1	Leibitz	Jan.	1	2	este	fürdőház, a kénfürdőben.	Leibitz	8000	ismeretlen
2	Löcse	»	1	?	éjjel	Helenaudvar, 6 csűr telve gabnával	Löcse	—	»
3	Helcmanóc ...	»	6	8	este	1 lakkház és csűr	Sz.-Remete (kiindult)	400	»
4	Gerlachfalva ..	»	10	8	»	11 részint teli csűr	Felka	1800	vigyázatlan
5	Almás	Febr.	12	8 ^{1/2}	»	8 csűr	Sz.-Váralja	7250	gyújtás
6	»	»	13	8 ^{1/2}	»	1 épület	»	2000	ismeretlen
7	Mühlenbach ..	»	15	8	»	4 csűr, 3 istálló	N.-Szalók, Felka, Poprád, Sztrázsa, Sz.-Szombat, Matheóc	?	»
8	István rézhuta	»	18		éjjel	1 faszénnel telt szin	Sztrázsa, Sz.-Szombat	7192	»
9	Sztrázsa	»	19	12	dél	1 istálló	Sztrázsa, Sz.-Szombat	50	»
10	Beharóc	»	28	6 ^{1/2}	este	1 istálló és csűr	»	780	gyújtás
11	Káposztafalva	Márc.	1	4	reggel	7 lakkház, 7 istálló, 7 csűr és takarmány	Káposztafalva, Letánfalva, Sáv-nitz és Bethlenfalva	3860	ismeretlen
12	Igló	»	4	5 ^{1/2}	este	1 kémény	Igló	—	»
13	Miklósfalva ...	»	12		éjjel	uradalmi lakkház gazdasági épületek és házi állatok	»	—	»
14	Durand	»	14	2	»	több lakkház és csűr	Duránd, Ménhard, Ruszkinócz, Leibitz	—	»
15	Késmárk	»	16	8	este	1 csűrödél	Késmárk	—	gyújtás
16	»	»	26		délután	11 ház, 12 csűr 25 istálló és szin	Késmárk Leibitz, Béla Ménhard, N.-Lomnitz, Duránd, Ruszkinócz	36000	ismeretlen
17	Nagy-Szalók ..	»	30	11	éjjel	5 lakkház	Nagy-Szalók, Felka	800	»
18	Kluknó	»	30	?	?	paplak és iskola	»	—	»
19	Löcse	»	31	?	?	erdő	Löcse	—	»
20	»	Ápril	2	?	este	2 házfedél	»	12000	vigyázatlan
21	»	»	14	1 ^{1/2}	délut.	városi erdő	»	—	»
22	Polyanóc	»	15	9	este	csűr és istálló	»	520	gyújtás
23	Stóosz	»	16	3	délut.	erdő	Stóosz	—	vigyázatlan
24	Löcse	»	17		este	1 házfedél	Löcse	—	»
25	Sz-Olaszi	»	24	5	reggel	3 lakkházfedél	»	500	ismeretlen
26	»	»	25		»	városi erdő	»	100	gyújtás
27	Domanyóc	»	25	8 ^{1/2}	este	4 lakkház, istálló és csűrrel	»	1445	»
28	Olysavica	Május	7	?	»	1 üres csűr	»	150	ismeretlen
29	Göllnitzbánya	»	8	9	»	1 magányosan álló ház	»	—	gyújtás
30	Ordzovján	»	16		reggel	1 csűr	»	—	»
31	Gánóc	»	18	5 ^{1/2}	»	házfedél	»	—	ismeretlen
32	Felső-Ör	»	18	11	éjjel	5 lakkház	Késmárk, Béla, Bussócz. Tótfalu	—	»
33	Késmárk	»	22		délut.	lakkház csűr és istálló	Késmárk, Béla, Leibitz	600	vigyázatlan
34	Káposztafalva	»	23	10 ^{1/2}	éjjel	vashámor	Káposztafalva	200	nagy hő
35	Landok	Jun.	1	11	»	9 csűr	Londok, Viberna, Tótfalu	2212	gyújtás
36	Béla	»	3	?	?	6 csűr	Béla, Késmárk, Rókus. Tótfalu	—	ismeretlen
37	Késmárk	»	7	11	délelőtt	1 lakkházfedél	Késmárk	—	»
38	Nagy-Lomnitz	»	14		»	hid	Lomnitz	—	ismeretlen
39	Gnézda	»	18	10	este	csöszlak az erdőben	Gnézda	450	vigyázatlan
40	Letanóc	»	22	1 ^{1/2}	éjjel	27 ház földig, 13 részben, 15 istálló, 56 csűr,	Letanócz, Káposztafalva	27805	ismeretlen
41	Löcse	Julius	1	11 ^{1/2}	»	1 lakkházfedél	Löcse (Igló félútban vissza fordult)	1700	gyújtás
42	Smizsán	»	7		délben	erdő s 6000 köbméter szénfa	»	6200	szélvész és alk
43	Olysavica	»	11	4	délut.	8 ház istállószerűen és csűrökkel	»	1500	villám
44	Sz.-Olaszi	»	14	10 ^{3/4}	délelőtt	Hernád-malom	Sz.-Olaszi	240	gyújtás
45	Tamásfalva ...	»	18	10	»	1 lakkház, 4 istálló takarmánnyal	»	2192	ismeretlen
46	Löcse	»	21	11 ^{1/2}	éjjel	4 lakkház	Löcse, Igló	1800	gyújtás
47	Tátrafűred ...	»	21		»	erdő	»	—	»
48	Nagy-Lomnitz	»	22	10	délelőtt	1 házfedél	Lomnitz	—	kémény
49	Letánfalva	Aug.	1		nappal	mezőégés (8 holdra terjedő)	Káposzta- és Letánfalva	—	vigyázatlan

A helység neve	1880				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár forint	A tűz támadásának oka
	hónap	nap	óra	napszaka				
Velbach	Szept.	1	8 ^{3/4}	>	1 lakház, 2 csűr		719	gyújtás
Igló	>	2	8 ^{3/4}	reggel	9 szín és csűr takarmánnyal	Löcse, Odorin, Igló	9000	vigyázatlanság
Grenitz	>	4	8	este	1 lakház és istálló		799	ismeretlen
Harikóc	>	5	9 ^{3/4}	>	táncterem a »Blaumondon«	Igló	508	>
Sublechnic	>	19	9	>	épületek, takarmány és háziállatok		5817	gyújtás
Béla	>	22	7 ^{1/2}	>	3 telt csűr	Béla, Tótfalu, Keresztfalva, Viborna, Rókusz, Bussótz, Késmárk, Podolin, Landok Maldur, Leibitz		ismeretlen
Felka	>	29	10 ^{1/2}	>	6 telt csűr	Felka, Poprád, Sz.-Szombat, Sztrázsa	1700	gyújtás
Závadka	Okt.	1	10	délelőtt	13 lakház, 20 istálló, 11 csűr	Merény	8867	gyermek által
Göllnitzbánya	>	4	9	este	2 lakház istállókkal	Göllnitzbánya	1200	ismeretlen
Grenitz	>	6	3 ^{1/2}	éjjel	8 csűr töltve	Káposztafalva, Grenitz	3898	>
Káposztafalva	>	9	8 ^{1/4}	estve	24 ház, 24 istálló, 28 csűr takarmánnyal	Káposztafalva, Letánfalva, Savnik, Igló	19241	>
Beharóc	>	16	9 ^{1/2}	>	1 csűr, istálló és szín		350	>
Felső-Szalók	Nov.	4	2	éjjel	1 malom (Viltscha)		1010	gyújtás
Nagy-Szalók	>	9	8	este	1 szénaboglya (40 kocsi szénával)	N.-Szalók, Felka	300	ismeretlen
Filic	>	12	7	>	2 lakház, istálló és 1 csűr	Sztrázsa, Sz.-Szombat, Poprád	400	>
Löcse	>	13	8 ^{1/2}	délelőtt	1 házfedél	Löcse		kémény által
>	>	15	11	>	jégveremfödél	>		ismeretlen
Sz.-Váralja	>	23	10 ^{1/2}	este	4 lakház	Sz.-Váralja	1000	>
Duránd	>	28		éjjel	1 csűr	Duránd, Ménhárd		>
Igló	Dec.	14	5 ^{1/2}	este	kémény	Igló		>
Béla	>	19	4 ^{1/2}	reggel	3 istálló	Keresztfalu, Bussótz, Tótfalu, Viborna, Béla	7000	gyújtás
Rókusz	>	20	2	>	3 lakház és gazdasági épület	Rókusz, Béla, Tótfalu, Landok		>
Sz.-Remete	>	22	9	este	1 házfedél	Sz.-Remete	40	hanyagosság
Káposztafalva	>	31	6	reggel	1 csűr, 1 istálló	Káposztafalva	302	ismeretlen
							178,210	

— A nagy-tapolcsányi önkéntes egylet VIII. évi rendi közgyűlését január hó 21-én a városház tanácstermében tartotta meg. Az ezen közgyűlés elé beterjesztett számlánk is beküldött »mérleg számla«-ból kiténik, miszerint a lefolyt 1882. évben az egylet összes bevételét 433 fr. 60 kr. képezte mely összeg 166 frnyi megtakarítással a következő nevezetesebb címeken adatott ki: Szegénysorsúltók ruházatára 12 forint 50 krajcár, ujonnan beszerelt tűzoltó szerekre 73 frt 56 kr az orsz. tűzoltó szöv. be tagdíj 6 frt. előfizetési díj szaklapokra 4 fr., szerek javítása és tisztításaért 29 frt. 60. — Valamennyi egylet közgyűlése elé szükségképen kerül évenként egy-egy mérleg számla, mely az egylet pénzének hova fordításáról szól. Mégis akadnak közgyűlések, melyek a nélkül, hogy az egylet tekintélyének megőrzésére való tekintetből követni tudnák az olyan kiadásokról szóló kimutatást, mint minő az orsz. szöv. tagsági díja egyszerűen napirendre kerülnek a pénztárnoki jelentések felett, a legnagyobb lelki felelősséggel magukra engedvén sütni a pontatlanság és a mulasztásnak súlyos vádjait. A nagy-tapolcsányi önkéntes egylet e tekintetben követésre méltó példát statuál, hiszen az évi közgyűlés elé terjesztett bevétel és kiadások táblájában külön czimen a nevezett köteleességszerű kimutatást is szerepelteti. — A derék egyletnek már betegeskedő alapja is van, mely a kimutatásban 299 frt. 24 krajcárnyi csekélykövető vagyont képes kitüntetni.

— A sz.-somlyói önk. egylet f. évi február hó 11-én tartotta meg évi rendes és egyszersmind tisztújító közgyű-

lését. A választás eredménye a következő: Főparancsnok: Virág Lajos, alparancsnok: Szalgháry József, segédtszif: Baráthy Mihály, orvosok: dr. Kopp Gyula, dr. Ajtay Endre, osztályparancsnokok: Farkas Kálmán és Farkas József, szakaszparancsnokok: Benkő István, Erdődy László, Merk János, Varga István, szertárnok: Surányi Ferenc, pénztárnok: Telegdy Márton, zászlótartó: Péntek József, karmester: Lukácsffy Ödön, örparancsnokok: Lisztesy Imre, Bocsanecz Andor, Laszay József, Lengyel Ferenc, segédtszertárnokok: Szabó Zsigmond és Fehér Lajos. — Az egyleti tagok létszáma jelenleg 60.

— A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-egylet a január 14-ére egybehívott közgyűlés tárgyai felett csak a második ízben (január hó 28-án) tartott közgyűlésen intézkedhetett.

A jelenvoltak száma 50—60-ra tehető.

A gyűlést Boschán Gyula c. alelnök nyitotta meg következő beszéddel.

Tisztelt közgyűlés!

Egy év telt el azóta, hogy a közbizalom a zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-egylet élére tek. Szeghő István urat emelte.

Egyletünk életében ezen lefolyt év mindig emlékeztető fog maradni, mert az egész ország tűzoltói előtt ezen évben adtuk bizonyosságát annak, hogy bátran sorakozhatunk az ország bármely tűzoltó egylete mellé. Ezen évben tartotta az országos tűzoltói szövetség VI. közgyűlését városunkban, mely közgyűlés a tűzoltói szerek országos kiállításával is egybe volt kapcsolva. — Nagy és

nehéz feladat volt részünkről arra vállalkozni, hogy a közgyűlés itt tartassék meg s ha az igazat be kell vallanom, mi önmagunk sem biztunk abban, hogy e nagy feladatnak méltóan meg fogunk felelhetni. Csakis oly elnök vezetése mellett, a ki fáradhatlan buzgósággal, lankadhatlan erélylyel működött a kítűzött cél megvalósítására, sikerülhetett kivinnünk azt, hogy az egész országból összesereglett vendégeink teljes meglepedéssel és hálás emlékekkel távoztak innen. Mindezt uraim önök nagyon jól tudják és éppen azért indokoltnak találom a meglepetés kifejezését a fölött, hogy ma, évi közgyűlésünk megtartásakor engemet és nem azon egyént — kit egy évvel ezelőtt elnöküknek megválasztottak — látnakitt az elnöki széken.

Szomorodott szívvel kell kijelentem, hogy szeretett elnökünk Szeghő István, miután a nagy terhes munkát mindnyájunknak legnagyobb meglepedésére befejezte, a mult év vége felé elnöki állásától visszalépett és hogy a választmány minden rábeszélés dacára is ezen elhatározásánál megmaradt.

Tudom, nekem mint alelnöknek az lett volna kötelességem, hogy a közgyűlést elnök választása céljából rögtön összehívjam. — Ezt nem tettem, nem pedig azért, mivel — talán szerénytelenség nélkül állithatom, — gyenge tehetségem mellett is képesnek éreztem magamat az ünnepélyek után a folyó ügyeket elintézni. — A főindok azonban, mely engem eljárásomban vezérelt, az volt, hogy a rendes évi közgyűlésnek küszöbén nem akartam egyletünket a választásokkal egybekötött izgalmaknak kitenni. — Ezeket kívántam saját mentségemre felhozni s most, uraim, legszívélyesebben üdvözlöm önöket és a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után *Udvardy* Ignác e. jegyző felolvassa az 1882. évről szóló jelentést, mely egész terjedelmében a következő:

Tisztelt közgyűlés!

Egyletünk tevékenységét a lefolyt évben a magyar tűzoltók VI. országos közgyűlésének és ezzel egybekötött ünnepélyeknek rendezése vette legfőképpen igénybe. Ez okból közvetlenül az egylet belügyeinek gondozása és anyagi viszonyainak javítása tekintetében kevés történéhetett csak. Azonban megnyugtatóan kiemelhetem, hogy habár nagyobb mérvű javítások nem eszközölthettek is, hátramaradás, vagy visszaesés még sem történt s különösen az egylet pénzügyei adósságtörlesztés által határozottan javultak.

Azt, hogy az országos ünnepély — leszámítva némely kisebb rendtelenséget, mely leginkább a kellő erő hiányának róható fel — fényesen sikerült, hogy a mult évi augusztus 11—14. napján megjelent kedves vendégeink országszerte teljes meglepedésüket nyilvánították és Zala-Egerszegről a legkellemesebb és legszebb emlékeket vitték magukkal, hogy végre egyletünk ezen ünnepélyek alkalmával, életképesnek és az ország jobb tűzoltó-egyleteivel egyenlő szinten állónak bizonyult — nem szükséges bővebben fejtegetnem, kevésbé bizonyítanom; — ezt önök mindnyájan jól tudják és az akkor megjelent fővárosi és vidéki lapok közleményeiből mindenki kellő meggyőződést szerezhet magának mindezekről.

Legyen szabad ez alkalommal s e helyről köszönetemet kifejeznem első sorban egyletünk védnökője Ta-

férje tek. Tarányi Ferencz ur irányában, kik egy-iránt oly sokszor és különösen ez esetben oly méltó bőkezűséget tanúsítottak; — továbbá Zala-Egmezőváros t. tanácsa irányában, hogy 1000 frtny mányával az országos közgyűlés, valamint ezzel kapcsolt ünnepélyeknek Zala-Egerszegen megtartását biztosította és elősegítette, — továbbá a t. koszygyek irányában, kik megjelenésükkel az ünnepély emelni sziveskedtek; végre Zala-Egerszeg városának szes lakossága, polgárai és hölgyei irányában, kik hazánk minden részéből összesereglett tűzoltó bajtársakat és vendégeinket oly igaz magyar vendégszerzés részesíték, hogy azokra nézve a körünkben töltött örökre emlékezetesek és felejthetlenné maradtak.

Kedves kötelességemnek tartom ezuttal derékosan oltóink úgy, a tisztikar, mint az egész csapat iránt elismerésem és köszönetemet nyilváníthatnom, kik nyáján megfelelték a beléjük helyezett bizalomnak. A gyakorlat alkalmával működésük a jelenvolt fővárosi és vidéki tűzoltók teljes meglepedését vívta ki.

Egyletünk működő tagjai sajnosan érezték eddig mikép betegség, vagy tűzvész alkalmávali szerénységéből származott munkaképtelenség esetén csak a barátjukra támaszkodhatnak, saját vagyonukra. esetleg a közadományokra vannak utalva, mert egyletünk eddig nem volt oly vagyoni helyzetben, hogy tagjait ily esetre segélyezhette volna.

Többször történt kísérlet arra, hogy ezen állapot javíttassék, — de eredménytelenül.

Az országos tűzoltó-ünnepély végre elői kellő pillanatot és én igyekeztem azt lehetőleg felhasználni.

Az ünnepélyt rendező bizottság, indítványomra az országos közgyűlés alkalmával egyletünk betegséges állapota miatt sorsjátékot fog rendezni.

A nmélt. m. kir. pénzügyminiszterium ezen jelszóval a sorsjáték céljának felismert sorsjátéknak bélyeg- és lottodíj megőrzésének megtartását engedélyezte s a kisorsolás mult augusztus 13-án megtartatott.

Az eredmény nem valami fényes ugyan, mely eredmény a rendelkezésre állott idő rövidségében s a segítségnek számtalan jótékony célú sorsjáték jegyei elárasztásában leli indokolását, de annyi mindenképségtelen, hogy a *Zalaegerszegi önk. tűzoltó-egylet segélyezési alapját megteremtésem sikerült*; a többi az alap gyarapítása az időtől, a viszonyoktól, és a közönség pártoló közreműködésétől függ.

Némely függő kérdések és ezideig be nem folgytatások miatt számadásomat ezuttal még nem terjesztettem elő, de annyit ma már bizton állithatok, betegsegélyezési alap *ma* a zalaegerszegi takarékpénztárban elhelyezett 700 frt tőkéből, továbbá csak a nekem kezeimhez érkezett 100 frt készpénzből és 300 frt kölcsöntelen és valószínűleg befolyandó követelésekből összesen 1100 frtból áll, — sőt alapos reményem van, hogy még a künn levő követelések befolyása, a meyereménytárgyak s egyéb ingók értékesítése következtében tőkénk 1—200 frtial szaporodni is fog. *Adja*

Méltán a hálátlanság vádját vonnám magamra, ezuttal arra nem kérném önöket, hogy közösen nekünk köszönetünket Zalamegye tek. magán alapítva

Fűzik Mária ő nagysága 50 frtnyi, tek. Handler Istur 30 frtnyi, valamint a megyei és városi t. uri és közönség irányában, kiknek névsora az adományokásával együtt a helyi lapban akkor részletesen közölve kisebb-nagyobb összegű készpénzből és nyereségyakból beküldött női kézimunkákból, díszművekből s egyéb tárgyakból álló nemes lelkű adományaikért.

A tisztelt közgyűlés, esetleg megbízása folytán a választmány bölcsesége fog ezen alap miként leendő kezeltetéséről intézkedni, mert eddig ily alap nem lévén, alapelveinkben erre vonatkozólag rendelkezés nem fogott.

Egyébként fentartom magamnak e tekintetben indítványomat a közgyűlés folyamán előterjeszthetni.

Nem vélek csalódnai, ha azt hiszem, mikép a lefolyt választmányunk életében mindaddig emlékezetes leendő, míg az egyesület létezni meg nem szűnik és úgy mi magunk, az egyesület tagjai, azok, a kik később ezen egyesületben helyeinket elfogadják, kegyelettel fognak visszagondolni ama kellemesen eltelt napokra, melyek egyesületünk anyagi és erkölcsi fejlődését is eredményezték.

Ezek után csak rövid ideig óhajtom igénybe venni a közgyűlés türelmüket, azért, hogy két kérést terjeszthessek elő.

Az egyik az, hogy legyenek szivesek önök engemet támogatni és összesen támogatni abban, miszerint csekély költséggel az egyesületünk ügyeit kellően vezethessem és oly fokú sikerre jussak, melynek elérése, azt hiszem, mindaddig nem lehet, amíg a forrás óhaját képezi; mert a legbuzgóbb akarat és legkiválóbb erő is kimerül és tehetetlenné lesz az egyesületnél, ha magára hagyják az egyesült igyekvés és többek vállvetett közreműködésére bízva eléri a kitűzött célt és leggyakrabban is remélt eredményre vezet.

A másik pedig az, hogy tekintse az egyesület minden tagját az egyesület érdekét saját érdekének, igyekezzék azt mindegyik módon ápolni, előmozdítani, és megővni, a tüzoltó intézmény minél tágabb körben leendő elterjesztését — egyesületi tagok szerzése által — közreműködni. Minden egyes tag saját körében eleget tesz ez irányú kötelességének, egyesületünk még el nem ért magaslatra emelkedik. Legyen szives tehát kiki barátai és ismerősei között is pártoló és különösen működő egyesületi tagokat ajánlani, mert kitűzött nemes célunkat csak úgy érhetjük, ha a kötelességünknek igazán csak úgy felelhetünk, ha a vész idején elégséges számú működő tagok, és tényleges tüzoltók felett rendelkezhetünk.

Legvégül tüzoltó csapatunkhoz azon kérést intézem, legyenek bátrak és kitartók a vész idején, viseljék magukat és minden körülmények között úgy magukat, a tüzoltó-egyenruha a becsület és tisztesség egyenruhájához, hogy arra mindenki becsüléssel és tisztelettel tekintsen és hogy azt viselhetnie bárki is dicsőségesnek tartassa. Adja Isten, hogy szavaim meghallgatásra és sikerre találjanak és siker koronázza mindnyájunk törekvését.

A fentolvasott s több helyen éljenzéssel fogadott emellett és meghallgatása után a közgyűlés a tárgysorozatban megválasztás s pedig legnagyobb részt egyhangulag választmányi tisztviselőit.

E választás alapján az egyesület 1883. évi tisztviselői névsora: Elnök: Szeghő István; alelnök: Boschán János; jegyző: Udvardy Ignác; pénztárnok: Stromayer

Ferenc. Főparancsnok: Kovács Károly; alparancsnok: Czifrák József; mászóparancsnok: ifj. Bencze György; mászó szakaszvezető: Hollósy János; mentő és bontó parancsnok: id. Horváth József; mentő és bontó szakaszvezető: Tóth István; szivattyús parancsnok: Grünvald József; szivattyús I. szakaszvezető: Prucker István; szivattyús II. szakaszvezető: Mojzer Frigyes; szivattyús III. szakaszvezető: Vas Ferenc; szertárnok: Heigli István; egyleti ügyész: Erdős Géza; egyleti orvos: Rigó Ferenc; zászlótartó: Riedlmayer József; csapatkürtös: Varga Lajos; csapatírtkár: Máyer István. Választmányi tagok: a) a pártoló tagok közül Hajk István, Fängler Mihály, Spur János, dr. Czinder István, Breisach Sámuel, Sípos János; b) a működő tagok közül Rózer József, Szabó Pál, Horváth Ferenc.

A tisztviselői kar megválasztása után megállapított az 1883. évi költségeloirányzat, mely szerint a bevétel 809 frtban, a kiadás 786 frtban lett felvéve; így év végén remélhető pénztármaradvány 23 frt.

Olvastatott az 1882. évi egyesületi számadás megvizsgálása végett a választmány kebeléből kiküldött számvizsgáló bizottságnak jelentése. A jelentés szerint az összes bevétel 1035 frt 85 kr., az összes kiadás 858 frt 98 kr. volt s így a pénztármaradvány 176 frt 90 krt tett.

A tárgysorozat utolsó pontja volt az indítványok tétele és azok megbeszélése vette igénybe a gyűlés idejének legnagyobb részét.

Mellőzve a tett, de el nem fogadott indítványokat, tisztán azok elősorolására szorítkozunk, melyeket a közgyűlés magáévá tett.

Mivel az egyesület alakulásakor szerzett vízvezető csövek (tömlők) nagyobb részt használhatatlan állapotba jutottak: a közgyűlés megbizta a választmányt, hogy Szalóki Sándor kaposvári műszövészttől, kinek vízvezető csövei az országos kiállítás alkalmával a bíráló bizottság által legjobbnak találtattak, 100 metert, méterjét 1 frt 20 krjával számítva, rendeljen meg.

A tüzoltó-csapat mellé egy segédcsapat szervezése mondattott ki, mely segédcsapatnak kötelessége tüzesetek alkalmával a fecskendőhuzásban segédkezni, a megmentett tárgyakat őrizni, a tűz körül kordont huzni, hogy a csapat működését akadálytalanul folytathassa. A segédcsapat szervezésével főparancsnok ur bízott meg.

A létesített betegsegélyző alapot illetőleg a közgyűlés a választmányt egy kezelési szabályzat kidolgozásával megbizta, mely szabályzat tárgyalására rendkívüli közgyűlés egybehívása lett elhatározva. — De már e közgyűlés is kimondotta, hogy a betegsegélyező alap tőkéje csonkítatlanul fentartandó s csak is a kamatok használhatók fel.

Máyer Ákos volt zalaegerszegi urodalmi számtartó urnak azon előzékenységeért, hogy tüzesetek alkalmával az urodalmi fogatokat az egyesület rendelkezésére volt szives bocsátani, jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

A városi képviselőtestület megkerestetik, hogy egy pár lovat szerezzen be, mely tüzesetek alkalmával az egyesület rendelkezésére állna.

Az egyesületbe belépő új tagok részére tájékoztatás végett az alapszabályok egy példánya megküldendő.

Az országos tüzoltó ünnepélyt rendező bizottságnak az egyesület érdekében tett szives és önzetlen fáradozásáért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

— A szegedi önk. egylet érdekében *Szluha* Ágoston meleg hangú átiratot intézett a »Szegedi ipartársulat« elnökségéhez. Az átirat igen helyesen kifejti, hogy az egylet, mely a társadalom terén eddig is oly szép eredményeket tud felmutatni, csak akkor felelhet meg kitűzött feladatának, ha ahhoz minden egyén, kinek körülményei megengedik, csatlakozik és közreműködésével elősegíti az egylet érdekeit. Minthogy pedig az önk. tűzoltó-egylet tagjainak száma nem áll arányban az egylet céljainak előmozdítására foglalkozásuknál fogva hivatottak számával, kívánatos, hogy az iparos osztály, különösen a segédek lépjenek be az egyesületbe, a kik ez ügynek e tettük által megbecsülhetetlen szolgálatot tehetnek. Ilyenek a kéményseprők, ácsok, kőművesek, lakatosok, gépiparral foglalkozók, rézművesek, cserépfedők, bádgosok, kik szakmájuknál fogva legkönnyebben és leghamarabb elsajátíthatják a tűzoltók teendőit. Végül a főkapitány átiratában kéri az elnökséget, hogy azt pártolólágg terjeszsze a választmány elé, mivel annak ebben az értelemben való intézkedése, az egylet felvirágoztatását nagyban előmozdítaná.

— A deési önk. tűzoltó-egylet január hó 28-án tartotta meg közgyűlését. A napirend első tárgya a pénztárnok számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése volt, mely a pénztárt minden tekintetben rendben találta. Tudomásul vétetett. Bejelentetett a tűzoltó-egyleti zenekar megalakítása, mi örömmel vétetett tudomásul. Legnevezetesebb tárgya volt az ülésnek, hogy a főparancsnoknak *Tűzes* Karácsonnak és az egész parancsnokságnak eddigi buzgó működésükért elismerés és köszönet szavaztatott, s egyszersmind felkérték a tisztikart, hogy állásukat mindaddig megtartsák, míg a gyökeres átalakítást célzó és a felső jóváhagyás alatt álló szabályrendelet megérkezik, illetve, míg ennek alapján a tisztujítás megtartható lesz, a mi azóta talán már meg is történt.

K Ü L F Ö L D.

— Newyorkban egy német kath. iskolában jelentéktelen tűz ütött ki. Épen előadás volt, midőn a leányok egyike »tűz van« kiáltással felugrott. Példáját a többi leányka követte s a szűk ajtók felé tolongott. Hiába igyekezett a tanító a leányokat lecsillapítani és megnyugtanni, azok sikoltozva és jajgatva, kifelé tödultak. Így történt, hogy 15 leány a lépcsőkön agyonnyomatott, 20 pedig súlyosan megsebesült; ezek közül nyolcnak a sebe életveszélyes.

— Poroszország *Menden* nevű falujában — mint egy német szaklap egyik régebbi számában olvassuk — a vész helyén megjelent tűzoltóságot olyan közáporral fogadták a falu jámborképzű lakói, hogy az kénytelen volt re male gesta »hátra arc«-ot csinálni. Paks, Pécska stb. vigasztalódjatok!

— A harmadik nagy égésnek, mely a folyó év katasztrófáinak sorában említést érdemel, *Berdycsew* orosz város volt színhelye. Az ottani cirkusz épen midőn szorongásig telve volt nézőkkel, kigyulladt. A tűz keletkezésének okát némelyek siettek tüstént a nihilistákra fogni. De mint a hivatalos vizsgálat kiderítette, nem szándékos gonoszság, hanem könnyelmű gondatlanság okozta a veszedelmet, mely hogy olyan nagy arányokat öltött, abban a hivatalos közegek mulasztásának is van szerepe. Ha a vészkijáratok-

része minden bizonynnyal megmenekülendett a város kívül emelt s minden oldalról szabadon álló faépüle. Így 310 ember, 28 ló és 12 betanított kutya a lángok veszett. — Az istállóban egy elhajított gyufától fogott az alomszalma s néhány perc múlva lángban az egész lovaskör. A manézszen belül még javában fenceztek a bohócok, midőn egy bajzozó ijedten rebe az istállóból s kiáltá, hogy »Ogony!« (Tűz van) tömeg azt hitte eleintén, hogy ez a kiáltás is a be szerepébe való s jót nevetett rajta. De csakhamar befektek a lovászok is s kiabáltak torkuk szakadtából: »Goroi! (Ég! ég!) Rémitő kiáltás töltötte be a nézőteret, karzatokról ugráltak le az emberek; néhányan kaftánja fogva megakadtak a szegekben s ott lógtak percek levegőben. A szülők ölbe kapták gyermekeiket s lógalták őket a manézsre, melyen nagy, vastag szőnyeg volt kiterítve. A bekerített hely csakhamar megtelt mekekkel, kik talán meg is menekültek volna, ha a szatokról leugrált emberek agyon nem nyomják őket.

A zavar, a félelem leirhatatlan volt, de még nagyobb baj is következett. A nagy lármától és lobogó láng megrémült lovak berontottak a nézőterre s körüldödtak a manézszen, patkóikkal elgázolva a szerencsés néket, kik ott egymáson heverték.

A kijáróknál — szemtanuk állítják — élethalál-láttak egymással a szorongatott emberek; a ki erőtlen volt, az megszabadult s visszaszorította a lángok közt a gyöngébbeket, áldozataiul a legkínosabb, a legborzasztóbb halálnak. Odaégett a rendőrség ezredese is, mivel lábának bénasága gátolta a menekülésben.

Tetőzte a szerencsétlenséget az is, hogy a városi tűzoltók fecskenkője leszakadt a jég alá s csak ember segítségével tudták megindítani; a jég miatt a víz is bajosan juthattak, előbb hét lányi lyukakat kellett hasítani a Berdivicsa folyó vastag jegén.

— *Sosznovicse* a német határ közvetlen közelében de már orosz területen fekszik. Történt pedig, hogy a városkában nagyobb tűz ütött ki, a szomszédos községek önkéntes tűzoltó-szakaszai meg nem álltak, hogy segítségükkel a vész helyére ki ne vonuljanak, s a szög trombitaszó hangjainál robogtak szereikkel a városra. A sorompó őrei még szalutáltak is nekik, azonban épen nem feleslegesnek bizonyult működésük befejeztével haza akartak vonulni, feltartóztatták mert — elfelejtettek előbb passzust váltani! Csak magasabb állású hivatalnok intervenciója után sikerült megnyerni a derék német bajtársaknak, hogy újra térhessenek a határon keresztül. Addig foglyokna vándoroltatván, szereikkel és lovaikkal együtt le valán töztetve.

— Az osztrák tartományok területén üzleti felruházott biztosító társaságok egy $\frac{17594}{1882}$ sz. alatt rendelet értelmében kötelezve vannak a tűzoltóság tartási költségeinek fedezéséhez, valamint a szerencsés járt tűzoltók (esetleg azok hátramaradottjai) javára —ként beszolgáltatandó *pótlékkal* járulni, mely az illető alatt tűzbiztosítási díjak címén befolyt bruttóbevételek százalékában állapíttatik meg. Az így begyűlt összeg azonkívül, hogy az önkéntes és városi tűzoltó-testületeknek azoknak egyiránt élvezői, — új tűzoltó-testületek

A fiumei „una festa da ballo.“

A Tüztöltő-Közlöny eredeti tudósítása.

Fiume, 1883. január 30.

A fiumei önk. tüztöltő-egylet f. év január 27-ikén és 28-ikán tartotta meg 10 éves fennállásának ünnepét, a mely ünnep egy táncvigalmából és egy menetgyakorlatból állott; két napot vett igénybe, a melyek egyikét a közönségnek mulattatására — másikat önmagának szentelte a tüztöltőség.

A tüztöltők táncvigalmát sok más táncvigalom előzte meg, s en dacára annak, hogy mindenfelé azt mondogatták, hogy Fiumében a tüztöltők táncvigalma a leglátogatottabb s a legsikerültebb szokott lenni, féltem a deficitől. Azonban kellemesen csalódtam, mert nem tudtam, hogy Fiume a farsang tartama alatt különösen érdekes város. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy máskor nem érdekes, de a farsang tartama alatt különösen az, főképen az oly egyének előtt, akik a magyar fővárosból, vagy más nagyobb városból jöttek ide, akik tehát alig tudják megkülönböztetni a farsangot az év többi részétől, mert az egész év zajos, mindig van alkalom a mulatásra, a táncra, — hol nyilvánosan, hol pedig magánházaiknál.

Ez Fiumében nincs így. Itt még mindig igen különbözik a farsang az év többi részétől. A farsang az, amidőn az egész éven át pihent fiatalság tömegesen tódul résztvenni a táncvigalmakon, bármennyi következék is egymás után, mert tudja, hogy a farsang végeztével megszűnt minden zaj, megszűnt minden, ami a fiatalság előtt mulatásnak mondható. A mely nőekkel megösmarkedtünk a farsangon, azokat nem látjuk többet a jövő farsangig, hacsak háztűznéni nem megyünk hozzájuk. Legfeljebb sétatkozásban találkozhatunk velük a »Corson«, de ez is csak egy köszöntés — és vége, mert itt nem divat a fiatal embereknek a nőekkel sétálni, csak — ha már jegyben vannak. Azután egy látogatás a lányos háznál: biztos leánykérés!

A tüztöltők január 27-ikén este 7 órakor gyűltek össze teljes díszben az örtanyán, a hol szemlét tartottam felettük. Rendben találván pedig mindnyájukat, teljesen megfelelőleg a napi parancsnak elhozattam az egyleti lobogót, a mely alatt pontban 8 órakor kürtész mellett vonultunk a Corsón végig azon házig, a melyben az Iparos Kör helyisége van gyönyörű tánctermével, a mely a tüztöltőségnek az összes mellék helyiségeivel együtt tetszés szerinti díjért engedtetett át. Az épület előtt megállott az egész csapat, mire az egyleti lobogót felvitte a díszörség az első emeleten levő táncterembe, s azt elhelyezte kijelölt helyére, József főherceg ö fenségének, mint a magyar orsz. tüztöltő-szövetség védnökének mellképe fölé.

A többi tüztöltők eltávoztak övéikért azon parancs meghallgatása után, hogy 8 és $\frac{1}{4}$ órakor mindenik a táncteremben legyen, a mit teljesítettek is.

Maga a terem igen szépen volt díszítve. A bejárattal szemközt volt elhelyezve a király és a királyné Ö Felsegeik mellképe; velük szemközt a táncterem alsó végén a trónörökös-pár ö fenségeik kepe; a bejárattal szemközt levő karzat rácoszatán pedig József főherceg ö fensége. az utóbbi fölött az egyleti lobogó díszlett. A falon köröskörül babér-koszoruk, mindenik közepén egy-egy táblácska, tüztöltői és tornászati jelszavakat mutatva, egy oldalról magyar nemzeti, a másíkról a város színét előtűntető zászlócskakkal díszítve. E táblácskák között volt egy, a mely táblának is beillett s a mely különös gonddal volt díszítve, tartalmazván az a fiumei önk. tüztöltő-egylet jelszavát: »Uno per tutti! Tutti per uno!« (Egy mindnyájáért! Mindnyáján egyért.)

Az ülőhelyeket az egész termen köröskörül helyezett vörös bársony pamlagok képezték. A kivilágítás pompás. A zene kitünő.

8 és $\frac{1}{4}$ órakor a rendező bizottság az emeletre vezető lépcsőzet minden másodikára két—két egymással szemközt álló tüztöltőt helyezett, hogy díszfalat képezzenek az érkező vendégek tisztelőtére.

A törzskürtös a kapunál foglalt helyet, jelzendő az egyes notabilitások érkezését, míg a vendégfogadó bizottság a lépcsőházban helyezkedett el, felkísérendő az érkező hölgyeket. Ezek valóban meg is feltek feladatuknak, mert egy hölgy se mondhatja, hogy nem tüztöltőnek a karján lépett a terembe.

9 órakor érkezett az első vendég, s ezt a többiek oly gyorsan követték, hogy 1. óra mulva a különben tágas terem teljesen megtelt.

9 $\frac{1}{2}$ órakor adta a törzskürtös az első jelt, mire a főparancsnok, én és a titkár lesiettünk a lépcsőházba. Mindenki sejtette, hogy valami nagy vendég érkezett s nem is csalatkoztak, mert csakhamar megszólalt a »Rákóczy induló«, melynek hangja mellett lépett be a terembe hármunk karján a fiumei közönség édes atyjának, a rajongásig szeretett polgármesternek kedves neje és két leánya, Fiumének nemcsak szépsége és büszkesége, de a fiatalságnak óva ápolt kincse. Igazán mondhatom, hogy mind a kettő »Magyarország gyöngyének« valóságos gyöngye!

Alig helyezkedtek el a nevezett hölgyek, megszűnt az induló s kezdődött a keringő. Frankovics egyleti főparancsnok a polgármester idősb-, én pedig a fiatalabb leányával nyitottuk meg a táncvigalmat, háromszor körüllevtve a termet a díszes közönség feszült figyelme kíséretében. Tehát *Mozog* bajtársatok ezen a bálon mozgott először mint *Mozog*, és ugyancsak mozgott.

Alig helyeztük el táncosnőinket, hozzáfogtak a többi tüztöltők és vendégek is a tánchoz; én azonban a főparancsnokkal és titkárral a lépcsőházba siettem le, mert ismét hangzott a kürtjel. A *Ciotta* polgármester maga érkezett. (Ezt is Fiumében láttam először, hogy a férj nejét és leányait magukban bocsátja el, — ő maga pedig külön jelenik meg.)

10 $\frac{1}{4}$ órakor hangzott a kürtjel harmadszor. Most érkezett a legtekintélyesebb személy, gr. *Szapáry Géza*, a kormányzó ö excja, dr. *Wallentsits* Antal miniszteri tanácsos kíséretében. A főparancsnok, én és a titkár őket szintén a lépcsőházban fogadtuk s fejeztük ki hódolatteljes köszönetünket kegyes leereszkedésükért, ők pedig a legnagyobb szíveséggel szorítottak kezét mindhármunkkal.

Ott láttuk még az említettekén kívül *Milcenich* lovagot, a városi tanács elnökét, *Kronawetter* térparancsnokot, *Fischer* lovagot, a városi főkapitányt, *Radakovich* ezredet, ugyszintén számos gyalogsági és tengerészisztet, valamint több bel- és külföldi consult és tisztviselőt nejeikkel együtt, kik között különösen egy torpedogyári tisztviselőnek brazíliai születésű neje vonta magára szépsége miatt mindenki figyelmét. A városi hatóság igen szép számmal volt képviselve. Azt lehet mondani, hogy ritka város az, a melyben a tüztöltők táncvigalmát oly nagyszámu s oly válogatott közönség látogatná, mint azt Fiumében lehet tapasztalni.

A kormányzó ö excellentiája 11 $\frac{1}{2}$ óráig, a polgármester és családja éjfélig maradtak a táncteremben, a midőn is a szünóra beálltával távoztak.

A táncrend már maga is meglepte a fiumei magyarokat, mert a mit még meg sem álmodtak volna otthon, azt itt papírosan, majd később tényleg láthatták.

— Te Pistá! — mondja egy magyar hivatalnok — hát mit értsek én a táncrendben levő »Kör« alatt? Tán csak nem a Körmagyart akarják jární az olaszok?

— Én nem tudom, pajtás, hogy mit akarnak, mert én nem vagyok a rendező bizottságban, de úgy hiszem, hogy ez csakugyan a »Körmagyar« akar lenni. Hát csak várjuk be!

— No hallod eredeti lenne, ha csakugyan olaszoktól látnám azt a magyar táncot lejteni, melyet azóta nem láttam, hogy a táncziskolából kikerültünk.

És csakugyan a Körmagyart járták, még pedig a legnagyobb precizitással. Csak később tudtam meg, hogy az nem is táncvigalom Fiumében, a melynek táncrendjében a »Kör« fel nincs véve.

Csak úgy fénylett a magyar fiuk szemében az öröm tüze, a mint az olasz tüztöltők oly kedvvel lejtették a Kört, mikor pedig a Kör végeztével ráhúztam a csárdást: hangos és tartós éljenzéssel adtak kifejezést örömüknek a tüztöltők, a magyar fiuk pedig, akik voltak vagy huszan, mind táncra kerekedtek. Érdekes volt nézni, hogyan járták az olasz párok a csárdást, a mit többen közülük csak most láttak először, s a magyar fiuktól iparkodtak azt most ellesni. Ezt azért említettem meg, hogy a tüztöltő bajtársak el legyenek készülve arra, hogy a Fiumében tartandó közgyűlés alkalmával rendezendő táncvigalmon bizony jobban fogjuk jární a Kört és Csárdást, mint otthon.

A szünóra alkalmával a jelen levő közönség bevonult a mellék helyiségekbe, magát lehütendő s a szünóra után következő táncra erősítendő. És aztán körül jártam, megnézni, hogy mit csinálnak a fiuk, s egy kellemes jelenetnek lettem részben tárgya, részben tanuja. Kellemes azért volt, mert meggyőződtem róla, hogy az embereim szeretik a magyarokat.

Egy csövezető ugyanis előmbe jön, s ezt mondja: »Kapitány ur! Tudom, hogy fene ember vagyok, ha egy kis bort iszom.

Hát jobbnak láttam nem inni bort, nehogy valami bolondot kövessek el, s aztán szégyeneljek magukat miattam a társaim. Ez az oka, hogy most is lemonádot iszom. « Helyes Szablics, (ez a neve az illetőnek) csak mindvégig így, mert én sem szeretném, ha a táncvigalom következménye büntetés lenne! »

Erre egész észrevétel nélkül körülfogtak a tűzoltók, az egyik a nyakára vett s éljenzés között hurroltak körül; majd megállapodtak s élénkeltek hogy »Isten áld meg a Magyar« stb. A dal végeztével lerettek, éltették a Magyar s a magyar fővárost, a mely nekik ily tűzoltót nevelt.

E közben ráhúzták a teremben, s bementünk táncolni a »Monferinát,« a melynek végeztével csárdást kért a táncittas fiatalság. Örömmel engedtem kérésüknek s ráhúztam a csárdást s látva a köztetszést, még többször ismételttem azt reggelig az egyes táncdarabok végén.

A mi a táncban való részvétel illeti, csak annyit említek, hogy a 4-ik négyest még 80 pár táncolta, s hogy reggel 5 órakor még nem lehetett Keringőt járni anélkül, hogy össze ne ütöttek volna a párok.

Reggel 6 óra után kezdett oszladozni a közönség, mire aztán én is sorakoztattam az embereimet s az egyleti lobogó alatt az őrtanyára mentünk. Ott kiadtam a napi parancsot, hogy d. u. 2 órakor mindenki az őrtanyán legyen, mert az egylet 10 évi fennállásának emlékére egy menetgyakorlatot tartunk.

Két órakor ismét együtt voltunk. Itt tudtam meg a táncvigalmat rendező bizottságtól, hogy a tiszta jövedelem 301 frt 6 kr, a melynek fele a győri árvízkarosultaké. (Az összeg elküldetett.)

A menetgyakorlatra 2 óra után indultunk el, s tartott 40 perczig rendes menetben, folyton a hegynék, míg végre elérünk Orheovicára. Itt 10 percznyi pihenést engedtem, s visszatértünk.

A mint az őrtanya előtt megtartottam volt a szemlét a hazaérkezettek felett: következett az öröm. Kijelentettem, hogy a 10 éves fennállását az egyletnek nem tartom elégségesnek egy menetgyakorlattal megünnepelni, hanem hogy az esti 7 órakor tartandó társas estélyen fogjuk azt folytatni, a midőn is mindenki a »Mitelina«-féle korcsmában legyen. Mellesleg említem, hogy ez a tűzoltók legkedvesebb mulatóhelye, mióta Follmann oly jól találta magát benne.

A társas estély nagyon jól sikerült. Csakis tűzoltók vehettek részt, tehát fesztelenül folyt a mulatás. Egyik élc a másikat érte. Ezekből majd kijut azoknak is, a kik az országos közgyűlésre Fiumébe jönnek.

A pohárköszöntéseket *Frankovics* főparancsnok kezdte meg, éltetve József főherceg ő fenségét, mint a magyar tűzoltóság védnökét. Aztán én éltettem azon egyletet, a mely 10 éves fennállását ünnepli, kívánva neki rend-, szakértelem- és egyetértésben elérhetni a 2 ik 10 évet. *Mitrovics* oszt. parancsnok a bált rendező bizottságot éltette. *Zotti* titkár a 10 év történetét adva elő, oda jutott ki, hogy éljen a polgármester. *Fletzer* szakaszparancsnok a magyarokat éltette. Végre élénkeltek mindnyájan az »Isten áldd meg a magyart« s csendesen eloszlottak 9 órakor részint haza, részint az őrtanyára.

Mözg István alparancsnok.

— Érsekújvárott jan. hó 9-én a tűzoltó század és zenekara részvétele mellett temették el *Gregorovits* István I. szakaszbeli mászót, ki ott az egylet fennállása óta szolgált és dicsérő oklevéllel is kitüntette volt. Béke hamvaira! Hasonló szomorú kötelességet teljesített a *csurgói* önk. egylet is, január hó 28-án d. u. 4 órakor kísérvén ki az örök nyugalom helyére *Prokupek* Vince 25 éves iparost, kinek a kaján sors, úgy látszik, megirigyelte a boldogságát. A származására nézve valószínűleg cseh fiatal ember a boldog házasság legelső évében volt még s a kegyetlen halál épen akkor ragadta el őt kérélhetlenül az élők sorából, midőn a mult év vége felé alakult egyleti zenekarba basszprimista minőségben alkalmasnak találtván, a veleszületett muzsikus hajlam kielégíthetése által nyújtandó lelki gyönyöröknek tengerében uszhatott volna. Temetése, melyre a gyászlobogó után haladó s fekete fátyollal bevont hangszereken szivreható gyászindulót játszó zenésztársak roppant közönséget gyűjtöttek egybe, oly impozans volt, hogy — mint tudósítónk írja — ily megható végtisztességet

V E G Y E S.

FELELETEK. *

I. »A budapesti önk. egylet három fiatal tagja kérdésre.« — Azt kérdik Önök, hogy nem volna szerübb vidékre, például Egerbe menni tűzoltó annyira alapos szakképzettséget akarnak elsajátítani, a mennyire esetleg szükségük volna akkor, városi tanács által is figyelembe kívánnak vétetni zettséget. A kérdés a mennyire maliciozus, mértékben jogos és mégis helytelen. Jogos, mert sának elfogadásakor Kempelen tényleg megközelít birta a szakképzettségnek azon mértékét, a mely a főváros tűzoltósága első emberének birnia kell. telen, mert e hiányt rövid idő alatt bizonyára fogja s ha pótolta: akkor sokkal különben meg fog helyét, mint megállta volna akár Bány, akár szintén pályázott városi segédtsz. Aztán van szempont, mely miatt helytelenitnünk kell azt a kérdést. Önök, fiatal bajtársim, még abban a boldoban élnek, a midőn az ember mereven az anna »legjobbra« törekszik, mert így tanították az isk mert romlatlan, gyanutlan szívök ezt sugalja; de nem ismerve, nem is sejtetik, hogy a mit a leg tartunk, az sokszor csak »vélt« legjobb, csak család Önöknek, úgy látszik, halvány fogalmuk is alig van mi az a bevégzett tény. Pedig Kempelen főparancsnok választatása az! Három évre szól ugyan csupán a datuma, hanem ezen három év teljesen elégséges neki arra, hogy a ma még birt szakképzettség hiányokat tökéletesen pótolja. Akkor pedig az ő társára senki többé rá sem fog gondolni, legkevésbé a fővárosi tanács, mely neki, mint jogász ember közbeeső idő alatt is jó hasznát veendi, a mely Bányánál, sem a segédtsztnél sohasem következett be. Midőn tehát részemről Önöket azért, hogy pesti képzett tűzoltóságot momentán ért hátra miatt ifjui hévvel felgerjednek és finom modorban de palam et publice ebbeli felgerjedésüknek kifejeznek adnak — csak megdicsérni tudam. — kérdésükre kifejtettek alapján csak az a válaszom, hogy »nem legjobba az, mit annak tartunk« s hogy *maradjanak továbbra is csak a budapesti önk. egyletben!* — *bajtárs.*

II. Ha sohasem hittem volna is, hogy van kit higgadtság és ifjui felhevülés között, — kétségtelenül ságot szolgáltatott nekem erre a budapesti önk. e három fiatal tagja, a ki nem tudván megbarátkozni dolattal, hogy nem az ő főparancsnokukat érte a kitűző most a helyett, hogy egy bevégzett ténynyel számot nekimennek egy igen derék embernek, ki talán mint tűzoltó nem bírja a megkívántató szakképzettséget de mint tevékeny ember azért bizonyára jól megadja egyszer a sarat.

Mert kérdem én attól a három fiatal tagtól, hogy szükségé egy főparancsnoknak, még ha fizetett teszt áll is az élén? Kell nekik szervező képességgel bírni tudnia kell fegyelmet tartani és kell tudnia repre-

mind e kellekeket bírja Kempelen! Arra, hogy ismerje szivattyúk szerkezetét szegről-végre, mint egy gépész, nincs szüksége: azért vannak mellé adva a gépészek, ők tudják ezt azok. Viszont arra, hogy egy fővárosi nagyobb tüzesetnél miként járjon el, — megint csak nem kell többet érteni a dolgot, hanem a tűzfelügyelőnek a segédtszjtjének. Oly baklövést pedig, hogy pl. egy szobánál a tolórétrát szereltesse: nem igen fog elkövetni a főparancsnok.

Mindezekből folyólag tehát csak azt tanácsolhatjuk kettőként annak a három fiatal urnak, hogy szépen törődjenek bele a megmásíthatlan állapotba és ne akarjanak ábrára is ezen a témán lovagolni, mert a fővárosi tanácsa az ő szép szemökért úgy sem fogja elmozdítani az állástól Kempelent. — *Egy vidéki (higgadt) bajtárs.*

III. Tisztelt Lapvezér Ur! Nem vagyok patikárius s nincs is hozzá meg a kellő tudományom, hogy annyira szívesen praeparálva legyek képes beadni valakinek a keserű dacsot, mint ezt az a három fiatal tűzoltó tette, a kies lapja s illetőleg lapunk mult számának »Vegyesek« címében az ártatlanság mezébe öltöztetett igen udvarias dicsőben finom borsot tör a főváros tanácsának az orra.

Azt hiszem azonban, hogy hivatolt körülmény nem akadályozza lenni azon bizonyosra vett készségnek, mely jelen soraimnak helyt adni szives lesz.

Mindenek előtt constatálni kívánom, hogy — miként a *Mozaik* alparancsnok ur is mondotta — igen szerencsés példát látunk az új életet nyert »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztőségétől, hogy egy ily rovatot is nyitott, melyben levelek és feleletek címén úgy egyesek, mint a testületek megmondhatják panaszukat, arra illetékesektől nyilvánosan kérhetnek felvilágosítást és az egyes aktuálisabb jelentős ügyekhez röviden hozzászólhat az is, a kinek külön más irányú elfoglaltsága a szaknak művelését, hosszabb levelek megírását nem engedi meg.

Nagy előnye az ily levelezésnek főképen az, hogy mindenkinél szembe előtt törtévé az eszmecsere. * feltétele az ügyünk iránt való érdeklődést még abban is, aki önmagában jó tűzoltó volna, de agie hiányában aránytalanul kevés idő alatt teljes apathiába kénytelen sülyedni.

A mit a legkevésbé foghatni rá arra a három fiatal úrra, az bizonyosan az *apathia*. Meglátszik, hogy ők ugyan a budapesti önk. egyletnek tagjai, mely egylet keblében a közönyösség ismeretlen! Ez a három bajtárs is annyira nem közönyös a tűzoltó ügyekkel szemben, hogy buzgalmuk hevében még olyasmivel is foglalkoznak, melyek rájuk épenséggel nem tartoznék. Nem azt akarom ezzel mondani, mintha annak a három fiatal urnak nem volna meg a joga a bennök önkéntelenül felmerülő kérdések megtételére. Azt sem akarom helyteleníteni, hogy szívesen formulázott kérdéseknek hely adatott, mert jobb helyen teremtett helyzeteket egyszer s mindenkorra a közönyösség előtt tisztázni. Hanem igenis helytelenitem a kérdések feltevését abból a szempontból, mert valószínűleg nagyobb resensust fog az kelteni, mint azt Tekintetességünk bizonyára előre gyanítá. A szájasabb vidéki egylet-egynemlérike, melynek élén a vidék szűk látkörében megkedvelt s a fővárosi viszonyokat csak átutaztatásban ideiglenes tanulmányozott egyének állnak, elfoglaltságában

* De nem oly hangon és modorban, mint ezt pápai lap-társunk teszi.

nagy valószínűség szerint nem a fővárosi tanács ellen emelt jogos szemrehányást fogja kiolvasni az ismert sorokból, hanem a vidéknek kicsinlését. Már pedig a kicsinlés az, a mit legkevésbé szivesen tűrnek el az emberek s mennél gyermekibb kedélylyel bír valaki, annál kevésbé. Az az egynehány dühös magyar tehát megszólal, de előreláthatólag olyan hangon, mely minden kritikán alóli lesz. Ebből pedig csak egy előttünk rég ismert sajnós valóságról bizonyosodnánk meg, a nélkül azonban, hogy hozzá járultunk volna rendünk tekintélyének az emeléséhez, melynek általános szellemi nivóját különben is hajlandó a közönség ez idő szerint még nagyon is alacsonyra taksálni.

Hanem, mint minden dolognak, úgy ennek is van az árnyoldalán kívül más oldala is. A vidék netáni kifakadása viszont nyilatkozattételre * kényszeríti majd a megtámadott budapesti önk. egyletet. Ebből pedig meg lesz az a kettős haszon, hogy értesülhet belőle a közönség arról, miszerint nemes eszménk zászlója alá olyan elemek is sorakoztak, melyek az irodalmi tisztességtudásnak minden bizonynyal a magaslatán állva oly nemes hévvel és oly választékosan irandják meg viszonzválaszukat, hogy nemcsak a pillanatnyi csorba lesz ismét fényesre köszörülve, hanem erkölcsi tanúságot is alkalmuk lesz ez esetből vonni mindazoknak, kiknek erre netán szükségük van.

Egy kiérdemesült bajtárs.

T Ü Z E K.

— **Modosról** (Torontál) írják, hogy egy örült először a saját házát felgyújtotta s ugyanezt tette minden harmadik házzal is mindaddig, míg meg nem akadályozták igazán örült tervének kivitelében a szegény pyromániában szenvedőt. Mire azonban ezt elérték, akkora 3 ház leégett.

— **Lacházán** (Pestm.) óriási tűzvész volt. Az okozott kár az alispán hivatalos jelentése szerint 6200 frt. Könyves Tóth Kálmánnak, az ismert nevű ottani lelkésznek indítványára határozatba ment, hogy Lacháza község is alakít tűzoltó-egyletet. Nagy káron okulva teszik meg az üdvös lépést; hanem jobb késő, mint soha.

— **Mosonymegye Alsó-Kismartonhegy** községben, f. évi március hó 3-án szintén nagy tűzvész pusztított, melyről a következő hivatalos jelentés érkezett be hozzánk:

»Wolf Lipót s fiai borkereskedők által bérelt herceg Eszterházy majorban, mely határolva a Zsidó- és Major-ság-utca által van, a tűz délelőtt 11 óra 10 perckor északnyugoti nagy szélvész mellett, a keleten fekvő raktárpadlásán ütött ki. Az uralkodó szél következtében 5 perc alatt az egész, 90 méternyi homlokzat lángokban állott. A tűz a padlásán lévő hordók, kádárfa, faszindely és sok láda által még jobban tápláltatván, a helybeli tűzoltóság megérkezéseig az épület déli részére is kiterjedt.

11 óra 15 perckor az összes szakaszok a riadó jelre az égés színhelyén megjelentek. A vízvezetést két hydrofor segítségével a hercegi kert tavából a helybeli tűzoltóság és a cs. kir. katonai alreál-iskola *Schuppler* alvezetésével vezetése alatt teljesítette; azonkívül több kútból három hydroforral részben a helybeli, részben pedig a

* Mi pedig elvárjuk, hogy a vidéki tekintélyesebb egyletek is nyilatkozzanak, visszautasítván minden közönséget a pápai főparancsnok által használt modorral, melyet helyeselni a jobbérzésűeknek nem lehet!

segítségül érkezett a *kis- és nagy-hőflányi* tűzoltóság működött közre. Az égő tárgyak közvetlen közelében fekvő fazsindelylyel fedett épületek a mászó és ács szakosztályok intézett támadása által megmentettek, s az egész egész egy félórai megfeszített működés után, dacára a nagy szélvésznek, lokalizálva volt, vagyis a továbbterjedése minden oldalról megakadályoztatott.

A távolabb fekvő többnyire fazsindelyes tetők veszélyeztetve voltak, a szél által magasra vitt szikráktól, de kellőleg védelmeztettek.

Az egyesült tűzoltóság nagy feláldozással felelt meg ez alkalommal nehéz feladatának, miáltal a helybeli lakosok teljes elismerését érdemelte ki. A *kis- és nagy-hőflányi* tűzoltóság gyors megjelenése lelkesedéssel fogadtatott s működésük köszönettel vétetett.

Kismarton, 1883. márczius 9. *Grüssner Antal*, az önk. tűzoltó-egylet parancsnoka.

— **Mezőpánnit** székely községben egy év óta napirányban voltak a gyújtogatások. Alig egy év alatt 23 tüzeset volt s ezek közül csak egyetlenegynek lehetett az okát kideríteni. A községbeliek szinte meg voltak győződve, hogy ez a szerencsétlenség lelketlen gyújtogatók műve. A legutóbbi tüznél aztán, midőn Jánosi Antal és Lajos parasztgazdák csüre égett, végre megfogták a gyújtogatókat Máté Notti és Fia Bingyó ott tanyázó sátoros cigányok személyében. Megvallották, hogy a gyújtogatást Rostás Kozák cinkostársukkal egyetemben Rostás Czundri, Gábor Gáspár és Máté Kula rábeszéléseire követték el. Az egész cigány-pereputtyot elfogták.

Szerkesztői üzenetek.

— **K. K. Ó-Buda.** Tisztelendőségem — mint távollétem albecsös látogatása alkalmával hátrahagyott soraiból kivesszi »Tűzoltó-Közlöny«-re előfizetett. Sem nekünk, sem a kiadónak nincs tudomása róla. Verebi Soma ur nem a »Tűzoltó-Közlöny«-nek, hanem a »Tűzoltók *Lapja*«-nak volt a szerkesztője. Mi ne urat, miután *nem* tűzoltó, személyesen nem is ismerjük, kevésbé állhatunk tehát vele összeköttetésben.

— **Bittner József** mászóparancsnok urnak. Levelében nem szerencsések felfedezhetni, hogy „*honnan?*“ küldé hozzánk soraikat; így természetesen azt sem tudhatjuk, hogy miféle eg közöltettek velünk a beküldött adatok. — A legénység zubbokarján és vállán csupán az őparancsnokot illeti meg a *vörös*. A mászók és szivattyusok gallérja ez idő szerint még semmibe különböznek; tervbe vétetett azonban, hogy az elsők *vörös*, a biak pedig *kék* hajtokát kapjanak. A jelzőket piros (bojtos) z hordják, mely a jobb váll csucására vart gombhoz erősítettik a végével. A mászók sisakja magasabb a szivattyusokénál. A szimester olyan rangjelzést visel, mint a szertárnok.

— **Sz. I. Zala-E.** Felette sajnáljuk, hogy nem lehetett szíves szerencsénk. Így a levelünkben mondottakhoz vagyunk nekünk tőlünk nem függő okok miatt ragaszkodni.

— **E. L. Léva.** Megkaptuk. Belcsák László kir. közjegyző az Önök főparancsnoka? A lap elment.

— **R. J. Balaton-Füred.** A kért rectificatiót »Társadalmi tunkban«, — az ellenészrevételeit pedig a »Magyar Tűzoltó«-olvashatta. — Felvidéki lapunk munkatársa maradt, a mi szerencsés sohasem zárja ki azt, hogy más lapba is ne írjon. A jelen magunk tanácsoltuk neki, hogy az ellenészrevételeit pápai lapunknak küldje be.

— **Groidl Gyula Pozsony.** Kinek a tollából folyik a lapunk utolsó száma vezércikkének a fordítása.

ELSŐ MAGYAR

GÉP- ÉS TÜZOLTÓ-SZERELÉSEK GYÁR

Budapesten, a Rottenbiller-utcában.

A FŐVÁROSI TÖRZSTELEPEN KIVÜL FIÓK-TELEPEI

KOLOZSVÁROTT: Belmonostor-utca 12. BUKUREST: Calleagrivida 65.

Tengerparti főképviselet: FIUMBAN.

A tűzfecskendők és általában a tűzoltói összes felszerelési tárgyakon kívül mindenféle szivattyú és emelőgépek szállítását is elvállalom. Az első gőzfecskendő Magyarországon az én gyáramban. Az országos tűzoltószövetség közgyűlései alkalmával rendeztetni szokott »szerkiállítások«-on az emelőgépek többszörösen ki lettek tüntetve az első díjjal. Magánharangöntődéim a birodalom legnagyobb gépekkel illusztrált árjegyzékkel a tűzoltó-egyleteknek kívánatra bármikor ingyen szolgálom.

Tisztelettel:

WALZER FERENC

a budapesti önkéntes tűzoltó-egylet I. szivattyú-

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

EGYENLETER HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

Lípót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr.,
félévre 1 frt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kir. postahivatalnál és a szerkesz-
tőségnél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 frt

fél 6 frt; negyed 3 frt; egy 2 hasábos sor
12 kr. és mindig 30 kr. hályegdíj.

Budapesti önk. tűzoltó egylet parancsnokságának

ÉVI JELENTÉSE.

Tisztelt közgyűlés!

A parancsnokság örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy kötelességéhez hiven az elmúlt évben tett intézkedéseiről, számoljon és működését a tisztelt közgyűlésnek megmutassa.

Az elmúlt év nem volt ugyan rendkívüli eseményekben gazdag, de mindenesetre igazolja, hogy a férő ügyesség és bátorságra alapított tűzoltó intézet immár mennyire fontos tényező társadalmi életünk életében.

Igaz, hogy hosszú egy év, de mégis rövid egy egy évben arra, hogy mindent, de mindent megtenni: mindazonáltal a lefolyt évben tett intézkedése a parancsnokság nyugodtan bocsátja a tisztelt közgyűlés elé, miután a lehető legtöbbet tett a mielőbbi tudomás és tiszta meggyőződéssel tette az egyetemes érdekekben.

Ezen egyszerű szavakban eimondott bevezetés után, az 1882. évről szóló jelentésünket a következőkben van bocsátva a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni.

Az egylet tevékenysége, melynek sarkpontját veszélyforgó polgártársaink élete s vagyoniuk megmentése képezi, az elmúlt évben szintén nagy mérvben vétetett előrelépés, s az ez irányban kifejtett műszaki tevékenységet a legfontosabb feltüntetni — az előfordult tüzesetek statisztikája, mely szerint a múlt 1882. évben a tűzoltói működés — a város területén és környékén 239 esetben vált szükségessé. Ezen tüzesetek oltásánál egyletünk legtöbbször részt vett. Legtöbbször mondjuk, mivel a kémények és apróbb esetek, különösen a nappali órákban előfordultak, nem jutván a város területén szétszórtan a polgári teendőikkel elfoglalt egyleti tagoknak kellő tudomására, — a folyton készen álló városi tűzoltóság által oltattak el.

A tüzesetek minőségét tekintve az 1882. évben volt 8 tető gerendatűz, 13 szobatűz, 22 pinatűz, 10 boltitűz, 4 raktártűz, 19 fedéltűz, 3 gyár égés, 10 falótűz, 10 szemétegés, 3 kazalégés, 1 erdőégés 13 egyéb tüzeset, és 23 vaklárma illetve téves jelzés — összesen tehát 239 tüzeset.

Ezen tüzesetek közül volt: január hóban 30, február

hóban 26, márciusban 32, áprilisban 27, májusban 22, júniusban 26, júliusban 13, augusztusban 10, szeptemberben 12, októberben 10, novemberben 17, decemberben 13.

Kerületek szerint a tüzesetek következőleg oszlottak meg: Az I. kerületben volt 12, a II-ikben 6, a III-ikben 12, a IV-ikben 39, az V-ikben 25, a VI-ikben 23, a VII-ikben 42, a VIII-ikben 38, a IX-ikben 24, a X-ikben 1, a külfelken 16; — A működés tartott 105 esetben 1 óráig, 65 esetben 1—2 óráig, 17 esetben 2—3 óráig, 8 esetben 3—4 óráig, 2 esetben 4—5 óráig, 2 esetben 6—10 óráig és azon felül. — A felsorolt tüzek közül nappal 153, és éjjel 86 eset történt. — A károsultak összesen 57782 frt 90 krajcár kárösszeget vallottak be. — A biztosítási összeg a közvetlen fenyegetett épületeknél és egyebeknél — 1,385,705 frt 80 krajcár rugott s erre a biztosító társulatok 36125 frtot 99 krt fizettek — 11 esetben a felek biztosítva nem voltak és ezeknél a kár összesen 1986 frt 50 krra rugott.

Attérve már most a késztültségi szolgálatra felemlítjük, hogy az őrnyán naponként esti 9 órától télen reggeli 6, — nyáron reggeli 5 óráig 6—9 főnyi, — továbbá a nemzeti-, nép- és várszínházban, valamint a budai színházban minden előadásán 3—4 főnyi létszámmal tartott őrnyolgalat.

Az éjjeli őrnyolgalat 1882-ik évben következőleg lettek felülvizsgálva, és pedig: január hóban 4-szer, februárban 5, márciusban 2, áprilisban 5, májusban 4, júniusban 4, júliusban 6, augusztusban 7, szeptemberben 9, októberben 5, novemberben 12, decemberben 6, összesen 69-szer.

Az egyleti tagok műszaki kiképezetése céljából 30 közgyakorlat, továbbá a vízi-mentő osztály tagjaival 17 szakgyakorlat, a téli idény alatt 36 torna gyakorlat, s végre júniusban egy menet gyakorlat tartatott.

A tagok elméleti kiképezése céljából a téli hónapokban következő elméleti előadások tartattak u. m.:

a) *Osztreczky* Lajos II-ik osztály parancsnok által a »zárt tüzekről«,

b) *Bogisich* Károly I. osztály parancsnok által a »bécsi ringszínház égéséről, helyszíni tanulmány alapján«,

c) *Markusovszky* Béla III. mászó szakasz parancsnok által a »mentő szerekről«,

d) *Hérmán* Ödön I. mászó szakasz parancsnok által a »mászó szerekről«,

e) *Gerber* Béla I. szivattyus szakasz parancsnok által a »szivattyuk szerkezetéről«,

f) *Mořog* (Kuretska) István III. h. szivattyusparancsnok által a »kürt és sipjelzésekről«.

Igy tehát a lefolyt évben összesen 6 elméleti felolvasás tartatott.

Az elméleti és gyakorlati kiképzés eredménye a szakvizsgák és ezek alapján minősített tagok számában mutatkozik.

Ugyanis a lefolyt évben tartatott 7 képesítő vizsgálat, melyeken minősített 3 őrpáncsnok, 8 mászó, és 91 szivattyus.

Belügyeink elintézése végett tartatott 32 rendes, 5 csonka és 8 rendkívüli, összesen 45 parancsnoksági ülés; továbbá a fegyelmi ügyek elintézésére a parancsnokság kebeléből kiküldött fegyelmi bizottság által 12 ülés.

Az egylet működő tagjai létszámában beállott változása következő összeállításból derül ki:

Ugyanis 1881 december hó 31-ig volt az egyletnek	153 tagja.
1882. évben előjegyeztetett	179
egyen, ezekből felvételre nem jelent meg visszautasított	71
kifogásoltatott	7
felvétetett	1
felvétetett	100

Az 1882-ik évben volt tehát a tagok száma	253
ebből az év folyamán kilépett	96
kizáratott	15

Összesen: 111 tag.

Maradt 1882-ik évi december hó 31-én tényleges létszám 142.

Ezek közül:

12 szolgálati évet betöltött	2
11 » » »	2
10 » » »	1
8 » » »	2
7 » » »	2
6 » » »	2
5 » » »	3
4 » » »	4
3 » » »	2
2 » » »	5
1 » » »	56

egy éven alól 51 egyén.

Megemlítendőnek véljük, miszerint tagjaink közül a lefolyt évben Eiben Bernát őrpáncsnok gyakorlat alkalmával, Galina Károly őrpáncsnok egy bolti tüznél, Weisze Arthur mászójelölt egy kivonulás alkalmával, és Csemezi Ferencz szivattyus gyakorlat közben kisebb sérüléseket szenvedtek. Hogy pedig jelentékenyebb baleset nem érte tagjainkat ez a rendszeres működés és a szigorú fegyelemnek köszönhető.

Kedves kötelességünknek ismerjük az évi jelentés keretén belül azon elismerésnek kifejezést adni, melyet az egylet orvosai kiérdemeltek az által, hogy a szolgálatban megsérült, valamint a többi beteg tagjainkat minden díjazás nélkül gyógykezelték.

Az egyleti vagyon kezelését illetőleg a pénztárnok és szertárnok által készített zárszámadás és vagyon mérleg nem különben a számvizsgáló bizottságnak e részben előterjesztendő külön jelentésének utalunk.

Midőn most a lefolyt év folyamán az egylet tötében előfordult nevezetesebb események felsorolását kezdjük, első sorban említést kell tennünk arról, a tűzoltó ügy fejlesztése céljából a »Tűzoltó-Közlönynek egyletünk kiadó tulajdonosa, parancsnokság a kívánalomhoz képest céljának megfelelően megjele kívánván, ezen szaklapnak vezetését az irodalom is ismert Markusovszky Béla szakaszparancsnokra lapvezérre bízta.

Ez időtől a »Tűzoltó-Közlöny« a szövetségber tagegyleteknek valamint egyletünk minden egyes tag minden hónapban legalább egyszer megküldetett.

Ugyancsak Markusovszky Béla szakaszparancsnok bizatott az egylet történetének díjazás melletti me is. A mű 1883. augusztus hó végével fog sajtó alól rülni. Czélszerűnek véljük e helyütt még megem hogy a kor igényeihez képest a tűzoltók kiképzése tetéből, parancsnokságunk szükségét látván egy tiszt illetve őrpáncsnoki tanfolyam létesítését kezdemén Az ez irányban megindult eljárásunknak sikerült eszmét a valószínűsítéshez közelebb hozni, a mennyi módozatokat és szabályokat kidolgozván, csak a n dás keresztülvitele leend az új parancsnokság felada

A mennyiben a parancsnokság létszámában folytán számos változás állott be, parancsnokságunk kényszerhelyzetbe jutott, hogy az üresedésbe jött al sokat részint saját, részint a legénység kebeléből ideigle töltse be: nevezetesen Avvakumovits Emil mászó, b tesített titkár ezen állásáról való lemondása folytán a teendőkkel Korponay Ödön egyleti csövezető, Kú István h. III. szivattyus szakaszparancsnoknak az e böli kilépése folytán, annak teendőivel Miksits Imre parancsnok h. szolgálatvezető, a szolgálatvezetői tee kel pedig Kálmán Géza őrpáncsnok; Dr. Wi Ágoston egyleti ügyészünk ezen állásáról lemond üresedésbe jött ügyészi tisztség vezetésével Dvonts ügyvéd, egyleti mászó és végre a rangjától megfo Miksits Imre, h. szivattyus szakaszparancsnok teen Groszmann Sándor őrpáncsnok bizatott meg.

A mi a budai tűzvétség vagyonátadási ügyét ismételten sajnálattal kell jelentenünk, miszerint az folyt év alatt sem változott s a felforgó körülménye kintetbe vétele mellett ez ideig sincs tényleg befe de remélhető, hogy legközelebb végkép be fog feje

Örvendetes tudomására kell hoznunk ezuttal a telt közgyűlésnek, miszerint azon tervünk, hogy a jobbpartján is állittassék fel egy önkéntes őrtanya, lósításhoz egy lépéssel közelebb jutott; a mennyi fővárosi tűzoltóságnak ez időszertinti főparancsnoka közelebb azon megkeresést intézte hozzánk, hogy városi tanács jóváhagyása reményében hajlandó a jobbpartján egy őrtanya felállítását oly képen léte: hogy ezen őrtanyán a nappali őrséget a városi, az őrséget pedig az önkéntes tűzoltók látnák el. Mire méztesen hajlandóságunkat fejeztük ki, az ügyne gombolyításával egy bizottság bizatván meg, mely zottságnak feladatául tüzetett ki, a rég óhajtott cél sítását hathatósan előmozdítani.

A »Nemzeti tornaegylet« elleni követelésünkr natkozólag van szerencsénk örömmel jelenteni, hog

313 frt 58 krajcárt pénztárunkba befizetett.

Az ezen részletfizetés levonása után fennálló követelések pedig a nemzeti torna egyesület ingatlan vagyonára önkéntesen bekebelezetett.

A társadalmi viszonyok és a tanulmány kivánalmáért a pesti szükségességnek tartottuk egyesületünket következő évben és tagok által képviseltetni, és pedig:

1. Révkomáromi önkéntes tűzoltó egyesület zászlószentelési ünnepélyen Kurecska István, h. szakaszparancsnok helyett Clair István őrpáncsnok, Metz Antal, és az Insbrukban tartott osztrák tűzoltó nagygyűlés, a VII-ik tiroli nagygyűlés, — és az insbruki önkéntes tűzoltó egyesület 25 éves fennállási ünnepélyen Jani-Andor, Fitz János szakaszparancsnokok és Szcereny Sándor szertárnok, — és végre a zalaegerszegi városi tűzoltó gyűlésre Bárány N. Ernő h. főparancsnok, Hérman Ödön, Markusovszky Béla szakaszparancsnokok, Miksits Imre h. szolgálatvezető, Eiben Bergfalva Károly őrpáncsnok, Korponay Ödön, és Bálint mázók, Gorecky Zsigmond és Csák Lavattusok és az önként csatlakozott Clair István őrpáncsnok személyéből álló küldöttség által, mely küldöttség közül, az insbruki, szerzett tapasztalatairól egy jelentést adott be.

A közértesítésünknek ismerjük ez alkalommal bejelentett módosított alapszabályainkat a nagym. m. kir. miniszterium jóváhagyólag leküldötte. Szolgálati és ügyrendi szabályainkat részint módosítva, — az újabból átdolgozva — sajtó alá rendeztük. Mászó alapszabályzatunk pedig kidolgozás alatt áll.

Legül a múlt évi közgyűlés határozatához képest a rendszernk becses tudomására hozni, hogy az 1882. évi emléke ünnepén. — elhunyt bajtársunk Schlick János iránt a kegyelet adóját lerovandó — sírját megújítottuk. Schlick Károly családja a lélekből eredő nemzeti kitüntető részvétért hálás köszönetét fejezte ki. A közgyűlésen összehívva ezek képezik egyesületünk múlt év legfontosabb mozzanatait mit is a közgyűlés becses tudomására ajánlva kérjük azt tudomásul venni.

Az 1883-ik évi április hó 11-én tartott rendszernöksági ülésből.

Budapesti önk. tűzoltóegyesület parancsnöksága nevében:

N. Ernő, h. főparancsnok, Korponay Ödön, h. titkár.

— Ő felsége a király Csorba Andrásnak, mint a magyar-újpesti önk. tűzoltóegyesület építésének, a várost, megmentett árvízveszély alkalmával a mentés körül szerzett érdemeiért, az ezüst érdemkeresztet adományozta; ifj. Lajosnak, ugyanazon egyesület főparancsnokának pedig a legfelsőbb elismerését nyilvánítottá.

— Ő felsége a király Lacháza község tűzkárosult lakosainak támogatásából ezer frtot adományozott.

— Ő felsége a király Alsó-Veszternic község tűzkárosult lakosainak támogatásából 500 frtot adományozott.

— Ő felsége a király a bobai önk. tűzoltó-egyesületnek 100 frtnyi támogatásából a legkegyelmesebben ajándékozott.

— Uj egyesület. Az abrudbányai, naszói, zala-szt-gróthi, győri, és székelyi önkéntes tűzoltó-egyesületek alapszabályai, a m. kir. miniszterium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

HIVATALOS.

— A lipó-tarnóci önkéntes tűzoltó-egyesülettől, mely hivatalos papirosán, a magyar alatt, nyomtatva, ezt a különös címet is használja »Trnovecky dobrov. hasiésky spolok«, — a következő sorokat vettük:

84/1883. »József főherceg ő fensége, az alulírott önk. tűzoltó egyesületnek, segélyezése céljából, 50 azaz ötven frtot méltóztatott adományozni.«

Mely nemeslelkű adománynak szives közzététele iránt midőn a t. Szerkesztő Urat megkeresnők; maradtunk leg-általánosabb tisztelettel, L.-Tarnócon 1883. április 3-án Puchy György parancsnok, Kello Mátyás alparancsnok, Unger Ede segédtsz.

— Martinengo Nándor pozsonyi főparancsnokról említette a »Tűzoltó-Közöny« legutóbbi száma, hogy 5 frtot küldött azon győri bajtárs részére, ki az árvíz által legtöbb kárt szenvedett. A nemes adakozó kívánsága szerint ezen 5 frt Makó József mázónak adatott át, a kinek, mialatt ő a mentési munkákban dicséretes buzgósággal vett részt, lakásában visszamaradt butorai az árvíz által elrongáltattak, és ezenkívül még az a szerencsétlenség is érte, hogy beteg gyermeke ugyanakkor meghalt. — Zalka János győri püspök ő excellenciája a tűzoltóknak azon önfeláldozó és buzgó tevékenységükért, melyet az árvíz alkalmával kifejtettek, 50 forintot adományozott. Ezen összeg a szegényebb működő tagok között következőképen osztott fel: 6 tag, kik egyszersmind vízkárosultak is, egyenként 3 frt, 11 dicséretreméltóan működött tag egyenként 2 frt és 10 tag egyenként 1 frttal jutalmaztatott meg. — Fogadja mindkét nemes keblű adakozó az egyesület és a jutalmazottak nevében hálás köszönetünket. — Győr, 1883. február 17. Az önk. tűzoltó-egyesület parancsnoksága nevében Hauzer György. főparancsnok.

A csurgói önk. tűzoltó egyesülettől vesszük a következő sorokat: Somssich Pál ő excellenciája, mint választó kerületünk országgyűlési képviselője, a csurgói önk. egyesületnek egy hydrophor beszerzési költségeihez 100 frtnyi adománnyal járult. Fogadja a nagy hazafi és a nemes adakozó ez uton is legmélyebb köszönetünket.

1 parancsnokság.

JEGYZŐKÖNYV

a magyar országos tűzoltószövetség központi választmányának 1883. évi március hó 18-ik napján délelőtt 9 és folytatólag délután 3 órakor Budapesten a régi városház tanács-teremben tartott üléséről.

Elnök: gróf Cziráky Béla szövetségi elnök.

Jegyző: Pap Emil szövetségi titkár.

Jelenvoltak: Follmann Alajos szövetségi alelnök, Bárány Nándor Ernő, Hauzer György, Kempelen Béla, Krenedits Ferencz, Marschalkó Gyula, Martineugo Nándor, Reitter József, Rösch Frigyes, Sándor Miklós, Ternágyó Caesar, Teuffel Mihály választmányi tagok. Putsch Tóbiás, Szabó Károly kerületi, Décsy Lajos megyei szövetségi elnökök és Mozog István, mint a következő közgyűlés székhelyén lévő egyesület főparancsnokának helyettese.

Elnök a megjelenteket üdvözlőlvén az ülést megnyitja, mire a napirend tárgyalása megkezdetik.

1. A folyó évi január hó 6-án tartott központi választmányi ülésből gróf Cziráky Béla szövetségi elnök indítványa alapján a magyar királyi belügyminiszteriumhoz beadott kérvény indokolására megkivántató adatok gyűjtése és kidolgozása céljából kiküldött választmányi tagok munkálataikat betérjesztetvén

azok egyenkint felolvastatni és szükség esetében részletes tárgyalás alá vétetni határozatnak.

2. Az előző pont értelmében Teuffel Mihály választmányi tagnak a tűzoltóegyletek hivatalos jelleggel való felruházásának módozataira és ezzel kapcsolatban a tűzoltóegyletek belső szervezetének bekövetkező szabályozásánál szem előtt tartandó alapelvekre vonatkozó munkálata előadó által felolvastatván.

A munkát általánosságban elfogadtatik, a részekre nézve azonban: a hivatalos jellegre vonatkozó rész, mint tűzrendészetbe vágó, a tűzrendészeti törvényjavaslat keretébe tartozván, abban fog tárgyalatni; a tűzoltóegyletek belső szervezetére vonatkozó rész pedig az általános szervezkedés bekövetkeztekor fölhasználtatni s addig a szövetség irattárában megőriztetni határozatlik.

3. Kempelen Béla választmányi tag által az összes hazai tűzoltóegyleteknek kiképeztetésük, szolgálatuk és szakmüködéskük egysége valamint feyelem tekintetében a központi választmány, vagy a kormány által a választmány mellé kinevezendő országos főfelügyelő felügyelete alá helyre-zése tárgyában betérjesztett munkát előadó által felolvastatván,

miután ezen kérdés a tűzrendészeti törvény rendelkezéseivel szoros összefüggésben áll, ezuttal a napirendről levétetik és az egész tűzoltó intézmény belső szervezkedési reformjának napirendre kerültekor határozatlik tárgyalás alá vétetni.

4. Ternájpgó Caesar választmányi tagnak a napi renden levő ügyre nézve betérjesztett különvéleménye felolvastatván

miután a tűzoltó intézmény belső szervezeti reformjára vonatkozó munkálatok kidolgozásánál használható adatokat is tartalmaz, annak bekövetkeztéig a szövetség irattárában megőriztetni határozatlik.

5. Follmann Alajos szövetségi alelnöknek a tűzrendészeti törvényre vonatkozó munkálata, melyben az 1878-ik évben tartott IV. szövetségi közgyűlés által elfogadott s a magyar kir. belügyminiszteriumhoz 1879. június 26-án 30121. szám alatt fölterjesztett tűzrendészeti törvényjavaslatnak a napirenden levő reform által megkivánt módosítása és kiegészítésére nézve kimerítő javaslatot tesz.

Ugy általánosságban, valamint egyes részeiben beható megvizsgálás után a jelen jegyzőkönyvhez függesztett eredeti szöveg szerint egyhangulag elfogadtatott.

6. Rösch Frigyes választmányi tag munkálata a napi renden levő tűzoltatásügyi kormányzat költségeire szükséges pénzüsszegnek a biztosítótársulatok által e célra fizetendő évi járulékokból leendő megszerzése és az így befolyandó összeg hovatfordítása s fölhasználásának módozatai tárgyában előadó által felolvastatván

a biztosító társulatoknak brutto jövedelmük 20%-jával leendő megadóztatása a javaslat alapjául elfogadtatik; a munkát pedig az e részben benyújtandó törvényjavaslat szövegének és a törvény megalkotásának jogszabály-

alakjában leendő kidolgozása céljából előadónak utadatik. A munkálatnak a törvény alapján befolyandó összegek hovatfordítása és fölhasználási módozataira közö része azonban a belső szervezkedési munká annak idején leendő fölhasználás végett a szövetség tárában megőriztetni határozatlik.

7. Pénztárnok jelentése a szövetségi pénztár a és a tagdíj hátralékok behajtására nézve az 1883. 6-iki választmányi ülésben hozott határozat végére nak eredményéről.

A jelentés egyebekben tudomásul vétetvén, után abból kiderül, hogy azon több évi tagdíjjal l ban levő közvetlen fizető tagesyletek — névszerin czaí, csongrádi, dévényi, gödöllői, hajduszoboszló mezővásárhelyi, kiskvárdai, nyitrai, nagyszentmiklósi, szieredi, tiszafüredi, várnai és zágrábi önkéntes tűz letek, továbbá a budapesti hajógyári és a dunai magán-tűzoltó testületek, melyek a január 6-iki l alapján hátralékaiknak 30 nap alatti megfizetése i lönbeni beperlés és nyilvánosság előtt kötelesség s való megismertetés terhe alatt hozzájuk intézett f dacára kötelezettségüknek a kitűzött határidő lejé sem tettek eleget: — határozatlik, hogy ezen azon esetben, ha tartozásukat ezen határozat k létől számítandó 30 nap alatt sem törlesztik, hal nul bepereltetni, azok pedig, melyek még belé latkozatukat sem küldötték be, a szövetség kö kitoröltetni fognak.

A másolat hiteleül

Pa

(Folytatás és vége a jövő számban.)

A magy. orsz. tűzoltó szövetség elnöke ö méltó:

Bu

32/1883. A »Tűzoltó-Közlöny« utján vett azo let alapján, miszerint az orsz. szövetséghez tarto tek, ha valamely tagot kebelükből kizárnak, errö tenni tartoznak: van szerencsénk tisztelettel be hogy Márkus Ferenc a szolgálat durva megs. László, András szokássá vált részegségéért, vég györgyi József lopás büntényeért az alulirott ön egyletből az 1883. febr. 7-én tartott közgyüle zata folytán kizárattak. mit is a rendelet s a határozata értelmében alázatos alattvalói-bajtársi tel midön tudomására hoznánk, maradtunk Zá febr. 20. Lázár Benedek s. k. főparancsnok és István mint a jegyző helyettese.

F Ó V Á R O S.

A várszínház.

A várszínházban, a Ring-színház katasztróf tása alatt, már 1881. december 15-kén számos rendelt el a tanács a mik tizenhét pontból álló e gy része olyan volt, a mit azonnal kelle foga más része olyan, a minek kivitele hosszabb idő Az azonnali munkálatok (kijárók, létrák, stb.) sítatván a nagyobb rész (17 pont közül 12)

en felülvizsgálván az idevonatkozó mérnöki terveket javaslatokat, azokat részben módosította, részben kiegészítette. A terveket, melyek így felülvizsgálva voltak, a mérnöki hivatal 1882. november 2-án azon utasítással adta át a harmadik ügyosztálytól, hogy minden egyes tervhez költségvetést készítsen. E közben a belügyminiszter megerősítvén a színházi tűzbiztonsági rendszart, ennek értelmében a színházvizsgáló-bizottság újja feladata szerint megkezdte november 28-án az egész színházak havi vizsgálatát. A várszínháznál ez alkalommal felette sürgették a fűtési rendszer átalakítását, ezért olyat, a mi nélkül a közönség biztonságaért felelősenki sem vállalhat. Ez okból, az ujjalakult bizottság elnöke Horváth János a hosszadalmas gazdasági fórumok mellőztével a saját egyéni felelősségére elrendelte a sürgős átalakítás azonnali fogantatását, a mi meg is történt. Erre azóta a tanács és a belügyminiszter utólagos jóváhagyása is megérkezett. De természetesen a vizsgálóbizottság észrevette és látta azt, hogy az 1881. március 17-iki felülvizsgálat alkalmával megfogalmazott javaslatok közül több mint a fele részét sincsen kivéve. Ezt konstatálták s a jelentést a bizottságnak bemutatták. Ezen november 38-iki szemlérelől a belügyminiszter magánuton tudomást szerezvén, leiratot kért a fővárost, tegyen neki jelentést a várszínházban szükségesnek mondott, de mindeddig még nem megvalósított átalakításokról. Ezeket a tanács egy jelenben felsorolva bemutatta a kormánynak. Kévéssel megjött egy miniszteri leirat, melyben a fűtési rendszer átalakítása tudomásul vétetik, de a még nem létesített átalakítások elmulasztása következtében származható veszteséget a felelősséget egyedül és kizárólag a tanácsra kell testületre hárítani. A leirat folytán a tanács — mint azóta van — utasította a színházvizsgáló bizottságot, hogy jöjen ki a helyszínére, ott nézzen körül: hogy a még megvalósítására váró intézkedések közül melyek azok, a melyek rögtön kiviendők a tanácsra hárított felelősségnél, és melyek maradhatnak a színház idény végére. Ha pedig a rögtönös munkák megállapítottak, mondja meg a bizottság azt is, hogy kivihetők-e azok az előadások megvalósítása nélkül, vagy pedig az előadásokat azok fogantatásáig meg kell szakítani? A színházvizsgáló bizottság december 2. december 30-án este ment ki a várszínházba. Megkezdte előleg délután a városházán megvitatták a programtervezeteket, s azután a szemle alatt azon meggyőződésre jutottak, hogy két nagyfontosságú átalakítás miatt a várszínház előadásait 4—5 heti időtartamra fel kell függeszteni. Ezen pontozatok pedig: 1. a nézőtér tűzbiztonságának biztosítása a színpadtól, 2. a színpad felett szelelő lyukak elhelyezése, hogy tűz esetén a füst onnan kitódulhasson. Az első pont feltételezi a néző-tér padlásának elválasztását a színpadpadlástól pléh falak által, a mik közé a füst jön, s a vas-függöny alkalmazását. Ezen vas-függöny alkalmazása pedig feltételezi ismét a színpadnál a két oldalpillér lebontását s újra építését, mert mind az a két oldal repedezett és gyenge arra, hogy a vasfüggönnyt meg lehetne támasztani. — A tanács ezen javaslatokat tárgyalva, a kivihető munkálatok haladéktalan elkezdéséhez s a várszínházban az előadások 4—5 hétre való megszüntetéséhez határozott s azt elrendelte.

Igy történt azután, hogy a várszínház január 1-től

február 4-ig, tehát az egész farsang alatt, zárva volt; nem kis bosszuságára a budavári lakóknak, mint ez a f. évi 2-ik számunkban közzétett »egy várbeli« leveléből is kitetszik. — Február 3-án adta át az állandó színházvizsgáló bizottság a színházat Podmaniczky br. intendánsnak újbóli használatba vétel végett, ki ezután némi festéseket végeztetvén még benne, nevezett hó 5-én csakugyan meg is nyitotta azt.

Mikor a helybeli önkéntes egylet tagjai ugyancsak február hó folyamán helyszíni tanulmányozás szempontjából megvizsgálták a várszínházat, konstatáltatott, hogy a fogantatosított átalakulás minden az adott terepviszonyok közt lehetséges pótlására a fenforgott hiányoknak kiterjesztetett. A vasfüggöny, a nézőteret a színpadtól elválasztó fal, a vaslépcsők, a főbejárat szélesbitése mind igen célszerűen állítottak elő. A földszinti zártzseksorok, egész helyesen középen is elválasztattak; a vész kijáratok megfelelő módon szaporítottának. Még a karzat is kapott külön vaslépcsőt, mely közvetlenül a szabadba vezet. A színpadról jobb oldalon is egész kényelmesen lehet menekülni a General-Kommando udvarára; hátul pedig az öltözőkből — szintén a szabadban — vaslépcső vezet le az udvarra. Egyedül a stülyesztőn nem lehetett lényegesen javítani. A ki tűz esetén odaszorul, legfeljebb az a vigasztalása marad meg, hogy a hely, mely sirjává lesz, valamikor ugyis szent atyáknak sziklába vájt s felszentelt kriptája volt!

— A központi választmány a lapunk mult számában jelzett napon, *Cziráký* Béla gróf személyes elnöklete alatt, ez évi II. ülését megtartotta. Jelen voltak az elnökön kívül: *Follmann* Alajos alelnök, *Putsch* Tóbiás, a tátra-vidéki kerületi szövetség elnöke, *Szabó* Károly a dunántúli ker. szöv. elnöke, *Décsy* N. a trencsénmegyei szöv. elnöke; továbbá *Bárany* N. Ernő budapesti, *Kempelen* Béla fővárosi, *Kredits* Ferenc váci *Hauzer* György győri, *Martinengo* Nándor pozsonyi, *Marschalko* selmeci, *Reitter* József dunaföldvári, *Rösch* Frigyes soproni, *Sándor* Miklós komáromi, *Schlosser* Albert rozsnói, *Ternajgo* Caesar ujaradi, *Teuffel* Mihály pápai főparancsnokok és *Možog* István fumei alparancsnok, mint az ottani főparancsnok helyettese; végre *Pap* Emil az orsz. szövetség titkára.

Az ülés, mint értesülünk — mert a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya mint valami *tükös* társulat a nyilvánosság teljes kizárásával tartja üléseit — délelőtti 10 órától, egy órai megszakítással esti 8 óráig tartott s a jelen volt választmányi tagok, tüzetes tárgyalás után megállapították amaz irányelveket, melyek az egybe-hívandó enqueten keresztülviendők lennének.

— A robbanó szereknek készletbentartása és elhelyezése iránt, — azon alkalomból, hogy a kassa-oderbergi vasut krompachi állomásának közvetlen közelében, fekvő gazdasági épületben elhelyezve volt 25 kilogramm dinamit a f. évi febr. 17-én éjjel támadt tűz alkalmával felrobbant, és a szintén ott elhelyezett egy láda lőpor csak nagy nehezen volt megmenthető, — a belügyminiszter, — mint bennünket értesítenek — körrendeletileg hívta fel a törvényhatóságokat, legszigorubb ellenőrzés gyakorlására, s hogy a tűzbiztonsági szabályok alkalmazása mellett különös gondot és felügyeletet fordítsanak arra is, mikép a

robbanó szerek elhelyezésére szolgáló épületek tűzmentesek s a közlekedési utaktól, a törvényben megszabott távolságra legyenek.

— **A dalműszínház építő bizottsága** elfogadta az »Aszfaleia« színpadi tervezetét, mely a mellett, hogy — mint mondják — mindennemű művészi igényeknek az eddigi színpadi szerkezeteknél sokkal inkább megfelel és számtalan technikai előnyökkel bír, tűzbiztonság szempontjából is örömmel üdvözölhető, amennyiben az egész *passzérkezetre* van fektetve. * A kivittel a budapesti Schlick-féle gyárat bízták meg.

— **A népszínház.** teljes tűzbiztonsága céljából az előadások megszakításával járó nagyobb átalakítások keresztülvitelének végső határidejéül a főv. tanács július 31-két tűzte ki.

— **A fővárosi tanácsnál.** évek óta hasztalan sürgette a budapesti önk. egylet egy második őrtanya helyiségeinek a berendezését, mely pedig tekintettel a dunajbóparti rész távol eső voltára a főorségtől és figyelembe véve azon körülményt, hogy az egylet Budán lakó tagjai éji őrszolgálatnak csakis az ő városrészükben való tartására kötelezték magukat, napról-napra égetőbb szükségé vált. Hanem Krause Valdemár teljhatalma idejében hasztalan volt minden lötás-futás; az ügynek szószólója, támogatója nem igen akadt a fizetett tűzoltóságnál. Az új főparancsnok azonban, belátva a tervnek célirányos voltát és a kérelem jogosultságát. oly erélyvel vette kezébe az ügyek vezetését, hogy közbelépésének már is fogamatja mutatkozik. A budai őrtanya — mint erről átiratilag az önk. egylet értesül — a tűzoltó bizottmány által elvben elfogadtatott s legközelebb a tényleges megvalósítás iránt is a szükséges lépések meg fognak tétetni.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet** ez évi rendes közgyűlését. f. hó 15-én tartja meg. A közgyűlésnek, mely tisztújító is, amennyiben a parancsnokság 3 évre szóló mandátuma az 1883-ik év elejével lejárt, napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Az évi jelentés, kapcsolatban a számvizsgáló bizottságok jelentéseivel.
3. Az alapszabályok 19. §-ának bővítése tárgyában benyújtott indítvány.
4. Fellebezések.
5. A költségvetés megállapítása.
6. Az új parancsnokság megválasztása.
7. A számvizsgáló bizottság (3 rendes és 3 póttag) megválasztása.
8. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kijelölése.
9. Indítványok.

V I D É K.

A mármaros-szigeti önk. egylet.

Az igen tisztelt szerkesztő urnak becses lapjában közzétett azon szíves nyilatkozata, mely szerint az egyletek ügyeit illető közleményeknek kész mindenkor helyet adni,

bátorit fel engem arra, hogy egyletünk életéről egyet elmondjak.

Egyletünk a múlt 1882-ik évben, fennállásának évét élte meg diadalmasan megküzdve mindazon nevelésével, melyekkel főképp a vidéki egyleteknek küzdeni kell. Nehéz próbákon ment keresztül, de sem a közönség, sem a nagyobb mérvű anyagi támogatás hiánya nem megaláztatott meg életerejét s midőn a 10-ik évét elérte,* büszkén kinthetett vissza az elmúlt nehéz időkre.

Az elmúlt 1882-ik évben felette szükséges volt közgyűlést tartani részint azért, mert közgyűlést minden évben kell tartani és már több éven át nem tartatott, részint pedig azért, mert az egyletnek — eltávoztván az előző elnökről a volt elnök: *Prugberger* József, miniszteri tanácsos- és bányaigazgató, — új elnökre volt szükség. Az egylet vezető férfiak körütekintvén, választásuk *Bécsy* Nándor, m. kir. erdőigazgatóra esett, ki a július 2-án tartott közgyűlésen egyhangulag elnökké elválasztatván megjelent számos választmányi-, működő-, és pártoló tagok és érdeklődők lelkes éljenzése mellett foglalta elnöki széket.

Hogy a választás a lehető legszerencsésebbül igazolta fényesen már a lefolyt fél év is, mert elnöki vezetésén az ügyek buzgó vezetésén kívül már eddig is tetemes anyagi áldozatot nyújtott egyletünknek, hogy áldozatom részletezzem, csak egyet említek meg, nevezetesen az az idei költségvetés tárgyalásakor feltüntetett 500—600 frtnyi deficitnek eltüntetéséhez a lehető legnagyobb mértékben hozzájárult, nem említve azon önkéntes közgyűlést, melyvel a magas kormánytól kieszárolt az őrtorny kiépítéséhez szükséges nagy mennyiségű anyagot ingyen, s ennek köszönhetjük, hogy őrtornyunk már fennáll a református templom tornyán. E tekintetben különben nem csekély érdeme van *Szőllősy* Antal Sziget város polgármesterének is, mint az egylet alelnökének.

Az említettem közgyűlésen a gonddal irt titkárnak jelentés feltüntette hiven az egylet ügyeit, a pénztárnok jelentés pedig az anyagi viszonyokról számolt.

Az egyletnek vannak alapító-, pártoló-, működő rendfentartó tagjai, a két előbbi fedezi a költségeket, a működő tagokhoz nagy mértékben hozzájárul a város, ide szolgálnak még az egyes, lelkes adományok. Ezek után választottak a tisztviselőket és parancsnokokat. Főparancsnokul elnök az eddigi főparancsnokot: *Berthold* János ajánlja, ki is tekintve az egylet irányában való eddig tett érdemeit és ernyedetlen buzgalmát, egyhangulag elválasztott. Alparancsnokká választott: *Tulcsik* Gyula, képezési tanár, a képezési csapat felügyelő parancsnoka. Tisztviselők: ifj. *Timár* Pál, ügyvéd; technikai segéd: *Chariás* Simon, képezési háziipartanító; mászóparancsnokok: *Keresztényi* Gábor, *Deák* János, mindketten iktatók; szivattyusparancsnokok: *Markos* György, bírósági végrehajtó, *Fodor* József, iparos, *Vischán* Elek, törvényszéki h. jegyző, *Szép* Géza, törvényszéki h. jegyző; tárnok: *Bartha* János, liceumi tanító, pénztárnok: *Orosz* István, kereskedő; karmester: *Fischer* József, stb.

Este az elnök tiszteletére faklyászene s ezután kelt volt.

* Ez év május havának 25-én tíz éves fennállásának ünnepe.

Ugyancsak a múlt évben vállalkoztak a város polgárok közül mintegy tizenketten, hogy az egyesület tulajdonát szülő fuvóhangszereket megtanulják s ez által egyesületi kart létesítenek. Az igyekezetet szép siker koronázza; már *Egner Márton* fizetett, és *Fischer József* önkéntes, választott karmesterek vezetése mellett annyira haladtak, hogy több darabot elég összevágóan játszanak. Ad multos annos!

Ezen évben egyesületi választmányunk már két gyűlést tartott; egyiket letárgyaltatott a költségvetés, melyet tekintve, hogy egyes új tárgyakat is kell szerezni, megromlottakat kijavítani stb., tesz mintegy: 2900 frtot. Ezen gyűlésen felmerült azon vélemény, hogy, jól-egyesületünk már 9 éve fennáll, zászlója még sincs, jó tehát egy zászló beszerzéséről gondoskodni. A vény visszhangra talált s a választmány megbizta a pártábróságot, hogy e tárgyban a legközelebb tartandó választmányi gyűlésen javaslatot tegyen. Február 15-én tartott ismét választmányi gyűlés, melyen a főparancsjelentést tett az eddigi vásárlások és kiadásokról, megjövöhagyó tudomásul vétettek. A zászlóra nézve következő megállapodás történt: a zászló szükséges, díjazási költségei aláírás útján szerzendők be, e célból minden legtekintélyesebb férfiai aláírású leveket vesznek hozzá, zászlóanyául felkérendő polgármesterünknek, s, mint alelnökünknek kedves neje ő nagysága, — ki is volt elfogadni a zászlóanyai tisztet; — a zászló felállítás napjára augusztus 12-ke tűzetett ki, mely napban még módosulhat, az egész ünnepélynek kivitelezését választmányi tagokból és a parancsnokságból alakult bizottságra bízatik. Tehát, ha az ég kedvez, s körülményeink, figyelemmel a zászló horderejére, fillérekkel felajánlják: úgy még ez évben felkent zászló alatt tartunk ki. Erről azonban t. szerkesztő ur engedelméért kérem, ha a dolog jobban előrehaladt, többet. Magamat és letüntet jó indulatába ajánlva, vagyok stb. *Tulcsak* s. k. képezde tanár, az m.-sziget: önk. egyesület alelnöke.

györi önkéntes tűzoltóegylet XIII. évi rendes közgyűlése.

Az ifju Jerfy Antal elnök távollétében Buziássy Károly a nagyszámban megjelent tagokat üdvözölve, az 10 órakor megnyitottnak kijelentette, s nyomban megkezdett a felügyelő bizottságnak az egyesületi vagyonról és pénztári vizsgálatáról szóló jelentése, mely t:

31. évi pénztárkészlet	7769.68	
32. évben tőke kamat és kegyel- adományokban befolyt	763.10	
31. évi pártoló díjban	2.50	
32. évi pártoló díjban	1039.30	9574.58
kiadások	1262.20	
32. év sodronyra	500.—	1762.20
1882. év végével pénztári készlet	7812.38	
a) közpénztári tőke	4175.86	
b) az egyesület által alapított segélytőke	2725.48	
c) györi nők által alapított segélytőke	725.14	
d) Lederer ur által alapított segélytőke	100.—	
e) tűzjelző sodrony tőkétéje	85.90	
mint fent	7812.38	

	1881-ben	1882-ben	szaporodás.
a) közpénztári tőke volt	3995.55	4175.86	180.31
b) az egyesület által alapított segély tőke volt	2398.17	2725.78	327.31
c) a györi nők által alapított segélytőke volt	697.—	725.14	28.14

A felügyelő bizottság a kezelés és könyvelés rendes vezetéséről és a fentebbi vagyonnak valóságos meglétéről meggyőződve, Günther Gyula pénztárnok ur részére a felmentvényt 1882. évre megadni kéri; felügyelő bizottság jelentése alapján pénztárnok urnak a felmentvény egyhangulag megadatott és a kezelés körül tanusított pontos önzés nélküli szíves fáradságaért köszönet szavaztatott.

Olvastatott Opitz Mihály szertárnok ur által az egyesületet illető szerek és szerelvényekről készített leltár, mely szerint az egyesület tulajdonához tartozó szerek értéke 8102 frt 78 kr értéket képviselnek.

Tudomásul vétetett. Olvastatott Hauzer György parancsnoknak az egyesületnek 1882. évi működéséről szóló következő jelentése:

»Tisztelt közgyűlés!
A györi önk. tűzoltó-egylet tényleges működése az elmúlt évben igénybe vétetett: 5 nagy, 15 kis, 4 szalmakazal, egy szeszfordó és 1 ligroinrobbanás, 3 szoba-, 5 kéménytűz és 1 vaklármá, összesen 35 tűznél.

Ezek közül felemlítendő: máj. 10-én a keményítőgyár égése, melynél annak nagy terjedelme és az erős szél dacára nemcsak a tovább-terjedés meggátoltatott, hanem a hozzá épült lakház, melynek tetejébe a láng már belekapott, teljesen megmentetett.

Május 17-én s harmonium-gyár-égésnél sikerült a tetőzetnek egy részét és a gyárban lévő szerszámok, gépek egy a nagymennyiségű fakészlet és alkatrészeket megmenteni.

Junius 3-án az ó temetőn Schneider bérkocsis istállója gyuladt meg és csakhamar a két szomszédos náddal fődött házba is belekapott a láng, úgy hogy a tűzoltók megjelenésekor a két ház és az istálló teljesen lángban állott. A tűznek rohamos terjedése következtében a közepső épület hátulsó lakásában egy asszony 3 gyermekével együtt benszorult. Az égő nád a tetőről lezuhanva, a lakás ajtaját elzárta, mivel pedig az épület igen hosszú és az udvar nagyon keskeny és tele volt égő náddal, onnan kimenekülni nem tudtak. Tüske János oszt. par., Pécsi Antal és Kreizinger Ignác mászókkal az utca ablakon be és az épület minden részén keresztül törve, egészen a szerencsétlen szobájába hatoltak és azokat a biztos haláltól megmentették.

Julius 27-én Szt-István községben, Győrtől egy órány távolságra, nagy tűz jelezetett. Győr és Szabadhegyről egy-egy szakasz fecskendővel együtt kivonult, már 7 nagy ház égett, tűzoltóink erélyes működésének sikerült a tűz továbbterjedését meggátolni és azt végkép eloltani, miért is a megyei bizottságtól köszönetnyilvánításban részesültek.

Augusztus 25-én a Korona-közben vigyázatlanságból a pincében elhelyezett ligroinrobbanás történt. Egy nő ki égő gyertyával a pincébe lement, oly mérvű sebet kapott, hogy másnap meghalt. Szőke Mihály fizetett tűzoltó pedig oly tetemesen megsérült, hogy 4 havi gyógykezelés alatt állott.

Szeptember 17-én Grünwald János tulajdonát képező nagymennyiségű, körülbelül 1600 kereszt szalmája gyuladt meg. Itt csak tűzoltóink hősiességével párosult működésüknek köszönhető, hogy dacára a gyakran bekövetkezett vízhiánynak és a kiállhatatlan hőségnek, az igen közel lévő cselédház megmentetett.

Végre még Győr-Szigetben Wacha Antal tulajdonát képező ház égése, hol a gyors és szakszerű működés folytán a háznak felénél több megmentetett.

A többi tűz mind rendes lefolyású volt.

A felsorolt 35 tüzeset közül 13 csak a tűzjelző sodronnyal 6 magán-jelentés folytán a többi pedig a vészharanggal is jeleztetett.

Időszakra nézve volt januárban 2, februárban 2, márciusban 5, áprilisban 3, májusban 3, júniusban 2, júliusban 2, augusztusban 3, szeptemberben 3, októberben 3, novemberben 2 és decemberben 1 tűz.

Gyakorlat tartatott 10 osztály, 6 ösz-, 2 menet és 1 főgyakorlat, összesen 19.

Színházi őrség tartatott 147, az őrséget elmulasztotta 26 tag egyszer, 4 tag kétszer 1 tag háromszor és egy tag négyszer.

Az elmúlt évben belépett 46 tag, kilépett 14, kitöröltetett 6, kizáratott 2 és meghalt 4 tag.

A tagok jelenlegi létszáma következő: Győr, Győr-sziget és Révfülély 3 osztály, 31 tiszt 49 mászó, 80 szivattyús, 28 védőr. Szabadhegy 1 szakasz, 4 tiszt, 9 mászó, 20 szivattyús, összesen 35 tiszt, 58 mászó, 100 oltó, 28 védőr, és 4 fizetett. az összes létszám áll 225 tagból és 16 zenészből.

— A maros-vásárhelyi önk. tűzoltó egyesület február 18-án tartott közgyűlése elé *Oroszlán István*, köz- és váltóügyvéd, mint a nevezett egyesületnek segéd-tisztje a következő jelentést terjesztette be:

Tisztelt közgyűlés!

A tekintetes parancsnokság által elrendeltetvén, hogy a lefolyt év summariumát előterjesszem, — azt következőkben van szerencsém megtenni:

1. személyi ügyek:

A jelen pillanatban, míg határozat hozatnék a megalkulás felett a maros-vásárhelyi önk. egyesület 335 tagot számlál, kik közül 65 mászó, 73 szivattyús, 67 rendfentartó és 35 alapító tag. — Szaporodás van a rendfentartó osztályban 3, az alapítók sorában pedig 2 taggal, dr. *Dósa Miklós* kir. táblai bíró és *Dájbukát János* ügyvéd urak 100—100 frtot adományozván egyesületünknek.

A pártoló tagok kötelezettsége a lefolyt évvel lejárt. Az év folytán elhunyt 6 bajtársunk, köztük tiszteletbeli főparancsnokunk Z. dr. *Knöpfler Vilmos* kerületi szövetségi választmányi tag.

Az eltűnt egyesületi évben parancsnoksági ülés tartatott 14, melyben elintéztetett 69 tárgy; volt 3 fegyelmi ülés, 5 rendreutasító és egy kizáró határozattal. Az osztályok által szakaszvezetőkül: *Bányai Ferenc*, *Hermeli Károly*, *Kézel Károly*, *Nagy Ádám*, *Lévárt József*, *Müller József*, *Petelei János* és *Nagy Márton* választattak meg, ugy a szivattyús mesterek is a régié maradtak.

A múlt évi közgyűlés határozatához képest a 2000-ik

tartatott s azóta ma a 318-ik őrség fog megtartani nem számítva a színházi őrszolgálatot. — Tűzvédségünk sánál 5-ször működött egyesületünk u. m.: 1882. február 12-én a Csernát háznál, március 17-én Medgyesfalván, március 12-én Maros-Szt-Györgyön, április 28-án a Baruch-gyárnál és augusztus 19-én a Dabóczi Lajos háznál. Közülük az egyesületi tagokat mint tűzoltókat leginkább igénybe vette a Baruch-féle gyár, hol a működő tűzoltók életveszély közben teljes feladatukat; 5 tag kisebb nagyobb sérülést is szenvedett. — Az ezen tüznél kifejtett munkásság elismeréséül helyi *Farkas Gergely* 100 frtot és a »Fonciére« biztosító intézet a trieszti biztosító társulattal 400 frtot adományoztak egyesületünknek, még pedig a tagok megjutalmazására, mihez képest régebben, csizma és pénzsegélyben 23 egyesületi tag részesült a parancsnokság által. — Menet gyakorlat tartatott 1 március 12-én, erdei kirándulás július 9-én. A csapatok kezdetüket vették július 16-án és tartatott 1 egyesületi zenekar, — leszámítva a temetéseket — 1000-an szerepelt 6-szor.

2. Vagyoni állás:

A pénztár mint a később felolvasandó jelentésből jelzi, 29 frt 45 kr. pénztármaradványt tüntet fel, míg a kiadás 1317 frt 12 kr. és a bevétel 1346 frt 12 kr. — Az alapvagyon, hozzá számítva az alapítványt tesz 2781 frt 17 krt, melynek jelzésénél, igen körültekintően kell felemlítenem, t. i.: azt, hogy F. v. volt egyesületi pénztárnok kezén elveszett 1000 forintos béri papír. — Ez tudomásra jövé, lett helyettesítve névtelenesen *Müller József* bajtárssal, ki 1882. június 1-én augusztus 1-jéig a pénztárnoki tisztet viselte, melyen közgyűlésig megválasztatott *Istvánfy Antal* változásokból foly az, hogy az évi kiadás csak 12 krtban van feltüntetve.

Fenyő István ellen s illetőleg az egyesületi vagyonának védelme végett a parancsnokság által a lépések, melyekről előterjesztés olvastatott fel, melyből volt a közgyűlésnek meggyőződnie arról, hogy a követelés érdekében a parancsnokság által semmi mulasztatott. — A leltári érték nevezetes változásokat szenvedett.

Ezek képezik a lefolyt év fontosabb módosításait melyeknek felsorolása után, ajánlom magamat bajtársak barátságába.

Maros-Vásárhelyt. 1883. február 18-án.

Oroszlán

— Az ungvári tűzoltó egyesület közgyűlése tartatott meg *Nehrebeczky György* elnöklétének megnyitása után elnök melegen üdvözölte az egyesületi tagokat, alapító- és pártoló tagjait; különösen azokat a tagokat odaadó buzgalma miatt elismerőleg emlékezett meg. Ezután *Hagyárosy Gyula* másodparancsnok olvastatott el a terjedelmes évi jelentést, a mely a következő főbb mozzanatokból sorolja elő: Az egyesület 1871. november 11-én alakult meg, id. elnök *Lehoczky Béla*, jelezte *Farkas Ferencz* volt. Ezután elnökké *Böszörményi János* választatott meg, ki az elnöki ügyeket haláláig 1877 szept. 29-ike óta pedig *Nehrebeczky Gy.*

gok körében történt mozzanatokról megemlíti a jelentés, gy legelsőben *Gróf Török József* volt a főparancsnok, a szolgabíróvá választatván, helyét *Pyeré Henrik* foglalta utána pedig 1881 július 10-kétől *Farkas Ferencz* lett főparancsnok, ki azonban 1882. szeptember 18-án sokalalu elfoglaltatására hivatkozva, állásáról leköszönt. A laszmány ideiglenesen Kaminszky Bertalanra bízta a főparancsnoki teendőket. Van az egyletnek 30 alapító, 95 rtoló és 102 működő tagja s így az ungvári egylet a zai tűzoltó egyletek sorában kiváló helyet foglal. Az vlet működő tagjairól a jelentés dicsérőleg emlékezik g; hivatásuknak ugy a buzgalom kifejtése körül, valant fegyelmi tekintetben megfeleltek. A lefolyt évben 3 eset volt a hol a tagok működtek, ezenfelül a város árán kívül Tarnócson is működtek egy tüzeset alkalval. Tartatott 1 közgyűlés, 10 választmányi ülés tobbá 26 gyakorlat. A jelentés végül Nehrebeczky elnök adó s lankadatlan buzgalomról melegen emlékezik meg, kás Ferencz tűzoltó főparancsnoki működéséről pedig egnagyobb elismeréssel nyilatkozik. A tudomásul vett ntéssel kapcsolatban a közgyűlés kimondta, hogy Far-

Ferencz urnak főparancsnoki működése közben ki-ett odaadó törekvéseért és buzgalmaért jegyzőkönyvi- elismerést és köszönetet szavaz s az neki kézbesítendő ; a közgyűlés Royko Béla elnöklete alatt háromtagu döttséget bizott meg, hogy a közgyűlés ebbeli határo-át nevezett előtt szóval is tolmácsolják. Az egylet be- ele volt 1064 frt 32 kr. és egy darab arany, — kiadása frt 66 kr. e szerint a maradvány 135 frt 71 krt és darab aranyat tesz. Ezen alkalmából Bene Lajos ztárnoknak fáradhatlan munkálkodásáért jegyzőkönyvi merés szavazzatik. A f. évi bevétel 890 frt 81 krban, iadás pedig 771 frtban állapittatnak meg. Jelentés té- vén arról, hogy a vízfecskendők és szivattyuk rossz potban vannak. — elhatározatott az egyik szivattyu- lása után egy új gépezetnek beszerzése, melynek fede- eül a város 1882-ik évi 300 frt adománya s a szigo- n behajtandó pártoló tagsági díjak szolgálnak. Royko a kérdést intéz az iránt, minő intézkedés történt a volt ési céh által az egylet javára adományozott részvények étele iránt. Határozatba ment, hogy a városi képviselet n ügynek gyorsan való lebonyolítása végett meg fog estetni. Ezután az üresedésbe jött főparancsnoki állás- választás utján való betöltése következvén. elnök fel- ta a gyűlésen jelenlevőket, jelöltek ajánlása végett. Egy lt ajánltatott: *Mocsáry Géza*, ki is az ungvári önk. oltó-egylet főparancsnokává egyhangulag megválaszta-. Ezzel a közgyűlés véget ért. — Az új főparancsnok, it orsz. képviselő a fővárosban időzvé, azóta többször glátogatta a budapesti önk. egylet parancsnokságát s gnézte a városi tűzoltók egyik nagy gyakorlatát is. Az gadott állásával járó kötelességekből folyólag komolyan almányozza a tűzoltó ügyet.

— A balatonfüredi önk. egyletnek 1 és fél éves fenn- sa alatt a következő jövedelmei voltak: Legelső gyű- 100 frt 50 kr. Községi pótlék 801 frt 31 kr., bünte- énzék 81 frt. Geröfy Andor szintársulata az egylet ra tartott előadás tiszta jövedelméből 17 frt 50 kr., itó és pártoló tagok által fizetett díjak 152 frt, külön- adományok 333 frt 98 kr., táncmulatságokból be- t 378 frt 83 kr. Ezzel szemben az összes kiadás volt

ugyanazon idő alatt 1852 frt 34 kr., pénztári maradvány tehát 33 frt 78 kr.

— A marosvásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet f. évi rendes közgyűlése e lapok más helyén van méltatva. Ki-egésztéssel nem mellőzhetjük hallgatással Tauszik B. Hugó banktitkár urnak azon áldozatkészségét, mely szerint 3 éven keresztül 10—10 frtot ajánlott föl jutalomdíj címén oly tűzoltó számára, ki az oltási műveleteknél a többiek fölött kitünteti magát vagy esetleg a tüzeseten kívül sze- rez a tűzoltói kötelekben kiválóbb érdemeket.

— A fumei színház. A fumei városi színház a bécsi katasztrófa óta zárva volt. A városi képviselőtestület most elhatározta, hogy Felner és Helner bécsi építő cég szó- lítottassék fel a színház megvizsgálására és annak megállá- pítására, ha vajjon 50.000 frttal helyre lehet-e azt ugy állítani, hogy a villamos világítás bevezetése mellett (ennek költségeit külön számítva) teljes biztonságot nyújtson? Ha azonban e kérdésre tagadó lesz a válasz, az esetben ké- szítsen ugyanezen cég, egy az Ürményi-piacon felépi- tendő színházra tervet, mely mintegy 300.000 frtba kerül- jön. Ily módon egy év vagy legfeljebb 15 hó alatt új színház lesz Fiumében.

— Az aradvárosi önkéntes tűzoltó kar kezdemé- nyezése folytán egy tűzoltó kerületi szövetség létesí- tése tárgyában tartott alakuló közgyűlés eredményre ve- zetett, a mennyiben az »alföldi egyletek kerületi szövet- sége« megalakult. Képviselve voltak az alakuló közgyű- lése: a temesvári, zámí, gyoroki, pankotai, orosházi, kurticsi, borosjenői, kisiratosi és pécskai tűzoltó egyletek. Ezen felül számos egylet, a többek közt: a szegedi, vin- gai, csabai, dettai, világosi stb. írásbeli nyilatkozatokat küldöttek. Az alakuló gyűlést *Péterffy Antal* aradi főpa- rancsnok nyitotta meg. Emelkedett hangú beszédében kifejté a kerületi szövetség megalakításának célját és szükséges voltát s végül a gyűlés vezetésére korelnök és korjegyző választását indítványozza, mi elfogadtatván, — korelnökül: *Nyisztor József* pankotai, korjegyzőül: *Simon Jenő* gyoroki főparancsnok egyhangulag megválasztattak. A közgyűlés ezután az alapszabályok fölött határozott. A következő gyűlés helyéül *Temesvár* jelöltetett ki. A tiszt- viselők megválasztatása a következő eredményt tünteti föl, elnök: *Klein Ferdinand* temesvári II. ker. főparancs- nok, *alelnök*: *Péterffy Antal* aradi főparancsnok, titkár és főparancsnok: *Toldy Lajos* temesvári segédtsz. Választ- mányai rendes tagokul: *Szabady Frigyes* temesvári, *Simon Jenő* gyoroki, *Bárdy Kálmán* zámí, *Nyisztor József* pan- kotai, *Macsán György* orosházi, *Ruth Ede* pécskai és *Schór Albert* aradi; pötagokul pedig: *Gábríel Ferencz* és *Németh János* temesvári parancsnokok lettek megvá- lasztva.

— Érsekújvárott a majdnem teljes számban megje- lent tagok részvétele mellett f. évi március 26-án tartotta a tűzoltó század IX-ik évi rendes közgyűlését *Mészáros Kornél* főparancsnok elnöklete alatt a városház nagyter- mében. A közgyűlés napirendjének 6-ik pontját az indít- ványok tárgyalása képezte, melyekre a következő határo- zatok hozattak:

1. A gyakorlatok következőleg fognak ezentul meg- tartatni: minden vasárnap más osztály és minden 5. va- sárnap egy századgyakorlat; az ujonczok külön lesznek kiképeztetve. 2. Országának egy tágasabb helyiség fog

béreltetni, a szaklapok itt olvasás végett kitéve lesznek, ugyszinte a szakkönyvek is. Az őrszoba előtt egy fekete tábla fog alkalmaztatni, melyen a hivatalos értesítések kifüggesztve lesznek, valamint a hanyag vagy kizárt tagoknak a névsora. 3. 1884-ik évben az egyleti fennállás X. évfordulója alkalmával zászlószentelés fog tartatni; az ünnepélyt rendező bizottság a város előjárósága, a pártoló tagok és a század köréből alakittatik. 4. Több szer beszerzése szükséges lévén, ezek Seltenhoffer Frigyes és fia sopronyi gyárosnál határozatnak el megrendeltetni. A szivattyusok részére beszerzendő balták helyben készíttetnek. 5. Minden tag lakása egy táblácska által fog megjelöltetni, a mely táblán az illetőnek rangja is lesz kitüntetve. 6. A város, az egyik fecskendőjét a főparancsnok tanácsára és kérelmére Seltenhoffer Frigyes és Fiánál Sopronban átalakittatja és pedig azért e czégnél, mivel mind az egyletnek, mind a szomszédos surányi egyletnek általa szállított fecskendők nagyon szolidaknak és czélszerűeknek bizonyultak. 7. *Mészáros* Kornél indítványára határozatba ment, hogy ifj. *Farkas* Lajos s.-a.-ujhelyi főparancsnoknak és *Csorba* András ugyanazon egylet építésének, kik a városukat fenyegetett árvizveszély alkalmával a mentés körül szerzett érdemeikért O felsége a király által is kitüntetettének (az első legfelsőbb elismerésben részesült, másíknak az ezüst érdemkereszt adományoztatott), megérdemelt kitüntetésükhöz a főparancsnokság utján gratuláltassék.

— A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium a következő nyilatkozatot bocsátotta ki:

A dunántuli tűzoltó-egyletek kerületi szövetsége elnökségének mult évi november 26-án kelt beadványában foglalt azon kérdésére, vajjon a népiskolai tanítók, vagy esetleg gymnáziumi, középiskolai tanárok lehetnek-e az alakult tűzoltó egyletek tagjai, vezénylő parancsnokai, esetleg főparancsnokai? tudtára adom az elnökségnek, hogy nemcsak megengedhetőnek, de kívánatosnak is tartom, hogy a népiskolai tanítók valamint a középiskolai gymn. s realiskolai-tanárok, a mennyiben ezek ez által hivatalos teendőikben gátolva nem leendnek, oly jótékony célu egyletekben, minők a tűzoltó-egyletek, a tagságnak bármely fokozatán résztvehessenek. Budapesten, 1883. évi január hó 18-án. Trefort s. k.

— A pápai tűzoltó-egylet tagjai közt — mint a »Magyar Tűzoltó« írja — annak idején akkora lelkesültséget támasztott a hír, miszerint az orsz. szövetségi közgyűlés a magyar tenger partján fog 1884. évben megtartatni, hogy rögtön utazási pénztárt létesítettek, melyhez minden tag hetenkint tehetségéhez mérten járul. Ugyanily pénztárak vannak Győrött, Pozsonyban is, még pedig már nem jelentéktelen tőkével.

— A rezsicai önk. tűzoltó egylet mult hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlését. *Engel* Rudolf főparancsnok ez alkalommal előterjesztett évi jelentéséből kiemeljük, miszerint az ottani egylet mult évben egyetlen nagyobb tüzesetnél s kisebb veszélyeknél vétetett igénybe. Az egylet áll 213 tagból, kikkal mult évben 13 gyakorlat tartatott. A tagoknak vész esetén való gyorsabb allarmiroz-

közt, kéthangu jelzők osztattak szét. A tűzre tekintetben 4 részre osztott város minden ker. egy-egy vizibizottság alakittatott, az oltáshoz sz. vizről, állandóan és jó-eleve való gondoskodás k. gével. A leltár állása 2106 frt 73 krt tüntet elő, mult évi 844 frt 29 krral szemben, jelentékeny s. dást mutat. Bevétel volt 2461 frt 25 kr, kiadás 38 kr. Elismerés illeti a városi hatóságot de kül. szab. osztrák-magyar államvaspálya társaságot, nevezetes segélyben részesítik az egyletet. A jele olvasása és tudomásul vétele után a választások meg és pedig a következő eredménnyel: egyli megválasztattak elnökké: *Hopfgartner* Károly, főnokká *Engel* Rudolf, főparancsnoki helyettesekül: *lunger* János, *Kern* Mátyás és *Bayer* János. — kimutatás szerint van az egyletnek: 1 hydroforja nyomó és 1 nyomó fecskendője, szerkocsija, 550 löje, 2 vizes kocsija, 2 augsburgi dugólétrája stb.

— A zólyomi önk. tűzoltó egylet ugy látszik, hogy indult. Pedig örömmel üdvözölte a város kö. annak idején a létrejöttét. Örvendezve nézte k. 60—70 tagból álló diszes csapat gyakorlatait s büs. képezte a tűzoltó-egylet jó felszereltsége és kellő gy. sága. Rövid virágzás után azonban kezdetét vette eg. izgága embernek az áskálódása és kezdődött a hany. valy nyáron, a belakatolt (!) fészker deszkáinak ny. már csak rozsdás szereket láthatott az ember, elő. vart, buja fü nőtte be, jeléül annak, hogy ott többé. latok sem igen sűrűn szoktak tartatni. Ma már a vég. stádiumába lépett az egylet, s pusztán azért mi. gyógyó diszruhában parádézni megelégték a pa. kok; az addig is kénytelen-kelletlen türt figyel. végleg megunták a félrevezetett tagok. *Felvia*

A szepességi egyletek köréből.

Közli: Felvidéki.

1. Az iglói torna tűzoltó-egylet működő tagj. ruár hó 15-én tartott közgyűlés alkalmával a k. parancsnokok választattak, u. m. *Putsch* T. fő. nok *Marschalkó* I. alparancsnok, *Hajts* R. f. nok, *Hajts* L. *Lövy* M. *Schivetz* L. és *Thern*. kaszparancsnokok. — Ugyanezen egylet vála. kezdeményezte március 14-ikén tartott ülésében a tűzoltó-segélyegylet« alapítását, a mennyiben egy. kiküldött bizottság alapszabály tervezetét kevés. tással már el is fogadta. — Tagja lehet a segély. minden szepességi tűzoltó egylet, mely minden tagjáért évente 50 krt fizet. — A segélyezés t. haláleset vagy teljes munkaképtelenség esetében tartós, de nem teljes munkaképtelentég esetében megbetegedés esetében 200 napi tartamig n. 1 forint.

2. A löcsei önk. tűzoltó-egylet f. é. febru. délután 1/23 órakor tartotta rendes közgyűlésé. egyszersmind uj tagok is felvétettek. — Napirend. jelentés; 2. a választmány által megvizsg. 188. madások betérjesztése; 3. a leltár publikatív. összes parancsnoki állások és 4 választmányi tags.

abályok revíziója ügyében; 6. netaláni egyéb indítványok. — *Kollinay* Gusztáv parancsnok megnyitván a ülést, felolvastatott a terjedelmes évi jelentés. Az 1882. évi évben csak egy erdőégés volt. A gyakorlatok rosszul megváltak: az aktív tagok száma 128 és a tartalékban — Bevételet 865 irt. 83 kr. kiadatott 827 frt 8 kr, a költség alap áll 1044 frt 19 krból és az egyenruha alap 1044 frt 45 krból. Ezen évben egy vizes hordó és egy kőpenyva lesz beszerendő. Minthogy a mulasztásokérti bíróság nem találtatott célszerűnek, 100 frt bocsátatott parancsnokság rendelkezésére a végből, hogy szorgalmas tagok kitüntessenek. Ezután *Kollinay* Gusztáv választott főparancsnoknak, *Ormosy* Károly pedig első alparancsnoknak, jegyzőnek: *Markovics* E.; pénztárnoknak: *Wolff* A.; választmányi tagoknak a város kapitány és a főparancsnok *Bosnyák* Lajoson kívül: *Hoepfner* Gusztáv, *Probstner* Gyula. *Szönyey* Kálmán és *Scholtz* Gusztáv.

A március 4-ikén folytatólagosan tartott gyűlésen megválasztottak: második alparancsnoknak: *Fleischhaker* János; orvos: *Lindner* Ad.; szertárnok: *Bartholy* Sam.; zászlócsapatnál vezetőnek: *Schmidt* Gyula és *Wentz* Adolf; a szivattyusoknál: *Muska* Samu, *Bartholy* Samu, *nuelis* és *Böhm*; *Wolf* Gyula és *Palcsó*.

A tartalékban: *Zányi* József és *Dworzak*. — A költségessé vált egyéni szerelések megszerzésére 200 frt kifizetésre van igénybevétele.

(Folytatása következik.)

K Ü L F Ö L D.

A tüztől biztos színház mintája.

Jelen számunk fővárosi rovatában érintettük, hogy a városban épülő operaház számára elfogadtatott az »Aszfaleia« színház terve. Kedves kötelességet vélünk teljesíteni, ha e tárgyról közelebbi felvilágosításokkal is szolgálunk.

A görögből vett »Aszfaleia« (biztonság, védelem) alatt egy Bécsben a ringszínházi katasztrófa után kitalált társulatot kell értenünk, mely a színház építéskészítendő reformok kivételét tűzte ki célul. A megfogalmazott terv szerint, mely fővárosunk dalműszínházára is nyeri legelső alkalmazását, a színházak jövőben nem lehetnek.

A színház, az öltözők, a nézőtér stb mind kőből és vasból állítatnak elő. Csak maguk a világítótestek maradnak meg deszkáknak. A zsinórpadlástól függő kötelek drótkötelek által helyettesítettek. A színház hajtó erői kivétel nélkül a víznyomás működésére alapítottak; surlódások és illetőleg dörzsölődések által okozott melegezés a farészeknek tűzveszélynek okává nem lehet.

A színházot a nézőtértől kőfal választja el. A zsinórpadlást felett nyílás van a tetőn készítve, mely a füstök és a füst szabad kiáramlását teszi lehetővé. A nyílás fedő lemez egy van szerkesztve, hogy a vasfüggőny hirtelen azaz mintegy magától felemelkedik.

Maga a függőny több helyről, így a színházon kívül is lebocsátható. Ha tehát pl. a színház kigyulladására az utcáról előbb vétetnék észre, mint magában a színházban, (miként ez Schwerinben már tényleg megtörtént) úgy a vasfüggőnyt hajtó gépezet onnan is működésbe hozható.

Hogy vész esetén gyorsan és veszély nélkül kiüríthető legyen a színház, mindegyik karzatról külön lejárati vezet egyenesen a szabadba. Azonkívül 3 nagy kijárat nyílik minden emeletről a nézőteret gyűrű alakban körülövező lépcsőházba, illetve csarnokokba. Minden kijárat legalább 3 mtr széles és külön csarnokba száradzik. Minden karzatról 4 külön lépcsőn juthatni le; a lépcsők 2 $\frac{1}{2}$ mtr szélesek és csigaszerű kanyarulatokat nem képezhetnek.

A folyosókon tehát el nem tévedhetni, minthogy mindegyik külön és közvetlenül az utcára vezet. A kijáratok ajtóit egyetlen nyomás segélyével egyszerre mind kitarthatók; az így támadt nyílásokon a friss levegő kellő mennyiségben beáramolhat.

A nézők teljes biztonságán kívül gondoskodva van a színházon foglalkozó színészek és színházi munkásokról is. Először is a zsinórpadlástól nincs többé senki, mivelhogy maga a zsinórpadlás is megszűnik. A szoffiták között függő keskeny hidacsok is eltűnnek. A vászonra festett falakat és díszleteket többé nem kell senkinek leeresztetni; gép segélyével egy ember kényelmesen összegöngyölítheti vagy ismét kifeszíti ugyanazokat — alulról. A súlyosztókba sem kell lefáradni, annak rendeltetése is dirigálható a színházról.

Maga a színház területe ehhez képest és viszonyítva különösen az előtér vagyis a játszótér szélességéhez, sokkal nagyobb, tágasabb lesz az eddigieknél.

A nézőtér mennyezete végül úgy módosul, hogy nem a karzat és páholyok oszlopain, hanem magát a nézőtér félkörben övező falazaton nyugszik, mi által nemcsak a karzat közönsége nyer szabadabb kilátást: hanem egyszersmind egy helyesebb szellőztetési mód is elérhető.

Az operaházunknál keresztül viendő tökéletes megvalósításán kívül, a fentiekben ismertetett tervetnek egyes részleteit, egész helyesen már a várszínház átalakításánál is figyelembe vették.

— A harmadik színházépítés színhelye ez idén *Berlin*, lett. Az ottani nemzeti színházban április 4-én délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ óráig még próbát tartottak, melynek végeztével, midőn a személyzet eltávozott, a vasfüggőnyt szabályszerűen leeresztették s a gázt lecsavarták — s 12 órakor már nemcsak lángban állott az egész színház, de sőt a zsinórpadlás is zuhant. A megérkezett tűzoltók csak a szomszédházak védelmezésére voltak kénytelenek szoritkozni. Magából a színházról, bár 4 gőzfecskendő és sok nyomószivattyu működött, csak a ruhatár egy részét mentették meg. Emberélet magánál a tűznél és annak oltásánál nem esett ugyan áldozatul, hanem azért szerencsétlenül jártokról is tehetünk említést. Az oltás befejezése után fogantatba vett lehordása alkalmával az üszkös romoknak

egy fal beomlott és hét munkást maga alá temetett. Egy tüstént meghalt, a többi sikerült még élve megmenteni.

— Nisni-Novgorodban március 12-én az ottani cirkusz leégett. Oroszországnak tehát már másodszer jut ki cirkusz-égből: A cirkusz egy nagy fabarakban volt, mely az ott állomásozó 22. tűzérdandár tulajdonát képezte. A tűz este tizenegy órakor támadt és a tetőt valamint a teljes berendezést elhamvasztotta. A leégett épület tözsomszédságában volt a nevezett dandár raktára, melyben 3000 töltény és számos löporral telt láda volt. Ha az idejekorán érkezett tűzoltók nem lokalizálják a tüzet, a töltények és a löpor robbanása az egész városrészt elpusztíthatta volna.

— Exeterben a város lakóit három egymásra következő iszonyu durranás riasztotta fel álmukból. A rakparton három nagy raktár lángban állott. A tűz olaj és petroleum raktárban tört ki s az első robbanás is ott történt. Pár perc alatt a lángok két szomszédos olaj-raktárra is átcaptak s itt még kétszer történt robbanás. A raktárak fölött lakások voltak, melyek falait a robbanások veszedelmesen megrongálták. Az égő olaj végig ömlött a rakparton s tüzfolyamhoz hasonlított; egy a part közelében horgonyzó briggett a lángok elérték s ez teljesen leégett, a kapitány és emberei csak nagy nehezen menekülhettek meg. A három raktár menthetetlenül a lángok martaléka lett, emberélet azonban nem veszett oda.

— Parkettgyárégéshez, melylyel a budapesti tűzoltóknak már nem egyszer volt dolga, vonult ki a múlt hó folyamán Bécs tűzoltósága. Brigittenauban (külváros) a Platzer és Wölker cég szárító épületei borultak lángba a tulságos fűtés következtében. A gépházat a gyorsan megérkezett tűzoltók csak nagy erőfeszítés árán menthették meg. A szárító-házakat, melyek színültig telve voltak fával, valóságos lángtenger fogta körül s a meleg oly nagy volt, hogy az udvarban a fecskendezés folytán összegyűlt víz forrni kezdett. A tűz teljes két órán át dühöngött.

— Bécsből ápril 5-éről egy másik nagyobb tüzet is jelentenek. Nevezett napon ugyanis a freudenaui löverseny-téren a jokey-klub páholyában, a császári pavillontól balra tűz ütött ki, mely a heves szél következtében, a fából épült tribünök között rohamosan terjedt el. Mikor a tűzoltók 18 perc múlva megérkeztek már a császárpavillon is lángban állt és a tribünök megmentésére gondolni sem lehetett. A szomszéd épületrészek megmentése is kemény munka volt. Minthogy délután bádogosok foglalkoztak a bádogtető forrasztásával, azt gyanítják, hogy a tűz ezek vigyázatlansága miatt támadhatott.

— A »Mata fuegos« nevet viselő extinktörököt gyártó cég (compagnie française des extincteurs) megbukott, legalább — mint Párisból jelentik — a »Tribunal de Commerce de la Seine« kimondotta rá a csődöt.

— Jelen számunkat ápril 12-ikén azaz csütörtökön már lezártuk, a midőn a szövetségi titkár útján, a központi választmány legutóbbi, március, 18-ki ülésének jegyzőkönyvét hivatalból kezeinkhez kaptuk azon kérelemmel kapcsolatban, hogy ámbár a 12-ik órában vesszük csak a kéziratot, mégis szíveskedjünk azt e számba felvenni. A ki tudja, mit tesz egy összeállított lapot egy későn érkező közlemény kedvéért a 3-ik laptól kezdve újra tördeltetni, az megítélheti a különös kérelem teljesítésével járó áldozatunk nagyságát. Hanem midőn kedvetlenül bár, de mégis meghoztuk azt, egy hasznunk volt a

dologból s ez az, hogy melegiben hozhatjuk azo tűzvésznek a hírét, melyet lapunk zártakor — tehát törtökön, Londonból jeleztek táviratilag, s mely telme szerint *Mandalayban* két nap óta fékeves dühöng pusztító ellenünk. Már eddig több ezer há lángok martaléka, a nélkül, hogy gátat vethette a pusztításnak. — A minisztereknek, idegen hatalm veteinek palotái törvényszéki épületek, s a fogly égtek. Ez utóbbiakban sok megláncolt fogoly od. A kár több millióra rug. (*Mandalay*, a birmai l fővárosa, 1857-ben alapított; kopár síkságon fel város lakossága 120,000-et tesz.)

TÁRSADALOM.

— Gyászhir. — A nemzeti tornaegylet tagj lasztmánya a legmélyebb fájdalomtól áthatva jelent a magyar nemzeti tornászati legkiválóbb előharczo és nagy-szalatnyai *Matolay Elek* ügyvéd, a nemze egylet felejtetlen elnöke, a magyar országos tor egyletének elnöke, a debreceni, szegedi s arad egyletek tiszteletbeli tagja, Budapest főváros törv sági bizottságának tagja, az országos közoktaté tagja, a budapesti ügyvédi kamara, a budapesti kör választmányának tagja stb. f. évi ápril hó 9 reggeli 4 és fél órakor, rövid súlyos betegség tében, élete 47-ik évében az Urban elszenderült.

A megboldogult hült tetemei ápril hó 10- 4 és fél órakor szenteltettek be az egylet csarn aztán a nagyszámu küldöttségek kíséretében a uti sirkertbe szállítatának. Az elhunytnak, kibei zeti tornaegylet alkotóinak legkiválóbb tagját, le nebb, legbuzgóbb munkását s legfőbb szellemi gyászolja, tűzoltói téren is volt szerepe.

Mikor az 1868-ik esztendőben a budapesti oltó egylet a nemzeti torna egylettel egyesült, e ezen év december havában tartott közgyűlésen Eleket választotta meg az egylet első osztálypar nak, ki is e tisztet 1872-ig vagyis a nevezett l egymástól különválasztásáig viselte.

Másodszer, mint ezt lapunk olvasói is tu mult év nyarán találkoztunk *Matolay* nevével az ból, midőn a főváros tanácsa *Follmann Alajos* nése után a városi tűzoltók főfelügyeletével őt l. Az annak idején nagy feltűnést keltett eset ujjabb alkalom volt *Matolay* előtt arranézve, l jellemes ember megmutassa, miszerint a közü egyéni érdeket alá tudja rendelni. Tudvalevöl felajánlott nagy hatáskörű s még nagyobb fel járó diszes állást nem fogadta el, mert nem tar dőnek a szakértelmet par excellence in praxi me állás betöltésére — a maga ügyvédi diplomáját oltó intézmény létrehozatala körül annak idejé érdemeit. Nyugodjék békével!

Wölfei Mihály †.

Egy egyszerű polgárát kísérte ki március 6-án *Ké* az örök nyugalom helyére. Benne mi egy derék ba

ttünk, a községi önk. egyesület pedig szeretett *alparancsnokát* vesztette el!

Nem a nagy vagyon, vagy a fényes szónoki tehetség tündöklötetése; nem is valami kiváló politikai carriére megfutása jelzik az ő életét: és mégis »beláthatlan embertömeg, magas állása és alacsony sorsú, gazdag és szegény, különbség nélkül sietett a végtiszűsségére.« Honnan az igazi részvét ily megkapó nyilvánulása?

Wölffel Mihály a szó nemesb értelmében férfi, egész ember volt, ki a polgári kötelek lelkiismeretes teljesítése s a társadalmi terén való buzgó tevékenysége által tünt ki. Vagyon és társadalmi állása nézve egyszerű szerény polgár volt ő, de erényekben gazdag egyénisége méltó mintakép lehet. Életcéljául kitűnt ismert: családjának becsületes megélhetést biztosítani és polgártársainak a vészteljes pillanatokban segítségére lenni. Ezért jutalmul véi szeretettel, a szeretet melegével vették őt körül; polgártársai kitüntető tiszteletben részesítették, — bajtársai pedig szinte bálványozozták.

Csendben, ismeretlenül vélt működni s ime elhunytával egy egész város siet részvételével tanusítani, hogy nemcsak ismerték őt tevékenységéről, de méltányolni is tudták a működését.

Megmutatták Köszeg város polgárai, hogy egészséges polgári szűletől dobogtatott keblök nemcsak hevülni tud a jóért; hanem ismeréssel is képes adózni az olyanok emlékének, kik mint Wölffel a jó ügyért tettei készek; azon jó ügyért, mely magában véve nemes és megnevesíti azt, ki a zászlója alá sorakozik. Legyen ez a sír, mely derék bajtársunk fölött örökre bezárult, termékeny lajává azon fának, mely szép eszménk képleges értelmű megtesztőjként terebélyessé válván, meggyőződheteti majd a kétkedőket is hasznosságáról!

Ti pedig községi bajtársak, kiknek soraiból oly váratlanul eladta őt el a halál, vegyetek példát az elöltözöttről, ki élte magár kialudt fáklájának utolsó lobbanásáig kitartó bajnoka tudott lenni *üzemlő* egész éven át a tüzoltó ügynek. Ha miként ő külső ismerésre nem számítva, tovább buzgolkodtok és megjutalmazva ezitek magatokat a pusztá öntudat által is, hogy jót cselekesztek: megfelfáldozó s önzetlen ténykedésetek végre megszünteti majd azoknak balvélekedését is, kik ma oktalanul gunyolodva ítélnek el benneteket.

Mert éljön még, mert el kell jönni az időnek, amidőn dicsőség nem szegény lesz, ha valaki magát önkéntes tüzoltónak nevezheti! »6. á. (március) — írja a »Günser Zeitung« — 1/2 órákor kezdett a községi tüzoltóság *Stampf* Károly mászóparancsnok vezénylete alatt a halottas házhoz, melynek udvarában Wölffel Mihály koporsóval, fedett koporsója volt a ravatalon. A koszorúk egyikének szalagán a felirat állott: »a községi önkéntes tüzoltóegylet szentelt alparancsnokának«

Kevéssel a csapat felvonulása után megérkeztek a különféle küldöttségek. Így a városi képviselő testület a polgármesterral, után a helybeli tüzoltó egyesület parancsnoksága, továbbá a soproni, ombathelyi, rechnitzi, lockenhausi és langecki társaságok küldöttségei. A gyászének elhangzása s egy rövid imának meghallgása után, a Beethoven-féle gyászinduló hangjainál a menet megkezdte a halottas háztól. A koporsó előtt a községi tüzoltók mentek elő, utána pedig a gyászoló család, az elhunyt parancsnok társai és a külföldi küldöttségek haladtak.

A sírnál Schneller Vilmos lelkész tartott beszédet magasztalva az elhunyt polgári erényeit, ki miután a királynak és a hazának szolgált* mint békés polgár sem állhatta meg, hogy ne küzdjön szálabb rémes ellenünk, s tüz ellen. Béke poraira!

— A kaposvári önkéntes tüzoltó-egylet tisztikara a »csángó magyarok« hazatelepítésére gyűjtőívet bocsájtott ki, melyen a »tüzoltó egyesület« 5 frtot, *Roboz* István 2 frtot, *Galina* Ferenc 1 frtot, *Mosovic* Gyula 2 frtot stb. összesen 25 frtot irtak alá.

— A budapesti önkéntes tüzoltó egyesület által, segély alapjának alapítására. 1883. évi február hó 3-ik napján tartott farsangi összejövetelen a következő felülfizetések folytak be:

1. Acsúthi önkéntes tüzoltó szakasz	20 frt — kr.
2. Első magyar ált. biztosító társaság	10 » — »
3. Adria és Scurta bizt. társaság	10 » — »
4. Gróf Karásonyi Guido	9 » — »
5. Rempelen E. városi tüzoltó főparancsnok	7 » 50 »
6. Franco-Hungaris biztosító társaság	5 » — »
7. »Pannonia« szénbizt.	4 » — »

8. »Duna« biztosító	4 frt — kr.
9. »Fonciére« pesti biztosító	4 » — »
10. »Gizella« gözmalom	3 » — »
11. »Ganz«-féle gyár	2 » — »
12. »Lujza« gözmalom	2 » — »
13. Eperjessy János m. á. vasuti főellenőr	2 » — »
14. Gregersen Guilbrand parquette gyáros	2 » — »
15. Walsler Ferenc	2 » — »
16. Neuschloss Ödön és Marcell parquette gyárosok	1 » — »
17. Kornay István Ganz-gyári főparancsnok	1 » — »
18. Egy ügybarát	1 » — »
19. Egy jókedvű adakozó	1 » — »

90 frt 50 kr.

az az Kilencven forint 50 kr. o. é., — a mely összeget midőn itt nyilvánosan nyugtáznók, van szerencsénk egyszersmind a nemeskeblű adakozóknak az egyesület nevében köszönetünket nyilvánítani. Kelt Budapesten 1883. március 5-én a bizottság nevében *Herman* Ödön s. k. b. elnök. *Sadry* Zsigmond s. k. b. pénztárnok.

— A nagyváradai önkéntes tüzoltó-egylet, a tagok között szükséges egyetértés megszilárdítása céljából, társas estélyt rendezett az Apolló nagy termében. A csoportosulás esti 7 órákor kezdődött az egyesület őranyai helyiségében. Pont 1/2 órákor érkezett meg Mezey Mihály főparancsnok, Darvasy Sándor segédtsízt, Hegedüs Géza és Diósy alparancsnokok kíséretében. Az őrseg riadót fuvatott s az önkéntes tüzoltók, a városi tüzoltókkal egyetemben a szokásos tisztelgésre vonultak ki, érkező parancsnokuk elébe, ki szemlélet tartva a fegyelmezett csapatok felett, jelt adott az indulásra. A legpéldásabb rendben történt a bevonulás a városba, illetőleg az Apolló szálloda helyiségébe, hol már a pártoló tagok várakoztak az egyesület működő tagjaira. A nagy U alakban terített asztalok mellett aztán helyet foglalván, kezdetét vette a vacsora, mely alatt megindultak a pohárköszöntések. Az első hármat Mezey Mihály főparancsnok mondotta, jeligéül használva azt a régi jó közmondást, hogy »Háromszor iszik a magyar!« Az első toasztot felállva hallgatta végig a társaság s szívből-lelékből hangzott fel az éljen-riadó Magyarország legelső tüzoltója József főherceg nevének említésekor ki az országos tüzoltó-szövetkezet fővédnöke s az aicsúthi tüzoltó egyesület főparancsnoka. A második toaszt gróf Cziráky Bélát élte, az országos tüzoltó-szövetség elnökét. A harmadik pohárköszöntés már »pro domo« hangzott. Éltették ugyanis a nagy-váradai tüzoltó egyesület volt főparancsnokát s jelenlegi érdemdes elnökét dr. Fuchs Józsefet. Kevéssel a toaszt elhangzása után érkezett dr. Fuchs József ur a terembe. Szünni nem akaró éljenzés fogadta a népszerű elnököt. Ezután Fekete László emelt szót s az egyesület derék alparancsnokait Hegedüs Gézát és Diósyt élte. A toasztra szomjazó vig kedélyű társaság aztán Nagy Mártont kívánta hallani, ki engedvén a felszólításnak Darvasy Sándor ügyvédet élte. Számos pohárköszöntő hangzott még a teremben, melyeknek legnagyobb része Mezey Mihály főparancsnokot élte, ki városunk társadalmi életében áldásos mozgalmakat hozott létre s kinek társas életünk valóban igen sokat köszönhet. A vacsora alatt és után *Ilamza* Miska kitűnő zenekara játszott. Elmulaszthatatlan kötelességünknek tartjuk még megemlíteni, hogy a 120 terítékű bankett csak újabb dicséretet és elismerést vívott ki *Julier* bérlő kitűnő konyhájának és hamisítatlan borainak. A társaság hajnal hasadta felé oszlott széjjel a mielőbbi összejövetel reményében.

— *Hymen*. Korponay Ödön, lapunk kiadóhiválnak főnöke, március hó 27-én, egy, a budapesti önk. tüzoltóegylet részéről ki-vonult, diszörség jelenlétében vezette oltárhoz a kedves *Diossy* Katalin asszonyt. Násznagyokként *Bárány* a budapesti önk. egyesület főparancsnoka és *Csányi* a váci önkéntes egyesület egyik parancsnoka fungáltak.

— A barsi önk. tüzoltóegylet tagjai *Ferenc* napkor pompás fáklásmenetben vonultak ki *Tarnóczyra*, hogy a főparancsnok, *Széchenyi* Ferenc gróf iránt érzett őszinte szeretetök és határtalan tiszteletöknek, névnapja alkalmából is méltó kifejezést adjanak. Az egyesület elnöke *Kriesz* Ferenc szép beszédben üdvözölte a főparancsnokot, mire a nemes gróf meleg szavakban köszönte meg a megtiszteltetést. Azután megvendégelte a bajtársakat. A jó vacsora mellé felszolgált hegyleve nem mulasztá el megtenni a maga hatá-

* Wölffel Mihály t. i. 1847-ben a 48-ik gyalogezredbe soroztatott s 48 és 49-ben az olaszországi hadjáratot végig harcolta.

sát. Bucsuzáskor a fáklyák lángja mintha fényesebben tükröződött volna vissza a bajtársak ragyogó szemeiből.

— **Sátoralja-Ujhelyről** távirják* lapunknak f. hó 16-ról: *Molnár* István főispán a megyeház termében nagy számu diszes közönség jelenlétében ma nyujtotta át a kitüntetett Ifj. *Farkas* Lajos főparancsnoknak a legfelsőbb elismerést tartalmazó királyi leiratot, *Csorba* Andrásnak pedig az érdemkeresztet. A főispán ez alkalommal szép beszédet tartott, melyben a város polgárságát a haza s egymás iránti szeretetre, munkásságra buzdította. A beszéd mély hatást keltett és zajos éljenzéssel fogadtatott. Az ünnepély után 150 teritékü diszebed volt. (Bővebben a májusi számban.)

V E G Y E S.

— A »három fiatal tűzoltó« kérdésére, a már köz-zétett három kívül, még *négy* másik nyilatkozat érkezett be. Minthogy azonban ezek inkább a »Magyar Tűzoltó« sajátságos modoru válaszának sértő hangja által provokált heves, bár jogosult, viszonyválaszoknak tekinthetők; annál kevésbé sem adhatunk emez, a felvetett kérdést csak mellékesen figyelemre méltató, cikkeknek helyet, mert azt kiszabott terünk egyáltalában lehetetlenné teszi.

— **Kérdés.** 1. A magyar országos tűzoltószövetség közgyűléseivel kapcsolatosan tartatni szokott szerkiállításokon a jury által használt »manometer« egy példányát honnan és kitől kölcsönözhetné ki egy vidéki egylet, fecskendőinek a megpróbálhatása céljából? 2. A manometer alkalmazási módjának mikéntjére nézve kaphatnak-e a szövetség tagegyletei valami használati utasításfelét a központi választmánytól? Ohajtaná tudni, az érsekújvári önk. egylet nevében: *Mészáros* Kornél.

T Ü Z E K.

— **Ujpesten** március 30-án egy vizimalom a Duna partján kigyulladt s a magasra felcsapódó lángok olyan messze bevilágították a sötét éjszakát, hogy a fővárosi toronyórség indittatva érezte magát »nyílt tüzet« jelezni a főórségre. A nyomban kivonult órségek közül a városiak, miután az ujpesti uton egy parányi rakott tüzön kívül mit sem találtak, összeszidván az a körül melegedő tót napszámosokat, visszatértek őrtanyáikra, annyival is inkább, mert nekik a főváros vámsorompóin tul, egyedül Kőbányára szabad kivonulniok. Az önkéntes órség azonban, *Halász* Zsiga őrparancsnok vezetése alatt, tovább ki, egészen Ujpestre hajtattott, éppen akkor érkezvén meg a vész helyén a szerekkel, midőn az ujpesti önk. tűzoltók *Schober* főparancsnok személyes vezénylete mellett az oltási működést megkezdték. Egyesült erővel (rendelkezésükre állván az egész Duna) rövid fél óra alatt elfojták a tüzet, megmentvén mindazt, a mi menthető volt. A szivattyuk nyomására szükséges emberszám hiányán ugy segített *Halász* őrparancsnok, a ki mellékesen az atletikai klubbnál az ökölvívásnak r. tanára, hogy miután szép

szóra, pusztá felhívásra vonakodtak a segédkezésre kozni a báméskodók, sajátkezüleg (boxxal) terelte a s tyukhoz az erre alkalmasnak látszó egyéneket.

— **Tereskéről** írják lapunknak: Vidékünkre n rájár a vörös kakas. A mult napokban Jenőn égett ház. Legközelebb pedig a szomszéd Vadkert mezőban roppant tüz dühöngött. A tüz a volt haraházán támadt, és noha mindjárt észrevették, mégis a kendő is elromolván — kilenc lett melléképülesok szarvasmarhával és nagymennyiségü gabonával gok martaléka. Az ok még eddig ismeretlen.

— **Kardin**, Nagyvárad közelében lévő oláh f. nagy tüzvész dühöngött. Alig maradt egyetlen melyet a vadul pusztító elem megkimélt volna. Tetőre csapott át a láng s egy pár óra alatt az egész semmivé lett. Emberélet is esett áldozatul.

— **Sopronmegyéből** kaptuk az értesítést, hogy *Ivánfán* a kiütött tüz, a nagy orkánban olyan g harapódzott tova, hogy pár óra alatt 12 ház és cs a lángok martaléka. A *répcelaki*, *répceszemerei*, *c nagygeresdi* és *sajoskáli* önk. tűzoltók együttes buz na k sikerült csak a tüz továbbterjedését meggátó leégett házak kettőnek kivételével biztosítva voltak.

— **Kis Szelecsényben** tüz ütött ki, mely rövid alatt 6 takarmánnyal megrakott csúrt, a szalmakazal együtt elhamvasztott. A *kis-tapolcsányi* önk. tűz kellő időben megjelenve a helyszínen, a veszély ter megakadályozták. *Sümegh* János ottani földbirtól összes jelen volt tűzoltókat megvendégelé, jöllehet a csürok nem is az övéi valának.

— **Szlafov** faluban (Magyar Hradis mellett) kondult meg a vészharang, midőn a falubeliek ép házában ájtatos istentiszteletre valának egybegyűlv a templomból kiki haza és a vész helyére ért, — 4 let felett hirdette vijjongva a többé feltartóztatlan tenger a tüznek nagy hatalmát.

— **Forrón** (Abauj) nagy tüzvész dühöngött. A szél lehetetlenné tette az oltást és így történt, hogy 1 alatt 34 fő és 10 melléképület lett a lángok áldo. A tüz az egyik házról gyakran az ötödikre-ha csapott át, míg a mellette lévő csak később gyull. Egy egész ház sor égett le s mire a Szikszórol táv Forróra hívott tűzoltóság megérkezett, már csak tölgy romokat lehetett látni. A kár mintegy 12.000 rug; a házak egy rossz viskó kivételével mind bi voltak.

— **Görgön** (Szepes m.) — mint *Felvidéki* mu sunk értesit bennünket — rövid egymásutánban 3 volt, ugy hogy valószínű, miszerint gyujtogató üzi mesterségét a szegény községben. A második tüz 27-én ütött ki és hat parasztlakot pusztított el. 2 működés után is csak a *dományi* ifjuság hathatós gatása mellett sikerült a tüzet elfojtani, mert a régi fecskendő, mellyel a helybeliek tettek ki mihamar fel mondta a szolgálatot. A dományiak uj hydroforjukkal jöttek segítségére; ebből táplálha uradalmi fecskendőt is. A *löcsei* tűzoltóság is kiv tüzhoz, s a február 19-iki vészesetnél egyenese idejekorán való megjelenésének tulajdonitható, hog elfojtatott.

* Hogy, egy havi folyóiratnál szokatlan módon, abban a helyzetben vagyunk, miszerint távirati értesítést hozhatunk: ez is a Külföld rovatának végén érintett körülményben leli magvarázatát.

A magyar országos tűzoltószövetség irodája
 1883. évi májushó 1-ső napján Budapest bel-
 város IV. kerület Bástya utca 33. szám alá tétetik
 hova a jelzett naptól kezdve mindennemű postai
 demények intézendők.

Budapest, 1883. ápril 11.

Az elnök meghagyásából:

Pap Emil,
 titkár.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. Miskolc. Miért nem fogadja el? Az üdvözlő felirat
 egét várjuk.

— Sz. Lencsau A beküldött közleménynek, a más egyletektől
 ott hasontartalmu cikkek beérkezési sorrendjének részrehajlat
 megtartásával, helyt adunk.

— B. I. Arad. A beszédet társadalmi rovatunk a nyár folyamán
 milag hozni fogja.

— Egy közp. vál. tagnak. Ön kíváncsi tudni, mi tartott bennün-
 vissza a legutóbbi ülésen való megjelenéstől? A felelet egy-
 i! Sohasem szoktunk másodsor odatolakodni, a hová első
 ommal is csak a kötelességszerű érdeklődés és az ezen indító
 k félre nem értésébe vetett jóhiszeműség vezette lépteinket s
 l pusztán az ügy érdekében túrtuk el a kegyelemkenyérnek
 ink szokatlan, mert teljesen ismeretlen, keserű ízét.

A tisztelt

Tűzoltó-Egyleteknek

ajánlom a magyar országos, tűzoltószövetség legutóbbi VI.
 közgyűlésén Zala-Egerszegen ismét az Első-Éremmel ki-
 tüntetett

nyers és belül mézgázott

kendertömlőimet,

továbbá ruggyanta csigádadszivattyu-tömlőket,
 valódi amerikai ruggyanta nyomó-tömlőt, vízved-
 reket, mentőzsákokat, ugróponyvákat, vízmentes
 vászon-öltönyöket, öveket és mászőköteleimet, nem
 különben mind e szakmába vágó cikkeimöt a leg-
 jutányosabb árak mellett.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST,

sugár-ut és váczai körút sarkán a „FONCIÉRE“ palotájában.

TILLER H. ÁRJEGYZÉKE.

	frt	kr		frt	kr
főparancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsinór ötágú	1	50
legénységi sisak 4.—	5	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsinór	—30	60
parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral	10	—	1 pár fehér diszkeztü	—	70
tiszti bőr-sapka arany zsinórral 2.50	3	50	1 » » II. gombos keztü	1	—
legénységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakravaló	—	30
vörös posztósapka	1	25	1 » selyem vagy atlasz nyakravaló	—	50
» tricótsapka	1	60	1 » fehér vászongallér	—	15
gummi esőköpeny csuklyával	12	—	1 » jeladó sip (sárga rézből)	—20	60
tiszti zubbony arany zsinórral 15.—	20	—	1 » kéthangú jelző tiszti uraknak	3.—	3 50
altiszti zubbony	12	—	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból	—	35
legénységi zubbony	9.—	12	1 » tiszti sip-zsinór	3.50	5 —
finom szürke tricótnadrág 10.—	12	—	1 » tűzoltói kürt (u. n. századkürt)	4	50
» » tüffel » 8.—	9	—	1 » vörös kürtzsinór	1	50
zubbony és nadrág kék csikos vászonból	8	—	1 pár létrajelvény	—	16
tiszti karszalag arany paszománnyal	4	—	1 » fecskendőjelvény	—	20
legénységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény	—	20
méter arany paszomány 1.—	8	—			
» ál arany » —.25	1	20	(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)		
» ezüst paszomány 1.—	7	—	12 drb létrajelvénynyel ellátott gomb	—	60
» ál ezüst » —.25	1	20	12 » ugyanez kicsinyben	—	24
» arany zsinór 1.25	2	—	12 » finom sima domboru gomb	—	60
» ezüst zsinór 1.25	2	—	12 » középfinomságu gomb	—	36
» ál arany- v. ál ezüst-zsinór —.30	—	50	1 » lak derékszij 1.40	3	—
darab arany vállzsinór 1	—	—	1 » mentő kötél 3.50	4	—
» » háromágú 1	30	—	1 » balta 4.—	6	—

A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzátartozó szalag, valamint egyenruha, posztó és minden
 i tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

TILLER H.

BUDAPEST, Koronaherceg-(Uri)-utca 8.

SŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1882. december 31-én. TEHER

Tűzbiztosítás.		1881. évi nyeremény-számla: maradvány		I. Tűzbiztosítás.		Elhelyezett tőkepenz: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült budapesti városi takarékpénztárnál és magyar állami kincstári pénztárjegyekben		Részvényalapítók: teljesen befizetett 2 000 egész részvény a 10:0 forint	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1647061	15	1891146	87	1891146	87	150467	10	10000	10
261188	59	4308803	33	1850536	93	10000	10	2000000	2000
2895	14					1166400	1166	1000000	1000
30265	24					321000	321	500	500
452	31					1342800	1342	1000000	1000
						214200	214	1801146	1801
						397000	397	1801146	1801
						32132910	321329	23186	23
						1516185	15161	201186	201
						4792130	47921	31975	319
						2177258	21772	300309	300
						1671781	16717	31834	318
						16051757	160517	194015	194
						6617150	66171	39884	398
						4299979	42999	234050	234
						2752874	27528	701975	701
						2000	20	823532	823
						121000	1210		
						612650	61265		
						3299844	32998		
						1787581	17875		
						2245261	22452		
						8333201	83332		

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1882. december 31-én. TEHER

Tűz-, Szállitvány- és Jégbiztosítás.		1881. évi nyeremény-számla: maradvány		I. Tűzbiztosítás.		Elhelyezett tőkepenz: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült budapesti városi takarékpénztárnál és magyar állami kincstári pénztárjegyekben		Részvényalapítók: teljesen befizetett 2 000 egész részvény a 10:0 forint	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
114282	08	1891146	87	1891146	87	150467	10	10000	10
125469	43	4308803	33	1850536	93	10000	10	2000000	2000
549840	44					1166400	1166	1000000	1000
311540	44					321000	321	500	500
70666	10					1342800	1342	1801146	1801
8920	59					214200	214	1801146	1801
10836	74					397000	397	23186	23
30106	85					32132910	321329	201186	201
24314	29					1516185	15161	31975	319
64285	59					2177258	21772	300309	300
40775	41					1671781	16717	31834	318
26797	85					16051757	160517	194015	194
14309	29					6617150	66171	39884	398
159041	96					4299979	42999	234050	234
10171	24					2752874	27528	701975	701
						2000	20	823532	823
						121000	1210		
						612650	61265		
						3299844	32998		
						1787581	17875		
						2245261	22452		
						8333201	83332		

Budapest, 1882. december hó 31-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:
 Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes, Lévy Henrik, Ormody Vilmos, igazgató. Ullmann Károly Pál, aligazgató.

A fenti számválakat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyeztetve a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Budapest, 1883. február hó 23-án.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:
 Kacziniczky János, elnöke. Kacziniczky János, elnöke. Kacziniczky János, elnöke.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYELEKNEK DINTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: PAP EMIL, szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

7. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr.,
félévre 1 forint 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kir. postahivatalnál és a szerkesz-
tőségnél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 forint

fél 6 forint; negyed 3 forint; egy a hasábos-sor
12 kr. és mindíg 30 kr. bélyegdíj.

Legyen a béke újra szent.

Amerikában történt. Nagy lakoma volt. Felkötöttek boldog-boldogtalant, a többek közt a saját is. Egy jelenlevő hírlapíró erre indítva érezte magát felelni s miközben ő is felköszöntött valakit övetkező hasonlattal élt:

»A nyilvános életben a sajtónak éppen olyan szerepe jutott, mint a családi életben az anyósnak. Mindenki fél tőle, de senki sem szereti. Eleinte minden, mig mindenkivel szörmentében bánik, amig elment dicsér; köztiszteletnek örvend. De mihelyt tőlődni kezd és kedvezőtlen bírálatot mond; utul a házastársak közösen vallott hő óhajta ez: »az ördög vigye el az anyóst!«

Sorsát senki el nem kerülheti. A »Tüzoltó Közlöny«-nek is elkövetkezék a kikérülhetetlen este.

Mig nemes föllendüléssel elismerőleg szolt azoknak a kikérülést az elismerés méltán megillet — viszont a hízelgő nyilatkozatokat, állandó dicséretet volt ma hallani. Hanem mikor bírálatot is kezdett dani, egyszerre felzudultak ellene mindazok, a kik vagy más tekintetben találva érezték magokat. Azonban távol áll tőlünk megütöközni e felszólalón. Természetes visszahatásnak tekintjük azt, hogy sibi proximus! Sőt ellenkezőleg az fájt a igazán szívünknek, ha ugynevett nagyuri fel észrevenni sem tartották volna érdemesnek a szükséges hangon elmondott megjegyzéseinket.

A mely szerv a kívülről jövő behatásokra élesen reagálni tud, az életképes szerve az organiszma; a melyik erre képtelen — az beteg.

A központi választmány, mint a hazai tüzoltó szervezetek szövetségének az intéző főszerve, élénken állt, tehát — *nem beteg*. Most már senki sem kérdhetik abban, hogy országos választmányunk

csakugyan érdemes ama bizalomra, melyet mi neki annak idején előlegezni nem késedelmeztünk.

A reagálás ugyan kissé túlerős hangú: elanynyira, hogy bár Pap Emil neve figurál alatta jegyző gyanánt: szinte hajlandók volnánk kétségbe vonni azt, hogy csakugyan ő szövegezte a lapunkkal foglalkozó pontját az alább olvasható közp. választmányi ülés jegyzőkönyvének. Hanem a reactio, a történet tanúsága szerint, még soha sem volt kiméletes. Még akkor sem, ha felülről jött. S miként lehetett volna ép a mi kedvünkért a jelen esetben kiméletes midőn mi magunk kiméletlenek valánk?!

Igen! Kiméletlenek voltunk! De nem azért, mintha ez volna természetünk, avagy a »Tüzoltó Közlöny« hasábjain ezt a hangot állandósítani lett volna a szándékunkban. Ha nem kiméletlenek valánk oly értelemben, mint az orvos szokott lenni, a ki, mint az egészségnek hivatott óre, a szervezet káros részeinek eltávolítása, beteges állapotának megszüntetése céljából, nem haboz oly eszköz avagy orvosszerhez nyulni, a melylyel — jól tudja előre! — visszahatást és fájdalmat is fog okozni.

Mi a központi választmány *egy felfogását* betegesnek tartottuk. Helyes, egészséges gyanánt elfogadni azt a határozatát sehoggy sem valánk képesek, a melynek értelmében a szövetség és a nemes ügy céljainak hathatós előmozdítására, a budapesti önképzőegylet által nagylelkűen felajánlott »Tüzoltó Közlöny« a helyett, hogy felhasználtatnék és erkölcsi támogatásban részesülne a választmány által, teljesen magára hagyva, árván, gyámol nélkül a saját sorsára bízatik!

Ezt mi a sajtó befolyásának kicsinylésével egyértelműnek véve, kihívást láttunk benne, miután e felfogását a választmánynak csak kedvezőtlen prognostikonú veszedelmes bajnak tekinthettük: áldozatul dobva a jelennek háborítlan nyugodalmát, egy

állandóan derült jövőnek az érdekében harcot kezdetünk.

Ha az egyéni érdeket felibe helyeztük volna az ügy érdekének, mi sem lett volna egyszerűbb, mint szó nélkül napirendre térni oly dolgok felett, a miknek a bolygatása csak kellemetlenségeket okozhat mi magunknak is. De mi nem szoktunk kitérni a veszélyek elől! Ám legyünk mi az áldozat, de győzőn maga az ügy, melynek a javáért küzdeni érdemes!

Ez esetben lapunknak, az általunk újból megteremtett »Tüzoltó Közlöny«-nek a java s azzal együtt a sajtó tekintélye forgott kockán. És mi sikra szálltunk e kettőnek az érdekében. Fájt a szívünk, midőn érdemekben megöszült, legtekintélyesb bajnokait jó ügyünknek kellett megtámadnunk; de arcunk nem mutatta a belső vívódást s kezünk nyugodt maradt. Sütkérezhattünk volna a szerkesztésünk mellett megjelent első számok keltette kedvező ítélet derűs napfényében — és mi sűrű felleget kergettünk az égre. Borussá tettük a látóhatárt s vilálmot cikáztattunk.

»Támadtunk« igaz, de sohasem »az igazságtól eltérően!« Kiméletleneknek kellett lennünk; olyanok valánk. Demonstrálnunk kelle, hogy a sajtónak igenis van befolyása, van hatalma, melyet, ha felhasználás helyett, kicsinylő lenézéssel eldob magától a választmány, hát nemcsak az ügynek, hanem önmagának is árt! És mi demonstráltuk ezt is a legridegebben. Meg egy lépés s a közvélemény, mely a megtámadott központi választmányi tagok személyének képviseletében a »Tüzoltó Közlöny« ellen jogosan felleget fordult, maga a választmány ellen is fordult volna.

De ez már nem volt célunk, ezt már magunk sem akarnók. Csupán éreztetni kívántuk a központi választmánynyal, hogy a lap sorsával való mit sem törődés, a »Tüzoltó Közlöny«-nek megadott teljes függetlenség, (a mi egyértelmű az erkölcsi támogatás, kellő utbaigazítás és tetteges gyámolítás hiányával), sem ügyünknek, sem a választmánynak, sem senkinek hasznára nem lehet. S nagy örömmel vetjük tudomásul, hogy újabb átiratára a budapesti önk. egyletnek, az általunk óhajtott felfogásnak értelmében határozott a t. választmány.

Hogy egyuttal szükségesnek látta lapunkról is megemlékezni s hozzá nem épen hízegő hangon, ezt — mint fennebb hangsúlyoztuk — mi természetesen találjuk s nem is vesszük zokon. Sőt még csak azon különös állítások cáfolatába sem bocsátkozunk, — pedig megtehettük — a miket a hivatolt 8-ik pontja a jegyzőkönyvnek, hosszú praemis-

A ki figyelmes olvasója lapunknak mult szeptember hava óta, az ugy is reducálni fogja állításokat az illető pont stylizálójának nagyor subjectiv felfogására; a ki pedig nem kísérté lap általános irányát figyelemmel, annak ajánljuk a folyásunk mellett szerkesztett számok szives vilámozását és meg vagyunk győződve, hogy az megalkotandó objectiv ítélet nem lesz azono jegyzőkönyvben foglaltakkal.

Ha absolute nem reflectált volna a közp választmány megjegyzéseinkre, akkor elveszet tekintettük volna lapunknak ügyét. Igy nyugod nézünk a »Tüzoltó Közlöny« jövője elé. Nyugodert meggyőződést szereztünk magunknak a hogy szavai nem hangoznak el nyomtalanul, mi a »kiáltó szó a pusztában«; hanem meghalljal figyelembe veszik azokat tüzoltó körökben alafent egyiránt, mert meggyőződünk arról, hogy a rény »Tüzoltó Közlöny«-nek van befolyása! M a t. központi választmány volt szives ezt kimond. Egyelőre ugyan negativ becsü csupán e nyilatka de háttere már ma is positiv értékü! Mert ha ily irányban, még lesz más irányban is a hatása!

Egyet azonban ezuttal is ki kell jelenteni ez az. hogy ha kiméletesebbek leszünk is ez az intézők iránt: uszályhordozóvá, készköteles galélekké sülyedni nincs szándékunkban; s ha vesebbet foglalkozunk is majd az intézőkkel és bet magával a szakkal: a nyilvános kritika tárgy tenni azt, a mi az elé tartozik, ezentul sem f vonakodni. Mert a valódi férfi nyilt sisakkal és nem buvik sem álarca, sem zárt ajtók r hogy érveléssel támogatható véleményének nyilvánítása helyett, egyszerűen valótlannak b gezzen olyan dolgokat, melyeket *restellni lehet gyen nélkül: de tagadni nem!*

És most visszatérhetünk a régi mederb ismert és mindenki által osztatlanul helyesne clarált rendes kerékvágásba. Nem bizonyítjuk s hosszasan, csak lelkünknek igaz örömevel szerűten constatáljuk, hogy szivesen tesszük ez epéskedés zordon sphaerájából repeső örömm nulkunk az enyhébb éghajlatnak örökké derült, kék ege alá; hová visszatérve, hogy voltak feladatunknak, a melylyel rég tisztában vagy melyet rövid időre, csak is a látszat kedvéé lánk kénytelenek szemünk elől tévesztetni, — a szép, a helyes, a valódi feladatnak meg f felelni: az iránt — egyedül rajtunk állván a zonyítás — nem sok okunk lehet kétkedni. Az tud szeretetre méltó is lenni!

A vihar elvonult. Legyen a béke újra szent! permetezzék a fejünk felett összegyűlt terhes egkekből a jótékony eső. Áldásthozó szokott az ni, mert termékenyebbé teszi a talajt. Vessük bele előkészített, jól megforgatott termőföldre a tiszta ának konkolymentes s csirázásra képes magvait.

Markusovszky Béla.

Királyi adományok. Ő felsége *Mátyfalva* ref. egyházközségnek, ett temploma helyreállítására *kétszáz* forintnyi segélyt; *Bregza* községnek elemi csapások által sújtott lakosai felségélyezésére *négy száz* forintot adományozott.

Uj egyletek: A *dorožsmai, farádi, vereckyei, török-kanižsai, ifjovai, Jatrekő-szent-miklósi* és az *uj-aradi községi* tűzoltókar szabályai a m. kir. belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

— Uj törvényjavaslat. A tűzkár elleni biztosítás terén asztalt visszaélések megakadályozása iránt, a kormány vényhozási uton szándékszik intézkedni, Mint értesít- z, az e tárgyban készítendő törvényjavaslat a kereske- ni miniszteriumban már munkába vétetett, s elkészülése én azonnal a minisztertanács tárgyalása alá fog bocsát- ni. Mint az e tárgyban ülésezett enquête tanácskozmá- iból tudjuk, e törvényjavaslat alkotására, különösen az nevezett mozgó ügynökök lelkiismeretlen eljárása s ől kifolyólag a tulbiztosítással üzött visszaélések szol- attak okot.

— A gőzkazánok használati engedélye. Mult év októ- 22-én megjelent számunkban regisztráltunk egy tűz- et, melynek *Mátyfalván* (Ugozca) a cséplő gép kémé- ből kicsapódó szikrák valának okai. Ma örömmel jelent- ük, hogy az ebből származott vésznek, (tudvalevőleg épület, két templom és 10 gazda összes takarmánya, onája lett a tűznek áldozatává) kettős haszna lett. Az ilk haszon az, hogy *Mátyfalva* községében tűzoltóegy- alakult s a másik a közmunka és közlekedésügyi mi- ternek, valamennyi közigazgatási bizottsághoz intézett. rendelete, mely a következőképen hangzik:

Tudomás és mihez tartás végett ezennel értesitem a igazgatási bizottságot, miként az 1852. nov. 25-én legfelső határozat folytán, a szétpattanás veszély- meggátlása végett mindennemű gőzkazánoknál meg- andó biztonsági szabályok iránt 1854. február 11-én dott és jelenleg is alkalmazásban levő szabályrendelet 54. orsz. kormánylap 61. sz.) 22-ik §-ában foglalt ha- zatoktól eltérőleg, elvileg megengedem, hogy oly gőz- ánok használati engedélye is kiadassék, a melyeknél a rkezetnél fogva a fűtött felületnek bizonyos része nem et borítva; de csak akkor, ha az égési termények által ztett felület megtüzesedésének meggátlása végett az si termények előbb oly nagy, vízzel hűtött felületeken znek végig, a melyek közönséges tüzelés mellett (hely- zt és locomobil kazánoknál) 20-szorta, mestersé- en szított tüzelés mellett pedig (lokomotivoknál és ókkal élesztett tűznél) 40-szerte nagyobbak, mint az sz szorstély-felület.

HIVATALOS.

— Figyelmeztetés.* A magyar országos tűz- oltó szövetség tagegyletei, de a Magyarorszában létező valamennyi tűzoltó egyletek is saját érdekeik- ben fölkéretnek, miszerint jelen hirdetménynek a »Tűzoltó-Közlöny«-ben megjelenésétől kezdve, az országos tűzoltószövetség központi választmányához intézendő levelezéseiket, nemkülönbén a küldendő érték és pénzeket, további intézkedésig ezen cím alatt: »Follmann Alajosnak« mint a magyar országos tűz- oltó szövetség alelnökének. Budapesten IV. zöldfa- urca 32. sz. a. küldjék. Ellenkező esetben a választ- mány, illetve az elnökség, a bekövetkehető mulasz- tásokért vagy károkért, felelősséget nem vállal.

Follmann Alajos,

a m. orsz. tűzoltó szöv. alelnöke.

— Sz. ¹³⁵/₁₃₈₂ Van szerencsénk a t. társparancsnokságokat tisztelettel értesíteni, miszerint Ábrányi József, Fröhlich Alajos, Horváth Lajos, Karvázy Árpád és Macskásy Miklós köztűzoltók tűzőri kötelezettségeik nem teljesítése miatt, a fegy. szab. 4. és 8. §-ai alapján egyletünk kötelékéből kizárattak. A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet parancsnok- ságának 1882. december 3-án tartott üléséből. *Deák Pál* s. k. főparancsnok. *Modt Alfréd* s. k. segédtsizt.

JEGYZŐKÖNYV

a magyar országos tűzoltószövetség központi választmányá- nak 1883. évi március hó 18-ik napján délelőtt 9 és foly- tatólag délután 3 órakor Budapesten a régi városház tanács- termében tartott üléséről.

(Folyt. és vége.)

8. A budapesti önkéntes tűzoltóegylet kérvénye, mely- ber a szövetség titkárnak a „Tűzoltó-Közlöny“nél „hiva- talos rovat vezetője“ címmel leendő alkalmaztatását kéri.

A kérelemnek készséggel hely adatván, a folyó évi január 6-iki választmányi ülés idevágó határozata azzal egészített ki, hogy a szövetség titkára a lap szerkesz- tésében ezentul, mint a hivatalos rovat vezetője vegyen részt oly módon, hogy mint szerkesztőségi tagnak köte- lezettsége és felelőssége csak a hivatalos rovatra ter- jedvén ki, e rovatot aláírásával megerősítse. — Miről a budapesti önkéntes tűzoltóegylet parancsnoksága értesit- tetni határozattik. — Egyuttal pedig — minthogy a »Tűzoltó- Közlöny« jelenlegi iránya több oldalról fölhangzott »fölszó- lamlások szerint« azon céljától, hogy a tűzoltóintézménynek hazánkban terjedését, mint szakközlöny előmozdítsa, eltér; miután továbbá a benne foglalt közlemények egy része vagy a szakmába nem vágó sőt közérkölcsiségbe ütköző cikkeket, vagy pedig személyeskedésen alapuló s az igazságtól eltérő támadásokat tartalmaz; végül pedig, mert ezen eljárásával nemcsak a budapesti önkéntes tűzoltó-egyletnek, hanem az országos tűzoltószövetségnek is fegyelem érdekében nélkülöz- hetlen tekintélyét sérti és a vidéki tűzoltóegyletekkel szemben oly magatartást követ, mely — a mellett, hogy a budapesti

* Pap Emil szövetségi titkárnak beállott súlyos betegsége foly- tán vált szükségessé.

vidéki tűzoltóegyletek között már is észlelhető idegenkedést és meghasonlást idézett elő — általános megbotránkozást kelt: — a budapesti önkéntes tűzoltóegylet parancsnoksága megkerestetni határozta, hogy a »Tűzoltó-Közlöny« szerkesztésére ezentul laptulajdonosi jogánál fogva szigorú felügyeletet gyakoroljon és ez által az illető közegek részéről a tűzoltóintézménynek inkább kárára, mint hasznára eddig követett eljárásnak véget vessen: a már megtörtént sérelmek orvoslása, illetve az ezek által földézett kedvezőtlen hangulat megszüntetése tekintetéből pedig — a mennyiben a jelzett cikkeknek a lapba való fölvételéről előzetes tudomással nem birtunk azokat magáévá nem tette, — ennek nyilvánosságra hozatalát az intézmény érdekében hivatásának tekintse.

9. *Mozog István fumei alparancsnok*, egy az ottani egylet gépésze által készített *vízszóró hengert*, mely függélyes állású tengelyen forog s a belenyomott víz által hozatik mozgásba; továbbá egy a fumei egylet által mintául beszerzett *új szerkezetű tömlőkapcsoló csavart* bemutat s ezen tárgyak közül a vízszóró készülékre nézve annak feltalálója részére a szabadalmi kieszközlését, a csavarra nézve pedig annak megbirálását kéri.

Miután szabadalomért az e részben fenálló szabályok értelmében a feltaláló személyesen tartozik folyamodni: a kérelem ezen részének hely nem adathatik; mindazáltal azonban a bemutatott tárgyak — gyakorlati alkalmazhatóságuk megítélhetése szempontjából — a budapesti önkéntes tűzoltóegylet és a fővárosi tűzoltótestület parancsnokságának, hírneves hazai tűzoltószergyárosaink (Walser, Seltenhofer, Geittner) meghallgatása mellett együttesen eszközözendő megvizsgálás végett oly megkereséssel származtatnak át, hogy a vizsgálat eredményét előtüntető birálatukat a szövetség elnökségéhez beterjeszteni ne terheltesse.

10. *Mozog István mint a fumei egylet képviselője* a központi választmány és közgyűlési székhely parancsnokságának a *közgyűlés előkészítése* körüli együttes működésénél követendő eljárás tekintetében fölvilágosítást kér.

Az együttes működés tekintetében az előmunkálatokra vonatkozólag tett intézkedések kölcsönös közlése lévén első sorban szükséges, a mi ezenkívül esik, arra nézve a fumei egylet parancsnoksága bármikor a szövetség elnökségéhez fordulhat, miről *Mozog István*, az egylet képviselője nyomban értesített.

11. Ennek kapcsában *Bárány Nándor Ernő* központi választmányi tag — hivatkozással arra hogy a szövetség korábbi közgyűlései alkalmával rendezett ünnepélyeken fölhatalmazással nem bírók és arra nem hivatottak által oly nyilvános szónoklatok is tartattak, melyek nemcsak hogy a tűzoltó intézmény körébe vágók nem voltak, hanem ezenkívül az ügyre káros befolyást is gyakorolhattak volna, — elérkezettnek látja az időt arra, hogy *hasonló tárgyú szónoklatok tartásának megállítására* már a fumei közgyűlést illetőleg intézkedés történjek.

A tett indítvány elfogadtarván, határozatott, miszerint a szövetség közgyűléseivel egybekötött ünnepélyek alkalmával nyilvános szónoklatokat csak az és csak akkor tarthat, a ki és a mikorra azoknak tartására az ünnepély helyének rendező bizottsága, vagy a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya által meghatalmaz-

minden politikai, vagy egyéb sociális tendenciát tisztán az intézmény körébe vágó tartalommal kell.

12. A következő választmányi ülés határideje vén napirendre

annak a folyamatban levő munkálatok előaképezt leendő kitűzésével az elnökség bízatik meg.

Ezzel a napirend tárgyalása befejeztetvén az ülést esti 7 órakor bezárja. Kelt Budapesten, 18 március 18-ik napján. Gróf Cziráky Béla s. k. elnök. Emil s. k. jegyző.

FŐVÁROS.

Az 1885. évi országos kiállítás.

Mattekovits h. államtitkár, mint az 1885. évi pesti általános kiállítás országos bizottságának elnöke, a következő sorok közzétételére kértünk fel:

Felhívás a hazai közönséghez!

Negyven éve, hogy iparkiadítás és husz éve, hogy a kiállítás az ország fővárosában tartott. Ezen idő alatt, Magyarország egyes városaiban, majd a külföldön sűrű egymásutánba kiállítások, melyeken a hazai termelők hazafiai kötelességük részét vettek, bár csak kivételes esetekben várhattak oly anynyókat, melyek a hozott áldozatokkal arányban állottak.

Most, a midőn általánosságban terjed az a meggyőződés a hazai ipar fejlesztése a legfontosabb és legsürgösebb feladatközé tartozik, a hazai ipar állapotával, termelési képességi hiányaival alaposan és rendszeresen kell megismerkednünk, ohaj, hogy a külföldi iparczikkek iránti előszeretettel levő szükségleteink fedezésénél hazai iparunk termelvényeivel for csak akkor teljesülhet, ha egy rendszeres általános kiállítás tüntetjük a nemzet színe előtt azt, a mivel rendelkezünk.

Ezen irányelvektől vezéreltetve, az 1883. évi XII. t. c. ország. általános kiállításnak Budapesten, az ország fővárosában társadalmi, értelmi, anyagi és forgalmi erők központjában megtartását rendeli el.

A kiállítás általános, azaz nem kizárólag iparkiadítás gazdasági és állatkiallításokkal, úgy nemkülönben közölké művészeti, tűzoltói stb. tárgyak kiállításával kapcsolatos lesz.

A kiállításnak ezen általános jellege folytán alkalom arra, hogy közgazdasági és közművelődési helyzetünk egészelmében feltárassék. Most lesz lehetséges előképben feltűni ipar relatív helyzetét és fejlődésének aránylagos fokozatát hasonlítva a mezőgazdaság, valamint a művészet állapotával.

Ezen kiállításán alkalom fog kínálkozni arra, hogy könnyen felismerhesse, mennyiben és hol nyerhet a mezőgazdaság és művészet részéről támogatást és vizont. Az iparos följárni azon forrásokat, melyeket az ország mezőgazdaságának a feldolgozásra szükséges nyers anyagok alkalmas beszerzésekor, holott eddig ebbeli igényeinek kielégítésénél a külföldre fordult. A földműves, az állattenyésztő, a gazda vizont közelebb fogja látni a hazai ipar termékeit és sok esetben csodálkozni azon, miért nem szerezte be eddig is szükségleteit az országosainál. Az ismeretek tágulása kölcsönösen oda fog hatni a belföldi termelés és tevékenység piacza kibővítésére, a forgalom nagyobbodjék és hogy a hazai ipar és a hazai iparsaját hazájában állandó piacot biztosítson magának.

A kiállítás főcélja ennél fogva a magyarországi kézműipari tevékenységnek, valamint az ezekkel kapcsolatos művelődési törekvéseknek hű képét nyújtani, célja a létező iparfejlesztési intézménynek feltüntetése, javítása és újabb létesítése, a közlekedési közök kiterjesztése; célja továbbá, hogy lehetővé tegye a közölké képben a művészetnek és a tudománynak az iparra és tevékenységükre való alkalmazását és ennek ez irányban való befolyását is felismerés és e befolyás nyomán keletkezett gazdasági változásokat a

viszonyait feltüntesse; végre hogy az ország egyes vidékeit és előállítási képességükről közelebbről felvilágosítsa s az olytán netán keletkező öntudatos kezdeményezéseket támogatásra és fejlesztésre váró iparágak felvirágzását elő- a, s a létezőnek fejlődésére, annak megismertetése által al- szolgáltasson s általában, hogy a jövőben vetett bizalmat körben megerősítse.

cél előmozdítása végett az anyag és technologia szerint ren- csoportokban a kiállítás lehetőleg teljes, áttekinthető képet jteni az illető iparüzésről s annak rendelkezésére álló esz- l, a nyers anyagoktól kezdve a legtekélyesebb műipari rész-

lindezeknél fogva hazánk anyagi jólétének emelése érdeké- es bizalommal reméljük, hogy Magyarország közönsége a s minden ágában élénk részt veend az 1885-ik évben Buda- negtartandó kiállításon.

ifejezvéen ebbeli reményünket, a kiállítás sikerének érdeké- r most egy nagyfontosságú kéréssel fordulunk a kiállítani ozó közönséghez.

kiállítás sikerének, valamint abból az országra háramlandó előnyöknek érdekében kérjük a kiállításban résztvenni szán- at, hogy a gyakorlati működést tartsák szem előtt, hogy arra zenek, hogy iparunknak és gazdaságunknak életrevalóságát, ti értékét és használhatóságát ismertessék meg, s ne kíván- es, de a gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak a tását.

em a rendkívüliségek, a sajátlagosságok megismertetése fog a válni az országnak és magának a kiállítóknak, hanem az, adjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkát tudunk ni, hogy gondosan ápolt egészséges és messze távolba is el- tó ipari és gazdasági terményeinkkel kiálljunk a versenyt más -eli nagy versenytársainkkal. Ez alkalommal azon jogosult nek is kifejezést adunk, hogy az ország vagyonosabb osztá- kodni fognak iparosainknál oly megrendeléseket tenni, me- részt a kiállítás díszítését képezhetik, másrészt iparosainknak t szolgáltatnunk versenyképességük kimutatására.

adatiuk a tisztelt közönséggel, hogy a megtartandó buda- kézes orsz. kiállításra vonatkozó mindazon közleményeket, kők ismerete a kiállítani szándékozóknak kívánatos, a leg- elő állat kért. rendezők.

ddig is maradtunk figyelmesebbül a hazai közönséget, hogy andó tárgyak bemutatására. Határidőül az évi december 31-ikét il.

etalan kívánt felvilágosítások és értesítések egyidejűleg az évi budapesti általános kiállítás országos bizottságának hiva- yiségében (Budapest, Ferenc-József-ut. 6. sz. a., továbbá az Brassóban, Budapestben, Szegeden, Debrecenben, Nagy-Vár- tumban, Kassán, Kolozsvárt, Miskolcon, Pécsen, Pozsony- oronban és Temesvárt alakítandó kerületi kiállítási bizottsá- : végül a Budapestben, valamint a fentebb megjelölt városokon arilag jelentékenyebb más vidéki városokban felállítandó itási bizottságnál szerezhetők.

elt Budapestben, az 1885. évi budapesti általános kiállítás bizottsága 1883. évi április 9-én tartott üléséből.

Wils Sándor,
elnök.

gr. Zichy Jenő,
másodeelnök.

apunknak múlt évi október 25-ikén megjelent szá- említettük, hogy a már évek óta tervezett és a ban rendezendő országos kiállítás tárgyában meg- t az első hivatalos jellegű tanácskozmány. Midőn lomból örömmel konstatáltuk, hogy a kormány az idején annyi buzgósággal felkarolt, de később egy negfeneklett ügyet végre maga vette a kezébe; l ígéretet tettünk a magunk részéről arra nézve, ha majd a kiállítás helye s maguk az újból dő, avagy már készen talált épületek és lokalitások nek szeméve: nem fogunk késni a helyiségek tűz- ági berendezését illetőleg megtenni a javaslatunkat. fentebb. az országos bizottság ez évi április 9-iki

ülésében megállapított szögével között felhívás már ma- gában véve is mellette szól annak, hogy közbeszólásunk ideje elérkezett. Még inkább indokoltnak látszik azonban kilátásba helyezett javaslatunknak már ez idő szerint való megtétele azon körülmény folytán, hogy a kiállítási bizott- ság elnöke azóta, Schnierer Gyula miniszteri tanácsos, Gerlóczy Károly alpolgármester és Heuffel mérnök kísé- retében a kiállítás számára kijelölt területet a városliget- ben megtekintette; sőt a már szintén megalakult építé- szeti bizottság egy albizottságot is küldött ki, mely a létesítendő épületek terveit megállapítván s az építendő kiállítási csarnokra vonatkozó számadásait összeállítván, — véleményes javaslatát a nagy bizottság elé be is terjesz- tette.

A dolgok ily előhaladott stádiumában tehát kétség- telen, hogy az országos iparegyesület által kezdeménye- zett ezen eszme csakugyan létesül.

A rendezendő kiállítás, az alkormány helyreállítása óta, első nagyobb szabású oly tárlata leszen Magyarország fővárosának, mely a világgal kulturviszonyaink minden irányban való haladását megismertetni hivatott. Parlament és kormány, a főváros és az érdekeltek nagy száma, egy- aránt siettek a kiállítás ügyét felkarolni és támogatni. Az országgyűlés mindkét háza ugyszólván vita nélkül fogadta el a kormány ebbeli javaslatát, a mi elég világos bizonyi- téka annak, hogy nincs oly párt és egyén az országban, a mely és a ki a rendezendő tárlat üdvös voltáról meg- győződve ne lenne.

Ily körülmények között szószaporításnál egyébnek nem volna tekinthető, ha azon kérdés fejtegetésébe akar- nánk bocsátkozni, vajjon jogosult-e ma és nem-e kockáz- tatott egy ily vállalat? S az ily kérdés taglalása különben sem tartozván lapunk keretébe, azon jó kívánságunkkal kapcsolatban, hogy a kiállítás minden tekintetben sikerül- jön és a hozzá fűzött várakozásoknak megfelelően, mi csak az ügy előmozdítása azon részének a teljesítésére kívá- nunk szorítkozni, mely a magyar sajtó hazafias feladatává lett e tekintetben s a mely a kiállítás ügyének felkarolá- sában és támogatásában áll.

Midőn e célból a fenti felhívásnak egész készséggel helyt adtunk, kötelességünknek tartjuk egyszersmind a tapasztalás nyújtotta sok tanulság közül egyre felhívni a bizottság figyelmét.

A külföldön rendezett tárlatok története ugyan nem egy, de számtalan tanulságos példát szolgáltatott; ezek értékesítését azonban mi a többi lapoknak engedjük át, meg lévén győződve, hogy a sajtónak épen a kiállítások rendezése és népszerűsítése körül is, ugyancsak a tapasztalás bizonyossága szerint nélkülözhetetlen, mert döntő be- folyását — a magyar sajtó sem fog késni érvényesíteni.

A mit pedig a külföld ebbeli tapasztalásai és illető- leg az ott rendezett kiállítások által szolgáltatott példák közül, figyelembe veendő tanuságként mi akarunk felhasz- nálni: az — mondanunk sem kell — csupán egyetlen egy, a kiállítási csarnokok és helyiségek biztosítása tűzvész ellen.

Ép egy éve történt, a német birodalom székvárosá- ban, Berlinben, hogy a mikor már mindenki, a ki csak teheté, összehordotta azt, a mit a tudomány és a huma- nizmusz oltárára felajánlani tudott és akart; a mikor szakemberek és laikusok, Berlinben és szerte a nagy világban, már méltán örvendhettek, hallva a nevezett vá-

rosban rendezendő »egészség és mentésügyi tárlat« teljes sikerét: a kiállítás tárgyainak $\frac{3}{5}$ -öd része és magok a kiállítási épületek az ünnepélyes megnyitás előtt, *porrá égtek!* Annyi komoly gondolkodás, és nehéz tanulmány, annyi keserves fáradság és oly nagy áldozatoknak a gyümölcsei — rövid másfél óra alatt megsemmisültenek!

A sajtó és a közönség nem tudott eléggé sajnálkozni a baleseten és nem ok nélkül. Mert a kiállított tárgyak kárpótlására, (amennyiben azok máshol is biztosítva nem valának) az azok értékéről benyújtott deklarációk alapján 10 előkelő biztosító társulat kötelezte ugyan magát; de a 2 és $\frac{1}{2}$ millió márkára rugó kár így is roppant nagy volt — az elégett értékes rajzok minták, eredeti okmányok és tervek legtöbbször nézve pedig egyenesen *pótolhatatlannak* bizonyult a veszteség.

Az erős akarat és az akadályok-edzette kitartás, a tűzvész folytán romhalommá lett kiállítási csarnokokat újból felépíté ugyan, s Berlinben, az elővigyázati rendszabályok minutiosus figyelembe vételével rekonstruált. egészség és mentésügyi kiállítás valóban megnyitott; hanem kérdés, vajjon hasonló katasztrófa után, hasonlóra mi is képesek volnánk-e? Feltéve azonban, hogy mi is azok volnánk, még akkor is mindenesetre józanabb az az eljárás, mely mellőzve a saját káron okulás kétes becsü elvét, preventive kíván elhárítani oly eshetőségeket, melyeknek a következménye csak keserüséget és céltalan bánkódást eredményezhet.

Hanem lássuk micsoda tanúság vonható a berlini esetből és mik ajánlhatók az országos kiállítás építő bizottságának különös figyelmébe?

A berlini kiállítás *tavalyi* épülete, egész terjedelmében, deszkakerítéssel övezett *faépület* volt, mely eredetileg is kiállításnak volt szánva. Készen vétetett az meg a kiállítási bizottság által és úgy került Berlinbe. — Az épület talapzata úgy készítettett, mint a bécsi világkiállítás palotája t. i. $1\frac{1}{2}$ —3 cm. széles fahasábokból, melyek alatt 1—3 meter mélységű üreg terült el. Ez üregbe seperték bele a kiállítás berendezésekor felgyült hulladékokat, papírt, forgácsot, fadarabokat stb., mint tették azt a bécsi kiállításon is. Ez a körülmény adja egyszersmind magyarázatát annak a rapid tovatervedésnek, mellyel az ugyancsak e talapzat alul kitört tűz, rövid negyed óra alatt, lángba borítá a kiállítás összes épületeit.

Első sorban tehát ilyen *üregeknek a létrejövetele kerülendő el.* Maga a talapzat ugyan már csak az óriási költség különbözet szempontjából sem igen lesz vassal helyettesíthető; hanem az ács és asztalosmunkák hulladékainak az eltávolítása lehetséges, — erről tehát gondoskodni kell.

Másodszor maga az építkezés legyen *szőrt-rend* szerű. Ha ugyanis az egyes csarnokok egymástól elkülönítve (szétszórta) emeltek, akkor a kiállítás összes helyiségeinek a leégése lehetetlenné vagy legalább is megnehezítetté válik. Mert a netáni tűzvész kitörése után a helyszínére érkező tűzoltóságnak ez által módjában van a többi, csak fenyegetett, de még nem égő épületeit a kiállításnak megmenteni, vagyis a tüzet a meggyulladt objektumra szorítani, lokalizálni. A teljes tűzbiztonság további kellekei volnának:

4. Az épületek falának a bevonásához, valahányszor draperiához, ablakredőnyökhöz stb. *kizárólag impregnált* (tűzmentesítő folyadékban áztatott) *szövetek* alkalmazandók. — Az impregnálásra, a szövetek minősége szerint 1—2 %-os *kénsavas ammóniak*-oldat a legalkalmasabb, azonban is inkább, mert ha ez neutrális oldatban használt szövetek színére semmiféle kártékony hatást sem gyakorol. (A kiállítás tárgyaiként szereplő szövetek, nemcsak a vitrinák és szekrények összes belső berendezését természetesen kivétnék ezen rendszabály alól.)

5. Kellő számú és *czélszerű kijáratok*, messzire elvezethető felirással ellátva, hogy vész esetén a látogatók könnyen menekülhessenek.

6. *Távírási* (vagy telefon) *összeköttetés* létesítendő legközelebb fekvő tűzörséggel és a centrummal.

7. A vízvezetékek a kiállítás helyiségébe bevezetve hálózatán kívül, egy vagy *több oly méretű nyomónyelv* (*hydrans*) a *beállítás*, mely az oltáshoz szükséges csapgarakat, a kiállítás minden részében, a kellő mennyiségben és erővel szolgáltatthassa.

8. A támadható zárt-tűzek momentán elfojtására minden nagyobb helyiségben legalább egy *extinktor* szükséges.

9. A kiállítás tartamára, *állandó (rendkívüli) tűzoltó felállítás*, melynek feladata volna:

a) a lehetőleg a kiállítási épülettömb közepén elhelyezett tűzoltó szerek tisztán és használható állapotban tartása, b) az éjjeli figyelő őrszolgálat teljesítése, c) a legalkalmas helyen elhelyezett csapok és tömlők 3—6 méter körüli megvizsgálása d) a vízvezetéki hydransoknak a megfelelő és jóműködő állapotban tartására való felügyelet e) vész esetén a főörségnek rögtön avizálása.

Ezek képezik a más kiállításokon szerzett tapasztalatok felhasználásával egybeállított proposícióinkat. Az országi kiállítási bizottságtól függ azok elfogadása és kezeletvitele.

Nincs módunkban, pressiót gyakorolni rá, hogy ugyan megvalósítsa a javaslatainkat. Ha preventív kívánja kiterjeszteni a gondosságát nagy felelősséggel szűk feladatának e részletére, ám lássa: mi megtehetjük kötelességünket. Nagy örömünkre szolgálna azonban megfosztana bennünket az erre való hivatkozás lehetőségétől. Egy netáni szomorú tapasztalattal szegényebbül ugyan ez esetben a bizottság: de a kötelesség teljesítéséből származó nyugodt öntudattal és a valószínű siker fokozottabb mérvben biztos reményével tagadhatatlanul gazdagabb!

Markusovszky B.

Pályázati feltételek. Lapunk ez évi 2-ik számában tettünk arról, hogy a budapesti önk. egyesület parancsára, *Bárany N.* Ernő főparancsnok indítványára, az időről-időre, pályadíjak kitűzése oly írásbeli munkálatok beadására hívja fel az érdekelteket, melyek, mint szakszerű kidolgozások, nemcsak azzal foglalkozónak nyújtanak alkalmat e célból ismerteteinek alaposabbá tétele és bővítése is gyarapítandó ismereteinek bebizonyítására; de kiképzés alatt álló tagtársak által is, haszonnal értékes. Ezuttal már közölhetjük a kihirdetett első pályázat feltételeit is, melyek a következők:

t és kinevezett őrpáncsnok vagy vizsgálótt és mint mászó, mint a budapesti önk. tűzoltó egyesület tényrűködő tagja.

2. A parancsnoksági tisztviselők őrpáncsnoki minőn, a mászó-jelöltek és a szivattyusok kirekesztvők a zatból.

3. A munkálat idegen kézírással, jelige alatt, a panoksághoz nyujtandó be, még pedig olykép, hogy inkálat a hozzátartozó részekkel, boríték alatt lepeleve, azonban a pályázó neve alkalmazása nélkül; a izó neve pedig szintén boríték alatt lepecsételve és a ivel ellátva, külön-külön nyujtandó be.

4. A munkálat kidolgozásánál egy tervrajz (esetleg is lehet) okvetetlenül készítendő és benyujtásakor eklendő. Tervrajz nélkül beadott munka bírálát alá bocsáttatik.

5. A támadási, oltási és egyéb műveletek leírása etét veszi azon időben, midőn az első őrség (központ) szról sürgönyileg értesül és befejezését látja ott, hol rség ismét visszakerült az őrtanyájára. Felemlitendő kisebb körülmény is, mivel követeltetik, hogy a mun: történeti hű leírása legyen az előfordultaknak.

6. A munka 1883. július hó 31-ig a fent elmondott on nyujtandó be. Később érkező beadványok nem nek figyelembe.

7. Minden pályázónak erkölcsi kötelességévé tétetik, magától eredő önálló munkát adni be, mely feltétel- ellenőrizése céljából, a bíráló bizottság a hozott, de előre ki nem hirdetett ítélet után, a pályadíjnyertest a elé hívja és tőle munkájának, illetve kidolgozásának emében és elveiben, előszóval adandó részletes ma- zátokat követelend, ebből meggyőződven arról, hogy llető, beadott dolgozatának a felfogásában, annak szín- alán áll.

8. Ha a bíráló bizottság utólag arról értesül, hogy yadíj nyertes nem önálló, nem saját magától eredő mun- adott be, ezzel szándékosan tévutra vezetvén a bír- — az erkölcsi rend igazságszolgáltatása követelte elmi eljárás, az illető ellen foganatba vétetik; egyuttal ig az elért előnyöktől, illetve az egyesületben viselt rang- l, megfosztatik.

A pályadíj, mely 3 osztállyal állapított meg, a kö zező fokozat szerint fog megítéltetni.

Kitűzött feladat kitűnő (I. rangu) megoldása 5 arannyal
» » jó (II. ») » 2 »
» » elfogadható (III. ») » elismerő okl.
Elmáztatik meg

A benyujtott munkálatok, egy a parancsnokság kebe- sül kiküldendő 5 tagu bíráló bizottság elintézése alá ek, mely bíráló bizottság a pályadíj odaitélése fölött leg határoz.

A pályadíj-nyertesek nevei a »Tűzoltó Közlöny«-ben a napilapokban közzététetnek. A feladat kitűnő (I. rangu) zítését érdemlő munkálat a »Tűzoltó-Közlöny« című zásban egész terjedelmében közöltetni fog.

FÓVÁROSI APRÓ HIREK.

A fővárosi bizottság Kempelen főparancsnok vezetése alatt, a sorsoról kiküldött bizottság jelenlétében, hivatalosan megvizs- a közrakta-ék vizvezetékéit s azokat teljesen jóknak találta.

Szükség esetén csupán a vízmennyiséggel is elharithat a tuzoltóság minden katasztrófát.

A városliget külső részén fekvő nyaralókban különösen a nyári évadban már több ízben *tűzesetek* merülvén fel, a tanács a tűzoltó-főparancsnokság javaslata alapján elhatározta, hogy a Klemens-nél tűzoltó állomás létesíttessék. E tűzjelző állomás a városligeti német szinkör utján a józsefvárosi tűzörsséggel fog összeköttetésbe hozatni.

A népszínházi bizottság ülést tartott oly célból, hogy a nép-színházban a közönség életbiztonsága érdekében, a tanács által el-rendelt átalakítási munkálatok végrehajtása iránt intézkedjék. *Kauszer* József műépítész bemutatta az átalakítási munkákra vonatkozólag készített terveit, melyek legnagyobb részben el is fogadtattak. A vas-függöny megrendelése, melynek költségei mintegy 9000 forinttal vannak előirányozva, függőben tartatott oly célból, hogy az árakra nézve előzetesen tűzetes információk szereztessenek. Az összes átala-kitási munkák költsége mintegy 24,000 frtra fog rugni.

— A Rottenbiller utcai mászóházát ismeretlen tolvajok feltörték, s abból a házfelügyelőnek szállítás végett átadott több száz forint értékű fémerneműt elloptak. A tolvajok két létrát loptak valahol, melyen a padlásra másztak s azután otthagyták. Tulajdonosa, — teszi hozzá a könyvatos — átveheti a létrákat a terézvárosi kapi-tányságnál, mert a tűzoltóknak a tolvaj urak által használt létrákra nem igen van szükségük.

A fővárosi középitési bizottság május 11-kén ülést tartott, mely-nek legfontosabb tárgyát a vízvezeték ügye képezte. Az albizottság előterjesztett javaslatai közül érdemesnek tartjuk kiemelni a követ-kezőket: 1. A budai víz átvezetése a Margithidon minél előbb esz-közlendő. 2. Külön csövezeték rendeztessék be a Duna-balparti (pesti) részen ugy az ivó, mint az egyéb (pl. tűzoltói) célokra szol-gáló víz számára. 3. Scheuch azon indítványa, hogy a ketős csöve-zeték ne vitessék keresztül, hanem a budaujlaki szivattyutelep kiter-jesztésével, egy a rudasfürdő és vámházpalota közt építendő hidon is vezetessék át Pestre, tanulmányozás végett a vízvezeteki igazga-róságnak kiadandó. A bizottság az albizottsági javaslatok elsejét, a Margithidat illetőleg, sürgősen ajánlja a közgyűlésnek, annál is in-kább, mert a közlekedési miniszterium elvi beleegyezése már meg-van, a végrehajtást pedig három hó alatt teljesíthetni.

V I D É K.

A hazai tűzoltó testületek.

Megyék szerint csoportosította: *Markusovszky Béla.*

A statisztika érdekes is, meg tanulságos is. Kétszere-sen az, a kimutatás tárgya iránt közvetlenül érdeklődőkre nézve. Felesleges tehát fejtegetnünk abbeli elhatározásunk indító okát, mely bennünket a hazai tűzoltó egyesületek s általában a Magyarország területén működő tűzoltó tes-tületek névsorának összeállítására készítetett.

Hogy ezt megyék szerinti csoportosításban láttuk jó-nak eszközölni, annak oka azon körülményben keresendő, miszerint ily módon lehetővé válik az összeállítás netáni téves adatainak a helyreigazítása. Egy-egy megye területén fennálló egyesületek számáról könnyebben és biztosabban szolgáltatath pozitív adatokat akármelyik ügybuzgóbb bajtárs, kivált, ha az illető megyének székhelyén levő egyesület kebeléből lesz szives erre valaki vállalkozni.

A teljes névsor egybeállítása után a kerületi-szövet-ségenként való csoportosítást tervezzük, melyet az illető szövettségek titkárai utján, készen remélünk a kezeinkhez kapni.

Mindezek után pedig, a hozzánk beküldött évi jelen-tésekből, a nevezetesebb részletes adatokat fogjuk felsorolni Igy statisztikai összeállításban ki szándékozunk tüntetni az egyesületekről, hogy melyik mily régi? hány főparancsnok és hány tagja volt fennállása óta? hány és miféle szere-i van-nak? Mifélék a jövedelmi forrásai? Mily összeggel szub-venczionáltatik a község részéről? stb. stb.

Végül azt sem lesz érdektelen kimutatni, hogy mely vidéknek, mily nyelvű lakossága közt terjedt el leghamarább, legrohamosabban és legnagyobb mértékben a tűzoltó intézmény, és hogy hány ezer tűzoltója van összesen Magyarországnak?! — Et nunc ad rem!

1. *Abauj-Torna*: A. Szántó, Alsó Metzenzéf, Kassa, Kassai Eislerféle, Szepsi, Torna = 6. (A megye területe 3,490 □ k/m; lakosság száma 184,699).

2. *Alsó-Fehér*: Alvincz, Gyulafehérvár, Nagy Enyed, Ujvincz, Vizakna = 5. (A m. t. 3,576; lsz. 178,021).

3. *Arad*: Arad (Iaradi polgári és aradi önkéntes) Borosjenő, Gyorok, Kisiratos, Kisjenő, Kurtics, Ó-Radna Pankota, Pécska, Szt-Márton, Uj-Panát, Világos = 13. (Mt. 6,443; lsz. 303,964).

4. *Árva*: Alsó-Kubin, Bobró, Trsztena, Turdossin = 4. (Mt. 2,077; lsz. 81,643).

5. *Bács-Bodrog*: Apatin, Baja, Bezdán, Filipova, Futtak, Kula, Ó-Becse, Palánka, Szt-Tamás, Ujvidék, Zenta, Zombor = 12. (Mt. 11,079; lsz. 638,063).

6. *Baranya*: Dunaszekcső, Maiss, Mohács, Pécs, Szászvár = 5. (Mt. 5,133; lsz. 293,414).

7. *Bars*: Körmöcbánya, Léva, Nagy Ugróc, Zeliz = 4. (Mt. 2,671; lsz. 142,139).

8. *Békés*: Mezőberény, Orosháza, Oszlány = 3. (Mt. 3,558; lsz. 229,757).

9. *Bereg*: Ø?

10. *Beszterce-Naszód*: Beszterce = 1. (Mt. 4,014; lsz. 95,017).

11. *Bihar*: Berettyó-Ujfalu, Derecske, Diószeg, Ért-Mihályfalva, Nagy-Bajom, Nagyvárad (önkéntes és városi), Székelyhid, Tenke, Udvari, Váncsod, Zsáka = 12. (Mt. 10,919; lsz. 446,777).

12. *Borsod*: Miskolcz (önkéntes és gözmalmi) = 2. (Mt. 3,510; lsz. 195,311).

13. *Brassó*: Brassó = 1 (Mt. 1,797; lsz. 83,929).

14. *Csanád*: Mezőhegyes = 1. (Mt. 1,618; lsz. 109,011).

15. *Gsik*: Csikszépviz, Gyergyó-Szt-Miklós, Gyergyóalfalva = 3. (Mt. 4,493; lsz. 110,940).

16. *Csongrád*: Csongrád, Szeged (önkéntes és városi) = 3. (Mt. 3,413; lsz. 228,413).

17. *Esztergom*: Esztergom = 1. (Mt. 1,123; lsz. 72,166).

18. *Fehér*: Adony, Alcsuth, Bicske, Csákvár, Ercsi, Lovasberény, Moor, Perkáta, Székes-Fehérvár = 9 (Mt. 4,156; lsz. 209,440).

19. *Fogaras*: Ø?

(Folytatása a jövő számban.)

Színházi rendszabály.

A pápai állandó színház igazgatósága a színházi részvénytársaság közgyűlése elé, helybenhagyás végett egy tervezetet terjesztett a fenti cím alatt, melyből addig is, míg pápai laptársunk útján annak elfogadásáról értesülnénk, ismertetni kívánjuk a következő, minket is érdeklő, pontokat:

4. A színházépületben a dohányzás és szivarozás minden esetben 10 frrtal birságotlatik.

5. A közlekedés a színpadról a nézőtérre, és viszont — csak a színpad alatti átjárón át van megengedve. Az előszínpadról

akár a páholyokba, akár a zenekarba való átnágnak egyes esetben 3 frrtal birságotlatik, s ezen felül a vállalkozó minden kárért vagy rongálásért felelős.

6. Előadás alatt a színpadon, zsinór- vagy padokon, a szorosan az előadáshoz nélkülözhetetlen zseten, segédszemélyzetben, tűzoltón és rendőrön kívül lenni senkinek sem szabad.

7. Az öltözőkben s ezek folyósóin és munká és zsinórpádláson mást, mint olajlámpát vagy gyertyát használni tilos; kőolaj, vagy fagy használata, minden egyes esetben öt forinttal birságotlatik.

8. A színpadi részeken az egy esti előadáshoz szükséges kellékeken kívül egyéb tárgyakat tartani tilos.

9. A személy és tűzbiztonságot érintő intézkedésekben, a vállalkozó tartozik magát szigorúan a rendszabályok utasításaihoz tartani.

13. A fűtés körüli elővigyázat és felügyelet közzé kiváló gondjai közé tartozik, azért meg kell tiltania, hogy a színpad alján szalmát vagy fűtőanyagot ne tartanak; ilyen csak egyszeri fűtéshez szükséges mennyiségben szabad a fűtéshez levinni. Hamut csak megkezdése előtt szabad az e célra vasszekrényben zárva felvinni, és a színházi épületbe a sétány bokrai közé elhinteni; a mind ezelőtt sulyos felelősség érzetében tartozik vállalkozó ezen megengedése egyént a fűtéshez saját költségén megfizetni.

15. A színház hat kijáró ajtajához a kulcsok listája a következő:

a) a hátulso — színpadra vezető — ajtó kulcsát a vállalkozó, bérlete kezdetekor, az igazgatóságtól megkapja; azt a bérlet ideje alatt használja, előadások után naponként a kapusnak átadja.

b) Az első három főajtó közül a középső kulcsát a részvénytársulat kapusánál, — jelenleg Kuti István — ki hosszú utca 960 sz. alatt lakik, van.

c) A többi négy kulcs Voyta Adolf igazgató lakásán rendelkezésre tartatik.

d) A színház összes ajtóihoz kettős kulcs van; az is készítettven, ezek csak tűzvész alkalmával való használhatóság céljából a színház épületével szembe fordított kulcsokkal a részvénytársulat igazgató választmányi tagnál lepecsételtén tartatik.

Pénztárnyitáskor a kapus veszi át a c) alatti kulcsot, az oldalkijárók kulcsait az odarendelt tűzoltó adja át, s ezektől előadás után átveszi és Voyta igazgató lakására mind a négyet beadja. Az első főajtó és két oldalajtó kulcsainak minden előadás előtt a kapus ajtókon belül betolva, de nyitásra készen kell lenni.

16. Előadás előtt és alatt csupán az első kulcsnak szabad kitarva lenni, s rendes körülmények között midőn az előadás vége a színpadról csengetyű által jelölve a kapus hármas csengetyű huzással jelt adand, és ugyanezen időben a három főajtót kitarva és össze akasztani. A szigorú köteleessége valamely vész jelzése alkalmával a három főajtónak kezelése kizárólag a részvénytársulat kapusát illeti.

17. A két oldalajtó csak rendkívüli esetekben kitarva lehet, azért a tűzöröknek előadás előtt, alatt vagy után semmi szin alatt sem szabad azokat megnyitni; a tűzvész vagy bármely előre sejtethető katasztrófa esetén azokat rögtön kitarva kötelesek tartani.

18. Előadások után a belső ablaktáblák, valamint a külső ajtó bezárandók, a kályhatüze a kályhába mélyen eltemetendő, a fütőkamarából minden éghető anyag eltávolítandó, és ennek ajtai gondosan bezárandók; ellenőrzés után minden előadás végeztével körjáratot tartandó; azután éjjelre a színházban tartózkodni senkinek sem szabad.

21. A karzatra 200, és az emeleti állóhelyekre 30 forintnál többet felereszteni nem szabad, e szabály megváltoztatása esetről esetre 5—20 frtig bírságotlaltik.

23. A színház igazgatóság (intendatura) joga és kötelessége ezen szabályzat szoros megtartására felügyelni.

JEGYZŐKÖNYV

Előadott a *Soóvári 1882. évi december hó 28-án tartott ugyanottani önk. tűzoltó-egylet ujonnan szervező évi közgyűlésén.*

K Ö Z G Y Ű L É S É N .

Jelen voltak: *Guzman János* egyleti elnök és főparancsnok, *Libor* első alparancsnok, *Lustsek Ferencz* egyli. pénztárnok, *Huba Halmay Ágoston*, *Kálmár Tivadar*, *Mandelik Dániel*, *Frigyos, Rózsay Rezső, Horváth Lajos, Soltész Nándor, Lajos, Forgács Jakab, Rahl János* választmányi tagok, *Valabrablovich Román* egyli. jegyző és sok más egyleti tag.

Elnök a gyűlést határozatképesnek nyilvánítván rövid, de meztavakban visszapillantást vetett az egylet hatodfél évi működéséről. Előadja, hogyha egybeveti az egylet szűk anyagi kufforrásait s anyagi állását, azon más egyletek állásával, melyek mind szelmind anyagi tekintetben sokkal bőventerőbb talajon épültek, a mi egyletünk akkor ámbár nehéz, de nyugodt lélekkel válneg azon emberbaráti intézménytől, melynek ő első szervező parancsnoka s egyideig elnöke is lenni szerencsés volt. Végül megörömvén az egyletnek a benne helyezett bizalmát, úgy a viselt kötelességet, valamint a főparancsnoki tisztéről végképen lemondott.

Az ülést elnöksébe jött egyli. tisztségekre a következők egyli. választották meg: elnököül *Harmanos György*; alelnököül *Kálmár Tivadar*; főparancsnokul *Filla Libor*; első alparancsnokul *Lajos*; másodalparancsnokul *Maklós Hugó*; segédüszttő és pénztárnokul *Vrablovich Román*; számvizsgáló elnököknek *Gábríel Frigyos*; számvizsgáló tagoknak *Tóth Lajos* és *Tatányi Gábor*; pénztárnoknak *Soltész Nándor*; egyli. tisztségeknek *Stábel Ágoston*; szerencsésnek *Flórián István*; választmányi tagokká pedig: *Halmay Á., Mandelik Dániel, Rózsay Rezső, Sikarszky Endre, Gergely Gyula, Kálmán Ignác, Ráthorny Balázs, Gyulafy Ferencz, Buda Kálmán, Buda József, Szuhár Béla* és *Bellis János* urak.

Guzman János volt egyleti elnök és főparancsnok érdekes beszéddel bucsut vett előbb a tisztikartól és különösen *Filla Libor* az új parancsnoktól, mint volt tisztársától, akivel az egylet megalakulásától kezdve mindig osztatlan kitartással hűen együttműködött; majd a legénységtől, buzdítván őket állandó kitartásra, s a tisztviselők iránti hű engedelmségre, azután forrón ajánlá az új parancsnokot az új elnök szives pártfogására kérvén őt, hogy az egylet mindenkor előmozdítsa, érdekeit hűen támogatsa, s azt, legelőbb a már megvetett alapon fejleszteni kegyes legyen.

Most *Vrablovich Román* egyleti jegyző áltál a következő beszéd olvastatott fel: Tisztelt Közgyűlés! Mielőtt egyletünk telt évli működésének zárvékét e mai napon tartott évi közgyűléstennök, legyen szabad csekélységemnek egy pár szót épen a helyen elmondani, a hol 1877. évi május 10-én az egylet megalakuló hajnalát látni szerencsés valék.

Ha felcspajjuk a történelem lapjait, s azok hasábjait figyelmeztetve olvassuk, tapasztaljuk, hogy minden intézmény kezdetben keletkezett, szervezése és élete örökös átalakulás és megújulásnak volt alávetve.

Nem az intézmény mindjárt élete első percében a háborgó viharok között felé rideg sírját; másik pedig a fortuna szekere kerekében a keletkezésénél fogva elérte talán a nyár derekát, s az életről való összeütközésénél az egész alkotvány anyagi megújulásra, hogy alapjában tökéletesen felforgattatván, e föld

színéről végképen elsodortatott s feledékenységre ment; egy harmadik pedig szilárdabb alapon épülve, a jármű helyesebb vezetésénél elérte a maga előtt kitűzött nemes célját és megerősödvé századokon át szolgálja az emberiség számosait. Ezen legutóbbi esetben a hálás utódok nemcsak az intézmény keletkezésének századát- vagy milleniumát az emberektől csak kitélhető és kigondolható pompával megünnepelni, hanem annak szervező és szerencsés fejlesztéseiről is szívesen megemlékezni szoros kötelességöknek tartják.

Épen ezen elvnl fogva, van szerencsém a t. közgyűléstől kérdezni vajjon kinek köszönhető az, hogy városunk e nemes intézménye már zsenge korában el nem züllött? Uraim! Hogy e valóban homokbuczkán alkotott intézmény egyre szilárdabb s szilárdabb sziklatömeggé nötte ki magát, nem köszönhetjük másnak, mint egy részről azon keveseknek, a kik áthatva az egylet emberbaráti nemes céljától, részint mint alapító, részint mint pártoló tagok szives áldozatukkal az alap lerakásához készséggel hozzájárultak; másrésztől e szent ügy iránt lelkesülő tisztikar tapintatos intézkedésének, az altisztek s a legénység vállvetett működésének; legfőbb részben pedig annak, hogy egyletünk oly fallanx vala, melynek sorait a vezér eszélyes ébersége és fáradhatlan munkássága, meg tudta óvni a szétmállás veszélyétől.

Ki tagadhatja, hogy valamint minden egylet, úgy különösen a tűzoltóegyletek azok, melyek életképességet, tekintve a működési tér terjedelmét s a körülmények veszélyességét, csakis nagy áldozatok árán képesek bebizonyítani. És ha most tűzoltó egyletünket tekintjük és tapasztaljuk, hogy ez annyi éven keresztül a sok szerencsélenség elhárításában még jobb létnek örvendő egyletekkel is versenyezve, sőt kitüntetéssel is működött, kérdem: kinek köszönhetjük azt, ha nem a köztünk lévő *Guzman János*, volt főparancsnok ur erélyes buzgalmának; aki odahagyva a ház szentélyét és kedves szeretteit, kockáztatva egészségét s nem tekintve sem a fáradságot, sem az anyagi áldozatot, melyet az emberbaráti intézmény oltárán meg kellett hozni: önzetlenül iparkodott a szerencsétlen szenvedőknek üdvös működésével rögtön enyhületet nyujtani.

Látjuk és fájdalommal tapasztaljuk, hogy sok más helyen, ahol a tűzoltósági intézmény sokkal több segélyforrással támogatott, mint a miénk: részint eszélytelen felszerelési költségek, részint pedig helytelen vezetés, személyes érdek és surlódás következtében rövid pályafutás után visszavonás nélkül felbomlottak nyilvánították a miénkkel azonos szép czéllal bíró egyletek.

A soóvári tűzoltó-egylet, a mi egyletünk, plane nem dicsekedhetett születése napján valami nagy aktívakkal; sőt egybevéve igen tisztelt pártolóinak nagy áldozatait is, elmondhatni róla, hogy anyagi nyomorral kellett küzdenie. De vezetőinek s különösen parancsnokul vezetőjének *Guzman János* urnak minden személyes tekintettől ment áldásos s nemes kötelességérzete és nehézséget nem ismerő fáradságos utánjárása oda fejlesztette az imént még szegény egylet dolgát, hogy az felszerelés tekintetében a legszilárdabb alapon nyugodva, jelenleg valódi büszkeségünk tárgya lehett.

Ugyanazért, midőn szeretett főparancsnokunk s egyli. elnök urnak fájdalommal telt szívvel mondok bucsut, egyszersmind nemcsak kedves kötelességemnek teszek eleget, hanem ezzel egyletünk közhaját vélem kifejezni, midőn indítványozom, hogy t. *Guzman János* urnak, az egylet érdekében tett önfeláldozó, akadályt s nehézséget nem ismerő eljárásáért és tapintatos vezetéséért az egylet hála elismerését és őszinte köszönetét jegyzőkönyvileg tejezze ki. Továbbá indítványozom: hogy *Guzman János* ur neve, mint egyleti szervező főparancsnoké egy e célra készitendő keretben emlékképpen az örtanyán kifüggesztessék, ő az egylet fennállásáig annak tiszteltbeli főparancsnokául megválasztassék, az ebbeli megválasztásáról szóló diszokmány számára kiállittassék, s ennek elkészítésével egy végrehajtó bizottság bizassék meg, mely azt annak idején az egylet részéről ünnepeyiesen átadja; továbbá remélve: miszerint szeretett volt főparancsnokunk az egylet iránt tápiált szeretetének záloga jelül saját arczképével egyletünket szerencsétlenni kegyes lesz, indítványozom, hogy az hasonlóan az örtanyán kifüggesztessék.

Végül pedig kérem, hogy akármerre sodorja Önt az élet hajója, tartsa meg egy egyletünket, valamint a nemes cél felé törekedő bajtársait szives emlékezés; s egyszersmind szívemből kívánom, hogy ép erő, szerence, áldás és boldogság kísére lépteit, hogy a közjó érdekeit még számos éveken keresztül szolgálhassa olyan nemes buzgósággal, mint egyletünk érdekében tette. Az Ur Isten Önt sokáig éltesse.

Végre — mellözve az éppen köztünk nem lévő t. Ráthonyi Balázs, mint ezen nemes intézmény első alkotójának az egylet körül szerzett ugy is általánosan ismert érdemeit — másodszer azt indítványozom: hogy az ő neve is az egy arra elkészítendő képrámában a laktanyai őrszoba falán megörökítés végett hasonló ünnepélyességgel kifüggesztessék.

Az indítványba hozottak az egylet összes tagjai által hosszas s dörgő éljenzés mellett egyhangulag elfogadtattak, s ennek végrehajtása tekintetéből egy három tagu bizottság alakított meg, és pedig: Kálmár Tivadar, Mandelik Dániel és Rózsay Rezső urakból.

Ezen két nembeli indítvány elfogadása után, az alapszabályok és jegyzőkönyvi határozatok pontos megtartása indítványoztatott azon záradékkal, hogy a ki ebbeli köteletségének eleget nem tesz: rangjáról lemondottnak vagy ha nem visel rangot, az egyletből kilepéttnek tekintessék.

Az indítvány tetszésnyilvánítással egyhangulag elfogadtattott.

Az egyletbe belépni akaró új pártoló tagok felszólíttatván hogy a főparancsnoknak kéziradással nyilvánítani szíveskedjenek, hogy a továbbfolytatandó közgyűlésnél választási jogukkal élni kívánnak-e? — a felszólításra, a főparancsnoknál tíz új pártoló tag önként jelentkezett.

Az egylet tulajdonát képező színház tisztviselőiül a következők választottak meg: színházi elnökül Halmay Ágoston; a magyar szindarabok rendezőjének Ráthonyi Balázs; a német szindarabok rendezőjének: Filla Libor urak. A színi előadások miként megtartása tekintetéből háromtagu bizottság bízott meg, úgy mint Harmancsok György, Kálmár Tivadar és Mandelik Dániel urak. Műkedvelőknek beiratkoztak: Benigny Gyula, Körös László, Boksay Gusztáv, Mátyás Hugó, Rózsay Rezső, Horváth Géza, Diószeghy Lajos, Szuhár Béla, Köhler József, Füller József, Flórián István, Majorszky Ferenc, Ráczvekerdy Gyula urak.

Végül az új elnök Harmancsok György köszönetet mondva a jelenlévő egyleti tagoknak, hogy őt az egylet elnökévé való megválasztásuk által nem remélt módon megtisztelni kegyeskedtek, a gyűlést befejeztnek nyilvánítja.

Kelt mint fent.

Vrablovich Román,
egyl. jegyző és segéd tiszt.

A székelyhídi önkéntes tűzoltó-egylet.

Egy önkéntes tűzoltótól.

Székelyhídon 1879. május 11-én alakult meg az önkéntes tűzoltó-egylet. Már születése is annyi jó auspiciumok között történt, a jobbak oly tömören sorakoztak az ügy körül, hogy jövőjét illetőleg a lehetőleg legjobb reményekre lettünk jogosítva. Örömmel constatálhatjuk, hogy a remények beteljesültek, s a székelyhídi önkéntes tűzoltó-egylet oda küzdött fel magát, hogy ma már minden szerénytelenség nélkül, a vidéki egyleteknek követendő például mutatható be. — Tudva azt, hogy a t. szerkesztő urnak nincs tere ezen egylet rövid, de tanulságos multját részletezni, nem is terjeszkedem ki ezuttal annak történetére; de a tűzoltás nemes ügyének véltünk szolgálatot tenni akkor, midőn ezen egylet életének egyik fontos mozzanatát a legközelebbi közgyűlést leírom.

A székelyhídi önkéntes tűzoltó-egylet 1883. január 28-án a városház tanácstermében tartott évi rendes közgyűlése következőleg folyt le:

Elnök főparancsnok *Penkert Mihály* szívélyesen üdvözlőlvén a nagy számmal megjelent tagokat, a gyűlést megnyitottak nyilvánítja és felolvastatja az évi jelentést, mely szerint: A parancsnokság a lefolyt évben összesen 7 gyűlést tartott, melyeken a 7-ik számú végzéssel az 1882. február 21-én tartott bohóczestély 214 frt 10 krnyi tiszta jövedelmét a pénztári kezelés alá átadta. A 8-ik számú végzéssel 59. darab sisak beszerzését egyleti költségen elrendelte. A 9. szerint az alapítványi tőkéknek a folyó bevételektől való külön kezelést kimondotta. 17-ben az egylet zászlóanyjának néhai Lestyán Adorjáné szül. Toperczer Mária emlékét jegyzőkönyvileg megörökítette. A 20. végzésben elhatározta, hogy a városi hatósághoz megkeresés intéztessék az iránt, miszerint ez, az alapszabályilag megállapított jutalomdíjakat, a tüzesetnél legelőbb megjelenő fuvarosok részére esetről-esetre adja ki. A 21. számú végzésben az éjjeli őrség

lat tartatott 12, riadó 2. Tüzeset volt 4. Éjjeli őrség tartatott ebből önkéntesekkel vegyes tűzország 104.

Ezután a pénztári számadás terjesztett elő, melynek al volt: rendes bevétel 1118 frt 98
rendkívüli bevétel (bálijövedelem, adományok) 425 frt 85
Összesen: 1544 frt 83

Ennek ellenében kiadás 994 frt 78
A szerelvényekben mutatkozó szaporodás 529 frt 39

Az egylet összes vagyona tehermentes.

Az egyleti tagok létszáma 1883. január 1-én: Alapító pártoló 75, működő 54. A mult évihez képest a pártoló tagok kevesebb 6-al, működőké 1-el.

Az 1883-ik évi költségvetésben a bevétel 510 frt 20 kiadás 330 frtban lett előirányozva.

Ezután következett az általános tisztujítás, mely az alaplyok értelmében titkos szavazással ment végbe. Szavazatszed döttségi elnökül Garán Dániel, tagokul Veréczy Antal és dr. váth József, jegyzőül Lestyán Károly elvázlatatván, elnököl rancsnok a gyűlést a választás tartamára fölfüggeszti; mire idult a szavazás.

A szavazatlapok beadása után a gyűlés újból megnyit Garán Dániel elnök a következő eredményt hirdeti ki: Bec összesen 50 szavazatlap, melyszerint elvázlatattak a követ főparancsnok: *Penkert Mihály*, alparancsnok: *Fándly József* véd: *Pataky Ferencz*, orvos: dr. *Garán János*, pénztárnok: *L. Adorján*, mászó csapatvezér: *Ottlyk György*, szivattyus csapat *Garán Dániel*, védő csapatvezér: *Veréczy Antal*, első segé *Váradí Soma*, második segédtszt: *Vekerdy Imre*, szertárnok: *Imre*, fő-csővezető: *Plechl Antal*. Parancsnoksági tagok (fel bizottság): *gróf Stubenberg József*, dr. *Wachsmann Lipót*, *Lajos*, dr. *Horváth József*, *Baucsek József*, *Zsibovszky József*. *tos Lajos* és *Kulcsár József*. Az így megalakított parancsnok kes éljenekben részestült.

Referádamat bevégeztem; és most nem mint referens mint a tűzoltó ügy lelkes barátjának, legyen szabad azon óh mat kifejezni; vajha minden város, község belátná végre a r res tűzoltás előnyeit, és mielőbb megalakítná keblében a meg hetlen tűzoltó-egyletet!

— A pozsonyi »Illustrirte Westungarische I wehr-Zeitung« májusi száma a következő tartalom lent meg: 1. »Schlauchwägen mit 2 Trommel« (T orsó 2 dobbal) *Pollatschek F. A.* gyárostól. ki csinc kíséretében melegen ajánlja saját gyártmányát. 2. *W Feuerwehren noththut«* (Mire van szüksége a tűzol leteknek?) *Mozog (Kuretska) István*, fiumei alparancs (E cikk mult évi decemberi számunk vezércikkének dítása.) 3. *Mannhafte Worte*: cím alatt *Cziráky Bé orsz. szövetségi elnök* nagyérdékü indítványának a tása. (Lapunk ezt a februáriusi számában hozta.) 4. deti tudositások: a) az alsóausztriai tűzoltó segély nek Bécsben március 11-én tartott üléséről. b) A h (Bécs mellett), újvidéki, stampfeni stb. egyletektől pozsonyi önk. egylet tüzkrónikája 1883-ról. 6. Felel kérdésre, hogy »miként ejthető meg legpártatlan parancsnokság megválasztása valamemely önk. egyl 7. Hirdetések.

— Az aradi izraelita templom, a minden pill ledöléssel fenyegető kupolától el tekintve sem fel egészen a kívánalmaknak. Így pl. a női erkélyek lyek két emeletet képeznek a templomban s melyel 600 nő szokott menni, olyan szük ajtók vezetnek onnát esetleges tűzveszély esetén (a mi, a templo lévén vezetve a gáz, könnyen előfordulhat) alig m hetne ki valaki. Ugyanazért — írja levelezőnk —

ának a bezáratása. A élet és tűzbiztonsági szempont-
nyaránt mellette szólnak ez intézkedésnek. — A
uj színház építésére nézve, a belügyminiszternek
zett engedélye a helyi törvényhatóság nagy szö-
gének ohajtására a törpe kisebbség fölebbezése el-
n a leégett színház helyén való építés mellett dön-
y tehát 1884. őszén valószínűleg már megnyitható
z aradi új színház, melyet azonban nem az Aszfaleia
tts rendszere szerint fognak egészben felépíteni. A
yi bizottság ugyanis a társulat megbizottaival foly-
tárgyalások folyamán arról győződött meg, hogy az
ia rendszerét a leégett színház nézőterén s annak
helyiségein kivinni nem lehet. Ellenben a színpad
lezhető úgy, amint azt az új rendszer kívánja.

— A nagyváradai önk. egylet parancsnoksága, tekin-
azon körülményre. miszerint a gyakorlatok úgy sem
atnak az egész éven át, elhatározta, hogy a nyár
án az esetben is meg fogja azokat tartatni, ha a
szakad. Ilyen időben a mászóházon belül a sipjelek
ása vétetnék elő. Azonkívül, a budapesti önk. egy-
dája után indulva, egy igen célszerű újítással lesz-
gyakorlatok megtoldva, nevezetesen a pillanatnyi,
b segélynyújtás módzatainak begyakorlásával. Dr.
József, kórházi főorvos, és az egylet jelenlegi elnöke
ben, a midőn még főparancsnok volt, egy kis gyógy-
t rendezett be, mely — mint ez a budapestieknél
— a tűzoltó szerkocsiban helyeztetett el. E kézi
ár szereinek kezelését eddig az orvosokon kívül
sem értette. Hogy azonban a szükség pillanatában
a tűzoltók is nyújthassanak egymásnak segítyt, dr.
József városi tisztii orvos, mint az egylet egyik
szíves volt megígérni, hogy a veszélynek leginkább
»mászó osztály« tagjainak utasításokat ad a kézi
ár mikénti használására nézve.

— A barcsi önk. tűzoltóegylet *Kondráth Imre* alpa-
snok indítványára ez évi közgyűlésén elhatározta,
egy ruhabeszerzési alapot létesít. Az életre való
tot egy háromtagu bizottság már kidolgozta, sőt az
tó tanács is (tagjai: *Kriesz Ferenc*, dr. *Kron-*
Adolf, mint orvos, továbbá *Andrásovics Imre*,
Samu, *Kremzer Károly* és *Müller Nándor*, mint
ági tagok) elfogadta már ugyanazt. A javas-
elmében minden működő tag tartozik az egye-
pénztárába hetenként 10 krt befizetni s az így
endő összegekből létesített »beszerzési alap« terhére
1 két évben egy vászon s minden három évben egy
egyenruhára formálhatnak igényt. — Utánzásra
helyes módja ez annak, hogy a kevésbé vagyonos
tagokra nézve is lehetővé tétessék a szükséges
uhának beszerzése a nélkül, hogy maga az egylet
ra megterhelhetnék.

— *Csurgóról* írják: *Borky József* kath. esperes a kü-
léspénzeknek felét egyletünknek ajándékozta: mely-
mai napig 11 frt. jött be. Hálás köszönetet mon-
a nemes adakozónak kit különben is egyletünk
tagjai közé van szerencsénk sorozhatni.

— *Zalaegerszegi VI. országos közgyűlésnek* központi
ága ama 75 egylethez, melyek a bizottsághoz vissza-
armaztatott sorsjegyek árával, összesen 259 frtnyi
gel még mindig hátralékban vannak, a következő
t intézte:

T. bajtársak. A magyar tűzoltók VI. országos közgyűlésnek
központi bizottsága által, a zalaegerszegi önkéntes tűzoltó egylet
betegsegélyezési alapja javára Zala-Egerszegén 1882. évi augusztus
havában rendezett sorsjátéknak még 1882. évi július hóban hozzá-
tok megküldött — darab sorsjegyért járó — frt — kr összeg álta-
latok maig sem küldetvén meg, bajtársi bizalommal felkérünk tüte-
ket, hogy ezen összeget, legkésőbb 8 nap alatt megküldeni szíves-
kedjete, mert ellenkező esetre kénytelenek lennénk kétségtelen
követelésünk behajtását bírói uton eszközölni s ezen felül a fizetést
megtagadó egyletek névsorát a fővárosi és vidéki sajtó útján közzé-
tteni. Zala-Eger-szegén 1883. évi április hó 24-én. Bajtársi üdvöz-
lettel. *Szeghő István* bizottsági elnök.

A fizetni vonakodó egyletek nevének közzétételét mi
is megígértük; hinni akarjuk azonban, hogy a bizottság
elnökének adott ez ígéretünk beváltására nem fog kerülni
a dolog. Ott, hol szerencsétlenül járt bajtársak segélyalap-
jának a megteremtéséről van szó, önkéntes adományozás-
nak is lehet helye; midőn pedig egy becsületbeli kötele-
zettség teljesítése is forog szóban, — akkor egyáltalában
nem képzelhetünk parancsnokságot Magyarországon,
mely a megbélyegzés szégyenét egy pár frt miatt magára
engedné sűttetni.

Köszönetnyilvánítás. A következő sorok közzétételére kérettünk
fel. Nógrád község előljárósága a nógrádi járás országgyűlési kép-
viselőjének *Szcitovszky János* urnak hálás köszönetet mond azon
valóban nemes emberbaráti tettéért, mely szerént a Nógrád község-
get folyó évi április hó 17-én dult borzasztó tűzvész károsultjai
nyomorának enyhítésére nem csak mint első sietett a maga részéről
50 frt adománnyal, hanem rövid két nap alatt képviselő társai kör-
ében tetemes összeget gyűjtött ezen célra össze, s azt a helyszínen
személyesen ki is osztotta. Nemkülönbön hálás köszönetet mond a
kormány és képviselőház mindazon tagjainak és egyeseknek, kik a
nevezett képviselő felhívására könyöradományaukkal a szerencsétlen-
séget elviselhetőbbé tenni igyekeztek. — Adományoztak pedig:
Tisza Kálmán 5, *Gróf Szapáry Gyula* 5, *Horánszky Nándor* 3, *Hor-*
váth Lajos 2, *Szathmáry László* 2, *Farkas Károly* 2, *Gróf Pongrácz*
Adolf 3, *Ernusz Kelemen* 2, *Pantocsek Rezső* 1, *Frölich Gusztáv* 1,
Kaiser János 1, *Visolyi Gusztáv* 1, *Báró Szentkereszty Béla* 1, *Kégl*
György 2, *N. N.* 1, *N. N.* 1, *Fekete Zsigmond* 1, *N. N.* 1, *Kovács*
László 1, *Báró Wodianer Albert* 5, *Beniczky Gyula* 2, *Bohus Zs.* 1,
Lárday Sándor 1, *Miehl Jakab* 1, *Grecsák Károly* 1, *Wahrmann*
Mór 2, *Szilágyi Dezső* 1, *Nagy István* 1, *Nemeshegyi József* 5,
Veszter Imre 1, *Királyi Pál* 1, *Zay Adolf* 1, *Gróf Péchy Manó* 1,
Bedekovich Kálmán 5, *Andaházy Pál* 1, *Urbanovszky Ernő* 1, *Gróf*
Somsich Imre 1, *Meszlényi Lajos* 1, *Hunkár Sándor* 1, *Kardoss*
Kálmán 1, *Tomesányi László* 1, *Jeszenszky Ferencz* 1, *Böllönyi N.* 1,
Zsembery István 1, *Mandel Pál* 1, *Gróf Károlyi Sándor* 1, *Rónay*
János 1, *Dr. Dániel N.* 1, *Zeyk Károly* 1, *Fáy László* 1, *Szemenyei*
János 1, *Rostaházy N.* 1, *Mezey Ferencz* 1, *Éles Henrik* 1, *Láng*
Lajos 1, *Ivánka Imre* 1, *Hegedüs Sándor* 1, *Teleszky István* 1,
Péchy Tamás 5, *Fenyvessy Ferencz* 1, *Ivány Béla* 1, *Kazy J.* 1, *Pró-*
nay József 1, *Gróf Apponyi Albert* 5, *Prileszky Tádé* 1, *Rakovszky*
Géza 1, *Szalay Ödön* 1, *Pulszky Ágost* 5, *Báró Prónay Dezső* 10,
Wodianer Béla 1, *Rakovszky István* 1, *Szerb György* 1, *Bicskey*
Kálmán 1, *Lükő Géza* 1, *Cherín Ferencz* 1, *Göndöcs Benedek* 1,
Hevesy Bertalan 1, *Potóczky Dezső* 1, *Urváry Lajos* 1, *Sárközy*
Aurel 1, *Lits Gyula* 1, *Ugron Ákos* 1, *Gróf Bánffy Béla* 1, *Gromon*
Dezső 1, *Herczeg Odescalchy Gyula* 1, *Lánczky Gyula* 1, *Gróf Szé-*
chenyi Pál 5, *Cselko Károly* 1, *Steinacker Ödön* 1, *Perczel V.* 2,
Szitányi Samu 2 és özv. *Hanzsly Ferencz* 3 frt. Összesen 202 frt.
Isten áldása legyen a kegyes adakozókon! Nógrád, 1883. ápril 26.

Kiss Sándor,

körjegyző.

Koreny Kovács József,

bíró.

— *Nagyváradról* írják április 22-iki kelettel: Az ugróponyvát
ismét használták a vasárnap reggeli tűzoltó gyakorlat alkalmával.
Miután az egyleti tagok megismerős kevesen voltak jelen, a ponyva
tartására városi tűzoltók, kocsisok ugyszinte a nagyszámu nézők kö-
zül telt ki a szükséges szám. A mászó torony harmadik ablakából
Stein Sz. Aladár önkéntes tűzoltó ugrott le először. Utána *Smer-*
hovszky József az első ablakból. Harmincz egyén fel sem vette az

utóbbi nagy súly zuhanását. Ezenkívül mászógyakorlat tartatott a torony teljes magasságáig négy létrával. Volt leereszkedés a magasból, volt szivattyus gyakorlat, szóval minden volt a gyakorlaton elég, csak az önk. tűzoltók voltak igen kevesen.

— Szegedről írják: A *Bárany* N. Ernő által oly jelesen szervezett városi tűzoltóság újabb szerelvényét, a tololétrát, a budapesti Walser cég hatóságunknak megküldötte. A tololétrával való bánás begyakorlására, a cég saját költségén legközelebb egy megbizottját fogja leküldeni. Ezen felül Walser megígérte főkapitányunknak, hogy maga is lerándul hozzánk s a netán szükséges utasításokkal teljes készséggel szolgál. A városi tűzoltóság szerelvényei a József főherceg által Alcsuthra megrendelt minták szerint készülnek.

— Az »első aradi polg. önk. tűzoltókar« ez idei március havi parancsnoksági ülésén ifj. *Barabás* Péter indítványára elhatározottat, hogy a városi hatósághoz megkeresés intéztessék a következők iránt: a) tűzvész esetén, mivel a telephon jelző még nics behozva, a városháza tornyában szokásos harangjelzés városrészenként besosztva eszközöltessék, mert az egyforma harangkongatásból nem vehető ki az irány, hogy merre van tűz, a toronyban (nappal lobbogócska és éjjel vörös lámpa) kitenni szokott jelzők pedig elégteleknek bizonyultak s ez oknál fogva itéli el a közvélemény, komoció és célszerűtlenség címe alatt tűzoltóinkat, — a nagy toló létra, mely városi tulajdon, olyképen alakíttassék át, hogy azt a vészhelyére lovakkal lehessen szállítani — a tololétrak alkalmasabb helyen tartassanak, mint a jelenlegi fészterben, honnan béke idején is négy percnyi küzdelem után lehet kiráncigálni — s végül, hogy a város közegei kik az ó városházi tűzoltó telepen laknak, vész idején a tűzhözi kivonulást előmozdítandó, szigorubb pontossággal teljesítsék kötelességeiket. — A hatósághoz intézendő megkeretés elkészítésével a kar titkára Némethy Károly bizatott meg.

A szepességi egyletek köréből.

Közli: *Bercsey Szilárd*.*

A késmárki önk. tűzoltó-egylet f. évi március 4-én tartotta rendes évi közgyűlését *Herzog* Dániel polgármester elnöklete alatt, mint jegyző *Werdonitsch* Sándor szerepelt. Főparancsnok *Horrák* József nyugalm. örnagy betérjeszti az évi jelentést, mely szerint az egylet tagjai igen hanyagul végezték a szolgálatot, oly annyira, hogy szigorubb rendszabályok váltak szükségessékké. Megválasztott főparancsnoknak: *Horrák* József; alparancsnoknak: *Schwartner* Róbert és *Steiner* Károly. A tagok száma jelenleg 52, de csak papiron, pontos szolgálatot alig teljesít 5—6 ember. — A göllmichányai önk. tűzoltó-egylet március 18-án tartotta *Stark* Gábor elnöklete alatt közgyűlését. A *Müch* Sándor titkár által betérjesztett évi jelentés szerint tartatott 7 választmányi gyűlés; beszereztetett egy kis hydrofor, egy szer- és tömlő-kocsi. 1882. évi augusztus 1-je óta bevételt 1178 frt 87 kr., kiadatot 1091 frt 60 kr. A szertár nagybittatott, a tömlőszárító torony felépített (sajnos, hogy nincs egyszerűbb mászóháznak berendezve), ezután már csak alkalmas őrség helyiségről kell gondoskodni. *Winkler* Pál főparancsnok jelenté, miszerint az egylet 113 működő taggal bír, és hogy négy tüzesetnél vettek részt. *Oberländer* János alparancsnok indítványára elhatározott egy tartalékcsoport felállítását. *Csathó* József pénztárnok felmentetett és neki, valamint a községnek jegyzőkönyvileg köszönet mondatott. Az egylet ez idei bálját január 13-án tartotta meg, melynek bevétel 427 frt 33 kr. volt. — A felkai önk. tűzoltó-egylet március 18-án tartotta évi gyűlését, melyen főparancsnok *Blasy* Ede az egylet működéséről jelentést tett; van 60 működő tagja s minden háztulajdonos pártoló tag. Az elmúlt évben két tüzesetnél működött ugy, hogy mostanáig mindössze 24 tüzesetnél vett részt; tartatott az elmúlt évben 200 órjárat; megszereztetett egy kis hydrofor 327 frtért. — A szepessváraljai önk. tűzoltó-egylet parancsnokul *Fest* Viktort és *Kézmárszky* Imrét választá meg.

— A lencsauai önk. egylet március 4-én tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, melyen megválasztottak: Főparancsnok: *Fleischhacker* Lajos, egyleti orvosnak, dr. *Lindner* Béla mászópar. Schmidt Gyula sziv. par. Muszka Sámuel, szertárnoknak, Bartholy Sámuel. A tisztikar költségeinek a fedezésére 200 frt szavaztatott meg.

K Ü L F Ö L D.

New-York tűzjelző (távírói) berende

Ismerteti: *Szczerbowski Sándor*

a budapesti önkéntes egylet sziv. parancsnok

A világ egyik városában sincs a tűzoltói in ezen fontos tényezője a közbiztonságnak — rban berendezve, szabályilag szervezve, s a jelemányos és gyakorlati haladása által nyújtott mívával, teljesen ellátva, mint az észak-amerikai államok fővárosában. A valóban villámsebességgel mellyel itt a riasztójel továbbítva, az egész olivet működőképessé téve s a szükséges segmegtétetik, ezen rendszert valóban észszerűen alkalmazatnak tünteti fel, mely szerkezetnek összes kerekcskéi egyetlen egyszerű rúgó megnyomogindítva, matematikai pontossággal indítja

New-York egy 1288 kilométer sodronybiró távíróhálózattal rendelkezik, mely hálóza csak tűzoltói szolgálatra rendeltetvén — a hossza s szélességében felosztva alkalmazott — rényekkel van közvetlenül összekötve. (A szekrények hatszáz. Minden tűzjelző szekrény (fire boxe) van ellátva, mely bárkinek megadja a szükség arra nézve, hogy a hozzávaló kulcs hol található nyire a közelében fekvő gyógyszerárban vizsgálva. Azonkívül minden rendőr is bír egy kulcsal). 74 ezen sodronyokból a főőrségi vezetve, hol a távírdaiszt van az illető alkalmazásban. A városi tüztérképen egy bizonyosságú vörösfolt jelenti a riasztószekrény alattok álló szám azok sorszámát; egy bizonyosságú kék folt jelenti a szivattyuállomás első fizlakós vagy arra menő, ki a tűz legközelebbi távíróoszlopra erősített jelzőszekrény A kéz egy nyomása által a jelzőkészülék hozatik. Mihelyt a vészjel megszólal s távírótiszt munkája. Egy kivágással ellátott végén lévő üvegszekrényben a jelzőszekrény látható. A tiszt azonnal megnyomván a szálgombot, egy rudat hoz mozgásba, mely rötetésben állván a távíróhálózattal az egész távíró közli a riasztó-jelét.

Az öt vészcsengés elsejénél mely a csapás (segen) megszólal a villamos áram befolyása a lovak kötőfékje feloldodzik. A jólgyakorolt számjuk alá futnak, mely szintén ezen módok le rájuk, a legénység a szerekre ugrik, s a cél később, mint a jel a jelzőszekrényen megtalálmas vizsugár ömlik a lángok közé.

Az összes tűzoltószerek indulására másodperc (?) szükségeltetik. Majdnem egyike meg ugyanazon riasztókészülék az összes 1000-ken, s a szükséges számú rendőrség már ismét, hogy a mentési munkálatok helye közzé falat képezzen!

A megbeszélte szervezet működési módja a kigondolható legkülönbözőbb elővigyázati intézkedésekben van biztosítva. Minden jelzőszekrény még e

* Az összes newyorki tűzoltóság 700 ember

kel van összekötve, úgy hogy az esetben, ha az egyik eték el lenne romolva a másik adja a jelet. Egy öntöző próbakészülék által minden egyes sodrony alképessége 10 percenként vétetik próba alá, míg azok alképessége egy galvanometer által határoztatik meg, hogy a villamos áram megszakítása azonnal eltávolító legyen.* A tűzoltóság összes műszereiről másodlányok léteznek. Továbbá bir ezen intézmény egy kenderreglyét hajóégek alkalmára, egy víztornyot, mely a legmagasabb épületeket is rövid idő alatt elárasztja, és egy rendkívül hathatós szerkezetet, melylyel 4 szilárd sugara egyesíthető, továbbá kitűnő műszereket vas és töltyükasztása, ajtók, ablakok kinyitására stb. a tűzoltóknak leggyorsabb elérhetésére. Egy szerkocsi mindazt tartalmazza a mi egy teljes oltási szerkezet felszereléséhez szükséges, a 150 méternél hosszabb tömlőtől kezdve a kiterjesztési és bontási eszközökig! Ámbár azon szokás, hogy a tűzvész kiterjesztését harang általi kongás jelezze, már New-Yorkban is rég a múlt emlékeihez tartozik; némely városrészen 4 vagy 5 torony hagyatott fenn, mint az esetre, ha — mint az 1880/1881 telén egy nagy vihar által történt — a táviróhálózat működésében akadályoztatnék.

A rendkívüli kedvező eredmények, melyeket az utóbbi statisztikája oly tüzesetekre vonatkozólag, melyek vagy a kiterjesztésben elfojtás vagy nagyobb kiterjedés nyereség által meggátolás által mutat ki** tényekkel bizonyítják a new-yorki tűzjelzőszervezet életképességét. Ha mindazonáltal a tűzveszélyes esetek száma — az északamerikai világváros házáinak figyelembe vétele mellett is — európai fogalmakhoz képest ijesztő mennyiségű, úgy az egyrészt a többnyire 8 és 10 emeletes, több mint 30 meter magas és 60 meter szélességű épületek szorult építkezési módjának; másrészt a városokban, bámulatos határtalan figyelmen kívül hagyása, a magábanvéve sem szigorú építési szabályoknak alárendelhető. (Illustrirte Zeitung, 2051. szám. 1882. október. 21.)

— **Ujabb színházégés.** Savona genuai városban április 22-én az egy idő óta bezárt színház színpadán tűz tört ki és a lángok csakhamar felcsaptak egész a tetőig, melyet még sikerült megmenteni. A kár 50,000 líra a ház azonban biztosítva volt egy velencei társulathoz. A társulatnál Arlonio mérnök-kari hadnagy és egy tűzoltó sebesültek.

— **Az oroszországi cirkuszok-ból** ma holnap egy sem marad. Az idén már harmadszor hoznak hírt cirkuszégésről az ottani lapok. A legujabbi, a moszkvai cirkuszégésnél emberélet, maga a tűz által, nem esett ugyan veszteség, hanem a tűzoltók azért éppoly kevésbé tüntették meg a károkat, mint Berdicsევben. A tűz körülbelül déli 1 óráig tartott, olyan időben, mikor a cirkuszban a szol-

** A huzalok vezetőképességének nem kifogástalan volta Budapesten is gyakran volt már oka a késői tűzjelzésnek. Megnyugvással tudhatjuk azonban, hogy Kempelen főparancsnok e nagy hátrány kiküszöböléséről is iparkodik gondoskodni, a mennyiben elrendelte, hogy a tűzjelzőkészülékek használhatósága ellenőriztessék és ez ellen a városban is 10 percenként, de időszakonként ismétlődjen.

Szerk.

* A legutóbbi 15 hónapról szóló kimutatás szerint New-Yorkban 1753 tüzeset közül 1663 esetben a kiterjesztés helyére szorítottatott, és csak 41 esetben terjedt az át a szomszédos épületekre is. Szerkesztő.

gákon és 130 paripán, egy tevé és egy bivalyon kívül nem volt senki sem. Pár perc alatt óriási füstfelhők borították el a cirkusz körüli utcákat; nagy néptömeg jelent meg a vész színhelyén, de senki sem mert az égő cirkuszba menni. A tűzoltók mindenekelőtt a lovakat és a szolgálókat mentették meg, míg a tevé és bivaly maga szabadult ki. Az utóbbi vesztettén vágatott a cirkusz körül és nagy rémületet idézett elő a nép között. Egy pár embert fel is döfött, míg megfoghatták. Mikor a tűzoltók megjelentek, tulajdonképen még csak az istálló égett, s ezért főképp arra törekedtek, hogy a cirkusz főépületét megmentsék, de ez hiába való iparkodás volt. Mikor fecskendezni akartak ugyanis rájöttek, hogy a fecskendők elvannak romolva, és a gummicsovok* — lyukasok! Próbálták a lyukakat betömni, de ezzel csak azt érték el, hogy a csövek még több helyen kirepedtek. Egyik cső a másik után repedt meg, úgy, hogy a tűzoltók végre abbahagyták haszontalan kísérleteiket, és csak arra szorítottak, hogy a cirkusz berendezéséből a mennyit lehet megmentenek. A kár így is rárug 200,000 rubelre, mert az egész épület odaégett. Csak 65,000 rubelre volt biztosítva.

— Lipcsében Schwieger F. W. új szerkezetű tolólétrát konstruált, melynek felállítása csavarókészülék készülék segítségével történik, mint a Walser-féle. A létra támaszául itt is maga a kocsi, azonkívül pedig négy oldaltámfa szolgál. Felállítva egy óriási pyramisnak a kinézésével bir, melynek két szemközti oldala lévén fokokkal ellátva, egyszerre két egyének egyidejű mászása válik lehetségessé. A szakértők véleménye nagyon könnyű és felette solid szerkezetnek deklarálta az új mászószert.

— **Delhi és Quebec.** A bécsi lapok két táviratot vettek, melyek közül az egyik azt jelentette, hogy Delhi-ben 2000 ház leégett; a másik, hogy Quebecben leégett a parlament épülete. A Magyar Távirati Iroda, mely tudvalevőleg a bécsi »Correspondenz Bureau«-hoz érkezett táviratokat rendszerint megfélemlítve szokta a magyar lapoknak rendelkezésére juttatni, ezuttal bővebb kezű volt és meghozta mind a két eset hírért, csak egy csekélységet felejtett el közölni, hogy a két eset két különböző helyen történt. Így az összes magyar lapokban az állt, hogy Quebecben égett le mind a parlament, mind a 2000 ház, holott ezen két szerencsétlenség két színhelye közül az egyik Amerikában, a másik Indiában van. Csak az a szerencse, hogy a távirat nem Delhi-be helyezte mind a kettőt, a mely esetben a magyar sajtó ajándékozta volna meg legelőször parlamenttel, (az igaz csak azért, hogy rögtön a tűzvész áldozatává tegye) az indiai nagymogulok hajdani városát.

TÁRSADALOM.

Az Ó-budai zászlószentelés.

Budapest Május 14.

Az Óbudai hajógyár tűzoltó testületének zászlóját tegnap szentelték fel oly nagy ünnepélyességgel, amilyennek párja Ó-Budán nem egyhamar lesz. A verőfényes, meleg napos idő különösen kedvező volt arra, hogy az ünnepély fényét és pompáját emelő intézkedések minden részletökben érvényesüljenek. Már d. u. 2 órakor tengernyi néptömeg hullámozott a hajógyártól a plébánia templomig. A helyi hajók és lóvonatu kocsik csak úgy görnyedeztek a szokatlan nagyszámú vendégek terhe alatt. A hivatalos egyesületek- és társulatokat külön hajó ingyen szállította.

A hajógyári sziget főterén, délután fél 3 órakor kezdett rendezkedni a menet, melyet a benne résztvevő testületek száma és a kivonult hét egyleti-zenekar elég impozánsá tett. A menetet az Ó-budai vadász egyletek tagjai nyitották meg, katonás egyenruhában, zászlóval és zenekarral. Azután jöttek a többi testületek, köztük a »budapesti önk. egylet« *Bárány N. Ernő* főpa-

* Hála az országos szövetség és a budapesti önkéntes egyletnek, Magyarországon a gummicsovok értéke mindjárt kezdetben a kellő mértékre redukáltott.

rancsnok vezetése alatt és a »fővárosi tűzoltóságnak« mintegy 30 tagja *Kempelen Béla* főparancsnokkal. A menet közepén 4 gyönyörű fehér ló által vont diszkocsin *Murray-Jacksonné* zászlóánya képviselvényében *Nagy Adelina* urhölgy haladt. Ruhája a zászlóhoz hasonló bíbor színű nehézselyemből volt gazgagon díszítve brüsszeli csipkéekkel. Kiséretét Ó-Buda szépeiből összeállított fehér ruhás leánysereg képezte. A menetet a hajógyári tűzoltók zárták be.

Cselka Nándor prépost szép hazafias beszéde után beszentelte a gyönyörű szép zászlót s beverte az első szöveget. A másodikat a zászlóanya s így tovább lovag Cassián (generál Direktor), *Murray Jackson M.* főmérnök, lovag Ullmann László forgalmi igazgató, dr. Ország Sándor orsz. képviselő stb. Összesen 300 szöveget yertek be, mely után a Korona dísztermében kivilágos-kivirradúg tartó tánc következett. — A táncvigalmat a bálányával *Bárány N. Ernő* nyitotta meg. Az első négyest 40 pár lejette.

— **Szent Flóriánnak**, a tűzoltók védszentjének ünnepét, jó katólikusokhoz illo módon, országszerte többfelé megünnepeleék az önkéntes egyetek tagjai. Az első aradi önk. polgári tűzoltó kar csütörtök este zenetakarodóval kezdte megülni. Beláthatlan néptömeg követte f. hó 3. a tűzoltói zenekar által kísért működő tagokat a Flórián kápolnáig, honnan néhány darab eljársása után, az egész menetet *Metiánu János* g. k. püspök, innen *Barabás Péter* fő- és dr. *Műlek Lajos* alparancsnokok lakása elé vonult mire a szokásos tisztelő üdvözetek után az esteli ünnepély véget ért. — Másnap dél-élt a Flórián-kápolnához egyházi körmenet vonult harangzugás és tűzoltó-zenekiséret mellett s ott ajtatos hívek jelenlétében istentisztelet tartattot. A tűzoltókar szokásos Flóriánnap i miséje f. hó 6-án vasárnap d. e. 10 órakor a Flórián-kápolnában tartattot meg. — Uj-Aradon is nagy parádével ülték meg e napot, az odaváló díszőrség felvonult és sortüzet adott, mialatt a templomban fényes istentisztelet volt. — Zágrábban pedig — mint értesülünk — beszédek is tartattak a rendkívül kedélyes lefolyású utóünnepélyen. A tartott beszédek közül legnagyobb hatást keltett *Bujatorics Miklós*, alparancsnoké és *Koos Miklós*, városi tanácsnoké. Az utóbbi az ünnepély jelentőségét fejtegetvén, hangsúlyozva kiemelte amaz egyetértés szükségét, a mely nélkül sem tűzoltóegylet nem virágozhatik, sem általában a közélet minden terén kívánatos haladás nem érthetik el.

— **Ováció.** Mint Keszthelyről írják, az ottani önkéntes tűzoltóság april hó 15-én dr. *Lipp Vilmos* gimnaziumi igazgató tiszteletére, mert az egylet elnökségét elfogadta, fáklýásmenetet rendezett. Az üdvözlő beszédet *Fátyol Ferenc* mondta.

— **A győri önk. tűzoltó-egylet** az árvíz alkalmával teljesített fáradozásairt a soproni önkéntes egylet által egy ezüst serleggel lón kitüntetve, melyet *Rösch Frigyes* vezetése alatt pünkösdi hétfőn adott át ünnepélyesen a soproniak küldöttsége. A serleg ezüstből készült és arannyal zománczott. Egyik oldalán arany babérkoszoruban: »Január 8-tól 11-ig, árvíz 1883. Győrött,« másik oldalán szintén arany babérkoszoruban: »A győri tűzoltó bajtársaknak, az érdem elismeréséül. A soproni tűzoltó bajtársak.« A serleg fedelén művészileg a tűzoltók jelvénye tömör kivitelben díszelve. Az ünnepély lefolyásáról bővebben legközelebb.

— **»Üthetik már a tűzoltókat!«** Debrecenben történt körülbelül két évvel ezelött, hogy a tűzhöz siető tűzoltókat tetlegesen bántalmázták. A debreceni kir. törvényszék az illetőket két évi fogházra ítélte, a mi takarosan elvette a civisek agyából a tűzoltók elleni berzenkedés gondolatát. A királyi tábla azonban a büntetést elengedte s a vádlottakat teljesen felmentette. Azóta azt mondják Debrecenben, hogy »lehet már ujra ütni a tűzoltókat.« Nem ártana még egyszer felbbezni.

— **Házasság és a katekizmus.** Egy stomfai tűzoltó bepanaszolta a pozsonyi szolgabírósnál plébánosát, mert az őt menyasszonyával csak abban az esetben hajlandó összeesketni, ha előzetesen vizsgálatot tesz a — katekizmusból. Egyszázkilencvenkét paragrafusnak betanulását követelik tőle. erre ő — ugymond — képtelen, s alóla fölmentést kér. — A szolgabíróság természetesen illetékteleennek mondotta ki magát s panaszlót barátságos egyezkedésre intette. Mi eredménye lett az intéésnek, nem tudjuk; de mert a tűzoltó a szerelem tüzeit csak házasság által kívánja lokalizálni, valószínűleg hozzá fog a tanuláshoz s »maturus«-ra teszi le a nélkülözhetlen házassági exament.

T Ű Z E K .

A nemzeti színház égése.

A budapesti nemzeti színház szinpadán 6 óra előtt délután véletlenségből tűz támadt. Az őrszolgálatra ki-rendeltek még nem jelentek meg a szinpadon. A színházi (benlakó) tűzoltók, a rendelkezésükre álló védeszközökkel, a szinpadai eső felmondván a szolgálatot, sikertelenül tet-

nek, mely elől fejvesztetten mihamar meghátráln szerültek. A vasfüggöny a tűz keltekor még ne leeresztve (a mi rendes körülmények között ne történhetik meg) s a lángok a prosceniumot is nyaldosni. A férfiak öltöző-helyiségeiből a szinpad vezető ajtók tárva maradtak. A színházi szolgaszen, mely épen az előadáshoz szükségelt kellékeket h a színház melletti bérház belsejébe nyuló diszlett tűz kitéréscek elmulasztá az összekötő ajtót elzár nek folytán a tetőig lángba borult szinpadról átk tűz e helyiségbe is. A női öltözőkben egy nő ber a menekülésnek minden rendes útja végleg elvar elöle....

.... Így van ez megírva azon suppozícióban a lapunk ez évi 2-ik számának fővárosi rovatában. tett parancsnoksági határozat folytán kihirdetett pa nak themájáról szól.

A viszonyok illetén rendkívül kedvezőtlen a sának pillanatában érkezik meg a központi önké városi őrség a helyszínére. Nyomban követik őt a II-ik és a IV-ik őrség. Tíz perczcel később őrség s ennek a megjelenését követő tíz percz budaujlaki VI-ik, továbbá a malmi és gépgyári tűz

Midőn a vezénylő parancsnok (a pályázó) a osztályok működési helyét és közvetlen feladatát e jelölte, akkor értesül arról, hogy a tűz már á földényt a proscenium környületében, ez által fe vőn a tetőzet faszervezetét, melynek leégése egy a színház teljes megsemmisülésével.

A feladat tehát: egy emberéletet és egy a legkedvezötlenebb viszonyok közt kigyult színházat elpusztulástól megmenteni!

A feladat megoldására nézve pedig a következő közők állanak rendelkezésre:

a) az önk. tűzoltóság 150 taggal és ismeret szereivel; b) a városi tűzoltóság 50 taggal, mert összes szereivel; c) a szükséghez képest egy oltó testületek, mint pl. a magy. államvasutak gének, a hajógyárnak és egyéb gyárak tűzoltóságának szakaszai, a megfelelő szerekkel; d) a vízvezeték kirendelt katonaság; e) a rendőrség nagy száma; f) a színházi munkásszemélyzet. h) a közönség,

A felsorolt eszközök összes vagy csak részben alkalmazása, szabad tetszésére bizatik a megoldás lalkozónak.

— **Marosvásárhelyről** kaptuk a következő ér Tűzlárma verte fel csütörtökön, april 12-én, este v polgárságának a nyugalmát. A Kazincy-utcában, a nododa egyik legszebb épületének istálója, s a vele latos szim volt a tűzanyag fészke. A gyulás rosz s ből származott, s a tett elkövetőjéül egy nőcselédet kit gazdjája csak pár nappal ezelött bocsátott el »g és rossz magaviselete miatt a szolgálatból. Mag roppant veszélyes lehetett volna az egész városra néz az égő épületből elkapott szikrákat könnyedén rő régi baromvásár utca irányában. A ref. főtanoda nek megvédése körül *Horváth Gáspár* igazgató s nem kis bosszuságára volt, hogy a vizeshordók pincébe nem lehetett bejutni, a senior-contra el miatt, ki a kulcsokat őriz, s a ki a tűzoltás körül nyen szerepelt. A rémület a Kazincy-utcában mag hágott; már a szomszédos telkek s a rajtuk levő épületek fedélzete is tüzet fogott; de ekkor a m

otba helyezték s áldozatkész igyekezetüknek a fél 8 óra-
 kitört tüzet, kevéssel 9 óra után sikerült már egészen
 rani. Hogy a tűzoltó egyesület szerepe igen jó karban tar-
 ták, az bebizonyult e tüzesetnél is. Teljes erővel dol-
 gáltak tűzoltóink. A katonaság, s a főtanodái ifjuság
 l viselte magát. A tanoda épületei biztosítva vannak,
 tüzesetnél az »Első magyar ált. biztosító társaság«
 érdekelve.

— Leégett zsinagóga. Mint a Pesti Naplót e hó 14-én
 irtesítik, Kassán a harangutcában levő orthodox izra-
 hitközségi zsinagóga leégett. Hogy e zsinagóga pad-
 mely egy üveg és porcellánkereskedő raktárául
 gált, felhalmozott készletből mi sem volt megmenthető
 az illető tudósító egyrészt a tűzoltók háromnegyed
 késésének (?), másrészt a szűk utcának tulajdonitja,
 utóbbi a szerekkel való közelhatolást is alig en-
 meg.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. Budapest. A »biztosító társaságoknak tűzoltó egyesületekhez
 viszonyáról s általában a tűzbiztosítás érdekeinknek megfele-
 nődjáról« ígért cikket az ön erre legilletékesebb tollából
 t. B. N. E. Budapest. Becsés ígéretére bátrak vagyunk felhívni a
 met. K. B. Budapest. A még Egerből kilátásba helyezett szak-
 még mindég nem valánk szerencsések megkaphatni. — Sop-
 yó, Arad, Marosvásárhely stb. Megkaptuk s mihelyt terünk en-
 elhasználjuk.

Lapunk mai számában foglalt hirdetésére az Assicurazioni Generalinak
 felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

A tisztelt

Tűzoltó-Egységeknek

ajánlom a magyar országos, tűzoltószövetség legutóbbi VI.
 közgyűlésén Zala-Egerszegen ismét az Első-Éremmel ki-
 tüntetett

nyers és belül mézgázott

kendertömlőimet,

továbbá ruggyanta csigádatzivattyu-tömlőket,
 valódi amerikai ruggyanta nyomó-tömlőt, vízved-
 reket, mentőzsákokat, ugróponyvákat, vízmentes
 vászon-öltönyöket, öveket és mászköteleimet, nem
 különben mind e szakmába vágó cikkeimet a leg-
 jutányosabb árak mellett.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST,

sugár-ut és váci körút sarkán a „FONCIÈRE“ palotájában.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Részvénytőke 8 millió forint aranyban.

(Alapított 1879-ben.)

Kamatlás 1882. évi december 31-én.

Befizetett részvénytőke aranyban. Ft. 4.000.000.—
 4 gőz tartálytőke " 735.488.—
 Rendelkezési- és nyereségy-tar-
 tálakat " 126.062.08

Értékpegyírekekben elhelyezve:

a) 285.000 kassa-odernergi vasúti elsőbbs.	96.40	Ft.	776.011.88
b) 155.500 magyar-magyar	96.50	"	1.404.116.46
c) 196.200 Alföld-fiumei	96.50	"	186.350.
d) 112.000 Alföld-fiumei	94.70	"	106.061.
e) 1.9.000 Magyar-galiczai	90.60	"	165.956.16
f) 17.100 "magyar	90.60	"	15.761.16
g) 23.000 osztr.-magyar	101.30	"	23.399.
h) 80.000 osztr. papír kártyák 5% os	94.10	"	75.894.—
i) 45.000 6% magyar aranykardék	118.80	"	54.460.
j) 125.000 4% föltitellint, zálogl.	85.80	"	107.000.
k) 21.800 5 1/2% föltitellint, zálogl.	100.75	"	21.963.50
l) 24.000 5% Pesti városi kölcsön	100.50	"	24.100.—
m) 10.000 5% Pesti városi kölcsön	97.50	"	10.350.
n) 60.000 Pesti kerek, bank zálogl.	98.—	"	57.000.
o) 5.000 4% osztrák papírjárdék	76.50	"	3.825.
p) 96 db. tí szávid, vasúti részv.	240.—	"	23.901.
q) különféle biztosítási lá saság részvényei.	1.596.502.—	"	
A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok és osztalékok		"	80.575.05

Értékpapírokra adott kölcsönök.	Ft.	62.011.33
Kamat pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	"	391.841.17
Válto-árca	"	101.601.00
A társaság hazai Budapest stb. és külföldön.	"	1.383.011.23
Biztosító-társaságok kármentesítői kármentesítői	"	2.310.333.22
Résztulajdonosok a központban s a képviselőknél	"	205.853.15
Összesen	Ft.	2.983.161.35

Készpénz-szállásokról:

1880-ik évben	1881-ik évben	1882-ik évben
Ft. 1.294.729.87	Ft. 2.188.891.70	Ft. 3.079.187.29
" 392.120.73	" 1.387.230.63	" 4.010.325.36
" 543.337.91	" 815.055.92	" 769.411.27
Összesen	Ft.	2.127.804.50

Elhelyezett pénzek:

1880-ik évben	1881-ik évben	1882-ik évben
Ft. 698.884.91	Ft. 2.227.247.02	Ft. 2.143.719.14
" 135.736.70	" 669.163.38	" 1.577.186.59
" 656.840.82	" 573.201.45	" 590.394.32
Összesen	Ft.	9.282.231.63

Pénz-összegek levő kártyák tartalmát a helyszíneli
 A társaság baromok javadalmát s az értékpapírok és betétek utáni kamat
 Az elhelyeztetett állomány
 Az év végén
 Az év végén kártyák kártyák összege
 Független levő kártyák tartalmát a helyszíneli

Az 1883-ik évi nyereség
 melyből az összes alapítási és szervezési költségek törlesztésére
 fordítandó és 5%-os osztalékul
 kifizetett.

rancsnok vezetése alatt és a »fővárosi tűzoltóságnak« mintegy 30 tagja *Kempelen* Béla főparancsnokkal. A menet közepén 4 gyönyörű fehér ló által vont diszkocsin *Murray-Jacksoné* zászlóánya képviselőként *Nagy* Adelina urhölgy haladt. Ruhája a zászlóhoz hasonló bíbor színű nehéz budyemből volt gazgagon diszítve brüsszeli csipkéekkel. Kiséretét Ó-Buda szépeiből összeállított fehér ruhás leánysereg képezte. A menetet a hajógyári tűzoltók zárták be.

Cselka Nándor prépost szép hazafias beszéde után beszentelte a gyönyörű szép zászlót s beverte az első szöveget. A másodikat a zászlóanya s így tovább lovag Cassián (generál Direktor), *Murray Jackson* M. főmérnök, lovag Ullmann László forgalmi igazgató, dr. Ország Sándor orsz. képviselő stb. Összesen 300 szöveget vertek be, mely után a Korona dísztermében kivilágos-kivirradtig tartó tánc következett. — A táncvigalmat a bálányával *Bárán* N. Ernő nyitotta meg. Az első négyest 40 pár lejettette.

— *Szent Flórián*nak, a tűzoltók védszentjének ünnepét, jó katólikusokhoz illő módon, országsszerre többfelé megünnepelték az önkéntes egyletek tagjai. Az első aradi önk. polgári tűzoltó kar csütörtök este zenetakaróval kezdte megülni. Beláthatlan néptömeg követte f. hó 3. a tűzoltói zenekar által kísért működő tagokat a Flórián kápolnáig, honnan néhány darab eljátszása után, az egész menetet *Metián* János g. k. püspök, innen *Barabás* Péter fő- és dr. *Műlek* Lajos alparancsnok lakása elé vonult mire a szokásos tisztelő üdvözlések után az esteli ünnepély véget ért. — Másnap délelőtt a Flórián-kápolnához egyházi körmenet vonult harangzugas és tűzoltó-zenekísérettel s ott ajtatos hívek jelenlétében istentisztelet tartottak. A tűzoltókar szokásos Flórián-napi miséje f. hó 6-án vasárnap d. e. 10 órakor a Flórián-kápolnában tartott meg. — Uj-Aradon is nagy parádával ülték meg a napot, az odaváló díszörség felvonult és sortűzet adott, mialatt a templomban fényes istentisztelet volt. — Zágrábban pedig — mint értesültünk — beszédek is tartottak a rendkívül kedélyes lefolyású utóünnepélyen. A tartott beszédek közül legnagyobb hatást keltett *Dujatovic* Miklós, alparancsnoké és *Koos* Miklós, városi tanácsnoké. Az utóbbi az ünnepély jelentőségét fejtegetvén, hangsúlyozva kiemelte amaz egyetértés szükségét, a mely nélkül sem tűzoltóegylet nem virágozhatik, sem általában a közélet minden terén kívánatos haladás nem érthetik el.

— *Ováció.* Mint Keszthelyről írják, az ottani önkéntes tűzoltóság ápril hó 15-én dr. Lipp Vilmos gimnáziumi igazgató tiszteletére, mert az egylet elnökségét elfogadta, fáklásmenetet rendezett. Az üdvözlő beszédet *Fátyol* Ferenc mondta.

— *A győri önk. tűzoltó-egylet* az árvíz alkalmával teljesített fáradozásait a soproni önkéntes egylet által egy ezüst serleggel lón kitüntetve, melyet *Rösch* Frigyes vezetése alatt pünkösdi hétfőn adott át ünnepélyesen a soproniak küldöttségére. A serleg ezüstből készült és arannyal zománczott. Egyik oldalán arany babérkoszoruban: »Január 8-tól 11-ig, árvíz 1883. Győrből,« másik oldalán szintén arany babérkoszoruban: »A győri tűzoltó bajtársaknak, az érdem elismerésül. A soproni tűzoltó bajtársak.« A serleg fedelén művészileg a tűzoltók jelvénye tömör kivitelben díszesleg. Az ünnepély lefolyásáról bővebben legközelebb.

— *„Üthetik már a tűzoltókat“* Debrecenben történt körülbelül két évvel ezelőtt, hogy a tűzhöz szertő tűzoltókat tettelegesen bántalmazták. A debreceni kir. törvényszék az illetőket két évi fogságra ítélte, a mi takarosan elvette a civérek agyából a tűzoltók elleni berzenkedés gondolatát. A királyi tábla azonban a büntetést elengedte s a vádlottakat teljesen felmentette. Azóta azt mondják Debrecenben, hogy »lehet már újra ütni a tűzoltókat.« Nem ártana még egyszer fel-lebbezni.

— *Házasság és a katekizmus.* Egy stompai tűzoltó bepanaszolta a pozsonyi szolgabírósnál plébánosát, mert az őt menyasszonyával csak abban az esetben hajlandó összeházasítani, ha előzetesen vizsgálatot tesz a — katekizmusból. Egyszázkilencvenkét paragrafusnak betanulását követelik tőle. erre ő — ugymond — képtelen, s alóla fölmentést kér. — A szolgabírósnak természetesen illetékellennek mondotta ki magát s panaszlót barátságos egyezkedésre intette. Mi eredménye lett az intésemnek, nem tudjuk; de mert a tűzoltó a szerelem tüzeit csak házasság által kívánja lokalizálni, valószínűleg hozzá fog a tanuláshoz s »maturus«-ra teszi le a nélkülözhetlen házassági exament.

T Ü Z E K.

A nemzeti színház égése.

A budapesti nemzeti színház színpadán 6 óra előtt délután véletlenségből tűz támadt. Az őrszolgálatra ki-rendeltek még nem jelentek meg a színpadon. A színházi (benlakó) tűzoltók, a rendelkezésükre álló védezőkkel, a színpadi eső felmondván a szolgálatot, sikertelenül tet-

nek, mely elől fejvesztetten mihamar meghátrálni szerültek. A vasfüggöny a tűz keltekor még nem leeresztve (a mi rendes körülmények között nem történhetik meg) s a lángok a prosceniumot is ke-nyaldosni. A férfiak öltöző-helyiségeiből a színpad-zető ajtók tárva maradtak. A színházi szolgazemé mely épen az előadáshoz szükségelt kellékeket hoz- a színház melletti bérház belsejébe nyuló díszlettár- tűz kitörésekor elmulasztá az összekötő ajtót elzár- nek folytán a tetőig lángba borult színpadról átka- tűz e helyiségbe is. A női öltözőkben egy nő be- a menekülésnek minden rendes útja végleg el van- előle....

.... Így van ez megírva azon suppozícióban, a lapunk ez évi 2-ik számának fővárosi rovatában tett parancsnoksági határozat folytán kihirdetett pá- lnak themájáról szól.

A viszonyok illetően rendkívül kedvezőtlen al- sának pillanatában érkezik meg a központi önkér- városi őrség a helyszínére. Nyomban követik őt a- a II-ik és a IV-ik őrség. Tíz perczzel később a- őrség s ennek a megjelenését követő tíz percz- a- budaujlaki VI-ik, továbbá a malmi és gépgyári tűz-

Midőn a vezénylő parancsnok (a pályázó) az- osztályok működési helyét és közvetlen feladatát é- jelölte, akkor értesül arról, hogy a tűz már át- földényt a proscenium környezetében, ez által fer- ven a tetőzet faszerkezetét, melynek leégése egy- a színház teljes megsemmisülésével.

A feladat tehát: egy emberéletet és egy a- legkedvezőtlenebb viszonyok közt kigyult színházat- elpusztulástól megmenteni!

A feladat megoldására nézve pedig a követke- közök állanak rendelkezésre:

a) az önk. tűzoltóság 150 taggal és ismert- szereivel; b) a városi tűzoltóság 50 taggal- mert összes szereivel; c) a szükséghez képest egy- oltó testületek, mint pl. a magy. államvasutak gé- nak, a hajógyárnak és egyéb gyárak tűzoltóságána- szakaszai, a megfelelő szerekekkel; d) a vízvezeté- kirendelt katonaság; e) a rendőrség nagy száma- színházi munkásszemélyzet. h) a közönség.

A felsorolt eszközök összes vagy csak részt- alkalmazása, szabad tetszésére bízatik a megoldás- lalkozónak.

— *Marosvásárhelyről* kaptuk a következő ér- Tüzlárma verte fel csütörtökön, ápril 12-én, este v- polgármesterének a nyugalmát. A Kazinczy-utcában, a- noda egyik legszebb épületének istállója, s a vele- latos szin volt a tüzanyag fészke. A gyulás ros- s- ból származott, s a tett elkövetőjeül egy nöcselédet- kít gazdája csak pár nappal ezelőtt bocsátott el »g- és rossz magaviselete miatt a szolgálatból. Mag- roppant veszélyes lehetett volna az egész városra né- az égő épületből elkapott szikrákat könnyedén r- régi baromvásár utca irányában. A ref. főtanoda- nek megvédése körül Horváth Gáspár igazgató- s nem kis bosszúságára volt, hogy a vízeshordó- pincébe nem lehetett bejutni, a senior-contra e- miatt, ki a kulcsokat őrzi, s a ki a tüzoltás körü- nyen szerepelt. A rémület a Kazinczy-utcában ma- hágott; már a szomszédos telkek s a rajtuk levő- épületek fedélzete is tüzet fogott: de ekkor a r-

aportba helyezték s áldozatkész igyekezetüknek a fél 8 óra-
 r kitört tüzet, kevéssel 9 óra után sikerült már egészen
 fojtani. Hogy a tűzoltó egyesület szerepe igen jó karban tar-
 tnak, az bebizonyult e tüzesetnél is. Teljes erővel dol-
 gozhattak tűzoltóink. A katonaság, s a főtanodai ifjuság
 jól viselte magát. A tanoda épületei biztosítva vannak,
 a tüzesetnél az »Első magyar ált. biztosító társaság«
 n érdekelve.

— Leégett zsinagóga. Mint a Pesti Naplót e hó 14-é-
 l értesítik, Kassán a harangutcában levő orthodox izra-
 la hitközségi zsinagóga leégett. Hogy e zsinagóga pad-
 sán, mely egy üveg és porcellánkereskedő raktárául
 olt, felhalmozott készletből mi sem volt megmenthető
 t az illető tudósító egyrészt a tűzoltók *háromnegyed*
ai késésének (!?), másrészt a szűk utcának tulajdonitja,
 mely utóbbi a szerekkel való közelhatolást is alig en-
 dte meg.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. Budapest. A »biztosító társaságoknak tűzoltó egyesületekhez
 ó viszonyáról s általában a tűzbiztosítás érdekeinknek megfele-
 b módjáról ígért cikket az ön erre legilletékesebb tollából
 juk. B. N. E. Budapest. Becses ígéretére bátrak vagyunk felhívni a
 elmet. K. B. Budapest. A még Egerből kilátásba helyezett szak-
 ket még mindig nem valánk szerencsések megkaphatni. — Sop-
 , Győr, Arad, Marosvásárhely stb. Megkaptuk s mihelyt terünk en-
 li felhasználjuk.

Lapunk mai számában foglalt hirdetésére az Assicurazioni Generalinak
 felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

A tisztelt

Tűzoltó-Egyesületeknek

ajánlom a magyar országos, tűzoltószövetség legutóbbi VI.
 közgyűlésén Zala-Egerszegen ismét az Első-Éremmel ki-
 tüntetett

nyers és belül mézgázott

kendertömlőimet,

továbbá ruggyanta csigádadszivattyu-tömlőket,
 valódi amerikai ruggyanta nyomó-tömlőt, vízved-
 reket, mentőzsákokat, ugróponyvákat, vízmentes
 vászon-öltönyöket, öveket és mászóköteleimet, nem
 különben mind e szakmába vágó cikkeimöt a leg-
 jutányosabb árak mellett.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST,

sugár-ut és váczi körut sarkán a „FONCIÈRE“ palotájában.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Részvénytőke 8 millió forint aranyban.

(Alapított 1879-ben.)

Kimutatás 1882. évi december 31-ről.

Befizetett részvénytőke aranyban.	frt. 4.000.000.—	Aranyban kibővízteti tartalékalap.	frt. 77.681.20
Az új társaságoktól	" 736.188.—	Elsőbiztosítási díjtarifák.	" 1.065.514.96
Rendelkezési- és nyeresemény-tartalék- lékalap	" 126.062.08	Díjváltó-tarifa	" 3.081.458.57

Értékpapírokból álló elhelyezvények:

a) 288.000 Basso-oder-bergeni vasúti elsőbbs.	frt. 278.017.60	frt. 2.989.161.33
b) 155.100 magyar-nyugoti "	96.60	frt. 62.071.33
c) 196.200 "	1.011.116.30	frt. 331.841.17
d) 112.000 Alföld-dunai "	94.70	frt. 101.691.09
e) 1.9.000 Magyar-galiczai "	92.10	frt. 1.383.041.23
f) 17.100 "	90.60	frt. 2.105.893.24
g) 23.000 osztr.-magy. bank zálogl.	101.30	frt. 203.856.15
h) 86.000 osztr. papír járadék 5%-os	91.10	
i) 45.000 6% magyar aranyjárdék	118.80	
j) 125.660 4 1/2% földhitelint. zálogl.	85.60	
k) 21.800 5 1/2% földhitelint. zálogl.	100.15	
l) 24.000 5% "	100.—	
m) 10.000 6% Pest városi kölcsön	103.60	
n) 10.000 5% "	97.50	
o) 60.000 Pesti körök. bank zálogl.	96.—	
p) 5.000 4% osztrák papírjárdék	76.50	
q) 96 db. n. z. v. vasúti részv.	249.—	
r) különböző biztosítási tá. részvényei.	1.506.502.—	
s) fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok és osztalékok.	" 80.575.05	

Értékpapírokat adotti kölcsönök.
 Hazai pénzintézeteknél elhelyezett tőkék
 Váltó-tarifa
 A társaság háza Budapest st. és Bécseben.
 Biztosítási díjtarifák s kérvényeknél kintlevő követelek
 Készpénz-állomány a központonban s a képviselőknél.

Készpénz-díjbevételek:

1880-ik évben	1881-ik évben	1882-ik évben
frt. 1.294.729.87	frt. 2.188.891.70	frt. 3.079.187.29
frt. 392.120.73	frt. 1.387.290.63	frt. 2.26.914.—
frt. 543.337.91	frt. 815.055.32	frt. 769.411.27
Összesen	frt. 12.879.882	frt. 12.879.882

1880-ik évben
 frt. 698.984.91
 frt. 135.746.70
 frt. 666.840.82

1881-ik évben
 frt. 2.227.247.02
 frt. 669.163.38
 frt. 573.201.45

1882-ik évben
 frt. 2.143.719.14
 frt. 1.577.186.59
 frt. 590.394.52

Összesen
 frt. 9.282.291.52

Független levő károkért tartották a helyezetést.
 A társaság káraitól jövők és az értékpapírok és nettó utáni kamat
 Az értékpapírok által
 Az év díja
 Az évi biztosítások után kifizetett károk összege.
 Független levő károkért tartották a helyezetést.

Az 1882-ik évi nyereség
 melyből az összes alapítási és szervezési költségek törlesztésére
 fordították és 5%-os osztalékul
 kifizetett.

TILLER H. ÁRJEGYZÉK

	frt	kr		frt	kr
1 főparancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsínór ötágú	32	—
1 legénységi sisak	4	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsínór	5	—
1 parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral.	10	—	1 pár fehér díszkeztyü	10	—
1 tisztí bőr-sapka arany zsinórral	2.50	3	1 » » II. gombos keztyü	1	85
1 legénységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakravaló	1	25
1 vörös posztósapka	1	25	1 » selyem vagy atlasz nyakravaló	1	60
1 » tricótsapka	1	60	1 » fehér vászongallér	12	—
1 gummi esőköpeny csuklyával	12	—	1 » jeladó sip (sárga rézből)	12	—
1 tisztí zubbony arany zsinórral	15	—	1 » kéthangú jelző tiszt uraknak	12	—
1 altisztí zubbony	12	—	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból	12	—
1 legénységi zubbony	9	—	1 » tisztí sip-zsinór	12	—
1 finom szürke tricótnadrág	10	—	1 » tűzoltói kürt (u. n. századkürt)	9	—
1 » » tüffel	8	—	1 » vörös kürtzsinór	6	—
1 zubbony és nadrág kék csikos vászonból	6	—	1 pár létrajelvény	4	—
1 tisztí karszalag arany paszománnyal	4	—	1 » fecskendőjelvény	—	60
1 legénységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény	8	—
1 méter arany paszomány	1	—		1	20
1 » ál arany »	—	25		7	—
1 » ezüst paszomány	1	—		1	20
1 » ál ezüst »	—	25		2	—
1 » arany zsinór	1.25	—		2	—
1 » ezüst zsinór	1.25	—		—	50
1 » ál arany- v. ál ezüst zsinór	—	30		1	—
1 darab arany vállzsínór	1	—		1	30
1 » » » háromágu	1	30			

(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)

A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzátartozó szalag, valamint egyenruha, posztóhoz tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

TILLER

BUDAPEST, Koronaherceg-

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYON-ÁLLÁSA 1882. DECZEMBER 31-ÉN.

S. N.	V a g y o n	A		B		Összesen	S. N.	T e h e r	A		B
		frt	kr	frt	kr				frt	kr	
1	A részvények biztosított adósszevelel.	1837500		1837500		3675000	1	Alaptőke	2625000		26250
2	Ingatlan birtok minden (tehetől menten): a) városi telkek			4472942	01	4472943	2	Tőkésített nyeresénytartalék	1011880	52	10031
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)			3057338	03	3057339	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére	168326	45	3194
	c) 1882. deczember 31. még el nem adott g. záda ági termékek a társaság földbirtokaiból			82891	30	82891	4	Ingatlan tartalék	160000		1071
3	a) Kölesönök a társaság életbiztosítási kötvényeiről			1771454	50	1771454	5	Jég-tartalék	40000		400
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára			66482	53	66482	6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	315635		3156
4	Kamatkozó, jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra (a jelzálog osztályba tartozók kivételével, alapszabályok 1. czikk c) pont)			2543673	27	2543673	7	Rendkívüli rendelkezés alatti nyeresénytartalék	1819920	54	16301
5	Kölcsönök letéreményezett állam- és más érőkpapírokra	147636	10	238298	75	385934	8	Az 1882. decz. 31-én még érvényben lévő biztosítások tartaléka: Az A mérlegben	725246	31	293
6	Állam- és értékpapírok (A melléklet)	3690319	47	4934826	30	8625145	9	A B mérlegben			
7	Váltók a társaságban	558216	60			558216	10	Tartalék bejelentett, de 1882. decz. 31. még ki nem fizetett károkra: Az A mérlegben			
8	Értékek a jelzálog osztályban			426878	82	426878	11	A B mérlegben			
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	258212	01	1607808	74	1966020	12	Osztalékalap az életbiztosításban nyereségyvel biztosítottak javára			528
10	Készpénzkészlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában	40106	15	10717	69	50823	13	A VII. tontina-osztály vagyona kamatbiztosítással			99
11	Készpénz készlet a főkök pénztárában	106639	24	15367	18	122006	14	a) A hivatlanok nyugdíj-pénztárának vagyona	113930	12	
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	395134	74	10854	30	405988	15	b) A hivatlanok ellátási pénztárának vagyona	97024	65	
13	Maradvány az intézet főköjainak számláiból	806387	45	207931	44	1014318	16	Jelzáloghitelvezők	531125	40	1
14	Maradvány az A mérleg folyó számláiból			144841	89	144841	17	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	117426	28	7
15	a) A főök különböző címek alatt	447443	69	382817	17	830260	18	Egyenleg az intézet főköjainak számláján	238051	79	68
	b) Letétek biztosítékok és kezesség gyanánt	49810				49810	19	a) Hitelvezők különböző címeken	48519		
16	Díjtartalékok átadott élet- viszontbiztosításokra			269310	15	269310	20	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	144841	89	
17	Butorzat a visszakerények a társaság összes hivatlanában, özégtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban	28730	22	28730	23	57460	21	A B mérleg folyó számlájának egyenlege			
18	Törlesztendő jutalékok a törlesztendő szervezeti költségek						22	A B Összesen			
	Az 1882. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötélek ért.	17250.110	23			17250.110	23	18 Feloszt. ny. 438.691.17 207.886.33 646.577.30			
		8565595	67	22199777	33	30765573		19 Let. Átvétel	407373	72	19
								20 vonatközö nyeres.			
								tart. jav. 13.317.45 14.942.21 46.259.66			
								frt 407.373.72 192.911.12 600.317.84			
								A jövő években lejárandó tűz-			
								biztosítási díjak	17.250.110	23	
									8565595	67	2219

A TRIESTI ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA:

Dr. Maurogonato I.

Br. Mörpurgo József.

Br. Rállí Ambr.

Segré V.

Dr. Galabi R.

Gold.

A vezértitkár: Marco Rosso

Magyarország. főváros. Budapest. Dorottva-utca 10. sz. az intézet

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
7. Lápót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 fit 40 kr.,
félévre 1 fit 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. póstahivatalnál és a szerkesz-
tőségénél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 fit
fél 9 fit; negyed 5 fit; egy 2 hasábos sor
15 kr. és mindig 30 kr. bélyegdíj.

Az elnökség szemle-utra kel.

A tüzesetek napirenden vannak. Alig mulik el, mely ne hozná megdöbbentő hírét egy-egy jobb vésznek. És ez így van nemcsak ország-, hanem világszerte! Nagy értékű berendezéssel ellátott gyárak, műremekekben gazdag középületek, sok embernek minden vagyonát magukban foglaló városrészek; sőt víztől környezett s erős kővédte vár is! esnek martalékul az áldozatsovárak pusztító erejének: miként daczolhatnának hát nekünk szerény vidékének apró helységei, a maguk bárányokkal fedett avagy zsuppos házaikkal — vesztés elemünk. a tüznek. rettentő hatalma ellenében!?

És nem is dacolnak. Egyre-másra jön a hire, hogy pusztulnak szegény községeink. Ha egyszer kint valahol a rettegett veszély-, ha megkonduktálnak, máskor ájtatos imára hívó, s most a szerteljes jelző harangja — rendszeren a lélekharang szívet zavarító kongásává válik ércnyelvének messze elhalló szava; mert igen sokaknál az összes vagyonuk s nem ritkán emberéletnek végmegsemmisülését jelentette a köteleességévé hirdetni.

Mért, hogy ennek éppen így kell lenni?! Nincs rá mód, nincsen lehetőség elhárítani, vagy legalább csökkenteni s enyhíteni ezt a folyton-folyvást megújuló, évről-évre a legborzasztóbb következetességű reánk zúduló biztos veszedelmet?

Van rá mód! Van rá lehetőség!

A természet, a gondviselés bocsátott rendelkezésünkre módokat. Adott előrelátási képességet s a bölcsen irányított józanészt, mely a természet által nyújtott és megadta a segítő eszközöknek kellő felhasználásánál, az egyesített erőknél kifejtésével lehetővé teszi nemcsak mérséklését, hanem igen gyakran az egye-

nes elhárítását is a vészeknek. »Ha magunkon tudunk segíteni: isten is megsegít!«

S hogy van mégis, hogy a bölcs előrelátás s a saját jól felfogott érdekeinkre való gondosság nem érvényesül mindenütt? Honnan van hogy a felhasználható erők ki nem fejtetnek, vagy a mi még rosszabb *céltalanul fejtetnek ki?* Mi az oka annak, hogy a rendelkezésre álló segítő eszközök felhasználatlannal maradnak s a hasznos, mert célirányos, intézkedések, melyeknek a polgárok jóvoltá s biztonsága érdekében, szükségképen meg kellene tételniök, csak ismerve vannak, de nem egyszermind fogantatva is? S ha fogantatottak, miért nem javulnak egyidejűleg a tűzbiztonsági állapotok is?

Mind e kérdésekre meg tudnánk felelni s idővel valamikor, ha terünk engedi, vissza is térünk rájuk egyenként. Most azonban csupán felvetjük e kérdéseket, hogy a feleletet majdan magától a központi választmánytól, és illetve annak nagyrebecsült elnökségétől kaphassuk meg.

Két elnökünk: *Cziráký Béla* gróf és *Follmann Alajos* — a mint bennünket illetékes helyről értesítenek — vándoruttra kelnek; inspicálni mennek a vidék egyleteit. Örömmel üdvözölhető szép elhatározás. Utjuk részben a dunáninneni, aztán a tiszáninneni, továbbá a magyar Érchegység körül, végre pedig az északi és északkeleti Kárpátok alján elterülő megyékre fog kiterjedni.

Fáradtságos ut lesz, — ámde felette üdvös és eredményeiben messze kiható! Buzdítólag fog az hatni igen sokakra és nagyban hozzá járuland a helyes kormányzás lehetővé tételéhez. Mert jól kormányozni vagyis tanácsokat adni, a követendő irányt kijelölni és a célhoz vezető módokat megszabni, nem éppen nehéz dolog — ha jól ismerjük a mozgató faktorokat és ha ismerősök vagyunk *a helyi viszonyokkal*. De hogy ezeket ismerhessük, ahhoz az

actákból merített tudás még távolról sem elégséges. Annak elengedhetetlen előfeltétele a helyszíni szemle s az egyes vidékek szerint különböző viszonyoknak és az ügy haladására döntőleg befolyó tényezőknek a tanulmányozása.

Az acták és az élet közti különbség olyan mint a rajz és a természet között. A rajz csak ábrázol: a természet alakít. Az hamis szint nyújthat: ez maga a valóság. Távolról igen sok állapot szinte elképzelhetetlen és a helyszínén csaknem azt hinnők mintha másként nem is volna lehetséges. Az actákból csupán okoskodni lehet; de az utazásból okulni is.

Ezért vagyunk mi hajlandók nagy jelentőséget tulajdonítani annak; hogy a hazai tűzoltó-ügynek a vezetésére hivatottak körutra indulnak az országban. A helyszínen szerzett tapasztalás: a személyes meggyőződés egyleteink állásáról, képzelt és valódi hiányairól, orvosolható és javíthatlan bajairól — helyesebb elhatározásoknak lesz a szülőanyjává, mint sok tanácskozmány. A miniszterium, mely a kért enquête egybehívásával kissé tulsokáig váratkozott immár bennünket, most még alaposabb információkat nyerend a hazai tűzoltó intézmény állásáról s annak mielőbb eszközendő országos szervezése mikéntjéről. Az utra induló egyéneknek, a magyar tűzoltók bizalma legfőbb állásu letéteményeseinek, közvetlenül gyakorlandó, személyes hatása pedig, csaknem megbecsülhetetlennek qualificálható ép azon körökre nézve, melyek a vidéki egyleteknek élén állva, azok sorsát intézik.

Kivánjunk szerencsés utat elnök urainknak; kivánjuk nekik a csak helyeselhető és jelentőségteljes elhatározáshoz a legszebb sikert!

— Királyi adományok. Ő felsége Lakárt községnek, iskolája helyreállítására 8747 frtot, a szászsebesi róm. kath. hitközségnek temploma kijavítására kétszázat, végre a nyírácsádi gör. szert. kath. templom helyreállítására ugyancsak 8747 frtnyi segélyt adományozott. — Ő Felsége Salamon Tamás pénzügyöri fővizsgálónak, egy nőnek a tűzhaláltól való, saját élte veszélyeztetése mellett véghezvitt megmentésért, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Új egyletek: A sághi és német-lővői és ikervári önkéntes tűzoltó-egyleteknek, valamint a malaczka járási önk. egyletek szövetségének alapszabályai a belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

— A magyarországi tűzkárok 1881-ben. A megkárosult községek száma 3047, előfordult tüzesetek száma 5551, a tűzvész oka: gyújtogatás 1441, gondatlanság, vagy vigyázatlanság 604, villámcsapás 100, ismeretlen 3406, összesen 5551. Ház leégett egészen 4377, részben 3155, ... bevezetett

tehén 211, borju 130, juh 2596, sertés 1137, szá 6905. Összesen 11,638. Az elégett tárgyak összes 8.749,747 frt, biztosítva volt érték 7.164,557 frt, a sító intézetek által fizetett kárterítés 3. 402,932 frt

Tűzkár statisztika. Minthogy a tüzesetekről statisztikai hivatalhoz beérkezett jelentések és adats nyosak; a földm. ipar- és keresk. minisztere körren felhívta a megyei állandó gazdasági tudósítókat, hogy heti jelentésekben a tüzesetekről is említést t hogy az ily módon beérkező adatokkal a rend érkezöket ki lehessen egészíteni.

HIVATALOS.

141. sz. 1883. A »Tűzoltó Közlöny» tek. szögének

Elnök ur ö méltósága meghagyásából tudomására hozatik a tettes címnek, hogy Pap Emil volt titkár súlyos betegsége olyan minnek következtében remény nem lehet ar a titkári teendőket valamikor ismét átvehes titkári teendők végezésével — egyelőre Zsigmond urat, a budapesti önk. t. o. egyli bizta meg.

Budapesten, 1883. június hó 12-én.

Follmann Alaj
a m. orsz. tűzoltó szöv.

— A szövetség titkári irodája IV. ker. Bó 33. sz. II. emeleten van, hova f. évi november: ügyiratok intézendők.

— 1883-tól számítandó 3 évre ujabban a önkéntes egyletek lettek az országos tűzoltószöv jává, u. m.: a bobai (Vas megye), balassa-gradm.), baksai (Zalam.), gölniczbányai (Szepes hályfalvai (Biharm.) székesfehérvári (Fehérm.) (Mosonm.) és ungvári (Ungm.)

FŐVÁROS.

A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet t

Irta: Markusovszky Béla

BEVEZETÉS.

Hat nagy ellenséggel áll folytonos küzd emberiség.

A betegségek, víz, tűz, föld, levegő és m ber. — ezek névszerint az ellenségek, melyek val szemben védelemre készen kell állni az i fajnak egyiránt.

Valamikor, a midőn még teljesen vad ál öserdők félelmetes homályában bujdokolt az e még később is, midőn már félvad, azaz n

látogatott: a vadállatok is ott szerepeltek — *hetedik* — az említett ellenségek között.

Mióta azonban polgárosult viszonyok közt, inkább mezei költve élünk, az állatok ellenében felmerülő veszélyessége az önvédelemnek annyira a minimumra redukálódott, hogy — tekintve főleg a rendelkezésre álló természeti eszközök fejlettségét s megbízhatóságát és a nagyobb tömegekben való együttélés által nyújtott biztonságérzetét: egész nyugalommal törölhetjük a vadállatok ellenében az emberiség nagy ellenségeinek a sorából. Ma már a szegény vadaknak kell inkább remegni az őket majd elpusztításból, majd megpusztításból, de folytonos életvesztés, kegyetlen embernek gyilkos ördöklésétől.

De a többi kár meg ma is megmaradt oly ellenség, amelynek természetéből egy magában is elég hatalmas veszély néz ki. Ez az ellenség a természetben tartja a gyarló ember szemében, mint — gyarló. És a küzdés tart is szakadatlanul. Végül a természet való küzdelmet, a nagy önvédelmi

Megnyugtatására szolgálhat azonban, hogy az emberiség a természet felismert felette józan alapelvek, melyek a természet természeténél vezeték és vezeték még ma is az ember. Hova-rovább kivetkőztetik az életünkre törő veszélyeket romboló erejükből és félelmetes mivoltából.

A harc ugyan megmarad öröknek, mert a hadviselő államok esetleg létesíthető békekötés megbontaná a természet rendjét s ép ez okból lehetetlenné is van ez események téve a priori: hanem mivel az ellenfél harcmódozása ezerévi kutatás és észlelés után jobbára sikerült már megismereni, — ma ott állunk, hogy bátran vehetjük fel a kezdeti nevezett ellenségek minden egyikével; sőt odáig hatunk, hogy helyi-alközrel mi szerepelhetünk támadó gyarló velük szemben, a kiknek ellenében előbb még csak megvédeni is alig valánk képesek.

S mi volt az a józan alapelv, mely ily valóban nem elégséges eredménynek a kivívását lehetővé tette:

»Többet észszel, mint erővel.« Ez volt az egyik. Ezt az első ősapáink is sikerrel követték már. S a másik alapelv, amelynek tudatára az idők folyamán, a polgárosult viszonyok között ébredtünk, így hangzik: »concordia parvae crescunt.« És a kettő együtt így foglalható szavakba: »együttérve, közös erővel; hanem mindig többszörrel!«

Ezen elv alapján, tehát természetes, józan alapelvek, vezített meg a rendszeres tűzoltás eszméje is s alakult az eszme célirányosabb megvalósítása céljából a »tűz-egyletek.« Azon ellenféllel szállni sikra lett nemes feladatává emez egyleteknek, a mely a 6 nagy ellenség közül — eltekintve az egészen más természetű betegségtől — és maga az ember által képviselt két ellenféltől — a legveszélyesebből vonja magára a figyelmet.

A fenti kettős elv alapján tömörített örök vállvetett önvédelem szükségképpen már jó korán s szinte első feladatának kellett erre irányulnia. Mert a külhatások, az elemi erők közül, melyek rettentő hatalma mindenütt egyformán elterjedt borzasztó erejét, az általuk okozott pusztításoknak a mérvét tekintve, a *viq után* mindjárt a *tűz* következik. Gyakorlatilag tekintetében pedig mi nálunk és általában a tengertől távolabb eső részein a continensnek

az emberi vagyont és életet veszélyeztető elemi csapások között a legelső helyen kétségkívül a *tűzvész*ek állnak.

Már az ókor Rómájában is háttérbe szorított a tűzveszélyeknek gyakorisága minden egyéb a várost fenyegethető és jobbára újra ismétlődött kalamitásokat. Természetes következménye volt ugyan ez ama helytelen építkezési modornak, melyben a régi Róma felemeltetett, de a körülmény nem változtat semmit magán a történelmileg feljegyzett eseteken alapuló tényen, hogy az ókori Róma felette gyakran látogatott meg a tűzvészek által. És hogyha egyszer kiütött valahol a városban a tűz, rend szerint igen nagy dimenziókat is öltött az. A Nero-féle tüzesetet nem is említve például 213—192-ig Kr. e., vagyis rövid 21 év folyamában négy óriási tűzvész pusztított az örök városban és mindannyiszor egész városrészek estek áldozatul a bős elem romboló dühének. A kisebb tüzesetek pedig oly sűrűen voltak napirenden, hogy sokan csupán ezért nem választották állandó lakhelyül Rómát, mint ezt *Juvenalis* s *Martialis* írók állítják. Maga *Horatius* is ajánlja maecenásának, hogy hagyja oda »azt az egészségtelen *tűzfészket*, melyben sem nappal, sem pedig éjjel nem lehetni nyugodalmas perczet és helyet.«

És ez így volt mindaddig, míg nem végre Augustus császár erélyesen nem vette kezébe az ügyet és meg nem alkotta az első katonailag szervezett tűzoltó csapatot. Augustus volt tehát a rendszeres tűzoltás eszméjének a megteremtője s magának ez üdvös intézménynek a megalapítója.

Érdeklővel bírhat e helyen annak a mellékes felemlítése is, hogy Plinius senior — ki korának elég tekintélyes férfia — azon a mi napjainkban is még elég sokaknál feltalálható különvéleményt táplálta, hogy »az óvintézkedéseknek megtétele egészen felesleges valami, sőt még a lokalizáló beavatkozás sem multhatlan szükséges, mert — ugymond — a tűzvészeknek gyakoriságában csak a fényezésnek méltó büntetését tekinthetjük, s a mi a hatalmas isteneknek rendelése folytán porrá égve romba dől: ugyanaz az isteneknek kegyes jóvoltából bizony újratamad. S hogy ha szép volt az mi tönkre ment; bizonyára szebb lesz ami a helyére jön.«

Hanem szerencsére már az ő idejében sem mindenki osztozott e fatalisztikus, de éppen ezért egyszermind kényelmes világnézetben. A többség előtt az emberhez méltóbbnak látszott addig is lendíteni a saját keserves sorsán valamicskét, a míg ezt aránytalanul kevesebb költséggel s fáradsággal, egy könnyen beállható kasztrófa utáni leverő kényszerűségnek a közbejötté nélkül is megteheti.

Azonban a miket az ilyen gondolkodó többség megnyugtató céljából, a köztársaságnak ideje alatt jónak láttak a pusztító elemnek ellenében óvintézkedésként elrendelni, az biz meglehetősen elégtelen és inkább csak önámító és a publikumot áltató intézkedés volt egytől-egyig. Így olvassuk például Roma tűzrendészeti szabályai között az időből, hogy »a consul saját-személyileg köteles minden nagyobb tüzesetnél, annak a színhelyén, megjelenni.« Mivelhogy azonban egy ily magas állású egyéniségnek a jelenléte tudvalevőleg nem igen elégséges a rangot nem ismerő tűz eloltásához vagy akár csak megfékezéséhez is; ennél fogva rendeltetett továbbá, hogy »a tresviri capitales tartoznak az aedilisek felügyelete alatt a tűz oltásának a helyszínen való megkezdéséről gondoskodni.«

Elképzelhetőleg, a mire ezek az ex officio tűzoltó parancsnokok a vészhelyre értek, már jobbára leégett az, a mi leégni akart; avagy legalább is terjeszkedett annyira a tűz, hogy hamuvá tehesse azt, a minek, azzá kellett lenni »az istenek rendeléséből!« És így Pliniusnak csaknem igaza volt, hogy feleslegesek az óvintézkedések. De másodszor, ha esetleg kellő időben megérkeztek is, eme végrehajtó rendőrközegek, még mindég nem voltak, nem lehettek, távolról sem tisztában magukkal az iránt, hogy »mivel« »kikkel« és »hogyan« foganosítsák az olást, — dacára annak, vagy talán épen azért, hogy teljesen szabad kezük volt, egészen a belátásukra levén bízva a »miként?« eme kétezer év előtti tűzrendészeti szabályzatban, a mely e tekintetben semmi részletes utasításnak az előírását sem tartá szükségesnek. Parancsnokok voltak ők a parancsaikat végrehajtó alantas közegek nélkül. Kényszerűségből maguk is Plinius elvét követték.

Ennél az intézkedésnél még a budai 1811-ből kelt tűzrendészeti szabályzat is különb volt, pedig ma már ez is csak szánó mosolyra készíti a rendezett viszonyokhoz szokottan felcserepedett ifjabb generációt.

Ez a Budán, a nevezett évben kiadott szabályzat ugyanis a többi római köztársaságéival azonos intézkedések után, egyebek közt azt is elrendeli, hogy a helyszínén quasi parancsnokként jelen lenni tartozó városkapitány »kikkel?« végeztesse az egyes teendőket. Így pl. elő volt írva, hogy az ácsok, kőművesek és a kéményseprők az égő házon és a szomszédos házak tetején működjenek; hogy a vízfordásra szabók, csizmadiák, szatócsok és *zsidók* kötelezvék, hogy az utcára kihordott holmikra vigyázni és a gyanus embereket a vész helyén egyáltalában szemmel tartani, a kávéosok, korcsmárosok, nemkülönben a borbélyok használtassanak fel stb. Szóval Budán e század elején, már különb lábón állt a tűzoltóügy, mint a nagy Rómában kétezer évvel ezelőtt.

És ez a bizonyos elégteliséggel konstataált hasonlóság s egyuttal különbözőség a két város közt a tűzrendészet terén, nem is olyan neveltséges, mint azt első pillanatra hajlandó az ember tekinteni. Nem neveltséges még azon meglehetősen időbeli különbözőség dacára sem, mely kerek számban 2000 esztendővel fejezhető ki.

Mert világhatalmi állása kétezer év előtt is különb volt Rómának, a mi 70 év előtti Buda városunkénál; kulturális haladás tekintetében pedig épugy ez időtájt, t. i. körülbelül két ezer év előtt kezdte meg Róma az ő emelkedését, mint a hogy a mi fővárosunk is a párhuzamban felvett jelen század folyamában kezdett csak emelkedni. Maguk az emberek pedig kétezer évvel ezelőtt is épugy nevelték ki a vész helyén kissé későn megjelenő tűzoltóságot: mint a hogy ma is siet hasonló, nagy városban a dolog természetéből folyólag nem épen ritka esetben, otromba röhögésével tanubizonyosságot adni elméjének a korlátoltságáról a műveletlen tömeg. Mert hát hiába ma is csak a vett tűzjelzés *után* és pusztán lőerővel kénytelen a vész helyére sietni a tűzoltóság: s kétezer év előtt sem járt boszorkánylapáton, mely előre megérzi, hogy hol és mikor lesz tűz s legalább is oly sebesen szállit, mint rohanó orkán kergeti a terhes felleget.

Másrésről azonban szégyenelni sem kell magunkat azért, hogy midőn egy modernnek nevezett humanus in-

2000 év előtti időkben kerestünk és találhatunk mult időnk viszonyaira analogiát. Sőt ellenkezünk is lehet azon, hogy egyáltalában fedez analogiát más művelt nemzeteknek a multjában ezt ép a nagy és híres Róma városában fedezhe-

Mert a középkorban a többi népek és nem találtak időt hasonló jótékony intézményeknek lére és továbbfejlesztésére; mi pedig magyarok ben a középkori hóbortok nagyrésztét — ép ezeket kitaláló európai népek közé ékeltük be — szintén végigcsináltuk: mellékesen az ugyan eső új honalapítás nem kis munkáján kívül a is végigszenvedtük és a török terjeszkedés e itt álltunk védbástya gyanánt. S mikor Európa pei már rég ráléptek a békés haladás és nyugod szemet s lelket egyiránt gyönyörködtető ösvé még mindig a létérti küzdés nagy tusáját vívtu az elemek, hanem azon 6-ik nagy ellenfélle neve *ember*, s melynek a képviselőjét a szomsz ben, s annak nem-magyar tanácsadói által félreves és nemes uralkodóiban birtuk.

Humanus, közhasznú intézményekkel tehát nem volt időnk foglalkozni. S csak mióta korlyunk, ő Felső, a dicsőségesen uralkodó I. F zsef, hallgatva jó szívének a nemes sugallatár vonással véget vetett amaz ádáz harcnak, a n dokon át emészte s keseríté hű magyarjait; visszakaptuk alkotmányunkat: vehetünk részt nemzeti küzdelmeinknél nagyobb, de egyszersn sebb harcban is, a mely az *emberiségnek harca* nyegető *elemi vészeknek pusztítása ellen!*

Mindezeket figyelembe véve pedig csak visszatérnünk, hogy a midőn a tűzoltó inté meghonosulása kezdetleges stádiumában (e szá már nagyobb fejlettséget mutathatunk fel, mint birt, ugyanezen intézményt illetve, két ezer é a nagy Róma: hát akkor mi ezt is csak elége statálhatjuk. Midőn pedig a rohamosan meg lódi haladás rövid 15 éve után egy színvona oltóságunk a külföld első városaival: akkor m még azt is elmondhatjuk, hogy mióta egyk szabadon vehetni immár módunkban van, ham oly gyorsan emelkedtünk ki a kedvezőtlen visz ráankerőszakolt elmaradottságból, hogy a mikr elhárítani *évszázadokkal* rendelkezének s é szükségelték a többi népek, — *mi azokat em pótoltuk!*

Angol, német és francia földön már rég polgárokra nézve oly áldásos tűzoltó intézmén minálunk még a legprimitív vizipuskák e dánya is raritásként szerepelt s hivatásszerű dig csak a kéményseprők által gyakoroltatott. zett tűzoltóságunk Bécsét tulszárnyalta s mint gál a tőlünk keletres délre fekvő nemzetekne tinapolynak tűzoltóságát magyar emberek s annak élén ma is magyar főúr áll. A Balkánfé mainak pedig tűzoltó szereit is budapesti gyár ugyanaz, ki a német gyárosok elől az első haza egy kiállításról.

Ki hitte volna ezt csak rövid husz évvel

nek nemcsak hite, hanem meggyőződése is volt; lehet ily hihetetlennek látszó eredményt kivívni, *akarni kell*. S nála az akarat tetté és a meggyőző-
mnyé vált.

az akaraterős és tetterélyes férfi gróf Széchenyi volt!

Egy lomtárba került mászószér.

Krause-féle egyszerűsített tololétrát *Kempelen* fő-
snök használaton kívül helyezte. Ez évi 3-ik szá-
an, midőn a létra első bemutatása alkalmából ho-
rálatunkat elmondottuk e mászószerről, nyilvánított
nyünk ugyanide irányult. Mi is azt proponáltuk,
Krauseféle tololétra helyezettessék használaton kívül
amennyiben ez nem történnék meg és a létra leg-
iányán oldaltámaszok által segítve nem lesz; bizo-
vehető, hogy esetleg a gyakorlatoknál is, de még
a tűzvész színhelyén szerencsétlenné teend egy
embert. Ezt mondtuk akkor s ma a midőn a
csnok — miként ez említett intézkedéséből kitű-
szintén ezt a mi nézetünket tette a magáévá, csak
nk lehetne és kellene és mi mégis sajnálatunknak
kifejezést. Sajnálatunknak, de nem azért, hogy
len főp. ily könnyen kapacitálható embernek bizo-
a ki a helyeset bármely oldalról jön is az, siet
ni s a mennyiben ez tőle függ, meg is valószínűsíteni,
zép tulajdon csak dicséretére válik s a belé helye-
ményeknek biztos záloga! Hanem igenis sajnálatunk-
gyunk kénytelenek kifejezést adni olyan értelemben,
nnak az egyetlen embernek is, ki a legutolsó idő-
reink javításán törte fejét, — ily kudarcot vallott
lozása.

ialatt Németországból úgy szólván egyidejűt-
t helyről is (Lipscse, Strassburg) érkezik a hire
y új szerkezetű s lényeges haladást feltűntető má-
nek: azalatt mi nálunk, ez az egyetlen kísérlet is
ököt mondott. Pedig olyan szerre, mely szabadon
ítható lévén, lehetővé teszi az égő objectum magas-
egy nivóról való működést, a nélkül, hogy az
gyén (a csövezető) a tetőzet beszakadása veszélyé-
né ki magát, ilyen szerre határozottan szükségünk
ilyenek volnának ez idő szerint a tololétrák. Van
egy, eredeti magyar találmányu is, t. i. a *Walser*
-féle. Hanem ez egy kissé nehézkes. Biztos tám-
nyujt, szolid szerkezetű; de nem elég gyorsan
zerelni s félő, hogy maholnap tulszárnyalják mások.
biába versenyezett vele a külföldi tololétrák össze-
szentul, ki tudja? Azért volna helyén, ha hazaj-
ünk is összeszednék magukat s versenyre kelnének
ob volna, ha meglepnének bennünket Fiumében
tololétrával, mely a szoliditás dolgában nem áll
a *Walser*-félénel, gyors-szerelhetés tekintetében
zembe volna állítható az ulmi *Magirus* legújabb
nyával. Akkor nem kellene aztán azon sem sajnál-
ni — mint most tényleg kell — hogy a *Krause*-féle
sített tololétra, ezen oly komoly fejtörés s oly
valóság szüleménye, nem várt sorsra jutott — a
került.

A budapesti önkéntes egylet közgyűlése.

A budapesti önk. egylet idej közgyűlése *Bárany* N.
Ernö elnöklete alatt f. é. april hó 22-ik napján és foly-
tatólag ugyanazon hó 29-én tartatott meg.

A gyűlés szavazatképességének konstatálása és a
jegyző (*Gorecky*) megválasztása után, elnök a közgyűlést
megnyitottnak nyilvánítván, rövid szavakban kéri a tago-
kat, hogy a tárgyalás folyamán a kellő higgadtságot meg-
őrizni sziveskedjenek, nehogy a tavalyi közgyűlés alkal-
mából felmerült panaszok ismétlődjenek.

Az évi jelentés, melyet lapunk 5-ik száma egész
terjedelmében hozott, felolvasottnak tekintetett és a benne
foglaltaknak, különösen a tornaegylettel lebonyolított ügy-
állítására stb. vonatkozó részeknek örvendetes tudomásul
vétele után, következett mindjárt a számvizsgáló bizottsá-
gok jelentése.

A pénztárnoknak, hosszabb vita után, a felmentvény
megadatott. A vita a körül forgott, hogy az átmenetileg
kiadott, de követeléskép szereplő egyes tételek, még min-
dég csak behajtandók gyanánt figurálnak, holott már a
tavalyi közgyűlés is utasította pénztárnokot a behajtás
tekintetében szükséges lépések erélyes megtételére.

4. Az alapszabályok módosítása iránt előterjesztett
határozati javaslatok a közgyűlés által mellőztettek.

5. A botrányos magaviselet miatt a parancsnokság
által kizárt *Stern Béla* fellebbezésével elutasítatván, a
kizárás jóváhagyott.

6. Tárgyalás alá került az 1883-ik évre szóló költ-
ségvetés, mely másfél órai beható vita után elfogadtatván,
a mutatkozó *nyolcszáznegyvenöt* frtnyi deficit fedezéseül
első sorban a vigalmakból befolyó netáni tiszta jövedel-
mek és a pártoló tagok régibb tartozásai, másodsorban
pedig a tartalékalap jelöltettek meg.

7. Ezután kezdetét vette a tisztújítás, melynek ered-
ménye a következő:

főparancsnok: *Bárany* N. Ernő, főparancsnoki hely-
ettes: *Bogisich* Károly, I. osztályparancsnok: *Oszeckly*
Lajos, II. osztályparancsnok: *Hérmán* Ödön, I. mászó-
szakpar.: *Janicsék* Andor, II. mászószakpar.: *Gerber* Béla
III. mászószakpar.: *Fitz* János, I. szivattyus szakpar.
Balkányi Emil, II. szivattyus szakpar. *Szeczterbowski* Sán-
dor, III. szivattyus szakpar.: *Szily* József, titkár *Korponay*
Ödön, pénztárnok *Pap* Emil, szolgálatvezető *Breuer* Szi-
lárd, szertárnok *Gorecky* Zsigmond, I. szivattyumester:
Walser Ferenc, II. szivattyumester: *Koller* Nándor. Orvo-
sok: dr. *Magyarevits* Mladen dr. *Dürner* Gusztáv dr.
Doktor Henrik. *Bárany* és *Bogisich* urak közfelkiáltással
a többiek szavazattöbbséggel választottak.

Ezek után elnök a nem épen zaitalan lefolyásu gyű-
lést berekeszté.

FŐVÁROSI APRÓ HIREK.

Az országos kiállítás épületének költségei, *Kaiser* tervei szerint
mintegy 800,000 ftra rugnának. — A fővárosi tűzoltók magyarosodása
érdekében *Kempelen* B. főparancsnok a következő elismerésre méltó
rendeletet adta ki: »A midőn a múlt évi decemb. 31. a főparancs-
nokságot átvettem, kijelentettem, hogy a legénységtől követelem,
hogy magyarul tudjon. Egyuttal azok részére, a kik hazai nyelvün-
ket nem bírják, egy évi időhatárt engedtem ennek megtanulására.
Minthogy sajnosan tapasztalom, hogy a legénység között vannak

olyanok, akik ezen rendeletnek eleget tenni eddigelé egyáltalában nem igyekeztek, a következőket rendelém: 1-ször. Az őrparancsnokok minden őrségen a magyarul nem tudó legénységről pontos jegyzéket vezetni, abba minden hó 1-ső napján előmenetelüket bejegyezni s nekem az így kitöltött jegyzéket ugyanakkor bemutatni tartoznak. — 2-ször. Az őrparancsnokok felügyelni tartoznak, hogy a legénység magyarul tanuljon, valamint arra is, hogy minden őrségen a társalgási nyelv kizárólag a magyar legyen. Utoljára figyelmeztetem a magyarul nem tudókat, hogy azon esetben, ha ismételt jóakaratu figyelmeztetésem dacára az év végeig magyarul annyit, mint a mennyit a szolgálat igényel, meg nem tanulnának, az illetőket a szolgálatból elbocsátani fogom.

A fővárosi színházvizsgáló bizottság legutóbbi ülésében első sorban tárgyalta a *gyapju-utcai német színház* igazgatójának beadványát, melyben tudatja, hogy a színházak tűzbiztonságára nézve előírt rendszabályokat életbe akarja léptetni, de kéri a bizottságot, hogy az ugynevezett szinpadai »záporosó« készülék felállításának kötelezettsége alól mentse fel és pedig azért, mert ez a készülék gyakorlatilag *nem bizonyult célravezetőnek* s ez ok miatt már a népszínháznál is mellőztetett. A bizottság *helyet adott* a kérelemnek. *Az alkotmányutcai cirkusz* telkének 5 évre szólott bérlete ez év július havában lejár, minek folytán a haszonbérlet Gregersen a bérletnek újabb 5 évre való meghosszabbítását kéri. A bizottság tekintve azt, hogy oda, hol jelenleg a cirkusz áll, egy reáliskola és kereskedelmi akadémia felállítása tervezetük, ez ügyben egyelőre nem határozott, hanem be fogja várni a szerződés lejártát s az esetleges új szerződés meghosszabbítását az építkezések megkezdésétől teszi függővé. Végül a *népszínházban elrendelt átalakítási munkákra* vonatkozólag a népszínházi bizottság által bemutatott tervek kerültek tárgyalás alá. A népszínházi bizottság ugyanis a terveket megfelelőleg a tanács határozatának elkészítettétvén, azokat a tanácsnak bemutatta azzal a kérelemmel, hogy azok kivételre a szokásos engedélyt mint építészeti hatóság adja ki. E tervek az e részben véleményadásra hivatott magánépítési hetes bizottságnak hétfőn tartott ülésén előterjesztetvén, a bizottság azok érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozott, hanem előbb kikérendőnek vélte a színházak vizsgálatára kiküldött állandó bizottság véleményét a tekintetben, vajjon a bemutatott tervek szerinti átalakítások megfelelnek-e azon követelménynek, melyek a tanács határozatában kifejezést nyertek. E megállapodása a hetes bizottságnak szerintünk teljesen incorrekt volt, mert a hetes bizottság hivatása hatáskörénél fogva tisztán a terveknek műszaki szempontból való megbirálásában áll, s arra, hogy ezt megtehesse, a színházvizsgáló bizottságnak általa kikért véleményére legcsekélyebb szüksége sem volt. E felfogást osztotta a színházvizsgáló bizottság is, a mennyiben e tervek érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozott, hanem azokat azon megjegyzéssel, hogy azok épen az ő építési programja alapján készültek, műszaki szempontból való megbirálás végett a hetes bizottságnak visszaadta. A budapesti színházak nézőtereinek tervrajzát adta ki csinos füzetében Müller L. ki e rajzok elkészítésére az illető igazgatóságok kizárólagos engedélyt nyerte meg. A füzet, melynek egy-egy példánya 25 krért kapható, a *nemzeti színház, népszínház és a német színház* tervrajzát tartalmazza. A várszínház nincs benne. A közönség tájékoztatására szolgáló ez utmutatók sok esetben fontos szolgálatot tehetnek a nagy közönségnek és így nálunk már rég észlelt hiányt vannak hivatva pótolni.

V I D É K.

A soproni torna- és tűzoltó egyesület közgyűlése.

Az 1883. április hó 15-én megtartott közgyűlést Tomsich Bertalan elnök d. e. 10 órakor megnyitván, velős szavakkal üdvözlő a szép számmal megjelent tagokat és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Király Ernő és Lechner János urakat.

Számvizsgálókká kinevezettek: Lenk Kálmán, Stoye Henrik és Szép István urak, póttagokká: Guggenberger Ede, Glatz Gusztáv és Kottaun Alajos urak.

Ezután felolvastatott az évi jelentés, melyből kiemelendőnek tartjuk, hogy az 1882. április 16. megtartott

meg. Azon körülmény, hogy az egyesület eddigi és a választmányi tagok majdnem mind ismét megtartattak, legfényesebben tanuskodik a mellett, hogy az egyesület — a valódi érdemeket méltányolva — oly szemel ki az egyesület ügyeinek vezetésére, kik körül kifejtett buzgalmuk által az egyesület töre meg pártolását évek hosszú során át igazolták.

A folyó ügyek elintézésére 1882-ben 12, havonként egy választmányi ülés tartatott, minden szekén Tomsich Bertalan ur elnökölt, ezáltal is az egyesület érdekeinek meleg felkarolását.

A választmányinak múlt évben hozott határozat jegyzőkönyvi pontba foglaltattak, érdemlegesek: 103.

1882. július 9-én szokásos ünnepélyességgel tartott az egyesület alapításának 17. évfordulója emlékező ünnepével, melynek elnök felszólítására dr. Hauer Gyula Rösch Frigyes parancsnok pedig német emlékező beszédet mondottak. Pünkösöd hétfőn a »Dalfűzér« testület meghívása folytán a bécsi »akademischer Gesangverein« fogadtatásánál az egyesület testületileg vett részt. második ünnepén szokott módon »karácsonyi rendeztetett melynek sikeréről annak idején lapunkon emlékezett.

A soproni tűzoltó-testület létszáma 1882. július 1-én:

1 parancsnok, 1 alparancsnok, 3 osztályparancsnok, 2 segédtsizt, 3 orvos, 1 főhangász, 1 szertárnok, 1 lótartó, 4 szakaszvezető, 3 szakaszvezetőhelyettes, 4 kutbiztos, 11 csővezető, 7 tömlőgömbölyű, 105 szivattyús, 22 védő, 5 dobos és 105 kocsis. Összesen 213 működő tag.

A tűzoltóügynek ezen tömeges felkarolása szervezést az elodázhatlan szükségé tette. A tervezett osztályozás oltószakaszokra a szerelvények rossz fekvése miatt nem volt keresztül vihető folytán az egész tűzoltóság a törzsön kívül 4 osztályra osztott. 1. osztály mászók, 2. és 3. osztály védők, 4. osztály helyettesek; minden osztály 30 tagból áll. A 3. osztály vezényel, a 3. osztály mindegyike 2 minden szakasz 2 rajra oszlik, az első szakaszt a vezető, a másodikat a szakaszvezető-helyettes minden raj élén egy rajvezető áll.

Az 1882. február 26-án megtartott választáson mával főtisztekül megválasztottak: és pedig parancsnokként Rösch Frigyes, alparancsnokul (a mászó-osztály parancsnokául) Lenk Lajos, a II. osztály (1 fecskendő-osztály) parancsnokául Lehner G. A., a III. osztály (2. osztály) parancsnokául Hillebrand J., a védőcsapat parancsnokául Hirnschrodt József, segédtsiztül Zööl Panuska József, szertárnokul Zepko F., főbíróként Hirnschrodt Károly.

1882. március 12-én megválasztottak a töltő- és pedig: a) mászó-osztály: szakaszvezető Rösch Frigyes, szakaszvezető-helyettes Schneider Frigyes, 1 főbíró: Bergmann Lajos, Fleischhacker Imre, Stoye H. b) I. Fecskendő-osztály: szakaszvezető Otto, szakaszvezető-helyettes Eybeck Alfréd, 1 főbíró: Biringer Gyula, Thamm Lajos, Vasky Ignác, Vághy. c) II. Fecskendő-osztály: szakaszvezető G. táv, szakaszvezető-helyettes Kammerloher Kristóf, 1 főbíró: Beck Samu, Gerhardt Mihály, Gn. Tschürtz S. e) Védőcsapat szakaszvezetője Rit. szökasvezető-helyettes Kroyherr Kristóf.

A tisztikar állományában változás állott be a tisztiszegek szervezése által. A kutbiztosok rangjával ruháztattak fel és számukra külön ünnepélyt goztatott ki. A tisztikarnak 1882. május 3-án tartott ülésében kutbiztosokul kinevezettek: Hacksto Hoffmann János, Jankovics J. és Pettschacher János.

A tisztikarnak 1882. szeptember 14-én tartott ülésén az alparancsnok segédtsiztjévé tekintették

dr. Hauer Gyula választatott meg. 1882. december 1-én Eybeck Alfréd ur lemondott tisztségéről és átlépett a lö-csapathoz. 1883. március 14-én Thamm Lajos kinevezése után egy rajvezetői állomás jött üresre.

Nagy horderőt tulajdonít az évi jelentés a tüzőtől. 1882. november 27-én megtartott teljes gyűlésében megállapították az ama határozatának, hogy jövőben parancsnok és alparancsnok kivételével, mely állomás nézve az alapszabályok intézkedése érintetlenül maradt, az osztály parancsnokok a tisztikar által választandók, az előléptetésre pedig a szolgálati idő leendő mérvadó. A tüzőtő-csapat szervezésével egyidejűleg a tisztikar is felülvizsgáltattak. Habár a tisztikar nem érezte szükségét indítva, a Pozsonyban megtartott országos tüzőtő-gyűlésen elfogadott javaslataikat egészben elfogadni, a javaslataikat mégis elfogadta.

1882. február 15-én elhatározta a tisztikar, hogy mindegyik tüzőtőnek az osztály és a főkönyv számával együtt kerekded pléh lemezke adandó át, melylyel magát az idején igazolhassa.

Szigoru fegyelem meghonosítását célozza dr. Hauer segédtszolgálatát a tisztikar által elfogadott követelményeket indítvány: a) azon osztály-tisztek, kik kötelesek teljesítésében hanyagok, a legénységi állományba helyezendők. b) Minden belépő tüzőtő egy évig a másod osztálynál köteles szolgálni, s csak azután vehet fel a másod osztályba.

1882. október 11-én a tisztikar határozatilag kimondta, hogy a másod- és fecskendő-osztály számára felvett szigorú fegyelmi szabályok a védőcsapatra nem alkalmazhatók, hogy azok szolgálata csak főgyakorlatokra és esetekre és diszkvizióra szorítkozik; másrészt a védőcsapat tagjai, — nagyjából régi tagok — a védőcsapat tagjaival egyenlő jogokat élveznek. A 1882. év folyamán komoly tevékenységre nem alkalom, miután ezen évben tulajdonképeni tüzeset fordult elő. Március havában ugyan egymás után két tűzvész tört ki, azonban veszély nélkül eloltva. Ezen esetek következtében a tisztikar indítva érezte, hogy a városkapitányi hivatalt a kéményseprők szigorú ellenőrzésére figyelmeztetni, miután többoldalról vett jelentések szerint ezen ellenőrzés laza. Április 18-án Bauer János egy szalmakazla gyűlést meg. több tüzőtő. Ezen a győr-sopron-ebenfurti vasut gépgyárában alkalmazott tüzőtők Glatz G. ur vezetés alatt a tűz színterületén és erősen működtek.

Legjelentékenyebb volt a Balfon július 8-án és Ágfalván július 11-én dühöngött tűzvész. Az első helyen említett tűzvész alkalmával különösen kitűntette magát Plinerics Ottó győri vasut gépgyárában alkalmazott személyzetrel és a fecskendővel vasuton Balfra sietett és a lángok megfékezésének elejét is vette, működése közben a megérkező parancsnok és tüzőtők által támogatván. A falvi tűzvész megfékezésénél erősen működésük alkalmával Roth Gy. és Göhring G. tüntek ki.

Az említett tüzeset folytán Drucker J. polgármester a tüzőtőcsapatot hívott egybe, a város területén kívül támadt tüzeset alkalmával követendő rendszabályok megállapítására. A bizottság abban állapodott meg, hogy a tüzőtők, Kópházán és Balfon támadt tüzvész alkalmával alkalmazhatók a fecskendővel és legénységi kocsival, illetőleg a többi helységekre azonban csak a könnyű gépekkel fog a tüzőtő-csapat kivonulni.

Az 1882. évben három ízben volt szomorú kötelezettség a tüzőtők bajtársnak megadni a végső tiszteletet; július 17-én eltemették Supper Edét; június 4-én Brombergot; végül dec. 17-én Preisinger Tóbiást.

1882. május 3-án Lenk Lajos alparancsnok indítványára határozatba ment, hogy minden egyéni tag temetkezési költségét a tüzőtőktől 10 kr. szedessék be, ezáltal megakadályozva a lehetőséget, addig is, míg a temetkezési költségét felszaporozzák, minden elhunyt tagot zenekisé-

ret és koszorú által egyenlő kitüntetésben részesíthetni; a tisztikar ezen határozatát az 1882. november 26-án egybehívott tüzőtő közgyűlés is magáévá tette.

Gyakorlatok május és június havában, vasárnap reggel és délután, valamint hétfő este osztály s pedig főleg sergyakorlatok tartottak, szinte így szeptember havában is. Különös gond fordított a fáradhatlan segédtszolgálat dr. Hauer Gyula vezénylete alatt, a téli hónapokban a menetgyakorlatokra, hetenként egyszer a tisztikarnak volt menetgyakorlat, december és márciusban hetenként egy-egy menetgyakorlat a legénységgel s minden hó végén egy-egy összygyakorlat. Minden összygyakorlat után benyújtattak a mulasztási jegyzékek felelősségre vonatván a hanyag tagok. Július 9-én volt zárgyakorlat, melyre mentendő épületül Drucker polgármester ur a szélmalom laktanyát jelezte ki; a keletkezett vihar azonban olyannyira hátráltatta a tüzőtőcsapat működését, hogy az őszbenyomás lényeges csorbát szenvedett. Október 1-én Seltenhofer Frigyes ur kezdeményezése folytán a Hohl-féle oltóanyaggal nyilvános próba tétellett s ezen kísérlettel összefüggésben ismételtük a szélmalom laktanyán első ízben kevésbé sikerült gyakorlatot. A meghívott testvéregyletek közül ez alkalomra megjelentek a kópházi tüzőtők, a kismartoni tüzőtő testület számos tagból álló küldöttsége, Kőszegről Binder parancsnokkal az élén egy küldöttség, gróf Erdődy a vörösvári tüzőtők parancsnoka, Carstanjen Pál csepreghi tüzőtő parancsnok. A gyakorlat jó sikerült. A Hohl-féle oltóanyaggal való kísérlet eredménye lapunkban közölve lett.

A színházvárta mint az elmúlt években úgy az idén is rendesen látogatott el. Azon javításokat, melyek a színházban a tűzveszély elfojtása és a színház gyors és biztos kiürítése tekintetében fogantatottak a tüzőtőcsapat mindég figyelemmel kísérte, s parancsnoka által élénken résztvevő az ez irányban folyó tanácskozásokban többrendbeli hiányra figyelmeztette az illetékes köröket. A Casinóőrök szintén rendesen látogatott el, s a casinó tűzbiztonság tekintetében behatóan megvizsgáltatván ezen, irányban terjedelmes jelentés tétellett. Az éjjeli őrség változatlan maradt.

Rendeztetett: Január 20-án egy igen jól sikerült tüzőtőcsapat. Április 10-én menetgyakorlat N.-Cenkre összehívott egy az ottani vendéglőn tartott gyakorlattal. Április 15-én küldöttség általi képviseltetés a kópházi alapító ünnepélyen. Június 14-én megjelent a nagymartoni tüzőtőcsapat küldöttsége, mely Rösch Frigyes parancsnoknak egyetűk disztagsági okmányát nyújtotta át. Az erről értesült alparancsnok Lenk Lajos ez alkalomból ünnepélyt rendezett, melyen Tomsich Bertalan, elnök Biehl Gusztáv alelnök, több választmányi tag, az egész tisztikar és közel 100 tüzőtő vett részt. Este kedélyes mulatság volt a tornacsarnokban. Július 30-án kirándulás Fraknóra és a Rozáliához. A résztvevők kellemes napot töltöttek, különösen Nagymartonban sikerült mulatság kerekedett, melynél egy mulkedvelőkből alakult zenekar húzta a lábálávalót s több felkészöntő lelkesítette a kebleket.

1882. aug. 11—14 tartatott meg a magyar orsz. tüzőtő szövetség VI. közgyűlése Zala-Egerszegen. Az évi jelentés szerint ezen közgyűlés rendezése sok tekintetben hiányos volt. Augusztus 11-ére — mondja a jelentés — tétellett ki a tüzőtő szerek megvizsgálása. Azonban a bíráló bizottságnak csak 3 zala-egerszegi és 3 vidéki tagja jelenvén meg, a bizottság kiegészítéséhez kellett fogyni. Az ebből eredt járás-keelés, a víz felkutatása stb. igénybe vette az egész délelőttöt. A bírálat dr. u. 2 órára állapított meg és dr. Hauer Gyula kérésére fel a bírálati jegyzőkönyv vitelére. Az első gép mely bírálat alá került, Szukker szombathelyi gépész gyártmánya volt. A vízpróba közben tompa morájjal felrobbant a kazán és dr. Hauer Gyula kedves barátunkat szerencsétlenül találta. Ezen fájdalmas eset, mely nemcsak városunk minden köreiben de országsszerte kínos benyomást keltett, végkép megrémítette a Zala-Egerszegen megjelent tüzőtő társaink ünnepi hangulatát, és a zalaegerszegi 1882. tüzőtő közgyűlés

egyletünk történetében mindenkor fájdalmas emlék fog maradni. A közgyűlés egyedüli vívmányának tekinthető, hogy Cziráky Béla gróf választatott meg a m. orsz. tűzoltó szövetség elnökévé; erősen hisszük, hogy a magy. tűzoltóügy elvégre virágzásnak fog indulni. E körülmény folytán nagy várakozással tekintünk a Fiumében tartandó legközelebbi orsz. közgyűlés elébe.

Részvett az egylet 1882. aug. 14-én Nagy-Kanizsán rendezett zászló avatási ünnepélyen is, mely a jelentés szerint igen sikerült tűzoltó ünnepélynek mondható. 1882. sept. 3-án a kópházi fecskendő felavatásra rándultak ki. Az ünnepélyes felavatás és a fecskendő próba után Rösch Frigyes parancsnoknak átnyújtották a díszes tagsági okmányt.

Az 1882. okt. 8-án Bécs-Ujhelyen tartott tűzoltóünnepélyen az egylet egy küldöttsége vett részt.

Ugy mint ez előbbi években 1882-ben is szerdánként tiszti ülés tartatott, melyek mindenikén általános vagy különös érdekű kérdések tárgyalattak. Sajnálkozással jegyzi meg azonban a jelentés, hogy a tisztek egyrésze, különösen a fiatalabb tisztek, hónapokon át nem jelentek meg a tiszti ülésekre.

Az egyleti belügyek tárgyalása mellett ezen üléseken a *szaklapok érdekesebb cikkei ismertettek*. Évekóta az egylet a következő szaklapokat járattja: »Wiener Feuerwehrzeitung« »Oesterr. Verbands-Feuerwehrzeitung« »Deutsche Feuerwehrzeitung« »Zeitung für Feuerlöschwesen« és »Illustr. Zeitschrift für die deutsche Feuerwehr«.

A »Tűzoltó-Közlöny« az egyletnek mint az országos tűzoltó-szövetség tagjának ingyen jár.

Ezeket kívül járatták még a »Magyar Tűzoltót« és a »Westung. Feuerwehrzeitung«-ot. Lenk alparancsnok ur átengedi az egyletnek a »Die Feuerwehrspritze« és »Der Feuerwehrmann« című szaklapokat.

A tűzoltó célokra történt következő adományokról tétetik említés: A tűzoltó segélypénztár részére adományozott gr. Széchenyi 20 forint, igérvén, hogy jövőben évenként 10 frtot fog e célra adományozni és Klausz K. 25 forintot.

A temetkezési alap részére: Rupprecht József 5 frt. Schwarz Károly 6 frt, Roth Gyula 3 frt, Ritter Vilmos 5 frt, Gerhardt Mihály 3 frt, Lenk alparancsnok 5 frt, Tuhincz S. 1 frt. A Zala-Egerszegen jelen volt kürtösök részére szükséges kamat többlete 5 frt 25 kr. Preisinger temetésére befolyt összegből fenmaradt 45 kr. összesen 21 frt 71 kr. o. é.

A segélypénztár állománya 1883. jan. 9-én szemben az 1882. jan. 1-én 1240 frt 65 krral kimutatott állományal.

A temetkezési alap állománya 1882. jan. 1-én. 61 frt 59 kr.

Nevezetesebb bevételei az egyletnek a következő címeken voltak: Tagok díjaiból 1375 frt 25 kr. Torna oktatási díjak 2054 frt 25 kr., adományok 241 frt 50 kr. Eladott zeneszerek 111 frt. Városi általány az állandó örségért 163 frt. Különbféle vigalmakból 200 frt stb. összesen 5051 frt 11 kr. — A kiadások közt az egyleti küldöttségek utiköltségéül megszavazott összegként 113 frt 92 kr. szerepel; ujságok és nyomtatványokra pedig kiadott 107 frt.

A jelentéseket a közgyűlés éljenzéssel vette tudomásul s miután az illetőknek a felmentvényt megadta volna, áttért a megüresedett alelnöki állás betöltésére. A díszes polcra közfelkiáltással *Ulber Mátvás* választatott meg, ki, különösen az egylet pénzügyei kezelése körül, maradandó érdemeket szerzett magának.

A tárgysorozat utolsó pontját 67 tornacsarnoki kötvény kisorsolása képezte, melynek megejtése után a közgyűlés véget ért.

Uj-aradi dolgok.

Uj-Aradról írják lapunknak: »A mi, kücsendes községünk egy idő óta elvesztette bédalmát, s miután az ezt előidéző ok, mely egképezheti nyilvános megbeszélésnek a tárgyátoltó körökben merült fel: engedje meg a t ur, hogy rövid vonásokban helyzetünket ecset

Uj-Aradnak jó ideje van már tűzoltó tespolgári elemekből alakult és ugyancsak ezek fenn. Jól szervezettségének és használhatóság nem egy izben szép jelét adhatta ezen egylet nemcsak tűzvészeknél, hanem árvizeknek al (Szeged. Arad.) A szegedi veszedelemnél tarberbarati ténykedéseért felsőbb elismerésnek lett. — Az egyletnek pénzügyei a lehető legbek,*) s felszerelés dolgában is alig van nálválni való.

S ezt a virágzó egyletet akarja most egdeg számitással megbuktatni, csupán azért, n tőnek — kiméletből maradjon egyelőre megnekedve tartja egyenletlenséget hozni létre és a eddigi jó egyetértésnek a helyére. Az ő szer volt az régtől fogva, hogy az egylet vezetés magyar elemeinek a kezében van, s ez egy képes szentségtelen kezekkel az egész egylet törni.

A német-nyelvű parasztságot föllovalva, néhányat közülök, hogy nevéket kölcsönözzék győződésüket az övével azonosítva, vele egnak egy uj egyletet. S a dolog ma oda fejlőd uj egylet de facto megalakult, sőt alapszal belügyminiszteri megerősítést is megnyerték.

Eddig a levél tárgyilagosa része.

Az a körülmény, hogy a fentiekben l maczió német nyelven küldetett be hoz enged gyaníttatni. Először azt, hogy az a nator, ki egy második egylet konstituálásával alcséltetni, helyesebben szerencsétlenné tenni rosát, csak ürügyül használta annak hangoz az elnyomott német elem érvényesítését t Valójában azonban erre nem igen volt szüks azon egyén ki minket informál, maga is n mégis védelmébe siet venni a régi egyletet. l valószínű, hogy — mint egy másik informál lünk — politikai okok játszottak bele a c vonta maga után egyes elemeknek a különv

»Az ujaradi régi egylet érdemes főpara viselőjelölt is volt s e minőségében elnözte, let tagjai, egyes pártjabeli parancsnoktarsa tüntetésekre használtassanak fel. Lehet, hogy ur tudtán kívül és előleges beleegyezése meg; de e mentő körülmény nem változta tényen, hogy a dolog rossz vért szült. Szi mindazoknál, kik a tűzoltók humánus eszmé zős lelkesedés mellett történetesen más poli ződést vallottak a magukénak, mint T. ur liek. Hozzájárult továbbá az a sajnos pél szomszédos Arad város, épen tűzoltói tekint

Ott is a »politika« hintette el az egyesület tagjai közt a ly magvát, mignem végre szakadásra kerülve a dolog, sidensek új egyesületet alapítanak.»

Az ujaradi reformator tehát — úgy látszik — csak radi mintát kopirozta, a nélkül azonban, hogy figye- vette volna azt, hogy olyan luxust, minőt Arad sa, az ügynek nem épen nagy előnyére, kifejthet, — ezer lélekkel bíró Uj-Arad kifejteni vagy egyáltalá- képtelen, vagy ha képes is, ezt a polgárok világos nélkül nem igen teheti. Be fogják ezt látni mihamar egyesület tagjai s belátandja a polgárság összessége is, maga fog sietni a két egyesület fuzióját létesíteni. Ad- ám induljon meg a vetélkedés a két egyesület között, sszehasonlítás bizonyára Ternáigó Caezárnak veze- alatt álló jóhírű egyesület előnyére fog kiütni, ha — üzve lesznek az egyesületnek kebeléből a nem oda való zetiségi viták és a kedélyeket sokszor oly céltalanul álató rut politizálás. *A tűzoltó csak az azonos eszmé- lkedesdni tudó emberbarátot keresse és lássa bajtársá- nemzetiségi és politikai meggyőződése, legalább az ti életben belül, maradjon »noli me tangere!«*

— A »Dunántuli tűzoltó egyesületek kerületi szövetsége« 12-én Keszthelyen tartja ez idei közgyűlését. A keszt- önk. egyesület nevében dr. *Lipp* Vilmos elnök és Pöltz itkár a meghívókat már szétküldötte.

— A maróvásárhelyi önkéntes tűzoltó egyesület pa- noksága a jelen, 1883-ik évre az alábbiak szerint lt meg: főparancsnok: *Lázár Benedek*, osztálypa- nokok: *Görög József*, *Almási Domokos*, *Kiss Károly*. életbeli osztályparancsnokok: *Bodolla János*, *Fekete r*, *Antal János*. Segédtsitzek: *Oroszlán István*, *Szent- ssy Kálmán*. Tiszteletbeli segédtsitz: *Bokros István*. ti orvos: dr. *Marosi Kálmán*. Egyesületi mérnök: *Je- Antal*. Egyesületi pénztárnok: *Istvánfy Antal*. Zenekar ö: ifj. *Csiki Gerő*. Szakaszezetők: *Hermeli Károly*, *ai Ferenc*, *Nagy Adám*, *Kézel Károly*, *Lénárt Jó- Müller József*, *Petelei János*, *Nagy Márton*. Szer- k: *Koós János*. Csövezetők: *Sófalvi József*, *Mesticz ic*, *Enyedi József*, ifj. *Csiki Gerő*, *Petri Zsigmond*, *ráth Sándor*, *Magyari József*, *Császár Ferenc*. Szi- mesterek: *Kondray János*, *Biró Sándor*, *Kiss János*, *gyi István*.

— **Pályázat.** A nagyváradai önk. egyesület parancsnok- a gyakorlatok bevégeztével pályakérdéseket fog ki- a tüzesetek elfojtásának módozataira. E kérdések a ezett örparancsnokok elé adatnak megfejtés végett. gyszersmind oly nemű elméleti vizsga leendő, a mi l például a budapesti önkéntes tűzoltóegyesületben ör- csnokká sem lehet valaki. Az ilyen elméleti képesség an fontosabb, mint a gyakorlati, mert mit ér a gép- és, ha a támadás ügyetlenül van intézve s a fejet- ; látszik az örség vezetőjének intézkedéseiből.

— **Voit Gyula**, *A pozsonyi önk. egyesület* gyakorló- re altiszti tanfolyamot nyit, melyre f. é. augusztus jelentkezhetik pozsonyi és nem pozsonyi bajtárs ant. A kurzus megkezdési napja és tartama a jelent- által közösen fog megállapíttatni; ma még tehát a *tangerische Feuerwehr-Zeitung* is csupán annyit egy a tanfolyam tervbe van véve és hogy az ingyenes A meonyire szerencsésnek és élénken érzett szüksé- ötlőnek tartják magát a gondolatot; s a mily mér- a dícsereire méltóknak találjuk *Voit*. eddig is sok

érdemeket szerzett bajtársunk ez új elhatározását: ép oly mértékben indíttatva érezzük magunkat arra is, hogy fő- leg a környék kisebb egyesületeinek, a legmelegebben ajánl- juk a hirdetett tanfolyamon való részvételt.

— **Halász Zsigmond**, a budapesti önk. egyesület örpa- rancsnoka, a M. A. Clubnál az ökölvívás tanára, *Tatára* utazott, hogy az ott gróf *Eszterházy* Miksa iniciatívája folytán alakult tűzoltó-egyesület tagjait begyakorolja. Halász ur jelenleg már a *negyedik* vidéki egyesületnél működik gya- korló mesteri minőségben.

— **Adományok.** Az első ált. biztosító társaság a *csurgói* önk. egyesületnek 25 frtnyi segélyt adományozott, az »Adria« biztosító-társaság pedig az aradi polgármester ren- delkezésére 300 frtot azon célból boesátott, hogy azt a városi színház leégése alkalmával az oltásnál magukat kitüntetett egyének s tűzoltókarok jutalmazására belátása szerint for- dítsa. A polgármester a 300 frtból a helybeli két tűzoltó- kart 100—100 frttal részesítette, 100 frtot pedig a tűz- oltásnál hasznos szolgálatokat tett kéményseprők, városi tűzoltók s más városi alkalmazottak között osztott fel.

— A kismartoni önk. tűzoltó egyesület f. évi május hó 20-án tartá évi közgyűlését. Major Gyula alsznök megnyitván a gyűlést emelkedett hangulatu beszédben esetelte a közgyűlés célját, s a tűzoltósági intézmény működésének áldásosságát, sajnálattal hozván a közgyűlés tudomására, hogy Méltóságos Divald Adolf elnök ur, ki az egyesület minden irányban oly tapintatosan és ügyesen vezette mindeddig, e tisztjéről lemondott. Ezután az egyesületi titkár és fő- parancsnok urak olvasták fel szakszerűleg összeállított évi jelenté- süket, mire az 1882. évi évi számadás, ugy az 1883. évi költség előirányzat helyeslő tudomásul vétetett. A közfelkiáltással megejtett választás eredménye a következő: Elnök *Grüszner Antal*, alelnök *Morth Alajos*, főparancsnok *Major Gyula* alparancsnok *Szepti Ignác*, titkár *Csupor Béla*, a tisztikar többi tagjai változatlanul meg- maradtak.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

Az első aradi polgári tűzoltóegyesület kebelében, a visszalépett *Russ Lajos* helyébe, a szivattyus osztály II. szakparancsnoki helyet- tesévé *Skriba Antal* választatott. Ugyanezen egyesület parancsnoksága legutóbbi ülésén ifj *Barabás Péter* indítványára elhatározta, hogy a helybeli nagyobb gyárak tulajdonosai megkerestessenek aziránt, miszerint — a tűzvész sikeres és gyors elfojthatása, vagy a mentés könnyebbítése szempontjából — a helyi viszonyok ismerete szüksé- geltetvén, a működő tagoknak a gyár belsejének testületileg leendő megszemlélése megengedtessek. A székellyhídi önkéntes egyesület legutóbbi menet-gyakorlata alkalmával, tekintettel a csinos távol- ságra, a parancsnokság maródi kocsiroló is gondoskodott a netán kidüldendő bajtársak számára. — A pápai önk. egyesület nevében köszönetét fejezi gróf Wallis Gyuláné ö méltóságának azon 50 forint adományáért, melyet ő a kovácsii tüznél segédkezés alkal- mából ezen egyesület javára juttatni kegyeskedett: nem különben Sauer Jakab urnak a tandíjban neki ítelt és általa az egyesület segély- alapja javára átengedett egy forintnyi adományaért. Pápán, 1883. máj. 26. P. Szabó Károly, tűzoltó-egyesület elnök. — A nagyvá- radi görög katolikus tanítóképződe ifjuság. — írják lapunknak — megtanulta a mentőcsónakok kezelését és a tűzoltók gyakorlatain is részt vesz, hogy a különböző gépek és eszközök használatával megismerkedve s mint leendő tanító a kisebb városi és falusi tűzoltó-egyesületek szervezését, mint szaktörök mozdíthatassák, elő s mint szakértők adhasanak majd tanácsok közsegítségnek a leg- kényesebb ügyben, a célszerű tüzfeszkendők vásárlásában. Mindeze- ket a tornázás kapcsánban tanítja el az ifjuság s ezzel már telje- sítve van az a terv városunkban, melyet a közoktatásügy miniszte- rium valószínűleg már a jövő tanévre életbe fog léptetni. — Ugyancsak Nagyváradról írják, hogy a vett megkeresés foly- dón *Délessy Soma* alparancsnok és *Darvassy Sándor* segédtsitz *Székelyhádra* utaztak, hogy az ottani önkéntes tűzoltó-egyesület minőben tekintetben begyakorolják. — A tűzjelzési célból ter-

vezett telefon-összeköttetés létesítésére, a közmunka- és közlekedési miniszterium a kívánt kötelező-nyilatkozat kiállítása folytán megadta Arad város közönségének véglegesen az engedélyt. A telefon felállíthatása miatt szükségessé válik, hogy a régi városháznál a tűzoltók őrtanyájául a mostaninál nagyobb helyiség rendeztessék be. — A pohorellai tűzvész által károsult róm. kath. tanító segélésére a rszombati ref. tanítók s növendékeik 8 frnyi összeget gyűjtöttek s adtak át a megyei kir. tanfelügyelőségnek. — Több vidéki városban tűzrendőri szempontból igen üdvös dolgot szándékozik végrehajtani a főkapitányi hivatal. Összeírta ugyanis, a városban lévő fa és nád kéményeket s azután rendeletet ad ki az egyeseknek, hogy ezen kéményeket lehuzzák és helyettük záros határidő alatt téglakéményt építsenek. Haladunk! — Az érsekújvári önk. egyet. mászóházát, mely az év február havában dühöngött vihar által feldöntetett, újból és sokkal erősebben felépítették. A város költségén beszerzett 12 vizes kocsi a mászóház földszintjét képező szintben lett elhelyezve Fiume város újjáépítési tervzetében, mely 1883—87-ig lenne megvalósítandó, a következő nevezetesebb pontok olvashatók: Az új színház felépítése. Új vágóhid. Földt. mosóhely. A tűzoltóintézmény újjászervezése. stb. Az 1887 után létesítendő átalakítások között pedig a vízvezeték áll. Kár, hogy erre nem egyidejűleg a tűzoltóság városi szervezésével kerül a sor.

KÜLFÖLD.

— A dynamit feltalálója, Nobel mérnök, ki jelenleg Párisban tartózkodik, egy francia hírlapírónak a dynamit veszélyességéről a következő érdekes felvilágosításokat adta: »Uj gyártmányom, melyet robbanó gumminak nevezek, nem kalapácsolható úgy, mint a voltaképeni dynamit. Az anarchisták nem igen fogják használni, mert szabad levegőn nehezen robban, előállítása meglehetősen nehéz, különben nem más, mint szilárdított nitro-glycerin. S aztán a dynamit kevésbé veszélyes lesz. Egyáltalán igen téves fogalmak uralkodnak a dynamitról főleg azoknál, kik nagyszabásu pusztításokra akarnak használni. Tudatlanság azt hinni, hogy robbanószerekkel általános pusztítást lehet véghezvinni. Azoknak csak localis hatásuk van. Jelen-tékeny mennyiségű dynamitot kell lerakni a pincébe, ha csak egy házat akarunk is felrobbantani. Mikor Londonban a belügyminiszteri palotát akarták levegőbe röpíteni, konstataáltak, hogy csak abban a szobában esett kár, a melynek ablaka alatt legalább is tíz kilo dynamit volt elhelyezve. Képzelnétek már most, mennyi dynamit kellett volna az egész épület lerombolásához. Egy kilo nitro-glycerin elégésénél 1800 »calori« fejlődik, míg egy kilo kőszénél 8000. Csakhogy a nitro-glycerinnél a hőség egy ezred-rész másodperc alatt fejlődik ki, a kőszénél pedig fokozatosan. Nem ismétlhetem elég gyakran, hogy a nitro-glycerinnek csak localis hatása van. Megtörtént, hogy vigyázatlan munkások meggyújtották egy dynamit töltény kancát és ezt kezükben tartották. Az egyik a karját, a másik csak a kezét, a harmadik meg épen csak az öklét vesztette el, de emberhalál nem történt. A petroleum és egyéb folyékony gyuanyagok sokkal veszélyesebbek mint a dynamit. Ezt az iszonyu robaj tett csak oly rettegetté. A terroristák azt állították, hogy száz kilo dynamittal megsemmisítik Páris, Londont, Bécs, Szt.-Pétervárt. Én, a ki egész életemet a nitro-glycerin tanulmányozásának szenteltem, biztosíthatom, hogy e szájhősök nem érnek el gonosz céljukat, ha egy millió kilo dynamitot használnának is el.«

előadás előtt ütött ki, éppen mikor a pénztárn személyzet odaért. Az egész színház fából lévén mentésre nem lehetett gondolni. Szerencsére en nem esett áldozatul és a tüzet sikerült lokalizálni. sóból hasonlót jelentenek. Itt is leégett egy színház, riété». A tűz este fél 9-kor támadt, eddig ismeretből. A tűzoltóságnak sikerült a tüzet lokalizálni és nagyobb veszélyben forgó, mert az égő épülette függő nagy színházat (Theatre Vielki) teljesen megr. A közönség közül senki sem járt szerencsétlenül. tűzoltó azonban — mint hírlik — odaveszett.

— Külföldi tanulmány utakra eddig rend csak a »budapesti önkéntes egyet« kü egyes parancsnokokat, most a temesvári és na dai önkéntes egyeteknek is jár kint egy küldött szerint Stoltz Adolf. — Feladata Európa több városára kiterjeszkedve, azoknak tűzoltóviszonyait tanulmánya tárgyává tenni. E célból bejárta már Münchent, Augsburgot, Stuttgartot és Strassburgot, utóbbi helyen jelen volt az ulmi Magirus által szett uj tolólétrának a megbirálásánál is. A létra 1 magas és 4 kereken nyugszik. Felállítása — hi gyorsasággal — 30 másodperc alatt eszközölhető lése e mellett — mint írják — szintén könnyű szerkezete mellett bizonyít az a körülmény is, létra három ember sulya alatt meg sem inog. fiumei kiállításán lesz alkalmunk közelebről megkedni e jeles mászószerrel, mely a leírás után itölönösen a mi a szerelhetés gyorsaságát illeti, lényeges haladást tüntet elő.

TÁRSADALOM.

A győri ünnepély.

Mult számunkban már jelezük röviden azt a szép mely Pünkösöd második napján Győr városában folyt. Sc társink, ezüst serleggel lepték meg a győri önk. egyetlet seül amaz önfeláldozó és sikerdús működésnek, melyet tagjai, az annak idején általunk is ismertetett árvízveszedé mával, kifejtettek.

A valóban lélekemelő ünnepély a városház nagyterme le, mely az érdeklődőkkel egészen megtelt. A soproni önk. küldöttségét Buzády Károly alelnök üdvözölte és mint mondá — nemcsak, mint kedves vendégeket; ha amaz egyetletnek küldötteit is, mely ezelőtt 13 évvel közve korolt utmutatása s tanácsaival, az akkor alakult győri « lánosan elismert jólszervezettségének az alapját megvetett.

Utána Rösch Frigyes soproni főparancsnok emel szór s miután a szíves fogadtatást, melyben részesültek, me a küldöttség Győrbe jövele céljának előadása végett Gyula segédtsztnak adá át a szót, ki a következő ha beszédet mondotta:

»Elhangzott a vészharang kongása, mely e 8-án Győrváros lakosságát nyugalmból felriaszott a zugó ár, mely a véggáton áttörve, puszt maival elborítá a város nagy részét; elmúltak az napok, midőn az árvízkarosultakat csak a haza véte óvta meg a végkétségbeeséstől.

Elmúltak; — de örökké fenmaradand dics azon hősies önmegtágadásnak, melylyel Ti der bajtársak, emberfeletti erőmegfeszítéssel polgá életének és birtokának megmentéséért élet-halálhátatok a fékevesztett bős elemmel.

E küzdelem, melyet mélyen sujtott polgá forró hálájától, honfitársaitok meleg rokonszen sérve, vívtatok, ismét fényes tanubizonyságát sz

rel koronázta: új babérleveleket fűzött dús érdemeitek szorujához és fényt árasztott az összes magyar tűzoltó-patokra.

Büszkén és lelkesedve tekintettünk felétek különösen soproni tűzoltók, kiket 1870 óta szorosabb bajtársi baráti kötelek fűz hozzátok, és e lelkesedés szülte elkedett hangulatban elhatároztuk, hogy az 1883-ik évi árviz emlékét megörökítendjük.

Fogadjátok e serleget; kívánjuk, hogy minden ünneplés alkalommal, magyar szülő nedvével megtöltve, a kezre járjon, hogy Titeket a győri árviz komoly tetteiben szerzett érdemeitekre emlékeztessen s a tűzoltó-lankadatlan felápolására serkentsen, utódaitokat pedig jó példátok és magatok tartása követésére buzdítsa, és öbbi nemzedékek előtt is a győri és soproni tűzoltó-társak barátságáról tanuskodjék.

Ha pedig a viszonyok úgy változnának, hogy a győri értes tűzoltó csapat feloszolnék, arra kérünk: adjátok e serleget szülővárosotok közönségének, hogy a város-híven megőriztessék, úgy, miként érdemeitek dicső éke.

Ohajtjuk, hogy bajtársi viszonyunk terebélyes fája él mélyebb gyökeret verve, megteremje az egyetértés vadhatlan virágait, hogy mindig magasztosabb cél felé haladva, úgy mint eddig, ezentúl is ernyedetlen buzgólag működjétek: »Isten dicsőségére, Embertársaink véneire. Mindegyik mindnyájunkért, Mindnyájan mindnyájunkért!

A sokszoros éljenzéssel fogadott beszéd után Rösch Frigyes rancsnok átnyújtá a kelyhet és az adománylevelet, mire a nagyszűség szünni nem akaró éljenzésbe tört ki. Az éljenzések elhangután Nagy Pál, polgármester, Győrváros közönsége nevében lelkes szavakban köszönte meg a soproni társaságnak az ünnepeltetést, melyben a győri együletet részesítette. »Köszönöm ezt, mond, a polgárság nevében, mert ezen kitüntetésben egyszerre a polgárság is, mint az egyület fenntartója, részesül és felkérem a küldöttséget, hogy legyen tolmácsolója ezen a polgárság nevében az ünnepeltetettnek.

Végül a győri önkéntes tűzoltó egyület nevében Hauzer György rancsnok emelt szót. fennkölt szavakban köszönvén meg a nagyszűség kitüntetését, melyet ő kétszeresen fontosnak tart különösen, mert azon együlettől jött, mely egyület a győrit megalapította, mely a tanító a tanítványt tisztelte meg ez által kimondván, hogy a tanítvány méltó a mesterhez. Különböz kiemelté, hogy a győri egyület az elmúlt árviz alkalmával is csak kötelességét teljesítette és biztosítá mind a küldöttséget, mind a város közönségét, ezen kitüntetés még inkább fokozandja az egyület tagjaiban az iránti buzgalmukat s azon kívánsággal zárta be beszédét, hogy a Győrváros lelkes közönsége minél ritkábban szoruljon a tűz egyület működésére és kérte a küldöttséget, miszerint vigyék el büknek, a győri egyület nevében ezennel ünnepélyesen kifejezett ünnepeltetést.

Az e célból egybehívott rendkívüli közgyűlésnek színe előtt az ünnepélyes aktus megtörténte után, az árviz színhelyeit tették meg a vendégek a győriek kalauzolása mellett.

Déli 1 órakor társasbéd volt, melyen mintegy százan vettek részt. A harmadik fogás után Buzidassy Károly alelnök emelkedett a színről s a soproniak által átnyújtott díszkehelyből József főg, mint a magyar tűzoltók védnökének az egészségére ivott. Innen a kehely kézzől-kézre járván, Rösch Frigyes, Cziráky Bélara sz. szövetség elnökére, Lehner Gusztáv Adolf, soproni osztályrancsnok Jersy Antalra, a győri egyület elnökére, Hauzer Györgyre s Frigyesre, Hauer Gyula Hauzer Györgyre, Stumpf Dózsa, osztályparancsnok Martinengo Nándor pozsonyi főparancsnokra s Jénő a sajtóra és annak jelenlévő képviselőire emelt a kely. — A társasbéd után menetgyakorlat tartatott.

Jóleső örömmel adjuk e részleteket a fentebb olvasható rendszertűl ünnepélyről. Mert a mily ritkán virrad ma még a vad-ekkel küzdő harcosoknak a megtiszteltetésére egy-egy nap — a nagy napot szinte esemény számba vehetjük, melynek meg-átén csak örülnünk lehet! És mi örvendünk is: örvendünk szívünkben!

Testvéregyület adózott elismeréssel egy elismerésre valóban méltó testvérnek. Hanem ez a testvér, a győri önkéntes egyület, nem a vak szeretet tulzott, — s nem is a hízlegés üres nyilvánulásait fogadta czuttal: *de az igazi érdemet méltán megillető szép kitüntetés!*

Hogy csak bajtárs, hogy csak testvér nyújtotta ezt neki; az nem von le mitsem a kitüntetésnek értékéből, — sőt növeli becsét, mert a bajtársak elismerése, mint illetékes mindenkor szükségkép a legértékesebb. S kétszeresen kell, hogy ilyennek tekintessék a jelen esetben, midőn a tanító egyület jön a tanítványhoz hódolatával; midőn a tanító maga mondja: »büszke vagyok reád, méltóvá lettél mesteredhez!»

De a midőn elismerésünkkel mi is csatlakoznánk a győri együletnek érdemeit kellőképen méltányolókhöz, — meg kell dicsérnünk a soproni együletnek derék bajnokait is. — Mert a kitüntető ajándék, nemcsak a győri együletre nézve képez kitüntetés; de magát az ajándékozót is igen előnyös színben képes feltüntetni, amennyiben azt tanusítja, hogy nemcsak a vészharangok rémes kongásakor teljesíti önzetlenül nemes hivatását; hanem szép eszménknak terjesztése, üdvös intézményünk kívánatos felvirágoztatása is kiváló gondjának tárgyát képezi. S midőn erre gondol, kiterjeszti a figyelmét más városbeli bajtársaknak a küzdelmére is, és azoknak példáján nemcsak lelkesedik; hanem fel is tudja keresni őket czélirányos buzdításával, hogy miközben jogosult elismerésével adózik derék magatartásukért — *a nyilvános tüntetéssel szolgálatára legyen az ügynek is, propagandát csinálván maga az eszmének.*

Mert hiába! az ily tüntetésekre szükség van! A tömeg más-ként nem mozdul, az érdeklődés körébe bevonni, az ügynek megnyerni a nagy többség számos rétegét csak így lehet. Az orsz. szövetség nagygyűléseivel kapcsolatos ünnepélyességek hatása az egyes vidékekre, meggyőző bizonyosságát szolgáltatták már ennek réges-régen.

Epen ezért csak helyeselhetjük és dicsérőleg emeljük ki ismételten a soproni bajtársaink eljárását, mely arra vall, hogy ők az elvállalt feladatot lelkesedve teljesítik, és hogy nem pusztán a polgártársak javát képesek jól szolgálni; hanem — és erre ma még szintén nagy szükség van — az intézmény erősbulésén, nemes eszménknél mind nagyobb térfoglalásán is tudnak munkálni.

Sok ily derék együletet a hazának, mint minő a *győri* és mint a minő a *soproni*!

Abelino

Tavaszi multságok.

Tűzoltó egyleteink társadalmi téren is mind jobban kezdik magukat érvényesíteni. Ennek örvendetes jele ama szép számu majális és junialis s. ünnepélyek tartásának és sikerültének híra, melyről bennünket innen is onnan is értesítenek. Így a *nagyvárad*i önk. egyület a Felix fürdőben töltött kedélyes társasjáték és vig. poharazás közt egy napot, melyre a diószegi, székelyhídi, b.-ujfalusi, berecskei, tenkei és dicsdi önk. egyuletek tagjai is meg voltak hívva. — A *pankoti* egyület első feckendője felszentelésének 3-ik évfordulója napján majális tartott. — A *tosonczy* együletben szintén megindult az eszmecsere egy rendezendő tavaszi multság ügyében, mely értesülésünk vétele óta talán már a megvalósulás stádiumán is tul van. — A *dobsinai* egyület a még minden évben jól sikerült majálisát május 27-én tartotta meg. — A *csurgói* egyület az ottani »Praterben«, a *vasgyémi* a »Betekints«-féle kertben zártkörű junialist rendezett, melynek tiszta jövedelme amannál egy tölgy hydrofor és tömlők beszerzésére, az utóbbinál pedig a zászlószórási költségek fedezésére fordittatik. Végre a budapesti önk. egyület, mely multságok rendezése dolgában nagyon el volt maradva az utóbbi években a vidéki egyuletek megett, szintén meg tart egy nyilvános versenynyel és táncz-vigalommal egybekötött tavaszi multságot.

A multság a városi park vendéglő helyiségében, részben a csángó testvérek részében az egyület vigalmi alapja javára rendeztetett. a következőkből álló bizottság által u. m. a.: *Osztécsky* Lajos, elnök, *Hérmán Ödön*, alelnök, *Mérluzsi* Károly, pénztárnok, *Körponay* Ödön és *Bruner* Sándor, ellenőrök, *Bertalan* Endre jegyző, *Balkányi* Emil, *Bubonyik* István, *Csák* Lajos, *Galina* Károly, *Gorcsy* Zsigmond, *Hejdedüs* Lajos, *Pásztory* Sándor, *Saary* Zsigmond, *Schmidt* Bálint, *Szezerbowski* Sándor, *Selényi* Antal és *Weisse* Artúr.

Az avant-garde reggeli 6 órakor indult el hajón, hogy aztán Uj-Pesten partra szállva, hangos kürtszóval vonuljon végig a főutcán s értésére hozza az érdeklődőknek, miszerint a multság csakugyan meg fog tartatni. Uj-Pesttől—Rákospalotáig menetgyakorlat rögtönzöttetett, mely alatt felváltva »kettős rendekbe és arcvonalba fejlődés« »gyors- és futamlépés« stb. lettek vezényelve. A délelőtt a park feldszítésével, és tekézőssel tölt el.

Az első vendégek a 11 órai vonattal érkeztek. 12-kor társas ebéd volt, melyen felköszöntötték *József* főherceget, az országos szövetség intéző férfit, *Barány N.* Ernő főparancsnokot, a jelen volt hölgykoszorut, az új parancsnokságot és a legénységet. Ebéd végeztével egy kis soron kívüli hangverseny után a program szerinti verseny vette kezdetét. A hangversenyben közreműködtek *Selényi Antal* (zongorán) *Bertalan Endre* (hegedűn) és minden a dalt kedvelő és művelő egyleti tag. A rendes versenyek pedig a következőleg folytak le:

1. Tömlőszerelés gyors tempóban. (Két rendszeren össze-csavart kéndertömlőnek a kigurítása, összekapcsolása, kiegyenesített helyzetben a földön végigtekertése, s visszaserelés a tömlő előbbi állapotba és helyére hozataláig.) Pályázott: *Weisse*, *Unger*, *Spetka*, *Niedermayer*, *Ruff*, *Moldvay*, *Mátray*, *Csaplay*. Az első díjat nyerte: *Spetka*, ki a szerelést hibátlanul 2 perc és 15 másodperc alatt végezte, *Mátray*, mint hibás második (2 p. 27 mp.) a betétek $\frac{2}{3}$ -át, végre *Moldvay*, mint harmadik (2 p. 30 mp.) a betétek $\frac{1}{3}$ -át kapta.

2. Versenyjárás. (Husz percnyi időtartam alatt egy 170 lépésnyi kört legalább 16-szor megkerülni. Egy percre esik 136 lépés. Futás kizárva.) Neveztek: *Unger*, *Hérmán*, *Ruff*, *Markusovszky*. A kört megkerülte: *Markusovszky* 1-szer, *Unger* 12-szer *Ruff* (disqualifikáltan) 20-szor és *Hérmán* 19 és $\frac{1}{2}$ -szer. A díj nyertese lett: *Hérmán*.

3. Súlydobás helyből félkézzel. Pályáztak: *Galina*, *Balkányi*, *Bertalan*, *Unger*, *Huszár*, *Moldvay*, *Hérmán*. Győztes lett *Hérmán*, ki a 20 kilonnyi súlyt 355 centnyire dobta. A második díjat nyerte *Moldvay*, (350 centm.), harmadikat *Galina* (320 centm.)

4. Versenyugrás. Neveztek: *Galina*, *Pásztor*, *Haluska*, *Clair*, *Csaplay*. Legnagyobb távolságot ugrott *Clair* (4 métert); a betéteken osztottak *Galina* (360 cm.) és *Pásztor* (325 cm.)

5. Versenyfutás. Résztvettek benne: *Haller*, *Pásztor*, *Fitz*, *Bertalan*, *Beck*, *Galina*, *Spetka*, *Unger*, *Bablicsko* és *Hegedüs*. Az elsőnek beérkezett szép iramban *Bertalan*, jó második volt *Galina* s harmadik lett *Beck*.

A versenyek befejeztével a *Barány N. Ernő*, *Janicsek Andor* és *Breuer Szilárd* urakból álló versenybírószág az eredményt kihirdetvén, a díjakat kiosztotta, s azután következett a tánc, melynek csak a reggeli szürkület vetett véget. A multság tiszta jövedelme 90 és egynehány forint.

A veszprémi tűzoltó egyesület zászlót kapott, mely mint lapunknak írják, főleg Veszprémmegye alispánja *Véghely Dezső* nevének buzgalma folytán létesült és egyike a legszebb munkáknak. Maga a zászlószövet nehéz vörös dupla damaszkelyem, melynek mind a két oldalán a tűzoltó egyesület jelvénye van a körirat alatt: Veszprémi önkéntes tűzoltó egyesület és cserbabér fölötté. A himzés és rojt valódi arany. A zászlószövet egészben egy méter széles és másfél méter hosszú. A dus aranyozású szalag fehér damaszkelyem. Az egyik szalagág végén Veszprém város címere és a jelmondat áll: »Istennek dicsőségére, egymásnak segítségére«. A másik ág végén a Véghely és Molnárcsaládok korona által egyesített címerei a föllirattal: *Véghely Dezsőné szül. Molnár Julia. Veszprém, 1883.*

— *Mármaros-Szigeten* az önkéntes tűzoltó egyesület a napokban ünnepelte meg fennállásának tizedik évfordulóját. Ez alkalommal az egyesület elnökeinek *Bókkál Nándor* kincstári erdőigazgatónak és *Szóllósy Antal* polgármesternek, továbbá *Berthold János* főparancsnoknak a tiszteletére fáklyás zenét rendeztek, mely után díszes bankett következett.

— *A csurgói önk. egyesület* II. osztályparancsnoka *Tilkler János* rangjáról leköszönt s egyuttal az egyesületből való kilépését is bejelentette. Tette indokául az idejű junialis kellemetlen incidensét je-

T Ü Z E K.

Alcsuth. Május 21. (Eredeti távirat.) *Tabajd* nyugati végén, észak-nyugati vihar mellett, ma 1 óra 30 perckor tűz ütött ki, mely a 73. és 77. házakat megsemmisítette. Két szivattyunkkal loka a tüzet; 3 órakor délután az oltási működés bejezve. A szakasz teljes létszámmal kivonult.

JÓZSEF, főhe

— **A taksonyi nagy tűzvészről** a pesti alsó járágabiró hivatalos jelentése szerint a tűz *Hets L.* odaváló lakos udvarában ütött ki, mely dacára a szomszéd községekből megjelent segélynek, teljes át dühöngött. 41 lakóház és 40 melléképület lett gok martaléka, melyek közül csak 24 volt biztos legnagyobb kárt a nagymennyiségű gabnakészlet okozta. A tűz, mint a hivatalos vizsgálat kiderített datlanság folytán keletkezett: a ház körül gyermek fával játszottak s ennek lángja bele-kapott az száraz házfedélbe.

— **Pozsonyból** jelentik lapunknak, hogy ott menthalban fekvő *Weiss-féle* vasöntödében tűz tört ki. A vész helyén első gyanánt a kadétiskola szivattyú kezett meg. Utána nyomban az összes szereivel a tűzoltóság is megjelent, teljesen lángba borulva a vasöntödének zsindeleyel fedett tetejét. Négy később hat csővezető nyomult előre a sugárral. S háromnegyed óra múlva már csak az utólagos latok foglalkoztathatták a tűzoltókat. A vezénylet *tinengo* főparancsnok személyesen vitte. Az oltó r vége felé megjelent a helyszínén *Frigyes főherc* városi főkapitány és több törzstiszt kíséretében s m vakban adott kifejezést elismerésének a főparancsn

— **Kurticson** vigyázatlanság folytán tűz ütött ki két nap óta tartó szél szórta az üszköket szerte-éző szalmakötegeket ragadott fel s vitt tova, u alig egy negyed óra alatt három helyen gomolvgot füsttömeg s csapkodtak a lángok a magas ég felé. nem rég alakult tűzoltó egyesület épen gyűlésre kés dőn a harangok rémes kongása, asszonyok, gy sikoltása s összevissza futkosása a legnagyobb i tést és zavart idézte elő. Azonnal a vész helyén tek, s bár még nem igen vannak begyakorolt nagy erőfeszítés és ügyességgel sikerült nekik némileg elfojtani. De alig végeztek az egyik hely egy másikon ütött ki a tűz s így a veszély -nőtt, az előjáróság rögtön táviratozott előszöi gabirónak, azután a polgármesternek *Aradra*. tűzoltók közül a hír vételére csakhamar előte egy szakasz, mely teljesen felszerelve, *Tóth Imre* parancsnok vezetése alatt a déli rendes vonattal s ment s szakértői tevékenységének sikerült a tűz lizálni, úgy hogy a felkettőkor külön vonattal 8 régi és 4 új tűzoltó már csak a 15 leégett ház találta s a füstölgő zsarátnokok eloltásával fog tott. Az elpusztult 15 ház s több gazdasági nyeken kívül, két férfi is jelentékeny sebesülése vedett, egy 14 éves cigány leány pedig megége besülteket dr. *Fülöp József*, kurticsi orvos ápolás alá vette. A leégett házak közül kettő biztosítva. A vész színhelyén a kurticsi s az önkéntes polgári tűzoltókar tagjain kívül a kel megjelentek a kisiratosi és mácsai községi tűzoltó lamint a mácsai uradalom tűzoltói, kik mindanny elfojtásában a legdicséretesebb tevékenységet fe Tudósítónk a legmelegebb elismeréssel emlékezi aradi tűzoltókról, különösen pedig a régi tűzoltó marjában megérkezett derék tagjairól, *Tóth Imre* parancsnok és ifi. *Barabás Péter* tiszthelyette

Tűzoltó-Egyleteknek
ajánlom a magyar országos, tűzoltószövetség legutóbbi VI. közgyűlésén Zala-Egerszegen ismét az Első-Éremmel kitüntetett

nyers és belül mézgázott

kendertömlőimet,

továbbá ruggyanta csigadadszivattyu-tömlőket, valódi amerikai ruggyanta nyomó-tömlőt, vízvedreket, mentőzsákokat, ugróponyvákat, vízmentes vászon-öltönyöket, öveket és mászóköteleimet, nemkülönben minden szakmába vágó cikkeimet a legjutányosabb árak mellett.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST,

sugár-ut és váci körut sarkán a „FONCIÈRE“ palotájában.

FILLER H. ÁRJEGYZÉKE.

	frt	kr		frt	kr
parancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsinór ötágú	1	50
génységi sisak 4.—	5	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsinór —.30	—	60
parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral	10	—	1 pár fehér diszkezttyü	—	70
tisztai bőr-sapka arany zsinórral 2.50	3	50	1 » » II. gombos kezttyü	1	—
génységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakraváló	—	30
írós posztósapka	1	25	1 » selyem vagy atlasz nyakraváló	—	50
» tricótsapka	1	60	1 » fehér vászongallér	—	15
szemmi csököpeny csuklyával	12	—	1 » jeladó sip (sárga rézből) —.20	—	60
tisztai zubbony arany zsinórral 15.—	20	—	1 » kéthangú jelző tiszt uraknak 3.—	3	50
tisztai zubbony	12	—	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból	—	35
génységi zubbony 9.—	12	—	1 » tisztai sip-zsinór 3.50	5	—
szürke tricótnadrág 10.—	12	—	1 » tűzoltói kürt (u. n. századkürt)	4	50
» » tüffel » 8.—	9	—	1 » vörös kürtzsinór	1	50
zubbony és nadrág kék csikos vászonzsálból	6	—	1 pár létrajelvény	—	16
tisztai karszalag arany paszománnyal	4	—	1 » fecskendőjelvény	—	20
génységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény	—	20
féter arany paszomány 1.—	8	—			
» ál arany » —.25	1	20	(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)		
» ezüst paszomány 1.—	7	—	12 drb létrajelvénynyel ellátott gomb	—	60
» ál ezüst » —.25	1	20	12 » ugyanez kicsinyben	—	24
» arany zsinór 1.25	2	—	12 » finom síma domboru gomb	—	60
» ezüst zsinór 1.25	2	—	12 » középfinomságú gomb	—	36
» ál arany- v. ál ezüst zsinór —.30	—	50	1 » lak derékszij 1.40	3	—
arab arany vállzsinór	1	—	1 » mentő kötél 3.50	4	—
» » » háromágú	1	30	1 » balta 4.—	6	—

A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzátartozó szalag, valamint egyenruha, posztó és minden tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

FILLER H.

BUDAPEST, Koronaherceg-(Uri-utca) 8.

HERKE JÓZSEF.

gombkötő-mester

Budapesten, VIII. ker. Sándor-utca 30-ik szám.

Ajánlja a mélyen tisztelt közönségnek

mindennemű kézi és gépmunkáit

arany-, ezüst-, selyem- és teveszorból

polgári diszruhákra, nemkülönben tűzoltói és katonai öltözékekre.

Midőn jutányos árjegyzékemet alább közzétennem, kedves szolgálatot vélek tenni a hazai tűzoltó egyesületek tiszt. parancsnokságának, különösen a magyar orsz. tűzoltószövetséghez tartozó egyesület tisztikarának az által, ha egyuttal leirom röviden azt is, hogy milyen zsinórzat tartozik a különféle rangban levő tűzoltó egyesületi tag urak zubbonyára amaz előírás szerint, mely a nagytekintetű orsz. szövetség által a pozsonyi nagygyűlésen megállapított. Különösen helyén levőnek látom ezt most tenni a mi a tisztujítások országoszerző megejtetvén, a választások alapján nyert új rangfokokat jelzésének a szépsége sokhelyütt fennforog

tisztelettel

HERKE JÓZSEF

ZSINOROK ZUBBONYRA:

Főparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 3 méter rangpaszománt, 3 1/2 méter sujtás, 2 darab 5 karikás válzsinór 7 milliméteres.

Főparancsnoki helyettes zubbonyra:

3 méter borítás, 3 méter rangpaszománt, 2 darab 5 karikás válzsinór 7 milliméteres.

Osztályparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 2 méter rangpaszománt, 1 darab 5 karikás válzsinór 5 milliméteres a jobb vállon.

Szakaszparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 1 méter rangpaszománt, 1 darab 5 karikás válzsinór, 5 milliméteres a jobb vállon.

Tisztviselők zubbonyára:

3 m. borítás, 1 db 3 karikás válzsinór a jobb vállon, 3

Együleti orvos zubbonyra:

3 m. borítás, 1 darab 3 karikás válzsinór a jobb vállon milliméteres, és egy fehér posztó karszallag arany rangpaszománt szegélylyel **Ö. T.** betű közt vörös orvosi ke-

Őrparancsnoki zubbonyra:

3 méter vörös borítás, 1 darab vörös egykarikás válzsinór 3 aranygomb átkötéssel.

Együleti tag zubbonyra:

1 méter vörös borítás a galléron, 3 karikával.

HERKE JÓZSEF, GOMBKÖTŐ-MESTER ÁRJEGYZÉKE:

	Valódi		Hamis			Valódi	
	aranyból					aran	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.
1 méter arany rangjelző paszománt 7 mm. átm.	2	50	1	20	1 db vörös válzsinór, 5 karikás	—	20
1 » arany borítás 5 mm. átmérőjű	1	60	—	70	1 » vörös válzsinór, 3 karikás	—	15
1 » arany sujtás	—	50	—	25	1 » arany sapka-rózsa Ö. T. betűvel	—	50
1 » arany négysz. sapkazsinór, vékony vörös selyemszállal	2	60	1	30	1 » arany jelzőzsinór, főparancsnoki	—	10
1 » vörös teveször borítás egyl. tagok részére	—	7	—	—	1 » vörös jelzőzsinór, főparancsn. minta után	—	1
1 db arany válzsinór 5 karikás 7 mm. főparancsnok és főparancsnoki helyettesnek	2	30	1	20	1 » vörös jelzőzsinór, széles fonatu	—	1
1 » arany válzsinór 5 karikás, 4 mm. osztályparancsnok és szakaszparancsnoknak	1	50	—	80	1 » vörös kürtzsinór, makkos bojtjal	—	—
1 » arany válzsinór 3 karikás, 5 mm. tisztviselői és együleti orvosnak	1	20	—	55	1 » vörös szőcszsinór	—	40
1 » vörös válzsinór 3 karikás, három aranygomb átkötéssel, őrparancsnoki	—	60	—	30	1 » vörös szipzsinór, két makk csüngővel	—	25
					1 » vörös szipzsinór, makk nélkül	—	10
					1 » selyemből makk nélkül	—	20
					1 » jelző zsinór arany vörössel keverve főparancsnoki minta szerint	—	—
					1 pár Ö. T. vörös posztóbetűk pontokkal	—	10

Együleti zászlókra valódi arany fényes vörös szalagok és bojtok mérték szerint 2 frt 40 kr. deka. Hamis aranyból f

HERKE JÓZSEF, GOMBKÖTŐ-MESTER, BUDAPESTEN.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

REGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ES FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

Lípót-utca 43. sz. 28. s.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr.,
félévre 1 ft 20 kr. — A közlemények és
írások bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kir. pósthivatalnál és a szerkesztőség
nél.

HIRDETÉSEK DIJA: Egész oldal 12 ft

fél 9 ft; negyed 5 ft; egy 2 hasábos sor
15 kr. és mindig 30 kr. bélyegdíj.

PAP EMIL.

A fagyasztó halál hideg lehellete suhant végig
t sorainkon! Ujra egy jó bajtárust ragadt ki kö-
nk a felettünk álló végzet hatalma! *Pap Emil*,
országos szövetség volt titkára és pénztárnoka,
nknek 1879—1882-ig felelős szerkesztője, június
-én délután fél 5 órakor, jobb létre szenderült.
A nev, mely a holtak csendes birodalmának
parányi helyén, elporlandó hamvait fogja jelezni,
száll aikról-aikra, a porhüvelyét túlélő nagy
emnek halhatatlansága élő tanujaként: boldogult
rsunkat a nagy világ nem emlegetendi. Elhunyt
is csak egy kicsiny család kesereg s egyetlen
ör érzi csupán a veszteséget, mely a gyászoló
adon kívül, a »budapesti önkéntes egyeslet« tagjait
inket a »Tüzoltó Közlöny« szerkesztőségét is
De e kis kör érzi fájón, érzi igazán!

A fájó érzésnek eme közvetlensége zsidbasztólag
és csak fájdalomtól elfogódva vehetjük még ma
tollat kezünkbe, hogy szomorú kötelességünket
ítve, mi is mondjunk egy utolsó »isten-hoz-
-ot neki!

Ki is volt Pap Emil?

»Egyleti örparancsnok és pénztárnok, egy év-
en túl fáradhatlan tevékenységű, önfeláldozó s
ent célért, mely hivatásunkat képezi, mindenre
bajtárs, szorgalmas tisztviselő s önzetlen jóbarát
— mondja a budapesti önkéntes egyeslet parancs-
ága által kiadott gyászjelentés.

Nem oly csillag volt hát, mely hirtelen, várat-
l tűnik fel s megjelente után egyszerre, bámu-
ragadva gyul ki a meny boltozatján; nem

meteor volt, mely fényének egész sugárkéveit ontja
szerteszt, fel a bércek ormaira s le a völgyek
mélyibe mindenfelé, milliók figyelmét vonva magára.
Ő szerény méhecske volt csak, mely nagy határ-
mezőkön páratlan szorgalommal, apránként keresi
s gyűjti a virágok himporából a méznek valót;
kimondhatatlanul sokat fárad, éjtnapot egyé téve
dolgozik; észrevétlenül feldolgozza, berakosgatja, a
mit összegyűjtött; sejtet sejt mellé épít, telítve a
legzamatosb édességgel, — hogy azután legyen, *nem
önmagának, de másnak módja benne* az illatos
mézet felhasználni, elfogyasztani és a munkás, gon-
dos méhecskére — rá sem gondolni!

Szomorú sors! Hanem közös mindnyájunkkal,
kik a közéletnek e terén szereplünk. A dolgozó
méhek sorsa dolgozni, sejtet rakva s mézet gyűjtve
a herék és a királyné, meg a petéből kibujt sar-
jadék kényelméről gondoskodni s aztán, ha az
egyik raj már felnevelkedett — újra kezdeni a dol-
got vagy kidőlni a sorból s helyet adni másnak. A
hálátlan világ nyüzsgő mindennapisága, más törvényt,
sorrendet, csak elvéve ismer. Épen mint a halál.
Ennek is csak egy a törvénye: »minden mulandó!«
Meghalni az élet hajnalán, reggelén, delén vagy
alkonyán — közös sorsa mindnyájunknak, mely alól
nem képezhet kivételt semmi földi lény; legyen bár a
dicsőség babérkoszorújával övezve büszke homloka:
vagy legyen az a mindennapi kenyér megkeresésének
keserves gondjai miatt, véres veritéktől gyöngyöző!

És mégis! Daczára annak, hogy tudjuk, misze-
rint ez közös sorsunk, a mely megmásíthatatlan: oly
nehezen nyugodhatunk bele, úgy sajog a szívünk,
ha e kérlelhetlen végzet valamely szeretett s általunk
becsült egyénen valósul meg!

Itt is, elhunyt bajtársunknál, előre tudtuk, el-
valánk készülve az előbb vagy utóbb, de kikerülhe-
tetlenül bekövetkező végórájának az eljövételére, s

mégis, midőn elröpült a magasb eszmékért dagadó kebelből az utolsó lehellet, és megszűnt dobogni az elnyomottak s veszélyben forgókért tüstént hevülni tudó nemes szív: mindannyian megdöbbenve vették az előre látott és mégis oly leverő esemény gyász-hírét. Kimondhatatlan fájó érzés nyílt át lelkünkön hogy e jó bajtárst, kinél az emberi szenvedések enyhítésének forró vágya, jellemének legnemesebb vonását képezé s a kit épen ezért a kiválasztott kevesek egyikének tartva, úgy tudtunk és oly sokáig egyformán tudtunk becsülni s bámulni, — hogy ezt a bajtárst is a temető csendes lakói közé kell soroznunk ezentul.

Keserű érzelmek, miket tolmácsolunk; ámde nem ok nélkül és nem helyen kívül tolmácsoljuk azokat. Mert a veszteség felett, mely nem csupán a budapesti önkéntes egyleté és nem csupán a miénk; de a melyet veszteségként jegyezhet fel a magyar tűzoltók összesége is — egy fájdalmas sóhajt s keserű érzelmet lehetetlen elnyomni a kebelünkben. Lehetetlen, mert az ő koporsójával egy valódi munkás élet, egy igazi névtelen hős, páratlan tevékenységű multja zárult le!

Mikor ifjui erő teljében pompázó fiatal élte nyilóban volt, keblét a magasztos eszmékért fellobbant nemes tűznek lángja már hevité; 1871-ben már csatlakozott ügyünknek zászlójához. 72-ben őrpáncsnokká minősített s 73-ban szakaszparancsnokká választatott. Mint activ tűzoltónak működése java ez időre esik. Legutolsó nevezetes ténye a 75-iki budai catastrofa alkalmából van feljegyezve, midőn a rohanó tengerárnak közepén, villámsújtottan állt égő ház lakóinak, hatodmagával ő sietett a segítségére.

Azontul a tűzoltó-ügy belső, szellemi élete képezte az ő további működése s actiója színterét. 1874-ben az orsz. szövetségnek titkárává lett; 75-ben pedig a fővárosi önkéntes egylet titkára és pénztárnokává is megválasztatott. S azután sokáig, ugyszólván egyedül az ő kezében volt a hazai tűzoltó ügynek minden szála összpontosítva.

És ő birta ezt az óriási munkát, melyhez 1879-ben még az akkor megindított »Tűzoltó Közlöny« felelős szerkesztőjének gondjai is járultak. Birta és viselte kifogástalanul egész 1880-ig.

Ekkor azonban betegeskedni kezdett. Először csak a kedélye lett beteggé. Tulszárnyalva képzelte és látta magát az időközben nevelt fiatal tűzoltógeneratio által úgy testi, mint szellemi erő és képesség dolgában, s a miatt kezdett aggódni, hogy az intéző köröknek eddig kizárólag ő belé helyezett bizodalma elfordul tőle. — E gyötrő, bár alaptalan, aggodalmakhoz hozzá járult, hogy a tűzoltó intézmény mind

nagyobb térfoglalásával, mind nagyobb dimenzió lett a központban akkortájt egyedül általa végzett munka is; elannyira, hogy egy ember szinte nem végezhetné többé azt. Ő maga is érezte talán, hogy hovatovább lehetetlenség lesz meggyőzni a munkáért kárással és két pénztárnoksággal és egy lapos készítésével együtt-járó roppant dolgot; de amennyire nem engedé ugyanezt el is hitetni önmagával a közönséggel, közönséggel kezdett a rettentő munkahalmazzal. S midőn igazi Sisiphusi-munka közben végre eljutott a győződéshez, hogy az elvállalt kötelezettségnel mint ő szerette és akarta volna, megfelelni a munkának képtelenség: akkora már a tulságos munkának alatt megtört testi szervezetének az ereje.

E körülmény aztán még jobban fokozta nála az óriási lelki harcot, melyet az erős köteletség a szigorú lelkiismeretesség és a physikai képtelenség vitak benne. Nem csoda, ha beteggé lett te lelkileg. S hogy a gyászos kimenetel nem mi következett be; az csak edzett szervezete rendkívül ruganyossága és szívósságának s angyaljószág neje hű gondozásának tudható be.

Majd a mellbetegség is erőt vett rajta. Ezzel járó gyötrő álmok, vagy még inkább a álmatlanság, ideges izgatottságot állandósítottak nála. A hű feleség sem volt képes többé elsimitani a lelki loka redőit. A lassú, legkinosb kimulás vette kezét. Éltének végszaka hosszú haldoklás volt, egy őrangyalnak, az őt ápoló kedves nőnek a hű gyilkos betegségek duló démonával. Az őt győzött.

Az idegbaj, a mind fogyatékosabban működő légzőszervek idült bántalma és az általános vérszegénység, anaemia, egymagukban is felette súlyossá tették a betegnek állapotát. Mindehhez azonban a kegyetlen végzet a véletlent, úgy játszátá össze, hogy egy tüdőbetegre nézve legkritikusabb hónapokban, július és áprilisban, egyszerre 3 nagy munka kezelt el, melyek teljesítése mind ő reá várt s amennyire nem a teljesítését ő nem engedte volna át valakinek semmi áron.

Márczius 18-án a szövetség központi vármánya ülést tartott; közvetlen utána az április 1-én kitűzött önkéntes egyleti közgyűlés és azt megelőzőleg a pénztárvizsgálással egybekötött zárszámoló fűrésztő munkája esett, végre ugyanez időtájt a cs. kir. lád Budavárból Péstre költözendő.

Tulesett a választmányi ülésen, megtartották a pénztár zárszámolásának vizsgálatát, beköltözött az új lakásba is. Hanem ebben, a nálánál szokott, mintaszerű rendet többé nem csinálta meg.

Utóljára az önkéntes egylet közgyűlésén beszélt. Mintha egy sirjából kikelt, sápadt, tulvilági szólalt volna meg az iránta való tekintetből. Utólsó siri csendnek közepette siri hangon! Mint a sír, az egylet jövője érdekében látja szükségét, hogy beteg ember létére is felemelje szavát. Igaz az ő szavának mindég volt bizonyos súlya. Utólsó beszélt, hanem ekkor annál nagyobb nyomaték volt a beszédének. A miket a közgyűlésen mondott, az is mély hatást gyakorolt a hallgatóságra. Ez volt az ő hattyudala. Abban is az egylet, utólsó is a tüzoltó ügy jelene és jövőjével foglalkozott!

A közgyűlésről hazatérve, a másfél hónapi megfeszített munka által alapjában megrendült idegrendszer, a túlfokozott agyvelő működés folytán következett kimerülés, végre a momentan beállott anaemia — exaltált állapotot eredményeztek. Utólsó jeje elborult.

A lelkére szállt sötétség ezelőtt pár héttel foszadni kezdett ugyan, hogy utolsó vigasz gyanánt megjelenhessen előtte a felgyógyulás reményének sugára. De maga a teljes recreatio nem következett be. Ő maga már bizott meggyógyulásában, hogy azután nem sokára ez egyetlen hű, de boldogító reményével — örökre elszendevőn!

És ma — ott fekszik a rideg sír ölében! Ismert alakodat, dicsőült bajtársunk, visszakövetve, elragadta tőlünk az irigy anya-föld; hideg medet a sírnak göröngyös hantjai takarják, — vagy többé miénk! De a nemes lelked az egekhez, fel magas mennybe szállt: töröljük a könnyes gyászoló bajtársak, boldogult barátunk túlélte a földet!

Igen! Túlélte! Mert közöttünk marad, mert megőrizzük *élete emlékét, mint oly nyitott könyv*, melynek minden lapjára a megtestesült jogérvet élő igazságosság, az igaz lelkesedés, szeplőtlen szelvényesség, példás fegyelem és szigorú lelkiismeretesség vannak im felírva!

Munkáséltet, lelkiismeretességet s nemes emberet tanulhattunk tőled ama hangyaszorgalmu, fáradt és néstelen *tizenkét év* alatt, melyben bajtársunknak köszönhetünk s midőn az elismerésnek szerény jelét a síroszörunkat — sírodra helyeztük, nem hiúságnak, hanem is fitogtatás kedvéért; hanem szívünk szava az őszinte kegyeletből tettük azt. Te méltó vagy Te megérdemelted! Tegye könyvé a földet pontnak ez a kegyelet és a mindnyájunk által osztott elismerés!

Eltávozott bajtárs! Nyugodjál békével! Adjon nyihet s pihenést a sír. Örökjék felette a szeretet és soha ki nem haló emlékezet! Áldás poraidra!

Markusovszky Béla.

Királyi adományok. Ő felsége, a király, július hó 4-én a tarcsal és gyimótfalvi egyesült önk. tüzoltó egyletnek 100, a rábakereszturinak és a récseinek 80—80 forintot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Uj egyletek. A nagymegyeri, uj-lésznai, konyhai, törökbecsei és soroksári önk. tüzoltó egyletek alapszabályai miniszteri záradékkal elíráttattak.

HIVATALOS.

— **Cziráký Béla** gróf, szövetségi elnök ur ő méltósága a f. hó 15-én megkezdendő, ez idei első szemleut alkalmával, a következő városok tüzoltó-egyleteit fogja hivatalosan meglátogatni, u. m.:

1. A *budapesti* (önkéntes és városi) tüzoltótestületet. (Mindkét főparancsnok tagja a központi választmányynak.) 2. A *váczi* önk. egyletet, (főpar. *Krenedits* Ferencz, központi választmányi tag). 3. A *pozsonyi*, (főpar. *Martinengo* Nándor, közp. vál. tag). 4. A *soproni*, (főpar. *Rösch* Frigyes, közp. vál. tag). 5. A *győri*, (főpar. *Hauzer* György, közp. vál. tag). 6. A *révkomáromi*, (főpar. *Sándor* Miklós, központi választmányi tag). 7. Az *esztergomi*. 8. A *dunabogdányi*, és végre 9. a *dunaföldvár*i, melynek főparancsnoka *Reitter* József, szintén tagja a központi választmányynak.

Elnök ur ő méltóságát ez utjában *Follmann* Alajos a szövetség alelnöke és *Gorecky* Zsigmond szövetségi titkár fogják kíséreni, kikhez Váczon *Krenedits* Ferencz, központi vál. tag csatlakozik.

— *Follmann* Alajos alelnök ur f. hó 1-től kezdve két hónapon keresztül az elnök ur ő méltóságával, az ország különböző vidékein körutat tesz, s így a fővárostól távol lesz, — mely távolléti idő alatt *Kempelen* Béla fővárosi tüzoltó főparancsnok, mint közp. választmányi tag, helyettesítendi Őt az alelnöki teendőkben. Szeptember hó 1-ig tehát az ügyiratok és pénzküldemények fentisztelt alelnök-helyetteshez (IV. ker. eskütér I. sz. tüzórség) intézendők.

— Az országos szövetség tagjai sorába ujabban a *bajai* (Bácsm.) önk. egylet is belépett.

— A budapesti önk. egylet parancsnokságának hivatalos jelentése szerint nevezett egyletnek a kebeléből *Szabóczy* Gyula, másnéven saját beismerése által beigazolt féltelmelen magatartása miatt, kizárattott.

FŐVÁROS.

A budapesti önkéntes tűzoltó-egylet története.

Irta: Markusovszky Béla

I.

Hogy a vagyonbiztonságot fenyegető és *gyakoróság* tekintetében valamennyi elemi csapások közt a legelső helyen álló tűzvesztek ellen praeventive is kell tenni valamit, — ez már 1862-ben sem képezte a vita tárgyát. A legutolsó (bizonyos emberek által nagy kedvteléssel ugyneveztetni szokott) »barbár« magyarrá nézve is rég túlhaladott álláspont volt az a felfogás, mely elégségesnek tartja ugy védekezni az elemi csapások, különösen a tűz pusztítási ellen, mint a hogy ez, még ez időtájt is divatban van Ázsiának számos népeinél, a kik okszerű oltás helyett, füstölőik illatjával iparkodnak megengesztelni a haragjának nagy voltában sujtoló karjával rájuk nehezülő istenséget. A harangok meghuzatása a czélből, hogy az isten büntetése gyanánt, hirtelen támadni szokott tomboló vész elégedjék meg annak a megsemmisítésével, a mit áldozatul immár kiszemelt magának és tovább, ha lehetne, se terjeszkedjék, — csak itt-ott, a nagy világ zajától s haladásától távol eső zugban épült falucskának, népet-butító elveket valló obscurus papja által rendeltetett el. Vidéki városok felvilágosultabb lakói pedig már szembe is mertek szállni a pusztító elemmel. Végre maga a főváros a tűzoltószerek szép számával is el volt látva vészek esetére. Csak egy hiányzott még: magának a *tűzoltásnak rendszeressé tétele.*

Mert hiába hösködött ott, feltürt ingujjal és kezében fejszével, az a tenni kész és bátor parasztsuhancz az égő háznak a tetején; a tervtelen, senkitől és semmi által sem támogatott önzetlen működés, hiábavaló eszeveszettségé fajult, és maga a pusztta, *nyers erő*, mindég látható eredmény nélkül volt kénytelen visszavonulni s menekülni az útjában *ilyen* módon fel nem tartóztatható lángoknak tengeréből. A fővárosban pedig, ha meg voltak is a tűzoltó szerek, (már t. i. olyanok, a milyeneket az ahhoz nem igen érő illető közegek beszereztek) de nem volt, ki bánni tudjon velök, a ki kellőképen felhasználni s alkalmazni tudta volna őket.

A főkapitány, ki saját személyileg tartozott a tüzek oltását vezetni, ha megjelent is pontosan, az előírás szerint, a vészek színhelyén: jelenlétével még távolról sem volt képes oly értelemben nyújtani segílyt és hatni közre a veszélynek tovaterjedése meggátlásában és elhárításában, mint a minőt okvetetlenül kellett s talán lehetett is volna. Nem volt képes, mert fegyelmezett, engedelmeskedni tudó s a tűz oltásához érő segédkezők helyett, csak egy bámészkodni odacsődült néptömeget talált a vészek helyén. E tömegnek pedig az a része, mely a felebaráti szeretettől indítatva, segíteni akart, tulajdonképen csak lármázni tudott s czéltalan ide s tova futkosásával és kivihetetlen tanácsainak az osztogatásával csupán arra volt jó, hogy az amugy is nagy zürzavart tetézze. Annak a másik résznek pedig, mely, nem képzelve magát született parancsnoknak, csendesebben viselkedett: reserválta magatartása voltaképen tétlenség volt, mely összetett kezekkel, szívtelenül el tudta nézni, miként pusztul másnak vagyona s hogyan forog halálra veszedelmében em

bertársának esetleg az élete is. Ez a rész még gyönyörűségét látszott találni az ily látványokt lyeknél, ha mindjárt nem késett is megjelenni, — ténykedése, a nagy élvezettel teljesített bámészki kívül, egyedül csak szájának a jártatásában állott, r van a legnagyobb veszély perceiben sem durván é az oltás hiányossága felett, a rendelkezésre hivatott nyen érhető fejtelenségén és a tette kész, d legjobb akarat mellett sem sokat tudó bátraknak nyes versengésén az ügy kárára.

Szóval a rendszeres tűzoltás meghonosítása szükség volt. S hogy a kezdeményezésnek itt az a külföldi nagy körutjáról akkor épen visszatérő S Ödön grófon kívül bizonyára sok más, a közüg a polgártársak javának az előmozdításáért lelkesü férfiú is érezte: a kezdeményezés nehéz munkáj ban tényleg kézbe venni csupán neki volt meg sága. Hanem a mint a kellően megérett eszme r sítása czéljából ő kibontotta a zászlót, ama több is siettek nehányan sorakozni, hogy közremükö gyamolítsák szép törekvésében, az ügy élére áll grófot.

Aldássy Antal,

Balázsy Imre,

Clark Ádám,¹⁾

Dobos Ferencz,

Fésüs György,

Hollán Ernő,²⁾Kállay Béni,³⁾Kecskeméthy Aurél,⁴⁾Királyi Pál,⁵⁾

Németh János,

Paulovics László,

Ráth Péter,

Rottenbiller Lipót,⁶⁾

Ságody Sándor,

Thaisz Elek,⁷⁾

Vass Samu gróf,

Berecz Károly,

Beniczky Ferencz,⁸⁾

Berghoffer János,

Cavaliero Róbert,

Ferro Domokos,

Dr. Garay János,

Ivánka Imre,⁹⁾

Károlyi Gyula gróf,

Kempelen Győző,

Lévay Henrik,¹⁰⁾

Nádasdy Ferencz,

Petényi Ottó,

Reviczky Szevér,

Rothfeld Soma,

Strohoffer István,

Werther Frigyes.

Ezek valának névszerint ama nemes keblü e rátok és derék férfiak, kik mindnyájan áthatva a humánus eszméje s maga az ügy iránt való lelke első hívására siettek gróf Széchenyinek, csatlakoz s felkarolni az ő általa megpendített jó és szép e

Valamennyien egy véleményen voltak ők a ben, hogy a rendszeres tűzoltás meghonosítása h nem tűrő szükséglet a hazára s annak fővárosán. Abban is mindnyájan megegyeztek, hogy a megí által, szemben a tüzzel dolgozó gyáripár rohamo indult fejlődésével, a gyufák közhasználatba való telével és a gázvilágítás behozatalával, napról-nap hetőbbé vált oly hiányt szüntetnek meg, a m nemzetgazdasági hátrányairól — a tűzveszélyek gének a növekedtével s a megfelelő tűzoltóintéz nek meg nem történte folytán okozott károk ki megdöböntő, de egyszersmind megczáfolhatatl

¹⁾ A lánczhid építője. ²⁾ A tábornok. ³⁾ Monarchiában közös pénzügyminisztere. ⁴⁾ Az író. ⁵⁾ Ma a belváros országgyűlési képviselője. ⁶⁾ Pest város akkori polgármestere. ⁷⁾ A főkapitány. ⁸⁾ Beniczky ma is tűzoltó, mint a losonczí önk. egylet főpártisa. ⁹⁾ A mai országgy. képviselő. ¹⁰⁾ Az első magy. ált. biztosító

kat szolgáltatának. Végre pedig egytől-egyig arról is valának győződve, hogy, ha egyáltalában lehetséges a elérése, ugyerre egy gróf Széchenyi Ödön neve és élye nyújthatja a legtöbb garanciát. — Mindezeknek embe vételével, mi sem lehet előttünk természetesebb, az, hogy a gróf zászlója alá sorakozó ügybuzgó k. annyira mentek a buzgóságukban, hogy szinte lá- iettséggel s minden megvitatás nélkül hozták meg az általa. De elvi jelentőségű határozatokat.

Az 1886-ik évi karácson havának 16-ik napján tartott la értekezleten a megjelentek, gróf Széchenyi Ödön tete alatt és Kempelen Győző tollvezetése mellett, enes választmánná alakulván s az alapszabályterve- egleges megállapítása és a szükséges helytartósági léllynek a kinyerése végett saját kebelökből egy al- tságot küldvén ki, — re bene gesta szétosztának. És kintetbe véve az önmagát magasztaló nemes eszme yébe, s az ügy élére állt egyén tetterejébe vetett bizalmukat, másként nem is történhetett. Szétosztá- t legrózsásb reményekkel.

És a szervező bizottság? Hát az bizony csak kikül- e után kezdett ébredni a tudatára annak a nagy mun- t, mely még nagyobb terhével, megbízatásuknak a per- l fogva, most már első sorban az ő vállalkra nehezült. Azonban korántsem szemrehányás, csupán egy, a természetéből folyó tény regisztrálása kíván e felte- enni; azon tényéé, hogy előre még sejtelve sem volt etett a bizottságnak arról, hogy micsoda nagy ne- gekkel kell majd megbirkóznia, ha eredménnyel akar gbizatásában eljárni. De megnyugvásukra szolgálha- megbizottaknak már akkor is, és megnyugvásukra ülhat a közölök élőknek még ma is, (a midőn akkori zásuk immáron a gyümölcseit is kezdi teremni), éppen ugy járt volna ezzel a világ akármilyen bi- ga is, ha azon egyáltalában nem közönséges feladat állítják, hogy teljes készületlenséggel próbálja meg dvös külföldi intézménynek meghonosítását és egyide- egy mintaegyletnek a szervezését — fővárosban!

Külön-külön is nagy kívánalmak ezek, hát még tveve!

Hanem a bizottság nem oly férfiakból állott, a kik- nagasztosb eszmékért hevülni tudó szívét, a nehéz- re vagy éppen előre nem látott akadályokra bukka- l, nyomban a kicsinyhitűség foghatná el. Őket ez annál nagyobb kintartásra buzdítá a lankadatlan tény- ben annyival is inkább, mert ekkor már a pusztá edésen kívül arról is volt szó, hogy a magában véve szép eszme megvalósíttassék, hogy a mondott ige legyen!

Igy történt azután, hogy a Széchenyi Ödön gróf lete alatt: *Aldássy* Antal, *Berghoffer* János, *Hollán Ivánka* Imre, *Károlyi* Gyula gróf, *Lévay* Henrik, *ri* Ottó, *Paulovics* László, *Rottenbiller* Lipót, *Ságody* or, *Thaisz* Elek és *Vass* Samu gróf urakból álló eme ság, midőn működésének a megkezdésével azt találta, hogy a mandatumának értelmében való eljárás akadályokba ütközik, elcsüggedés, visszariadás és átrálás helyett azt határozá, hogy ha egyszerre nem, hát egyenként, egymás után fog, *kell* menni a do- k. S ehhez képest a következőkép állapított meg idők sorrendje:

1. Alapszabályok tervezetének kidolgozása.
2. A helytartósági engedély kieszközlése.
3. Az egylet megalapíthatásának társadalmi előmun- kálatai.
4. A tűzoltóegyletnek, mint fővárosinak, a szer- vezése.
5. Ugyanennek mintaegyleté tévése.

S e teendők mindegyike, még a megalapíthatás en- gedélyének kinyerése is — mint látni fogjuk — csak nagy fáradsalmak s törhetlen kintartás mellett és még így is csupán hosszas vajudás után volt végrehajtható. Az 5-ik pontnak megvalósítása pedig egész a hetvenes évek elejéig teljesítetlenül szállt szent örökség s még szentebb köteles- ség gyanánt az alapítókról az utódokra. (Folytatása köv.)

Az átalakított népszínház.

Lapunk ez évi *első* számában említettük, hogy a népszínház tűzbiztonsága ügyében, a két fővárosi bizott- ság közt a még mult évben felmerült éles polemiait ugy döntötte el a tanács, miszerint a népszínháznak újabb megvizsgálását rendelte el, ennek teljesítésével az akkor alakított állandó színházvizsgáló bizottságot bizván meg. Mikor aztán kitünt, hogy a közönség nagyobb biztonsága érdekében csakugyan fennforog a szüksége bizonyos átalaki- tások eszközöltetésének: akkor a tanács e munkálatok végrehajtásának a foganatosítását is elrendelte.

Mult hó elejével fogtak e munkákhoz s míg a nép- színházi társulat Bécsben aratta a dicsőséget, azalatt itthon a Népszínház épületében szintén folytak, egész erélylyel az előadások; csakhogy karmesterként a derék Kauser József műépítő szerepelt. S midőn a vezetése mellett tar- tott ritka előadások immár véget értek: örömmel azt kon- statálhatjuk, hogy a reszelés és kalapálás, meg a fűrésze- lés stb fülhasogató zenéje a tűzbiztonság szép harmoniájá- val végződött. Az átalakítások, a tűzbiztossági intézkedések két részre oszthatók: a színészek és a közönség érdekében tett intézkedésekre. Az első a szinpadra, s mellékhelyisé- geire vonatkozik.

A *szinpadon* a legnevezetesebb ujtás a *vasfüggöny*, melyet a Schlick-gyár készített. A roppant függöny hul- lámos formába idomított vaslemezekből van kovácsolva; szélessége 15 méter, magassága 10¹/₂ méter; e szerint a berlini Viktória-színház vasfüggönyét kivéve, a legnagyobb egész Európában. Ezen kívül még egy hasonló formájú vasfüggönyt készítettek, mely utóbbi a zsinórpadlást vá- lasztja el a nézőtér padlásától. A szintén hullámos for- mába idomított vaslemezeket mindkét oldalról gipszszel vonták be, ugy hogy a két padlás között, az eddigi desz- kafal helyett, teljesen tűzmentes falat képez. A két vasfüg- göny együtt 9000 frtba került.

Egy másik nevezetes ujtás a szinpadon a vízveze- ték megfelelőbb berendezése, sőt mondhatnánk teljes átalakítása. Az eddigi 4¹/₂—5 ctm. átmérőjü vízvezetéki csövek helyett 10 ctm. átmérőjüeket alkalmaztak s a kere- pesi-uti nyomó nyíláson kívül a népszínház-utca felől is vezettek be egy külön fűcsövet.

Kempelen Béla főparancsnok tervének is tester adtak, amennyiben egy a gőzszivattyu tömlőjének megfelelő ür- térrel bíró és a női öltözők fölötti fedélzetre nyíló vas- csövet helyeztek el a szinpad falába. Ennek segítségével

a fővárosi nagyobb tüzek oltása közben rendszeresen felmerülni szokot egy nagy hátránynak igen ügyesen elejét vetették.

Tudvalévő ugyanis, hogy a lehető *gyors megjelenés* a vész helyén a legelső kellék. Ez a cardinális követelmény, mely egy rendszeres tűzoltó testülettel szemben, kivált ha az állandó, folytonos szolgálatot teljesít, jogosan állitható fel. A második, ha a víz azonnal kéznél van, (mint a fővárosban) a tömlőösszeköttetés létesítése, a mi nem kis gondot és sok ügyességet igényel. A szivattyus osztály hasznavehetőségének s gyakorlottságának valóságos próbaköve ez. Valamely tűzoltó-testület működéséről alkotott jó vagy rossz véleményünkre szinte döntő befolyású.

Azonban gyorsan a helyszínen teremhet valamely tűzoltóság, a tömlőösszeköttetés is kifogástalanul eszközölthetik: a főcél, a tűznek elfojtása, vagy legalább továbbterjedésében való meggátlása, még mindég csak akkor érhető el, ha a csőösszeköttetés *biztosított elhelyezése által* a csővezetőt folytonosan *a kellő mennyiségű vízzel látjuk el.* Hogyha pedig ez utóbbi, harmad sorban említett, fontos tényezőnek, előleges biztos tudatával kezdetjük meg a működését a csővezetőkkel: akkor egyenesen nyert csatával, előre is csaknem biztos győzedelemmel állunk szemközt.

S ilyen kedvező viszonyok között léphet akcióba a népszínház égésénél a csővezető. Bátran szembe szállhat a tűzzel, és mi több a gőcpontnak közvetlen közeléből; a nélkül, hogy attól kellene tartania, miszerint a netán leszakadó lépcsőház, a kezében lévő sugárcső tömlőit eltemetvén, ő víz nélkül marad és akár bennéghet. Ilyesmi a Népszínházban elő nem fordulhat. A csővezető, akár kívülről a tetőről hatol be, akár a zsinórpadláson ottszorulva kénytelen a működését megkezdeni, a sugárcsövet készen ott találja, egy oly főcsőnek és *vascsőnek* rövid tömlővel ellátott folytatásaként, mely csőre alól, *a színházon kívül, a gőzszivattyúnak tömlőjét illeszthetik rá közvetlenül!*

De még másként is van gondoskodva a csővezetőkről. Csináltak az első súlyasztótól kezdve, fel a zsinórpadlásig vasajtóval elzárható tizenhat széles lő-rést, melyek mind-egyikébe bevezetett a vízvezeték. Tűz esetén tehát, ugyszólván minden veszedelem nélkül, a legkényelmesebben olthatni a szinpadon dühöngő elemet. A lőrések úgy vannak a falba vágva, hogy az egyiket át a szinpadon keresztbe, a másikon át pedig a szinpad hosszában bocsáthatnak vízugarakat.

Ezek körülbelül a szinpad tűzbiztossága érdekében történt átalakítások, melyekhez még csupán azt kell hozzátennünk, hogy a szinpadról az öltözőkhöz vezető folyosókra nyíló ajtók vaslemezekkel vonattak be, s úgy változtattak meg, hogy kifelé nyiljanak; és hogy a zsinórpadlás felett a tetőn két nyílást csináltak, melyek tűz esetén kinyitva, a füst kitódulását és illetve elvezetését lehetővé tenni tökéletesen hivatvák.

A *nézőtér* körül, mely ma a fentebb említett itézkedések folytán hermetice elválasztható a szinpadtól, megmaradt az eddigi vízvezeteki berendezés, melyet egészen elegendőnek találtak. Ujitások azonban azért itt is történtek. Először is új kijárások és új lépcsők által fokozták a közönség biztonságát. Ez főleg a földszinti körszékeknel, a harmadik emeleten és a legutolsó, mezzszintes szinten

gesnek. A földszinten a ruhatárnál, a főbejárattal közt, széles ajtót vágtak melyhez jobbról és balról is jutni. Eltávolították továbbá a körszékek és zárt közt levő korlátokat, úgy, hogy a közönség most kijáráson menekülhet az eddigi hat helyett. A harmadik emeleten a ruhatár közepén új kijárást és még egy új lépcsőt csináltak, úgy, hogy a 3. emeleti s a karzati lépcsőknek, mely eddig egy lépcsőn mehetett csak, két lépcső, még pedig mindegyiknek külön, a közönség torkoló lépcső áll rendelkezésére. A karzati falépcsőket vaslépcsőkkel váltották fel.

Ugyancsak a harmadik emeleten, ott, a hol a korábbi lépcsőt nyitották, a folyosót és a boltozatot is elváltatták újból építették. Mivel az eddigi fagerendázatot elváltatták, korhadtnak találták, a fagerendák helyébe tizenkét helyett hat magasságu vastartályokat tettek. (Ez az átalakítás nem az elrendelt ujitások közt és csak a munkálatok költsége vált szükségessé, minek következtében az átalakítás költsége eldőlirányzott 30.000 frt helyett a költségek körülbelül 35.000 frtra rugnak.)

Ezek azok a változások, melyeket Kauser ur, a hely, viszonyok és rendelkezésre álló pénz felhasználásával eszközölt, anélkül, hogy a színház a városi vagy diszítésén legkisebbet is változtatott volna, mely a városi hivatal tervezte.

A színházvizsgáló bizottság a végbevitt átalakítások fölött tartott szemle alkalmával, mindent programszerűen megvizsgálta. Junius 28-án pedig *Kempelen* bizottság személyes vezénylete alatt a tűzoltó próba is megtörtént. Az érdekes próbán Karmayer Károly polgárőr vezényelt. Thaisz Elek a főkapitány, továbbá a népszínházi bizottság tagjai, városi mérnökök, a kerületi előljáró, sok önkéntes tűzoltó s végre, kiket legelől kellett volna említeni: *Follmann* Alajos, szöv. alelnök, *Bárány* N. Ernő, városi rancsnok és központi választmányi tag, s több laikus is viselője vettek részt.

A szinpadi vízvezeték tűzcsapjain, manometerrrel megkötött vizsgálat azt mutatta, hogy bennök a viznyomás légköri nyomása van. Ez épen elég arra, hogy — miként kísérletileg is bebizonyított — a szinpadon nyíló vizvezeteki nyílás sugara a harmadik emeletig felhatoljon. Szemle alá vétettek ama bevezetett vízvezeték is, melyek segítségével a gőzfecskendő által szolgáltatott víz, közvetlenül a tetőzetre szállítható. Működtesztetve megvizsgálták, a »Széchenyi« nevet viselő kis gőzfecskendőket.

A próbát sikerült támadás fejezte be, mely a közönség levő szakértők és nemszakértők tetszését egyaránt megnyerte.

— *Czirák* Béla gróf, orsz. szöv. elnök ur önkéntes tetszésébe látogatása lapunk zártakor már megérkezett a fővárosba hivatalos szemleutját megkezdje. Szombaton 14-órán a fővárosi összes őrtanyákat fogja megvizsgálni; vasárnap reggel 5 órakor pedig a gyakorlatán lesz jelen a fővárosi (önkéntes és városi) tűzoltóságnak.

— *Korponay* Ödön, lapunk kiadóhivatalának vezetője junius 21-én tette le *Bárány* N. Ernő főparancsnok előtti *mán* Ödön osztályparancsnok, *Fitz* János mászóparancsnok, *Székely* Sándor szivattyúparancsnok

álló vizsgáló bizottság előtt az *örparancsnoki elméleti* vizsgát. Az örparancsnoki vizsgára mindenki szabad tetszése szerint jelentkezhetik akkor ha a megkívántató előfeltételeket már kimutathatja, s Korponay ur e ténye annyival szebb fényt vet az ő szabályokhoz mindenekfelett alkalmazkodni szerető természetére, mert vidéken már viselt parancsnoki rangot s még sem restelte a fokról-fokra való újra emelkedést, hogy megszerezze az előírás szerinti qualificatiót a fővárosban is.

— A nemzeti színház tűzbiztonsága tekintetében legnagyobb veszélyt a fűtési rendszer hiányossága rejtette magában. A színpad alól megközelíthető kályhákhoz úgy szólván csak hason csuszva juthatott az ember. A szünetnapok alatt — mint értesülünk — ez abnormis állapotoknak véget vetnek.

V I D É K.

Miért és hogyan oltja a víz a tüzet.

A budapesti önkéntes egylet egy örparancsnokától.

A természet minden bajnak maga nyújtja ellenszerét, azonban az ember feladata marad e szereket helyesen kiválasztani és még helyesebben alkalmazni tudni. Így a tűzvésznel is.

Ha például a villám által, tehát természetes uton, támad tűz; akkor az egyidejűleg rendszeren jelenlévő eső által jobbára el is oltatik az. Így a szabad természet ölében. S ha ma is olyan természetes állapotban élünk, miként eredetileg éltek az emberek s miként ma a rengeteg őserdők vadjai élnek; úgy nem kellene gondoskodnunk semmiféle ellenszerről.

Míthogy azonban a kényelemszeretet, a saját káron okulás nyújtotta tapasztalatok, a fokozatos tökéletesedés vagyis a haladás és a tudomány vívmányai bennünket az együttélésre, mesterséges uton előállított kényelmes lakóhelyre utaltak, s belőlünk a természet gyermekeiből többé kevésbé művelt társadalmi embert idomítottak: azért szükségessé vált az ellenszerekről való gondoskodás is. — És itt istentől várni a segílyt összetett kezekkel, ép oly helytelenség volna, mint a mindennapi kenyérnek az égből lehullását követelni. Bennünk rejlik mindenkor a hiba, saját magunk vagyunk minden esetben a bajnak kutforrásai: önmagunknak kell tehát a baj elhárításáról, jóvátételéről, gyengítéséről is gondoskodni. Az önmagunk létesítette *gondoskodás* pedig annál *tökéletesebb*, mennél *tisztább* alapokon nyugszik.

Csépelni lehet gép nélkül is, de mennyivel könnyebben, gyorsabban, jutányosabban, jobban eszközölhetjük ugyanazt cséplőgép segítségével. Valamint tehát mindennapi foglalkozásunkban a tudomány, a haladás vívmányait saját hasznunkra értékesítjük, úgy kell azt tennünk az említett gondoskodásnál is. A tüzet is oltathatjuk minden előismeret, minden gyakorlat, minden tudományos alap nélkül: de mennyivel jobban, czélszerűbben, öntudatosabban tehetjük ugyanazt, azok birásával.

Vegyük elő azért ezuttal a tűzoltói szakma *előismereteinek* egynehányát.

Mi az égés feltétele? Kettő, u. m.: 1. az égési fo-

jelenléte, vagy mivel ez az oxygenium a levegőnek alkotó része, és mint ilyen a levegőben foglaltatik 2. a levegő jelenléte.

Két alapfeltételnek megsemmisítése által vagyis módon oltathatjuk tehát a tüzet: a) iparkodunk a elzárása által a levegő hozzájuthatását meggátol után levegő nélkül semmi sem éghet; b) töre rosszul, nehezen égő, sok hőegységet megkötő anyag hozni vele érintkezésbe, mert ezek meg a hősege litják le oly fokra, a melyben az már az égési fok megindítására képtelen. Mindkét eljárásunk, tudn levegő elzárása, hideg és nedves testek odajuttatá egy és ugyanazon czélt mozdítjuk elő, azaz a tüzet; de míg külön-külön csak részben tehetnők ezt együttesen, egyszerre alkalmazva a kettőt, követettünk jótévő hatásban nyilvánuló eredménye kimaatlan.

Használható hideg test a föld, nedves test a sár, a vizes lepedő, vizes ponyva, vizes pózna vagy piszta maga a víz. Míthogy azonban sem földet, sem mást nem tudunk hirtelen oly mennyiségben az égő szállítani, mint például a vizet; s míthogy tovább rendszeres körülmények között hideg is nedves is, és égőt is képes tömegénél fogva elzárni: azért legcsak ez utóbbit szoktuk oltásra használni. Van ugyan ugynevezett oltó por is, mely az által hat, hogy a meggyuladván, számtalan fojtógázt fejleszt, melyek tető levegőt elszorítván, az égést meggátolják. Ezban összehasonlíthatatlanul drágább mint a víz, a sodszor egy kazal égésénél szekér számra volna reá ségünk; miért is bátran mellőzhetőnek véljük még azért is, mert harmadszor, mint a »Tűzoltó Könyv« mult évi novemberi számában olvashattuk, a s próbakisérletnél a Hohlféle, különösen feldicsért oltó anyagnak absolute semmi előnye sem észleltetett; sőt a ki, hogy a tiszta vízzel eszközölt oltás kedvezőbb eredményt mutathat fel, mint az oltóporral való működés.

De miként hat ez az oltásra leginkább és le szerűbben használt anyag, t. i. a víz?

A víz *kétféleképen* hat a tüzre. U. m.: erőm (mechanicus uton) és természettanilag. Erőművi abban áll, hogy tömegénél fogva a levegőt elzárja, lönösen azon egy ponton, melyre a víz tömege le: az égést egyáltalában lehetetlenné teszi. Ez azonban azon körülmény miatt, hogy csak bizonyos ponton ritkozik, nagyon korlátolt hatás. Sokkal nagyobb és *hatása* a fizikai hatásban áll. Lássuk ezt közelebbre.

A víz forralása úgy eszközölhető, hogy azt edénybe téve, alája tüzet rakunk. A tüz melegének tása alatt először forrni kezd, azután pedig gőzzé zik. Midőn tehát a vizet melegítjük, azt (t. i. a mele nem folytathatjuk a végtelenségig, mert csak egy bizonyos fokig képes melegebbé lenni, azon tulmelegítve ha állapotát megváltoztatja és gőzzé lesz. Míg azonban változik, addig *folyton képes magába főlvenni hőegységet* folytonosan képes hőseget megkötni, mely benne a lappangó állapotban foglaltatik. És honnan veszi ezen felforrásához szükséges hőmennyiséget? Az alá kott tüztől. A tüz melegének egy része átszármazt vízre, a víz ezen átvett bizonyos mennyiségű me-

Ha már most nem víz forralásról, hanem tűz elfojtásáról van szó, világos, hogy a víz ezen tulajdonsága itt is haszonnal értékesíthető. A tüzre locsolt víz ugyanis a tüztől hőegységeket von el, melegséget vesz fel magába mindaddig, a míg gőzzé nem változik, mi által az égés főelemele, első alapfeltétele maga a hő távozik az égő anyagtól. Ebben áll a víz második, vagyis természettani hatása.

A víz ezen kétféle hatását tekintetbe véve önként következik, hogy hatással alkalmazhatjuk azt a tűz ellen minden oly esetben, midőn nagy mennyiségben és folytonosan juttatni módunkban áll a vizet az égő anyaghoz.

Ily módon ugyanis erőműveleg az egyes pontokon, a levegőt elzárván, elfojtjuk az égést; másodsor pedig az által hatunk, hogy az odadobott vízmennyiséget melegedni kényszerítvén, hőt vonunk el a tüztől s ezzel az égés első feltételét megsemmisítjük.

A tűz célbavett eloltásánál legcélszerűbben használható eszköz tehát a víz.

Hogyan juttathatjuk a vizet a tüzhöz?

A víznek tüzhöz juttatása sokféleképen történhetik: vederrel, dézsával, fa-vizipuskával és végre szivattyu vagy fecskendő segítségével.

A fecskendő, ha elegendő vízről számára gondoskodhattunk, *egyenletesen, egyfolytában és tömegesen* továbbítja azt az égő helyre. Vederből, fa-vizipuskából csak szakadozottan és egyszerre aránytalanul kis mennyiségben eszközölhetjük ezen odajuttatást, mert akármily nagy legyen is az a veder, hogy jól locsolhassunk vele, tele nem lehet, a fa-vizipuskába meg, ha egyszer kilőttük a tartalmát, újra bele kell szivatnunk a vizet.

A felsorolt szerek közül tehát aránytalanul nagyobb segítségünkre lehet: összehasonlíthatatlanul jobban megteheti a szolgálatot a *fecskendő*, főleg miután az oltás sikerének alapfeltétele az alkalmazott víznek, az égő anyagokhoz *folytonosan és kellő* (nagy) *mennyiségben való odajuttatása*. Hogy miként végezi ezt a fecskendő? azt, ha jut egy kis hely, el fogjuk mondani a jövő számban.

A révkomáromi önkéntes egylet.

Sándor Miklós közp. választmányi tag és komáromi főparancsnoktól.

A révkomáromi önk. egylet 1882. évi közgyűlésén elhatározta, miszerint a parancsnokság legközelebbi évi jelentésének keretében — a mult emlékeit megőrzendő — az egylet történetének főbb vonásai is röviden befoglaltassanak. E határozatnak kívánt eleget tenni a jelen parancsnoki jelentés, mely hozzánk is beküldetvén, jónak látjuk adni belőle a következőket.

„Szabad legyen nekem, ki az egyletet születésekor, mint csecsemőt ápolni segitettem, felserdült koráig mellette örököttem, ifjú korában ismét vezetője lettem — kérni a tisztelt közgyűlést, hogy mig elődeim működését híven tolmácsolom s az érdemetlenül ismételve reám ruházott becses bizalomról, melynek hü sáfárja törekedtem lenni, leszámolok, becses figyelmükkel és türelmükkel megajándékozni méltóztassanak.

Tizenegy évs mult annak t. közgyűlés, hogy a révkomáromi tűzoltó egylet az általam 1869. évben — már tűzoltósági célzattal — alakított torna-egyletből kifejlődött. — A »Torna-Egylet« ugyanis belátván azt, hogy a tűzoltósági eszme Komárom városában annyira megérett, hogy egy nagyobb mértű önkéntes tűzoltó egylet alakítása nemcsak szükséges, de már kívánatos és lehetséges is, sőt

sági érdekeltség is meghivatott — Vörös Benő, V. Nagy Fogthű Dienes, Hefler Szilárd, Ghyczy Mátyás, Puia Adamovich Ádám s más urak által melegen pártolt é gatott indítványomra elhatározta, hogy »Önkéntes tűzoltó egylet« alakul, illetve egyesül, küldöttség bízattván meg szabályok kidolgozásával.

1872. évi június hóban Hefler Szilárd ur (ad hoc) elnök meg tartatott az alakuló közgyűlés. Az alapszabályok megal s annak értelmében egyleti elnöké Hefler Szilárd, alelnök Dor Miklós, főparancsnokká Vörös Benő, jegyzővé Konkoly pénztárnokká Ipovicz Károly, orvosá Penthe Boldizsán tanárrá Both János választattak. Az önkéntes század szer az elnökség és parancsnokság bízatt meg.

A tűzoltó tornaegyletnek eként lett létrejöttét a városége páratlan lelkesedéssel, a tettes hatóság pedig jó fogadta, mely nemcsak szóban, de tetteg is nyilvánult. A ség és parancsnokság odaadó fáradhatlan törekvése nem siker nélkül. Az önkéntes tűzoltó század 1872. évi augusztusig teljesen meg lett alakítva, Vörös Benő főparancsnok önkéntes buzgó és lelkes működő tag élére állt, s ugyanazon tartott század gyűlésben megtörtént a tiszt választás is a k eredménnyel:

Alparancsnok lett: Véber János. Segédtszt lett Gyöző. Főszertárnok lett: Balog István. Mászó o. par lett: Mátyás. II. Both János tanár. Mentő o. par. I. Merle Bél mentzky József. Szivattyus o. p. I. Adamovich Ádám. I. Károly. Rendőr o. par. I. Asztalos Mór. II. Veller Mór. telep p. Veisz Mór.

Ezen gyors sikert a közönség lelkes pártfogása koi megalakult tűzoltó századot 38 alapító tag sietett nemes és célja eléréséhez segiteni. Az általuk befizetett 1280 tövé tette hogy a 145 tagból álló század felszerelvényéne része s a legszükségesebb szerek beszerezethettek, a tel dezésre azonban a tűzoltóság javára rendezett hangver frtot tevő jövedelme sem volt elégséges. Az 1872. év gyvede az elnökség és parancsnokság megteszített szorgalm is rövid volt a kezdet nehézségei es akadályainak lekü pár hónap leginkább az ujoncz század begyakorlásáve Nem csoda tehát, ha ez év 1200 frt deficitel végződven század is csak az 1873-ik év márczius hó 1-én jött azon hogy első örszolgálatát teljesithette, amikor 216 pártoló t forint adománya a tovább fejlesztést ismét lehetővé tette.

Az 1873. év eleje sok reménnyel kecsegtette a zs letet, gyors előrehaladását azonban, fájdalom, egy idej hátrátatá azon körülmény, hogy a századból több tag kil nek egy része az alakulási korszakokban rendszeren kiüt forrongás, másik része az előre nem vélt terhes szolgálatt vagy betegség miatt vált ki a különben kedves bajtársi l Ehez járult még azon szomorú körülmény is hogy Hefl egyleti elnök ur, kit a hálára kötelezett egylet maradásra volt képes, állásáról lemondott s maga után nagy űrt hag

Vörös Benő főparancsnok és Adamovics Ádám rancsnok buzgó tevékenységének Sándor Miklós alelnő tása mellett sikerült azonban a századot új tagokkal kie igy a létszám ujra 158-ra szaporodván a tisztikar követk vezetése alatt alakult meg: Elnök lett: Sándor Miklós nok: Vörös Benő. alparancsnok: a század első sze érdemet szerzett o. parancsnok: Adamovics Ádám.

Ezek megtörténvén a század kebelében ujra hel egyensuly s működését annál is inkább megkezdhette, r parancsnokság szives kegyéből, a városház közelében szoba a század részére II-od örtanyául I. a városmajor berendeztetett s a tettes a városi hatóságtól kieszközölt a század tagjaihoz nem illő cseléd szolgálatokra négy vár tűz-ör állítattott s a század tagjainak szakértelemmel leei tása és begyakorlása céljából a pozsonyi tűzoltó-egyle mestere Voith Nándor felkérertetett. minek szép sikere lett

Ezen tul az 1873-ik évben rohamos léptekkel ha gy az egyletnek anyagi jóléte, mint a századnak szaksz dése ugy hogy az év végeig a század teljesen egyenru kellő oltó eszközökkel ellátva, tarthatta meg zárgyakorl károsága előtt. Az ifjú század hivatásának az év végeig

s szakavatottságának hat veszélyes tüzésnél és a zárgyakorlat adta tanúbizonyságát, a tűzpróbát emberül kiállotta; a városi bizalmát és pártoló közönség bizalmát, kiérdemelte s az egylet fenállhatását biztosította.

Nehéz volna megmondani, hogy a szép eredményben kié a több érdem? Szerény véleményem szerint a fő érdem egy része a város nemes keblü, minden emberbaráti célért lelkesülni a közönsége, másik része az azok kebeléből — nem kis áldozatvált önkéntes tüzoltók között osztandók fel; kik közül a legbőven versenyzett a legnagyobbal, buzgalommal, kitartással, jóakarattal hordván össze a közös épület anyagait.

Az 1874. évben az elnökség főfigyelmét arra fordította, hogy a századnál még hiányzó tüzoltó szerek beszerezthetessenek s ez a városi hatóság és pártoló közönség jóindulatu támogatásával történt is. — A tettes városi hatóság ugyanis az elnökileg intézett indokolt kérvény alapján belátta, hogy a tüzoltóság működéséhez szükség, ugyan azért az egyletet 1000 forint évi költséggel részesítette. 193 pártoló tag adományához a komáromi I. évkönyvtár 100 frttal, a komárom vidéki takarékpénztár 89 frttal, a kereskedelmi bank 50 frttal, Jäger Lőrincz eszéki lakos 30 frttal járult.

Vörös Benő főparancsnok, Adamovics Ádám századparancsnok szorgalmat fejtettek ki a működő század kiképzésére; jó igyekezetük azonban csaknem hajótörést szenvedett a kebelében kiütött belviszály miatt, mely még Adamovics Ádám parancsnok lemondását is maga után vonta s mindaddig megállt, míg a században volt néhány izgatott egyén ki nem zárta Adamovics Ádám parancsnok a század egyhangú kérésének következtében lemondását; a század létszáma azonban 121-re csökkent.

A század ez évben tartott egy díszőrséget az őfelsége koronás őrnagynak Uj-Szönyben történt megérkezése alkalmával. Ugyanez évben lett az egylet az országos tüzoltó szövetség tagjává, mely Sopronban tartott II-od országos gyűlésén magát Adamovics Ádám parancsnok, Both János o. p. és Nagy János o. p. által képviseltette.

Az 1875. év az egylet történetében fontos és eseménydús év volt ugyanis szüksége annak, hogy az egylet még ez évben újra alakíttassék, minek oka egyrészt az önkéntes működő század három évi kötelezettségének lejártában, másrészt azon körülményben keresendő, hogy a század parancsnoksága az egyletnek az elnöki állása által — különösen az adminisztratív tekintetben — tozva érezte magát s a működő század érdekében kiindulva e célra is tágasabb jogkört kívánt nyerni; továbbá azon nézetben volt az egyletnek nincs szüksége a torna osztály további fenntartására.

Az alakuló közgyűlésen Sándor Miklós elnök magáévá téve a parancsnokság ismert ohaját: lemondásával egyidejűleg indítványozta, hogy az egyleti elnökség eddigi formája megváltoztatván, a parancsnokság a főparancsnokságra ruháztassék. Az indítvány Vasvári Sándor választmányi tag ur által alapos indokokkal támogatva, elfogadatot, az alapszabályok módosítottak, a torna osztály felmentve lett, a »torna« szó az egylet címéből kihagyatott, s a Vörös Benő főparancsnok továbbra az elnöki jogokkal is felruházva, a tisztis karba pedig a létezők újra megválasztottak. A lemondott elnökök választmányi tagsággal tiszteltetvén meg mint köztüzoltó bajtársai sorába állott.

Az 1876. év kezdete a tűzpróbákat már derekasan kiállt ifjú tüzoltóknak bő alkalmat nyújtott a vizpróba kiállítására is; az ez évben a városban beállt borzasztó árvízveszély alkalmával ugyanis 6 napig tartó nappal állt őrszolgálatban s kitartó szorgalommal működött a városi anyaga és élete megmentése körül.

Az egylet helyzete nem javult de rosszabb se lett. Sajnos kebelében egyszer ismét annyira kiütött a párt viszály hogy az elnökségtől csupán a szeretett főparancsnok személyéhez való közeli viszony mentette meg, kinek sikerült a békétleneket lecsendesíteni s lemondott Adamovics Ádám parancsnokot és Both János parancsnokot ismét maradásra bírni.

Az 1877. év a működő-század történetében meddőnek tekintés talán visszaesésnek is mondható, mit igazol azon körülmény a század létszáma ez évben 85-re lecsökkent, közgyűlés volt ugyan ekkoriban sem fordultak elő feljegyzésre méltó ügyek, kivéve két választást.

Az 1878. év első felében úgy látszott, hogy ismét lendület állt be a tüzoltó-század életében, bár a létszám csak kettővel szaporodott vagyis 87 volt. Azon eszme támadt ugyanis az egylet kebelében hogy a tüzoltó század részére zenekar alakíttassék, mi leginkább azért látszott kívánatosnak mert a században voltak többen kik a fuvó hangszerek kezeléséhez (kiszolgált katonák lévén) értettek. A parancsnokság által felkarolt eszmét, a század örömmel vette magáévá, megindult tehát a mozgalom, mit a város buzgó közönsége is szívesen látott — mert e célra rövid időn 885 frt 79 krt. adakozott, miből a hangszerek be is szereztettek; a zenekar azonban végleg meg nem alakíthatott.

A városi tanácshoz, Adamovics Ádám alparancsnoknak indítványára kérelem menesztetett, hogy a város, tűzrendőri szabályokat alkalmazzon s azokat szigorúan érvényesítse is. E kérelemnek sikere csak annyiban lett, hogy a szabályok megalkottattak.

Ezen évben tartott az országos tüzoltó szövetség Iglói gyűlése melyen az egylet magát ismét képviseltetni kívánván; Adamovics Ádám alparancsnokot és Both János o. parancsnokot küldte ki.

Az 1879. év elején bekövetkezett a sajnos eset, hogy azon férfiu ki a komáromi önkéntes tüzoltó század megalkotásában irigység által sem tagadható érdemeket szerzett, ki fáradságtalan, lelkes, ügybuzgó és derék tüzoltó volt, kilépett a század kebeléből. Adamovics Ádám századparancsnok lemondott állásáról; s a század ugyan elfogadta lemondását, de helyét csak pár hónappal később töltötte be, a parancsnoki teendőket ideiglenesen Sándor Miklós végleg megválasztott rendőr o. parancsnokra bízván.

Az új parancsnokság mindenek előtt és felett arra fordította figyelmét hogy a század békéje, nyugalma helyre álljon s a bajtársi szeretet, egyetértés, ne csak meghonosuljon, de maradandóvá is tétessék; e cél egyrészt a követett szép bánásmód másrészt az ismert fegyelmetlen izgatott ellenében alkalmazott szigorú eljárás által, rövid időn el is érte; úgy hogy az utóbbi három év alatt, a század békéje egy perczre sem zavartatott meg. A bajtársi szeretet pedig, úgy meghonosult, hogy az utóbbi időben már személyes sérelmekből eredő panaszok sem fordultak elő. Az 1879. év — leszámítván az Adamovics Ádám ur kilépéséből eredt veszteséget — általán kedvező volt a komáromi önkéntes tüzoltó egylet fejlődésére; céljához sokat közeledett, vagyonilag gyarapult, szakismerteiben erősült habár ez évről nevezetesebb események róla nem is voltak feljegyezhetők; kivéven a század zenekarának ez évben véglegesszer vezetését és a rendszabályainak megalkotását. A zenekar 21 taggal kezdte meg meg működését, egyenruhával ellátott, betanítására és vezetésére Pesek János volt katonazenekar tag 30 frt havi fizetés mellett szakaszvezetői ranggal megválasztott.

Az 1880. év január havának 2. napja soha ki nem törölhető keserű emléket vésett a komáromi önkéntes tüzoltók lelkébe; e napon halt meg a századnak legelső, legjobb, nyolcz éven keresztül szeretve tisztelt jólelkű barátja, főparancsnoka Vörös Benő ügyvéd ur. Siratták ismerősei, siratták barátai, de legjobban megsiratták bajtársai kik méltán kérdezték az irás szavaival élve hogy »Mi a te bánatod az én bánatomhoz mérve!« Imerősei barátai elfeledhetők, de bajtársai el nem feledik soha azon parancsnokukat, ki a komáromi tüzoltóság létrehozásában egyik tényezője volt, létéért pedig tehetségét, szorgalmát és vagyont mindig szívesen áldozta. Bajtársai el nem feledik s hogy a későbbi nemzedék is ismerje: diszes nagyított arczképét megszerzevén a század őrtenyájába helyezték. De elhunytat nemcsak a működő század, melyben működött; de az egylet is mély őszinte fájdalommal gyászolta s gyászának a legközelebbi közgyűlésen azzal adott kifejezést, hogy emléket jegyzőkönvileg megörökítette.

Ugyanazon közgyűlésen parancsnokul Sándor Miklós megválasztott, mihez képest a század is újra szerveztetvén az 1880. évi tisztikar következőleg alakított meg:

Főparancsnok Sándor Miklós, jegyző Tuba Ján., ügyész Pázmány Kornél, pénztárnok Löwy Fülöp, orvos Penthe Boldizsár, helyettes t. t. Kementzky József, alparancsnok Csepi Dani, segéd tiszt I. Merkl Alajos, II. Rovács Albin, főszertárnok Kéri Pál, mászó o. p. Kementzky József, montó o. p. Nagy János, szivattyus o. p. I. Galambos Lajos, II. Prodovszky Lajos, rendőr o. p. Kokas István.

Az új főparancsnok ismervén az egylet hiányait és a hiányok okait, legfőbb igyekezetét arra fordította hogy ezen okok megszűnével a hiányok pótoltsanak s a tüzoltóság szélesebb és biztosabb alapra fektetessék.

Belátta ugyanis, hogy a tűzoltóság kifejlődését nagyban hátráltatja azon körülmény, hogy a működő század egy szobából álló őrtanyája, nemcsak szűk, de nélkülözi mindazon feltételeket, melyek egy őrtanyánál nélkülözhetlenek, t. i. hogy abban az önkéntes tűzoltók és ezek tisztjei, ne legyenek kénytelenek a szolgálkai egy szobában lenni, s hogy a század szertára az őrtanyával egybekötve, a század szerelvényeit és tűzoltó eszközeit ne kelljenek két három felé, külön tartani s veszély idején nagy nehézséggel összeszedni; gondoskodott tehát a város közepén levő oly helyiség kibérléséről, melyben három szoba, egy nagy szertári helyiséggel, kamrával, padlással, istállóval, befogadhatta mindazon anyagot, mire a tűzoltóságnak szüksége van s alkalmas legyen arra hogy ott a fizetett őrlegények tanyája, az önkéntes tűzoltók tanyájától elkülönítve, még egy tanács terem is létezzék, mely egyszersmind a zenekarnak iskolául is használható. A helyiség kiszemelve lévén indokolt kérvényt intézett a tettes városi tanácshoz hogy ezen helyiséget — a tűzoltóság részér: a város költségén bérbé venni sziveskedjék. A kérelmet a város tettes hatósága örömmel teljesítvén, a helyiség egyleti költségen, a célznak megfelelőleg átújíttatott s a működő század megelégedésére és nagy öröme, bebutoroztatott s felszereltetett; úgy hogy az éjjeli őrségeket a tűzoltó század tagjai ezentul kifogástalanul és szívesen teljesítették, s oly egyénekkel növekedett a század anyagi és erkölcsi ereje, kik társadalmi állásaikból kifolyó igényeik miatt, előbb a századba belépni nem voltak hajlandók.

(Vége köv.)

A debreczeni önkéntes tűzoltó-egylet.

(A »Tűzoltó Közlöny« debreczeni rendes tudósítójától.)

»No« — gondolja a t. szerkesztő ur s vele együtt talán többen — »csak hogy ezek is megszólalnak már!« Igaza van. Csak hogy az eddigi hallgatásnak nem a szövetség közlönye iránti hidegség, hanem az az oka, mert még nagyon sok olyan munkát kellett előbb befejeznünk, mely nélkül a közönség elébe állított kép nem lett volna egész.

És épen azért, mert oly hosszú időn keresztül nem adtunk hírt magunkról, bocsánat, ha most talán hosszabban ismertetjük egyletünk szervezetét.

Mint hogy pedig az egyleti élet hű tükre az évenként a közgyűléshez beterjesztett „évi jelentés“; engedtessek meg, ha azt főbb pontjaiban ideiktatom, a múlt 1882-ik évet illetőleg.

»Az egyleti tagok létszáma következő volt: tiszteletbeli 1, alapító 48; pártoló 100, működő 81.

»A múlt 1882. év folyamán a működő tagok sorából kilépett 48, felavattatott 45.

»A parancsnokság a tagok kiképzéséről elméleti és gyakorlati oktatás útján gondoskodott, mert meg volt arról győződve, hogy csak úgy lehet valódi tűzoltókat nevelni, ha az egylet kebelébe belépő egyéneket a tüzek elfojtására, az emberi élet és a vagyon mentésére szolgáló szerek szakszerű kezelésére betanítatja. Ezen célból tartott a parancsnokság 24 vasárnapi szivattyus, mászó és összgyakorlatot; hetenkint kétszer, egyik vagy másik parancsnoksági tag által egyenkénti oktatást a rend gyakorlatokból, a szivattyuk kezeléséről s a mászó, mentő, bontó szerelvények mikénti használatáról. A téli időszak beálltával pedig hetenkint háromszor elméleti előadásokat tartatott, a szabályzatok, tűzjelzés, kürtjelek, s több a tűzoltási szakba vágó tárgyakkól. Az oktatásnak szép sikere lett, mert 13 működő tag tett szivattyus, 16 mászó és 17 őrpáncsnoki*) vizsgát.

»Az 1882-ik évben működött az egylet 5 tető, 2 szoba, 1 pincze, 2 kazal, 3 raktár és 10 kéménytűznél; ezenkívül 5 izben vonult ki vaklármára.

»Fenntartotta a nappali és éjjeli őrszolgálatot, előb-

bit 7 fizetéses. utóbbi hét fizetéses és két önkéntes oltóból álló őrséggel.

»Felszerelésünk az elmúlt év folyamán szaporodott egy ugró-ponyvával, egy négykerékű tolólétrával, két vihar-fáklyával, két db kétkaru létrával, két db ércszerszámokkal. Tűzjelző készülékünk telefonja egy-egy hallgatóval megerősített.

»Az egylet ingó vagyonának leltár szerinti értéke 11,489 frt 3 krt tett, 1883. év január elején.

»Bevétel volt az 1882. év folyamán 3331 frt 59 krajár kiadás pedig 3319 frt 95 kr., pénzmaradvány a folyó évről 11 frt 64 kr.

»A városi tanács kimondta végzésileg, hogy az egylet által szükségelt szolgálati nyomtatványok a város nyomdájában ezentul díjmentesen állíttassanak ki. Ezenkívül a város gondoskodott az egylet rendelkezése alatt álló két ló-fogat eltartásáról s fizeti a kocsis; az őrtanyahelyiségek fűtésére ad egy téli idényre 32 köbm. szőlőgy-tűzfát.

»Az egyleti segély-alap áll 108 frt 20 krból, a zálogalap 37 frt 11 krból.

Ime ezek főbb pontjai a parancsnoksági jelentésből, melyhez még hozzá kell adnunk a következőket.

A tűzoltó őrtanya a nagy-templom tornyával, a város várába az »István« gözmalommal, főkapitánysággal, színházzal telefontal és villamos tűzjelzővel van összekötve.

Ez időszert a rendes gyakorló-mesteri teendőket Publig Ernő főparancsnoki helyettes vállalta magára hetenkint kétszer buzgón fáradozik az egyleti tagok kiképzésén.

Az egylet ez időszertint vezetője áll a következőkből: főparancsnok Boczkó Sámuel, főparancsnoki helyettes Publig Ernő, osztályparancsnok Magyaróssy Péter, segédtszerek Péter Gábor és Winkler Mór, szakparancsnokok: A. Nagy Gábor, a mászó-, Richer Károly, Tikos István, a szivattyus szakaszoknál. Orvosok: Legányi Gyula és Csikos Sándor. Ügyvéd: Torday János. Titkár: Kubay Lajos. Mérnök: Tikos Imre. Főbírók: Tikos István. Szertárnok: Schaitl Márton.

A közelebb (május 27-én) rendezett nőegyleti ünnepélyen tartott az egylet egy kiválóan sikerült gyakorlatot.

Hosszasan kellett egyletünknek küzdeni a közönség jó nagy részének antipathiájával is, mely olykor sajnos tényekben nyilvánult. Hála az égnek ma már számba vehető szűk körre szorult azon elfogult vakok száma, nem akarják belátni ezen intézmény áldásos voltát. Nem volt leküzdeni az ellenszenvet, de e nehézséggel dimasán küzdöttünk meg s épen ez bizonyítja, hogy nincsen olyan elfogult vakság, mit kitartással, önfeláldozó szellemmel le ne lehetne győzni.

Ezen — egyletünk ellen irányult — ellenszenv egyébiránt speciális oka volt, melyről más alkalommal fogok megemlékezni.

Megemlékezésre méltó, hogy a folyó évben a helyi »István« gözmalom igazgatósága, a malom munkásainak tűzoltó szakaszt alakított, s legénységét már tavasszal a teendőkhöz szorgalmasan képezte. Oktatásuk vezetője Publig Ernő főparancsnoki helyettesünk eszközli, kitartóan tart velük gyakorlatot. A siker, mit ezen szakaszmár is felmutathat, szinte meglepő s biztos remény van, hogy rövid időn, mint teljesen kiképzett s fegyverrel felszerelt csapat fog szerepelni.

Színházunk tűzbiztonsága s a néző közönség biztonsága érdekében elrendelt s részben még a múlt évben végrehajtott, részben most folyó átalakítási munkálatokról, felszerelésről rövid időn értesítendem a t. közönséget.

Boczkó Sámuel

*) Őrpáncsnoki vizsgák ez évben tétettek először a mi lényeges haladásra mutat. Szerk.

1881-ik évben Szepesmegye területén előfordult tüzesetek kimutatása.

ÖSSZEÁLLITOTTA:

PUTSCH TÓBIÁS iglói főparancsnok

a szolgabírák és tűzoltóságok adatai alapján.

Közlő: BERCSEY SZILÁRD.

A helység neve	1881				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár forint	A tűz támadásának oka
	hónap	nap	óra	napszaka				
Nagy-Lomnitz	Jan.	12	12	dél	1 uradalmi és bérlői lakház	Poprád, N.-Szalók, Késmárk, Mühlenbach, N.-Lomnitz, Matheócz, Forberg, Ó-Leszna, Sz.-Szombat, Zsakócz,	3770	vigyázatlanság
Szomolnok ...	>	21	?	?	1 ház részben	—	138	»
Leibitz	Febr.	14	—	éjjel	közs. kórház részben	Leibitz, Késmárk,	350	ismeretlen
Dubrava	>	19	5 ¹ / ₄	este	lakházak, házi állatok, holmik, 100 forint	—	700	gyújtás
Kohlbach	>	24	11	délelőtt	1 lakház, 6 csűr	—	950	»
Matheócz	>	26	12	dél	1 lakház	Poprád, Mühlenbach, Matheócz, Sz.-Szombat, Sztrázsa,	400	vigyázatlanság
Tótfalu	>	26	7	este	2 csűr, 2 istálló	N.-Lomnitz, Matheócz, Béla, Viborna, Tótfalu,	910	gyújtás
Remete	Márc.	1	7 ¹ / ₂	>	44 lakház, gazdasági épületekkel	Svedler, Remete,	100000	»
Ó-falu	>	1	9 ³ / ₈	>	6 csűr	—	765	—
Löcse	>	6	11 ³ / ₄	éjjel	1 épület	Löcse, Igló kiindult,	3800	ismeretlen
>	>	21	5	délután	kémény	Löcse	—	—
Gánóc	>	25	10	éjjel	lak- s gazdasági épületek	Poprád, Sz.-Szombat, Savnik, Sztrázsa,	800	—
Nagy-Lomnitz	>	25	10 ¹ / ₂	>	2 csűr telve gabnával	Matheócz, Mühlenbach, Ó-Leszna, Késmárk, Hunfalva, Forberg, Ménhárd, N.-Lomnitz, Zsakócz,	750	»
Sz.-Sümeg ...	>	31	2	>	malom, melléképületekkel, butor	—	977	»
Savnik	Ápril	11	9 ¹ / ₂	este	gazdasági épületek	Savnik,	531	gyújtás
N.-Folkmar ...	>	11	?	?	3 ház egészen, 5 részben, 36 gazdasági épület	—	3237	ismeretlen
Sz.-Olaszi	>	24	4	reggel	3 lakháztető	—	675	»
Bussócz	>	24	8	>	2 csűr, 1 istálló	Podolin, Viborna, Béla, Bussótz,	600	gyújtás
Domán	>	25	9	este	4 lakház	—	1750	»
Sz.-Olaszi	>	25	—	éjjel	erdőégés	—	—	—
Lubló	>	27	—	>	9 csűr	Lubló, Knézda,	1800	»
Késmárk	Május	1	?	?	erdőégés	Nehre (Sztrázka)	—	—
Sz.-Olaszi ...	>	1	1	dél	erdőégés	—	—	—
Márkusfalva ...	>	2	1 ¹ / ₂	reggel	1 csűr, 6 kis lakház	Odorin, Igló,	850	ismeretlen
F.-Ruszbach ...	>	2	11	délelőtt	erdőégés	—	1355	»
Löcse	>	2	?	?	erdőégés, 1 i öl fa	—	44	—
Rókusz	Jun.	6	2	reggel	3 lakház gazdasági épületekkel	Béla, Forberg, Késmárk, Rókusz,	2000	gyújtás
F.-Ruszbach ...	>	6	10	este	erdőégés	—	1406	ismeretlen
Igló	>	22	9 ¹ / ₄	>	13 üres csűr	Löcse, Odorin, Igló,	3000	»
Velbach	>	23	4 ¹ / ₂	délután	lakház, holmi s háziállatokkal	—	758	villám
Teplitz	>	24	2	>	4 csűr	Poprád,	1320	»
Ordzovján	>	26	6 ¹ / ₂	este	kéménytűz, tető egyrésze	—	50	—
Kamjonka	>	29	11	éjjel	gazdasági épületek	Lubló,	2000	ismeretlen
Maldur	>	29	—	éjféli	1 ház	Maldur,	400	»
Tótfalu	Julius	3	12 ³ / ₈	reggel	2 csűr gabnával, gépekkel	Tótfalu, Viborna,	1510	gyújtás
Savnik	>	7	1 ¹ / ₂	délután	lak- és gazdasági épületek	Káposztafalva, Savnik.	7853	villám
L.-Krempach ...	>	7	—	éjféli	1 ház butorokkal	—	1487	ismeretlen
Holló-Lomnic ...	>	8	10 ¹ / ₂	éjjel	épület, gabna, holmi, állatok	Podolin,	2000	gyújtás
Löcse	>	13	10	este	1 háztető	Löcse,	260	ismeretlen
Hadusfalva ...	>	26	6	>	1 háztető, csűr, állatok, istálló	—	252	»
Szt.-György ...	>	29	—	éjféli	csűr, istálló, állatok	—	400	»
Sztrázsa	Aug.	6	7 ¹ / ₂	este	lakházak, csűr, istállók	Poprád, Felka, Sz.-Szombat, Matheócz, Teplitz, M.-Szalók, Mühlenbach, N.-Lomnitz, Ó- és Uj-Leszna,	1007	»
Stola	>	6	—	?	5 hold erdő	—	—	»
Kubach	>	7	6	este	lak- és gazdasági épületek, takarmány	—	2341	villám
Béla	>	12	5 ³ / ₄	>	kémény	Béla,	—	hanyagosság
Topportz.	Szept.	2	7 ¹ / ₂	>	istálló	Topportz,	50	vigyázatlanság
Tamásfalva ...	>	4	3	reggel	deszkafűrész, készlettel	—	258	ismeretlen
Sublechnic ...	>	19	8	este	6 lakház, 8 csűr	—	—	—
Pálmfalva ...	Okt.	12	7 ¹ / ₂	reggel	1 csűr, 1 kazal 1200 keresztel	Igló,	6000	ismeretlen
Margitfalva ...	>	13	9	este	13 lakház	Göllnitzbánya,	3292	vigyázatlanság
Bethlenfalva ...	>	16	4 ¹ / ₂	>	2 gabnaraktár, 1 csűr, istálló	Káposztafalva, Savnik,	2338	gyujtogatás
Kis-Szalók ...	>	15	8	>	3 csűr telve gabonával	Késmárk, Kis-Szalók, N.-Szalók, Mühlenbach, Ó- és Uj-Leszna,	10000	ismeretlen
Uj-Leszna ...	>	20	10	>	1 » » »	Uj-Leszna,	800	vigyázatlanság
Lubló	>	26	3	reggel	1 toronytető	Gnézda, Lubló,	1500	»

A helység neve	1881				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár forint	A tűz támasának ok	
	hónap	nap	óra	napszaka					
55 Batiszfa.....	Nov.	24	5 ^{1/2}	este	uradalmi major. 100 juh	—	2500	ismeretlen	
56 Landok.....	»	30	—	éjféli	1 csűr	—	423	»	
57 Savnik.....	Dec.	8	—	este	lak- és gazdasági épületek, gabna	Savnik,	2075	»	
58 Lőcse.....	»	9	11 ^{1/2}	éjjel	kémény	Lőcse, Késmárk, Leibitz, Menhard,	—	»	
59 Durand.....	»	12	5 ^{1/2}	este	20 ház, gazdasági épületekkel	Duránd,	24109	»	
60 Stoósz.....	»	18	2	reggel	malom	Stoósz,	600	»	
61 Tótfalu.....	»	18	10	este	több csűr gabnával	Béla, Viborna, Tótfalu,	1800	»	
62 Nehre (Stráska)	»	25	12	dél	1 csűr s gazdasági épületek	Késmárk, Béla, Bussótz, Nehre Sztrászka),	960	»	
63 Ruszkinócz ...	»	29	11	délelőtt	3 ház s több csűr	Ruszkinócz,	1200	gyújtogatás.	
								210.321	

Egy kolozsvári újság írja: Vasfüggöny lesz színházunknál a jövő színi évad kezdetén. Legalább a budapesti Schlick-féle öntödének egy megbízottja eziránt alkudozókat folytat színházunk igazgatóságával, mely hajlandónak is mutatkozik a vasfüggöny alkalmazására, annál is inkább, mivel az új vasfüggöny összes költségei alig haladnának meg a 2000 frtot. Ily, aránylag csekély kiadással sok aggodalomnak s talán sok szerencsétlenségnek lehetne elejét venni.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

— Az első aradi önk. tűzoltókar parancsnoksága által június 14-én Barabás Péter főparancsnok elnöklété alatt tartott ülésen felolvasatott Salacz Gyula kir. tanácsos-polgármesternek Aradmegye alispánja nevében, ugyszintén a kurticsi tűzoltókarnak ide írt levelei átírataik, melyekben e kar részéről a folyó évi május 13-án Kurtics községét fenyegetett tűzvész alkalmával kifejtett nemeskeblű buzgalma és sikeres szolgálataért szívélyes elismerés és őszinte köszönet azon megkereséssel fejeztetett ki, hogy ez a parancsnokság útján a tűzvésznel jelen volt tagokkal közöltessék. Ennek örvendetes tudomásul vétele után a budapesti központi választmány által a magyar tűzoltó-szövetség nevében beküldött következő tartalmu »dicséző oklevél« olvasatott fel: »A magyar országos tűzoltó-szövetség által tartott VI. rendes közgyűlés alkalmával rendezett tűzoltószerek kiállításának bíráló-bizottsága az első aradi önkéntes polgári tűzoltókart dicséző oklevéllel tüntette ki.« — Gr. Cziráky Béla szövetségi elnök, Rösch Frigyes, bíráló bizottsági elnök, Kempelen Béla bíráló-bizottsági jegyző. A kar működését jelző emez elismerő tény élénk tetszéssel fogadtatván, elhatározatott, hogy a »dicséző oklevél« aranyozott kerettel elláttassék és a kar irodái helyiségében elhelyeztesék. A szolgálattevő osztályparancsnok, jelentése értelmében az elmúlt hóban tüzeset nem fordult elő; színházi szolgálat volt június 13-án; sípgyakorlat tartatott május 16-án; fecskendőgyakorlat május 27-én; mászógyakorlat június 10-én; csajka gyakorlat június 11-én. Ezután Vagás Mihály számvizsgáló bizottsági elnök a befejezett vizsgálatra vonatkozó jelentést előterjesztvén, ebből kifolyólag konstatáltatott, hogy a kar vagyona rendben van. — Elnök előterjesztésére, egy a kar segélyalapja javára és tűzoltói szerelvények beszerezhetésére, f. évi augusztus hóban tartandó nyári vigalomnak rendezésével Kopcsányi József elnöklété alatt, Tessényi József, Tóth Imre, Blázi Alajos, Porczán János, Ruff Mihály, Tessner József és a kar titkára megbizattak. — Mély sajnálattal vétetett tudomásul, hogy a szomszéd Uj-Arad községben egy második tűzoltókar alakult meg. Sajnálatainak kifejezésére indították a parancsnokságot a következő tények: tény, ugyanis, hogy Uj-Aradon két év óta egy oly tűzoltókar létezik, mely önfeláldozó működésénél fogva, a tűzoltói intézmény terén magának országos nevet vívott ki; tény továbbá az is, hogy nevezett község, mely körülbelül csak 6000 lakossal bír, egy második tűzoltókarnek létezését bátran nélkülözheti. Végül a parancsnokság azon reménynek adott kifejezést, hogy az Uj-Arad-Zsigmondházi tűzoltókar tapasztalt humanisztikus érzelmeihez ragaszkodva, nem

feladatát hagyományos buzgalomával ezentul is szem előtt tartva — Ezzel az ülés bezáratott.

— A nagyváradi önkéntes egylet tisztikarának névsora az 1. évre. Elnök: dr. Fuchs József, főparancsnok és elnök helye Mezey Mihály, I. alparancsnok Hegedűs Géza, II, Diósy S. titkár Nagy Adolf, jegyző Kaliczka Károly, pénztárnok Horváth Sándor ügyvéd Tippman Antal, orvos dr. Baróthy Ákos, építő Knapp Ferencz, mászó-csapat vezér Rátkay József, szivattyus patvezér betöltetlen, vagyonőr-csapat vezér Nesztor József, tárnok Paczauer József f. I. segédtsízt Darvasy Sándor, fősegédtsízt Kajaba Ödön, gépmesteri állás üresedésben; távirda gyelő Mendl József.

— Reményi Samu csurgói főparancsnok egyike azon keveseknek, kik az állásukból folyó erkölcsi kötelességek teljesítését keletlenül veszik. Tőle vette szerkesztőségünk a lefolyt évi működéséről szóló hivatalos jelentést a leghamarább. Pedig nem egy évvel előbb tartotta meg ez idei közgyűlését a csurgóinál! És időközben is folyton küldözget, vagy ha maga akadályozva van, hát kitől beapróbb eredeti tudósítást lapunk számára. Midőn neki ezér el lelkiismeretes pontosságáért nyilvánosan köszönetet mondanunk, el nem mulaszthatjuk egyuttal sajnálatunknak adni kifejezést a lett, hogy számtalan egyletnek parancsnoksága még csak annyi sem áll hivatásának magaslatán, hogy be tudná látni, miszerint val, ha egyletük életében előforduló nevezetesebb eseménnyel tudósítják lapunkat, nem nekünk, nem a szerkesztőségnek tesz szívességet; hanem az okulásra ma még nagyon is rászoruló több egyletnek, melyekre nézve csak így válhatik lehetségessé, ha ne a maguk kárán tanuljanak.

KÜLFÖLD.

— Der XII. deutsche Feuerwehrtag (a német tűzoltó nagygyűlése) az idén szeptember hó 7, 8, és 9-ik napján Salzburgban fog megtartatni. A résztvenni szándékozók július végéig jelentkezhetnek.

— Égési sebek ellen, az angol orvosok, ujabban kettedszénsavas natronnak vizes oldatát kezdik alkalmazni, még pedig jó eredménnyel. Ha e szert a kezében időben használja az ember — írja egy angol szalmalap — nemcsak a fájdalom szűnik meg rövid idő alatt, hanem a hólyag- és daganat-képződés is megakadályoztatik. Alkalmazása pedig igen egyszerű. Puha vászondarabot megnedvesítünk a szerrel s aztán a megégetett (vagy leforrázott) testrésze ráhelyezzük azt. Ha az embernek keze vagy a lába égett meg, mártsa bele egyszerűen említett folyadékba s tartsa benne mindaddig, a míg a fájdalom meg nem szűnik az illető testrészen. Ha kettéd szél

tt szoda is megfelel a czélnak. A szer hatása erős-
za ez oldathoz kámfort adunk.

— **A villamos világítás a színházakban.** A híres Petten-
Miksa, egyetemi tanárt, felszólították, hogy adjon
lényt a villamos világításnak a színházakban való
vezetéséről. Pettenkofer nyilatkozatai a következőkben
láthatók össze: 1. A villamos világítás által elkerüljük
színházakban a levegő túlhevülését. 2. Magában véve
elegendő ugyan ez arra, hogy a színházak ventila-
it feleslegessé tegye; de csekélyebb szellőztetést kö-
mint a gázvilágítás, mely nemcsak az emberi kilés
s által megrontott levegő: hanem a láng okozta hő-
ellen is kellő szellőztetést követel. 3. Határozott
alkodás előnyei vannak és végre 4. a tűzbiztonságot
mértékben fokozza.

— **Az amsterdami kiállítás nagy veszélyben forgott.**
oticus növények pavillonjában, mely a német osz-
mellett van, folytonosan fűtenek és a fűtőkészülék
berendezése folytán a falszőnyegek egy része hir-
lobbot vetett. Az ott állomásozó tűzoltó egészen
volt döbbenve és csak bámult. Mialatt azonban ijed-
hihetőleg azon gondolkodott, hogy vajjon ő fű-e
lány; addig egy francia munkás gyorsan felmászott
te veszélyeztetésével letépte az égő szőnyegeket. A
ndi tűzoltók — mint írják — husz perccel később
k és akkor sem voltak úgy felszerelve, hogy a még
gerendákat meglocsolhatták volna. A veszélyt növelte
hogy a növényház és a német osztály közti tér tele-
rakva üres faládkkal, melyek roppant lángot vethet-
volna, továbbá, hogy az egész kiállítási épület desz-
ól van összeállítva, melyek az indiai csoport nádkunyal
együtt a legkisebb vigyázatlanság következtében
vá éghetnek.

— **A csikágói óriási sátorcirkusz, mely hat holdnyi
etetet foglalt el, leégett.** Emberélet nem esett áldo-
. Az állatseregletet is sikerült megmenteni, bár a meg-
vadak kitörését nagy erőfeszítésbe került megakko-
zni

— **Nagy tűzvész egy várban.** Stokholmból jelentik:
Karliskronai, (Karlskrona tengeri város Svédország déli
án. XI. Károly 1668-ban a svéd flotta főállomásává
A házak többnyire fából vannak építve. Három
doma és 16.586 lakosa van. A kikötőbe való be-
t a Drothingskör és Kungsholm erődök védik. A
sban vannak fegyvergyárak, egy hajóminta gyűj-
ny, hajózási iskola, egy kórház, dohány, cukorgyár
várban oly iszonyu tűzvész dühöngött, — mely-
iszonyubb évek óta nem volt Svédországban.
i 11 órakor egy kaszamatában még eddig ismer-
n okból tűz ütött ki, mely az erős szélviharban oly
san terjedt, hogy rövid időn egy egész sor épület
ban állott. A fellármázott legénység emberfeletti erő-
téssel dolgozott, de csak keveset lehetett megmen-
Két tengerésztsiszt, kik abba a helységbe nyomultak,
ben a pénztár állott többé nem térhetett vissza és
katona, kik utánok siettek, hogy megszabadítsák őket,
iten, égési sebektől fedve tértek vissza. A mentésben
vett legénységből mintegy harminc kapott nehéz se-
Az éji őrség vélekedése szerint a tűz vagy a tulságos
vagy ittas katona vigyázatlansága miatt keletkezett.
ár nagyon jelentékeny.

— **A mintaszínházak tervével nem volt szerencséje a
berlini egészség- és mentésügyi kiállításnak.** Tizenki-
lencz pályamű érkezett s a bíráló bizottság e napokban
hirdette ki az eredményt, mely szerint egyetlen egy terv
sem felelt meg teljesen az igényeknek. A pályázati felté-
telek értelmében négy tervet, mint relative legjobbat mégis
megjutalmaztak. A négyezer márkás első díjat Schmidt és
Neckelmann hamburgi építészek tervének ítelték oda.
A többi jutalmazott mind berlini.

— Linz mellett Pfaffing nevű község egy ház kivételével
egészen leégett. A kár 40 ezer forint. A tűz egy 15 éves szolgáló
lelketlenségéből eredt, ki gazdájának a házat bosszúból fölgyújtotta.
A többiről aztán gondoskodott a szél és az a körülmény, hogy a
falu népsége a mezőn dolgozott. — Százötvenezer em-
ber maradt víz nélkül a napokban jó Köln városában.
A városi vízvezeték főcsöve ugyanis megrepedt, kimondhatlan
riadalmat és határtalan zavart okozva. Szerencse, hogy ez éjjeli
történt, tizenkét órakor. A kiömlő víztömeg oly óriási volt, hogy
a szomszéd utcákat pár perc alatt két láb magas viz borította,
mely azután a pinczékbe folyt. A kár, melyet a víz ugyszólván pár
pillanat alatt okozott, dacára a tűzoltóság sikeres beavatkozásának,
igen jelentékeny. Ott, hol a katasztrófa történt, mint egy husz
négyzöglábnyi területen a víz a talajt fölemelte, s a követet da-
rabjait házmagasságnyira dobálta föl. Nagyobb baj nem történt,
minthogy sok embert fölriasztott édes álmából a víz okozta moraj;
másként állana a dolog, ha ez az eset nappal történik. Eltekintve
attól, hogy az illető utcán sok ember jár-kei, a kocszi forgalom is
jelentékeny, azonfölül minden öt percben megy egy lóvonatu kocsi.
Ha tehát nappal történik ez az eset, könnyen nagy szerencsétlen-
ségnek lett volna okozója. A megrepedt csövet, mely 3 láb átmé-
rőjű, lehető hamar helyettesítettetni igyekeztek. Mindenki remegett
a gondolattól, hogy mi történnék, ha tűz ütne ki azelőtt, míg a
vezeték helyre nem állítja. — **V a r s ó b a n** egy asztalos-mű-
helyben tűz ütött ki, melynek 16 egyén esett áldozatul. — **B o r d e a u x b a n** a katonai legénységi ellátási raktár nagy mennyi-
ségű élelmiszerral, továbbá a lóellátási tárházak teljesen leégték. —
O r o s z o r s z á g b ó l jelentik: Katavin-Vanoskoiban, (Ufa kerü-
letben) 500 ház a posta- és távirtdaállomással és a Bieloseloki her-
czeg tulajdonát képező kohó egyrésze, nagy fa- és szénkészletével
együtt leégett. — **T ű z o l t ó g r ó f n ő.** A Letovicz, morva város
közeliében fekvő Kretin helységben egy faház kigyulladt. Desfours-
Walderode szül. Coudenhove grófnő, ki hálószobájának ablakából
látta a tűzvész keletkezését, az első volt, a ki az urasági fecskendővel
megjelent a vész színhelyén és minden intézkedést megtett
az oltásra. Miután csak kevesen voltak jelen, ezek is csak inkább
mint nézők, a mentési munkálatoktól és vízfordástól tartózkodtak,
a grófnő eleinte maga hordta a vizet a fecskendőbe, majd embe-
reiktől átvevén a telehozott puttonyokat, ezekből beöntötte a vizet
a fecskendőbe, ily módon adván példát a körülállóknak. Csakis a
grófnő nemes buzgalmának köszönhető, hogy a tűzvész nem ter-
jedt tovább és így a falu a veszélyt elkerülte. — **O r e n b u r g**
városa (Oroszország) egy kilenc napig tartó tűzvész folytán negyed-
részében elhamvadott. A tűz rendszeren minden éjjel 2 órájában
támadt s az utcákon naponként aláírásnélküli cédulákon az egész
város elpusztításával fenyegetődzték a gyújtogatók. — **A z a e g e i**
t e n g e r b e nyuló sziklacsucson, Áthos hegyfokán levő kolostor-
rok közül egy leégett. Számos nagybecsű kézirat veszett oda. — A
szép fekvéséről s jó boráról, minden barátja előtt a természetnek
ismeretes R ü d e s h e i m rajnavidéki várost is meglátogatta a tűz.
Két kis gyermek az ugynevezett szalon rakétákkal tett lopva ki-
sérletet egy csűrben. A meggyújtott béka pukkanása azonban ugy
megijesztette őket, hogy a még égő gyufaszál kiesett a kezökből. A csűr-
ben felhalmozott szalma ettől tüzet fogott és 20 perc múlva a vá-
rosnak negyedrésze lángokban állt.

TÁRSADALOM.

József főherczeg Nagyváradon.

A »Tüzoltó-Közlöny« eredeti tudósítása.

József főherczeg, a mi »fenséges bajtársunk«, ezidei körútja alkalmával, melyet, mint a magyar honvédség főparancsnoka tett, szerencsétlente a jelenlétével Nagyváradot is, hová június hó 26-án a délelőtti vonattal érkezett. Városunkban nem, mint szemléltartó katonára; hanem mint egy magyar püspököt, Lipovniczky Istvánt, látogatni jött magyar honpolgár járt s talán ennek tulajdonítható, hogy itt minket tüzoltókat is oly felette megtisztelő kitüntetésnek kegyeskedett részesévé tenni.

A fenséges ur ezuttal szembetűnő jeleit adta annak, hogy a tüzoltó-ügyet igazán a szíven viseli s hogy a hazai tüzoltókat csakugyan *bajtársainak* tekinti.

Diszes fogadtatásának s szívből jövő ünnepeltesének részleteibe e lapok hasábjain nem bocsátkozhatván; csak azokra kívánok kiterjeszkedni jelen tudósításomban, a mik a tüzoltó bajtársakat érdekelhetik.

A vonat megérkezte előtt az önkéntes tüzoltószázad diszszakasza, (két alparancsnok, a mászócsapat-vezér, öt őrtiszt, 56 közember és egy kürtös) *Mezey Mihály*, főparancsnok, személyes vezénylete alatt sorakozott a tisztelgésre. A vonat berobogásakor a főparancsnok a kürtössel a »vigyázz«-t s nyomban utána a diszjelt kétszer fuvatta. Az utóbbit az egylet trombitása, tüzoltóknál szinte szokatlan precizitással eszközölte.

Midőn ő fensége a vonatról leszállt s úgy a közös hadsereg, mint a honvédség tisztikarának jelentését fogadta; egyenesen a tüzoltó diszszakasz felé lépdelt, mely előtt a főparancsnok következő szavakkal tette meg jelentését:

»Császári és királyi fenségednek mely hódolattal jelenti *Mezey Mihály* főparancsnok, hogy a nagyváradai önkéntes tüzoltó század e helyen hatvanhat emberből áll.«
Mire ő fensége így válaszolt:

»Igen örvendek, hogy a nagyváradai bajtársakat megismerhetem.«

S ezzel kezét fogott a főparancsnokkal. Majd a kettős sorban, arcvonalba állított diszszakasz előtt ellépdelvén, a balszárnyon álló őrpáncsnok mellett újra megállt s a vele együtt a csapat előtt elvonult főparancsnok kezét még egyszer megszorítva, ismételten kifejezést adott abbéli örömének, hogy a nagyváradai tüzoltó bajtársakat megismerheti, hozzá tevén: »remélem nincsen sok dolguk«. Majd a főparancsnokkal beszélgetve a szakasz előtt újra ellépdelt s miután a tiszteletere lehajtott zászlónál tisztelgett volna: Nogáll püspök, Döri főispán, a város polgármestere stb. magas állású egyénekből álló küldöttséghez lépett, hogy azok üdvözlését is fogadja.

Ő fensége tehát a méltóságos urakból álló küldöttség előtt, a katonai jelentések után azonnal, a kissé félre álló tüzoltóknak tisztelgését ment fogadni. Ez a magas kitüntetés *közvetlenül* a nagyváradai önkéntes egyletet érte ugyan; de *közvetve* illet az minden tüzoltót e magyar hazában.

A Nagyváradra érkezés napján, a vasuti indóháznál városi tüzoltók tettek rendőri szolgálatot úgy a peronon, mint a be- és kijáratoknál a tolongás megakadályozása czéljából. Midőn ő fensége a délutáni vonathoz a pályaudvarba lépett, ott találta tehát szolgálattételen a városi (fizetett) tüzoltókat. Ezek közül első sorban *Weincedler János*, őrpáncsnokhelyettes szólította meg. Tüzetesen kérdezte tőle, hogy hol szolgált, mikor volt csatában stb. Mikor pedig feleletül azt nyerte, hogy 1866-ban: kezét szorított a tüzoltóval, annyit mondva annak, hogy: »akkor együtt szolgáltunk!« Azután *Gebey* nevű szintén városi tüzoltóhoz lépett a Fenség, kérdezve attól is, hogy hol volt csatában? Végül a városi tüzoltók őrpáncsnokát *Mendl Józsefet* szólította meg. Részletesen kérdezős-

nagy mozdony-fecskendőjük *Walsertől* való, megjegy hogy »mi is *Walsertől* vásároltuk a fecskendőnket.«
dezősködött a városiak és önkéntesek közötti viszonz. Mióta vannak szervezve a fizetett tüzoltók? Változik gyakran az önkéntesek?

»Nekünk is az a bajunk — mondá a Fenség — hogy önkéntes tüzoltóink száma gyakran változik.«

Részletes felvilágosítást adatott magának a szolgáról, a tüzjelző távirtdavonal hosszáról, a tüzjelző állások számáról, az oltó, mentő, és bontó felszerelésekéről. »Nekünk — mondá ő fensége — még ni mentőzsákunk és ugróponyvánk, de mind a kettő na czélszerű. Be fogom szerezni azokat is. Hátha szí talál reá lenni valamikor? Ha pedig szükség nem legalább megtanuljuk a kezelését.« — Ő fensége leereszkedő beszélgetésének a vonat érkezése vetett v mely vonaton fiai: László és József herczegek jöttek.

Június 27-én ment végbe a Püspök-fürdői kápfelszentelése, mely alkalomra *Lipovniczky István* pü ő nagyméltósága a rendtartásra a tüzoltó egyletet ke fel; reggel 7 órakor *Mezey* főparancsnok vezetése me a parancsnokság négy tagja, 40 tüzoltó és egy k vonult ki a püspök által rendelkezésre adott bérkoc a fürdőbe.

A merre a Fenség elvonult, mindenütt örököltak felállítva a tüzoltók. A kápolna körül szintén tüz ügyeltek arra, hogy a kijelölt szabad tér fenntart Midőn pedig a Fenség az erdőben és a fürdő körny kíséretével sétát tett; a főparancsnok és két alparanc folytonosan kíséretében voltak. Előtte, meghatározot volban, két csapatvezető lépdelt.

Június 28-án a délutáni vonattal volt távozand rosunkból a főherczeg, mely alkalommal *Mezey M* főparancsnok, segédtisztje kíséretében a pályaudvarba, hogy ő fensége távozása alkalmával jelen legyen. A f czeg *egy negyedóráig* beszélt a főparancsnokkal, kizá tüzoltási módokról és tüzoltó egyleti ügyekről, mik elbeszélte az alcuthi tüzoltóság kivonulási módját.

»Mi ott Alcsuthon — mondá a fenség — több séget fogtunk az egylet keretébe. Az ór folytono kastély tornyában vigyáz, ha tüzet vesz észre, a köz szerint különböző tüzjelt ad. A lovaim már értik a jelt. Gyakran az én lovaim viszik a tüzhöz a gépe sokszor, és pedig igen szívesen, szállítják azokat saját vaikkal az alcuthi polgárok, kik maguk igen buzgó oltók.«

Örömmel hallgatta a Fenség hogy *Mezey* főpar nok most egy *biharmegyei szövetség* szervezésén fárad sikert kívánt a munkához, melynek a *kisebb vidéki letek s oly városok, melyek tüzoltó-szereket akarnak rezni, veszik majd igen jó hasznát.*

Végül megígérte a főparancsnok kérésére, hog alcuthi önkéntes tüzoltó egylet alapszabályát a nagy radi egyletnek megküldi.

Ezek voltak az alcuthi tüzoltó főparancsnok »fenséges bajtárs«, nagyváradai időzésének reánk tüzolt vonatkozó érdekes mozzanatai. Örömmel hoztuk e bajtársaink tudomására, hogy ez oldalról is megismersek a magyar nép szeretetét másként is bíró főherczeg: Isten, a magyarok istene éltesse őt országos tüzoltóvetségünk felvirágoztatására s kedves hazánk boldogít az emberi élet legvégső határáig!

Rátkay Józ

— Az ungvári önk. egylet július 1-én tartott diszgyakorlat *Schlauch Lőrincz* szatmári püspök is megtekintette. Ugyanó vett a tüzoltók nyári multságán is.

— Szered a magyar nyelv ellen. A szeredi önk. tüzoltó-e egy let választmányi ülésén az elnök azt indítványozta, hogy a jegyzővevek ezental magyar nyelven vezetessenek. Az indítványnak pártfogója volt, de azért azt a többség elvetette, még pedig a tüz parancsnok javaslatára. Erre az elnök kijelentette, hogy mind mig a jegyzőkönyvek magyarul nem vezetettek, ő be nem

Halálosok.

Az enyészet tengerébe merült június hava két derék tüzoltót ott ki az élők sorából. Az egyik *Pap Emil* volt, kinek érdek: lapunk homlokán méltattuk s a kiről családja a következő elentést adta ki:

Pap Emilné szül. Gerometta Viktoria a maga és kiskoru eke Mariska, továbbá Pap Tamás, Pap Erzsi, Pap Tamásné Perlaky Gizella, özv. alsó- és felső-surányi gróf Sigray Lázárné. Gerometta Ignácné bánatos szívvel jelentik a maguk és aik nevében, szeretett férje, édesatyja, testvérük, sógora, unollette veje *Pap Emil* magyar királyi központi állampénztári ek, folyó évi június hó 21-én délután 4 órakor, élete 33-ik n, hosszú és sulyos szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak hült tetemeit ugyancsak jun. 23-ik napján d. 4 órakor kísértettek ki az örök nyugalom helyére. Temetése ztinavárosi kék golyó utca 12. számú házában, a református z szertartásai szerint ment végbe. A jelenlevők, a gyászoló l tagjain kívül, jobbára a tüzoltó körökhöz tartoztak. Testüle- azonban csak az önkéntes egylet és a városi tüzoltóság volt képe. Az előbbi zenekarral vonult ki, mely a menet élén haladva indulókat játszott.

Az országos szövetség képviselőjében *Follmann* Alajos, ale- továbbá *Bárdny* N. Ernő és *Kempelen* Béla központi választ- i tagok vettek részt a gyászszertáson. — Koszorut az önkéntes t tagjain kívül, a városi tüzoltóság is helyezett a koporsóra. többiaké felette díszes és nagy babékoszoru volt.

A másik halott *Schlezák* Ferenc, városi őrpáncsnok a koro- züst érem és a kis aranyéremkereszt tulajdonosa. Az előbbi 371-ik év szeptember 13-án a nemzeti színházat fenyegető alkalmából kapta; a másikkal pedig az 1875-iki budai katasz- alatt tanusított önfeláldozó magatartásáért tüntettetett ki ő fel- a király által.

Schlezák egyike volt a budapesti legrégebb tüzoltóknak, nyiben már 1870-ben belépett a városi tüzoltóság soraiba. katonaviselt ember a hadastyánok egyletének is tagja lévén, kirukkolt a temetésére, mely Péter és Pál ünnepének délután- ehát munkaszünet napján és rendkívül kedvező időben tartá- meg. Az ezen okok folytán roppant nagy számú képviselővel elent tesületekből napon impozans gyászmenet alakult.

Részvettek a temetésen a »budapesti önkéntes tüzoltó egylet« *isich* Károly vezetése alatt két szakasszal; a városi tüzoltóság ncsak két szakasszal; továbbá a magyar államvasutak gépgyá- k tüzoltósága, valamint a »Ganz-féle vaggongyár« tüzoltósága, különbben az osztrák-magyar vasutársaság tüzoltói, végre a dácsy»-ról nevezett veteránegylet és az »első magyar aggharczo- egylete.

A koporsó jobb és baloldalán, *Hettinger*, *Galina*, *Pichler*, *Éntesek*, és *Pichler*, *Janek*, *Németh* városiak vitték a gyászszö- eket. Temetés után a nemzeti színház előtt a szakaszok (9 tűz- és 3 veterán-szakasz) eldefiliroztak a főparancsnokok előtt, kik ott láttuk *Lőrinczy* Gáspár és *Hoffer* Mátyás urakat is. Az bi a magyar-, az utóbbi pedig az osztrák-magyar államvasutak zjárara tüzoltóságának főparancsnoka.

KÉRDÉSEK.

I. Nem jó volna-e a fiumei közgyűlésnek alkalmából ó ajándékokkal lepni meg Fiume városnak a podesz- t olyformán, hogy minden egylet képviselője, az illető ost karakterizáló apróságot vinne magával a magyar ötővárosba. Így *Eger*, veres bort, *Heves*, görögdiennyét, *skolcz*, fehér cipőt, *Debreczen*, egy füzér pereczet, *mecz*, a pipájának egy diszpéldányát, más város meg zzá egy díszes kostökö, a harmadik, bele való szüz gyar dohányt stb. stb Felveti a kérdést egy

Öreg bajtárs.

II. Szabad-e egy parancsnoknak szivarozni ott és kor, a hol és a mikor a legénységnek ez tiltva van? ha nem, kik és mikor képezhetnek kivételt? Kérdi:

Egy vidéki tüzoltó.

III. Melyik egylet van azon helyzetben, hogy az *ungvári* önk. tüzoltóknak egy ócska, de azért még hasz- nálható, mintegy 5 öl hosszú s akár kerekeken nyugvó, akár azok nélküli *tolólétrát* eladhasson?

Mocsáry Géza,
ungvári főparancsnok.

T Ü Z E K.

— **Budapest** főváros területén a lefolyt félévben 5 gerendaégés, 55 kéménytűz, 17 szobatűz, 14 pinczetűz, 4 boltitűz, 1 nagyobb épületégés, 4 gyárégés, 2 istállóégés, 2 szemétégés és 3 jelentéktelen, összesen 115 tüzeset for- dult elő, melyeknél egy tüzoltó és egy gyermek megse- besült, 3 ló pedig megégett. A bevallott kár 24.182 frt 87 krt, a biztosítási összeg 1.999,150 frtot tett ki; kárté- rités fejében pedig kifizettetett 13,227 frt 77 kr. Nyolcz esetben a károsult fél nem volt biztosítva.

Alpár pestmegyei községben — mint a járás szolgál- birája jelenti — nagy tűz volt, mely, daczára az erélyes (?) oltásnak két órán át dühöngött, különösen nagy meny- nyiségű boroshordót s gazdasági eszközöket semmisítvén meg. *Magosháza* ugyancsak pestmegyei községnek pedig 80 házból egy tüzeset alkalmával 60 elhamvad.

— **Iglón**, április 16-án éjjel, egy magas épületektől környezett istállóban tűz támadt, melyhez az *igloi* tüzol- tóságon kívül, a *lőcsei* és *szepesti* tüzoltók is kivo- nultak. Az oltási munkálatokat — mint tudósítónk írja — felette hátráltatta a vízhiány s az a körülmény, hogy a *lőcsei* utca az épen folyamatban lévő kanalizáció miatt járhatatlan volt. A tűz tovaterjedését mindazonáltal sike- rült meggátolni. A kár 400 frt.

— **Debreczenben** — írja rendes tudósítónk — június hó 20-án éjjel a Péterfia külvárososon, mely zsuppal és náddal fedett házakból áll, — egy nádtetőzet kigyulladt. A gyorsan megjelent tüzoltóságnak azonban sikerült a tüzet lokalizálni. Ugyanazon hó 23-án pedig a délelőtti órákban egy cserépfedélzetű raktár padlásán támadt tűz; hanem háromnegyed órai munka után ez is agyonoltatott.

— **Nagyobb tüzesetek** hírét vesszük *Rakamazról* (Sza- bolcs m.) a hol 33 ház, 6 csür, 12 kukoriczagoré és 22 sertésöl; *Pohorella* községből, (Gömörm.) hol 140 ház és gazdasági épület, továbbá a paplak, iskola és templom elégték; *Sacza* községből (Abauj-Torna) hol a rohamosan terjedő vész 24 lakóházat és számos melléképületet, to- vábbá az iskolát, a parochialis lakot, a község templomát és tornyát elpusztította és még a harangokat is megol- vasztotta; *Csepregről* (Sopronm.) hol a pusztító árként terjedő tűz 28 házat hamvasztott el és temérdek gazda- sági épületet megrongált. A lángoknak 3 emberélet is esett *aldozatul*; *Somos* mezővárosból (Sárosm.) hol 17 ház és 5 csür lett a dühöngő elemnek martaléka; végre *Encse* községből, hová a *győri* tüzoltók *Hauzer* főparancsnok vezetése alatt külön vonattal, és az *ikrényi* önk. egylet tagjai *Kossovich* Ferenc parancsnokkal élükön, számra mintegy 22-en kivonultak. Az encciek által az épületek közé vont fecskeendő odaégett. A vízszerezés szívótömlők segítségével kutakból történt. Az oltást, a másnap reggelig a helyszínén maradt *ikrényi* tüzoltók fejezték be.

Szerkesztői üzenetek.

— **B. Sz. Budapest.** Beküldött cikkére sort kerítünk.

— **Sz. J. Helyben.** Az egrí mulatságról szóló tudósítás a jelen számunkból kiszorult.

— **M. M. Nagyvárád.** Szívességeért fogadja köszönetünket. Az évi jelentést legközelebb felhasználjuk.

— **P. T. Igló.** A kilátásba helyezett statisztikai adatokat köszö- nettel vesszük.

— **T. M. Pápa.** A »Magyar tüzoltó« júniusi számát nem kap- tuk meg. Mire magyarazzuk a dolgot?

— **I. K. Szatmár Németi.** A kerületi szövetség alapszabály ter- vezetét megkaptuk s mihelyt terünk engedni hozni fogjuk.

VÁSZONBÓL

tüztöltői öltözékeket, teljesen adjusztálva

valamint egyéb vászonnemű kellékeket és szövete-
ket nemkülönböztetve posztót köpönyegre, végre

UGRÓPONYVÁT

készít és a magyar tüztöltőegyleteknek készséggel szállít

PICK FARKAS fiainak

cs. k. szabadalm. szövőgyára.

Goltsch-Jenikau. Csehországban.

Riunione Adriatica di Sicurtà csász. kir. szab. bizto-
sító-társulat Triesztben.
E társulat közgyűlése Daninos Sándor lovag vezérigazgató elnök-
lete alatt június 21-én tartatott meg Triesztben. Ez alkalommal
tárgyalása alá vétettek a zárszámadások és az 1882. évi műveletek-
ről szóló igazgatósági jelentés, miről a következő rövid vázlatot
nyújtjuk.

I. Életbiztosítások. Az 1882. évi december 31-én érvényben
volt biztosítások összege a viszontbiztosítások levonása után:

5.812,739 frt tőke és 51,389 frt járadék a túlélési, továbbá
18.777,348 frt tőke és 11,759 frt járadék az elhalálozási biztosításnál.

A nyeresémdíj bevétele 1882-ben 1.101,367 frtra ment,
ugyanezen osztály tartalék-tőkéjének járuléka pedig 266,297 frtot
tesz ki.

A túlélési és esedékessé vált járadékbiztosításokért 194,470 frt
haláleset és a határidőt elért vegyes biztosításokért, a viszontbizto-
sítások levonása után pedig kifizettetett 424,862 frt. Azonkívül a
december 31-én függőben volt haláleset és túlélési biztosításokra
még 77,580 frt tartatott vissza.

Nyeremény-részességgel kötött biztosításokból a nyeresemény
33,578 frt, melynek fele visszatartatik a végből, hogy annak kama-
tai ez erre jogosítottak között a triennium végével kiosztassanak.

A folyó biztosítások nyeresémdíj-tartaléka 5.412,881 frtban
állapított meg s a múlt évihez képest 318,346 frt növekedést
mutat.

A biztosítottak jutalékának levonása után 39,608 frt 20 krt
tevő nyeresemény összeg áll elő, mely az általános zárszámadásba
áttétetett.

II. Elemi kár elleni biztosítások a) Tüzbiztosítaso
reménydíj-bevételek 5.052,785 frtra mennek és a tavalyil
579,430 frttal emelkedtek. Több évi biztosítások nyere
december végén 15.449,809 frtra megy és a tavalyil
2.243,118 frttal szaporodott. Tűzkárookért 3.164,463 frt fiz
mely összegből a viszontbiztosítókra 1.431,820 frt esik,
függő károokra tartalékba helyeztetett 168,820 frt. Viszo
sokra 2.366,466 frt adatott ki. A készpénznyeresemény-tart
frttal, 1.356,592 frtra emelkedett;

b) szállítványbiztosítások. A bevett nyeresém
frtra, a viszontbiztosítások 73,119 frtra, a fizetett károk —
biztosítások levonásával 55,334 frtra mennek, függő kár
13,800 frt tartatott vissza;

c) jégkárbiztosítások. A nyeresémdíj-bevétel 2.016
ment, viszontbiztosításokra 930,702 frt kellett és a káro
szontbiztosítások levonásával — 847,176 frtra kerültek.

A Riunione által fennállása óta az összes osztályok
sitett kártalanítások kerek 109 millió frtra ragnak.

A nyeresemény, mely különböző jutalomdíj és kár-
kifizetése után maradt, 179,761 frt 10 kr. az egyenleg átt
a nyeresemény-tartalékalap kamataival pedig 209,636 frt 95 k
melyből 20 százaléknak a nyeresemény-tartalékalapba való
továbbá az igazgatóknak és felügyelőknek kifizetett jutalék
tén a társulati hivatalnokok takarék- és segélypénztár-
megállapított összeg levonása után 136,833 frt 71 kr. m
delkezésre: illetőleg osztalékokra.

A tartalékok, melyek a múlt évihez képest 434,150 fr
emelkedtek, most összesen 7.860,082 frt 79 krt tesznek és l
tétélekből állanak: az életbiztosítások díjtartaléka: 5.412,
55 kr. — a tűzkárbiztosítások díjtartaléka: 1.356,592 frt, —
mány-biztosítások díjtartaléka 17,300 frt. — A jégkárbi.
tartalék 250,000 frt. Tartalék árfolyamingadozásokra 161 5
Nyeremény-tartalékalap 511,879 frt 24 kr. — Az életbiztos
tály különös nyeresemény-tartaléka: 150,000 frt.

A társulat hivatalnokai takarék- és segélypénztárának
tehát 196,981 frt 19 kr.

A közgyűlés elfogadja a beterjesztett zárszámadás
igazgatóság előterjesztése folytán részvényenkint 40 frt o
határoz kiosztatni, melyek július 2-kától kezdve kifizetett

Ezután következtek a napirenden levő választások, n
Landauer Gusztáv ur igazgatósági, dr. Morpurgo Emil lov
dig felügyelő bizottsági tagnak újból megválasztottak.

Végül az alapszabályok 24-ik szakaszának megvál
határozottatott el, mely szerint jövőben (három helyett) két
elegendő lesz a cégjegyzésre.

TILLER H. ÁRJEJYZÉKE

	frt	kr	
1 főparancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsinór ötágu
1 legénységi sisak 4.—	5	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsinór 30
1 parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral	10	—	1 pár fehér diszkezttyü
1 tiszti bőr-sapka arany zsinórral 2.50	3	50	1 » » II. gombos keztyü
1 legénységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakraváló
1 vörös posztósapka	1	25	1 » selyem vagy atlasz nyakraváló
1 » tricótsapka	1	60	1 » fehér vászongallér
1 gummi esőköpeny csuklyával	12	—	1 » jeladó sip (sárga rézből) 20
1 tiszti zubbony arany zsinórral 15.—	20	—	1 » kéthangú jelző tiszti uraknak 3.—
1 altiszti zubbony	12	—	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból
1 legénységi zubbony 9.—	12	—	1 » tiszti sip-zsinór 2.50
1 finom szürke tricótnadrág 10.—	12	—	1 » tüztöltői kürt (u. n. századkürt)
1 » » tüffel » 8.—	9	—	1 » vörös kürtzsinór
1 zubbony és nadrág kék csikos vászonból	6	—	1 pár létrajelvény
1 tiszti karszalag arany paszománnyal	4	—	1 » fecskendőjelvény
1 legénységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény
1 méter arany paszomány 1.—	8	—	(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)
1 » ál arany » 25	1	20	12 drb létrajelvénynyel ellátott gomb
1 » ezüst paszomány 1.—	7	—	12 » ugyanez kicsinyben
1 » ál ezüst » 25	1	20	12 » finom sima domboru gomb
1 » arany zsinór 1.25	2	—	12 » középfinomságu gomb
1 » ezüst zsinór 1.25	2	—	1 » lak derékszij 1.40
1 » ál arany- v. ál ezüst-zsinór 30	—	50	1 » mentő kötél 3.50
1 darab arany vállzsinór	1	—	1 » balta 4.—
1 » » » háromágu	1	30	

A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzá tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

TILLER H.

BUDAPEST. Koronaherceg- (Helytartó)

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELNIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTOSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSZKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST Lipót-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendők.	MEGRENDELHETŐ: minden kir. postahivatalnál és a szerkesz- tőségnél.	HIRDETÉSEK DIJA: Soronként 15 kr. Többzsöri hirdettetésnél tetemes árleengedés.
--	--	---	---

TALOM: *József* főherczeg levele a szerkesztőhöz. — *Markusovszky* Béla: József főherczegnél. *Királyi adományok. Új egyletek. Hivatalos rész.* A fővárosi rovatban. *Markusovszky* Béla: A budapesti önkéntes tűzoltóegylet története. *Kempelen* Béla, budapesti főparancsnok: A rangjelzésről. *Bercsey* Szilárd: Miképen biztosíthatók a farészek tűz ellen? *Fővárosi apróhírek.* A vidék rovatában: Az alcuthi tűzoltók gyakorló szabályzata. (Külön melléklet.) *József* főherczegtől. A révkomáromi önk. egylet (folytatás). *Sándor* Miklós főparancsnoktól. Az északkeleti tűzoltó egyletek kerületi szövetségének alapszabálytervezete. *Jank* Károly szatmárnémetii főparancsnoktól. Vidéki rövid hírek. Külföld: Egy mintaszínház. stb. Társadalom: *József* főherczeg eredeti tudósítása az alcuthi ünnepélyről. stb. Tűzek. A szerkesztő üzenetei. Hirdetések.

Tisztelt Lapvezér Uram!

Azt igen jól tudja, hogy katonának és ennek után a honvédnek is, szigoruan be van tiltva polgári vagy socialis eszméket tárgyaló hirlapokba kiadni. De szivesen láttatik, ha valamely szaklap hirtelen jelenik meg néha hasznos eszme ilyen oldalon.

Önök. i. hó 27-ről kelt szives levele némi bút önelkémbe, mert abból láttam, hogy a főtényező, egyedül biztosítja hazánkban a tűzoltók együttes és működésüket, az egyetértés. még nem szillett meg mindenütt, ugy, a hogy ezt buzgó tűzohajtja. De öröm is keverődött ezen szomorú, mert szövetségünk erélyes, kedves elnöke, ki természet mind töszomszéd bajtársa a főparancsnok, min a szövetség védőjének, támogatja a »Tűzoltó Közlöny«-t, mely erre a támogatásra igazán érdemes. Önök megtiszteltek avval, hogy a »Tűzoltó Közlöny munkatársa« czimét használhassam és még fogadás előtt oly dolgokat közöltek velem, melől én a hozzám való szép bizalmat köszönettel tarttam. Elfogadom ép oly tűzoltói buzgósággal, a melylyel az nekem ajánlatott.

Ezek után pedig ugy vélem, egyetértend velem, munkatársi minőségemben első felvonulásomat tartom meg, hogy mult levelemben kifejezett ékomhoz képest, az alcuthi tűzoltók számára

készített gyakorló szabályzatom, meghatározott számú példányát átszarmaztatva, annak lapunk melléklete gyanánt való szétküldésére Önt felhatalmazom. Odáig, azoknak, a kik kérték ezen szabályzatom, nem küldöm azt szét, mig a »Tűzoltó Közlöny«-nyel együtt meg nem jelent.

Szabályzatom második kiadása tehát, becses lapja legközelebbi számával látand napvilágot; előbb nem.

A diszesebb küllappal ellátott példányok legyenek a szövetségi tagegyleteké, melyek hivatalból kapják Közlönyünket. Vajha ezek képeznék a nagyobb számot hazai tűzoltó-egyleteink sorában!

Tudósításomat, a tegnap lefolyt ünnepélyéről egy éves fenállásunk évfordulójának, ide mellékelve küldöm a megfelelő rovat számára. A megtartott beszédek, valamint az ünnepély bővebb részleteit *R.* szabadságolt állományu főhadnagytól tudhatja meg, ki mint reporter volt jelen.

Ne tessék a rossz írásom miatt neheztelni — mivelhogy már munkatársuk vagyok, siettetém a tollamat.

Csak ne hagyják magukat. Kár volna ily szépen, ily üdvösen működő lapot abbanhagyni; iparkodni fogok, hogy terjesszem.

Isten Önnel kedves lapvezérem, maradok váltig

legőszintébb tisztelője

Alcsuth, 1883. juliushó 30-án

JÓZSEF főherczeg,
a »Tűzoltó Közlöny« munkatársa.

József főherczegnél.

Lapunk ez évi 2-ik számában említve volt, hogy január 21-én József főherceg, a mi fenséges bajtársunk, a »Tüzoltó Közlöny« lapvezérét magán-audientián fogadni kegyeskedett és hogy annak, különösen az ott lefolyt párbeszédnek részleteire még visszatérünk.

Azóta nem kevesebb, mint 52 egylettől érkezett hozzánk kérdés az iránt: »vajjon nem-e felejtettük el a nevezett számban tett ígérletünket s ha nem, mi okból nem hozzuk már az oly nehezen várt részleteket?« A viszonyok úgy hozták magukkal, hogy mi e mohó, de természetes kíváncsiságot, mely a bajtársakat országszerte gyötörte, egész a mai napig kielégítetlenül hagyjuk. Szivtelenség volt, de kénytelenek valánk vele többféle okból.

Ma azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy nemcsak arról értesíthetjük a t. bajtársakat, miszerint az aicsuthi szabályzatok *második* kiadása, melynek lapunk részére való kegyes átengedését akkor kilátásba helyezte Ő fensége, immár elhagyta a sajtót; hanem módunkban van ugyanazokat lapunk mellékleteként szét is küldeni.

Az a vigasztalásunk tehát, ily módon kétségtelesen megvan, hogy busásan kárpótolhatjuk a fenséges ur bálványozott személye és mintatüzoltósága iránt oly felette élénken érdeklődő türelmetlen bajtársakat hosszas várakozásukért.

Az audientiára való jelentkezhetésre közvetlenül Ő fenségétől vettem a kegyes felhatalmazást és pedig egyik, január havában, hozzám intézett kedves leveléből, melynek befejező sorai a következőképen hangzának: — — — — —

Holnap reggel Budapestre indulok és huzamosabb ideig ott fogok maradni. Kíváncságra bővebb szóbeli felvilágosításokat adhatok. Bajtársi üdvözléssel, őszinte tisztelője: József fhg.

Tehát *szóbeli* felvilágosításokat! És én nem is alkalmatlankodtam többé írásbelileg-, hanem tudva azt, hogy délelőtt 10 és 11 óra közt csaknem naponként fogad a főherceg: a levél vételét követő napon felmentem a várba s bejelentetem magam Nyáry br. főudvarmester urnál.

Nyomban elfogadott s kérdésekre, hogy mikor lehetnek szerencsés a főherceg Ő fensége elé járulni? azt kaptam válaszul, hogy »Ő fensége napi rendjének programjába a fényképészhez való menetel van ugyan holnapra felvéve: Önt azonban, mint a »Tüzoltó Közlöny«-nek lapvezérét, holnap is el fogja fogadni; hanem kérnem kell, hogy a rendes időnél valamivel korábban, például pontban $\frac{3}{4}$ 10 órakor jöjjön el.« — Ezzel kezét nyujtá.

— Excellentiád meg fogja bocsátani, ha a nyuj-

— Valami baja történt talán? — kérdé a főherceg, részvétteljes arccal tekintve reám, ki látogatásban nem kis zavarban valék.

— Jobb karomon olecranon-törést szenvedtem s most be van pólyázva; nem hajlithatom. — Ő excellentiája, a baleset néhány részlete felőledzősködve, részvétének kifejezése mellett csájtott.

Másnap pontban $\frac{3}{4}$ 10 órakor a budavári palotában valék s a főherceg oldala mellé szolgálatra kirendelt napos tiszt (honvéd-százados) egyenesen Ő fensége elé vezettetém.

Szemtől-szemben álltam — először életemben — a fenséges urral! Termetem az egy ölből hajsza sem enged s ez a testi nagyság sokszor kénytelen volt már reám nézve az apróbb termetű nagy emberekkel való érintkezéseimnél. József főhercegen azonban még én sem nézhetem le. Ez volt első kedvező hangulatot keltő jó benyomás, nekem kellemes voltát csak hozzám hasonló magaberek érthetik és méltányolhatják kellőképen. Ölből Ő fensége is alig enged valamit!

Sugár, deli termetét, a tábornoki egyenruhát még jobban kiemelte, melyhez az a mindig rósan kipödörve hordott szép bajusz, felette imponáló alak természetes hatását, a szempár jóságos tekintete enyhíti.

Mellét érdemrendek díszíték. Hogy hányféle? biz én nem tudnám megmondani. Annyit tudok, — hogy az érdemrendek katonához hasonlókat, katonakoromban sem voltam ily közlelről láthatni, kettő mégis magáram a figyelmemet. Az egyik közepén az atillaképsajtásai közt piros selyem szalagon függött. A főherceg szive tájékát fedte el egészen s már nézett ki, mint ahogyan a gloriát raj Szentlélek körül. Vakító fényű nagy ezüst medál mely a szó teljes értelmében dicsfényt áraszt körül.

Beléptemkor kezét nyujtá s miközben életemben először kora betegsége tartama alatt annyiszor is kellemetlen helyzetnek a bekövetkezése miatt dásomban, pillanatra haboztam a nyujtott kezét fogadni, — Ő fensége félreérthetetlenül a kezét után nyult. Kezét fogtunk tehát. Épen be akartam kérni tőle, amiért csak a ballal állt, ezt, midőn utamat vágva egyenesen az ő felé fordult.

— Sajnálattal értesültem az Önt értelemmel!

— Fenséged tudja?

— Tudom, de reméllem egyszersmi

— Bizony fenséges uram, kevés, alapos kilátás van a karom teljes épségének visszanyerésére, amit annyiból magam is sajnálatosnak tartok, hogy tűzoltó létemre, — nem az ádáz ellenünkkel való küzdelemben; hanem közönséges civil állapotban kellett szerencsétlenül jánom.

»És a balesetnek következményei nem volnának jóvátehetőek?« hangzott a további kérdés. Mire én elmondtam röviden bajomnak kórképét s megismertetem részletesen a nem igen kedvező prognostikont. Ő fensége a maga részéről nem volt hajlandó annyira veszedelmesnek tekinteni a bajt; mert hisz — mint mondá — a csontok megvannak; akkor pedig az összeforradás is létesíthető. Azután vigasztalt. Általa ismert egyes esetekre hivatkozott. Elmondá a többek közt, hogy van neki egy kertésznekinek jobb kezéből az egész felkarcsont hiányzik s a csupán izmok és a bőr által összetartott karjával mégis munkaképes maradt az illető. »Végre pedig — tevé hozzá — *irni* a legrosszabb esetben is hihetőleg képes lesz ezentul is!«

Megköszöntem a kegyelmes érdeklődést s az oly igen jól eső vigasztalást. Azután áttértünk odajövetelem voltaképeni tárgyára, mely lapunk belügye lévén, mint kevésbé érdekes, mellőzhető is. Végre pedig szönyegre kerültek az alcsuthi tűzoltóság és az országos szövetség ügye, a melyekről folytatott párbeszédnek általános érdekű részletei álljanak itt szó szerint a következőképen:

»Kastélytűzoltósága azelőtt is volt Alcsuthnak — mondá a főherceg — hanem, hogy ez elégtelen, azt ép úgy be kellett látnom: mint a hogy nem volt szükségem senki magyarázatára, hogy fölfogjam a tűzoltóintézménynek nemzetgazdasági jelentőségét. Az intézmény áldásaiban én is részesíteni kívántam tehát Alcsuthot.

»Először *fizetett* tűzoltóságot terveztem; hanem aztán meggondolva, hogy többet használok azzal, ha a lakosok érdeklődésének bevonásával, velök is megértetem a közös erővel működés és a társulás nagy eszméjének üdvös voltát: az *önkéntesi* intézmény behozatalában állapodtam meg. Ily módon inkább terjeszhető maga a szép eszme s inkább válik lehetségessé a haza minden polgárának csak hasznára lehető *szakértelemre törekvés* s a *fegyelmegzettség* iránt való érzék általánosítása, meggyökeresztetése.

»Az egylet felállítására az impulsust közvetlenül amaz Ön előtt is bizonyára ismert tűzvész adta meg, melynek egyik pusztámon rövid pár óra alatt egy néhány gazdasági épületen kívül 1700 db birtokom esett martaléknul

Ekkor fogtam hozzá az egyletnek meghatározott szervezéséhez. A kastélytűzoltó primitív szabályzatát lefordítottam magyarra toldva azt egy szerelési szabályzattal, val belügyminiszteriumhoz is beküldött s által hitelesített alapszabályokkal: az első közgyűbehívtam s azon annak rendje-módja szeralakultunk.

»A fiatal tűzoltószakasz jóformán még volt gyakorolva, midőn a szomszédos Vaában az Ön lapjában leirt tüzesetnél, már is lépésünkre volt szükség. Személyes vezénylevonult ki a szakasz a veszélyeztetett közmentésére. Embereim, ámbár ugyszólván a nén, munka közben kellett őket instruálnom igazi tűzpróbát teljes meglegedésemre áll

»Azóta csak egyetlen¹⁾ második esetben igénybe fiatal egyletünk segítő beavatkozás *felcsuthi* tűznél, melyet hamarosan el is fo

»A felszerelések s általában az egylet dennemü költségeit saját pénztáramból fedehogy azt higye azonban, hogy valami ig összegeket nyelt el az alcsuthi önk. tűzolt felállítása, meg kell jegyeznem, hogy idáig rintot adtam ki e célra.«

— Hanem aztán mindennel is el van Fenséged vezetése alatt álló tűzoltószakasz!

— E tekintetben nem igen maradt vánni való.

— Csak épen az — tettem hozzá akara hogy minél többen kövessék jó ügyünk fellban Fenséged nemes példáját!

— Ha úgy lenne! De lássa, ott van a tőszomszédtságomban a vaáli birtokos, *Dr. főző* gyáros. Mondják, gazdag ember. A pusztított tüzeseten is okulhatott volna s állit fel tűzoltó egyletet!²⁾

— Ez szerintem csak azt bizonyítja, ho herben nincs meg a kellő *érzék* a humán egyesületek iránt, melyek pedig ma napsá modernebb haladásnak a jeleit képviselik. van ez bizonyára főurainkban, kiknél nem hatik a *felvilágosodottság*, mely a tűzoltóin nemes céljait és üdvös voltát nemcsak be elismerni is képes; s meg kell, hogy leg uraink nagyobb részében az az *erkölcsi n* mely Fenségedet a felebaráti szeretetnek a *lására* készítet.

¹⁾ A folyó évben már másik két esetben volt actioban miként azt lapunk olvasói tudni fogják.

²⁾ Azóta Dreher vett egy nagy városi szivó és n kendőt, és a vaáli t. o. egylet most abban akadt fönn, h

— Majd elválík, felelé a fenséges ur elgondolkozva.

— Fehérmegyében — folytatám én — mely oly sok kiváló főnemest vallhat a magáénak, már meg van törve a közönyösségnek jégkérgé.

— Az jórészt *Cziráky Béla* grófnak az érdeme! Ismeri őt?

— Szerencsés vagyok a gróf személyes ismerőseihez számítani magam.

— Ugy-e derék tűzoltó?

— Kitünő bajnoka nemes ügyünknek! A szó teljes értelmében lelkes tűzoltó. kiről az a meggyőződés, hogy az országos tűzoltószövetség jobb kezekbe le sem tehetné volna szép eszménknek diadalra juttatását. Fenséged nemes példaadásával és *Cziráky Béla* grófnak ügybuzgó, tetterélyes vezetése mellett, kell, hogy felvirágozzék a szövetségünk, melyhez hogy Fenséged, alcsuthi együletével a megalakulás után azonnal csatlakozott, az erről értesült vidéki egyletek szintén sietnek csatlakozásukat bejelenteni. Pedig az intézmény felvirágoztatására irányuló törekvéseit ugyan e szövetségnek figyelemmel kísérni sem tartották idáig hivatásukhoz tartozónak.

— Ez mindenesetre a legelső, mit örvendetesen vehetünk tudomásul. A második lesz aztán a *fegyelem megszilárdítása s a parádézásra való tüstös hajlam kiirtása*.

— Bocsánat a kíváncsi kérdésért, hol volt ilyen rövid idő alatt alkalma fenségednek tűzoltóegyleteink e két veszedelmes, mert kóros, kinövéséről meggyőződni?

— Először is tapasztaltam a saját egyuletemnél, hogy a civilember nehezen tud megbarátkozni a fegyelemmel. Mikor a szakasz én utánam következő parancsnokát, ki szolgálati szabályaink értelmében távollétem alatt az én helyettesemnek tekintendő, ki-neveztem, azon kérdést intézte ő hozzám, hogy milyen fegyelmet tartson a legénység közt? »Természetesen a legszigorubb katonai fegyelmet!» feleltem én. S emberem, mint afféle volt huszárörmester olyan lelkiismeretesen tartotta magát a nyert utasításhoz, hogy néhányan már kénytelenek voltak odahagyni együletünket. Kettőt magam csaptam el az alapszabályokban foglalt főparancsnoki jogomnál fogva; három meg a választott bizottmány határozata folytán záratott ki.

»Azután láttam Fiumében minő az a fegyelmetlenség. Ezt különben, mikor a központi bizottmány multkor nálam járt, a fiumei egylet képviselőjének tudomására is hoztam. Mert a felszerelés hiányossága valamely tűzoltóegyletnél, magára az egyletre nézve csak egy nagy hátrány, de a szégyen

nem az egyletet, hanem az illető szükkeblű várilleti. Ámde a fegyelmetlenség szégyene, kizárólagosan az illető egylet tagjaira háramlik.

»Végre meggyőződést szereztem e ferdeség létezéséről Veszprémben, hol azon kérdésemre, hogy »nem drága-e az a nagyon is aranyos egyenruha azt a feleletet kellett hallanom, hogy »de hisz ez ruhát nem is visszük tűzbe!« Azok az urak tel tűzoltóruhát csináltatnak azért, hogy aztán lehessen mit otthon hagyni, hogyha tűzhöz mennek!

És így folyt tovább a beszélgetésünk *teljes jórán* keresztül. Lassanként elfelejtettem, hogy ki elől állok. Csak a tiszteletünkre igazán érdemes tűzoltóbajtárost láttam az én lapom fenséges munkatárban; azt a közlőnk kimagasló bajtárost, ki nem lelke s nagy eszmékért s a haza javáért egyiránt hódobogó keble sugallatára hallgatva — *tesz, alkotgyarapít minden téren, hol a közjó forog kérdés s a kinek hatása és alkotása mindenütt egyformán nagy és messzeekiható!*

Végül az épen aznap Ráth Mórnál megjelent »Alcsuthi önk. tűzoltók öltözeti és felszerelési szabályzata« első kiadásának egy tiszteletpéldányát adta át a főherczeg, megjegyezve, hogy »ebben a szabályzatomban ugyan eltértem a szövetség által megállapított rangjelzéstől: hanem, hiszem, maga a szövetség is nemsokára elfogadja mint czélszerűtlentől térni!«

Távoztomkor összbenyomásként azt hoztam magammal a Fenséges Urtól, hogy soha lélekemelő és élvezetesebb félórát még nem töltöttem el, mint az az ügy iránt való igaz érdeklődés, mely a leglelkesebb buzgóság tekintetében, egyiránt legelőtűzoltója kedves hazánknek — József főherczeg!

Markusovszky Béla

Királyi adományok. Ö felsége, a király, a nagy-lévárdi, leőri-szent-péteri, szentgyörgyi, ródóni és usztyei önk. t. o. egyletegyenként 100 frtnyi segélyt magánpénztárából adományozni kegykedett.

— Uj egyletek. A *zsitva-ujfalusi, szentendrei és tapolcsányi* önkéntes tűzoltó egyletek alapszabályai a beérkezési záradékkal elláttattak.

— A tűzkár ellen biztosítás terén tapasztalt viselkedések meggátlását célzó törvényjavaslat a földmívelés, ipar- és kereskedelmi miniszteriumban már teljesen elszült s miután az egyes törvényhatóságoktól folyó érkező felterjesztések a kormányhoz, melyekből felmerült rendellenességek orvoslása kéretik, az ügygösségénél fogva, az említett törvényjavaslat mindjárt országgyűlés megnyíltakor be fog terjesztetni a képviselőházban.

A belügyminiszter a tűzkárosultak érdekében. Tiszán belügyminiszter, mint értesülünk, a következő deketet bocsátotta ki: Nagy szerencsétlenség sujtotta megye három községét. A beérkezett jelentések folyó évi július 13-án Verbicz községben tűz tánt, ezen község teljesen és a közelében levő Liptó-Miklós és Verbicz-Husták községek részben elham. Verbicz községben 157 ház égett le, az összes épületekkel együtt, 364 család kipusztult mindenből. Szent-Miklós községben 53 ház és Verbis-Husták ben 59 ház égett le. A lakosság összes ingó vagyona martalékává lett. Ezen tűz alkalmával nyolcz emesett áldozatul. Leírhatatlan a helyzet, a melynek nagy mérvben sujtott lakosok kitéve vannak, miázamos évi munkásságuk eredménye önhibájukon kir óra alatt ezen elemnek áldozatává esvén, most és földél nélkül maradvá, a nyomor és inségnek élébe. Ez kényszerit engem ujólag a magyar kög ismert és többször igénybe vett áldozatkészségélyamodni, hogy filléreikkel e csapás által sujtott k nyomorának enyhítéséhez erejükhez képest hozzának. A károsult lakosok első szükségleteiről és éleléről gondoskodva lett s a továbbiak iránt is a megintézkedés a kormány által lehetőleg már megtétetett de a kár oly nagy és a szenvedő lakosok nyomora tségbe ejtő, hogy honfitársaink segélyére és környörnyaira reá szorulnak. Megvagyok győződve, hogy ényhatóság is saját hatáskörében mindent megteend elhívásom minél szélesebb elterjesztésére és annak ob sikerre vezetése érdekében. A begyűlendő adok a kir. belügyminiszteriumhoz terjesztendők fel, az azok haladéktalanul a szerencsétlenség színhelyére ldetnek. Az egyes adományok nyugtázás végett a os közlönyben közzé fognak tétetni. Budapesten, évi juliushó 31. Tisza.

HIVATALOS.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Méltósága gróf Cziráky Béla, szöv. elnök urnak, ann Alajos alelnök, Krenedits Ferencz váczí ő. t. ncsnok, s közp. választmányi tag és alulírott szövettkár kíséretében tett szemle utja leírásába már bele m; de miután ez minden ízében gondos és tüzetes ozást igényel, még eddig — egyéb folyamatban levő ltságom miatt — be nem fejezhettem. Tudva azt, minden hazai testvér tűzoltó egyesület, mely mai napig zágas tűzoltó szövetség kebelébe lépett, már ügyeténél fogva is ohajtva várja, ezen legelső alkalomt körut mikénti lefolyásának leírását — kötelessé k ismerem az igen tisztelt Szerkesztő ur és a tagk ek türelmét kikérni, s egyszersmind azon ígéretemnek ést adni, hogy részletes jelentésem a legközelebb enendő számban megjelenni fog.

Tisztelettel

Budapesten, 1883, aug. hó 9.

Gorecky, s. k. titkár.

A pozsonymegyei malaczkai járásban kerületi tűzövetség alakult, ilyen czímmel »A Malaczkajárási tes egyesület kerületi szövetsége 1882«; — elnöke: József, bur-szt-györgyi Ö. T. főparancsnok. — yletei: a malaczkai, rohnbachi, ezek már előbb az szöv. tagjai; továbbá a bur-szt-györgyi, morva szt-székesfalvi, pozsony-széleskúti és haszprunkai önk. egyesületek, melyek ezuttal az orsz. szövetség tagegyletettek.

A budapesti önkéntes tűzoltó-egyesület története.

Irta: Markusovszky Béla

II.

A legelső kérdés mindenestre a körül foroghatott, hogy milyen alakban ültetessék át hazánkba, a művelt külföldnek emez oly áldásosnak bizonyult nemes intézménye? E tekintetben azonban mihamar megállapodásra jutott a bizottság, kimondván mindjárt az első összejevetele alkalmával, hogy: »honfiaink lovagias és bátor jellemvonása után ítélve, de meg finanziaális okokból is, társadalmi viszonyaink közt a legmegfelelőbb s legczélszerűbbnek látszik az önkéntes tűzoltó egyesületek rendszere?« S mi volt szerintök az önkéntes tűzoltó egyesület?

»Oly polgári részvétből alakult testület, melynek tagjai, minden jutalomra való igény nélkül, tisztán a felebaráti szeretet kötelességének tudatából vállalkoznak, a becsületes munka szerzeményének tűzvészttől való megmentésére, illetőleg megóvására, hogy ez által a közjólét természetes fejlődésének a solidaritását ép úgy az egyesek, mint a társadalom és az állam javára fentartsák.«

Vannak elegenden, kik — köztük R. Schumannal — azt állítják, miszerint az egyedül helyes szervezési módja a tűzoltó intézménynek, a fizetett tűzoltó testületeknek felállításában áll. S tekintve azt, hogy az ilyen kizárólagosan tűzoltással foglalkozó testületek, kellő felszerelés mellett, úgy begyakorlottság, mint minden pillanatban teljes aktivitásba léphetés tekintetében a legmegbízhatóbb oly közeg gyanánt vehetők fel, melyek a pusztító vésszel eredménynyel szembe szállni jogosan hivatvák: hajlandók volnánk mi is csatlakozni Bizenti, Pest városi főkapitányhoz, ki szintén e nézetnek hódolva 1863-ban, a hozzá véleményes jelentéstétel végett leküldött kérvényére a Budapesten alakulandó önkéntes egyesületnek oda nyilatkozott, miszerint »sokkal előnyösebb volna Pest városára nézve, mint nagyvárosra, ha pénz s munkaerő nem ziláltatnék el két hasonczélú testületre, hanem inkább a már fennálló városi tűzoltó intézmény megerősítésére fordíthatnák.«

Azonban tudva azt, hogy ily testületek felállítása a községek és kisebb városokra nézve szinte lehetetlenné van téve, ama költségeknek aránytalanul magas volta által, melyek előteremtése mulhatlanul szükségessé válnak s az illető községekre egyenesen elvisehelhetetlen teherként nehezdednek; s tapasztalva azt, hogy még ott is, a hol fizetett tűzoltó testületek tartatnak fel nagy áldozatoknak árán, kitűnő szolgálatot képes tenni egy, ha mindjárt csak tartalék gyanánt szereplő önkéntes tűzoltó egyesület is; s meggyőződésből mellette állván azon állításnak, mely szerint az önkéntesi intézmény — feltéve, de meg nem engedve, hogy magán a vész helyén nagyon kevés közvetlen haszna van az ő tényleges beavatkozásának, egyébként nem csekély culturalis jelentőséggel bir, sőt ethikai szempontból is nagybecsülendő: mindezek alapján egész nyugodt lelkiismerettel merjük vallani azt a fentidézett nyilatkozattal egészen ellentétes nézetet, hogy nagy városokban is, és specialiter Budapesten, nemcsak létjogosultsága van az önkéntes tűzoltó egyesületnek, de sőt egyenesen józanság-diktálta szükségességgnek kell azt nyilvánítanunk, különösen ha-

zánkban, hol nagyváros nevezetre egyedül Budapest főváros tarthat jogos igényt s a hol ez a nagyváros egyszeresmind gyupontja, minden a polgárok érdekeben létesített üdvös intézménynek és így *arra is hivatva van*, hogy serkentő példájával elől világoljon, és *jótekmény sugár-rait e tekintelben is szerteárasza az egész országra*.

Igyen gondolkozott Széchenyi Odön is, mint ezt egy 1864-ben Ráth Mór kiadásában »a tűzoltás körül tett általános tapasztalatok« címén, a megyék, városok, kisebb községek és különösen az ezekben alakuló tűzoltó egyletek figyelmébe ajánlva megjelent művében olvashatni, hol egyebek közt az önkéntes egyletek fentebbidézett definícióját adván, akként nyilatkozik, hogy »az önkéntes egyletek temetes előnyökkel bírnak a szegődményes testületek felett és pedig *hármás* okból, u. m.

1. Működésük, a tapasztalás szerint sokkal önzetlenebb s önkéntes buzgalomból eredvén, egyszeresmind eszélyesebb és lelkesebb is és bizonyos nemes ambícióval összekötött; míg a szegődményes testületek személyzete a csekély fizetés fejében kénytelenítettvén tetterejével életet is kockáztatni, nélkülözi a nemesebb indokokat.

2. A szegődményes testületeknél a személyzetnek állandó fentartása igen költséges levén, a gépekre és felszerelvényekre illetőleg azoknak tőkélyére kevesebb gond és kiadás fordítható, mint az önkénteseknél, hol a működő személyzet mibe sem kerül.

3. Általában véve világos tény, hogy az önkéntes tűzoltó egyletek aránytalanul kisebb pénzáldozatot igényelnek s már ez egyetlen okból is hazánk viszonyához a legalkalmasabb.

Bizonyítja ez utóbbi állítást — folytatja tovább a gróf, — hogy míg Londonban például a szegődményes (fizetett) »Fire Brigade« évenként 300,000 frtnyi kiadást okoz, az ugyanott létező és hasonló eredménnyel működő önkéntes egylet (Society for the Protection of life from Fire), mely már 18 év óta 15 külön állomáson vivja ki a köztiszteletet, évenként 700 font sterlingbe (7120 frtba) kerül.

Kitűnik ugyanez abból is, hogy míg a Budapestnél csekélyebb Boroszló évenként 20,000, Frankfurt 35000—40,000 frtot költ a szegődményes tűzoltóságra:*) addig Budapesten egy önkéntes egylet évi fentartása nem több mint 6000 vagy legfőlebb 10000 frtba kerülne.

Tagadhatatlanul meggyőző argumentáció s amennyiben önkéntes egyletünk évi budget-je ma is 6000 frt, még számadataiban is pozitív alapokon nyugvó volt az utolsó részletig. Csupán egyet látszott figyelmen kívül hagyni a nemes gróf, miközben egész határozottsággal pálcát tört az önkéntesi intézmény *mellett*, azt nevezetesen, hogy *nagyvárosban*, mint a minő Budapest, pusztán önkéntesek épugy nem működhetnének eredménnyel, mint a hogy *csupán fizetett tűzoltók a helyöket kívánatosképen megállai sohasem fognák!*

Mert az önkéntes tűzoltó *első sorban polgár*, kit a felebaráti szeretettől dobogtatott keble mindannyiszor segítségül sietni késztet, tettere szólit; valahányszor polgártársának, kiben rang és valláskülönbség nélkül pusztán a segélyre szorult embertársát látja, vész fenyegeti a vagytonát és esetleg az életét is. De neki a segítő beavatkozás

eredményessége első feltételét, t. i. a vészek színvaló gyors megjelenés teljesítését és ehhez képest ártalmatlan készütségben állást — épen mint polgárember — az elfoglaltsága, a nap *nem minden órájában* meg. Ezért van szükség a fővárosban feltétlenül, tűzoltóságra is.

Vizont azonban *csak* fizetett tűzoltók, magiszintén elégtelenek. Mert először annyi tűzoltót, a mennyinek — a németek és angolok számítása szerint — jésen megnyugtató tűzbiztosság kedvéért, egy-egy városban lenni kellene, s a mely számítás szerint minden emberre *egy* tűzoltó kell, hogy essék, — ennyi tűzoltó hazánk fővárosa, bármily bőkezűen áldoz is ez a költségményre, fentartani a saját költségén sohasem igen képes. Hogy pedig nagyobb vészeknél, legyenek azok a tűz, akár a víz által előidézve, és egyáltalában nem *mérvü* és *tartamu* katasztrófáknál — összehasonlíthatóan becsesebb és inkább számbavehető jelentőségű egy *vezett* és *gyakorlott* önkéntes csapatnak venni ígért minden pillanatban tettere kész segítségét: mint egy mentán összetoborzott s a *fegyelmezettséget* csak ismerő egyének tömegével helyettesíteni, a tulságos által könnyen kimeríthető erejét, az ez idő szerinti akár még egyszer akkora létszámmal is bíró, testületnek. — ezt bővebben fejtegetni teljesen felesleges.

De feltéve, hogy képes volna fővárosunk ma is nagy számban is tartani fizetett tűzoltókat; még sem állhatna azon a magas niveaun Magyarország városának a tűzoltósága, a melyen ma — az önkéntes let és fizetett testületnek — együttes *egymást kiegészítő* működése folyton áll. — Az a fizetett testület sohasem rendelkezhetnék annyi intelligens elemmel, a mennyire nemcsak a szakma önálló művelése; de — és különösen — a *központi működéssel járó fontos hivatás* szempontjából, multhatatlanul szükség van!

A budapesti tűzoltók az ország *fővárosának* a tettere letén működnek. Ez a körülmény egész természetesen volválja mindannak kötelességszerű előmozdítását és fejlesztését, amik az országban ma már meglehetősen általánosan meghonosodott, nemes és üdvös tűzoltó intézmények számára és haladására jótekmény befolyást hivatkoznak. Ez a fővárosi állásból folyó kötelezettség nem erkölcsi, hanem egyuttal *hazafias* kötelesség is!

A budapesti tűzoltóknak tehát, nem pusztán a várososabb értelemben vett tűzoltói működést, vagyis a színhelyén fogatosított emberbaráti segédkezést értő beavatkozást kell kötelességöknek ismerniük, hanem csak magát a fővárost és ennek polgárait részletesen szervezett tűzoltóság nagy jótekményében. Így a vidéki város tűzoltósága megteheti a saját tettere letét és ha jól van szervezve és kellőképen begyakorolt is tesz.

Hanem a tűz oltásán *kivül* egy másik, *első feladat* kal csaknem *egyenlő fontosságú* hivatást is magukért vállalni a budapestieknek, azt nevezetesen, hogy az különböző vidékeiről a fővárosba özönlő fiatalság a részét, a melynél ép testben, magasb eszmékért és lelkesültni tudó s egész az önfeláldozásig tett lélek lakik, — hogy a tudomány, művészet, kereskedelem és ipar tág mezején, tanulmányokat tenni itt időz-

ra, hogy *tűzoltókat képezzen, hogy az országot szak-
kkel ellássa!*

Is hogy e hivatást a főváros fizetett tűzoltói meg-
hatnák; azt az említett körülménynél fogva határo-
kétségsbe lehet vonni.

Országgyűlésünk, mikor »államsegély« czimén egy
éviösszeg megszavazásával letette a főváros önk.
biztosított létezése szilárd alapkövét, — ugyan-
elfogást sanctionálta, kimondván, hogy »Budapesten,
zág szívében a főváros zsoldjában álló városi tűz-
gnak fentartása mellett, egy kellően felszerelt önkén-
stületnek a létezésére is szükség van, mert az
a áldásosnak bizonyult tűzoltó-ügy továbbfejlesztése
il így nyerhet kellő horderőt.«

Én az 1862. december 16-iki alakuló értekez-
küldött bizottság, nem ezen inkább csak elvi jelen-
t, bár realis becsűrel is bíró, dolgokon törte a fejét.
egyedül az a kérdés foglalkoztatta az időtájt, hogy
oltó intézmény valamikép, de *mindenáron*, meghono-
ék. S ha maga Széchenyi grófnak, lebegett is lelki
i előtt a fizetett — vagy miként ő nevezte »sze-
ényes« — rendszernek a behozatala, (mint a hogy
b tényleg javaslatba is hozta és keresztül vitte e tes-
ek szervezését is,) — annyi bizonyos, hogy hazánk
zör említett »akkori viszonyai« közt, e gondolatának
ilósitásáról, jó időre, le kellett tennie.

Egyidejűleg mindkét intézmény átültetése lehetetlen-
olt. Midőn pedig csak az jöhetett szóba, hogy me-
kettő közül? akkor a fent elősorolt realis alappal
ndokok nyomán pillanatig sem lehetett habozni a vá-
s *dolgában*. Hatezer forintnyi évi fentartási összegnek
teremtésére, mindenestre inkább lehet vállalkozni
mint hatvanezerére vagy ennél is többre

Egész természetes tehát a bizottság olyatén megállá-
a, hogy »különösen finanziaális szempontból a leg-
erőbb az önkéntes egyleteknek a rendszere.« A
sitott alapszabály tervezet is ez értelemben készítel-
l, hogy azután a magyar királyi helytartó tanácshoz
endő folyamodvány fogalmazásával együtt egy 1863.
r 22-én ad hoc egybehívott második értekezletnek
esztessék.

A felterjesztett kérvény a következőképpen hang-
A nagyméltóságú magy. kir. Helytartó Tanácsnak
n. Alulírottak az anyagi jólét fejlődésének mellőzhet-
eltételét képező vagyonsbiztosság tekintetéből Budapes-
önkéntes tűzoltó egyletet« szándékoznak szervezni.
a ez intézménynek a czimében van kifejezve. Belren-
e az egyletnek viszonyainkhoz alkalmazott hasonló
en alapszik, mint a melyek keresztülvitele minden
t s polgárosodott államban, különösen Németország-
s az osztrák birodalom koronatarományjaiban több
a kitűnő eredményt mutatott fel. Midőn a nmlgu m.
Htt Tanács elé alakítandó egyletünk alapszabályait
att mellékelve jóváhagyás, illetőleg megerősítés végett
jesztenénk, hazafiúi tisztelettel kérjük ezen egylet
lásának engedélyezését. Azon reményben stb. gróf
enyi Ödön, mint az egylet életbeléptetésére alakult
lenes választmány elnöke, gróf Károlyi Gyula, Rot-
ller Lipót. Hollán Ernő és Walheim János, mint
bizottak.

A rangjelzésről.

A Pozsonyban 1880-ik évben megtartott közgyűlés
az egyöntetű rangjelzést behozta s kimondotta, hogy azt
a szövetség tagegyletei behozni tartoznak.

Hogy ezen rangjelzés a czélnak nem teljesen meg-
felelő, éreztük már akkor, amidőn azt elfogadtuk.

Hiányai: hogy drága, hogy nehezen felismerhető s
hogy mosósövetből készült egyenruhán csak sok nehé-
séggel alkalmazható. Mindezek alapján, mint biztos tudo-
másom van, több egylet ennek megváltoztatását a legkö-
zelebbi közgyűlésen indítványozni ohajtja. Ezen körülmény
az, mely engem lapunkban, az általam is becsült »Tűzoltó
Közlöny«-ben, jelen soraimmal való megjelenésre készítet.
Hivatottnak érzem pedig erre magamat annál inkább
minthogy a tűzoltóságok belszoervezetének kidolgozásával
a központi választmány által épen én vagyok megbizva.

A rangjelzés, szerintem is, *nem jó*. Elfogadtuk azon-
ban Pozsonyban a központi választmány előterjesztését
azért, hogy végre-valahára legyen mégis valami, amiről
legalább mi, akik ezen rangjelzést ismerjük, felismerjük
rangjainkat közös találkozásaink alkalmával s nem akartuk
ezen kérdést is közgyűlésről közgyűlésre elodázni. Elfo-
fogadtuk. bár tudtuk már akkor, hogy a tűzoltó intéz-
ménynél nagy reformokat kellend behoznunk, s hogy ha
ezek keresztül nem vitethetnek, a tűzoltóság ügye fejlő-
dés helyett, alásülyed. Ezen reformok keresztülvitelénél
leendett a rangjelzés is végleg megállapítandó.

Ma *nagyszabásu újjalakulás előestéjén* állunk. Sze-
rintem ezek keresztülvitele csak rövid időkerdes, mert
meggyőződésemm rendíthetlen, mikép ő nagyméltóságához a
belügyminiszter urhoz beadott előterjesztésünk folytán az
összehívandó enquete, az ország tűzrendőri közbiztonsága
érdekében bennünket teljesen kielégítő törvényjavaslati
tervezetet dolgozand ki. Ennek megtörténte után azonnal
előterjesztendem a központi választmánynak a fegyelem,
gyakorlat és belszoervezetre vonatkozó munkálatomat.

Ennek megtörténtéig azonban — igénytelen nézetem
szerint — a rangjelzés kérdését ne elevenítsük föl újra.
Mert hiszen ha előterjesztésemm elfogadtatik, a jelenlegi
rangjelzésnek önként meg kell szünni.

De hogy a t. bajtársak némi tudomást szerezzenek
arról, miképen vélem én az egyes csapatok belszoervezetét
alakítandónak, s ebből folyólag a rangjelzés miként esz-
közlötnék, illetőleg mily indítványt terjesztendek elő a
központi választmánynak elfogadás végett; tervezetemet
erre vonatkozólag röviden a következőkben közlöm.

Én a tűzoltóságokat, az országban dandárookra vé-
lem felosztandóknak. Két ezred képezne egy dandárt; két
zászlóalj egy ezredet; 3 század egy zászlóaljat; 3 eshető-
leg 4 szakasz egy századot. Hogy ezeket miként vélem
alakíttatni, az jelen cikkem tárgyát nem képezvén, arról
jelenleg hallgatok, minthogy tisztán a rangjelzés kérdését
kivánom nagyjából érinteni. Ezen tervezet szerint tehát a
következő rangok jelzéséről kellendne gondoskodni: *dandár-*,
ezred-, *zászlóalj-*, *század-* *szakaszparancsnokok* és a
tiszttviselőkeről.

Ennyi rangot én csakis a katonai rangjelzésnek meg-
felelően vagyok képes úgy behozni, hogy a rangkülönb-
ség, a nemtűzoltó által is azonnal felismertessék. Ennek
pedig igen gyakran nagy horderéje van.

Ezek szerint a rangjelzés igen könnyű, a tisztviselő rangjelzése a hadseregbeli hadnagy, a szakaszparancsnoké a főhadnagy, a századparancsnoké, a kapitány; a zászlóaljparancsnoké az alezredes, a dandárnoké az ezredes rangjelzésének felelne meg. Természetesen úgy, hogy a hadsereg és tüzoltóság közötti rangjelzés különbözősége szembeötlő legyen.

A szövetség elnöke viselné kizárólag a tábornoki rangjelzésnek megfelelőt, az alelnök pedig a dandárnoki rangjelzést. A központi választmányi tagok azon rangjelzést, mely őket egyleteik után megilleti.

A szivattyus semmi, a mászó az örvezető, a csövezető a tizedes, az örparancsnok szakaszvezető rangjelzésének megfelelőt viselne.

Ezen általam tervezett rangjelzés behozatalával egyidejűleg a sapka kérdése is eldőlné. Részemről nagyon esetlennék tartanám, ha a rang a sapkán is jeleztetni céloztatnák: mert hiszen a rangot a sapkán teljesen feltüntetni úgy sem lehet. Szerintem kétféle sapkára van csak szükség: tisztí és legénységi sapkára.

Igen kívánatos volna, ha az összes hazai tüzoltóságok alakra és színre is egészen egyenlő sapkát fogadnának el.

Én részemről tisztí sapkát fekete posztó, *esetleg francia* alakú sapkát egyszerű arany zsinórral-, legénységi sapkát pedig vörös posztót ajánlok. Bármilyen legyen azonban a sapka alakja s színe, azzal nem törődöm, csak bőr sapka ne legyen, mert azt egészségi szempontból el nem fogadhatónak tartom.

Jelen soraim főcélja az volt, hogy a bajtársakat egyeztetés érdekében az idő szerint célhoz nem vezető megállás megindításától távol tartani igyekezzem.

Hogy annak idejében terjedelmes, kellőképp indokolt előterjesztésemet a t. központi választmány elfogadja-e, a jövő titka. Én hiszem: elfogadja. Ennek javaslatával mit teend majd a közgyűlés, a közgyűlés dolga. Én reméllem az is elfogadandja, mert fel kell tennem, hogy minden taggyűlés az apró féltékenykedést s egyéni hiúságot az ügy szentségének alá fogja rendelni.

Adja az Ég, hogy javaslatunk már a fumei közgyűlés elé terjesztethessék. Rajtunk mulni nem fog. Ügyünk kedvezőtlen elintézését nyerhet bizonyos értelemben, de el nem alhatik, ezt nem engedi meg szövetségi elnökünk ügybuzgalma, ki a szövetségi ügyek felett a legnagyobb éberséggel őrködik.

Kempelen Béla,
főparancsnok.

Miképen biztosíthatók a farészek a tűz ellen?

Minden tüzoltó előtt ismeretes s tapasztalaton alapuló tény, hogy a fa azon anyag, mely legtöbb esetben az égés tárgya, részint nagy gyúlékonysága miatt, részint s főleg azért, mivel technikai konstrukcióknál, olcsóságánál fogva kedvelt s igen elterjedt építőanyag lévén úgyszólván minden civilizáltabb helyen, nagyobb mennyiségben előfordul, eltekintve a természetben is létező tehát még fel nem dolgozott élő fa anyagoktól.

A fa azon anyag, mely égése által a tüzoltónak az oltási munkálatokat nehezíti, melynek oltása, különösen

ha nagyobb mennyiségben van össze halmozva, megvetendő feladat. — Kiváltképp áll ez, ha ezen mennyiség még e mellett száraz is; azaz minden belső s külső nedvet nélkülöz. Így hogy ez sem akadályos, habár csak az első pillanatokban is, a fa meggyullad, a mint ez például a színházakban van, hol a fakonstrukciók száz és száz gáz és gyertyaláng által terjesztett melegben vannak s ott naponként szárított aszaltatnak. — S éppen ezen faszervezetek mennyiség nagy gyúlékonysága miatt, határozza meg elsősorban színházak tűzbiztonsági fokát; mennél több fa szerkezet van valamely színházban, általában épületben; annál veszélyesebb az, — mely baj csak némileg ellensúlyozható azután a kijáratok arányos száma által, hogy így legyen a közönség gyorsan s könnyű szerrel menekülhessen. A színházak faszervezetének tüztől való megóvása végett az emberiséget, annak néhány kiváló szellemi tényezője azon anyagok alkotására, készítésére, feltalálására, melyről a jelen sorokban szólandunk s melyek hivatása a meggyulladás ellen biztosítani.

Ezen anyagok összetételének elve az, hogy belső levegővel avagy tüzzel érintkezik, vegybomlás folytán anyag válik ki, s képez a fa felületén burkot, mely nem ég s így a fát az égés ellen védi. Avagy a fa felületét natik, impregnáltatik ilyen anyagokkal avagy oly szövetlemezzel, mely ezen anyagok által tűzbiztossá tétetik.

Legelterjedtebb s legfontosabb ilyen anyag a *natron*, mely tulajdonképpen nem üveg, mert kavasav mellett kavasavas földet nem tartalmaz, mint a kohászati fogalom értelmében a natron üveg: hanem csak kavasavas kalium vagy natrium keletkezik, hogy ha szódát (Na CO_3) magas hőmérsékleten kavasavval hozunk érintkezésbe; ekkor ugyanis a szódát felbomlik natron és szénsavra, ez darabokra töredek, s feloldatik, úgy hogy syrup sűrűségű oldat képződjék. Már most ezen oldatból egy tárgyra vékony réteget készíthetünk, úgy a vízüveg levegő behatása alatt felbomlik, a levegő szénsava képez a natronnal szénsavas natront, és hátrahagy a kavasavhidrát, mely azután a tárgyat külső behatás ellen megvédi s még forró vízben sem oldható; soha még hamut is hintenek rá. — Csakhogy ezen üveg túlsok natront tartalmaz, megtámadja a fát, ugyanis a kavasav kiválasztja a kavasavhidrátot s marad a natron, mely mint maró anyag, a fa nitrogén tartalmú részét megtámadja s a fa szétfoszlik. Egyszerű készítése nem nehéz: Szóda kevertetik szénnel s megolvasztatik, azután szénmokkal, (mely utóbbi tudvalevőleg kovartartalmú) a vízben kilugoztatik s syrup sűrűségbe hozatik. — A szódapoldatot lehet már most a fára ecsettel rákenni, ámbar jobb a fát a syrupba tenni, mert ekkor a fa több részeibe is hatolhat a syrup. Azonban a víz csak mechanikailag védi a fát a tüztől; a fa gyúlékonyságát csak redukálja, de nem semmisíti meg teljesen, ugyanis a fa alatta elszenesedik s ha még ezen tüzzel van téve a tűz behatásának, úgy már meggyullad, a vízüveg sokszor festékekkel is van keverve, avagy keverve, s pedig olyan festékekkel, mely maga is tüzzel meggyullad, ilyen pl. az ultramarin, ocker, égetett terra s chromoxyd, angol veres, s melyeket a natron sem olt meg.

Drágább anyag a *boronsavas magnesia* vagyis

al, mely utóbbi a fára tüvegkérget rak le, mivel tűz-
a hamurészekkel összeolvad.

Legjobb ilyen anyag, de igen drága a *wolframsavas*
m, mely nehezen ég, alatta a fa csak megfeketedik,
nem esik szét: ilyen impregnált fából készült tető
; ha le is ég, megmarad, nem hull le s mi fontosabb
z nem terjed el a szomszéd épületekre, mert nem
kezik szikra.

Egy más módszer abban áll, hogy a fát kazánokban
panoldattal hozzák érintkezésbe s miután ott egy
feküdt, egy más chlór-mészoldattal megtöltött ka-
a helyezik; itt mézszappan képződik, mely a fa
saiba hatolva, azt impregnálja.

Egy hasonló, azonban csak úgynevezett »háztiszta«
olna: »Égetett meszet oltunk sós vízben s a méz-
lefőlözött tejjel (!) hígítjuk, akkor oly mázat kapunk,
a fatárgyaknak tartósságot s eléghetetlen tulajdon-
: kölcsönöz.«

Eddig egy nagy napilapunk, mely azonnal rekomen-
is a gazdáknak faszindelyes avagy deszkából készült
eik biztosítására; hogy azonban ezen szer praktikus
ról az illető ajánló személyesen meggyőződött volna,
hallgat s mi sem hallottuk, hogy valaki vállalkozott
: ezen szer alkalmazására.

Sokkal több valószínűséggel alkalmazható azon máz
et legújabbán Kathe Deutzben talált fel s mely úgy
tik elő, hogy asbesthpor száraz porrá tört agyaggal
oldattal és vízüveggel melegítés közben jól összeke-
tik; közbe még valamely festék is adható. Ezen máz
önnyen le nem kopik, a fát korhadástól megvédi s
ag egészen eléghetlenné teszi.

Sokkal praktikusabbak azonban ezen utóbbi má-
il az úgynevezett *tűzmentes szövetek*, melyek vagy
erü len vagy kenderszövetek, valami tűzmentes ol-
ítatva, (ezek e sorban a leggyengébbek), vagy vé-
drótból készült s asbesth száakkal befönt szövetek,
k nem ritkán még méz stb. oldatokban áztatva van-
Mindezek azonban oly ismertek, s hatásuk oly egy-
; könnyen belátható, hogy azokkal itt részletesebben
kozni szükségesnek nem tartjuk. Alkalmazásuk az,
minden asbesth szöveté, mely pedig e tekintetben
repet visz, hogy a farészek vele bevonatnak, a mint
budapesti nemzeti színház tetőzetének belső részén
rató.

Azonban daczára mindezen védeszközöknek a fa
sem nyújtja azon biztonságot, (nem is oly tartós)
a vas, mely is ezen okból a fát a színházakból, épü-
ől lassan lassan teljesen ki fogja szorítani, ámbár
y körülmények közt még nem helyettesítheti a fát
tesen, s daczára hogy az úgynevezett »vas« századot
a fa is megköveteli még az építő anyagok sorában
megillető helyet.

Bercsey Szilárd.

FŐVÁROSI APRÓHIREK.

— A budapesti önkéntes egylet parancsnoksága által hirdetett
tnak határideje f. évi július hó 31-én lejárt. Tekintettel azon-
ia körülményre, hogy sok oly tagja az egyletnek, kitől a pá-
an való részvétel eleve is elvárható volt, most szabadságot
gben a fővárostól jobbra távol időzik; s tekintettel arra,
bbben az idő rövidsége miatt pályamunkáik alapos kidolgo-
el nem készülhetvén, a terminus meghosszabbítása iránt kér-

vényt nyújtottak be: nehogy esetleg épen a legilletékesebbek záras-
sanak ki a pályázatból — határozatott, miszerint a pályamunkák
benyújthatásának határideje f. évi december hó 31-ig meghosszab-
bittatik.

— Janicsék Andor, I. m. szakaszp., a budapesti önk. egyletnek
1875 óta tagja s közel 6 éven át parancsnoka, a fővárosból vidékre
tette át lakóhelyét. A tiszteletére rendezett kedélyes búcsuestélyen
több felköszöntőre adott válaszában, miközben az intézményünk és
a budapesti egylet emelte poharát, ígéretet tőn arra nézve, hogy
ügyünknek továbbra is híve marad. »Aktív bajnokként azonban —
tette hozzá — csak az esetben fogok szerepelni, ha sikerül ama
nem-magyar ajku vidék tüzoltóit, a kik közé a fővárosból költözöm,
reábirni arra, hogy a *magyar* legyen náluk is a vezényszó.« Kiván-
juk, hogy sikerüljön.

— Az elhunyt Pap Emil helyébe, a budapesti önk. egylet pénz-
tárnokává *Clair Pista*, örparancsnok, választott.

— Az athletikai klub legutóbb rendezett uszóversenyén, *Kubik*
Béla, tartalékos huszárhadnagy, a budapesti önkéntes egylet volt
tagja lett a győztes.

— A *Cziráký Béla* gr. szövetségi elnök főparancsnoksága alatt
álló *lovasberényi* önk. egylet által 1000-ik örsége emlékére f. hó 12-én
rendezendő ünnepélyen, a budapesti egyletet *Osztreczky Lajos. Hérmán*
Ödön osztályparancsnokok és *Korponay Ödön* egyleti tükár
képviseleték hivatalból kikhez *Szeczterbovszki Sándor* és *Szily Kálmán*
szakaszparancsnokok, továbbá *Walser Ferencz*, szivattyumester,
Weisse Arthur csövezető, *Gorecky Zsigm.* és *Pásztory Sándor* má-
szójelöltek csatlakoztak. — A szövetség képviselőjében pedig *Kempe-*
len Béla, közp. vál. tag. mint jelenlegi szöv. alelnök-helyettes rán-
dul le, magával vivén öt városi tüzoltót. Magáról az ünnepélyről
legközelebb.

— A népszínház vasfüggönyének makrancossága miatt egy
előadás alkalmával, az utolsó felvonást nem lehetett eljátszani. E
kellemetlenség oka gyanánt az hírlett, hogy a vasfüggöny aczél-
sodronya elszakadt; hanem ez a hír odaredukálendő, miszerint a
függöny felvonásával megbízott munkás, ügyetlenségből nem előre,
hanem visszafelé csavarta a függöny forgantyuját, minek követke-
zésében a pótsodrony kijött a tartókapocsból. Miután pedig szakértő
gépész nem volt jelen, nehogy esetleg valami baj történjék, a füg-
gönyt az este többé nem huzatták fel.

— *Kőczirkuszt* akarnak építeni Budapesten. *Herczog Henrik*, lo-
vartárs. igazg. tervezi az egyiket, ki *Luitpold*, bajor herczeg tiszteletb.
lovászmestere. Megbizottja a körut egy nagyobb telkén jelölt ki he-
lyet, melyen a czirkust a párizsi »Eden« színház mintájára építenék.
Ha engedélyt kap és az építés iránt egy építő czéggel megegyez;
akkor e czirkusz — mint mondják — 1885-re elkészülne. — Alig,
hogy e tervről *Renz Ernő* értesült, ő is folyamodott a főváros ta-
nácsához, egy állandó, kőből építendő műlovarda építhetése végett
valamelyik városi teleknek az átengedéseért. Tűzbiztosság szempont-
jából csak örvendetesen vehetjük tudomásul e versengést.

V I D É K.

Jelen számunk e rovatának mellékleteként ve-
szik olvasóink *József* főherczeg, alcsuthi főparancs-
nok, »*gyakorló szabályzatát*«. Eredetileg e szabály-
zat lapunkban jelent volna meg; hanem az a körül-
mény, hogy az ábrákkal illusztráltan való megjelenést
a »Tüzoltó Közlöny« ez idő szerinti budgetje nem
birja meg és mivel kiszabott terünk azt involválta
volna, hogy a szabályzat közlése nagyon sokára el-
huzódjék: ez okokból egyenesen külön mellékletként
kész füzetben kapják azt a t. bajtársak. Az utóbbi
módozat lehetővé tevén a füzetnek egyenesen a
könyvtárba való elhelyezhetését; azt hisszük, hogy az
eredeti tervtől való eltérést és fenséges munkatár-
sunk kiváló szívességét, velünk együtt, csak köszö-
nettel fogják fogadni a szövetségi tagegyletek s az
olvasó bajtársak.

A révkomáromi önkéntes egylet.

Sándor Miklós közp. választmányi tag és komáromi főparancsnoktól.

(Folyt. és vége köv.)

Egy másik baj azon előbbi téves intézkedésben rejlett: hogy az egylet kebelében háromféle pénztár is létezett, melynek ellenőrzése a parancsnokság által, felette nehéz s csaknem lehetetlen volt; tévedések, zavarok s mindenféle gyanúsításokra adván okot és ürügyet, további fentartásuk több kárral mint haszonnal járt volna, s annyival inkább nem volt czél szerű, és szükséges, mert rendeltetésük mindazon egy czélra, t. i. az önkéntes tűzoltóság fentartására volt irányozva. Indítványára tehát ugy a századgyűlés mint az egylet közgyűlése elhatározta hogy a »Század pénztár« »Zenekar pénztár« eltöröltetvén, az egyleti pénztárba olvasztatnak, s jövőre ugy a bevételek valamint a kiadások, kivétel és tekintet nélkül azok minőségére, egy és ugyanazon pénztár t. i. az egyleti pénztárban kezeltesse. Ugyan azért határozottá lett az is, hogy a zenekar ezentul »egyletinek« tekintendő.

Nagy hiányként mutatkozott továbbá, hogy az egyletnek szerelvényei, eszközei szóval ingóságai, értéke, vagyona mindeddig rendszeresen leltározva, megbecsülve nem volt s így tudni nem lehetett, hogy az egyletnek vagyona miből áll, mily értéket képvisel. Intézkedett tehát a parancsnokság hogy a leltározás bizottság által eszközöltessék. A leltározás megtörtént, az egylet minden vagyona összeírattott, az ingóságok megbecsültek, miből kitudt hogy az egylet vagyona ingóságokban 9853 frt 10 kr, készpénzben 1300 frt 74 kr. összesen 11,243 frt 84 krt képviselt az 1880-ik év végén.

Ezen intézkedések nagy mértékben emelték ugy a század buzgalmát, mint a pártoló közönség illetve egylet bizalmát, s a tűzoltósági intézmény megerősödésére, tovább-fejlődésére. tagaihatárolt nagy befolyással voltak: ezt igazolja azon körülmény, hogy a pártoló tagok száma ez évben 167-ről 320-ra szaporodott. S így az egylet ez évben tetemes beruházással, s a városi hatóságoktól kapott költségekkel, és pedig a közszelvtől, hogy a városi hatóságoktól neveljen, tűzoltás közben megsérült vagy munkaképtelenné vált szegény tűzoltók segélyezésére.

Amily kedvező volt általában az egylet ez évi helyzete, ép oly élénk, mozgalmas és dicséretes volt a század működése is. A század ez évben ismét elérte eddig legnagyobb létszámát; 145-re szaporodott, rendben, szorgalomban, fegyelomban kifogástalan, a bajtársi egyetértésben dicséretes előmenetelt tanusított, s szakavatott működésének, kitartásának, bátorságának s jóakarátának kifogástalan bizonyosságait adta. Az 1880-ik évi működését illetőleg dicsékvés nélkül el lehet mondani, hogy hivatásának nemcsak megfelelt, de hogy a tűzoltósági intézmény kívánalmainak színvonalára is emelkedett. Mert ez évben Komárom városát az elemi csapások olyan mértékben fenyegették, hogy az a város történetében még nehezen fordult elő. — Az év elején u. i. mindjárt nagymérvű árvíz ostromolta a város védőtöltéseit, kétségbe esés szállta meg az egész város lakosságát, kiknek élete már csak hajszálon függött: férfiakra volt szükség, kiknek karja erős, szive bátor megküzdeni a veszélylyel. Megjelentek a tűzoltók önként, felhívás nélkül és 7 nap, 7 éjjelen keresztül által örszoigálatban, emberi erőt meghaladó kitartással dolgoztak a védőtöltéseken, hogy polgártársaik vagyont, életét megvédjék. Majd csoportokra oszolva gyenge csolnakokon, saját életük kockáztatásával, mentek a víz alá merült községek segítségére, nyomoruk enyhítésére. Az önkéntes tűzoltó század férfias erejét, bátorságát, sem az álmatlanság, sem a hideg, sem az éhség, sem az életveszély nem bírta lankasztani; kitartott mindvégig, úgy mint az egy tűzoltóhoz illik. Sajnos, hogy míg egyesek érdemen felül részesítettek elismerésben, a komáromi tűzoltók e tekintetben még figyelemre se lettek méltatva. E mellett az 1880-ik évben Komárom városában a tüzesetek oly ijesztő mérvben elharapodtak, hogy a lakosság fölve hajtá fejét az éji nyugalomra: az év folyamán összesen 37 veszélyes tűz eset fordult elő. A tűzoltóságnak mindegyiket sikerült kellő gyorsasággal elfojtani, eloltani vagy lokalizálni s a várost nagyobb szerencsétlenségtől megmengetni, holott a tüzeseteknek legalább $\frac{1}{3}$ része erősebb szél alkalmával támadt. E mellett a század ez évben 18 gyakorlat 274 éjjeli árszoigálatot a század gyűlést 10 tiszti és fővelmi tölést 3 dísz-

ket Ő felsége koronás királyunk 50-dik születésnapjára ünnepelel sivat Tisza Kálmán miniszterelnök urnak, mint a dunántúli h. h. egyház kerület főgondnokának Komáromba ünnepélyesen letulása; harmadikat a herkályi honvéd emlékünnepelel alkalmán. A második helyen említett tisztelgés alkalmából a század e okmányt nyert a duhántuli h. h. ref. egyházkerület közgyűléstől.

Vége ez évben lévén a magyar országos tűzoltó szövetség Pozsonyban tartott közgyűlést, ezen az egyletet Sándor Miklós parancsnok, Merkl Alajos segédtsizt, Kementzky József é János o. parancsnokok mint kiküldöttek, s ezentul még 8 vállalkozó-bajtárs, képviselték s ott az egylet hasznára forogatos gazdag tapasztalatokat szereztek s tapasztalataikat a század kegyvénnyel is iparkodtak.

1881. évben az események — talán a véletlen szerepepihenőt engedtek a komáromi tűzoltóságnak, amennyiben mi csak 7 tűzriadó hívta tevékenységre a századot. A tiszti karból Kálmán jegyző és Nagy János o. p. az egylet őszintetára kilépett; a zenekarmesteri állás pedig létesítettvén a Kossovits József karmesterrel egészített ki. Nagy János Kementzky József-re ruháztattak.

Büki György tisztelbeli zenekarmesterré választatott. Ilyen szives közreműködését tényleg szorgalommal tanusítja.

Ez évben az egylet csendes, de biztos lépésekkel közeledett a célja felé, alapszabályait és a század szolgálati szalályait a megújított és fejlődöttebb egyleti élet kívánalmainak megfelelőleg uújította, tűzoltó szereit rendezte, javította s kézi szerkocsiját egy cdiszes lófogatat kocsival cserélte ki, melyről érdemes feljegy hogy az bár helybeli iparos által a parancsnokság terve 250 frtért készített, a gyárilag készített hasonminőségű 600 frt kocsikkal bátran versenyre állítható. Ezzel kapcsolatban az istálló is felszereltetett. hova a tettes városi hatóság, a parancsnokság kérelme folytán, azonnal szíveskedett egy pár lovat teljesen a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtani, miáltal az önkéntes tűzoltók megmentve lettek azon kellemetlen, egészségre ártó munkától, melynek tűzoltó-szereiket maguk czipeljük a vész helyére, miközben a technikai munkára gyakran képtelennékké tetteket.

Továbbá megemlítendőnek vélem, hogy a működő század ez évben elfogadván az országos tűzoltó szövetségnek a pozsonyi közgyűlésen hozott határozatát: az egységes illetve országos tűzoltó jelzést szinte behozta s a század egyenruháját e tekintetben megújította. A zenekarnak az egylet költségén új egyenruhát készített, azt a szertárban e célra készített ruhatárba helyezte, s oly módon hozott, hogy azokat a zenekar tagjai csupán hivatalos munkájuknál vehetik igénybe.

Kötelességemnek tartom még hálásan említeni meg, hogy ez évben a tűzoltó századnak főtisztelendő Vértési Leander rendőrtanár ur egy igen szép, rendes használatra alkalmas ajándozott, mi által új életre ébreszté a századnak azon régebbi óhaját, hogy zászló avatási ünnepséget rendezzen. s azon részesíté a tűzoltókat, hogy az év díszünnepjeit már az év elején alatt tehették meg.

A magyar észak-keleti önk. tűzoltóegyletek kerületi szövetségének alapszabálytervezete.

Összeállította: Jurok Károly, a szatmár-németi városi parancsnok.

1. §. Czim.

A magyar észak-keleti tűzoltóegyletek kerületi szövetségének

2. §. Székelység.

Szatmár-németi város, mint a szövetség területének tiszti és közlekedési központja.

3. §. Feladat.

Az önkéntes tűzoltóságnak a) közös és egységes felelőssége

4. §. Előzetes.

a) Buzdítás az ö. t. egyletek alapítására, b) egységes felelőssége az ö. t. szövetségi egyleteknek. c) behozatala egységes szertár egyenruháknak, felszereléseknek és rangjelzéseknek;

es 6. t. egyleteknek; e) behozatala egységes tűzjeleknek, te-
be véve a helyi viszonyokat, a legujabb műszaki segédesszközök
ználásával; f) meghatározása azon czélszerű módokatoknak,
k áltél az egyik egylet a másiknak segédkezést nyújthat, tekin-
az egyes szövetségi egyleteknek rendelkezése alatt álló felsze-
yekre; g) czélszerű és helyes keresztülvitele és pontos meg-
a a fenálló tűzrendőri szabályzatoknak és azoknak, hol még
olmának, behozatala; h) behozatala az egységes tűzoltó rend-
yoknak; i) közös gyakorlatok tartása; k) az időnkinti kerületi
ségi közgyűlések megtartása; l) egy folytonosan működő ke-
szövetségi választmány felállítás; m) pontos és egyszerű tűz-
tatisztika vezetése; n) az országos 6. t. szövetséggel való ösz-
tetésnek czélszerű egyszerűsítése; o) egy szövetségi segélyalap
ése s gyarapítása; p) hozzájárulás a kerületi szövetség költségei
éséhez.

5. §. Tagok.

A kerületi szövetségbe belépni joga van, minden a megállapi-
erületben létező és majdan megalakuló egyleteknek; a belépés
zes parancsnoksági tagok többsége által hozott határozat nyo-
örténik, mely határozatról szerkesztett jegyzőkönyv a kerületi
tmánnyal közlendő azon megemlésttel, hogy a belépő a ke-
szöv. alapszabályokat ismeri és azokat pontosan megtartani
kötelezi.

6. §. Kerületi szövetség választmánya.

A kerületi szövetség választmánya az összes, szövetséghez
6. t. egyletek által szótöbbséggel három évi tartamra válasz-
és áll hét rendes és három póttagból. Három év lefolyása után
sztmány ujonnan választandó; a volt tagok újból megválaszt-
A kerületi választmányi tagok maguk közül választanak egy
öt és alelnököt, és a választmány akkor határozatképes, ha
bb öt tag jelen van.

A választmány czimere:

»A magyar észak-keleti önkéntes tűzoltóegylet szövetségének
tmánya.« A beadványok mindig az illető elnökhöz czimzendők.
ökök köteles minden egy-két hónapban a kerületi választmányi
t összehívni. A halasztást nem szenvedő ügyeket az elnök maga
al elintézi és köteles erről a legközelebbi választmányi gyű-
jelentést tenni.

7. §. A kerületi választmány hatásköre.

a) A kerületi szövetséget kifelé képviselni, és folyó ügyeket
zni; b) keresztülvitele az országos és kerületi szövetség köz-
ei által hozott határozatoknak; c) összehívása a kerületi szö-
közgyűléseinek és ezek napirendének megállapítása; d) az
os szöv. választmányival való összeköttetés és levelezés; e)
lése az egyes egyletek által az országos és kerületi szövetség
e fizetni köteles összegeknek; f) a közös gyakorlatok helyének
árnapjának megállapítása és kihirdetése, mely alkalommal a
rgyűlések is megtartandók; g) a tűzoltó statisztikának veze-
h) beszerzett, új, igazított, vagy átalakított gépeket és felszere-
t köteles beható vizsgálat alá venni és a vizsgálatról jegyző-
i véleményét kiadni; i) kiegyenlíti a kerületi szövetséghez tar-
egyletek közt fenforgó vitás ügyeket; k) végre foglalkozik
n a kerülethez tartozó egyleteket érintő tűzoltási ügyekkel.

8. §. Kerületi szövetségi közgyűlés

sen minden évben egyszer tartatuk, és pedig az utolsó rendes
ülés által kijelölt helyen. A helyi költségek a gyűlést illetőleg
beli 6. t. egyletet terhelik. Igen sürgős esetekben *jogdban van*
sztmánynak rendkívüli kerületi szövetségi gyűlést összehívni és
s azt megtartani, ha a fele a szövetséghez tartozó 6. t. egylet-
öveteli. Ilyen esetekben a rendkívüli közgyűlés a választmány
helyén tartandó meg. A kerületi közgyűlésen a kerületi szövet-
választmányi elnöke vagy alelnöke elnököl. A közgyűlés veze-
vágy a választmányi elnök ohajtásához képest lehet egy külön
t is választani. A kerületi közgyűlés határozatképes, ha annyi
n jelen, a hány egylet a szövetséghez tartozik. A szövetséghez
6. t. egylet, mely a közgyűlésen magát akármely oknál fogva
képviseltette, köteles az ott hozott határozatnak magát feltét-
alávetni. A szövetségi közgyűlési tárgyak idejekorán közhírré
ök és az illető egyletekkel közlendők.

9. §. Képviselők illetőleg követek.

Minden szövetségi közgyűléshez választhat minden 6. t. egylet
yületben szokásos rend szerint két tagot, kiket a szokásos jegy-
yi kivonattal ellát és ezek kötelesek magokat a közgyűlés

előtt igazolni. A kerületi közgyűlésen a választmányi tagok szintén
szavazati joggal bírnak megbízásuk idejére. Azon egyletek, melyek a
választmányban képviselve vannak, kötelesek ezenkívül az előirt két
követet megválasztani. Egy egyletről a másik egyletre a küldöttsé-
get átruházni nem lehet.

10. §. A kerületi szövetségi közgyűlés hatásköre.

a) Tárgyalás alá vagy tudomásul veszi a szövetségi választmány
beszámoló jelentését, a szövetségi költségekről megadja a felment-
vényt; b) meghatározza a kerületi szövetségi költségeloirányzatot a
következő évre; c) határoz a kerületi szövetségi választmány vagy
az egyes egyletek által tett és a napirenden lévő indítványok felett;
d) meghatározza a legközelebbi közgyűlés helyét, napját és óráját;
e) választja a kerületi szövetség választmányi tagjait három évre;
f) a meglévő alapszabályokat három negyed szótöbbséggel megvál-
toztatja vagy módosíthatja; g) kizárhat egyes egyleteket a szövet-
ségből; h) határoz a szövetségi választmány határozatai ellen be-
adott panaszok, illetve felfolyamodások felett; i) háromnegyed szó-
többséggel határoz a szövetség feloszlása felett.

11. §. Indítványok.

Azon indítványok, melyeket egyes 6. t. egyletek a kerületi szö-
vetségi közgyűlésben napirendre hozatni ohajtanak, a közgyűlés
megtartása előtt 14 napra a választmányhoz beadandók, ellenkező
esetben a később beérkezettek a következő közgyűlésben vétetnek
tárgyalás alá. A kerületi szövetség feloszlására vonatkozó indítvány
a közgyűlés határidejét megelőzőleg egy hónappal teendő, illetőleg a
választmányhoz beadandó. Oly indítványok felett, melyek a közgyű-
lés tartama alatt vétetnek a választmány határoz, vajjon az ügy fon-
tossága vagy sürgős volta miatt azonnal tárgyalandók-e? vagy a kö-
vetkező közgyűléshez utasítandók.

12. §. Kilépés.

Az önkéntes kilépés a kerületi szövetségből, az illető 6. t. egy-
let által írásban, a kerületi szövetség választmányához bejelentendő.

13. §. Kizárás.

A szövetséghez tartozó 6. t. egyletek, melyek a fennálló alap-
szabályoknak, vagy a szövetségi közgyűlési határozatoknak nem en-
gedelmeskednek, a közgyűlés által a választmány indítványa folytán
a szövetségből kizáratnak.

14. §. Surlódások.

A kerületi szövetséghez tartozó egyletek között netán felme-
rülő surlódások felett a szövetségi választmány határoz, mely hatá-
rozat ellen, minden egyéb jogorvoslás kizárásával, a kerületi szö-
vetségi közgyűléshez lehet folyamodni.

15. §. Hirdetések.

A közgyűlési és választmányi határozatokról jegyzőkönyvek
vezetendők és az egyleteknek kivonatokban megküldendők, illetve
közhírré teendőek. Az illető közgyűlésekben felvett jegyzőkönyvek
az elnök és egy követ által, a szövetségi választmány ülésében fel-
vett jegyzőkönyvek pedig az elnök s egy választmányi tag által hi-
telesítendők. Más hirdetéseknel elég, ha azt az elnök a választmány
nevében aláírja.

16. §. A szövetség feloszlása.

A kerületi szövetség, feloszlása felett, csak akkor határozhat,
ha ez irányban az indítvány legalább négy héttel a rendes évi vagy
rendkívüli közgyűlés előtt a választmányhoz beérkezett, és a közgyű-
lés háromnegyed része a feloszlásra szavaz.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

— A Liptó-Szent-Miklóson megjelenő »Tátravidéki Híradó« an-
nak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy az elhamvasztott három
község nagyszámu lakossága, a szomorú tapasztalatokon okulva, s
minden alaptalan nemzetiségi balvélekedést kerülve, belátandja azt,
hogy egy magyar nyelven begyakorlandó s vezénylendő tűzoltó-
egyesületre elodázhatlan szükség van s óva inti a tót vezényszóhoz
görcsösen ragaszkodó kisebbséget, hogy a jövő nemzedékkel szem-
ben súlyos felelősséget vállaland, ha jogosulatlan nemzetiségi tulbuz-
góságból továbbra is követelni fogja azt, hogy a *létesítendő* egyesü-
let a megye székvárosában s a hazafias értelmiség gyűlhelyén tót
nyelven vezényeltessék. »Ha másként nem lehetséges — így szól a
cikkk vége — hatósági kényszerrel kell egy magyar vezényszavu
egyesületet alakítanunk!«

— A nagyszombati önk. tűzoltóegylet *Simor* hercegprímás ö eminentiaját, tiszteletbeli tagjává választotta. Az erről szóló díszokmányt *Pantocsek* Rezső, orsz. képviselő és ugyanottani tűzoltó főparancsnok vezetése alatt, egy küldöttség a napokban nyújtotta át.

KÜLFÖLD.

Egy mintaszínház.

Mult számunk külföldi rovatában említettük, hogy a berlini egészségügy és mentésügyi kiállításon a négyezer márkás első díjat *Schmidt és Nickelmann*, hamburgi építésszek tervének ítelték oda. Teljesen e terv sem felelt meg ugyan az igényeknek s csak mint relative legjobb jutalmaztatott; lapunk olvasóit azonban így is érdekelhetvén az első díjjal kitüntetett tervezet mintája, ismertetni kívánjuk azt részletesen, már csak azért is, hogy a bajtársaknak bármelyike is összehasonlítást tehessen e színpadi tervezet és ama másik közt, melyet ápril 15-iki számunkban ismertettünk, megjegyezvén, hogy operaházunk is a szerint épül.

A tervezők nem, mint eddig szokásos, egy zárt egészszel, hanem könnyű csoportokra oszló dispoziciók által akarják elérni, hogy 1. a nézőteret lehetőleg elválasszák a színpadtól, 2. könnyű és gyors eligazodás létesüljön a közönség számára; 3. tűzveszély esetén annak lokalizálása céljából meg legyen adva a lehetőség, a tüzet egyszerűen négy oldalról megtámadni; 4. a nézőteret, a lépcsőházakat és a színpad legtöbb helyiségét kívülről lehessen megvilágítani; 5. a nézőtér, s a színpad a szükségtelen helyiségektől ment legyen.

Az egész mintaszínház központját a külsőleg karnalaku nézőtér képezi. E körül van elől a főcsarnok és a foyer, két oldalt három próbaterem, az igazgatósági iroda stb. és a színpad mögött négy oldalt szabadon, nyílt udvaroktól körülvéve van a nézőtér. A színpad úgy van elrendezve, hogy csak a legszükségesebb helyiségek vannak közvetlen közelében. Oldalvást van két egy-egy folyosó által teljesen elkülönített épület, melyekben az öltözők, ruhatárak és szabóműhely vannak elhelyezve. Ehhez csatlakozik hátulról a hátsó színpad, mely fölött a festőterem van. Az utóbbi épület mellett, ettől kis udvarok által elválasztva, vannak a raktárak.

A főbejárat a hosszúsági tengelyre esik és egyenesen a csarnokhoz vezet, melyben az esteli pénztárak vannak elhelyezve. Ez a csarnok, mely az érkező közönség zömének szolgál, kényelmes összeköttetésben áll a nézőtér két oldalán lévő mellékcsarnokokkal. Az első a földszíntnek, az első és második emeletnek, az utóbbi a karzatnak szolgál. A nézőtérnek sugárszerűen három oldalról kiindulva van a háromkaru lépcső a közönség számára. A lépcsők, melyek emelkedése 1630 centiméter, teljesen tömörek. A főcsarnokba nyíló lépcső a negyedik karzatra is fölvezet, hogy veszedelem esetén könnyítse a közönség menekülését. Minden emeletről a nyílt loggiából szükség-lépcső vezet a közönséget a belső udvarba és a bejáratokon át a szabadba.

Az udvarokban felállított négy óriási kandelaber, magas árbócok alakjában, minden emelet irányában négy lámpással, *külről* világítja meg az összes folyosókat és a lépcsőházakat.

említendő, hogy az első és hátsó színpadot egy lebható, vízzel megtöltött fal által el lehet választani, és az első színpad két vasfüggöny által zárható el a tértől. A belső, könnyebb vasfüggönnyt minden fel után lebocsátják, a külső, nehezet, csak tűzveszély e A két függöny között, nehogy tűz esetén izzókká nek, vízcsapok vannak. A két függöny teljesen füg egymástól, és a színpad alatti tüzmentes helyen a b sági felügyelő igazgatja. Ez a helyiség közvetlen öss tetésben áll a tűzoltósággal és minden oldalán eg egyenesen a szabadba vezet.

— **Varsónak** leégett a nyári színháza is. A t épület jobb szárnyán ütött ki, a hol a szomszédos tauratio pinczéreinek a lakása volt. Mire észrevették a az egész jobb szárny lángba borultan állt. A tűzoltósá a lokalizálásra szoritkozhatott, a mi sikerült is, r színház-épülettel egészen összeépített szomszédos h megmentette. A baleset oka, mint a hivalos vizsgál derítette, személyes bosszu.

— **A villamos világítást**, a külföldi biztosító társulatok, szik, nem tartják egészen veszélytelennek. Legalább erre mut körülmény, hogy a villamos világítás rohamos terjedése az i peken, nagyobb üzletekben és egyeseknél, a biztosító inte reformok életbeléptetésére indította, melyek szerint a villam gítással bíró helyiségek számára külön biztosítási feltételek tettak meg.

— **A stuttgarti Magirus C. D.** az eddig használatban l gárcsővek hátrányain az által vél segíteni, ha azokat vul gummicsovel helyettesítjük. Magirus már készített is ilyen su veket, melyeknek csupán a szájnnyílásuk van rézlemezrel kibé előnyeiket a következőkben sorolja fel: 1-ször. A sugárcső kézzel is kezelhetni, a mi a csővezetőre kétségkívül nagy kö ség. 2-szor. Maga a sugárcső is hajlítható. a nélkül, hogy e sugár erősségére káros befolyással volna. (?) 3-szor. A vul gummból készült sugárcső egy ötöddel kevesebb súlyu a fémhöz készülténél. 4-szer. Hideg időben is sokáig kézben le tani, mert a kéz nem fázik úgy meg rajta. Végre 5-ször soha sem szivárog ki a víz, mely baj a nálunk használt su veknél gyakran van hátrányára a csővezetőnek.

— **Gross-Ottokon** épen akkor ütött ki tűz, midőn Ő fe kirdly, stájerországi körutja alkalmával, a várossal szembe adelsbergi barlangot meglátogatta. Az udinei illetőségű gyu sikerült a rendőrségnek elfogni. — **A bécsi Extrablatt** egy régi száma *Dietl Károly*, gyakorló-mester arcképét hozta éves szolgálati ideje alatt, 50 önkéntes egylet tűzoltóit, 2316 tanított meg a tűzoltószerek kezelésére. Tanítványai f hó liesingi sörházban, ovatiót készülnek a tiszteletére rendezni. **Lazzaro** kis szigete a lagunák egyik legnagyobb ékessége. Eg mondja: »Az isten elszakított az égtől egy gyöngyöt, mel széttörött. A legnagyobb darab alkotta Velenczét, a hulladé geteket. A gyöngy hulladékaiknak San-Lazarro egyik legfényes Ezen a szép szigeten a mult hóban nagy tűz támadt, a hires kolostor padlása kigyulladt. Zugtak a kis sziget harangjai. *Gazetta di Venezia* — s a Riva-degli Shiavoniról a nép nézte a szomorú látványt. A szerencsétlenség híre Velencz terjedvén, a helyszínére siettek a tűzoltók ugy Velenczét San-Servolo és Lidoból. Mindnyáján a muzeumot, és kült gazdag könyvtárt igyekeztek megmenteni, melyben becses, nél régiebb kódexek vannak, a melyek mint történeti, művé tudományos tekintetben egyaránt fontos iratok. messze visz zák S.-Lazzaro világhírű nevét. Kiválóan becses a poliglott egyike a leghiresebbnek a világon, mely a civilizáció terje szolgál keleten Arméniában. Szerencsére a gyorsaság és kivál ség mellett, melylyel a mentő munkálatok történtek, siker szélyt korlátozni és megmenteni a tudománynak annyi kinc hogy a tűz lényegileg nem romboit egyebet, mint a szerző növendékek lakásának egy részét, melyben valami 23 szoba

Az alcsuthi ünnepély.

A József főherczeg által alapított s teljesen felszerelt önkéntes tűzoltószakasz július hó 28-án ünnepelte fennállásának egy éves fordulóját. Hogy miként alakult ugyan működött a letűnt év alatt az alcsuthi tűzoltóság, apunk legelőkelőbb helyén a Főherczeg ő fensége elbeszélése nyomán olvashatják olvasóink, kik a számon minden nagyobb akciójáról hiven értesülve vannak, azért nem is kívánunk hosszabb bevezetéssel élni, hanem átadjuk a szót fenséges munkatársunknak, ki a közzé tudósítást kegyeskedett hozzánk beküldeni.

Alcsuth, 1883. július 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tegnap ünnepeltük egy éves fennállásunk évfordulóját, melyen *székesfehérvári, bicskei, lovasberényi és váci* bajtársaink nagyobb küldöttséggel voltak

Reggel $\frac{1}{2}$ 8-tól 9-ig, az *acsai*, most alakult önkéntes egyesület zenéje kíséretében, a kertben vezettettem le őket. Az üvegház stb. megtekintése után 9-kor a templomban isteni-tisztelet volt. A programmal kezdett volna; ez azonban a szakadó eső miatt elmaradt.

Egy órákor kivonulás történt máriavölgyi pusztára, holott az erdőben bajtársas ebéd tartatott; ezután 4 óra felé pedig a diszgyakorlat vette kezdetét.

A támadás tárgyát a tehénistálló képezte, azonos módon, hogy a rendelkezésre álló három dugóval a tetőnek megmászásához, rövidségük miatt kellett felmenni; és hogy egy a padláson szorult egyén, ki a menekülésnek már minden útját el van zárva, a tűzoltó helyzetében, — a lángok rapid tovaterjedése és a kiállhatatlan hőség miatt — nem várhatja meg a rövidnek bizonyuló létrák feltámasztását. Ezért minden esetben tehát az ugró-ponyvának a segítségével kell megemlíteni.

A diszgyakorlatban az összetett alcsuthi és acsai önkéntes tűzoltók és egy raj pusztai tűzoltó vett részt — egy falusi fecskendővel, egy vízszállítóval és szerkocsival.

A gyakorlat után a szabadban táncz volt, melynek után újra zápor támadt, először az istálló termében, majd a mellékszobában; később pedig (este 9-től reggelig) az alcsuthi szállodában folytattatott.

József fhg.

alcsuthi főparancsnok.

A máriavölgyi kis erdőben történetekről — más forrásból — még a következőket közölhetjük:

Az erdő parkja számos nemzeti lobogóval volt felülvezetve, a bejáratnál diadalkapu volt felállítva, hol díször-

ség várta József főherczegét és családját. Két órákor érkezett meg a főherczeg, mire a kürtösök diszjelet fújtak, a tűzoltók tisztelegtek, a zenekar pedig a Rákóczy-indulót játszotta. Erre kezdetét vette a társasébredés, melyen a főherczeg is részt vett. József főherczegre és családjára számos toasztokat mondottak, így Pospischil váci kath. plebános, Szeidl székesfehérvári, Beke csákvári tűzoltóparancsnok, Mészöly alcsuthi ref. lelkész. E felköszöntőkre József fhg Magyarország összes tűzoltóira emelve poharát, következőképen válaszolt:

Kárpátoktól Adriáig el van már terjedve a nemes és üdvös tűzoltó-intézmény. Olyan férfiaknak az érdeme ez, kiknek keblét kedves hazánk javát előmozdítani óhajtó érzelmek és a felebaráti szeretetet dobogtatják. Szerencsésnek vallom magamat, hogy az ő példájokat én is követhetem és büszkeségemet képezi, hogy a mi vidékünkön is örvendetes számban keletkeznek, a miénkkel azonos célú egyesületek. A míg élek én e szép hivatású intézménytől meg nem válok; anyagilag s szellemileg pedig pártfogolandó azt. Éltetem az ünnepélyünkre megjelent összes tűzoltókat s velök együtt a többi, jelen nem levő, magyar bajtársakat!

Három órákor megérkezett Klotild főherczegnő is, Józsi és Laczi főherczegekkel, kik mindketten tűzoltóruhában voltak s kiket József főherczeg mint »ujonczait« mutatott be a felállított tűzoltócsapatnak, mire az összes jelenlévők háromszoros lelkes éljenbe törtek ki. Ebéd után a főherczeg személyes vezénylete alatt diszgyakorlat tartatott. A felszerelés 6 percz alatt megtörtént. Két fecskendőt használtak, melyeket kitűnően kezeltek. Különösen sikerült a mentőponyva alkalmazása.

A váci nagy nap.

Czirák Béla gr., szövetségi elnök ur első körutja alkalmával, a fővárosból kiindulva, legelőször Vácra állapodott meg. Itteni észleleteiről a hivatalos jelentés fog szólni; mi csak az ott-tartózkodás lefolyásáról kívánunk röviden megemlíteni.

Budapestről Vácra a fővárosi önk. egyesület részéről, *Hérmán Ödön*, osztályparancsnok; *Janicsek Andor* és *Sztyerbowskí Sándor*, szakaszparancsnokok, továbbá *Korponay Ödön* egyleti titkár és lapunk főszerkesztője kísérték el ő méltóságát. A váci állomásnál *Meigner* osztálypar. *Vesler* mászóp. és *Hafner* örpar. urakból álló küldöttség élén *Krenedits* Ferencz főparancsnok fogadta az elnök urat és kíséretét. Az indóházból a püspök diszhintáján és magánfogatokon először is az őrtenyára hajtottak, hol a kimeszelt helyiségek és a kényelmesen s csinnal berendezett örszoba asztalán heverő, nagyon is tiszta »Tűzoltó Közlöny« és még tisztább, mert egészen új, örségi napló, a legkülönösebb gondolatokat ébresztették az emberben. S hogy ez az önkénytelenül felébredt gyanu, nem volt alaptalan; azt beokolni látszott a *Varázsejű* Gusztáv jeles szerkesztése mellett megjelent »Váci Közlöny«-nek, azzapi száma, mely vezércikkében a következőket mondta el:

»... A váci önk. egyesület páratlan felszereléssel dicsekedhetik, mert a város nagy pártolásban részesíti az egyesületet; és a közönség is szívesen hozta meg áldozatait, miután a nemes intézmény magasra eszméjét felfogta s méltányolni tudja azt az önfeláldozó gyakran életveszéllyel járó munkálkodást, melyet a tűzoltó önként, a nélkül hogy valakitől azért jutalomra várna, embertársainak vagyona és élete megmentése körül kifejt. — Hanem mit kell e mellett látnunk? Azt, hogy az a minden oldalról olyan szépen támogatott egyesület, ma 10 évi fennállása után is, még mindég csak az átalakulás a szervezkedés stádiumában van.« Es azért aztán mondva ennél még nagyobb dolgokat is, végül sürgősen követeli az évek óta elnapolt közgyűlésnek mielőbbi megtartását. Amit sokáig nem tudtunk megérteni, annak íme itt a magyarázata. Azért hallgatott oly következetesen az a váci egyesület, dacára annak, hogy hozzánk legközelebb fekszik, mert az utolsó időben közgyűlése sem volt, melyre pedig saját alapszabályai is kötelezik.

Hanem amennyire nem helyeselhetjük a parancsnokság ez eljárását, époly mértékben dicsérőleg kell megemlékeznünk, a gyakorlatjukról. Megjegyezzük azonban, hogy nem a lábgyakorlatokat értjük, hanem a szakgyakorlatokat, melyről — nehogy a hivatalos véleménynek elébe vágjunk — röviden csak annyit mondunk, hogy azzal a benyomással hagytuk oda a »veresház« udvarát, mint a szergyakorlat és a támadás színhelyét, miszerint ez a váci egylet, akár milyen viszonyok uralkodnak is belső életében, azon tagjaival, a kik a gyakorlaton résztvettek, vész idején a legkitünőbbben meg tudja állani a helyét.

Gyakorlat után a »Curia« kerti helyiségében Cziráky Béla gr. tiszteletére banquette volt, melyen, hogy mily osztályai vettek részt a lakosság azon részének, mely nem tűzoltó, álljanak itt a következők nevei. Jelen voltak:

Wirtler Bertalan, címzetes püspök. Neszveda István örkánok, Csávolszky, pápai praelatus és püspöki titkár; továbbá Sibrik Antal, honvédezdés, Palkovits, honvédőrnagy, Götlmann, a csendőrség parancsnoka; azután Réthy Ignác, polgárm., dr. Csányi János és Korpás Márton, városi tanácsnokok. dr. Freysinger Lajos, kir. közjegyző, Torday József, aljárásbíró, Czobel Ignác, segédszolgabíró, Vargha János, fegyházigazgató, Fölsinger József, az iparbank igazgatója, Varázséji Gusztáv, a »Váci Közlöny« szerk. stb. stb.

A lakoma folyamán az első toasztott *Czirákgy gr.* mondotta, éltetvén a legelső magyar embert, a *kardlyt*. Utána *Follmann A. szv.* alelnök, emelte poharát *József főherczegre* »ki nemcsak a védnöki tisztet gyakorolja; de tényleg is bajnoka a humanizmusnak.« Majd *Neszveda J.* örkánok a »Czirákgy család minden egyes tagja, de különösen a közöttünk levő legnemesebb sarjnak boldogságára« üríté poharát. *Gorecky szv.* titkár, Vác város polgárait és a közgazgatási hatóságokat éltette, *Czobel Follmann, Csávolszky* a váci önkéntes egyletet, *Follmann* a honvédség képviselőit, kiknek jelenléte azt a régi jó idöket állítja újra elénk, a midön a katonában a hazának csak egy fokkal tiszteletreméltóbb fiút látták a velük együtt érező polgárok. *dr. Csányi* mint szivattynus *Kreditre* a főparancsnokra toasztirozott, a ki nyomban visszaadva a szót éltetvén az egylet közharcosait, továbbá Varghát és Saxlehneret, mint oly embereket, kik az önk. egylet nagy segitségére, egyik a fegyházban, másik a gyárában, igen használható kisdied tűzoltó csapatokat szerveztek. *Boros* éltetvén a budapesti önk. egyletet és annak jelenlévő egyik tagját *Markusovszkyt*, nemkülönbén a váci egylet begyakorló mesterét *Szerb Antal*, városi öparancsnokot. *Markusovszky* Csányi János, városi tanácsnokot, mint az önk. egylet szivattysát. *Czobel*, még egyszer *Kreditre* és *Csányi*, a váci egylet molnár tagjait, kik a zömét képezik a legénységnek.

Ejél $\frac{1}{2}$ óraorok fáklvás-zenével lepték meg az elnököt. »Felvertük az éjszaka csendjét, megzavartuk edes álmodat, hogy rámutathassunk: ime e szövétnék, melynek lángja körültem lobog, csak halvány viszfénye ama lángnak, mely irántad szívünkben ég, szívünkben lángol stb. Mert te vagy az egy, ki mindnyájáért és mi mindannyian: te érted.« Igy kezdé üdvözlő beszédét *Kreditre* főparancsnok a püspöki residentia előtt, melyben a gróf, közvetlen kíséretével szállva volt.

Az elnök ur, első emeleten lévő szobája ablakából, rövid, de velős szavakban köszönte meg a szívélyes figyelmet, melyet annak tanujeleként tekint — mint mondá — hogy a mit a szövetség czélul tüzött ki maga elé; azt a váci bajtársak is helyeslik és felkarolják.

Az egriek nyári mulatsága.

Eger városa hajdan híres volt váráról és annak hősi védőjéről, meg hősléklü asszonyairól; később állandóan emlegetett maradt kitünő boráról: legujabban pedig azzal vivta ki az »egri nevet«, hogy *Kempelen Belát* ő adta.

Egy ilyen várossal és különösen egy ily város tűzoltó egyletével, mely fővárosunknak új főparancsnokát tudta szolgáltatni, érdemesnek tartottuk volna közelebből is megismerkedni. És ebbeli vágyunk megvalósítására kiválóan szép alkalom kínálkozott Péter és Pál napján, midön »az egri önkéntes tűzoltó egylet« nyári mulatságát tartotta, egybekötve nagy, nyilvános közgyakorlattal. De a fatum másként akarta. Nem lehattunk részese a szerencsének, megkötni a közelebbi ismeretséget az egri bajtársakkal. S midön ezuttal mégis megemlékezünk a szép mulatság lefolyásáról, azt csak egyik dolgozó társunk *Szeczrowski Sándor* szakaszparancsnok szivessége folytán van módunkban tehetni. Hanem csak hogy így is hallhatunk valamit végre arról az egyletről, mely idáig szinte chronikussá vált hallgatásával tünt ki a nevesebb tarsegyletek közül.

»Délelőtt 11 óraorok vonult fel a tűzoltóság *Fischer Soma* alparancsnok vezénylete alatt a támadás helyére, a casino elé, melynél már jóval előbb gyűlt össze a nagyszámú néző közönség, ellepve az átellenben fekvő gymnasiumi kert terraszát, s a szomszédos utcákat. Az adott jelre rohamban támadtatott meg az egzőnek képzelt 2 emeletes casinoépület. Az emeletből jövő segélykiáltásokra az ugróponyva s a mentőtömölő alkalmazásával történt az élemtetés s utána a szabadon felállított tolólétrával a támadás. Az első vizsugár a tűz után lefolyt két perc múlva szökött fel. Különösen dicsé-

mely szerint a mentés legutoljára hagyatott, most a mentés k az első működést s avval egyidejűleg történt a tűz támad. Valóban elismerést érdemel ezen egylet szép működése, mi a gyakorlatra s a tagok buzgó, és a nemes ügyet hévvel fell szorgalmáról tanuskodik. Bevégzett működés után, mely egy dony s egy hydrofor, valamint párkány s tolólétra használatba lével csak rövid félórát vett igénybe, a tűzoltóság defilében vonult.

Délután gyönyörű idő mellett kezdődött Eger város eldjában a feldiszített *erseki kertben* a nyári mulatság. Hogy az m tekintetben sikerültnek mondható, arról kezeskedik azon t hgy az egyleti alap javára bevételzett összeg jóval felülhalad a 1500 frtot, mely eredményt csak is a derék tűzoltóság tagjainak golkodása s a polgárság bőkezű adakozása, valamint a nagy ségnek az ügy iránti igaz érdeklődése létesithette. Különösen í litendő, hogy az ételt-és italtméről sátrakban kizárólag egylet oltók pinczéreskedtek, s a kiszolgálást is ők végezték a mul ban. A szivarok eladásából, mely előkelő hölgyek által eszközöl nem csekély összeg folyt be, mert ki is tudna ellentállni egy hölgy kéro tekintetének, még ha többször ismétli is a bájos lását! Az ünnepély folyamata alatt többrendbeli üdvözlő távi érkezett, nevezetesen az egylet volt főparancsnokától *Kempelen Budapest* főváros jelenlegi tűzoltó főparancsnokától, mely nagy kesedés között olvastatott fel, *Tavasz Antal* polgármester s e elnök ur által. Hogy mennyire jól érezte magát mindenki, mulatság lefolyása igazolta, mert a 9 óraorok felgyújtott köle llyak s lámpionok még derékát sem jeleztek az ünnepélynek, az éjjelt két három órával haladta túl, a közönség nagy rés kitaró részvétele mellett. A bájos hölgykoszoruból a követ említenek fel tudositónk által, u. m.:

Endrey Ildike (Hódmező-Vásárhely), *Bene Anikó*, *Pet Ilonka*, *Eötvös Róza*, *Jekkelfalussy* nővérek, *Gál Mariska*, *Sim Pirokska*, *Kronberger Erzsike*, *Marsó* nővérek, *Fülöp* nővérek, *Pannika*, *Szuhányi* nővérek, *Elek* nővérek, *Székely Mária*, *C Berta*, *Gröber Hilda*, *Frantz Pirokska*, *Frenczl Eszter*, *Czigler Vass Ilonka*, *Szécsényi Jolán*, továbbá: *dr. Danilovich Pálné*, *K Gusztávné*, *Fischer Sománé*, *Altorsay Sándorné*, *Okolicsányi Kár dr. Szolcsányi Hugóné*, *Szolcsányi Gyuláné*, *Greiner Arnoldn Fekete Ferenczné*, *Bernecker Ferenczné*, *özv. Kolossy Sándorr Gál Lajosné*, *dr. Martinovich Pálné*, stb.

— *A m. kir. államvasutak gépgyárának* tűzoltó testülete július 8-án tíz éves *fenállása* emléket, sikerült ünnepélylye meg. Az ünnepélyen testületileg megjelent: a szomszéd »féle vaggongyár« tűzoltósága, *Wopaleczky* Károly főparancsn nemkülönbén az osztrák-magyar államvasuti tűzoltók, élükön s főparancsnokukkal *Hoffer* Matyással. — Az ünnepezt rendező t megjelent másik két tűzoltósággal, délután pont 5 óraorok fel *Pilis* János, magyar államvasuti főparancsnok-helyettes v lere alatt az ünnepély színhelyére, hol este 7 óraorok először *J czy* Matyás, főparancsnok, kit ez alkalommal szép czüst ser leptek meg, hosszabb emlékezésében fejtette ki az ünnep jele gét és a 10 éves multból merithető önbizalom értékét. Azután a budapesti »Aczélhang« férfitársaság és az »Edelsheim-G hadastyán egylet zenekara tartott felváltva előadásokat. Végül következett, melynél a hadastyánok zenekarán kívül, két t z banda hozta a láb alá valót. A gépgyár szines lámpionok transparentekkel díszített kerthelyisége még hajnalhasadtával i hangzott a jókedvű kurjantások és a hangos »hogyan volt«-o. sokasától. A sikerült ünnepély, melyen a két szomszédos g alkalmazottak jobbara családostul jelentek meg, valóságos i nep volt.

— *A tátravidéki tűzoltó-szövetség* 1883. évi szeptember és 9-én *Dobsinán* tartandó közgyűlése és tűzoltószert kiállításán rendje. Szeptember 8-án a vendégek fogadtatása a pályaudva a tűzoltó őrtanyán. Esti 8 óraorok ismerkedési estély a nag déglőben. — 9-én reggel 8 óraorok a *Dobsinai* önk. tűzoltó gyakorlata, d. e. 9 óraorok a tűzoltószert kiállítás megnyitása, 1 kor közgyűlés, d. u. 1 óraorok közebed. Közebed után kiránc népkertbe, esti 8 óraorok táncmulatság a vendéglő nagy ter — 10-én reggel kirándulás a jégbarlanghoz. A közgyűlés tárg zata későbbben fog közzététetni. Az elnök megbizásából: *Marsc* szövetségi jegyző.

— *A váci önkéntes* tűzoltóknak egyik parancs kinek nevét egylőre az illető szerénysége tiltja m vezni, nemcsak humanus eszménknek lelkes bajnoka nem a szép művészetnek is derék pártfogója. Így a bek közt egy tehetséges festőt, most, a valószínűleg jövőjü pályafutásának göröngyös kezdetén, anyagila mértékben gyámolít, a mi nemcsak egy kis vidéki egyszerű polgárának; hanem nagy városok mecenas is a becsületére válnék. De nem róla és az ő quasi u festőművészeről kívánunk ezuttal szólni, hanem el juk árulni kettőjüknek egy épen nem kisszerű tervét, a jövő évi fumei közgyűlés és illetve az azzal kap

A terv szerint egy 5 méter hosszú és 3 méter széles on, féltést nagyságban lefestetnének a hazai tüzoltó nény terén kiválóbb szerepet játszó bajtársak s a zután kiállítatnék. A csoportozat (60 személy) már állítva és fotografcie rögzítve van. A fényképen figu- lakók helyére kerülnének aztán az arra érdemesített ek képe: így a közp. választmány, a váci egylet 20 és azon főparancsnokok a kik irattak, vagy irtak a tltó Közlöny«-ben, melynek munkatársai a lehetőség t mind helyet kapnak a képen.

Ehhez képest és a váci macenás bajtárs felhatalma- sultán, kérjük a lapunkkal közelebbi viszonyban álló parancsnokokat, hogy arczképeiket hozzánk illetékes e való átszarmaztatás céljából beküldeni ne terheltesse- nek. Hogy csak tüzoltó ruhában, sisakkal (és lehetőleg mell- lés egész nagyságban) felvett fényképek használhatók gy a cabinetkép a legczélszerűbb azt mondanunk is ges lévén; csupán azon egy megjegyzésre kívánunk szoritkozni, hogy a rendelkezésre bocsátott fényké- k kívánatra, vissza fognak szolgáltatni.

Abelino.

T Ü Z E K.

Derecskéről írják lapunknak: Folyó hó 21. napján d. órakor, a nyugoti légáramlat községünk felé terhes- séket hozott, mely egyelőre ugylátszott, hogy bennün- ikerül azonban néhány percz mulva a déli légáram- nehéz és terhes fellegetek visszahajtotta és kevés- mulva iszonyu villámlás és dörgés fejlődött ki, gy- ra, hogy egy óra ütés alatt községünkben és határán- ven ütött le a villám.

Ezen 4 villámesés közül, egy, a községünk közepén a község tulajdonát képező, ugynevezett »Belső- zék« érte és gyújtotta fel. — A villám-sújtott épü- lakott szegény és igen becsületes izraelita család vacsoránál ült, és csak a vészharang jelzésére futott szobából; midőn is, a már akkor lángoló tetőzet- ödteté meg őket a szomorú valórol.

A pusztító elem, daczára a felhőszakadásszerű eső- gyorsan terjedt, s pillanat alatt a mintegy 15— 16 lnyi épület lángtengerben uszott. Az adott vész- a felhőszakadás, idegrázó villámlás és dörgés közt, etlen gyorsasággal a helyszínén termett községünk- önkéntes tüzoltó egyletnek, mintegy 50 tagja, a lángok martalékaul tekintett épület megmentésére is gondolhatván, a vagyon megmentéséhez fogott, l is, a padlason volt élelmi szerek ingóságok, ruha- héművek kivételével, sikerült is. — Ezután, pél- uzgalom és kitartással láttak a pusztító elem neta- erjedésének megakadályozásához, s e részben fárada- t siker koronázta, mert csak elismerést érdemlő- ldozó működésük és ügyességüknek köszönhetni, az égő épület közvetlen közelében s az alig 2 ölnyire zszindely tetejü épületeken nagyobb mérvü károk nem- itek.

Nehéz feladat bírálnom egyes tüzoltók működését, a jelen esetben, midőn a majdnem 2 és 1/2 óra- áig pusztító elem megszorításán, jó formán egy sziv- ekkel buzgolkodtak; de mégis kötelességet érzek tel- ni. azzal, ha néhány nevét, kik emberfeletti önfelál- sa, mondhatni vakmerőséggel teljesítették, anélkül is- letbei kötelességüket, — megemlítem. Ilyenek voltak: szó osztálynál, Müller Gyula, Gőr Gyula, Tarjáni- dy, Fried Jenő, Szöllösi Gábor, Varga József, z Sándor. — a mentő osztálynál, Kacz Jak., Schvarcz- Toth András, és a vizosztálynál, Turányi Imre,

Torday Vincze, Csutorás Sándor, Hadházi István és Toth János. — kik közül tulbuzgóságuk folytán Müller Gyula, Gőr Gyula és Kacz Jakab sérülést is szenvedtek.

Nem kevésbé méltányolhatók, az egyleti parancsnok- ságnak a vész helyén tett intézkedései, a rend- fentartása körül fáradozott, s a tagok buzdítása és lelke- sitésével, a mentésben tevékeny részt vett.

A leirt katasztrófa elmulta után Mandel Jakab itteni földbirtokos kezdeményezésére, az anyagi körülményei- hez képest nagy mérvben károsodott, lakás és kereset- forrás nélkül maradt szegény család segélyezése céljából adakozási iv bocsájtatott ki, mely iven, — páratlan oda- adással fáradozó Harcsarik Geiza gyógyszerész ur eddigelé 100 frtot meghaladó összeget gyűjtött. — Ez összeghez községünk értelmisége valláskülönbség nélkül oly arány- ban járult, hogy abból fényesen kitetszik az, mikép ná- lunk — a tiszta-eszlári komédia daczára — a vallás nél- küli testvéri szeretet honol! Vajha a magyarok istene tö- lünk minden bajt és veszélyt távol tartana, — elkerülhetlen veszély esetén azonban oly segélyt nyujtana, mint a milyent a fenti esetben tüzoltóegyletünk és városunk értelmisége készségesen akart s tudott is nyujtani!

Szathmári József,

a szolgálat vezetésével megbízott II-od alp.

— Érsekújvárott f. hó 2-án este 10 órakor a Pero- ban tűz ütött ki. A házak itt a legsűrűbben vannak építve s csak az őrség felette gyors riadójának és a tüzoltók nyomban való megjelenésének köszönhető, hogy csupán egy ház égett le. Ez alkalommal is, az ujonnan, Selten- hoffer Frigyes által, átalakított taliga-fecskendő, kitűnőnek bizonyult.

Mészáros Kornél,
főparancsnok.

— A brassói petroleumgyárban minap éppen némely kisebb mérvü javítási munkálatok folytak, midőn egy vi- gyázatlan inas az egyik katlan csapját kinyitotta, mire a csövön forró petroleum ömlött ki, s levegőre érve, azon- nal meggyult. Három egyén, két kőműves és egy gyári munkás, az égő folyadéktól jelentékeny sebet kapott s egyikök, ki a nyitott csapot nagy erőfeszítéssel bezárta, életveszé- lyesen megsérült. A destilláló kamra födele s néhány ki- sebb gyári készülék is meggyult, de a gyorsan meg- jelent tüzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni és elfojtani.

— Szegedről írják: Egy ideiglenes épülettel ismét kevesebb van városunkban. A Rókus-városrész Anna-ut- cájában egy asztalosmesternek a műhelye hamvadt el, a fiatal iparosnak tetemes kárt okozva. A tűz kívülről ke- letkezett, de tápanyagot eleget találván csakhamar az egész tetőzetre kiterjedt és oly hihetetlen gyorsasággal terjedt tova, hogy az idejekorán megérkezett tüzoltóság- nak már csak a műhely oldalainak szétrombolási munkája jutott. Csak nagyon keveset lehetett menteni. A műhely- ben a tűz kitörésekor csak egy inasgyerek tartózkodott, boldogan aludván az igazak álmát, melyből, ha rá nem törik a belülről bezárt ajtót és föl nem kergetik, bizo- nyára csak a tulvilágon ébredt volna fel. Az épület biz- tosítva volt.

— Hidvég község tulajdonát képező »Fodizsán« nevü erdőrészen a száraz levél tüzet fogott, mely csakhamar az erdő egy részét is lángba borította. A községi előjáró- ság dicsérendő buzgósággal igyekezett a tüzet, mielőtt nagyobb mérvet öltene, eloltani, a mi sikerült is. A köz- ség lakosai azonban ez esetről nagy részvétlenséget tanu- sítottak, a mennyiben a bíró parancsára sem jelentek meg a helyszínén, hanem csak a falu végéről bámulták a zöldelő erdőből felkavargó füstöt.

— Zsebeházáról írják: A harangok vészes kongása verte fel a napokban este 10 órakor kis községünk alig nyugalomra tért lakóit. A község keleti részén egy fák között magányosan álló házat hihetőleg gonosz kezek gyújtottak föl. A szél oly erősen dühöngött, hogy bár a ház női lakói — fonással foglalkozva — még fent voltak,

mire észrevették a veszélyt, már az egész ház égett fellettük, alig hogy teheneiket kivezethették, már a tető le roskadt. Az oltásnál úgy községünk szorgalmas lakosai mint a szomszéd Szil községből kintű feckendőkjűkkel itt voltl derék emberbarátok megtették kötelességüket.

Szerkesztői üzenetek.

— B. F. Gálszécs. — Az egyenruházatról, rangjelzésről, személyes felszerelvények és a kürt, kéthangu jelző, valamint az egyszerű sip által adható jelekről kívánt kimerítő választ kissé hosszasan volna megadni önnek. De hogy mégis ne maradjon fölvilágosítás nélkül; ajánljuk, hogy forduljon szóval vagy írásban a budapesti önk. egylet parancsnokságához, a hol az egyleti titkár útján bizonyára a legkészségesebben megfogja kapni ama szabályzatokat, melyekben valamennyi kérdésére megtalálhatja a feleletet. A kürtjelzések még köztára is vannak téve.

— R. I. Csurgó. — A beküldöttet hozni fogjuk. A lapunk mellékleteként szétküldendő ábrákért fogadjuk köszönetünket. Ha még 100 példány állana rendelkezésünkre; akkor valamennyi szövetségi tagegyletnek küldhetnénk belőle.

— T. C. Ujarad. Ha terünk engedi, felhasználjuk.

— M. J. tornapóttanfolyamhallgató, Helyben. A kéthangu jelzőt az őparancsnokok, tisztviselők és parancsnokok viselik vörös zsinóron, mely az utóbbiaknál a rendesnél díszesebb fonású is lehet. Egyszerű sipot a mászó és csövezető kap. A szócöt, ha önöknél ilyen is van, a segédtsízt viheti (kürt módjára, közönséges, elég hosszú, vörös zsinóron vállra akasztva) a főparancsnok után.

— I. B. D. Arad. Terjedelmes tudósításaira legközelebb keritünk sort.

VÁSZONBÓI tűzoltói öltözékeket, teljesen adjusz

valamint egyéb

vászonnemű kellékeket

és

SZÖVETEKET

nemkülönben

posztót köpönyegre,

UGRÓPONYV.

készít és a magyar tűzoltóegyleteknek készségeggel sz

Pick Farkas fiain

cs. k. szabadalm. szövőgyára.

(WOLF PICK'S SÖHNE)

Goltseh-Jenikau. Csehországban

TILLER H. ÁRJEJYZÉK

	frt	kr		frt	kr
1 főparancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsinór ötágu	—	30
1 legénységi sisak	4	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsinór	—	30
1 parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral.	10	—	1 pár fehér diszkeztü	—	—
1 tisztí bőr-sapka arany zsinórral	2.50	3	1 » » II. gombos keztyü	—	—
1 legénységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakravaló	—	—
1 vörös posztósapka	—	25	1 » selyem vagy atlasz nyakravaló	—	—
1 » tricótsapka	—	60	1 » fehér vászongallér	—	—
1 gummi esőköpeny csuklyával	—	12	1 » jeladó sip (sárga rézből)	—	20
1 tisztí zubbony arany zsinórral	15	20	1 » kéthangú jelző tiszt uraknak	—	3
1 altisztí zubbony	—	12	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból	—	—
1 legénységi zubbony	9	12	1 » tisztí sip-zsinór	—	3.50
1 finom szürke tricótnadrág	10	12	1 » tűzoltói kürt (u. n. századkürt)	—	—
1 » » tüffel »	8	9	1 » vörös kürtzsinór	—	—
1 zubbony és nadrág kék csikos vászonból	—	6	1 pár létrajelvény	—	—
1 tisztí karszalag arany paszománnyal	—	4	1 » feckendőjelvény	—	—
1 legénységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény	—	—
1 méter arany paszomány	1	8			
1 » ál arany »	—	25	(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)		
1 » ezüst paszomány	1	7	12 drb létrajelvénynyel ellátott gomb	—	—
1 » ál ezüst »	—	25	12 » ugyanez kicsinyben	—	—
1 » arany zsinór	1.25	2	12 » finom sima domboru gomb	—	—
1 » ezüst zsinór	1.25	2	12 » középfínomságu gomb	—	—
1 » ál arany- v. ál ezüst-zsinór	—	30	1 » lak derékszij	—	1.4
1 darab arany vállzsinór	—	1	1 » mentő kötél	—	3.5
1 » » » háromágu	—	30	1 » balta	—	4

A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzátartozó szalag, valamint egyenruha, posztó hozzá tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

TILLER H.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁRB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.
A SZÖVETSÉGI TAGEGYELEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
V. Lípót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. postahivatalnál és a szerkesz-
tőségénél.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soroként 15 kr. Többszöri hirdetésnél
tetemes árcsökkentés.

Tanulságok az elnöki körútból.

A minék szükségét régen érezte, úgy a magyar zásos tűzoltó szövetség, összeségében, valamint ak minden egyes tagegylete, — f. év július ha- an, habár csak csekély terjedelemben, bekö- ezett.

A magyar orsz. tűzoltó szövetség ritka erélyű ke, ezen állásának elfoglalása alkalmával mon- szavainak megfelelni ohajtván, elhatározta, mi- int a nyár folytán egy kis körutat téve a kivá- egyletek néhányát meglátogatja, buzdítandó at s magának kitűzött céljához szükséges ta- talatokat szerzendő

A látogatások sorrendje és az az alkalommal yt események, részint már a napi sajtóban is- ettek, részint pedig e lap más helyén közöl- fognak, mely közleményekből a szemlélődő ehasonlítások útján kritikai irányu véleményt zezhet magának.

És a midőn én most, orsz. szövetségünk hiva- lapjának tett ígéretemhez képest; de meg al- ti kötelességeimből folyólag is, az elnök ur ő ságával tett körutnak — a tagegyletekre nézve esebbé tétele céljából — megvonom nehány ságát: voltaképen szintén csak tapasztalataimból tett tanulságokat közlök, melyeknek legfeljebb z egy körülmény kölcsönözhet mások. t. véle- ténél valamivel nagyobb fontosságot, hogy ta- alataim személyesen s a helyszínén meritettem. E tapasztalatokból a szövetség minden tagegy- : nem lesz ugyan biztos következtetés vonható; gy tanulság általánosságban már most is áll. adniillik, hogy *a magyarországi tűzoltóegyletek véseinek ele.* a meglátogatott jeles egyletekben a *fele halad.* mely cél, hogy gyorsabban eléret-

hessék, csak a többi társsegyletektől függ. Ha követ- nék a jó példát, úgyünk lendületét ellentállhatatlanná teszik!

A meglátogatott egyletek kiképeztetés, gyakor- lati és szolgálati rend, nemkülönb a készenléti berendezés és a jó fegyelem tekintetében — talán egy kivételével — csaknem a tökély színvonalán állnak. No de, hogy is lehetne az máskép oly egy- leteknél, melyeknek vezetői a szövetségi választmány és a tűzoltásnak — hogy úgy mondjam — öregei. De nemcsak az elmondottakban válnak ki ezen egy- letek, hanem a hatóság és a közönség iránti viszo- nyaikban is.

Az illető főparancsnokok kiváló buzgóságának és tapintatosságának köszönhető, hogy míg egyrészt a polgári és katonai hatóságok (ez utóbbiak közé első sorban a mi derék honvédeinket is sorolom) teljes erejükből támogatják őket működésükben; addig másrészt a teljes bizalmát beléjük helyező nagy kö- zönségnek is kegyenczei.

Ezt teremti meg a hiúságtól ment igazi buzgol- kodás és az önzetlen önfeláldozás!

A gyakorlatok jó iskolára mutattak és csak is véleménykülönbségen alapuló csekély eltérések vol- tak észlelhetők. Így a többek közt Pozsonyban ta- pasztaltuk, hogy a szerelésekhez tulságos sok tűz- oltó alkalmaztatik, mire pedig a mellett a hatalmas emberanyag mellett nemcsak, hogy semmi szükség nincs, de a gyors szerelésre épen hátrányos és eb- ből kifolyólag a támadásra káros.

A mászógyakorlatok Esztergom kivételével — mindenütt fényesen sikerültek, de még is mindenik közt páratlan volt a pozsonyi tűzoltóság, az iskola- mászásban. Ezen fényes sikerekben azt vélem föl- találni, hogy a mászás és azzal kapcsolatos gyakor- latok a tűzoltó bajtársak kedvteléseikhez tartoznak és ennél fogva több gond fordítatik reá, de meg más-

részt a mászók rendszerint régebben működő tagok lévén a gyakorlat szelleme jobban vérökbe szállt.

Nem mondhatunk hasonló dicséretet a szivattyusokról különösen ott a hol ezen szakma vezetésével megbizott parancsnokok nem birnak sem a kellő erélylyel, sem eléggé éles megfigyelő tehetséggel, különben nem fordulhattak volna elő esetek, hogy a szivattyu 6 percz után volt csak képes vizet adni. Ilyen eredmény eléréséhez nem kell gyakorlat, de még nem kell tűzoltónak sem lenni. Az e téren tapasztaltak után bátran merem indítványozni, hogy szivattyus szakasziparancsnokká csak kiválóan szakképzett és kitartó, de egyszersmint szigorú erélyű tagok alkalmaztassanak, mert félműködés az, ha a szivattyusok nem képesek derék mászó bajtársaikkal lépést tartva, azokat működésükben hathatósan támogatni.

Gyorsan szerelt és jól kezelt fecskendő nélkül minden tűzoltás illuzorius.

A meglátogatott városok áldozatkészsége nem szorul dicséretre és mégis bámulatos, hogy helyes és alkalmas őrtanyákkal és szertárakkal nem látják el tűzoltóikat. Pedig a jó őrtanyák és szertárak nemcsak, hogy megóvják a szereket sok károsodástól, hanem ha kényelmesek és alkalmasak kedvelté is teszik az őrszolgálatot s ez által a közbiztonságot is fokozzák. Nehogy alaptalan állításokkal vádoltassam, sorban érintem a meglátogatott őrtanyákat reá mutatva az azokban észlelt hiányosságokra.

Igy *Budapesten* az 1-ső (fő), 2-ik és 6-ik őrtanyáknak nincs semmi udvara, miért is a legénység kénytelen elkerülhetetlen tisztogatásait a közönség nagy megbotránkozására, nyílt utcán teljesíteni. A mellett az első őrségen különösen a városi legénység összeszorítva, elégtelen és egészségtelen helyiségben van laktanyázva.

Vácrott a laktanya és szertár úgy térességére mint berendezésére nézve teljesen megfelel ugyan, de kijárata egy lejtős és szűk utczába, tulságosan veszélyes. Ha már nem lehet az őrtanyát kedvezőbb helyre elhelyezni, legalább ki kellene kerülni helyes kövezés és csatornázás által minden lejtősséget.

Pozsonyban az őrtanya szűk és udvarban van elhelyezve. Szertára is szűk, úgy hogy legkényesebb szereiket a szabad ég alatt kell tartaniok!

Győrben az őrtanya egy régi bástya maradványában van elhelyezve. Szertára még csak megjárna minden kezdetlegessége mellett, de az őrszoba lejáratára kevésbé oly embereknek való, kiknek futva kell szereikhez jutni vész esetén, de még közönséges házi használatra sem való.

Sopronban legmostohábban van elhelyezve az

nyira, hogy recrimináció nélkül alig lehet felőlani. Már pedig Sopronvárosa, mely oly ékes tocsarnokot tudott építeni, derék tűzoltóinak elhanyagolásáról kár, hogy jobban nem gondoskodik, igazán megérdemelnék. Hiszszük is, hogy a város nem soká fogja elnézni kitűnő tűzoltóinak irányban rég táplált óhaját.

Komáromban az őrtanya, a topográfiai viszonyokhoz képest elég jól van elhelyezve; kár azonban, hogy vész esetén szereikkel udvarból kelhetnek vonulni, mi mindig kárral, de néha veszélylyel is jár.

Esztergomban — hol két önkéntes tűzoltóegylet van t. i. egy városi és egy megyei — a városi tűzoltóság őrtanyája a takarékpénztár udvarában van elhelyezve. Maga az őrtanya, szertár, is minden kivánalomnak megfelel; hátránya az, hogy közlekedése egy hosszú udvaron és fedett ponton keresztül, igen is akadályozott. Ámbár az őrtanyát is szépen megköszönheti az esztergomi önkéntes egylet a takarékpénztárnak, mely az őrtanyára saját költségén építette.

Dunaföldváron e kis, többnyire földműves álló városkában, van a tűzoltó őrtanya *legalkalmasabban* elhelyezve, mi főképen Dunaföldvár érdemdus birájának és a tűzoltóság erélyes parancsnokának köszönhető.

Mászóházat a komáromiak, dunaföldváriak az esztergomiak nélkülöznek, mi az utóbbi nevezetknél különösen meglátászott. Az esztergomi önkéntes tűzoltó egylet főparancsnokának különösen ajánlanám, hogy diszgyakorlatokra csak jó gyakorlott mászókat alkalmazzon, hogy a nézőközönség szorongó szív nélkül lehessen szemlélője gyakorlataiknak.

Igen gyakorlati intézkedéseket volt alkalom látni a *pozsonyi* és *soproni* tűzoltó egyleteknek *szerzés* tekintetében, melyek megérdemlik, hogy sorokban felemlítenek. Pozsony városa utalva a túl magas épített pontokkal bir, mely legtöbbben lehetetlenné teszi, hogy a part felső részén viz szivattathassék. Legtöbb esetben vízszertártalva a Dunára lévén utalva, a pozsonyi bajtársok egy *csuszató gépet* használnak, melynek segítségével a vízszállító fecskendőt a víz szélére lehet juttatni, a víz szélén pedig egy hidlást használnak, mely a szivattyu minél közelebb állítatván a vizszállítás mód felett megkönnyítetik.

A soproni bajtársak pedig viz dolgában kiválóan lévén utalva, hogy a hozzáférhetés minél könnyű legyen, minden nyilvános szivattyus kut fedésként átvágatván, vasajtóval és zárral ellátott akkor

g nélkül a kutba bocsáttathassék. Ezen nyilások-
z a parancsnokságnak minden tagja bir egy kulcs-
ul. Továbbá, hogy a víz felszínének fekvése iránt
nden esetre tájékozva legyenek, előzetes megmé-
után, minden nyilvános kutra reá van római
mokkal a használandó hosszúsághoz szükségelt
ülők száma festve, miáltal a szükséges szivótmű
sszusága haladéktalanul előállitható, és mindkét
ézkedés folytán a vizszerzés nyomban eszközöl-
ő. Valóban mindenütt követendő igen gyakorlati
ézkedések.

Előfogatokkal a meglátogatott egyletek nagyobb-
zt igen jól vannak ellátva, mind az által kívána-
hogy az illető városok kizárólag tűzoltó czélokra
ön tartanának készletben lovakat.

Miként már korábban ismertettem, Esztergom-
két önkéntes tűzoltó egylet létezik, t. i. egy
osi, Esztergom város területéről, szorosabb érte-
ben, és egy megyei, mely a várossal kapcsolat-
lévő, azonban megyei kormányzat alá tartozó
ületen alakult. Nem kutatom, hogy mik voltak az
k, melyek lehetővé tették, hogy egy helyen mint-
egymással szemben két egylet alakulhatott; de,
y megalakult: határozottan rosszalnom kell, nem-
k ügyünk, hanem és főképen a veszélyeztetett kö-
ség érdekében.

Azt hiszem, hogy azok, kik ezen dualizmust
ehozták nem tűzoltók nemesebb értelemben és
sokat értenek a dologhoz. Van az esztergom-
osi önkéntes egyletnek egy derék alparancsnoka
János ur személyében, kiből megvan mindazon
ék, a mely szükséges egy tűzoltóegyletnek nagy-
fejlesztéséhez. Csoportosuljanak a városi és me-
tűzoltó bajtársak e férfiu körül, s ha az egysé-
vezetés folytán derékké nőtte ki magát az egylet
működésében hatalmas és eredménydus leend;
or fogják belátni, mostani helyzetük vizsátságát.
e tűzoltónál az állampolitikával, a humanismus
nának nincs szüksége erre.

A valódi tűzoltó, ilyen minőségében, czéljait
tudja különböztetni az állampolgáraitól.

Megemlékeztem mindenről, minek főlemlítése
sége tökéletesbedésünk érdekében. Reménylem,
őszinte szavaimban rejlő jóakarát nem fog
magyaráztatni; sőt azt hiszem, hogy általam tár-
gosan felemlítve az egyes hiányosságok és elő-
; míg egyrészt a meglátogatott egyletek az
bit kiküszöbölvé, a tökélyhez egy lépéssel kö-
b jutnak: addig többi bajtársaink a jelesek pél-
követve, szinte közelebb jutnak kifejlődésükhöz.
z munkát kellene még irnom, ha mindazon je-
ről kellene megemlékeznem, kiknek főképen kö-

szönhetjük, hogy az ország oly jeles egyletekkel bír,
melyek mintaszerűségénél a tűzoltóság teljes kifej-
lesztése most már csak időkérdés.

Tegyünk, buzgolkodjunk bajtársak, hogy édes
házánk még a tűzoltás terén is számba vétessék a
többi európai államok mellett.

Follmann Alajos,
az orsz. t. szövetség alelnöke.

Királyi adományok. Ő felsége, a király, a *liptó-szentmiklósi*
tűzkárosultaknak *kétezer* forintot, a *beledi* önk. t. o. egyletnek pedig
100 frtnyi segélyt magánpénztárából adományozni kegyeskodott.

— Uj egyletek. A *tisza-eörsi, jankováczi és balázsfalvi*
rélthi, pruszká-bohuniczi és hochstetnoi önk. egyletek alap-
szabályai a bemutatási záradékkal elláttattak.

— A győri árvizkárosultak felsegélésére az eddigi ki-
mutatása szerint a belügyminiszteriumnak 69.025 frt 5 kr
gyűlt be.

— Tűzveszélyes tárgyak szállítása a nagy-kikinda-
nagy-beckerekéi másodrendű vasuton. Tűzveszélyes tár-
gyak 2500 kilogrammon aluli mennyiségben hetenkint két-
szer szállítatnak a nagykikinda-nagybeckerekéi vonalon,
és pedig: a nagybeckerekéi irányban minden hétfőn és
csütörtökön; a nagykikindai irányban minden kedden és
pénteken. 2500 kilogramm súlyu vagy e súlyt meghaladó
tűzveszélyes szállitmányok azonban e vasut állomásain
mindkét szállítási irány számára naponkint vétethetnek fel
és naponkint továbbíthatók is. Robbanékony tárgyak szál-
lítása a nagykikinda-nagybeckerekéi vasuton ki van zárva.

HIVATALOS.

Follmann Alajos szövetségi alelnök ur szünidei uta-
zásából f. szeptember hó 1-én a fővárosba ismét vissza-
érkezett s az alelnöki teendőket, — melyeket ez ideig
Kempelen Béla városi főparancsnok s központi választ-
mányi tag mint helyettese végzett, — ujjalag átvette, s
ennek folytán köztudomásra hozatik, miszerint minden a
szöv. közp. választmányához irányzott ügydarabok nem-
különböztetve folyó és hátralékos tagdíjak czimére (IV. ker.
Zöldfa utca 32. sz. II. em.) intézendők.

Budapestben, 1883. szept. hó 8.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

— Az országos szövetség tagjai sorába *Bucsu-Szent-
László és vidéke*, továbbá a *balatonfüredi, a zala-szent-
gróthi, ujarad községi polgári, esztergommegyei, tata-tóvá-
rosi, söjtöri, zirci* és a *hevesi* önk. egyletek is beléptek.

— Az első aradi önk. polgári tűzoltókar kebeléből
Hámedli Ferencz; a *pápai* önk. egylet tagjai sorából pedig
Fridrik István és Tóth Ferencz kizárattak.

FŐVÁROS.

Tanterv-javaslat.

Összeállította a budapesti önk. egylet parancsnokságának az „örparancsnoki tanfolyam” ügyében kiküldött bizottsága.

A) Szertan.

- I. Szivattyúk (azok szerkezete, mechanikája).
- II. *Chémiai oltóanyagokhoz való eszközök* (Extincteur, Matafuegos).
- III. *Mászószerek* (azok szerkezete, mechanikája).
- IV. *Mentőszerek* (azok szerkezete, mechanikája).
- V. *Segéd-eszközök* (azok szerkezete, vizszerzés).
- VI. *Szerelési szabályzatok* (mindezen szerekhez).
- VII. *Szerkezeléstan* (a szerek rendbentartása).
- VIII. *Szerpróbatan* (a szerek megvizsgálásának szabályai).

B) Oltás és mentés.

- I. *A tüzek minősége s azok támadása* (zárt, nyílt tüzek).
- II. *Oltó anyagok* (viz, föld, stb. kémiai anyagok).
- III. *A csövezetés* (hol és miképen kell a csövezetőnek eljárni?).
- IV. *A mentés* (élet vagy vonmentés).

C) Segéd-tárgyak.

- I. *Tűzjelzés* (különösen távirásztati alapon).
- II. *Orvosi rögtöni segélynyújtás* (Könyv: dr. Esmarch-tól).
- III. *Az építészet elemei* (tűzoltók szükségleteihez alkalmazva).
- IV. *Jelzések* (kürt, kéthangu, és egyszerű sip jelei).
- V. *Rendgyakorlatok szabályzata* (vezénylés, mozdulatok).

D) Általános tárgyak.

- I. *Tűzbiztonsági óvintézkedések* (egy-egy épület, színházakban).
- II. *Tűzrendészet* (községekben, városokban).
- III. *Tűzstatisztika és irodalom* (ismertetése).
- VI. *Egyletek szervezése, felszerelése, begyakorlása* (alapszolgálati s esetleg vizsga-szabályzat; főelvek).

E) Vizi-mentő-osztály.

- I. *Szervezete*.
- II. *A használni szokott szerek ismerete*.
- III. *Gyakorlati szabályzat*.
- IV. *Mentés* (élet- és vonmentés).

Budapest, 1883. július 19-én.

Breuer Szilárd,
örparancsnok, b. jegyző.

Egyenruha és rangjelzés.

Régi — ámbar-általam nem értett — óhaja a magyar tűzoltótestületnek, az *egyforma* egyenruha és az *egyforma* rangjelzés.

Miért sóvárog a tűzoltó testületek nagy része ezen egyformaság után, érintettem már, azt nem értem. — Ha a katonaságot egyforma ruhába öltöztetik annak van értelme, mert az egyes ezredek épen válságos pillanatokban tömegesülnek egybe, s nagy horderejű fegyvereink okvetlen követelménye az is, hogy sokszor messze távolban álló saját csapatainkat, az egyenruha folytán és alapján meg tudjuk különböztetni az ellenség csapataitól.

Szükséges az egyenruha a rohamoknál, a midőn a

lantásra kell hogy megkülönböztethessük a barátot ellenségtől. Szükséges végre a hátrálásnál, a midőn meglazult osztagokat épen egyenruhájok alapján kell mért az illető keretbe összeszedni. — De bármenny legyen is szükséges a katonaságnál az *egyforma* egy ruha, mégis azt kell tapasztalnunk, hogy a többny helyes ízléssel bíró katona körök is visszariadtak attól bizonyos nyomasztó, untató egyformaságtól mely a »*Ein in grau*« theoriában nyilvánul. — Érezték, hogy a tő egyformaság nem jó, mert nem szép, és nem szép, mert jó, miért is nemcsak az egyes fegyvernemeket öltözteték különféle színű és szabású egyenruhába, hanem még egyes fegyvernemek alosztályai is egymástól eltérő egyenruhát viselnek. Így p. o. a gyalogsághoz tartoznak a gyaloggyár, a német-gyalogság, a vadászok, a műszaki csapatok és a hidászok — mindegyik más más egyenruhába lovasságnál a huszárok, dragonyosok és dzsidások, a tüzérségnél a csapat és a vartüzérség mind más egyenruhát viselnek — pedig theoretice véve a gyalogsági alosztályok mind egyforma kabátot és nadrágot viselhetnének s ugyanúgy a lovasság és tüzérség is. Már pedig ha a katonaságnál is tekintetbe vették a külcsinyt a kellemes és praktikus változatosságot, akkor, legalább az én részemről nem tartom át, hogy miért törekedjünk épen mi tűzoltók hogy teljesen egyforma egyenruhát viseljünk.*)

Együttes működésre — egy két szomszéd között kivéve, — természetesen soha sincs alkalmunk, együtt nem támadunk, se nem hátrálunk. Ahhoz pedig hogy meggyűléseinken, hol magasb rangú tisztjeink, 4—5 méter hosszúságú, jó ügyünk érdekében közös megvitatás és tárgyalásnak tárgyává tessék a tűzoltó intézmény főkérdéseit, — ehhez *egyforma* egyenruha nem igen szükséges. Lehet az nagyon is különböző, csak a szíve, mely dobog, legyen egyforma hévvel kész áldozni és küzdeni a tűzoltóügyért. A külegyformaság nem csak felesleges következményeiben *káros* is.

Káros? fogja bajtársaim némelyike kérdeni, hogy? Megmondom azt is. — Széttétekintve kedves hazánkban, azt fogjuk tapasztalni, hogy tűzoltó csapataink denekelőtt *városi* és *falusi* tűzoltó csapatokra oszlanak. A városi tűzoltó-csapatok intelligensebb elemekből állnak, vezekedve — szeretik a finomabb, kényelmesebb és a falusi tűzoltó-csapataink ellenben barátjai a mindegyik öltözetükkel inkább megegyező szűkebb szabású és egyszerűbb, de olcsóbb kelméből készült egyenruhának. A városi tűzoltón nem tűnik fel a pantalló bugyogó, míg a falusi gyaloggyár nadrághoz szokott falusi tűzoltó nem igen akarja azt felvenni. De ennél tovább menve bizonyos annyira hazánk, bár egy érzelmű, de soknyelvű népessége, kétféle ízlésnek, szokásnak hódol. A magyar szereti a pátosmányt, a német az egyszerű gombot, a magyar inkább az élénkebb színek, a német a sötét színeket visel. Az egyik vidéken még a mindennapi felöltés dúsán kiteremtettézik, más vidéken sujtás alig látható. Mind ezen egymástól nagyon is eltérő ízlést egyformára alá hozni, mint már említém, a tűzoltó ügyre okvetlen hatással lenne, mert az egyes különösen, pedig a városi tűzoltó-csapatok keletkezését épen az egyenruha akadályozná vagy nehezítené meg leginkább. Sok l

jó még mai napig is gúny tárgyát képezi, és
og is azt magas száru csizma fölé felhuzni; másutt,
n gazdagabb vidéken meg, a szebb, a drágább
váják: míg a tótság és a hegyek közti szegé-
émetéknél még a legegyszerűbbet is tulságos
tartják. — Megeshetik ily formán, hogy gazdag
azért nem szervezkedik tűzoltócsapat mert res-
az egyszerű gunyát viselni, más szegény helyen
ért nem, mert sokalják az egyenruha költségeit.
eltekintve ezektől, megtörik az országszerte egy-
gyenruha kérdése egy más, a mondottaknál sokkal
b kérdésen is és ez az, — van e végrehajtó hatal-
az az van e módunk abban, hogy az egyes tűz-
ületeket a határozatilag megállapított egyenruha
sére kényszerítsük?

ics! és nem lesz, — nem lehet soha, mert mind
ig önkéntes tűzoltók leszünk, addig senki de
tal sem kényszeríthetünk arra, hogy miféle ru-
ljünk.

országos választmány az országos közgyűlés
ilyen vagy olyan egyenruhát, intheti az egyes,
en az ujonnan szervezkedő tűzoltó csapatokat arra,
inél egyszerűbb és praktikusabb egyenruhát sze-
k be; de a tűzoltókra az egyenruhát rákényszeri-
a nincs jogositva, ahhoz nincs hatalma!

on tételek, melyeket a mondottakból levonok, s
rt adandó alkalomkor mindég kész vagyok sikra
a következők:

Az országos szervezete egyforma egyenruha, nem szük-
tem jó, nem szép.

Azt megkövetelni a tűzoltóügyre káros.

Annak beszerzésére az önkéntes tűzoltó csapa-
ényszeríteni nem lehet.

Ezen kérdés meddő, azért minden közgyűlés
ozatából kihagyandó, illetve fontosabb és életbe-
kérdésekkel pótlendő.

terve már most az egyenlő rangjelzésre, magától
k, hogy a fent elmondottak folyamán, e kérdés-
ügyncsak a fenti okok alapján ugyanazon állás-
kei elfoglalnom, melyet az e forma egyenruha te-
ez már jeleztem.*)

inek előtte azomban e kérdés tüzetesebb tárgyalá-
csajtkoznám, legyen szabad igen tisztelt Kempelen
parancsnok urnak a Tűzoltó Közlöny 9-ik számá-
rangjelzésről» megjelent cikkére egy kevéssé ki-

em tudom vajon Kempelen főparancsnok úr volt-e
mert ha volt akkor talán megtudnám érteni azt a
sét, mely szerint ő a magyar tűzoltóságot a kato-
rvezet szerint óhajtja beosztani. De ha nem volt,
csakugyan nem értem, miért kell szerinte a tűzol-
dandárokra, ezredekre, zászlóaljakra s századok-
aszokra osztani.

ol van ezen beosztásnak természetes alapja?

í lehet ezen beosztásnak értelme önkéntes tűzoltó
knak?

A központi választmány álláspontja szerint ez nem követ-
felt a ruha szabása, a posztó színe és minősége lehet tetszés
csak a rangjelzés legyen rajta egyöntetű, azaz bármely ha-
zoltóhajtás által felismerhető. Szerk.

Kempelen főparancsnok úr cikkének ezen részét
ugyan mystikus homályba burkolja, de ennek daczára már
most is ki merem nyilatkoztatni, hogy ezen katonai beosz-
tás minden természetes alapot nélkülözvén, *soha sem fog
megfelelhetni tényleges viszonyainknak.*

Hogy is felelhetne meg? Hisz feltételezné, hogy egyik
tűzoltó csapat a másiknak ne mellé-, hanem alárendeltje
legyen, csupán azért, hogy a közp. választmányi tag kü-
lönleges rangjelzéssel bírjon! Egy önkéntes tűzoltó tes-
tülettől megkivánni azt, hogy magát ne a saját vá-
lasztott parancsnokának, hanem egy más, általa nem is-
mert, soha nem látott ezred vagy dandárparancsnoknak
vesse alá, az szerény nézetem szerint lehetlenség.

Minden tűzoltó csapat és testület magában véve
egy egészet képez mely a válság pillanataiban, ellentétben
a katonasággal, teljesen önálló működésre van utalva. Ily
perczekben egyedüli ura saját, a helyi viszonyokat és em-
bereit ismerő parancsnoka, nem pedig a 10 mértfölddel
arrább lakó ezred vagy tudja isten milyen parancsnok.
Ha pedig meg tud lenni a tűzoltóság magára hagyatva a
vész pillanataiban, akkor mire való a dandár, ezred és
zászlóalj-parancsnok?

Hagyjuk el azt a katonásdi játszást, úgyis sok a
parádé, mint József főherceg mondja, hanem ha már szer-
vezkedni akarunk, akkor fektessük ezen szervezkedést in-
kább a közigazgatási (megyei — törvényhatósági) mint
katonai alapokra.

De bármikép szervezkedjünk is, mire való az egyenlő
rangjelzés? Nem mondom, hogy rossz lenne, de követke-
zetesen aligha sikerül keresztül vinni azt.

Egy évben úgyis egyszer látjuk egymást, ekkor is
rövid időre ünnepélyes alkalomból, és ilyenkor ugyancsak
közömbös vajon az egyik arany, a másiknak pedig ezüst
gallérja van-e? Egyiknek a szava és szavazata annyit ér
mint a másiké, akár arany, akár pléh a gallérja, s jobb
szerettem azt a tűzoltót kinek fejében és szívében tűn-
döklök a tűzoltó-ügy csillaga mint azt, ki csak a nyakán
fitogtatja.

A Kempelen ur által megpendített sapka kérdéshez
nem szóllok hozzá, csak azt szeretném tudni, kinek mi
köze ahhoz, hogy szolgálaton kívül otthon, milyen kényelmi
ruhadarabot viselek? Különbösen is az a megkülönböztetés
tishti és legénységi sapka között nem demokratikus és úgy-
hiszem rossz vért szülne.

Végre még egy kérdést bátorkodom Kempelen fő-
parancsnok urhoz intézni.

Azt mondja ugyanis hivatkozott cikkében, hogy
annak idején (a szervezés egyenruha és rangjelzés tár-
gyában) terjedelmes, kellőképp indokolt előterjesztést fog a
központi választmánytól benyújtani.

Nem tartaná Kempelen úr czélszerűnek ezen min-
denesetre fontos előterjesztést — *minekelőtte azt még a
központi választmánytól benyujtani — szaklapunkban kö-
zölni*, hogy ahhoz a választmány keretén kívül álló tűz-
oltók is hozzászólhassanak?

Talán *előnyére lenne ezen eljárás úgy az előterjesz-
tésnek, mint az úgynak is!*

Dr. Hauer Gyula
soproni segédtsízt.

FŐVÁROSI APRÓHIREK.

— A m. kir. belügyminiszter 48369/vii. a. sz. a. Budapest főváros közönségehez a következő leiratot intézte:

»A budapesti önkéntes tűzoltó egylet« f. évi július hó 30-án 34005 sz. a. kelt tanácsjelentéssel újból bemutatott felterjesztését, mely szerint a f. évi április hó 22-én tartott évi rendes közgyűlésen a nevezett egylet főparancsnokává *Bárany Nándor Ernő*, volt főpar. helyettes; főparancsnoki helyettesül pedig *Bogisich Károly*, volt I. osztálypar. választatott meg, — tudomásul vettem. Felhívom a főváros közönségét, hogy erről a nevezett egyletet szabályszerűen értesitse. Budapesten 1883. év augusztus hó 14-én. A miniszter helyett: Prónay József s. k. államtitkár.

— A budapesti önk. tűzoltó egylet 5000-ik éjjeli őrsége s 1863-tól számított 20 éves fennállása emlékére ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: 1883. évi szeptember hó 22-én, mint az 5000-ik őrség napján esti 7 órakor faklyászene *Cziráký* Béla gróf szövetségi elnök és *Follmann* Alajos orsz. szövetségi alelnök, mint az önk. egylet tiszteletb. főparancsnoka tiszteletére. Gyülekezés a népszínház melletti 3-ik számú őrtanyán. Este 9 órakor az *ötezeredik* diszörség beosztása. Ezt követőleg *Follmann* Alajos tiszteletb. főparancsnok arczképének ünnepélyes leleplezése. Szeptember 23-án délelőtt 10 órakor a vidéki társjegyletek küldötteinek üdvözlése az őrtanya helyiségeiben. Délután 2 órakor gyülekezés az 1-ső számú őrtanya előtt, onnan a testületek felvonulása betűrendben a *Károlylaktanya* udvarára. 3 órakor a laktanya déli udvarában diszgyakorlat; melynek végeztével a csapatok kettős rendekben elvonulnak. Este fél 8-kor banquet a »Hungaria« szálló disztermében. Ez alkalommal egy »Széchenyi serleg« is fog felavattatni, melynek egyik oldalán művészi kivitelben a Széchenyiek czimere, a másikon pedig a dedicatio van bevésve. A serleg fedelét egy ügyes tűzoltó-alak díszíti. A diszgyakorlat jótékony célra, belépti díj mellett fog rendeztetni, s a tiszta jövedelem részben a »Magyar vöröskereszt-egylet«, részben a »Hirlapírók nyugdíjintézete« részben pedig »a vész alkalmával megsérült budapesti önkéntes tűzoltók segélyalapja« javára fordítatik.

— *Bárany Nándor Ernő*, a budapesti önkéntes egylet főparancsnoka a következő sorokat vette:

Konstantinápoly 1883. szeptember 13.

Igen tisztelt főparancsnok Ur!

Tegnap reggel vettem becses táviratát. Fogadja a tartalmáért szívem mélyéből legforróbb köszönetemet. A távirat vétele után azonnal siettem Ghazy Ozman Pacha hadügyminiszterhez és átnyújtam neki ő felsége a Sultánhoz intézett azon kérelmemet, miszerint engem, két tűzoltótiszt és egy altiszt kíséretében Budapestre elküldeni kegyeskedjek, — úgy hogy szeptember 22-én és 23-án tartandó ünnepélyén a budapesti önk. egyletnek, szerencsés lehessen megjelenni. A hadügyminiszter válaszát ha megkaptam

azonnal értesitem táviratilag kedves főparancsnok urat.*) Addig is fogadja üdvözetemet, mellyel radok kiváló tisztelettel

Széchenyi Ödön

— A zsidó ünnepek közeledése miatt tűzbiztonsági vizsgálat tartatott a budapesti zsidótemplomoknál, egyéb oly imahelyeken, a hová a zsidók a hónapokon imádkozni nagy számmal összejönnek. A vizsgálat bizottságnak ugyanis feladatává van téve, a templomokra is terjeszse ki felügyeletét s ezért a tiszteletb. bizottsági tekintetek miatt is, de meg azért is, hogy a győződést szerezzen kellő számú menekülő nyilászéséről, a bizottság ezeket az imahelyeket a halál orthodoxy zsidó hitközségek képviselőinek jelenlétéig járta. — E helyen megemlítendő, hogy Horváth tanácsnokhoz, mint a bizottság elnökéhez az ipar részéről is hasonló kérelmet intéztek, mert őszintén az iparos körben is megkezdődnek a színi előadások nagy terme ehhez képest szintén meg fog szemezni. Csak egyre vagyunk s lehetünk ezek után még csiak: vajjon a bálványutczai zenekedvelők egyelőre mére fog-e szintén kerülni a sor, s ha igen, mikor lán ismét majd a jövő esztendőben?!

VIDÉK.

A csurgói önkéntes egylet őrtanyája.*

Ismerteti: Reményi Samu, főparancsnok.

Helyesen felszerelt, kényelmes őrtanya s a szertár, — e kettő egy szervezett tűzoltó egylet a fontos kelléke, mely a parancsnokságok egyik főgonddát képezheti. Az egyleti tagok kellő begyakorlásra csaknem egyenlő fontosságúnak tartom én ezt ugyanazért nem vélek felesleges munkát végezni a midőn a szaklapunk jelenlegi t. szerkesztője által remített »Vidék« című rovatban, ismertetem röviden a csurgói önk. egylet őrtanyáját, szép ügyünknek h. kívánván lenni ezzel is.

Vidéki társjegyleteink, ha jobbal rendelkezünk általam mellékelt vázrajzban is feltüntetett őrtanyám ismertessék szintén a magukét, az ujonnan egyletek helyes irányu konszolidálásának az utjára egyengetjük ez által is.

A csurgói őrtanya 1876-ban épült szilárdan melyhez a szükséges téglát, fát és cserépszindely gróf Festetics György de Tolna adományozta. A épület hozzá számítva, a fentebb említett kegyelmányt mintegy 1600 frtba került, és minden teki célszerűnek bizonyult. 12 méter hosszú 6 méter szélességű 12 méter magas a torony csucsáig; látmagasság v. torony ablakáig 10 méter. Részei:

- A látó torony, belvilága 2—2 mét. mindkét oldalán ablakokkal ellátva.
- Az őrszoba és ülésterem, belvilága 6—6 méter.

*) Lapunk zártakor az értesítés még nem érkezett meg.

**) Az őrtanya vázának rajza, Reményi főparancsnok részéről folytatán, jelen számunk külön mellékleteként a szövetségi egyletnek szétküldetik.

s nyugatról ablakkal, míg délről, tehát a jelen ellenkező oldalán, üvegajtóval ellátva.

En oldalon egy kiálló tornác van és kétfelül fölszoborban, innét pedig felhuzható lépcsőn tovább a tetejére.

A szolga lakása, takaros konyha és szobából áll. A szertár. Minden tűzoltóegyletnek, méltán kell, büszkeségét képezze a szertára. Ez mutatja, hogy a tudás és szakértelem uralkodik az illető helyen; mily egészségre és anyagi támogatásra talált a megalakult egyesületnek az élén.

A szertár, dicsekvés nélkül mondhatom, a szertárunkat képezi. Elég tágas, belvilága 6—6 méter; a szertár és közvetlen a szabadba jutni belőle, lévén két kapuja, egyik az éjszaki s másik a déli oldalon. A szertár a téglával kirakott, a fal tövétől menedékesen a szertár felé, hol egy kis csatorna vezet le a szerek mögött a szertár-összefolyó vizet. Télen fűthető is. A fűtés szűk és erősebb vagy gyengébb fűtést egy a szertár-egység hőmérő mutatja.

A szertár 3 méter széles 6 méter hosszú, 2 méter magas és a szertár-ágyának kényelmes helyet nyújt.

A szertár-ajtó, a szertár kapuja előtt, délre a szertár 6 méter távolságban padlóval kirakva, mintegy a szertár tartalommal, melyet a g) alatti, esetleg arra a szertár csatorna folyton teletart vízzel.

A selmeczbányai önk. egylet.

A selmecznek a főparancsnokával, Marschalkó Gyulá-
tént meg az a hallatlan eset, hogy Zalaegerszegen
n sem volt, mégis beválasztott a központi vá-
ros tagjai sorába. És a mi még hallatlanabb, ugyan-
selmeczi főparancsnok várakoztatta meg tudósítá-
lapunkat oly soká, hogy szinte kezdtünk ingadozni
alkotott kedvező véleményünkben. Most azután
adását pótolandó egyszerre annyit adott a jóból,
nagyobb sajnálatunkra, negyedrészen sem hasz-
nak azt fel. És ez bizonyára a leghallatlanabb.

Ért megérdemelné a közlést a beküldött tudósítás
terjedelmében. S egy jól szervezett s a városi
és pártoló közönség, kitüntető elismerésében része
egyletről nagyon sokat, szinte mindent kötelességünk
mondani. Hanem a mi késik, az nem mulik; ki-
máskor is, sűrűbben is felkeres bennünket sorai-
a főparancsnok, ki egyletének alakulása, vagyis 10
állandóan tűzoltó főparancsnoka Selmecznek.

Ugyanezért ez évi népes közgyűlésén el is hatá-
nyhangulag, hogy 10 éves fennállása évfordulóját
S meg is ünnepelte fényesen.

Az ünnepélyre Léváról és Balassa-Gyarmatról küld-
viselőket a társegyesületek. A program főpontjai
reggel 6—8-ig díszgyakorlat, 9—10 pedig az ün-
s közgyűlés volt jelezve, mely utóbbin számos
önök, közöttük Ocsovsky Mária zászlóanyának a
ben Bernhard Adolf egyesületi elnök következő
t olvasta fel.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Én az utolsó két évtizedben gróf Széchenyi Ödön áldásos
tevékenysége folytán, hazánkban a tűzoltó intézmény, mint a

XIX-ik század egyik leghumánusabb eszméjének ismerete terjedni
kezdett, belátták polgártársaink, hogy a tűzoltásnál nem a nyers erő
a főtenyező, hanem egy begyakorlott és kellőleg felszerelt csapat
összhangzó és tervszerű működése s hogy nem elégséges a közbizton-
ságra, miszerint a mai kitűnő tűzoltó-gépek csak meglegyenek, ha-
nem hogy az illető kezelők, ezeknek szerkezetét és hatását ismerjék
és tanulmányozzák is, nemkülönben, hogy ezen gépek folytonosan
gondozva és tisztán tartva, minden perczen használatkészben állja-
nak; továbbá, hogy az előforduló tüzeseteknél nemcsak arra kell
törekedni, hogy a pusztító elem elterjedése meggátoltassék, — hanem
ez lehetőleg keletkezésében elfojtassék. Ennek azonban kérelmelhet-
len követelménye a leggyorsabb megjelenés, mely csak ott érhető el,
hol rendszeres figyelő őrség létezik. Végre a múlt idők tapasztalata
megtanított mindenkit, ki figyelemmel tekintett körül az elhamvadt
tűz üszkei között, hogy a mit megkíméltek a lángok, azt elbontá,
szétrombolá a vak tudatlanság, és gyakran elorzá a zürzavar köze-
pett, a leglelketlenebb gonoszság.

Ily tények és körülményekkel szemben a civilizáció utalt a
felebaráti szereteten, az önzetlen és önfeláldozó polgári erényen ala-
puló önkéntes tűzoltó egyletekre.

Megértette, fölismerete ezt városunk több lelkes polgára és
számbavéve a kor követelményeit, továbbá helybeli tűzoltó szereink
haszonvehetlenségét és rozszant állapotát, nemkülönben a tűzoltásnál
mutatkozni kezdő részvétlenséget, bizva a hatósági képviselőlet és
polgárság áldozatkészségében, továbbá a fiatalabb nemzedék lelkesé-
désében, valamint a czél és az ügy szentségében, — félre téve min-
den habozást és aggodalmat, az 1873. évi junishó 11-én megtartott
alakuló közgyűlésen a selmeczi önkéntes tűzoltó egyletet megalkotá,
a kidolgozott alapszabályok elfogadása mellett elhatározta, hogy ezek
megerősítés végett a nagym. m. kir. ministeriumhoz terjesztessenekfel.

Leérkezvén a jóváhagyott alapszabályok, az 1873. évi júliushó
6-án tartott közgyűlés egy 16 tagú szervező bizottságot alakított,
mely megkezdvén működését, kiválóan az alapító, pártoló és működő
tagok gyűjtésével foglalkozott, mely buzgó munkálkodása azt eréd-
ményezte, hogy a selmeczi önkéntes tűzoltó-egylet 1873. évi július
hó végével 11 alapító 84 működő tagból még 28 tag*) híven s jó
kedvvel fáradozik önként elvállalt kötelességének teljesítésében;
miért is teljes elismerésemet s hálás köszönetemet fejezem ki ezen-
nel eme 28 működő tagtárs iránt.

A szervezési munkálatnak a szertár és őrtanya helyiségeire
valamint a felszerelésre vonatkozó része nehezebben folyt le, mivel
a város nem rendelkezett a czéljának megfelelő alkalmas és kész
épülettel, valamint kellő tűzoltószerekkel; azonban városunk ható-
sága és tek. képviselőtestülete nem maradhatván ezek irányában
közönyt, belátva az intézmény korszerűségét és nemes czélját, va-
lamint meggyőződést szerezve, hogy a helyiségek másutt czélszerűen
el nem helyezhetők, elrendelte, hogy a város költségein — szertár és
örtanyának — a magasház nevű épületben levő helyiségek alakítás-
sanak át, a kellő szerek és eszközök város költségén leendő megvé-
telét pedig megszavazta.

Ezen korszerű intézkedései által a tek. hatóság és a tek. kép-
viselő testület nemcsak fényes tanujelét adta azon buzgalmának,
melylyel a polgárság vagyonszélessége fölött örködik, hanem egy-
szersmind maradandó emlékek koszorúzta művét, mely nemcsak a
jelen, de a jövőben is tiszteletet és közbecsülést biztosít számára.

Hasonlóan mély tisztelet és köszönet illeti Fülöp herczeg ő
királyi Fenségét, valamint főmagasságu Simor János Magyarország
primása, ő eminenciáját, kik jelentékeny adományaikkal lehetővé
tették a szükséges szerek és eszközök kiegészítését.

Nem kevesebb tisztelet és köszönet illeti a város törvényható-
ságát és számos polgárait, kik nagylelkű adományaikkal és pártoló
dijaikkal járultak az egylet költségeinek fedezéséhez s kik ezen a
közérdek oltárára szentelt áldozataikkal önzetlen hazafiságuknak leg-
szébb tanujelét adták.

Ezen áldozatkészségben osztozkodtak működő tagjaink is, kik
eltekintve attól, hogy az egylet terheinek nem csekély részét viselik,

*) Névszerint: Marschalkó Gyula főparancsnok, Huber József gyakorló mester, Zubek Antal szertárnok, Gulich József mászó hadnagy, Schuster Rezső hadnagy, Tülluch István hadnagy, Marek Antal szakaszvezető, Rappensberger Flóris csapatvezető, Schosko Mihály csapatvezető, Zimmermann Pál csapatvezető, Pleva József csapatvezető, Itze Benő csapatvezető - továbbá Chauska Venczel, Ochtendung Ignéz, Gasparik János, Gasparik Ferencz, Hovorka Venczel, Imrier Ede, Junghaus Ágoston, Kuna Dani, Posch Károly, Piczin Alajos, Ertl Vilmos, Kraus V. G., Tandler Gyula, Rathgeb Márton és Horák Vilmos közöltöltők.

a szent ügynek meghozták azon áldozatot is, hogy ruházatukat saját költségükön szerezték be ez által önfeláldozásuknak legszebb és oly tanujelét adák, mely nemcsak a jelen, de az utókor előtt is, mint kiváló polgári erény fog tündökölni.

Ezek szerint meglevén az egyesület alakitva, fejlődésnek indult s 1873-ik július hó 6-án megtartott első rendes közgyűlésén az alapszabályok 15-dik §-ában felsorolt tisztikarát és a 12 választmányi tagot megválasztotta, első diszgyakorlatát pedig 1873-ik évi aug. hó 25-én tartotta meg fényes sikerrel, mely utóbbiért őszinte elismerés s köszönet legyen mondva, *Huber József* gyakorlómester urnak, ki egész odaadással, kellő képzettségével a tűzoltóság kiképzése körül fáradozván, elérte azt, hogy e felett a város közönsége teljes megelégedését nyilvánította.

Az első tisztikar még ugyanazon évben változást szenvedett, a mennyiben 1873. évi október havában *Bernhardt Adolf* főparancsnoki állásáról lemondván, helyébe *Marschalkó Gyula* hadnagy választott főparancsnokká. Később *Berks Lothár* lovag is lemondván elnöki állásáról, helyébe 1873. évben *Bernhardt Adolf* választott elnökül. Ez időtől a főtisztikarban mi változás sem történt.

Az örsé i szolgálat 1873. évi július hó 15-én vette kezdetét az önk. tűzoltók által s tartott 1875. évi szeptember hó 15-ig; ez időtől kezdve pedig fizetett örök teljesítik az éjjeli őrseget.

A selmeczi önk. tűzoltó egyesület 1874-ik évben belépett a magyar országos tűzoltó szövetségbe, minek folytán mint szövetségi tag, részt vett 1874. évi szeptember hó 5—8-án Sopronban a II-ik országos tűzoltó szövetségi közgyűlésén — 6 tag által képviselve. — 1876-ik évi augusztushó 25—29-ig Aradon — 10 tag által képviselve. — 1878-ik évi július hó 18—22-ig Iglón — 11 tag által képviselve. — 1880-ik évi augusztus hó 19—22-ig Pozsonyban — 15 tag által képviselve.

Ezen országos ünnepélyeken kívül részt vett az egyesület: 1876. évi február hó 3-án nemzetünk nagy halottja Deák Ferencz temetésén Budapesten 5 tag által képviselve; ez által leróva kegyeleto adóját, és kifejezve mély bánatát a nagy veszteség fölött. 1876—1879-ig többféle ünnepélyen, melyek közül legnevezetesebb volt saját zászlószentelési ünnepélye 1877. októberben és az az ünnep, mely 1879. évi április hó 24-én Ő cs. és királyi Felsőgeiki házasságának 25 éves jubileuma alkalmából a közönség által rendeztetett.

Egyesületünk megkezdett működése óta városunkban és a közel fekvő vidéken 85 tüzeset fordult elő, és pedig: 33 tető tűz, 24 kéménytűz, 18 szobátűz, 4 kazaltűz, 5 pajtaégés és 1 raktártűz, melyek alkalmával a tűzoltóság szereivel kivonult és üdvös vala működése. Ezenkívül az 1878. évi árviz alkalmával az egyesület működő tagjai vonultak ki a veszélyeztetett légszeszgyárnak helyben, valamint a Bélabánya társ-város lakóinak segélyt nyujtandók.

A selmeczi önkéntes tűzoltóegyesület megalakulása óta tartott 10 rendes és 13 rendkívüli közgyűlést, továbbá 83 választmányi és 1 becsület-bírósi — összesen 107 gyűlést. A működő tagok által tartott gyakorlatok következők: u. m. a tűzoltóság rendszeres kiképzésére: 242 rendes és 146 rendkívüli, továbbá 32 mászó, 3 fő- és 3 diszgyakorlat.

A tagok tökéletes kiképzetése végett, az egyesület 1876. év folyamán a városi tornakertben mászóházat építtetett, melynek költségei első sorban a városi hatóság, másod sorban önkéntes adakozások s végre az egyesület áldozatkészsége által fedeztettek. A mászóházat az egyesület 1876-ik évi szeptember havában vette át, elnök ezen mondata kíséretében: »Egy az összesért s az összes egyért.« Egyesületünk alapító, működő és pártoló tagjai száma: 1873. évi július hótól 1882. decemberhó végéig a következők: és pedig 1873. évben: 11 alapító, 84 működő és 119 pártoló. 1882. év végéig pedig: 15 alapító, 106 működő, 189 pártoló, és 10 tiszteletbeli tag; melyek szerint az egyesület tagjainak száma szaporodott: 4 alapító, 22 működő, 70 pártoló és 10 tiszteletbeli összesen 106 taggal, az összes létszám pedig 311.

1878-ban a Bélabánya társvárosban alakult tűzoltóegyesület, mint fiók-egyesület beleolvadt a miénkbe. Hasonlóképpen örömmel s hálással elismeréssel jelentem, hogy a tűzoltók számának emelése s így a pusztító elem gyorsabb s biztosabb legyőzése céljából ez év folyamán egy bányász tűzoltócsapat is alakult, a helybeli magyar kir. bányagazgatóság bőles intézkedése folytán, mely csapat buzgó gyakorló mesterüktől oktatást nyerve, polgártársaink megnyugtatóra vészesetekben közreműködendő tűzoltóinkkal. Nem kevésbé örömmel

peket összekötő távirtdahálózattal bővítve lett a fentcizett intézkedése folytán: miért is kötelességemnek ismerem a bányagazgatóság ezen üdvös intézkedésének elismerésül s szönetemet nyilvánítani.

Az egyesület pénztárának bevételei 1873. évtől 1882-ik december hó végéig: összesen 11,296 frt 14 kr., a 10 megszerzett szerek és eszközök értéke 10 % használati lék leszámítása után tesz 1597 frt 04 krt. A szaporodott összege tesz 2111 frt 08 krt.

Visszatérintve most az előadottakra, állithatom, hogy tünk biztos jövőnek néz elébe, mert részint anyagilag, részint a tagok buzgó hozzájárulásával egy cél elérni, elegendő b található egyesületünk fejlődését ígéro jövőben, s midőn a tisz gyűlést, illetve az egyesület tagjait ezennel felkérem, miszerint kor legyen mindenki helyén, köszönetemet nyilvánítom a tagoknak részint azon vészeseteknél, nemkülönbén egyéb sz ban tanusított összetartásért, illetve öntudatos feláldozásért áldozatkészségükért, részint pedig azon bizalomért, melyet telt tagok 10 év alatt az elnökséget és a parancsnokságot telték, illetve egyesületünk fennállásának érdekében támogatn kedtek.

Adja az ég, hogy kívánságaink teljesüljenek, ha az a lünknet illeti, mely közérdek mindenki, főképen a meglevő ben leendő új választások által alakulandó tisztikarnak szitendő, mely tisztikar hivatva lön egyesületünk magasztos czé mozdítani.

Tiszta szivemből s őszintén kívánom, hogy »ugy legyen

Kivonat a keszthelyi közgyűlés jegyzőkönyvéből.

A »dunántúli kerületi szövetség« augusztus 12-én Keszthelyen tartott közgyűlésén a tagegyletek képviselőinek igazolása után elnöklő P. Szabó Károly felolvasta a kerületi szövetség választmányának, a lefolyt 2 évi időszak alatti tevékenységéről és munkájáról, nemkülönbén a szövetség kebelében ez idő alatt történt eseményekről szóló terjedelmes jelentését.

A jelentés szerint a dunántúli kerületben 115 tűzoltóegyesület áll fenn, rendelkezvén a következő tűzoltó eszközökkel, u. m. 1 különféle fecskendővel, 20120 meter tömlővel, 9480 létrával, horoggal, 13090 vederrel és 1549 darab lajttal. A statisztikai táblázat hoz semmi adattal nem járult 30 egyesület, gyakorlatot sem tartó egyesület s végre 50 egyesületnek pénzkezelése milyenségéről nincsen adatja a szövetségnek. A tagegyletek közül a Somogy, Tolna és Fehérmegye területén működők dokumentáltak legelőször a szövetséghez tartozásukat. Ellenben a Vas-, Veszprém- és Győrmegegybeli egyesületek még az eddigienél is nagyobb neglizenciával viselkedtek. Végre Győrmegegy tűzoltói teljesen figyelmen kívül hagyták a kerületi szövetséget.

A tagegyletek érdekében a szövetség választmánya átvette a következő lépéseket, mint a jelentés sajnálattal konstatálja, siker nem sikerrel. Így a belügyminiszteriumhoz intézett kérelme 500 forintos segély tárgyában, a megfelelő alapnak hiányában teljesíthető nem volt. Az országos szövetségnek Zala-Egerszegen tartott közgyűlésén beterveztett hét indítvány közül, egy sem fogadott el. A szövetség tagjainak segély alkalmából felmerülni szokott költségek megtérítése ügyében a megyék közigazgatási fejehez intézett kérelmek vagy ki nem elégítő, vagy épen semmi válasz sem érkezett. Az országos szövetségnek észrevételezés végett leküldött új alapszabályokat a kerületi szövetség választmánya megtevévén módosításait, azokat a tagegyletekkel is azon felhívással, hogy netán eltérő véleményeket jelentsék be. A kitűzött határidőre egyetlen válasz sem érkezett be.

Némi vigasz gyanánt csak három örvendetes tényről tudósít meg a jelentés. A tűzoltó testületeknek mászó, szivattyú, rendfenntartók osztályára történendő egyenlő felosztását illetően bocsátott felhívásra az egyesületnek, már több mint háromnegyede a szövetségi javaslatot. Ez az egyik. A közoktatásügyi miniszteriumnak lapunk 5-ik számában közölt leirata a másik. S a harmadik igazán örvendetes, József főherczeg és illetőleg az alcsum egyesületnek csatlakozása. »Mig házámban a tűzoltóságnak ily lényeges védnöke van — mondja a jelentés — addig az el nem taglanyba és a működő közönség a társaság mellett sem állhat.

A közgyűlés további folyamán, a legközelebbi 1885. évben tartandó gyűlés székhelyül *Csurgó* városa jelöltetett ki. *Teuffel* pápai képviselő indítványa, mely szerint »kerestessék meg és ék fel a belügyminiszterium az iránt, hogy a dunántúli kerületi törvényhatóságokat rendeleti uton arra utasítsa, miszerint a kerületi szövetség által hozzájuk intézett megkereséseknek időben eleget tegyenek, nemkülönben, hogy a területükön lévő községeknek hozzák tudomásukra, miszerint mindazon helyeken, hol tűzoltó egyesületek alakultak vagy alakulni fognak, a közkezdés helyes irányja, s mindennemű, a szervezkedést, egyenlőt és felszerelvényeket illető felvilágosítások és utasítások végeredményül a kerületi szövetség ez időszerint Pápán székelő választmányára forduljanak» — egyhangulag elfogadtattott.

Az országos szövetség pozsonyi közgyűlése által az egyenruha jelzés tárgyában hozott határozathoz, a dunántúli kerületi szövetség *Trstyánszky* Lajos, keszthelyi képviselő indítványára, addig szigorúan ragaszkodni kíván, a míg ez érdeemben, ugyanígy a közgyűlés által módosítás nem létesítetik. *Kovács* Károly, zalaegerszegi képviselő a »Magyar Tűzoltó« javára egy alaptőke megteremtését ajánlja, hogy azután a nevezett lap költségei ez alaptőkéből fedezzenek. A szerkesztő azonban, ki egyszersmind tulajdonosának, nem hajlandó a »Magyar Tűzoltó« irányára, a hivatalos kívül befolyást engedni a szövetségnek; mire határozatott, az indítványozó elmés és praktikus prozódiumjának elejtésére a dunántúli egyesületek csupán felhívassanak a »Magyar Tűzoltó« szaklapot legalább egy-egy példányban járattatni s egyébként is atni.

Abelino

A révkomáromi önkéntes egylet.

Miklós közp. választmányi tag és komáromi főparancsnoktól.

(Vége.)

Az 1882. évről mint az egylet multjának utolsó szakaszáról írok szólnom, melyről a történetek közelsége miatt, tán feleslegesen jegyeztem, hogy ez év az egylet történetében nevezetesen szegélyezett. Ez évben töltte be ugyanis egyletünk létének 10-ik évére nézve az egyletnek, különösen a működő század tagjainak s hája azt, hogy ennek emlékére ünnepély rendeztetvén, az a rajtott zászló-felavatással, s a 10 és 5 éves tűzoltók decorál- l együtt tartassák meg. Ugyan ez évi február hó 5-én tartott ülésben elhatározta tehát az egyesület, hogy a czélba vett ün- nepségek megtartassék. Megbizta a parancsnokságot, hogy az ünnepélyt lethez méltólag rendezze. Az ünnepély 1882. évi július hó 15. napjain Komárom város és vidéke lelkes közönségének örö- mészvéte mellett, fényes sikerrel tartott meg. A ünnepélynek leg- legtebb kimagasló mozzanatai voltak:

1-szor. Az 5 és 10 éves önkéntes tűzoltók jutalmazása, mely- nyel a 10 évet szolgált tűzoltók ezüst éremmel; az 5 évet szolgált tűzoltók pedig bronz éremmel jutalmaztattak.

2-szor. A század részére az alkalmából vásárolt igen szép di- chéz vörös selyem zászló felszenteltetett.

A zászlószentelési ünnepély díszét leginkább emelte 11 vidéki tes tűzoltó testületnek 119 tagból álló díszes küldöttsége; a zászlói büszkén lobogtak Komárom város falai között, elnem- zett szíves baráti és bajtársi emléket vésvén a komáromi önk. század minden egyes tagjának keblébe.

3-szor. Megemlékező a vendégek tiszteletére rendezett dísz- lat, melynél a komáromi önkéntes-tűzoltó-század szakavatott téségének és gyakorlottságának, hogy fényes tanubizonyosságát igazolja a jelen volt vidéki főparancsnokoknak egyhangulag tett elismerése, különösen pedig az ország legidősb s legszak- abb tűzoltójának a pozsonyi főparancsnok, *Martinengó* Nándor azon nyilatkozata, hogy a komáromiak »derék tűzoltók«.

Ez évben a működő századnak 233 tagja volt, 250 éji órsz. 7 gyakorlatot 4 századgyűlést, 15 tisztí értekezletet, 2 fegyelmi két ellenőrzési szemlét és két díszkivonulást tartott, egyiket az alkalmi költségek Jókai Mór ur születési emléktáblája leleplezésének, a herkályi honvéd emlék ünnepélye alkalmából. 11 tüzeset. 11 meg hívattassanak.

Az egylet tagja volt az egyletnek 251, kikhez a komáromi 1-ső önkéntes társulat 150 frt, a vidéki takarékpénztár 45 frt, az első ma-

gyar általános biztosító társulat 50 frt, adománnyal járulván, s eh- hez, az ünnepélyből megmaradt 431 frt 58 kr., tiszta jövedelmet hozzá adván, lett az egyletnek 3580 frt 35 kr. bevétele, miből tete- mesebb kiadásai daczára is 1864 frt 56 krt megtakarított, mint már jelezni szerencsém volt, azon czélzattal, hogy abból alaptőkét nevel- jen az egyletnek érdemben megsérült szegény tűzoltói felsegélye- zésére.

A villanyos tűzjelzők kezelése nehézkes lévén, a czélnak teljes mértékben meg nem felelő, telefon készülékkel köttetek egybe s szereltettek fel, úgy hogy jelenleg az őrtorony s a két őrtanya őrsége egymással élő szóval érintkezhetik.

Ez évben lévén az országos tűzoltó szövetségnek zalaegerszegi országos gyűlése, ezen az egyletet *Sándor* Miklós főparancsnok, *Merkli* Alajos segédtsízt, *Kementzky* József o. parancsnok, *Kossovits* József zenekarmester és *Kefei* János zászlótartó képviselte. E köz- gyűlésen a komáromi önk. tűzoltó-század főparancsnoka az orsz. szövetség választmányi tagjai közé választatott s mint ilyen az egy- letet, illetve az országos tűzoltósági ügy érdekeit az első legközelebb Budapesten tartott választmányi ülésen képviselte is.

Vége megemlékezőnek tartom a tettes városi hatóságnak minden tekintetben tanusított szíves támogatásai között, abbéli intéz- kedését felemlíteni, hogy a működő század tagjait jövőre azon ked- vezményben részesíté, hogy a kézi napszámmal leszolgáló köz- munka viselés terhe alól felmentette.

Ezzel befejezem a 10 évre visszamenő parancsnoki jelentésemet. Az ügynek kívántam ezzel is használni, a multat a feledékenységtől némileg megóvni, s a reám érdemtelenül pazarolt bizalomról leszá- molni, melyet ezuttal is melegen megköszönni kedves kötelességem- nek ismerek.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

— **Székesfehérvárott** a telefonösszeköttetés létesítése, melynek szükségessége annyival is inkább fenforog, mivel tűztornyuk nincs, jó ideje volt már napirenden. A város azonban két nagyobb kaszárnyának jelenlegi építése mi- att, anyagilag meglehetősen igénybe levén véve, még az aránylag kevés pénzzel előállítható tűztorony építtetésére sem igen mert gondolni egyelőre; annál kevésbé muta- tott természetesen hajlandóságot a tervbevett telefonhá- lózat berendezése költségeinek fedezésére. Az önkéntes egylet pedig egyáltalán nincs ma még azon helyzetben, hogy saját pénztára terbére ilyen vállalatba bocsátkozhat- nék. S a telefonösszeköttetés — mint lapunknak írják — mégis létesül. Létesül a mohai »Ágnes« forrás tulajdono- sának *Kempelen Imre*, a fehérvári önk. egylet ügybuzgó elnökének az áldozatkészsége folytán. Legutóbb már az is el lett határozva, hogy a városnak mely pontjai köt- tessenek össze telefonice az őrhelyiségekkel. Magukat a munkálatokat pedig valószínűleg még ez év folyamán megkezdik.

— **Balaton-Füreden** az új szertár felszentelését új borra, vagyis szüret után tervezik, még pedig meglehetősen ünnepélyességgel, mert az előleges program nem keve- sebb, mint három nap és három éjjelről beszél. Magán a szertáron különben a kőművesmunkák már befejezvék. Ugyanott *Reményfy* Ödön főparancsnok a »Kisfaludy« gőzös számára egy nagy vörös lobogót csináltatott fehér, átlátszó Ö. T. betűkkel és azon czélzattal, hogy »ha egyik tűzoltó korifeus megy a hajón, akkor a főárboz tetején ez a zászló lobogjon.« *Czirák* Béla gróf tiszteletére, mi- dőn a multkor Balaton-Füreden járt, már fel is huzzák a hajó árbozára ezt a lobogót.

— [**Dobsinán**, az ottani önk. egylet, *Scserbovszky* Szaniszló fővárosi segédtsízt arra járta alkalmából, dísz gyakorlatot tartott. A támadás, melynél *Ullreich* és *Sárkány*

Boldizsár parancsnokok vezénylete alatt 120 tűzoltó vett részt, igen értelmes volt, — a szerek felvonulása pedig szinte meglepte az embert. Oly *gazdag* felszereléssel aligha dicsekszik, a hasonló számú lakossággal bíró városok közt, még egy másik Magyarországon. Maga a szertár második *legnagyobb* épülete Dobsinának, mely város önk. tűzoltóságának *összes* költségeit a legsplendidebb módon fedezi. A tagok személyes felszereléséről ő maga gondoskodik. A lovakat is ő adja. Egy pár ló éjjel-nappal, különben pedig 4 pár ló áll a tűzoltóság rendelkezésére. — Bajtársak! Kalapot a Dobsina-városi tanács előtt!

— A marosvásárhelyi önk. egylet *József* főherczegnek ottidőzése alkalmából, a fenséges urnak tiszteletére f. hó 13-án este igen sikerült estéli diszzenét rendezett, melyet a főherczeg is végighallgatott, elismerőleg nyilatkozva az egyleti zenekarnak szép játéka felett. Ő fensége a városban tett sétája közben, megtekintette az önk. egylet őrtanyája előtt álló kis hydrofort is, megelégedését fejezve ki környezetére előtt, hogy a vízszállító gép oly jó karban tartatik.

— Hogy a tűzoltóság nemcsak vagyont őriz és ment, hanem a rendnek is őre s fentartója; azt mi rég éreztük. Most megérthetik a szervezett tűzoltó csapatok illetén jelentőségét azok is, kik eddig csak gunyolódva tekintettek reánk. Ama zavargás alatt, mely fejt, az ország nem kis kárára, oly sokfelé felütötte, valóságos áldásnak bizonyult az illető vidékeken, ha volt tűzoltóság, mely nem restelt őrzőjartokat tartani s éjjel-nappal készséggel állni. E tanúság az okozott károkat el nem enyésztheti ugyan, de azért minden esetre az intézményünk javára mutatkozó haszon gyanánt regisztrálható.

K Ü L F Ö L D.

Egy tébolyda égése.

Angolországban nagy megütközés tárgyát képezi egy magántébolydának *Southall park*-ban való leégése, a mely alkalmával az intézet 30 betege, kettő kivételével, megmentetett ugyan; hanem maga az épület egész terjedelmében omladékká lett. A tűz terjedésének meggátolására tehát abszolúte semmi óvintézkedés sem volt megtéve. S még a helyszínén megjelent hanwelli tűzoltók is csak a mentéssel foglalkozhattak az egyidejűleg teljesítendő oltás helyett, mert az intézetben magában nem volt elég víz; arra a *kutra* pedig, mely — mint azóta kitűnt — *bő víztartalmával, az intézettől néhány yardnyira van: senki sem gondolt!*

Hogy az intézet fejvesztett személyzetének nem jutott eszébe a kútra gondolni; ezen nem ütközhetni meg. Vész alkalmával, a közvetlenül érdekelt laikus, épügy fajveszékel és ügyetlenkedik, hogyha háza ég; mint a midőn valaki súlyosan megbetegedett a családjában. Egyik esetben sem képes annyira összeszedni magát az első pillanatban beálló természetes ijedségtől, hogy józan és gyors elhatározás érlelődhesse meg benne. Arra pedig, hogy egy netáni helyes eszme megfelelő kivitelre is találjon nála; a vész akút stádiumában, gondolni sem lehet. A laikus ilyenkor mástól, betegségnél az orvostól s tűzvésznél a tűzoltótól, várja a segílyt.

Hanem, ha aztán az a bizalommal segílyül hívott tűzoltóság, melynek hidegvérét épügy nem szabad elveszteni, miként nem az orvosnak, a segílység lehetőségének fennforgása dacára is, csak oly felelősséget vagy felelősséget

séget dokumentál, mint bármely laikus: hát ezen miből botránkozhatni.

A hanwelli tűzoltóság hidegvérét megőrizte ugyan, mert hisz a betegeket s azután az értékebb holmikat eredménynyel segített menteni. Hanem a szakszerű avatkozás egyik lényeges kellékére, feltételére: a *víz* *hiányára*, ugylátszik, meg sem kísértette kiterjeszteni a feladatát. És ez nagy hiba. Concret esetben, tekintettel a kútra *bő víztartalmára*, meg is bocsáthatatlan!

Mert a legelső feladat ugyan a veszélyeztetett élet megmentéséről gondoskodni; de ennek teljesítésére maga az *oltás* lép az első helyre. S ezt a hanwelli tűzoltóság nem a kellő erélylyel és szakértelemmel felelt meg, sőt elmulasztotta.

Az oltás egyik része, vagyis a tűznek más épületre való átterjedése, teljesítve lett, de csak a *nyílt* nyíltban, amennyiben közelben semmi más épület nem volt. A felcsapódó lángok csak a park egynémely fáit a leveleit nyaldoshatták.

Az oltás másik része azonban, vagyis maga a *mentés* rosb értelemben vett oltás, már csak azért sem vitet ki a várható precizióval, mert arra a néhány yardnyira fekvő kútra a tűzoltók közül sem gondolt egyik sem, ez menthetetlen valami. Mert lehet a terep, mely a *mentés* czióba lép valamely tűzoltóság, még oly ismeretlen körülményekkel és kutatás útján fel kell szüznözni rajta azt a helyet, melyből (feltéve, hogy áll van ott ilyen) vízzel láthatni el a fecskendőket. A mentés oltóság még *vizet sem tud szerezni*, ott, a hol ez külön lehetséges: az nemhogy hivatása magaslatán állónak nevezhető: de még egyszerűen a szervezett névvel illelhető!

A körülmény, hogy az egész nagy épület rommá lett, az angol lapokat a következő, nem lényegesen kérdések szellőztetésére készítették:

1-ször. Miként történhetett még, hogy szabaddá zott tébolyda éveken át állhatott fenn a nélkül, hogy vész esetére a szükséges vízről, külön, gondoskodni volna?

2-ször. A »Commissioners of Lunacy« a tűzveszély len mily biztosítékokat kívánnak, hogy a tébolydák badalmazzák?

Mi pedig azt kérdezzük, hogy az *angyal földi* *dában*, ha a vízvezeték oda be nem vitetik (mint tervezve van), miként fognak tűzvész esetén az oltás gondoskodni? és hogy vajjon nem volna-e érdem a biztonság szempontjából, az erre hivatottaknak, a új országos épülettüinkre is kiterjeszteni a becses munkát?!

Magáról a tébolyda égéséről következő részünk adjuk:

Southall park, Ealing közelségében 10 angol mérték (15 kilometer) Londontól, dr. Boyd által alapított magán-örültek számára. Ez a tébolyda aug. 14-ken éjjel legett annak lakosai közül, dr. Boyd maga, az intézet tulajdonosa. Hutton kertész, ki a harmadik emeletről leugrott, összeesett és meghalt. Ezeken kívül még két nőceled és dr. Boyd leégési sebeket kapott, hogy nincs reménység fölépülésükhöz. A tűz támadt, több mint husz személy volt az épületben; hat személy eltűnt, ezek alkalmasint el vannak temetve a kútra közelében.

legelőbb észre fél egykor éjfél után. Éppen ekkor érkezett meg a vonat és a vonatvezető éles sikoltást hallott, mely ismétlődött. Közben az utasok közül is halották ezt a segély kiáltást. És az őrnaggyal, midőn a tüzet megpillantotta, táviratot intézett a legközelebbi Paddington állomásra segélyért. Ez csakugyan meg is érkezett a helyre. Két fiatal ember volt az első kik a katasztrófa színhelyére érkeztek. Egy nőt pillantottak meg az intézet égő fedélzetén: a fiatal, irgalom, kiáltá a szerencsétlen asszony, mindnyájan oda mentek. Jobbra és balra tűzoszlopok vették őt körül. Ekkor érkeztek a fiatalok a hanwelli tűzoltók legsebesebben vágatva. Az idősebb fiatalok közül az egyik az alatti egy lajtorját talált és azt támasztotta a falhoz, kevés időpercz alatt már az égő fedélzetén volt, megfogta a szegény asszonyt, és vele ismét lejött a lajtorján. Ezután ismét felment az alatti felsőbb emeletébe, honnét a sikoltozó őrtűt nőket egymásután mentette. A fiatalabbik pedig megkerülte az épületet, egy ajtót kinyitott és behatolt az égő épületbe, segítvén idősb fivérének nemes munkájában.

Sokan a falu lakosai közül már régóta aludtak és csak a tűzben forgó elmebetegnek éles sikoltozásai ébresztették őket. Mindenki oda sietett, hogy a mennyiben lehetett még menteni a szerencsétleneket, ezt megtegye. Sokan eleinte azt hitték, hogy gyilokság történt, mert a tüzet a magas fák nem engedték látni, s csak nagy távolságra kellett futniok, hogy a szerencsétlenség színhelyére jöhessenek. Midőn a parkba értek, egy nő ingben, mely a nyakra össze volt szaggatva, hogy alig fődte meztelenségét, előjött. Arcza halvány és eltorzult volt: »Fussanak, segítsenek, mentessék az egész falu!« kiált a nő és mint villám, oly sebesen tűnt el. Az éj egészen csendes volt és a lángok mint egyenes tűzoszlopok emelkedtek fölfelé. Midőn a mentők az épülethez érkeztek, lát sem láttak a ház előtt vagy a körül. Így tehát behatoltak a bolyda belsejébe, és az ott talált örülteket kezdték kivinni. Több szerencsétlenek közül oda égtek volna, ha erőszakkal nem szeljük el az égő intézetből. Egy ápolónőnek lehet leginkább megmondani, hogy a dühöngő örülteket meg lehetett menteni, ő neki is sikerült elhítenni velők, hogy az tűzijáték és azt a parkból lehet láthatni, mint a szobából. Price asszony minden ingóságait megmentette, de ő azokkal mit sem gondolt, hanem csak gondviselői bízott betegeivel. A fiatal Boyd kiapja látogatásán volt, véresen fekvőn a földre megbénítva feküdt ágyában; ő arról álmodott, hogy tűz ütött ki csak akkor ébredt föl, mikor már a szoba butorai égtek. Az egmentése valóságos csoda. Életét Webber nevű ealngi parasztköszönheti.

— **Lipcse** főváros tűzoltósága azon alkalmából, hogy eddig különállott külvárosai közvetlenül egyesítették magával a városal, nagymérvű átalakításnak néz. A külvárosok csatlakozása után 250 ezerre fog növekedni a lakosság száma, s ehhez képest szaporíthatni a tűzoltóság is, melynek számára új szolgálati szakszervezetet is dolgoznak ki. A lipcsei parancsnokság a részvétel helyesebb keresztül vitele céljából megkereste a pesti főváros tanácsát is, hogy jóhírű tűzoltóságának a vezetőjét legyen szives szintén adatokat szolgáltatni.

— **Salzburgban**, a XII német »Feurwehrtag« szeptember 1. és 9. napjain igen sikerülten tartatott meg. Magyarországból a baczfai, buziási, budapesti (önkéntes és gőznagy), felső-lövői, fehértemplomi, nagysurányi, nagyvadi, nagyszombati, nyitrai, érsekújvári, soproni, orszóposzonyi szentgyörgyi és temesvári egyletek küldtek képviselőket. A budapesti önk. egylet küldöttei *Korponay* és *Breuer* Szilárd urak legközelebb részletes jelentéseket terjesztettek be ott szerzett tapasztalataikról. Előleg legyen annyi felemlítve, hogy a *tolólétrák* és a *sugárk* tekintetében, örvendetes haladást tüntetett fel a salzburgi tűzoltószerkek kiállítására.

— **Bécsben**, a Rossauban, majd 2 nappal később Nussdorffon, (mindkét helyen terjedelmes faraktárak vannak) nagy tűz támadt, mely a bécsi tűzoltóság beavatko-

zása mellett roppant arányokat öltött. »A fatelepek valószínűsége lángtengert képeztek« írják az újságok. Elhisszük. Midőn a tűz 51,000 m² méter területen pusztit, másként ez nem is lehet. De hát Bécsnek és környékének összes tűzoltósága mit vétett? *Negyvenhárom* önk. tűzoltó egylet, *kétezerhatszáz* katona és a rendőrség tartaléka támogatta a városi tűzoltóságot! Ilyen erővel neki lehet menni a pokol tüzeinek is! És a bécsi tűzoltóság egyik helyen Rossauban csak akkor tudta megállítani a lángnyelvek továbbharapódzását, a midőn megváltozott nagy szerencsétlenségre a szél iránya is; Nussdorffon meg a legnagyobb lelki nyugalommal felhagytak még a *reményével* is annak, hogy a tüzet lokalizálhatják!!! Ha a katonaság tűzoltó szerekekkel ki nem vonul eme másik tüzhöz is, hát talán még ma is égne Bécs. A városi képviselő testület közgyűlésén legutóbb meginterpellálták a polgármestert, Bécs tűzoltósága reformjának tárgyában. No, erre az új szervezetre csakugyan szükség van!

— **A nevezetesebb külf. tüzesetek sorában a toursi színházégről** kell ezuttal megemlékeznünk, melynél szerencsére semmiféle sérülés sem történt, mert az előadás után, mikor a közönség távozott még nem volt tűz. Az csak késő éjjel, majdnem reggel felé támadt. Az előadás éjjel félegyig tartott s mint rendesen, a kapubezárás előtt a tűzoltóság minden helyiséget pontosan megvizsgált. A házmester utólag kijelentette, hogy a tűzoltóság után még ő is mindent figyelmesen megtekintett és semmi gyanust nem vett észre. Reggel 4 óra felé földművesek, kik szekerekkel a vásárra indultak, észrevették, hogy a Saint-Pierre-les-Corps negyed fölött sűrű füstfelhő vonul. Értesítették erről a rendőrséget, mely csakhamar feliasztotta az egész alvó városnegyedet. A színházat azonban már sem a lakosság, sem a helyszínére érkezett tűzoltóság nem menthette meg többé. Az utóbbiaknak feladata csak az lehetett, hogy a bajt az illető városnegyedről elhárítsák, a mi sikerült is. Reggel hat óra felé a színház roppant robajjal dőlt össze, a díszletek jelmezek, mind ott veszttek. A színház alig tizenegy éve építettett és nagy összegig volt biztosítva.

— **Leégett fegyház**, Hiroshimában (Japán) Augusztus 3-án esti 10 órakor az ottani fegyházban tűz ütött ki, mely rövid idő alatt teljesen elhamvasztotta az épületet. A fegyenczek közül 61 meghalt a lángok közt, míg 156 többé-kevésbé megsebesült. Az általános zavarban 120 fegyencz megszökött, s csak tizenötöt sikerült még az éjjel elfogni.

— **Aachenben** egy kiütött tüzvész 20 nagyobb épületbe s a többek közt az ősrégi városházába is, mely a goth építkezés egyik remeke volt, belekapott. Az utóbbinak tetőzetén kívül tornya is leégett. A tűzoltók, kiknek a szomszédos városbeliek is segítségükre jöttek, a városházában levő irattár okmányait, a nagybecsű gyűjteménytárt és az ugynevezett császártermet megmentették.

— **Egy moszkva melletti városban** július 5-én országos vásár alkalmával a színház rendkívül látogatott volt, elánnnyira, hogy előadás alatt a padló a közönség súlya alatt, nagy robajjal beomlott. A padló alatti tér csak 2 méter és 30 cméter volt, mégis sokan súlyos sérüléseket szenvedtek. A váratlan esemény következtében támadt rémület-szerű tolongásban többen agyonnyomattak.

TÁRSADALOM.

Az ezredik őrseg Lovasberényben.

Egy budapesti tűzoltófőparancsnokot hajlandó az ember úgy képzelni el, mint valami rettenetesen morozus és szigorú férfit, kiből folytonosan megújuló vészkelettel a fegyvertartás sok bosszúsággal járó bajai közt, csak kettő fejtett ki tulságos mértékben, t. i. az erély és a — *szótalanság!* Annál kedvesebben lepett meg azután, mikor a múlt hóban, más irányból ugyan, de szintén Lovasberénynek tartva, egy jovialis kedélyű és kellemes társalgóval hozott össze a sors *Kempelen* főparancsnok ur személyében, kivel a nyéki vasútállomástól Berényig, egy és ugyanazon kocsin tettük meg a meglehetősen hosszú utat.

Az ut erdőségen át is vezetett. S míg mi többiek, mert hat kocsival valánk összesen, a megunt ülés (de meg nem unt beszélgetés) után, a változatosság kedvéért, vig danára gyújtva, jókedvvel gyalogoltunk a kocsik mellett: addig *Kempelen* főparancsnok — mirabile dictu — lepkéket fogott! Ezt sem hinné el az ember, hogyha utóbb actív résztvevőként, együtt nem fogdosta volna vele a »*Pandora*« meg a »*Proserpina*« stb. nevű, színes pillangókat, csinos lepkegyűjteménye számára a főparancsnoknak, a ki bizonyára még Egerben s illetőleg a Mátra kies völgyei közt tett szert e nemes szenvedélyére. Mert a Mátrában, mely összehasonlíthatatlanul szebb és vadregényesebb a fehérmegyei Vértés hegységénél; szükségképen barátja lesz akárki is a nagy természetnek. Mátyás király bizonyára inkább feltalálta az üdülést ott a Bükkben, mint itt a vízszegény budai hegyek közt, vagy Visegrád akkor még büszke várának tájékán. Kár, hogy Mátyás óta, királyi sarj nem méltatja figyelemre azt a gyönyörű vidéket!

Ártatlan multságunkat, a pillefogdosást, csak akkor hagytuk abba, midőn a fák jobbra-balra gyérülni kezdtek. Az ut mellett elterülő tisztások lassu elmaradozásával, a himes rét vad virágin himbálózó, játszi lepkék is eltűntek. A sisakok cserfalevéllal díszítettek s újra kocsira tültünk mindannyian.

Vigyázz! Jobbra nézz! hangzott most egyszerre a vezényszó és a következő pillanatban ott állott előttünk egy diszszakasz élén *Krell* János, a lovasberényi önk. egyletnek mészóparancsnoka, hogy a vendégeket és különösen, hogy *Kempelen* Bélát, mint a szövetség akkori helyettes alelnökét, már az erdőnek szélén, vagyis azon a ponton üdvözölhesse, melyről Lovasberényt először pillantja meg a Nyék felől jövő. A diszszakasszal együtt kijöttek elénk a budapesti önkéntes egylet küldöttei is, kik már 12 órával előbb megérkeztek Berénybe. *Kempelen* urnak, tiszteletök jeléül, ők is nyujtottak át egy hevenyében font cserfakoszorút. Azután együttesen tartotta bevonulását az ilyen megszaporodott kocsiknak hosszú sora.

Egyenesen az őrtanyára hajtattunk, hol *Czirák Béla* gróf saját személyileg fogadott bennünket, mint a lovasberényi egyletnek vendégét. Hosszu díkcziót nem akar tartani, mondá, hanem higyük el, hogy e nélkül is igazán szívesen látott vendégek vagyunk, »s vegye e felőli biztosításon — jegyzé meg hozzám fordulva, hasábotkat kitevő üdvözlő beszédnek.« Annak vettük; legalább annak vettem én, ki már utközben hegyeztem előre a czeruzámat, az üdvözlő beszéd gyorsírási felvétele céljából. S hogy az írónomnak hegye teljesen épen ne maradjon, *Kempelen* ur, sietett elmondani a következőket:

»Méltóságos Uram! Ma vagyok először, mint Budapest főváros tűzoltó parancsnoka, a budapesti önkéntes egylet tagjaival együtt idegen területen. Jó omennek tekintem, hogy ezen találkozásunk épen Méltóságodnál történik, a ki szintén működő tagja volt ezen egyesületnek s a ki inactive még ma is budapesti önkéntes tűzoltó. Remélni kívánom, hogy ezen együttlét a fővárosi két terület közös viszonyai rendezésére jó befolyású leend.«

A zajos éljenek mutatták, mennyire örömteljes visszhangot keltett e nyilatkozat a jelenlévő, különösen budapesti önk. tűzoltóknál.

A lovasberényi parancsnokság tagjaival való megismerkedés után, mely a *Czirák Béla* gróf, pár nappal azelőtt leleplezett, olajfestésű szép arczképével díszített parancsnoksági ülésteremben történt, közvetlenül az őrtanya és a szertár megtekintésére került a sor. Hanem ezeket tüzetenek akkor fogjuk majd leírni, midőn maga a lovasberényi egylet, multiára való rövid visszatekintés után, a

az őrsozba fekete tábláján a mi az első pillanatra feltűnt, az az első hónapban őrseget és gyakorlatot mulasztók (összesen három) nek kifüggesztése volt.

Mily egyszerű módja ez a hatásos büntetésnek. A könnyel mulasztásoknak preventive utját állja ez a czélszerű szokás és mégis fordulnak elő mulasztások: úgy az illetőt minél előbb a tisztségnek megfizetésére bírja. Neve ugyanis addig figurál szegény szemre kifüggesztve, a míg a mulasztás bírságát le nem törlesztet. E tekintetben maga a budapesti önk. egylet is tanulhat valat. Lovasberénytől, tanulhat legalább a parancsnoksága, mely havonként tömörked időt kénytelen elfecsérelni a csaknem teljesen czéltal feyelmi bizottsági ülésekre.

A mulasztások kimutatása mellett ott függött a havi beosztás. Az ezredik éjjeli őrseget a budapesti önk. egyletnél divó szokás hiven, itt is maga a parancsnokság tartotta, a következő beosztás szerint:

Őrparancsnok: *Czirák Béla* gr. főparancsnok

Altiszt: *Franca Lajos*, tisztb. parancsnok

Őrök: Borsodi Mihály, sziv. parancsnok, Bleyer Kálmán, sz. parancsnok, Kreil János mészópar., Schieder János mészópar. Király Mihály segédtsizt, Nagy Albert segédtsizt.

A délelőtt folyamán *Kempelen* főparancsnoknak, *Walsernek* budapesti önk. egylet szivattyumesterének és e sorok írójának sz. rencesje volt a főrendiház érdemes alelnökének s ő felsége tárnokmesterének, idős *Czirák János* gróf ő excellentiájának bemutatni.

Hogy milyen egy határtalan kedves s a tiszteletre igazán méltó arisztokrata, azt itt volt alkalmunk látni. Rövid beszélgetésünk alkalmán sem tagadhatta meg nála magát a magyar hazafi, a ki szinte első sorban csak a közügyeknek, csak a hazának él. S hogy — istennek hála — még sokáig fog élni. — arra szellemi frissességéből s a nála talált testi erőknél teljéből, bizton következtethetni.

Az ünnepély sorrendjének első pontjaként a díszbeállítás sz. pelt, melyet *Czirák Béla* gróf a lovasberényi kaszinó kerti helyiségében adatott a vendégek tiszteletére. Egyetlen, de igen hosszú asztal körül ültek a bajtársak. Vidám hangulat uralkodott közöttük mindvégig, melynek zajos nyilvánulását csak a figyelemmel hallgató közönség szakitottak meg időközönként, hogy utánuk annál zajos éljenek rázkódtassák meg a levegőt.

Az első tósztot maga a szeretetre méltó házigazda, *Czirák Béla* gróf mondotta a következőképen:

Tisztelt vendégkoszoru!

A gyermek örül, ha ajándékot kap a születésnapján. Én is örülök, hogy születésnapom, illetőleg egyletünk a budapesti önkéntes egylet fugyermeke születése napján azon minden ajándéknál kedvesebb meglepetésben részesülök, hogy ily sokfelől, ennyi kedves bajtárs tisztelt me bennünket jelenlétével a mai örömnappal.

Midőn ezért őszinte köszönetemnek adnék kifejezés, röviden csak azt kívánom, hogy adja az ég miszerint Lovasberény még legalább is ezer ily örvendetes alkalomból láthassa vendégeiként, a velünk együtt, ugyanazon czélért küzdő tisztelt bajtársakat, kiknek az egészségére üritjük e pohárt!

Utána nyomban *Kempelen Béla* emelte poharát, szólván ekképen:

Uram! A lovasberényi önk. tűzoltóegylet ma ünnepezteti az Ezredik őrsozolatának ünnepezt. Ezer eltöltött álmatlan éj azért, hogy polgártársaik nyugodtan aludhassanak, bizonyára megérdemelt az ünneplést. De meg fognak bocsátani a lovasberényi bajtársak, midőn kijelentem, hogy a mai napon sokkal nagyobb jelentőségű évforduló ünnepe Magyarország összes tűzoltóságára. Azonban ezen évforduló is szoros összefüggésben áll a lovasberényi önk. tűzoltó egylettel. Ma egy éve ugyanis vette kezdetét az örökké emlékeztető zalaezerszegi közgyűlés, melyen a lovasberényi önk. egylet főparancsnoka, *Czirák Béla* gróf a magyar országos tűzoltószövetség elnökévé választatott. Örökké emlékeztetésnek mondom ezen tény, következtében ama közgyűlést, mert meg vagyok győződve lelken mélyéből, mikép a mélyen tisztelt gróf urnak az elnökségre történő megválasztása a tűzoltó intézmény felvirágzásával egy jelentőségű.

A tűzoltó intézmény a szeretet kifolyása, ebben kulminál.

grontásán dolgozik. Van-e ennél szebb morál? Nem a felebaráti szeretet megtestesülése-e ez!

És ha minden tüzoltónak így kell gondolkoznia, a szövetség élének kiválólag oly tüzoltónak kell lennie, a ki szívének minden bánása jó és nemcs, a ki akkor boldog, ha másokkal jót tehet.

Nekünk, tavaly Zala-Egerszegen összegyűlt tüzoltóknak ily évések mellett, az elnökválasztás vajmi könnyű volt. Mert tudtuk, hogy Cziráky Béla gróf ezen feltételeknek megfelel. Az ő áldott neve csakugyan akkor boldog, ha másokkal jót tehet. A felebaráti szeretet az ő hitvallása is. Hogy kitűnő tüzoltóparancsnok, mindenki láthatta, a ki a lovasberényi önk. tüzoltóságra csak egy futótantást is vetett, mert itt a rend, a fegyelem, a bajtársi szeretet hommindeig pedig a főparancsnok érdeme.

Mi tüzoltók tehát egy évvel ezelőtt tudtuk már, hogy jól választottunk; ma tudja az egész ország.

Egy rövid év! S ennek lefolyása alatt mennyi s mily nagy derejű újítás van már is, az elnök ur kezdeményezése folytán a lovasságban, minek folytán a magyar tüzoltóság egy üdvös átalakulás útjén áll, s egy alig remélt fényes jövőnek néz elé! De ezzel az elnök ur nem elégedett meg, hanem beutazza a hazai egyleteket, hogy azok állásáról személyes meggyőződést szerezve, megelégedését kívánja azoknál szemben, a kik azt megérdemlik; buzdítsa a tüzoltókat, a lethargiában levőket álmuktól felrázza!

Ezen körutak a közügyre mily befolyásuk mondanom felesleges. Miért is arra kérem társaim nevében is az elnök urat, hogy időnként is látogassa az egyleteket, megjelenése varázshatású leendő.

Folytassa tehát méltóságod körutját! Lobogtassa azon szövetséget, melynek sugaraiból a felebaráti szeretet szent tüze ömlik mindenre szét. Lobogtassa! mi tüzoltók pedig követjük árkon bokron keresztül, tüzőn át, — de ezzel mit sem mondok, mert hiszen tüzbe mennünk amugy is kötelesség — követjük tehát a *közönyt, a hisztériát, a nemtörődést, a tüzoltó intézmény e poklain keresztül a jövőre!* Követjük pedig meggyőződésből, lelkesedéssel, a tisztelet-szeretet, az odaadó tántoríthatlan ragaszkodás érzelmeivel mindenha!

Én poharat emelek uraim a lovasberényi önk. tüzoltóegylet főparancsnokának, a magyar országos tüzoltó szövetség elnökének, Cziráky Béla grófnak egészségeért, kérve az egek mindenható Urát, hogy drága életét családja boldogságára; a lovasberényi önk. tüzoltóegylet örömeire; a haza, de különösen a tüzoltó intézmény javára sokáig, de igen sokáig tartsa meg!

Köszöntőket mondtak továbbá: *Gorecky, József főherczegre, a nagy dörgő éljenzéssel fogadtatott, Szczerbowski, budapesti sziv. parancsnok Kempelen Bélára, és Korponay Ödönre, Clair Vilmos, a lovasberényi Cziráky János grófra, Markusovszky, Follmann Alajosra és a lovasberényi Jánosra, mint Cziráky Béla gróf helyetteseire, Szily József, budapesti sziv. parancsnok ifjabb Cziráky János grófra Gorecky a magyar országos tüzoltóságra, Kempelen, a budapesti önkéntes egylet távollevő főparancsnokára, s végre Hermán Ödön, budapesti másod oszt. parancsnok, a lovasberényi Ödön grófra, a mint következik:*

Tizenkét éve vagyok immár tüzoltó. Mint főparancsnoknak azon férfinak a kezébe tettem le a tüzoltói fogalmat, a ki külföldön termelt humánus eszménket Magyarországra átvittette s a ki egyuttal a most általam is képviselt budapesti önkéntes egyletnek megalapítója volt. Én mint embert és mint tüzoltó parancsnokomat sokkal többért volt alkalmam megcsodálni, semhogy valamikor elmondhatnám őt. Engedjék meg, hogy ezuttal is megemlékezzem róla, ki, bár tengerek választanak el tőle bennünket, ma is köztünk él; köztünk él szellemben, köztünk él emlékeiben, melyek sorába az országos tüzoltó szövetségnek meg is tartozik.

Éljen gróf Széchenyi Ödön!

A lakoma végén a budapesti önkéntes egylet nevében *Korponay Ödön* titkár, hatásos beszéd kíséretében egy nemzeti színű szalaggal díszített nagy babérkoszorút nyújtott át a lovasberényi főparancsnoknak, kiemelve, hogy azon ragaszkodásban, melylyel a helybeli tüzoltók csüggnének Cziráky B. grófon, a budapesti önkéntes egylet tagjai megcsodálkoznak. »Ti, berényi kedves bajtársak, már megörökítettétek a szeretett főparancsnok ur képét; mi hasonlót kívánván tenni, megajándékoztuk magunkkal ezt a babérkoszorút. Helyezzétek el ama tisztes babérkoszorút, melynek élő mását nemcsak ti becsültétek; hanem mi is becsültük tiszta szívünkön. Erre a gróf imígyen felelt:

Kedves bajtársak! Legyen szabad nekem a helybeli egylet tagjai helyett is felelni nektek, kik a legtisztább szeretetet és ragaszkodás oly dicső jelét adtatok irántam már nem egyszer s a kik jelenleg is nemcsak megjelenés-tekkel tiszteltek meg; hanem azonfelül is kitüntettek. Hogy megérdemeltük-e, azt nem akarom itt fejtegetni; de hogy igyekszem majd megérdemelni, erről biztosíthatlak benneteket. Most pedig midőn köszönetet mondanék e kitüntetésért, teszem ezt mint egyletetek egykori aktív tagja, és kívánom, hogy azon egyletet, mely anyaegylete, mely példányképe a magyar tüzoltóságnak, a budapesti önkéntes egyletet az egek ura virágoztassa, úgy, hogy azon virág illata elterjedve az egész hazában, lelkesítse mindazokat, a kik a tüzoltó intézmény iránt érzékkel bírnak. Éljen a budapesti önkéntes tüzoltóegylet!

Ebéd után az egész társaság a közeli örtanyára vonult át, hol az időközben megérkezett alsóúti és csákvári tüzoltókat és Ifj. Cziráky János gróf személyes vezénylete alatt, az örtanya előtt felállított tekintélyes önkéntes rendőrcsapatot találtuk. Az egybegyűlt nagy néptömeg viharos éljenzése közben fogadta a főparancsnok a tüzoltók és a rendőrcsapat tisztelgését. Előtte két budapesti mászó vitte a nagy babérkoszorút, mely utóbb ünnepélyesen elhelyeztetett kijelölt helyére.

A rendőrcsapat, melynek szervezője és parancsnoka Ifj. Cziráky János, a Béla gróf testvéröccse, mint önálló vezetéssel bíró rendőrcsapat osztag, együtt működik a tüzoltó eglyettel. E csapatról is megfogunk még emlékezni tüzetesen.

1/3 órakor indult meg a menet, az acsai zenekarral élén, ki a népiünnep helyére, a Fácánosba. Elől a rendőrcsapat haladt s utána következtek a tüzoltó-egyletek küldöttei: *Acsa, Adony, Alcsuth, Budapest*, (önkéntes és városi), továbbá Csákvár, Moor, Székesfehérvár, Vác és a menetet bezárva, maga a lovasberényi egylet. *Béla* és *János* grófok személyesen vezették a csapatukat.

Mikor megérkeztünk a roppant méretű tisztásokkal bíró fácánosba, hol fecskendőszerezés és egy igen ügyes támadó gyakorlat tartatott, csak a felvonulás s arcvonalba fejlődés után bámultunk el igazán, hogy mennyien vagyunk! Eltekintve a Lovasberényből és a szomszédos falvakból összesereglett óriási néptömegetől, maga a felvonult csapat is igen tekintélyes számu volt, amennyiben jelen volt összesen 225 ember és 31 tiszt! E számból, ha levonjuk is a 93 önkéntes rendőrt 3 tisztjökkel, még akkor is tisztán tüzoltó 160 marad. *Százhatvan* tüzoltó bajtárs, egy kis vidéki egylet lokális jellegű ünnepélyén! A lovasberényiek jogosult büszkeséggel hivatkozhatnak erre mindenha!

A támadás objektumát a mulatóhely melletti magaslaton emelkedő kis kéjlak képezte. Nehezítő körülményként a található víznek távolsága (353 méter) szerepelt legelső sorban. Azonkívül a mászók is, a lovasberényi helyi viszonyokhoz képest, relative nagyon kedvezőtlen terepen valának kénytelen működni. Mert a magaslatot sűrű fenyves veszi körül, s maga a nyílt terrasse, hol a tűz forrása fel volt tételezve, a másfél emeletnyi magassággal bíró kis kastély felső plateauját képezi. S a támadás mégis brilliansul sikerült. A parák partján szerelt kis hydrofor a 10-ik perczen a tőle 157 méterre levő kisebb fecskendőnek már szolgáltatva a vizet, melyet ez 76 méterre továbbított a nagy fecskendőbe; ez azután még 120 meternyire oly erővel nyomta fel a vizet, hogy két sugárcső 20 m. távolságot volt képes a 12-ik perczen produkálni. Támadás után rövid létrafelállító gyakorlat tartatott szabadon; azután pedig jött a delectatio.

Első látványosság az akadályverseny volt. Akadályokként a versenypálya útjába hordók, melyeken át kellett bujni, póznák, melyeket meg kellett mászni és egy árok valának beiktatva. Az árkot átugrani nem igen, vagy legalább nem könnyen lehetett, lévén hosszúsága 4 m., kimászni pedig belőle szintén nem volt közönséges feladat, főleg az apróbb legényeknek, mert a mélysége meg 2 méternyi volt.

A versenyeket, melyek győztesei 24 pályázó közül *Balogh József* (1 perc 40 mp.) csákvári tüzoltó s *Elbert János* (1 perc 41 mp.) lovasberényi tüzoltó lettenek, végig nézték a grófi családnak vendégei is, kik között ott láttuk a három Cziráky grófnén és a Luiza comtesse-en kívül *Zichy grófnét* s *Boxberg bárónt*, *Klotild*

főhercegnő udvarhölgyeit, továbbá Desassa Catharina grófnőt, Gossling Ida s Kégl Anna és Paula kisasszonyokat; nemkülönben Idősb Cziráky János gr. ő excellentiáját, Kovács tábornokot, Eszterházy Andor, Béla s László grófokat, Keglevich Gyula grófot, Trauttenberg bárót, a Meszlényi, Patay és Kégl urakat stb.

Versenyek után az elárúító sátrak kerültek sorrendre. Volt pedig ily sátor összesen 9. Az elsőben letehető a felszerelését minden tűzoltó, a másodikban mindjárt leülhetett tarokkozni, vagy a csendest szóltatni. Harmadikban vehetett magának szivart s hogyha enni is akart, hát evőeszközt. Negyedikben kenyeret s ha ez nem tetszett, süteményt kaphatott. Az ötödikben korsókat s tányérokat árultak; hatodikban rántott csirkét stb. ennivalót, hetedikben a saját korsójába mérhető magának kiki tetszés szerint bort vagy sört, a nyolcadikban kapott kávét és mindenféle jó gyümölcsöt, hogy végre ha mindezt végig élvezte, beléphessen a 9-ik nagy sátorba, melynek bejárata felett óriási betűkkel diszelgett, hogy azt mondja: »Vigadó! Belépti díj 20 kr., hölgyek ingyen!»

A táncot, mely később a kéjlek sima pallóján is folyt, maga Cziráky Béla gróf nyitotta meg, egy tagbaszakadt, takaros, parasztemenyecskével. A ki tűzoltóruhában volt, azokkal a grófnők is táncoltak. A kis kastélyban kintűnő cigányzene szólt. A vigadó gyepes terén pedig az acsai tűzoltóbanda zenéje mellett rugták a port. Hangzott is a »hop császáré« »hop királyé« »hopp cigány«, — hangzott, egész az acsai zenekar tagjai — *kiüléseig!*

— *Stefánia*, trónörökösne asszony, kis leányának, Erzsébet főhercegnőnek születése napján, *Kempelen* főpar. a legénységével nagy lakomát csapott, melyre a budapesti önkéntes egylet parancsnokságát is meghívta. Este 7 órakor a 4 Duna-balparti őrség, szerceivel a főparancsnok ur vezénylete alatt kivonult a gyakorló térre s egy rövid diszmászás után a következő napiparancsot ismételte a legénység előtt: »Minden őrség felállit egy bográcsot s a mászóház felügyelőjénél, Hartinál, előzetes beszerzés folytán található készlet felhasználásával, paprikás pörköltet készít. A főzés vezetését s általában az egész manipulációt felett a felügyeletet, mint napos, *Ury* főparancsnok veszi át. A csapra-verendő hordónál szükséges csaposlegényi teendőket *Mátray* köztűzoltó bizatik meg. A világításról *Czivil* gépész gondoskodik.« — A mászóház előtt felállított asztaloknál, melyeket a legénység rögtönzött, nemsokára egyhangulag konstatáltatott, hogy *Ury* őrp. ki valamikor szakács is volt a katonaságnál, feladatát kitűnően oldotta meg; s szavazatbőrséggel megállapították, hogy *Mátray*, ámbár rég nem pinzemestere már a papoknak, ma is teljes virtuozitással kezeli a csapatot. Ez utóbbi ténynek tanubizonyossága a körülmény, hogy egy óra mulva a lakoma kezdete után, már oly általános derült hangulat volt az uralkodó, hogy a megkülönböztetett csak ekkor megjelenő, Follman Alajos urat, merő szeretetből, majd agyon ölelték a yig bajtársak. — Az első felköszöntőt *Kempelen* Béla ur, mint házigazda, a felséges uralkodó házra s annak legfiatalabb sarjára mondotta. Szavait viharos tetszés s dörgő éljenek követték.

— *Uj-Aradon Ternájgó* Caesar, főparancsnok és központi vál. tag tiszteletére, születésnapja alkalmából, nagyszerű tüntetést rendeztek. Az aradi első önkéntes polgári tűzoltókar képviseletében mintegy 40 tag teljes díszben, zenekarával együtt vonult ki s találkozót adott esti 9 órára az ujarad-zsigmondházi tornatűzoltó egylet tagjainak az ujaradi tűzoltókar őrhelyiségében. Innen indult ki nagy közönség kíséretében, csengő zenezóval a fáklyák fényénél a hosszú menet Ternájgó Caesar lakása elé, hol a mint a zenekar elhallgatott s az éjjelezések megszűntek, Némethy Károly az aradi első önkéntes polgári tűzoltókar titkára és segédtitkára lépett elő s ékes szavakkal üdvözölte Ternájgót, *ki egyszersmind a karnak tiszteletbeli főparancsnoka*, biztosítván őt mindnyájuk tisztelete-, nagyrabesütése- és szeretetéről, melyet fáradhatatlan ügybuzgalma s rendíthetetlen hazafiságával érdemelt ki. Ternájgó C. egész elfogultan, de kötelességét híven teljesítő férfinem önméretével válaszolt az üdvözölő szavakra, igérvén, hogy munkájában s hazafias feladatában sem egyes kislelkűek fondorkodása, sem egyéb akadály visszariasztani nem fogja. Ezután *Pajor* József az ujaradi tűzoltó egylet másodtitkára a kartársak nevében üdvözölte a szeretett főparancsnokot, ki erre szintén szívesen válaszolt. A meglepetést, melyben Ternájgó Caesar részesült, csak fokozta az a szép megemlékezés, amit Arad város hazafias ifjúságától kapott. Ugyanis a tisztelgők között az ifjúság küldöttként megjelentek Barabás Béla és Hirling József s az előbbi által elmondott csinos beszéd után, neki egy gyönyörű zöld kosztur szíles nemzeti szalaggal díszítve adtak át, mint »laurea virtutis«, a polgári orények koszoruját. Ternájgó Caesar könnyező szemekkel vette át a kitüntetésnek e nem mindennapi jelképét s forró köszönetének meghatározó szavakban adott kifejezést. Az ünnepélynek, melyen

által, — [folytatása a Petőfi csárdában tartott, hol a mondott toasz közül tudósítónk Ternájgó Caesarét emeli ki. E felköszöntő Jó főhercegre mondatott.

— Székesfehérvári levelezőnk f. évi augusztus hó 28-iki közl. tel írja: az itteni önk. tűzoltó egylet f. hó 25-én Lajos napján 8 órakor szeretett főparancsnokát *Seidel Lajos* városkapitány nevenapja alkalmával testületileg üdvözölte.

A teljes számban megjelent csapat *Paulovics* Ferencz, a parancsnok vezérlete alatt és saját zenekarának közreműködése mellett vonult a főparancsnok lakása elé, hol az egylet összes tagjai érzelmét *König* Lajos egyleti segédtitkár szép beszédben tolmácsolta, melyre a főparancsnok hasonlólag jól átgondolt meleg szavak válaszolt, megköszönvén a ragaszkodást és a figyelmet, melyet az egylet tagjai irányában tanusítanak; egyuttal összetartásra és ügytelenségre intvén a csapatot.

A beszédek végeztével a csapat háta mögött, dörgő éljenek közt, pompás vörös bengali fény gyult ki, mire a zenekar rázendít a Rákóczi indulót. Az induló elhangzása után a csapat katonái elléptetett a főparancsnok előtt, és zeneszó kíséretében visszatértek a központi őrtanyára.

A tiszolczi egylet két jellemző tette.

Tekintetes szerkesztő Ur!

A politika ki van ugyan zárva becses lapja, a Tüzoltó Közlöny keretéből, — hazafias és nem hazafias egylet közt különbséget tenni én sem kívánok; hanem azért megkérdegye meg, hogy kivételképen, épen hazafias szempontból mégis az ön b. lapja hasábjain adjak kifejezést a felsajnálatomnak, hogy a mi megyénk területén létezik oly tűzoltóság, a melynek magatartását csak éltél méltónak vagy olyannak lehet nyilvánítani, a mely felelősen mélyen érzett sajnálat foghat el minden bajtársat, a kin keblében igaz honfui szív dobog!

Tiszolczi városában III. Sándor csár. koronázási ünnepélye alkalmából majálist rendezett a tűzoltó egylet. Hogy miért épen ekkor azt nem kívánom feszegetni, a felett meg kell botránkoznom hogy a parancsnok kimondotta, miszerint »a ki ezen majáliston részt nem vesz, annak a házat majd tüzvész esetén égni hagyják!»

Hát érdemesek egy ilyen egyletnek tagjai az »emberek barát« nevezetere? Az egyletnek egyes tagjai talán igazán bizonnyal aligha érdemes arra főparancsnokuk *Daxner* Samu, a ki néhány adlatusával, a mult hóban, ugyancsak *Tiszolczon* tartott »gömörmezei általános tanító testületi évi nagygyűlésekor, tűzoltó egyenruhában megjelent az estélyén és teletorokkal énekelve a pánszláv nótákat, kihívólag viselte magát, hogy végre is a városban vendégként időző tanítóknak kellett odahagyni az illető helyiséget, mert különben a legközönségesebb verekedés végződött volna be az estély. És ezek a Daxnerek et cetera sortes a humanizmus zászlaját lobogtatják! De joga van! Mert az a tűzoltó, ki embertársában nem felebarát, hanem még mint tűzoltó is politikai ellenfél lát és nemzetiségi viszályokat provokál; az nem érdemli meg, hogy bajtársnak nevezessék!

S midőn a megyémbeli többi jóra való tűzoltó egyletnek hasonló gondolkozásáról meggyőződve, ezt a putatójuk érdekében, egyelőre minden mandatum nélkül kijelentem; felkérem egyszersmind a *gömörmezei* egylet t. parancsnokságait, hogy ezt, ugyanez uton, hivatalosan kinyilvánítani hazafias és bajtársi kötelességük ismerjék.

Felvidék

FELELETEK.

Egyik öreg bajtársunk által felvetett ama kérdés, nem volna-e jó a jövő évi közgyűlésnek alkalmából, apró ajándékokkal lepni meg Fiume városnak a podestáját? A különbözőbb helyekről vett értesüléseink szerint, ugylátszik országszerte élénk visszhangra talált. *Kempelen* főparan

mében, valamennyi, az ő vezetése alatt álló tűzoltónak keze munkája lesz. A városi tűzoltók már nagyban dolgoznak is rajta.

Az ugyancsak a 8-dik számban megjelent azon másik kérdésre; hogy szabad-e ott és akkor szivarozni egy parancsnoknak, a hol és a mikor a legénységnek ez tiltva van? — 18 helyről feltétlenül »nem«-mel felelnek. Maga fenséges bajtársunk is ilyen értelemben nyilatkozott.

T Ü Z E K.

— A budapesti tüzekről, azok féléves statisztikai kimutatásán kívül, nem igen szoktunk megemlékezni. Akadtak ugyan, különösen a fővárosi bajtársak sorában, a kik ezért többször neheztelésüknek adtak kifejezést előttünk; de eredménytelenül. Mi e nehezteléseket csak akkor fogjuk jogosultaknak tekinteni, ha vagy kéthetenként jelenik meg a »Tűzoltó Közlöny«, — vagy annyi tér áll egy-egy számnál a rendelkezésünkre, a mennyit mi esetről-esetre kívánatosnak tartunk. Akkor nemcsak egyszerűen regisztrálva lennének a főváros területén dult vézések, — de közölve lenne azok támadási terve, a helyszíni szemlén felvett részletes rajzokkal és a legbehatóbb kritikával egyetemben. De most, lapunk szűken kimért terét már csak azért sem vagyunk hajlandók a fővárosi tüzekről való hű megemlékezésre fecsérelni, mert azok nevezetesebbjei ugyanis feldolgoztatnak és értékesíttetnek a »budapesti önkéntes egylet« tagjai által; a vidéki bajtársak meg, a fővárosétól különböző terepviszonyok közt élvén hivatásuknak, úgy sem vehetnek semmi hasznát a minden bizonyonyal több hasábot, igénylő fejtegetéseknek. A fővárosi tüzesetek tehát továbbra is csak kivételesen fognak e rovatban szerepelni.

Ily kivételt képez azonban az a veszedelem, mely ha egy múlt hó 23-ki tüzesetnél bekövetkezik, oly katasztrófának színhelyévé teszi vala a *belváros* egy részét, a minő a főváros fennállása óta még nem fordult elő.

A tüzet délutáni 5 óra 10 perczkor jelezték a Molnár utca 47. szám alól, a hol Földváry Móríc kir. kamarásnak egy kétemeletes háza most van épülőfélben. Az építkezés bent folyik az udvar közepén s az udvar elején a bejáratától balra egy istálló, jobbra pedig egy deszkából összetakolt fészker áll. A tűz az istálló padlásán keletkezett, melyen széna volt összehalmozva s a tető csakhamar egészen lángban állott. A gyorsan terjedő tűz rövid idő alatt átsapott az épülő ház gerendák és deszkákból összeütött másodemeleti állványára, s midőn a tűzoltóság, Kempelen főparancsnok vezetése alatt megjelent, már akkor az állványt tartó nagy fenő oszlopok is égtek. Kempelen csakhamar átlátta a veszélyt, mely beállhat, ha az állványt tartó gerendák elégnék, mert akkor nem csupán a két emeletes építkezés oszlopai dőltek volna be, magukkal rántva esetleg az új épületet is, hanem a még tető nélkül álló épület is össze omolhatott volna. E végből mindenekelőtt az égő állványok eloltására vezényelt s csak miután ez sikerült, oltotta el az istállónak magasan felszapkodó lángjait.

A veszély azonban, mely a házat az állványok elégése által fenyegette, sokkal kisebb volt, mint a minő óriási lett volna akkor, ha a láng az istállóról a fészkerre csap át, mert e fészkerben 8 láda *dynamit* volt összehalmozva. Ha pedig ez nem a tüztől, mert *abban a dynamit nem robban fel, hanem csak elég* — de a lezuhanó gerendák vagy akármi más által okozott ütés következtében felrobban: akkor a belváros egy része s vele együtt épen a vész színhelyének tözsomszédságában lévő szerkesztőségünk is, menthetetlenül a levegőbe röpül, együttesen az oltásnál jelen volt tűzoltókkal, a kik igyen a még a más világon is, Kempelen főparancsnokkal az élükön, jelentek

Hasonló veszélyes tüzeset különben t. i. a a légberöplés veszedelmének valának kitéve a tű nem első ízben fordult elő a főváros területén. E ben 1872-ben épen szintén *dynamit* fenyegette fétásával az oltásnál működöket. A tűz az akkor utca és váczi-ut sarkán támadt egy kereskedé raktárában. A kivonult őrséget *Richter Lajos*, az egylet akkori osztályparancsnoka vezette, kir remegés közt csak sugya merete tudomására hoz ros fél, hogy a pinczében *dynamit* is van. Richt ban nyugodtságát megőrizve, miután a helye *dynamit* elhelyezve volt, pontosan leiratta magának Ödön, akkori fiatal mászót*) előszólitva, kérdés hozzá, hogy le mer egy kötélen bocsátkozni a p Mert megjegyzendő a két részre választott pincz az ajtaján keresztül, már ekkor megközelíthetle *dynamit*ot pedig a belső szakaszból kellett elő bátorságáról, melynek azóta annyi vésznel adta még ma is híres Hérmán azt felelte a kérdésre »osztályparancsnok ur rendeletére akár a pokl megyek!« És be is ment. Egy a derekára erő kötélen lebocsátkozott az ablakon át a pinczébe jelölt helyről kihozta a *dynamittal* tölt ládat sze Richter még az éjjel, hogy a tüztől visszatért ünnepélyesen kinevezte Hérmánt, a fiatal mászó vezetőnek! Ez volt a az utolsó kinevezés az Azóta vizsgázás alapján *promoveálják* a legénys

Egy másik hasonló eset 1881. július 23-á az Akadémia utca és a Főut sarkán történt Hérmán Ödön volt a hőse. Szintén robbanó anyok közt *husz láda lygroin* volt elhelyezve a pinczében. Az ajtó felfeszítése után Hérmán m sőnek; utána pedig Willner és Porczik városi c Egyedül az ő bátorságuknak köszönhető, hogy a veszedelme el lett háritva, a mennyiben a tűz mielőtt még a *lygroint* elérhette volna.

A vidéken, egyedül Szegedről tudunk hase hol a felrobbanás veszélyének valának kitéve Csakhogy Szegeden a Keresztics-féle pinczetüzi utczában, a robbanás kisebb mértékben be is l s *Dóra* István csövezetőt, másik öt társával e dobta a pincze gádorából, hogy súlyos sebekk sen a kórházba kellett őket szállítani.

A Molnár-utczában a tűz elfojtása, elti említett veszedelmes portékának közellététől, me és mégis a legnagyobb óvatossággal rögtön t szállítani, — mi nehézséggel sem járt. A vízvez nyomónyílása alig pár lépésnyire már található v tyut sem kellett szerelni. Jobbra-balra három eme ablaktalan kőfalai vették körül a kis udvart, melybe morult istállónak kézzel is elérhető teteje képezti objectumát. Az ilyen tűz, fővárosban, csak holmi számba megy. *Kilencz* perc alatt ura is lett a a homlokzatával a Dunára néző új épület fenyegető elemnek. Oltás közben egyéb baj ne mint hogy az építkezési állványról egy gerenc és pedig Kempelen főparancsnok közvetlen köz zonyosságául annak, hogy a gondviselés mennyi ő felelte.

Mint a másnap a helyszínen megjelent zottság konstataulta, a meggyulladt istállótól, a tartalmazott fészker csak 12 méter távolságban a csekély téren is zongoraládák s egyéb könn anyagok valának felhalmozva. A tulajdonos E Gyula, ismert nevü zongoragyáros, csak utó találta jónak mellékesen puskaporral, tűzijátéks *dynamittal* is kereskedni. Hanem az utóbbival kozástól valószínűleg végleg elvették a kedvét.

A fészkerben 8 láda s mindegyikben 25 ki mit volt, összesen tehát épen, kétszer ann mennyivel a terroristák Párist, Londont, Bécse

Pétevárt állították megsemmisíthetni. Igaz ugyan, hogy Nobel mérnök, a dynamit feltalálója az állítást csupa szájhősködésnek deklarálta*), hanem bármennyire lokális legyen is hatása e rettegett robbanó szernek, ilyen nagy tömegben mindenesetre csaphatott volna, felrobbanása esetén, akkora szelet, hogy az épen az időtájt a belváros felett áthaladó »Vindobona« léghajóban ülők észrevehesék azt a nem mindennapi tüneményt, melynél egy *alulról* jövő légáramlat segíti őket a *fölfelé* való emelkedésben.

A tűz kiütésének oka teljesen nem volt konstatalható, csak annyi bizonyos, hogy az istálló szénapadlásán támadt s így valószínű a feltevés, miszerint az Eder kocsiának gondatlanságára vezethető vissza maga a tűz is, meg az az ijedtség is, mely a belvárosnak békés lakóit megszokott nyugalmukból rövid időre úgy kizavarta — utólag!

— Csurgón aug. hó 26. délután 4 órakor egy pajta kigyuladt. A csöcselék egy izr. fiura fogta a gyújtogatást és azt a tűzbe akarta dobni; azonban a rögtön megjelent tűzoltóság, mely az akkori utcai zavargások idején folyton konszignálva volt, de különösen *Kosztelczyk* János mászó a fiut ezen borzasztó haláltól megmentette. A tűz pedig $\frac{1}{2}$ órai munka után teljesen eloltatott. Ugyazinté f. hó 4-én *Bátori* Lajos tanár udvarán egy disznó-ól gyuladt ki, még pedig meglehetősen éjszaki szél mellett. A gyors tűzoltói segély itt is rögtön véget vetett az esetleg nagyobb szerencsétlenségnek. Különösen kitüntette magát *Postek* Antal mászó oszt. parancsnok.

*) Lásd a Tűzoltó Közlöny 7-ik számának »Külföld« rovatát.

VÁSZONBÓL

tűzoltói öltözékeket, teljesen adjusztál

valamint egyéb

vászonnemű kellékeket

és

SZÖVETEKET

nemkülönbén

posztót köpönyegre,

UGRÓPONYVÁ

készít és a magyar tűzoltóegyleteknek készséggel szállít

Pick Farkas fiainak.

cs. k. szabadalm. szövőgyára.

(WOLF PICK'S SÖHNE)

Goltsch-Jenikau. Csehországban.

TILLER H. ÁRJEJYZÉKE.

	frt	kr		frt	kr
1 főparancsnoki sisak	32	—	1 darab arany vállzsinór ötágu	1	—
1 legénységi sisak	4	—	1 darab ál arany vagy ál ezüst vállzsinór	—	30
1 parancsnoki sapka arany paszománnyal és zsinórral	16	—	1 pár fehér díszkeztü	—	—
1 tisztí bőr-sapka arany zsinórral	3	50	1 » » II. gombos keztü	1	—
1 legénységi bőr-sapka jelvénynyel	—	85	1 drb Cloth nyakraváló	—	—
1 vörös posztósapka	1	25	1 » selyem vagy atlasz nyakraváló	—	—
1 » tricótsapka	1	60	1 » fehér vászongallér	—	—
1 gummi esőköpeny csuklyával	12	—	1 » jeladó sip (sárga rézből)	—	20
1 tisztí zubbony arany zsinórral	15	—	1 » kéthangú jelző tiszt uraknak	3	—
1 altisztí zubbony	12	—	1 » legénységi sipzsinór Ispahánból	—	—
1 legénységi zubbony	9	—	1 » tisztí sip-zsinór	—	350
1 finom szürke tricótnadrág	10	—	1 » tűzoltói kürt (u. n. századkürt)	—	4
1 » » tüffel »	8	—	1 » vörös kürtzsinór	—	1
1 zubbony és nadrág kék csikos vászonból	6	—	1 pár létrajelvény	—	—
1 tisztí karszalag arany paszománnyal	4	—	1 » fecskendőjelvény	—	—
1 legénységi karszalag	—	60	1 » Ö. T. jelvény	—	—
1 méter arany paszomány	1	—	(Ezekon kívül minden jelvény megrendelhető.)		
1 » ál arany »	—	25	12 drb létrajelvénynyel ellátott gomb	—	—
1 » ezüst paszomány	1	—	12 » ugyanez kicsinyben	—	—
1 » ál ezüst »	—	25	12 » finom sima domboru gomb	—	—
1 » arany zsinór	—	125	12 » középfinomságu gomb	—	—
1 » ezüst zsinór	—	125	1 » lak derékszij	1	40
1 » ál arany- v. ál ezüst-zsinór	—	30	1 » mentő kötél	—	350
1 darab arany vállzsinór	1	—	1 » balta	—	4
1 » » háromágu	1	30			

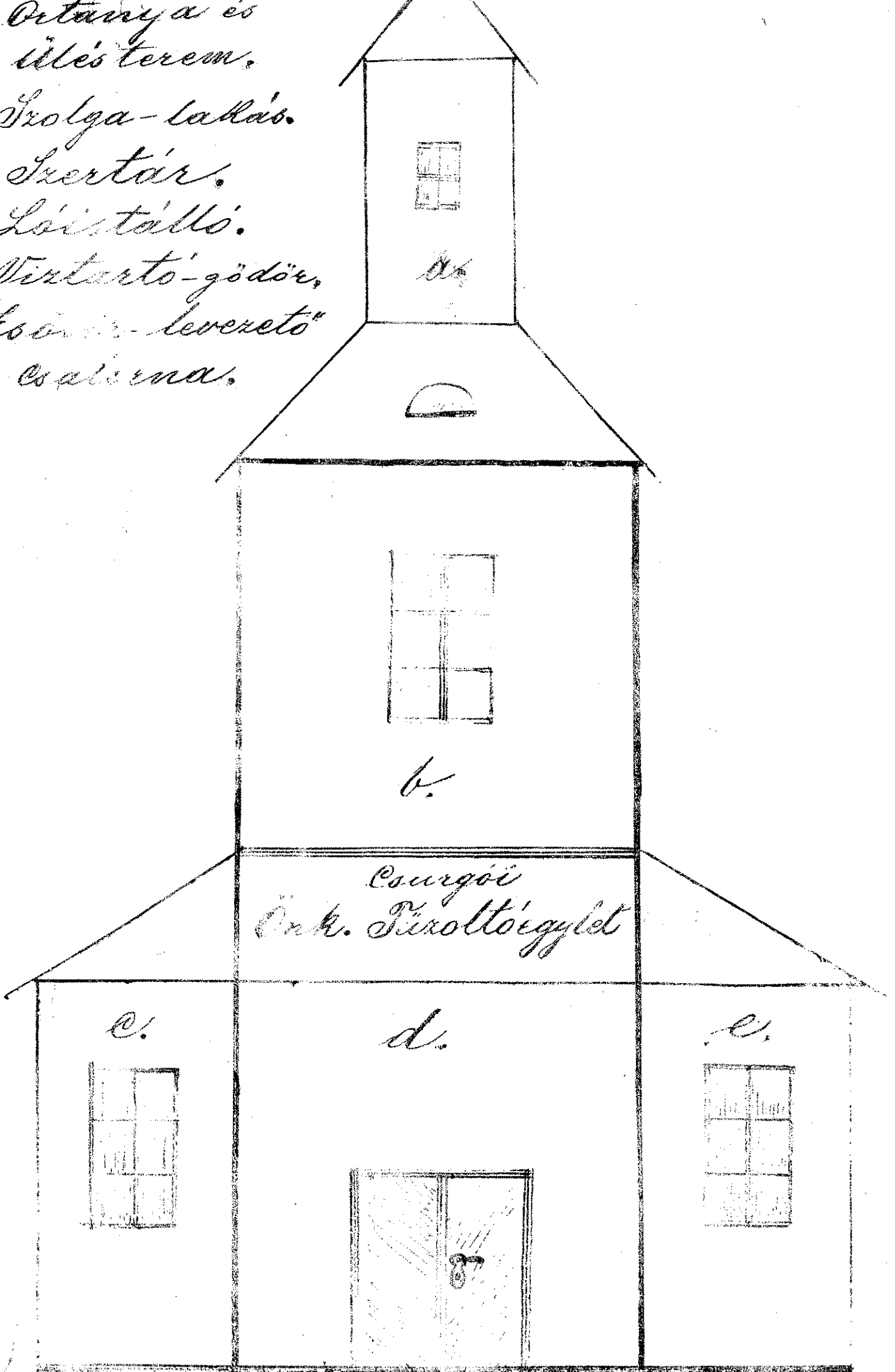
A felsoroltakon kívül még mindennemű érem és hozzátartozó szalag, valamint egyenruha, posztó és mi hozzá tartozandó cikk megrendelhető.

Mély tisztelettel

TILLER H.

BUDAPEST. Koronaherceg-(Uri-utca)

- 1. Oltari ja es-
- illästerem.
- 2. Koolga-lakkas.
- 3. Luertär.
- 4. Löiställö.
- 5. Viertarto-göddön.
- 6. Eoönin-leveretö
- esaisena.

Raming

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTOK SZAKLAPJA.
MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTOSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTE
A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDÉ

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: **MARKUSOVSKY BÉLA.**

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: **GORECKY ZSIGMOND**, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: **KORPONAY ÖDÖN.** — Kiadó és laptulajdonos: **A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST IV. Lípót-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendők.	MEGRENDÉLHETŐ: minden kir. pósthivatalnál, a szerkesztő- ségénél és Clair Pista önk. egyleti pénz- tárnoknál.	HIRDETÉSEK DÍJ Soronként 15 kr. Többszöri l tetemes árleengedé
--	---	---	---

Az ünnepélyek.

Ezer éjszakával s annak tanúságaival lett ismét idősebb a budapesti önkéntes egyesület! Szeptember hó 22-én tartotta az *ötezredik éjjeli őrségét*, a szokás szerint ünnepélyességekkel kapcsolatban.

Vannak sokan, kik e hagyományos szokást, melyet szövetségünk érdemes elnöke, a főparancsnoksága alatt álló lovasberényi egyletnél szintén meghonosított, nem tekintik teljesen jogosultnak. Pedig meg van annak a maga jelentősége, helyes célja s e kettővel együtt jogosultsága is.

Ha ugyanis mi tűzoltók, akár olyan alkalomból mint a budapesti önkéntes egyletnek legutóbbi ünnepélye; akár csak egyszerű barátságos együttidőzésre egybegyülünk: összejöveteleinknek a személyes találkozásokon vagy esetleg megtisztelésen kívül, *mindenkor más komoly célja is van!*

A barátságos együttlét alatt szövődő kedélyderítő beszélgetésbe, közöttünk mindig egy kis tartalmasabb eszmecsere vegyül, melynek alapthémája állandóan közös célunk helyesebb és könnyebb elérésének a mikéntje körül variál; de a melynek épen ezért befolyását haladásunknak és intézményünk tökéletesedésének az érdekében, szinte feltétlenül üdvös eredményűnek kell itélnünk.

Igy volt ez eddig: így kell annak lenni a jövőben; mint a hogy nem volt különben ezuttal sem.

Természetes következménye ez hivatásunk *komoly voltának*, melynek szolgálatában az embertársak vagyonát és esetleg éltét veszéllyel fenyegető vad elemnek szokásait kifürkészni; ez elem megfékezésére a legalkalmasabb eszközöket módokat megállapítani és azokat alkalom adtán sikerrel alkalmazva, ez által *a polgártársak nyugalmát és vagyonbiztonságát s e kettővel jólétét helyreállítani és fentartani*

Hogyha pedig összejöveteleinknek ilyen célja van — és ki merné ezt kétségbe vonni? — azok *teljesen jogosultak*, még untató avagy elítélhető ünnepélyességekkel kapcsolatban is.

Hanem jogosultak a tűzoltó ünnepélyek más szempontból is.

Ezeregy éjen át nem hunyta le szemét a szultána, a kinosan átvirrasztott órákat töltvén, hogy meséket mondjon urának és parancsának. Feladatnak nem volt ép a legutolsó ügyes elbeszélőnek kitartása még ma is a riddálás tárgyát képezi azok szemében, kik ez történetek gyűjteményét, az »Ezeregy éjnek tündérmeséit, változatlan gyönyörrel olvasgatni. Pedig a szép szultánának kitartása is oly különös, hogy ha meg gondoljuk, miszeri azért tölté mesélgetve s álmatlanul azt az éjt, mert vérszomjas urát csak így bírta hogy fiatal életének megkegyelmezzon. A malacban vége szakadt volna a mesének, elkövetés vala az ő életének végórája is.

Ha azonban ilyen ezer éjszakának volt töisége, mily hasonlíthatatlanul jelentőséggel töltött ezer oly éjszaka, melyben nem a saját éltét a mások vagyona és élete felett virrasztunk; odahagyjuk az édes otthon-nyujtotta kényel fekvőhelyet, s megfosztjuk magunkat a családnak és a jótékony alvásnak üdítő örömeitől. minek folytatni? A mi működésünk önmagát a tűzoltó s az ő hivatása másoknak dicséret szorúl!

Igen, de az ünnepélyekkel, bármily czimdeztessenek is azok, a dicséret, sőt magas vele jár! S már most ugyanazok, a kik fenn goztatják, hogy a dicséretre nincsenek szorul nepélyeikkel még is relative igen sürűn, szirten alkalomat nyujtanak arra, hogy mint

ünnepelt hősei, szükségképpen dicsőíttessenek mások által!?

Ellenvetésnek kifogástalan, a nélkül, hogy alapos és megdönthetlen volna egyszeremind. Mert a mire nincs szüksége az egyesnek: az kívánatos lehet az összeségre. Concret esetünkben így áll a dolog.

A tűzoltók, mint egyesek, nem keresik a dicsőretet; mert rászorulva sincsenek. Minden valamire való tűzoltó tudja, vagy legalább érzi, hogy oly nemes intézménynek a bajnoka, ki mindent csak *másért* akar és tesz; teszen kényszer nélkül s a nyereszkesedésnek abszolút kizárásával. Pusztán »*felebaráti szeretetből, életáldozatra is készen a közjóért!*« Ilyen devise alatt kevés institutio működik a rut önzés mai korszakában. De e kevesek közt, az egyik legkiválóbb hely, bizonyára a tűzoltóintézményt illeti meg.

Hanem a míg annak joggal felemelő tudata, hogy ily intézménynek szolgálatában áll a tűzoltó, felmentik őt attól, hogy magát dicsérje avagy dicsértesse: addig más részről szinte kötelességében áll minden tűzoltónak, maga a szép eszme dicsőíttetése által másokat is arra bírni, hogy ha módjában áll, az is szegődjék a jó ügynek a zászlójához. S ezért jogosultak másodszer az ünnepélyek.

Reclámot, közönséges értelemben, a humánus eszmékért lelkesülés megnemesítő hatása alatt a tűzoltó undorodik csinálni. Másrésztől azonban arra, hogy a nagy közönség figyelme minél gyakrabban reáirányuljon intézményünkre, határozottan szükség van; mert csak így szerezhető meg számára az erkölcsi és anyagi támogatás azon mértéke, melynek segítségével magasztos eszménknak célirányos kivitele megvalósíthatatik.

Ezért volt helyes és méltányos, czélszerű és jogosult a budapesti önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokságának az eljárása, midőn az ötezeredik éjjeli őrségnek bekövetkezte alkalmából, daczára az itt-ott hallhatóvá vált ellenkező nézetnek, elhatározta bizonyos ünnepélyességek megtartását.

Hogy a napi sajtó is e felfogást tartsa helyesnek, arról gondoskodtunk mi; hogy pedig az ünnepélyességek sikerüljenek, arról gondoskodott maga a parancsnokság, mely másfél heti, pihenést nem ismerő fáradozásával, érdemessé tette magát a legteljesebb elismerésre.

Neveket nem említünk, csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy nem csupán az ünnepély sikerültén; hanem intézményünk jóhírneve s tekintélye emelésén is fáradoztak ők ezuttal. Annnyival nagyobb is érdemök. Lehetséges, hogy néhány bajtárs, a ki activ résztvevőként, vagy mint vidékről felránduló személyes megjelenésével hozzájárult

a lefolyt ünnepély fénye növeléséhez, nem hajlandó a mi nézetünket osztva, hasonló teljes elismerést nyilvánítani. Ámde ezen bajtársak is tekintetbe vehetnek, mielőtt egy vagy más tekintetben elítélnek a parancsnokságot, hogy akkor a midőn az ügy használandó, egy egész fővárost kell megmozdítani s annak lakossága minden rétegét kell belevonnani a közérdeklődésbe: hát ez legalább is van akkora műveltség főleg midőn a megtörtént módon oldatik meg a kérdés adat, hogy mellette, az ezt méltányolni tudó társak a közérdeklődésbe se jusson oly mérvű figyelemmel követelni meg a maga számára, mint minőre a közérdeklődésnek, más körülmények közt, talán jogosan igényt szabad tartani.

Markusovszky Béla

— Adományok. Ő felsége a Gyergyó-tekerőpataki közönség szept. 23-iki tűzvész alkalmából 500 forintot magánpénztárából kegyelmesebben adományozott. Folyó oct. hó folyamán pedig a Mindszenti ö. t. egylet részére 80 frtot — a csánig-repczelik-ö. t. egyletnek 150 frtot magánpénztárából adományozni kötelezték. — Császkai György szepesi püspök a szepesváraljai önkéntes tűzoltóegyletnek 100 frtot adományozott.

— Uj egylet. A *bátorkeszi* önk. t. o. egylet alapszabályait a múlt hó hó folyamán a belügyi miniszterium által megerősítették.

— A tűzrendészeti szabályzatot a belügyminiszter azzal hagyta jóvá, hogy az időközben készült (általában legközelebb ismerttetendő) színházi statutumban fellelhető hasonló pontok belőle kihagyassanak és hogy a tűzoltó-örri szemlélnél a kéményseprő ipartársulat képviselője hivatalból részt vegyen. A miniszter egyuttal felhívta a fővárost arra is, hogy a nyilvános mutatványok, előadások és tánczvigalmak czéljaira szolgáló helyek tűzbiztonságuk illetőleg, egészen külön szabályrendelet alkottassék.

HIVATALOS.

238/1888. sz. Alulirott szövetségi titkár — azon körülmények kifolyólag, hogy lakását s ezzel együtt a szövetségi irodáját 1883. november hó 1-én a IV. ker. Zöldfa utca 19. számú házba költöztetve teszi át, — nagybecstű tudomására hozza az összes igen tisztelt egyletnek, hogy a jelzett időtől kezdve minden hivatalos levél és ügyirat czímére a fenti lakásra intézendő; a pénzküldemények szorosan az Elnökséghez juttatni kívánt ügdarabok pedig tekintetbe véve Follmann Alajos szöv. alelnök ur czímére IV. Zöldfa utca 32. számú em. küldendők.

Kelt Budapesten 1883. oct. hó 7-én.

Gorecky Zsigmond
szöv. titkár.

— A székesfehérvári önk. tűzoltóegylet parancsnoka f. é. szeptember hó 21-én tartott ülésében igazán szolgálati hanyagság miatt Feicht Ede őrparancsnok rangjától megfosztotta, Dornis László és Hegyes István közöltöztöket pedig az egylet kebeléből kizárta.

— A m.-szigeti önk. tűzoltóegylet kebeléből hanyagság miatt kizárattak: Sztodolnik Károly és Polacska János.

— A nagybányai önk. egylet kebeléből pedig részint hanyagság, részint tulságos hanyagság következtében kizárattak: Kocsota János, Gerendi Béla, Győri Ödön, Krobot János, Kupás István és Bazili Ede szivattyusok zárattak ki.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének szemleutja f. 1883. évi július 14-étől 23-ikáig.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége átlátva szükségét annak, hogy az országos tűzoltó ügygyel megismerkedve, annak érdekében netalán hasznosnak mutatkozó intézkedések megtételét a központi választmányoknak illetve a közgyűlésnek javaslatba hozhassa: elhatározta, hogy az erre legalkalmasabbnak mutatkozó időszakban egyes vidékekre kirándulva az ottani tűzoltóságokat meglátogatja, mely szándékát fogantatva első excursióját f. 1883. évi július hó 14 től 23-ikáig teljesíté, melynek eredménye a következőkben vonható össze.

Mindenekelőtt szükséges az utitervet felemlíteni, melyen az elnökön kívül hivatalból: Follmann Alajos alelnök, Krenedics Ferencz központi választmányi tag és Gorecky Zsigmond szövetségi titkár vettek részt.

1883. július hó 14-én délután a szövetségi elnök megtekinti Kempelen Béla fővárosi tűzoltó főparancsnok kalauzolása mellett az összes városi tűzoltó őrtanyákat; — másnap 15-én reggel 5 órakor a városi tűzoltóság, — 7 órakor az önkéntes tűzoltóság, s 10 órakor a ó-budai hajógyári tűzoltóság gyakorlatát szemléli meg az elnökség; d. u. 2 órakor a gyorsvonattal Vácra, hol 6 órakor gyakorlat, — 16-án reggel a futárvonattal Pozsonyba; — 17-én d. e. 10 órai hajóval Győrbe; 18-án reggel 4 órakor Sopronba, onnét másnap 19-én Győrön át hajóval Komáromba; — 20-án reggel 4 órakor érkezés hajóval Esztergomba, — másnap 21-én reggeli hajóval Dunabogdányra, innét még azon napon Vácra át Budapestre, honnét másnap 22-én a déli hajóval a Duna-Földvárba, mely utolsó pontját képezte az uti tervnek, s honnét másnap 23-án a délelőtti hajóval kikisérhelyére.

Ezen tervezet minden pontja — később felemlítendő kettő kivételével — rendszeresen betartatott s következőkép folyt le:

Gróf Cziráky Béla szövetségi elnök július hó 14-én d. u. 6 órakor Kempelen Béla fővárosi tűzoltó főparancsnok s központi választmányi tag és az önk. egyesület részéről a gróf mellé szolgálattételre kirendelt Markusovszky Béla kíséretében megsejmelte a főváros összes tűzörségeit, s azok czélszerű berendezése és példás tisztántartása felett, teljes meglegedését fejezte ki.

Másnap 15-én reggeli 5 órakor Follmann Alajos alelnök és Gorecky Zsigmond titkár kíséretében a Rottenbiller utczai mászó házhoz — a tűzoltóság gyakorló helyéhez — érkezett ki, hol a rendben felállított városi tűzoltóság százada Kempelen főparancsnok és Szczérbovszky Szaniszló segédtsízt vezénylete alatt várta az elnökséget. — Kempelen főparancsnok megtévé jelentését, jelt adott a gyakorlat megkezdésére. — Először szivattyu iskola gyakorlat mutattatott be 3 szivattyuval mindegyik 4—4 ember által szerelve a segédtsízt vezénylete mellett; utána mászó iskola gyakorlat a főparancsnok által vezényelve. Másodsor gyorsszerelés szivattyuval, mely 1 perc s 5 másodpercet vett igénybe, gyorsmászás 3 egykaru létrával, melynél Staudt csövezető 35 másodperc alatt volt fenn a III-ik emeleten, Klucs őrparancsnok pedig 40 másodperc alatt; mindkét művelet korrekten kivitele az elnökség tetszését vivta ki. — Ezután egy rendszeres támadás következett, melynek suppositója az elnökségnek átadatott; megfuvatván a vészjel kezdetét vette a támadás 3 szivattyuval, nürnbergi tobléltra és párkánylétrával; az első szivattyu 3 perc s 18 másodperc alatt vizet adott a II. emeletre második vizsugár 4 perc 30 másodperc, harmadik 5 perc 58 másodpercnyi időt vett igénybe. — Erre a gözszivattyu kezdte meg működését, a szerelés osztóval 4 sugárcsöre történt, s ennek daczára egy-egy sugár 2 $\frac{1}{2}$ emelet magasságot ért el.

Ennek végeztével leszerelés vezényeltetvén a felállított legénység az elnökség előtt díszmenetben elvonult a szerekekkel együtt; mielőtt azonban az elnök teljes meglegedését és elismerését fejezte ki Kempelen főparancsnoknak a legénység gyakorlottsága s figyelmzett magatartása felett; mire a városi tűzoltóság gyakorlata véget ért. Megjegyzendő, hogy Kempelen főparancsnok átadta az elnökségnek egy kis memorandum kíséretében a felszerelés és berendezés leírását.

7 $\frac{1}{2}$ órakor vonult be a III. számú tűzörségen összegyűlt önkéntes tűzoltóság százada Bárány N. Ernő főparancsnok vezénylete alatt a fenti gyakorló térre összes szereivel; rendszeres felvonulás

szövetségi elnöknek, jelt adott az ütemszerinti szivattyuszerelés megkezdésére, mely után iskolamászás következett. *Ez utóbbi felelősség különös elismerését fejezte ki; azután gyors szerelés szivattyuval, mely 2 percet vett igénybe; gyors mászásnál Clair Pichler parancsnok 55 másodperc alatt jutott fel a III. emeletre.*

A gyakorlat befejezésül jelképes tüztámadás tétel, a letre, melynél az első vizsugár 4 perc s 30 másodperc alatt fel mászóház tetőzetére, a második sugár pedig 5 perc s 30 másodperc alatt szökelt fel. A mentő ponyvába Pichler Ignác ugrott a III-ik emeleti ablakból, és pedig oly precizitással, hogy az elnök külön dicséretét nyerte ki; a nagy tüztámadás szerelése Hérmán Ödön II. oszt. parancsnok vezénylete alatt igen szépen sikerült. Bemutattatott még a drezdai módszer 2 kötéleni mentés, s a mentő tömlőbeni leeresztése a vészjelzés után; az egész támadási actus, 7 percet vett igénybe.

Ezután leszerelés vezényeltetett, s a legénység rendeltetés után az elnök a főparancsnoknak teljes meglegedését fejezte ki a gyakorlat sikere felett, s a század a legénység elé lépve egyenkint kezét szorított a parancsnokokkal, mielőtt előbb ismert, és az őrparancsnokokkal, kiket ezáltal magának, s előléptetve Pichler mászót külön kifejezte elégedését az ugrásnál tanusított meglepően szép magatartásáért. Gyakorlat után az elnökség a főpolgármesternél, s polgármesternél volt tisztelni, kiket azonban nem találtak fel, mivel roszól távol valának.

Tervezet szerint következett volna az ó-budai hajógyári tűzoltóság gyakorlatának megsejmelése, azonban a hajógyári tűzoltóság azon válasza folytán, hogy a munkásokat — kikből a tűzoltóság áll — vasárnap délelőtt sem nélkülözheti — a gyakorlat maradt.

(Folytatása következik.)

FŐVÁROS.

Az 5000-ik őrség.

»A budapesti önkéntes egyesület legutóbbi ünnepi beszédjében meghívón megütközéssel olvastam — írja lapunk barátja — hogy az az ünnepély nemcsak az 5000-ik őrségnek, hanem egyszersmind a budapesti önkénteseknek 20 éves fennállása örömteljes emlékére is rendezte a lapjának hű olvasója, midőn előre is kijelentendően szívesen kész vagyok megbocsátani e tévedést, s állhatom a kérdést, vajjon tudatosan hivatkozott a rancsnokság a 20 éves fennállásra s ha igen, mily okból? — A mily készséggel hajlandók vagyunk e kérdésre a választ és pedig mindjárt e helyen, mielőtt még az érdeklődőknek leírásához fognánk: époly jóleső örömmel tudomásul a tény, hogy akadnak szerény lapunk nyire hű olvasói.

Mindenekelőtt legyen szabad konstatálni, hogy a 20 éves fennállásra való hivatkozás tényleg, egy kiemelkedő alak, melynek létrejövételében azonban már nemcsak az alapítók is közreműködtek. A midőn ugyanis 1863-ban a helytartó tanácsához beterjesztette az önkéntes tűzoltóság a budapesti önkéntes egyesület életbeléptetése iránti kérelmét, annyira át volt hatva a meggyőződéstől, hogy a polgárok javát célzó humanus ügynek akadály sem gördülhet az útjába, hogy a felterjesztés után másra gondolni sem akart, s hogy pár hó múlva megalakult gyanánt lesz üdvözölve az új egyesület. Nehogy pedig készületlenül találja az engedély, dicséretes buzgalmában odáig ment, hogy sisakokat is rendelt meg és egyetemi díjmotívumot is készíttetett; mindkettőre rávezettetvén az év számot. S később, — miként ezt az egyesületi lapunk is megemlíti — a központi választmányi tagok által megalkalmunk —

dolog másként történt; a csak három évvel később vagyis 1866 december 27-én megalakult egyesület vezetői, pietásból-e csak, vagy egyéb okokból is, megtartották az alakuló második értekezlet évszámát viselő pecsétnyomót. A sisakok czimerlapján pedig ma is ott ragyog az 1863.

Már most kettő között választhatott a parancsnokság. Vagy átsiklik a fennállás évszámának megemlítésén és csupán az éjjeli őrségek kifogás alá nem eshető ötezres számát hangsúlyozza: vagy pedig a rendezendő ünnepély sikerültebbé tétele czéljából, ráhelyezkedik az első parancsnokság álláspontjára, mely nem az engedély megnyerésétől, hanem annak kérelmezése iránt lépéseket tenni elhatározó alakuló értekezlettől számította, kezdettől fogva, a budapesti önk. egyesületnek létezését.

A parancsnokság részben a hagyomány által feljogosítva, részben pedig az ünnepély érdekében az utóbbiban állapodott meg. Elkövette a kegyes csalást, mert a nem-tüzoltó, kit hidegen hagy ez a nagy szó; »ötezredik őrség!« inkább elkezd érdeklődni, hogyha ezt is hallja »húsz esztendő.« S elkövette annak reményében, hogy a be nem avatott, fel sem mervén tétélezni, hogy itt egy kis lapsus calami szerepel, meg sem fogja látni azt; a ki pedig ismerős a viszonyokkal, annak részéről számíthatni a bocsánatra, mint ahogy ezt hű olvasónk is előre volt szíves megígérni.

Az 5000-ik éjjeli őrségnek alkalmából rendezett ünnepélyek rendkívüli érdeklődés mellett folytak le, melynek felkeltésében, eltekintve a hírlapok utján inscenált meg lehetős applombtól, nagy érdeme van mindenesetre grf. Széchenyi Ödön pása megjelenésének is. Széchenyi gr. ugyanis mult számunkban közölt levele értelmében, midőn Konstantinápolyból távozásának engedélyét a hadügyminiszterium utján megkapta, nyomban utnak indult s a villámvonattal szept. 22-én délelőtt 10 órakor Budapestre meg is érkezett. Fogadtatására az önkéntes egyesület és a városi tűzoltóság részéről egy-egy diszszakasz (az egyik Gerber Béla, mászszakaszparancsnok, a másik Scserbouszky Szaniszló, városi segédtsízt vezetése alatt) vonult ki az osztrák-magyar államvaspályához, melynek peronján a parancsnokság és a grófnak magánismerősei és tisztelői közül többen várták őt. A kocsiból kiléptek az egybegyültek hangos éljenekkel fogadták a pasát, ki török oszt.-tábornoki egyenruhájában, fején fezzel, rövidre nyírott körszakáltól körített, határozottan arisztokratikus arcvonásaival felette kellemes benyomást gyakorolt az emberre. Az éljenek lecsillapultával előbb Kempelen Béla az orsz. szövetség, majd Bárány N. Ernő, az önk. egyesület nevében üdvözölték a grófot, ki következőkép válaszolt:

»Fogadják, tisztelt uraim, mélyen érzett hálás köszönetemet, a miért oly felette szívélyes fogadtatásnak tettek a részesévé. Igen örültem előre is a szerencsés pillanatnak, melyben újra kezdet szoríthatok önökkel. Legyenek meggyőződve, hogy a baráti érzelem és őszinte rokonszenv, melylyel önök iránt viseltettem, a mai napon csak fokozódott. Fogadják viszontüdvözlésemet.«

A parancsnokság tagjainak bemutatása után a kivonult diszszakaszok tisztelgését fogadta a gróf. Azután kocsikra ült az egész társaság. A menet először az eskütéri ártanyára haladt, hol az őrségek seregélyes

noksága az ülésteremben külön tisztelgett, mint azonosan, mely utoljára volt színhelye a gróf hazai működésé. Azután az önk. tűzoltók a budai indulóházhoz vonultak, a menet élén Széchenyivel, ki maga is ott akart lenni személyesen az ő volt »mászójának«, a jelenlegi orsz. tűzoltó szövetségi elnöknek, Cziráky Béla grófnak megkezdésénél.

A vonat érkeztere mintegy negyedórát kellett várni, mert a »déli vasut« hagyományos késedelmeihez ezúttal is következetesen hű maradt. Az alatt elbeszélte kedves vendégünk, hogy Várnáig mily nyugtalan tengeren úszott, s hogy mily tüzeset folytán léptettetett elő ez a menet tavaszán az előbb viselt dandártábornoki rangjából tábornokira. Majd ismertette rövid vonásokban konstantinápolyi tűzoltói viszonyokat és magát e katonai szervezetet tűzoltóságot, mely 3 zászlóaljra oszlik, 2400 emberből álló külön ezredet képez.

Cziráky Béla gróf mikor megpillantotta a tisztelgők között Széchenyi pasát is, szemmel láthatólag meg volt lepelve s a diszszakasz tisztelgésének és a hatalmas üdvözlésnek fogadása után meghatottan köszönt meg »a magyar tűzoltók atyjának« e kiténtető figyelmét.

A budai pályaudvartól Széchenyi grófot, a jelenlegi a Hungária szállóig kísérték, hol délután az orsz. szövetség központi választmánya képviselésében Cziráky, Follmann és Kempelen urak tisztelegtek nála. A szövetség elnök szavaira adott válaszában Széchenyi felvirágzó kívánván a hazai tűzoltó intézménynek, kifejezést adott egyúttal abbéli óhajának is, hogy azon őszinte barátok szála, melyek őt a szövetség és a budapesti tűzoltó vezérférfiaihoz kötik, ez alkalommal csak erősbüljenek.

Az ünnepély sorrendjének első pontjaként szeptember hó 22-én mint az 5000-ik őrség napján, esti 7 órakor Széchenyi Ödön pása a budapesti önk. egyesület tisztelgés főparancsnoka, gr. Cziráky Béla, orsz. szöv. elnök, Follmann Alajos alelnök s ugyancsak önk. egyesületbeli főparancsnok tisztelgésére fáklás-zene volt tervbe véve a rendőrség azonban: »tekintettel arra, miszerint a fáklásmenetnek ugy kitűzött napja és órája, mint választott indulási helye (a Népszínház melletti III. számú őrtartás) s menet iránya Kerepesi ut, Hatvani utcza, Ferencz tere, Kalap, Zöldfa, Szerb és Havas utcák s a hősök (Dunatoronyi, Dunasor) olyan, mely figyelembe véve a fővárosban leforgató utóbb végbement zavargásokat, de figyelembe véve a közforgalom biztonságának indokait is, hasonló ünnepély megtartására sem czélszerűnek, sem megengedhetőnek nem mutatkozik,« a fáklásmenetre vonatkozó engedélyt a most felsorolt indokból megtagadta. A fáklás-zene maradása tagadhatatlanul egyik érdekesebb pontjától foglaltotta meg az esti programot; de azért az ennek daczán is érdekes maradt.

Este a leleplezési ünnep lefolyása a következő volt:

előtt, hol a helybeli és vidéki tűzoltó testületek parancsnokai és a küldöttségek mindnyájan összegyűltek.

* Széchenyi és Cziráky grófokat, meg Follman Alajost, ki az este ünnepelt hőse volt, küldöttségek hozták az őrtanyára. Széchenyi pasát, mikor török tábornoki diszgyenruhájában, mellén számos érdemrendekkel, (köztük a Medzsídje-rend nagy csillagjával) megjelent, az Eskütéren hullámzó nagy közönség zajosan megéljenezte; a diszszázad pedig tisztelgett neki. A parancsnoksági ülésteremben foganatosított rövid üdvözlés után, a csinosan feldiszitett őrtanya helyiségébe vonultak át az egybegyűlt vendégek, kik az előtérben, félkörben foglaltak állást. Velök szemben a mászók és szivattyusok fekvő helye közti asztalka mögött, *Dvonts* János, egyleti ügyész és vizsgázott örp. vezénylete alatt az önk. egylet őrp. parancsnokaiból képezett diszszakasz volt felállítva.

Az asztalka mellé először Bárány N. Ernő főparancsnok lépett. Beszédje elején hangsúlyozta azt a kiváló szerencsét, melynek részesévé az önkéntes egyesület lett az által, hogy megadatott neki ez alkalomból, alapítóját, gróf Széchenyi Ödönt is körében tisztelni, — majd áttért Follman érdemeinek az ecsetelésére. »Te voltál az, mélyen tisztelt főparancsnok ur, ki bennünket, mikor a tűzoltóság atyja, Széchenyi Ödön gróf távozott, mint ujonczokat kiképeztél, felneveltél és példával előttünk járva, abban az irányban tovább vezettél, melyet követendő gyanánt a nemes gróf egyesületünk elé szabott.« Aztán kifejezést adva azon sajnálatnak, melyet Follmannak az activ működés teréről való lelépése miatt a tűzoltók ma is éreznek, arra kérte őt, hogy mint az egyletnek tiszteletbeli főparancsnoka ne vonja meg tanácsát és jóindulatát ezentul sem az egyesülettől. »Mi pedig — végzé szavait a szónok — követni fogjuk a te példádát, haladunk tovább az általad tört uton, s hogy példaképp mindig előttünk légy, azért készítettük ezt a képet, mely ime, nézzétek (a leleplezés megtörténik) már is elfoglalta helyét ama másik kép, egyletünk alapítójának a képe mellett.«

* *Follmann* Alajos ur erre a következőleg válaszolt: »Mélyen tisztelt bajtársak! Szerény cselekvési köröm és — amennyiben méltóztatott érinteni — érdemeim, elismerést nyernek az által, hogy egyéniségem, legalább e tűzoltó egylet kebelében, az utókornak átadatik. Sokkal magasztosabb, kitüntetőbb e megtiszteltetés, sem hogy azt saját csekélységem által teljes mértékben kiérdemeltnek vehetném. Én inkább azt hiszem, hogy jobban megilleti ezen tény és az ebből kifolyó tisztelet azokat, a kik intézményünknek ma is activ tagjai. Mélyen meg vagyok hatva a budapesti önkéntes egyletnek irányomban tanutított nagylelkűsége és baráti szivessége által és legyenek meggyőződve uraim, hogy nem fogom elmulasztani a jövőben is fejleszteni azon intézményt, melynek fejlesztése már csirájában is törekvésim egyik főcélja volt. És én azt hiszem, hogy az Isten megengedi, hogy kitartással s közös működéssel elérjük azon időt, midőn a tűzoltóság, mint tényező a humanitas terén, be fog illeszteni az állami élet keretébe is! Azt hiszem, hogy azon nehézségek, melyekkel eddig küzdeni kellett, nemsokára végkép meg fognak szünni és a tűzoltóság elfoglalandja azt a helyet, mely őt méltán megilleti. Mert ha valakit megillette az elismerés, ugy bizonyára megilleti az önkéntes tűzoltót, ki feláldozza nyugalm-

segélyére legyen és semmi más jutalomért, mint a godt öntudatért. Én megjutalmazva látom működésében, hogy ma alig van város, alig van község, ben ne ismernék a tűzoltó intézménynek áldásait. Lesz jutalmam, ha barátságukban továbbra is megtartanak és ha addig, mig arczképem ez őrszobában lesz, nem ledkeznek meg elődeik példájáról és az övékével a lelkesültséggel fognak működni az emberiség nevében. Ezt még éltemben elérhetem, akkor nyugton szállhatok sirba, mert tudom, hogy gyökeret vert hazánkban az önkéntes tűzoltó intézmény, melynek működése nagy horderejű. — Istenem még egyszer a személyemnek kifejezett, de az egyletnek és az intézménynek meggyőző, hogy a mi tőlem függ, a budapesti önkéntes egylet intézményünk előmozdítása érdekében mindazt megteszek, amig élek, okvetlenül főtörekvésem marad. A budapesti önk. tűzoltó egyletet az isten tartsa meg!

Follmann szavait követő éljenek elhangzása után *Markusovszky* Béla lépett az asztalhoz, hogy az önkéntes tagjai nevében, az őrtanya számára készült szép csillagképnek birtokba vételére kérje fel a főparancsnokot.

»A budapesti önk. tűzoltó egylet, a maga egészével megtisztelte — ugymond — *Follmann* Alajos urat a képével, dicső elődjé mellett, im ottan díszleg. Megilleti méltán ez a tisztelet, mert ámbár csak 1866-ban tiszteletünk egyletünk történetében az ő nevével, — alig öt év után a legnagyobb érdem, a legkitartóbb, ügybuzgó és hűség maradáno emlékei az ő, a *Follmann* Alajoséhoz fűződnek. A jelen örök emlékezetű napnak ez a tiszteletessé tétele céljából azonban, tiszteletbeli főparancsnok arczképének leleplezésén kívül, külön-külön a parancsnok ság is, meg a legénység is gondolt ki még valartól az előbbi egy *Széchenyi* serleget« készítettett, melynek bemutatása a program szerint a »holnap« számára tiszteletre fenn; a legénység pedig jelen tableaux-képet (rajz) állítatá össze, azon kívánattal, hogy azt a budapesti önkéntes tűzoltó egylet tulajdonába bocsássa át. Eredetileg úgy gondoltuk, hogy célja e képnek csupán az leend, hogy az őrtanyánkon kifüggesztve, láthassuk mi s láthassuk utódaink, hogy kik valánk az 5000-ik őrség megünneplésénél az egyleti élet ezen nevezetes momentumára iránt, az itt megdöntött számnál sokkal nagyobb-számu tagtársak között nőbben érdeklődők, ma konstatalhatjuk: hogy ez az egylet arra is szolgálhat, hogy mi mindannyian valahány tekintetünk majd e képre, mindannyszor örömmel emlékezzünk vissza az ünnepélyes actusra, melynek az országos szövetség mélyen tisztelt elnökének a vidéki bajtársaknak s jó ügyünk pártfogói és barátai a jelenlétén kívül, kiváló mértékben növeli az egylet mény, hogy szerencsénk lehet üdvös intézményünknek honosítóját s önkéntes egyletünk megalapítóját is látni ebben tisztelhetni. (Éljenzés) Főparancsnok ur, méltán a legénység óhajta szerint, mint az egylet tulajdonos birtokába venni ezt a csoportképet.«

Ennek megtörténével ugyancsak lapunk főszerkesztője, *Pichler* Ignác, csövezető ajándékát adta át: az egyletnek a következő szavak kíséretében:

»Mielőtt berekesztenők a mai nap ünnepélyes megünneplésére még egy kedves kötelességet kell teljesítenem. És sem akar ez egy különleges köszönetnyilvánítás lenni

folytán, ily diszes közönség gyült egybe e helyen, a lefolyt programmpont, vagy mondjuk ünnepélyes actusnak fényét emelendő. Nem akar külön köszönetnyilvánítás lenni, mert az önkéntes tűzoltó ilyesmire nem vár, ezt soha sem igényli; s a ki pedig igényelhet ilyet s amennyiben nem-tűzoltó bajtársakhoz is van szerencsénk: ennyiben már tolmácsolta főparancsnokunk mindannyiunk nevében a mélyen átérzett őszinte köszönetet. Ehhez nekem semmi hozzátenni valóm nincs és de lege nem is lehet. A mit én akarok még ezuttal tenni, az egy programmon kívüli valami; de mindazonáltal kötelességszerű. Nálam alacsonyabb rangban álló tagtárs róttá ugyan rám e kötelességet; hanem azért mégis szívesen teljesítem azt, mert — mint mondtam — én nekem ez kedves kötelesség.

Pichler csövezető, a parancsnoksági ülésterem számára egy csinos képet készíttetett, azon kikötéssel, hogy ez nyilvánosan, ez alkalomból menjen át az egylet tulajdonába. A kép *Bárány N. Ernő* főparancsnok urat ábrázolja, azon *Bárány N. Ernő*ét, kinek a kezébe egyletünk, a budapesti önkéntes tűzoltóegylet sorsa, élete van ez idő szerint letéve.

Uraim! Kedves Bajtársak! Mikor excellens vendégünk a ma, az ő jelenléte folytán kétszeres örömmünnepet ülő egyletnek megalapításán fáradozott, a magyar hazában nagyon sötét idők jártak. Nem volt alkotmányunk, nem volt saját miniszteriumunk; csak helytartó tanács vezette az ország ügyeit. És az akkori kormányzék úgy találta, hogy ha egy oly népszerű névvel bíró férfinak, mint a minő *Széchenyi Ödön* gr., a vezetése alatt pár száz markos magyar egy társasággá tömörül, mely hivatalosan még balták viselésére is fel lesz jogosítva, hát ez legalább is indokolt aggályokat kelthető valami és — a budapesti önkéntes tűzoltóegyletnek *nem volt szabad élni!*

Majd virradni kezdett. Egy szelid napsugár lövelt végig a sötét éjszakán. Ő felsége koronás királyunk, a dicőségesen uralkodó *I. Ferencz József*, kit az uristen igen sokáig éltesen (viharos éljenzés)-, jó szíve sugallatára hallgatva, egy tollvonásával véget vetett amaz ádáz harcznak, mely századokon át keseríté hű magyarjait. Visszakaptuk alkotmányunkat. Ekkor már *lehetett élni* egyletünknek! És *ma?* — *Ma kell élni* a budapesti önkéntes tűzoltóegyletnek!

Hogy él, bizonyoság reá a mai ünnep, mely mutatja, hogy egyletünk még nem lett elerőtlenedő aggastyánná; sőt a férfi-kornak erőteljében való szereplés terére is csak most kíván lépni. Ámde midőn e lépésre készül, belső életében *nem teljesen felhőtlen felette az égboltozat*. S hogy az átalakulás, a változott idők és viszonyokhoz mért szükségképeni átalakulás, ily körülmények közt nem fog-e megrázkódtatásokkal járni, — azt ma nem tudhatjuk. Egy parányi felhő néha zivatart is képes előidézni s a mi látóhatárunk, miként mondtam nem fellegtelen! A legnyugodtabb tengert is hirtelen felkorbácsolhatják a szélvész vad elemei s ilyenkor, az előbb bizton haladó hajónak, egyszerre a véstől feltornyosult hullámokkal kell megküzdeni!

Főparancsnok ur! Ismétlem, az ön kezébe van letéve egyletünknek sorsa, élete: ön a mi kormányosunk. És mi tudjuk nagyon jól, hogy oktalan az, ki a tenger bösz háborgásáért is a hajó kormányosát akarja felelőssé

okolni. Sőt hinni akarjuk, hogy mint kormányosunk tában van feladatával és reméljük, hogy a rábizott az egyleti élet esetleg felkorbácsolt hullámai között igazdát ésszel, erős kézzel s a nyugodt szemmérték bőségságával, — a béke, a megnyugvás révpártjára visszarendeli. S hogyha mégis mindezt elmondani kíván, a jelen alkalommal; tettük csupán azért, hogy nyírára, tiszta szívünkéből fakadó azon meleg óhajunknak kifejezést: miszerint adja az ég, hogy ismert bőségságával mindenkor emelkedhessék fel a helyzet megalaplatára, s tapintata és erélye minden körülmények közt találja fel ama leghelyesebb módot és eszközöket, melyek segítségével egyleti életünk látóhatárán *ujra állandóvá válik majd a derült égboltozat tiszta kékje*. Hogy így legyen az ép olyan őszintén kívánom, mint a mily igaz okunknak adok kifejezést, midőn hangoztatom: *Bárány N. Ernő* főparancsnok sokáig éljen! (Tapsvihar és dörögjelzés).

Bárány viszonzásában hangsúlyozta, hogy mindég azt vallotta s ma is hangoztatja, miszerint parancsnokot nem szeretni, hanem attól félni kell, különben fegyelmezett testületben a rend nem állhat fenn: mindazáltal midőn annak kétségtelen tanujelében szemben, hogy az egyletnek tagjai nemcsak félik a szeretik is, tudomásul veszi a szeretet nyilvánulását, a netán bekövetkező bajok közepette hivatkozhatnék ugyanerre. Külömben meggyőződése, hogy nincs valami nem lehet nehézség, mely le ne volna győzhető, ha *parancsnokság karöltve, egymást kölcsönösen támogatja lelkészik a legénységgel!*

Végül *Széchenyi Ödön* gr. szólt a következőkhez: Tisztelt bajtársak! Legyen szabad e szép ünnep alkalmából, melyre kész örömmel siettem el ide Önök tengeren tulról (Éljenzés) legyen szabad nekem is néhány szót. (Halljuk!) A mennyire ellensége vagyok a bösz elemnek, mely fékevesztett haragjában vagyoni életet pusztít: olyannyira lelkesült, hű ápolója vagyok annak a nemes, drága tüznek, melyet a költő honi nemeknek nevez. Ápolója vagyok eme tüznek jó és békésnek, a hon határain belül és kívül egyiránt! Kívánom, hogy mindnyájunknak kebelében ez a tűz örökön égjen, mert mindaddig, a míg ez a láng lobogni fog, addig él a magyar és áll Buda még! (Tetszés. Állás éljen!) Adja isten t. kartársak, hogy Magyarország oltó egyletei mindenkor virágozzanak. Kívánom pedig nektek és előttetek, kedves budapesti önkéntes bajkiknek a számára *üdvözlét hozok a török, katonai szervezett tűzoltóság összes tisztikarától*. Viharos érzékelteté meg a levegőt.

Bárány főparancsnok ezután még néhány idejében érkezett üdvözlő táviratot olvasott fel. Nyombar az 5000-ik éjjeli őrségnek a beosztása vette kezdetét, s mint minden ezrediket, a hagyományos szokáshoz maga a parancsnokság tartott meg.

* * *

Vidéki bajtársainkra való tekintetből, kikre nézve bőségség nem lesz érdektelen, ide iktatjuk az 5000-ik őrségről szóló táviratot, mely egész terjedelmében így hangzik:

Budapesti önkéntes tűzoltóegylet. *Jelentés* az 1883. szeptember 22—23. közötti éjjel esti 9 órától reggel 5 óráig

Lét- szám	A jelenlevők		Beosztás		
	rangja	neve	szolgálatot tesz	melyik szeren vonul ki	figyelő tar
1	Főparancsnok	Bárány N. Ernő	mint őrparancsnok	mozdony	—
2	II. osztály parancsnok	Hérmán Ödön	mint csővezető	mozdony	—
3	III. mászó szakaszpar.	Fitz János	mint segédcsővezető	hydrofor	9—
4	II. szivattyus szakaszpar.	Szczerbowski Sándor	mint I. számú szivattyús	mozdony	11—
5	I. szivattyus szakaszpar.	Balkányi Emil	mint II. sz. szivattyús	mozdony	2—
6	III. szivattyus szak.-par.	Szily József	mint III. sz. szivattyús	hydrofor	10—
7	szolgálatvezető őrpa- rancsnok	Breuer Szilárd	mint IV. számú szivattyús	hydrofor	4—
8	szertárnoksággal megbí- zott mászó	Gorecky Zsigmond	mint II. számú mászó	hydrofor	1—
9	a titkári teendőket vé- gező őrparancsnok	Korponay Ödön	mint segédtsizt	mozdony	12—
10	II. mászó szakaszpar.	Gerber Béla	mint III. számú mászó	hydrofor	3—

»Megjegyzések: A táskát (melyben a francia kulcs, olajos kanna, fakalapács stb. foglaltatnak) Balkányi Emil, mint II. számú szivattyus viszi. A vízvezetési nyomónyílásnál az első »viz indulj«-ig Gorecky Zsigmond, mászó tartózkodik. — Szily József III. szivattyus parancsnok a transparent mécescinc eloltása közben kezét megégette. Az őrség gróf Széchenyi Ödön tiszteletb. főparancsnok urnak jelenlétében osztatott be, minek megtörténte után az első jelentés is az ő magas személyének tétetett meg. Felülvizsgálták még az őrséget Cziráky Béla gróf és Follmann Alajos szövetségi elnökök, továbbá Kempelen Béla és Krenedics Ferenc központi választmányi tagok. 2 óra 30 perczkor Hérmán Ödön rendelt csővezetőnek az őrséget átadván, az őrtanyáról eltávoztam. Bárány N. Ernő s. k. mint az 5000-ik éjjeli őrség rendelt őrparancsnoka.«

»Bárány N. Ernő főparancsnok távoztával, őrparancsnoki minőségemben, a számfeletti önkéntes gyanánt, saját jelentkezése folytán, előjegyzésben levő Gerber Béla második mászószakaszparancsnokot, az őrség létszámába felvettem s őt a saját figyelő órámnak reáruházásán kívül, a rendelt csővezető teendővel is megbíztam. — »Csendes éj« után az őrséget reggel 5 órakor oszoltattam. Hérmán Ödön s. k. osztályparancsnok, mint az 5000-ik éjjeli őrség helyettes őrparancsnoka.«

A felülvizsgálók a szolgálati lapra a következő megjegyzéseket vezettek reá sajátkezüleg u. m.:

»Az ötezredik őrséget fölülvizsgálván, azt teljesen rendben találtam. A budapesti önkéntes tűzoltóegyletnek, felvirágzásán kívül, a »Tűzhöz Tűzet!« kíván. Széchenyi Ödön gr. s. k. főpar.

»Az 5000-ik őrség alkalmából jelen lévén s osztozva a fővárosi önk. bajtársaknak a mai jelentős ünnep felett érzett igaz örömeiben; a budapesti önkéntes egylet felvirágzását őszinte bajtársi szívből óhajta» Gr. Cziráky Béla s. k.

»Rend s fegyelem, e kettő biztosítja a létet:

»Rend hát és fegyelem« s biztosított a jövő!»

Follmann Alajos s. k.

»A szövetségi elnök óhaját magáévá teszi

Kempelen Béla s. k., főpar.

»Az 5000-ik őrség éjszakáján hódolatát nyújtja budapesti bajtársainak a vácsi tűzoltók nevében.

Krenedics F. s. k. főpar.

A felülvizsgálók különben 11 órától éjfél után kettőig (a parancsnoksági ülésteremben) együtt tartották az 5000-ik őrséget

ennek tagjaival, hogy tűz esetén velők vonuljanak ki a városba. Vad elemünk azonban mintha megrettent volna, nem jelentett semmit. Az igaz, hogy ugyancsak tűznek kellett volna lenni, mely fel merje venni a keztyűt ily elit-őrséggel!

Hogy mit tesz az diszgyakorlathoz, pár ezer ember száma akkor a tágassága udvarát, mint a Károly-laktanyáé, elől annak csak Oszeczký Lajos (I.) és Hérmán Ödön (II.) osztályparancsnokok, a megmondható. Más közönséges halandó, a futás és kiabálásnak, minden bizonynyal még ma is betege. Nekik szerencsére keményebb a természetük. Összeszedni félre butorárusoktól, kártérítés kötelezettsége mellett a kelt székelt (hajh! hány törött székiál volt megtérítendő!) megcsinálni az ácsokkal a hosszú padsorokat s az állóhelyek elé válaszpálya akkora gerendát állíttatni, mint egy-egy hajóárboz stb., stb. nem kis munka! És az eredménye? Szinte teljesen kártérítette a két derék parancsnok fáradozását, mert pár óra után, hogy önelégülten legeltették szemüket a főparancsnok szemle által is jóváhagyott berendezésen: az árboz vastag rendák kidöntve szégyenkedtek ott a pusztá földön; a székek vagy bordája, vagy a lába törött; és a rögtönzött csak a szilánkjai voltak összeszedhetők! Ilyenre képes a hogyha pár ezerre menő számban együtt van és kényeségát vetni, nincs felállítva melléje a kellő ellenőr. Erre pedig dolni sem lehetett. Minden néző mellé egy-egy rendőr nem állítható, így se fért be az udvarra mindaz, kinek szándékát bejutni. A ki meg bejutott, annak hiába volt minden figyelme és szép szó; nem engedett az csak a karhatalomnak és csodáztatni, egy jótékony célhoz filléreivel járuló, néző-közönségben, még sem lett volna teljesen opportunus.

Míg a nagy publikum a kaszárnya udvarán már jó ideje tolongott és szorongott, és a természettől kisebb természetű gyesebb könyökkel megáldott egyének szomszédai oldaltól lenálló képességét tanulmányozták: az alatt az eskütüneten voltak a diszgyakorlaton active is résztvevő testületeknek, cserélték a sisakos tagjai, hogy kevéssel 2 és fél óra után, a Mária-s Deák Ferencz-utcák, nemkülönben a Deák-tér és Károly-udvarára vonuljanak be. Itt két hosszú arcvonalba fejlődve állást.

Gróf Széchenyi Ödön pasánál e közben, ki *Feridoun* bey, budapesti török főconsul, továbbá *Daud* effendi, alconsul és *Markusovszky Béla*, a gróf itt időzése tartamára oldala mellé kirendelt segédtsízt társaságában a Hungaria szállóban tartózkodott, összegyűltek a központi választmányak az ünnepély alkalmából a fővárosban időző tagjai. Ott voltak nevezetesen: *Cziráky Béla* gr., *Follmann Alajos*, *Kempelen Béla*, továbbá *Krenedits Ferencz* váczi, *Reitter József* dunaföldvári, *Hauser György* győri főparancsnokok és *Korponay Ödön*, a budapesti önkéntes egylet titkára, mint a szövetségi elnök kirendelt segédtsíztje. Mikor az ittnevezettek pontban 3 órakor a Károly kaszárnyához hajtottak, a főkapunál Széchenyi Ödön pasának, mint főszemélynek a kísérete gyanánt, még a következő urak csatlakoztak a suite-hez, u. m.: *Arvakumovits Emil*, a Mezőtelegd mellett lévő cigányvölgyi bányatársulat tűzoltóságának főparancsnoka, *Wallenfeld Mátyás*, dunabogdányi főpar. *Reményfy Jenő* balatonfüredi főpar., *Fischer Soma* és *Sebestyén István*, egri parancsnokok, *Popovits István* az újvidéki önk. egylet volt valóságos és jelenlegi tiszteletb. parancsnoka, és *Gaskó János*, a szegedi városi tűzoltótestület egykori parancsnoka.

Széchenyi gróf, *Bárany Ernő* önk. egyleti főparancsnoktól, mint a kivonult összes csapatok (394 ember) fővezénylőjétől átvevén a szabályszerű jelentést, bemutatattá magának az egyes testületek vezénylő parancsnokait, névszerint: *Nagy Károly* (ó-budai hajógyári), *Weinman Beda*, (gözmalmi) *Lőrinczy Gáspár* (magyar államvasuti gépgyári), *Hoffer Mátyás* (osztrák-magyar államvasutak), *Wopaleczky Károly* (Ganz és társa gyári), *Ehrlich Mór* (Grunwald és társa gyári), *Müller József* (Goldberger és fiai gyári) s *Skrivanek Valentin* (rákosi téglagyári) főparancsnokokat, majd végig haladt a tisztelő sorok előtt, kézzorítással tüntetvén ki *Batthiányi E.* grótot, a budapesti önk. egylet mászóját. Azután tekintélyes kíséretével együtt áronult a laktanya második udvarára, hol az egybegyűlt közönség lelkes éljencsi s a rezervált helyeket elfoglalt notabilitások szívélyes üdvözlete fogadták. Az utóbbiak közt ott láttuk *Prónay József*, államtitkárt, *Ribáry József*, miniszteri tanácsost, *Ráth Károly* és *Kammermayer Károly* polgármestereket, *Elek Gusztáv* honvédsereg-százvezetőt, *Horváth János* fővárosi tanácsnokot, a tűzoltóügyek előadóját, *Lechtritz Zsigmond* és *Orczy Elek* bárókat, *Levyer Henriket* stb. stb. és számos törzskari tisztet.

* * *

A diszgyakorlat sorrendje a következő volt:

1. A csapatok felvonulása az összes szerekkel. — 2. Ütem szerinti szivattyu-szerelés (iskolaszerelés). Végzik: az önkéntes 2, városi 2, Ganz és társa gyári 2, összesen 6 szivattyuval. — 3. Ütem szerinti mászás 3 emeletre (iskolamászás). Végzik: az önkéntes 9 városi 9, ó-budai hajógyári 3, magyar államvasut gépgyári 3, *Goldberger* és fiai gyári 3, összesen 27 horoglétrával. — Gyorsszerelése a szabadon felállítható 87 láb magas műszerkezetű tololétraának. Szerelik az önkéntes tűzoltó-testület mászói, — 5. Gyorsszerelése 3 nürnbergi szabadon felállítható tololétraának. Végzik: a városi tűzoltók 1, a malmi tűzoltók 2 létrával. — 6. Eglétrával való mászás 9 ablakon egyszerre; a III-ik emeletig és ezzel kapcsolatban szivattyu szerelése. Végzik: az önkéntes, városi, Ganz-gyári és *Goldberger* gyári tűzoltók. — 7. A magyar vörös kereszt-egylet egy kocsisapatának gyakorlata. — 8. Jelképes tüztámadás vízzel. Történik 2 gözszivattyuval (városi és magyar állami vasut gépgyári) továbbá a támadásra s mentésre szükséges szerekkel az összes résztvevő tűzoltóság közreműködése mellett.

10 Ezek végeztével diszmenet és elvonulás.

Felvonultak pedig a következők, u. m.: a budapesti önkéntes, (1 mozdony, 1 kettőshydrofor, 1 kocsifecskendő, 1 nagy tololétra, 1 szerkocsi, és 1 személyszállító kocsi), fővárosi, (1 gözfecskendő, 4 mozdony, 1 vizes kocsi, 1 tömlőorsó, 1 tololétra és 2 szerkocsi), ó-budai hajógyári, (1 kocsifecskendő és 1 szerkocsi), gözmalmi, (2 kocsifecskendő, 2 tololétra és 1 szerkocsi), magyar államvasuti gépgyári, (1 gözfecskendő és 1 kocsifecskendő), osztrák-magyar államvasuti (szer nélkül), Ganz és társa gyári, (2 mozdony, és egy személyszállító) *Grunwald* és társa gyári, (szer nélkül), *Goldberger* és fiai gyári, (1 kocsifecskendő), rákosi téglagyári (szer nélkül) tűzoltó-testületek, és a vörös-kereszt-egylet XXXI-ik sebesült szállító oszlopának egy kocsisapatja összesen 394 ember, 2 gözszivattyu, 13 kézi szivattyu, 4 nagy tololétra, 5 szerkocsi, 2 személyszállító és egy sebesültszállító kocsival.

Az ütem szerinti szivattyuszerelés *Oszeczký Iajos* tályparancsnok vezénylete alatt ment végbe. Alvezé *Balkányi Emil*, *Szcerbowski Sándor* szakaszparancsnok *Wopaleczky Károly*, Ganzgyári főparancsnok és *bovszky Szaniszló* városi segédtsízt valának. A dolgozó mészete, úgy hozta volna magával, hogy mind a 6 donyszivattyuval tempónként egyidejűleg ugyanazt a munkát végezték. Hanem a városiak részéről már a 3-ik ütem konfuzió támadt, mely körülmény alvezénylőjüket indította, hogy azontul egyáltalában ne tartsa magát a fővezénylőnek commandójához. Az egyöntetűség szerelés egyidejűsége által kelthető kellemes benyomáson módon meglehetősen csorbát szenvedett.

Az ütem szerinti mászásnál, melyet *Hérmán* osztályparancsnok alatt *Fitz János* szakaszparancsnok, *Nagy Károly* és *Müller József* főparancsnokok, városi segédtsízt vezényeltek, ugyanez ismétlődött. A városiak itt sem alkalmazkodtak az egységes vezényszabálynak. A gyorsabb ütemben végzett mozdulatok folytán voltak leghamarább ismét a földön s a közönség ügyesség gyanánt fogta fel; de voltakép — nem versenyszárról lévén szó — csak egyszerű rendtől való eltérésről van szó, a mit nem lett volna szabad megengedni. A létrákon az önkéntesek tartottak lépést, pedig nem roham-mászás volt ez is egyik elengedhetlen kellék. Egészben véve azonban a lefolyású volt a gyakorlat eme pontja, melynek pontos telét megnehezítette a körülmény, hogy a kaszárnya emelete túl magas lévén, a minden ablakhoz szükség egykaru (összesen 27) létrán kívül, mindenütt még negyedik dugó-létrára is volt szükség. A falhoz támasztott eme kis létrának felső 3-ik fokáról akasztathattak be az első emeleti ablakokba a horgaslétrák. Mulatságos epizód is fordult elő. A második emelet egyik ablakán, melyet elérni egy gyári tűzoltónak jutott feladatul, hogy nem, egy csinos hajadon került, s a mászó tololétra idáig fel ért, a mellette időzés rövid tartama alatt aratott talált időt, hogy futtában kurizáljon a szobaciczusnal pedig azzal viszonzta udvariasságát, hogy segített a létra be és kiasztásánál. Többen állíttják, hogy a jó barát, megfélemezve hivatásáról, egyik létrán másikkra való átszállás közben cuppanós csökkel, oltást kért, szitotta a tüzet. A közönség azonban nem lészigorú bíró, tapssal jutalmazta a bátor mászónak ezt a bár szabályellenes cselekedetét.

A *Walserféle nagy tololétra felállítása*, melynél *Hérmán Ödön* osztály- és *Gerber Béla* szakaszparancsnok vezénylete alatt *Hetlinger Alajos*, *Eiben Bernát*, *Szme István*, *Pichler Ignác*, *Ruff József* és *Weisse Arthur* résztvevők igen szépen sikerült. A 3-ik percz végén (3.55) felállított a létraóriás és a következő pillanatban fenn volt rajta *Hetlinger Alajos* őrpáncsnok. kinek büszkeségét képezi, hogy 74-ben *Cziráky Béla* gróf egyszerre tette le a mászóvizsgát. Mikor *Hetlinger Alajos* felvitt sugárcsővel, a létra egyik, lakusra nézve a tetején magas, fokán zárcapcsával beakasztván magát a merész, de gyönyörű állásban markírozta a cső irányát. méltán hangzott fel a riadó taps a közönség köréből.

A 3 nürnbergi tololétra szerelését *Weinmann B.* a malmi tűzoltóságok főparancsnoka és a városi segédtsízt vezényelték. A malmi tűzoltóságok főparancsnoka és a városi segédtsízt vezényelték.

tű és igen gyorsan kezelhető létrájukkal, szinte bra-
záltak. Nem egészen másfél percz (1.45) alatt már
en voltak s a visszaszerelést még gyorsabban 1.15
z alatt végezték. Meglátszott a munkájokon, hogy pa-
snokuk Weinmann Beda ur sulyt fektet a tolólétrák
elérésének begyakoroltatására, a mit, tekintve, hogy
I. emeletes malomégéseknél vannak hivatva legelső
an actióba lépni, részünkről csak helyeselni tudunk.
Az egy létrával való mászásnál kapcsolatban gyors-
títusszereléssel, elvitázhatatlanul a városiaké volt a dí-
ég. Hanem ez másként nem is lehet és felette sajná-
t volna, hogy ha másként lenne. Nekik a tűzoltás
melyük, rendes állandó foglalkozásuk. A szó teljes
mében benne vannak éjjel-nappal. Mindég ezt és
is ezt tanulják, gyakorolják és alkalmazzák. Azonban
kell adni szépen is dolgoznak. Itt is az egyik cső-
tő közülök, névszerint Staud, a ki az önkéntes egy-
k is volt tagja, 2 percz és 15 másodperc alatt fenn
a III. emeleten s 35 másodperc múlva már vizet is
tt. Mind a két tény szép tanubizonyosága a városiak
orlottságának ügyességének és a mi fő gyorsaságá-
Mert az egylétrával való mászáshoz nemcsak testi erő,
m ügyesség is kell, s még e kettő sem elég, ha nem
sul hozzá a kellő gyakorlottság. Egy fiatal mászó
nez alkalommal, nagyon meggyőzően demonstrálta
Viszont, hogy valaki a lebecsátott csökötélével fel-
ató sugárcsővel mikor kezdheti meg működését a
nászott magasságban; egyes egyedül a szivattyu ke-
nek gyorsaságától függ. És a városiaknál, mint erős,
s és gyakorlott embereknél ez még kifogástalanabb
legalább az volt ezuttal, a midőn 2 percz és 44
dperc alatt, a harmadik emeleten már megjelent
ső vizsugár. Hogy mily óriási a különbség a gyá-
téri mászóház három emelete és Károlykaszár-
3 emelete közt, az is nagyon szembeszökőn volt
lhető. A hova ott 1 percz vagy annál is kevesebb idő
feljuthatni: itt épen egyszerannyi perczek múlva
fel a csövezetők. Pedig mindakettő három emelet.
yen nagy különbségek szinte kívánatossá teszik, hogy
korlót terek mászóházai nagyobb hűséggel utánoz-
városi építkezési modort. Am legyen az egyik ol-
sima és kisméretű, kezdők, mászójelöltek szá-
; de birjon azután olyan oldallal is, melyen vagy az
etek magassága, vagy kiszögellések a megnehezített
is begyakorlását is lehetősitik. Remélni akarjuk, hogy
áros, ha a régen tervbevett központi tűzoltótelepet
tandja; egy ily értelemben készítendő mászóházzal is
ondoskodni.

Ezekután, hogy a tűzoltók egy kicsit kifujják magu-
vörös kereszt egylet XXXI sebesültszállító oszlopá-
gy kocsicsapata mutatta be magát. Vezénylő gyanánt
aegylet derék művezetője Bokelberg Ernő fungált,
nál szívélyesebben ajánlotta fel saját maga és társai
működését, mert el volt határozva, hogy a díszgya-
tisztja jövedelme részben a vörös kereszt egylet ja-
s fordítatik. A közönség pedig, úgy látszik, még szive-
n vette ezt a közbeszurást, mert a teljesített mutat-
után, élénken megéljenezte a csapatnak derék tagjait.
A legvégül hagyott »roham, vagy támadás» tagadhat-
a legérdekesebb volt tűzoltóra és nem-tűzoltóra
nt. A programm a kivitelnél annyiban módosult,

hogy nem az összes résztvevő tűzoltóságnak jutott valami
szerep. Valamennyi ugyanis az összes szerekkel, még ren-
des felállításban sem fért volna el az udvar szabadon
hagyott részén; annál kevésbé találhatott volna tehát he-
lyet támadáshoz fejlődött. Így is ugyancsak szorongani
kellett azon csapatoknak, melyek Bogisich Károly főpa-
rancsnoki helyettes, Lőrinczy Gáspár, Wopaleczky Károly
és Nagy Károly főparancsnokok vezénylete alatt, Bárány
N. Ernő főpar. által adott jelre felharsanó tűzjelzésre,
rohamban a térre bevonultak. A szakértő szemének e
bevonulásnál két dolgon kellett okvetlen megakadni. Az
egyik szembeötlő tapasztalat az volt, hogy míg az önkén-
tesek és a városiak szereit a legszabatosabban kanyarod-
tak be a számukra kijelölt helyre, hol az egyik pillanat-
ba megállván, a másokban már ki voltak fogva a lovak s
a harmadik pillanatban a kocsisok lovaikkal el is tűntek
láb alól: addig a gyáriak a bekanyarodásnál mindjárt
veszélyeztettek egy pár tűzoltót, vagy utban levő szert a
kocsi rudjával; a lovak kifogását meg az előbbiekhöz ké-
pest, szinte csigalassusággal végezték. Tanuság belőle,
hogy a kocsisok és lovakat is multhatatlanul szükséges az
ilyesmikben gyakorolni. — A másik körülmény, a min
szintén igen sokan fennakadtak, az a sajátságos rendel-
kezés volt, hogy míg az önkéntesek szabályszerűen fel-
rakott szerkocsival vonultak elő: addig a városiak készen
tartott létráikkal jöttek, a legközelebbi ablakoknál már
akkor megkezdvén a mászást, mikor amazok még sze-
reikről le sem szálltak. Meg lévén győződve, hogy a vá-
rosiak kétségkívül minden körülmények közt elsők lesz-
nek a tetőn; egyáltalán nem tudtuk belátni akkor s ma
sem értjük mi szükség volt e teljesen felesleges s a váro-
siakról a gyakorlat folyamán megalkotott jó véleményt
csak megingatni alkalmas kivételességre. — Maga a tá-
madás különben igen ügyesen volt végrehajtva és mint
puszta látvány is felette mozgalmas és hatásos volt. A
hatást nem kis mértékben növelte a véletlen, hogy a
mikor a parancsnokok kéthangu jelzőjének és a csöveze-
tők sipjának a hangja legsűrűbben hangzott; mikor a
kézi fecskendők legjavában nyekegtek; mikor a két gőz-
gép (t. i. »Széchenyi« nevű városi kisebb és a magyar
államvasutak gyári tűzoltóságának gőzfecskendője) legjob-
ban füttyölt, bugott és zakatolt; mikor a Nagy Károly fő-
parancsnok emberei által mentendők leginkább jajveszé-
keltek az ablakokból: a laktanya tornyában, tompa
kompanással épen akkor ütött az óra ötöt! A vidéki vá-
rosoknak rémes harangkongása sem hiányzott tehát. Az
első vizsugár a vészjeltől számított 5.35 percz múlva sző-
kelt fel a tetőn. Valóban nem mindennapi volt a kép,
mely a néző elé tárult e pillanatban! A különféle módon
bemutatott mentések és a visszaszerelés befejeztével még
egy izgató látvány volt fentartva a közönség számára. Fel-
volt ugyanis tételezve, hogy egy ember ott rekedt a III.
emeleten. Kötele nincs, hogy leereszkedhetnék, a létrák
már el vannak szedve az ablakokból s visszahelyezésükre
nincsen többé idő; másként tehát nem jöhet le, ha csak
le nem ugrik. S az illető. Pichler Ignác csövezető, a ki-
feszített mentőponyvába páratlan jelességgel le is ugrott.
Lefelé esése közben, mely oly magasságból, mint a Károly
laktanya harmadik emelete, a gyengébb kedélyekre ideg-
rázó hatása, sok kebelben megállhatott a szív lüktetése.
Pichlert bemutatták Széchenyi grófnak is, a ki látni ki-

vánta a bátor és igen ügyes ugrót. — Végül a csapatok tisztelegve elvonultak a központi válatztmány és a pasa előtt, ki legteljesebb meglegedését nyilvánította a »budapesti tűzoltóság örvendetes fejlettségét feltüntető diszgyakorlat felett!«

Megemlítjük még e helyen, hogy a diszgyakorlat tiszta jövedelme 710 forint, mely összeghez, a rendes belépti díjakon kívül, a következők járultak felülfizetésekkel u. m. József főherczeg 100 frt, Brunswick-Deym grófné (Der wackeren Feuerwehr. 1883.) 5 frt, Lévy Henrik 6 frt, Schottola Ernő 5 frt, Kammermayer Károly 3 frt, G. Gregersen 1 frt, Berl Vilmos 1 frt, Herke József 1 frt.

— Széchenyi gróf tiszteletére szeptember 24-én az épen a fővárosban időző Scheubeck A. müncheni gyáros új tűzoltószerével az Ujépület udvarán nyilvános kísérletet rendezett; a városi tűzoltóság pedig a másházánál szeptember 25-én külön diszgyakorlatot tartott. Mindkettőről bővebbet legközelebb.

V I D É K.

A rangjelzésről.

A »Tűzoltó Közlöny« f. é. 9. és 10. számaiban az egységes egyenruházat és rangjelzés tárgyában pró és contra két kitünő szakértelemmel és tárgyilagossággal szerkesztett, s a magasztos intézményünk iránti lelkesedésre valló czikk látott napvilágot, melyek közül előbeniben Kempelen Béla, Budapest-fővárosi tűzoltó főparancsnok ur, az egyesületeknek dandárookra való beosztása mellett új rangokat és új rangjelzési módszert helyezvén kilásba, a jelenlegi rangjelzést *egyenlesen »nem jónak«* tehát minden esetre javítandónak véleményezi. Ellenben dr. Hauer Gyula soproni segédtszert ur, ennek egészen ellentéteül, a tervezett beosztást teljesen czélszerűtlennek, az egyenlő rangjelzést pedig felesleges és kivihetetlennek nyilvánítja.

Daczára annak, hogy Kempelen főparancsnok ur említett cikkében egyelőre a rangjelzés kérdésének felelevenítését vagy valamely mozgalom megindítását nem tartja helyesnek: mégis, dr. Hauer bajtárs ur jónak látta e tekintetben az ő észrevételeit már eleve elmondani. — És mennyire én ez ügyben a közvéleményt ismerem, alapos okom van hinni, miszerint ezt dr. Hauer bajtárs ur és csekélységemen kívül többen is megcselekedni óhajtván; e végből ezen becses lapok hasábjain egy *állandó ily czimű rovat* nyitása váland szükségessé. És bár mély tiszteletet táplálok Kempelen főparancsnok ur személye és nézetei iránt, szívesen meghajlok szakavatottsága előtt, — mégis bátor vagyok a mondó lenni: hogy ez az ügy érdekében jól, de igen jól van és lesz így. Mert a ki figyelemmel kísérte a zalaegerszegi közgyűlésen az egyenruha illetőleg rangjelzés kérdésének tárgyalását, és egyébként is e tárgyban a vidéki viszonyokkal ismerős, lehetetlen, hogy arra a sajnos és elvitázhatlan meggyőződésre ne jutott legyen, miszerint hazánkban ha általában véve nem is, de számbavehető részleteiben a tűzoltói intézmény még koránt sem oly stádiumban áll, hogy a rangjelzés kérdését csak úgy brevi manu egy választmányi ülésen, avagy előleges alapos megfontolás nélkül egy közgyűlésen is — az intézmény tovább fejlesztése és megszilárdításának veszélyezte

Ha pedig ez így van, nemcsak hogy nem felesleges az ily fontos kérdéshez való előleges hozzá szólás, hanem az intézmény érdekében határozottan szükséges. Kell tehát a közgyűlést jóval megelőzőleg minden oldalról és minden egyes részéről ezen kérdés alaposan megvitattatni.

Ha ez így megtörténik, akkor a közgyűlésen következőkbe ismét az az eset, hogy más fontos mellőzésével óra számra az egyenruha és rangjelzés vitatkozunk; míg végre a meddő vitába bele unván, megadunk pozsonyi gyűlésként ismét egy oly javaslatot, miről eleve tudtuk hogy *»nem jó.«*

Ezen kívül kétlem azt, hogy Kempelen főparancsnok ur is meglegednék jeles ügybuzgalommal szerkesztett javaslatának oly módon való elfogadásával, miként Pozsonyban történt; — midőn elfogadtunk valamit mert előkészület hiányában, hamarjában jobbat javasolni nem tudtunk. Természetes, hogy az ily határozat lehet állandó becsü.

Ha tehát ez az eset megtörtént Pozsonyban és még Z.-Egerszegen, ne engedjük, hogy ismétlődjen máshol is. Terjessze elő ezen fontos kérdésben sok ember az ő véleményét. Ezzel jó szolgálatot tesz az ügynek Kempelen főparancsnok urnak is, ki ekként megismertve a közvéleményt munkája megkönnyítették, s végül jó szolgálatot tesz a közgyűlésnek mely ez ügyben hamarja mégis maradandóbb s áldásosabb eredménnyel vége elég idővel rendelkezend más hasznos dolgok elintézésére.

Ezen utóbbi szempontból véltém én is alkalmam felszólalni-, és a mennyire e becses lapok szűk lehet megengedi röviden, szerény véleményemet a beosztási rangjelzés kérdésében el fogom mondani.

Végtelen sajnálatom, miszerint nem vagyok azokról a rendcsés helyzetben, hogy Kempelen Béla főparancsnok urral, — kit pedig kitünő tűzoltó kapacitásnak keltenom, ezen vita tárgyát képező ügyben egy vélemény lehessenek. De azzal sem hizeleghetem magamnak hogy Hauer bajtárs ur felfogását a rangjelzést illetőleg egy helyeselhessen.

Kempelen főparancsnok urnak a dandárookra felosztási tervét, és az avval kapcsolatos rangjelzési szerét elvileg nem helyeselhessen. — Minél kevesebb katonásdíjból. Elégedjünk meg a katonaságtól átvett helyes rendszerrel, mely intézményünknel is okvetlenül szükséges pl. a sorakozás, menetelés, fordulat, köször jelentésmód. — Szolgálati ügyeinkben szívesen látjuk katonáit szellemet és különösen fegyelmet, de az egy illetőleg azok tagjainak egymáshoz való viszonyára köszöntés és jelentés mód vagy esetleges együttes szolgálat kivételével, a katonai rendszert nem kívánom utasítani.

De ellenkeznek ezen rendszer a tűzoltói intézmény szellemével is, lévén tudvalevőleg a tűzoltóság a társadalmi élet folyománya.

Vida Pál,

székesfehérvári titkár-se,

(Folytatása a jövő számban.)

— Kempelen Imre, a székesfehérvári önk. áldozatkész elnöke, nevezett egyesületnek — min sülünk — egy *új szerkezetű mentő készüléket* ajándékozunk. Nem lehetne ismertetni is ez új mentőszert?

A „Tátravidéki tűzoltó szövetség“

Dobsinán megtartott közgyűlése.

Már szeptember 7-én érkezett néhány vendég azon ünnepélyre, melyet Magyarország északi része volt ünneplendő Dobsina vendégszerető falai között; azonban a legtöbb csak 8-án vonult be s pedig többnyire kocsin, kivéve a rozsnói bajtársakat, kik vasuttal érkezének. Ezeket Ullreich fogadta az indóházban, honnan a menet az őrtanyáig vonulva, ott feloszlott, hogy kiki szállását felkereshesse.

Hét óraker összegyűltek a választmányi tagok rövid értekezletre. A szokásos megnyitás után Putsch T. elnök bejelenté, miszerint Kollinay (Lőcse), Glatz (Poprád), Farkas (S.-A.-Ujhely) választmányi tagok elmaradásukat betegséggel igazolták; hogy továbbá a tervezett tűzoltószert kiállítás az idő rövidsége miatt létre nem jöhetett s így csak is egy-két kisebb szer az iglói egylet valamint Hajts Róbert (Igló) által lett bejelentve. Ezután felolvastatott egy segélypénztári alapszabálytervezet, mely is a közgyűlésen való tárgyalás alapjául elfogadtatott. *Schlosser A.* főparancsnok indítványa, miszerint a működő legénység együttesen biztosították, mint keresztül nem vihető, el nem fogadtatott. Az évi számadás megvizsgálára kiküldetett *Schwartner* (Késmárk) és *Gömör* (Dobsina). Hármas választmányi hely betöltése feletti rövid vita után a gyűlés feloszlott.

Az este megtartott ismerkedési estélyen egy rögtönözve összeállított dalárda mulattatta a vendégeket s segíté a kis mulatságot sikerülttén tenni. Másnap reggel 9 óraker felhangzott a dobsinai tűzoltóság riadó kürtjele, s rövid idő múlva berobogtak a szerek a főpiacra s négy percz múlva ömlött a víz az égés jelképezett színhelyére. E gyakorlat alkalmából az elnök megdicsérte az egyletet előbb magyar majd német nyelven tartott beszédben.

10 óraker kezdetét vette a közgyűlés. *Putsch Tóbiás*, elnök, rövid beszédben esetelte az intézmény látszólagos hanyatlását (?) mit azonban csak az átmeneti korszak befolyásának tart. Ezek után *Dobay* (Dobsina) egyleti elnök és *Gömör* polgármester üdvözlük a szövetséget szívélyes beszédükben. Miután *Klein S.* felkiáltás utján jegyzővé választatott, felolvastatik az elnöki jelentés, melyszerint a szövetség területén létező 52 egylet közül csak 23 csatlakozott a szövetséghez. A miniszteriumhoz 300 forintnyi segély ügyében tervezett folyamodvány elejtetett, minthogy időközben az országos szövetség ez iránt megtette a kellő lépéseket. Az országos szövetségi választmány egyik ülésében *Czirák* Béla gróf előterjesztett újjászervezési tervezete felolvastatott s lelkesedéssel elfogadtatott. Végre bejelentetett, miszerint *József főherczeg* az országos központi választmányt ez év január havában, az első választmányi ülés alkalmából külön kihallgatáson legbarátságosabban fogadta. A segélypénztári alapszabálytervezet kevés változással elfogadtatott. A pénztári jelentés szerint bevétel 76 frt 84 kr., kiadás 37 frt 81 kr., marad 39 frt 03 kr., hátralék 125 frt (111). A kiállított kevés szereket vizsgáló bizottság jelentése szerint *Hajts Róbert* szerei, mint olcsók, csinosak s könnyen kezelhetők, ajánlatnak.

Putsch T. előadása: »Miképen nyerheti el a tűzoltóság a polgárok tiszteletét s bizalmát?« című thema felett, helyenként vitákra adott alkalmat, s végül megeléjlenetett. Az iglói egylet indítványa: Utasítsassék a választmány a következő kérdéseket: Miképen volna megnyerhető minden egylet a szövetség tagjával s emelhető a szövetség tekintélye a hatósággal szemben? irott elaboratum alakjában a következő közgyűlés elé határozathozatal végett beterjeszteni; csak első részében fogadtatott el. A lőcsei egylet indítványa, miszerint az országos szövetség felszólítandó a fiemei gyűlésre leránduló tűzoltók számára vasuti engedmények megszerzésére, mint felesleges, elejtetett. Miután választás utján minden tisztí állomás újból betöltetett, s az üresedésben lévőkre *Ullreich* (Dobsina), *Schwartner* (Késmárk) és *Winkler* (Göllnitz) mint választmányi tagok megválasztattak; elnök köszönetet mond a város s polgárainak a szívélyes fogadtatásért s az ülést feloszlattja.

A dobsinai hölgyek által rendezett s jól sikerült banketten 150 ember vett részt. A népkertbe tervezett kirándulás esős idő miatt elmaradt. Este a nagy vendéglőben és a »három rózsá«-nál bál volt, mely mindkét helyen reggelig tartva, igen jól sikerült. Szeptember 10-én kirándulás rendeztetett a jégbarlangba; ez is igen jól sikerült. És így a dobsinai napok, daczára a közbejött esőnek, mindenki kielégítettek, s mindannyian jó emlékekkel távoztak ezen szép falukról. Hónapunkunkból

A trencsénmegyei tűzoltószövetség II-ik közgyűlése és önk. tűzoltóegylet 10 évi fenállásának megünneplése.

Még a folyó évi január hóban tartott közgyűléskor a trencsényi önk. tűzoltó egylet, hogy azon tagjait, kik át az egylet kebelében szakadatlanul szolgáltak, az országos szövetség által alapított éremmel feldíszíteni és ezen alkalmattal az egylet 10 évi fenállását megünnepelni fogja; egyuttal azonban adván kifejezést, hogy a megyei tűzoltószövetség ugyan tudniillik Szent-István napjára hívna össze közgyűlést, hogy a két ünnepély egyesíthető legyen.

Az érem-ügy jelenlegi állása, meg nem engedte az ünnepély programja, egyik nevezetes, még pedig a szolgálat szilárdítására legbefolyásosabb pontjában kerülni nem lehet, de ez még sem szolgálhatott akadályul, hogy a szövetség részének pontos betöltésével a tűzoltói intézménynek kiállítatott tétessék.

Már augusztus 19-én este értekeztek a bitsői és a szomszéd Nyitra megyéből a vágújhelyi bajtársak. Az utóbbiak nem tartoznak szövetségünkhez, de fűzi őket azon bajtársak egyletünkhez, hogy vele körülbelül egy időben keletkeztek, s a kezdet nehézségeiben segédkezet nyújtottak.

Augusztus 20-án érkezett a *baani, illavai, motesvári, pruszká-bohuniczi és nemsova-körjegyzőségi* egylet s az ottani tagok, miután zeneszóval a tűzoltó őrszobára felvezetettek a bitsői és illavai és nemsovai egylet zászlója, a szokásos tiszteleggel mellett a tanácskozási terembe felvitetett, a bajtársak, készen tartott lakásokra vezettettek.

10 óraker vette kezdetét a szövetségi közgyűlés. A város 8 egylet képviselője, a választmányi tagok és a szövetség jelenlétében 1 óráig folyt; lefolyását a jövő számadás rovatóában olvasható jegyzőkönyv hiven esetelendi.

A Vág partján fekvő sétatéri vigadóban, kedélyes alkalomszerű toastok mellett elfogyasztott társasbéd után felállított a 150 tűzoltó, egyleteik kezdő betűi szeri utánban sorozott tábláikat követe, honnan a díszmenet feldíszített városon keresztül a főtérrre megindult. Itt, a városi *Mesnay* Ernő főjegyző által hazafias irányban tartott beszéd után, a zászlóknak újra a város ház nagy termébe vitetett, kijelöltetett a vendégeknek, a diszgyakorlat megkezdéséig számukra fentartott hely, melynek elfoglalása 10 óraker megadatott a tűzriadó.

Imposans jelenet volt, midőn a főtérr két ellen fekvő főkapuján át vágatva hajtott tűzoltószerek, a vörrel jelzett ház előtt mintegy varázsszóra megállítottak, egy utánban lezereltettek a fecskendők és máris 4 percz alatt két fecskendő az emeletes ház tetejére erős sugarait. A városi egylet Kernreuter-féle mozdony fecskendő két csővel, a vörrel fekvő Vághól egy Smekal-féle fecskendő segítségével vízzel és működött egy régi szerkezetű, de nyomó tömlőkre fecskendő; bemutatásának azon célja lévén, hogy a falu kisebb városokban még mindég használt térdcsőveknek a tömlőknek mikénti alkalmazhatása szemléltető legyen.

A gyakorlat kiterjesztetett ablaklétra és ugróponyv rítésre; nagyobb jelentőséggel birt azonban kisebb városok a háztető két rövid szöges létrával való megmászását; tanulságul szolgálván, miképen lehessen szegényebb letéknél a tető létrát pótolni.

A minden részletben sikerültnek mondható gyakorlat táncmulatság rendeztetett a közel fekvő városi erdőben éjjelleg eltartott.

Hogy bajtársaink, kik nagyobbbrészt nincsenek ott az országos szövetségi közgyűléseket meglátogathatni, ugyan laton szemléltetkből, mint a közgyűléskor tárgyalatkból se voltak, arról biztosít bennünket azon örvendetes jelenet jelen volt parancsnokok indítva érezték magukat, az országos tárgyalásban szükséges reformokat egyleteiknél haladéktalanul túlvinni. Ezek után azon reménynek adhatjuk magunkat közelébb *Bitsén tartandó közgyűléskor* szövetségünk, a városi 19 egyletét fogja képviselőiben üdvözölheti.

Csaszka G.
a trencsénmegyei sz.

KÜLFÖLD.

A párizsi tűzoltóság ismertetése.

1882. okt. 6-án, történt Froidevaux, párizsi tűzoltó alezredes vitézi és tragikus halála, mely nemcsak Franciaországban; de nálunk is felkeltette a bátor és hivatása hű teljesítésének áldozatává lett bajtárs sorsa iránt az igaz részvétet.

Ohajtásunk volt akkor, hogy ez eset a közfigyelmet ráirányítá a világ metropolisára, nyomban ismertetni Páris tűzoltóságát. S meg is bíztuk a feladattal egyik dolgozó-társunkat, ki a cikket el is készítette. Azonban nem kizárólagosan a mi akaratunk levén még akkortájt irányadó a Tűzoltó-Közlönynél, szándékunkat nem sikerült megvalósítani. Később az ujonnan creált »Vidék« rovata, mind inkább nagyobb térfoglalásokat tevén lapunk szűken kimerít hasábjain, nem volt módunk helyet szorítani a kissé terjedelmesebb cikk számára. S ma is, midőn végre, Froidevaux halálának évfordulója alkalmából sort kerítünk Páris tűzoltóságára, csak nagy áldozatok árán, számos érdekes cikk félretevésével cselékedhetjük ezt. Hanem biztat bennünket a remény, hogy vidéki bajtársaink, nem haragusznak meg e tettünkért.

Azért hangsúlyozzuk pedig, hogy »vidéki bajtársaink« mert először az ő rovásukra szorítunk most helyet és másodsor, mert őket érdekelheti inkább ez az ismertetés.

Mi budapestiek ugyanis már rég tudunk egyetmást Páris tűzoltóságáról. Mindkét volt főparancsnokunk: Széchenyi Ödön gróf és Follmann Alajos, jártak francia földön s ott jártukban tettek tanulmányokat a tűzoltó intézmény terén is, s referádájokból mi is értesültünk az ottani viszonyokról.

Igy tudjuk a többek közt hogy 1593-ban jelent meg Párisban fordítása azon 2000 éves görög iratnak mely az alexandriai Heron tanítójának Ktesibiosnak találmányát, a vizipuskát, mint tűzoltásra alkalmas műszert fejtegeti. S ámbár a középkorban divatos módnak tömördek éghető anyagu szerkezete, nemkülönben az a körülmény, hogy Európa nyugati államainak nagyobb s főleg folyóvizek mellett épült városaiban a házak egészen a folyóba vagy épen hidakra építettek, a mi a víz hozzáférhetetlenségének és a tűz gyors tovaterjedésének vált igen gyakran okozójává, — elegendő okot szolgáltatott arra, hogy a tűzoltó intézmény rendszeresíttessék: mindazáltal csak XIV. Lajos rendeletéből keletkezett Párisban egy udvari tűzoltókar, — a közöny, csökönység s a polgári kiskorúság pedig csak a legsiralmasabb tapasztalatok árán okult annyira, hogy 1764-ben végre szervezze Párisban az első városi tűzoltó testületet.

Hallottuk azután, hogy a világ első fővárosában a tűzoltói viszonyok 1764-től csaknem egész a legutóbbi időkig, meglehetősen kezdetleges állapotban maradtak, a mely különös tény a francziák azon megátalkodottságából magyarázható, hogy sokáig büszkéek voltak a külföldtől tanulni. Tudtuk azt is, hogy a párizsi tűzoltóság egy tábornok (dandárparancsnok) fővezénylete alatt, két ezredből képezett dandárból áll, mely létszámát a sorhadból egészíté ki. S míg így a legénység, előzetesen már a hadseregben szolgálván több esztendő, kitűnő ember anyagot képviselt, melyből igen csekély fáradsággal és értelemmel a tűzoltás technikáját illeszkedőleg

első tűzoltótestületét lehetett volna képezni: még s úgy történt, azon egyszerű okból, mivel tisztjeiknél, igen bátor emberek és derék katonák, a fegyelemnek s goru kezelői s a tűzrendészeti szabályoknak is jeles merői, hiányzott a valóságos tűzoltói képzettség s az odaadás, melyet a tűzoltás mestersége oly kiváló mérvben igényel.

Azóta azonban gyökeresen megváltoztak a viszony Franciaországban is. Belátta a büszke francia nép hogy helyesebb letenni az álszeméremmel s időt rakt kísérletezések és czéltalan tapogatózások helyett kész venni át a jót és honosítani meg azt, tekintet nélkül a hogy kitől, melyik föld szülöttétől vagy melyik országtól származik e vagy amaz újabb vívmánya a haladásnak.

És ma tényleg figyelembe veszik a francziák is, külföldön fenálló hasonlóczélú intézkedés s berendezésel valahányszor egy fontosabb intézményök ujjaszervezéséről van szó. Így jártak el a tűzoltás terén is. Tanultak angoloktól és az amerikaiaktól s bizonyára nem vallott kárát.

Most pedig e kis bevezetés után, adjuk át a szorgalmas dolgozó-társuknak, ki egy teljes évig várt türelemmel, megbízásunk folytán készített cikkének megjelenését a Tűzoltó-Közlönyben.

* * *

Páris jelenlegi városi tanácsa elődjétől a tűzoltó szolgálata nézve nyomorult helyzetet örökölt. Be kell ismernünk, hogy mindenkép fáradozott azon, a dolgok illetén állásának legészszertű változtatását keresztül vinni.

A »Printemps« borzasztó tüzesetét követő napon a tanács ezredest mint a tűzoltóezred az időszerinti vezénylőjét megidézetté, hogy adná elő azon, nevezett szerencsétlenségnél mutatkozó hiányok mellőzésére első sorban multhatatlan szükséges új szervezési javaslatát. Az ezredes kinyilatkoztatta, hogy 1867-1880-ig 2 vagy 3 gözzzivattyu — melyeket át kellett alakítani beszerzésén, s 2 vagy 3 újrameszelt laktanyán kívül, mi sem állt szolgálat rendelkezésére, s mint neki is tudva van, mi sem történt az anyag, a szerek javítása ügyében.

A művészet s tudomány haladt, a lakosság szaporodott, közvagyon gyarapodott, a veszélyek természetesen szintén, de a gélynyújtási szolgálat, az eszközök, a tűzoltói őrségek szaporították s minden, minék ezen előrehaladó gyarapodással lépést kellene tartani, megállt, vesztegelt. Nem vonakodott egyszersmind a tűzoltóparancsnok azt is kinyilvánítani, miszerint az esetre, ha a dolgok ezen állapotban továbbra is megmaradnak, nagy szerencsétlenség nem csak lehetségesek; de elkerülhetlenek.

Csak ezek után, 13 évi gondatlanság s tértelenség után, látunk sorban megszavaztatni: 11 gözzzivattyu, s a nagy létrák beszerzésére egy 6000 tűzoltócsappal (100 milliméter bőséggel) ellátott vízvezetési hálózat, s távíró vonalak bevezetését stb. stb.

Ezen üdvös lázas tevékenység fokozódott a bécsi Ringszínház felújítása után, s a nevezetes szervezet teljes átalakítása megkezdődött. Nem jelenti ugyan ezen munkálat azt, hogy Páris főváros ezen biztositva van minden nagy szerencsétlenségtől, mely a lakosság félelembe ejti; de mindazonáltal, lényeges javítások értek el, s a városi képviselőtestület a szervezési munkálatokat — melyek a központi biztositással a közmunkatanácsot bizta meg, — pontosan ellenőrizte, Páris város rövid időn teljesen biztositva lesz ugy személybontás, mint közvagyon biztositása tekintetében.

A gözzzivattyuk beszerzése alkalmával a tanács a szükséges összegeket is megszavazta a fiókörség felállítására, melyek felszerelésére a két világrész tudományának tökélyeit ohajtották. Ezen munkálatok következőkép határozattak felállítatni: a központi őrségek Boulevard du Palais; a köralakban elhelyezendő fiókörségek: Rue de Chateau Laudon, Avenue Parmentier, Rue de Pommard, Place Deufert-Rochereau, Place Violet, Caserne de Passy, Rue de Ro-

A városi tanács ezen fiókörések 20-ra való szaporítását is lottá, vagyis minden kerületre egyet, de a parancsnok ezen öt nem pártolta, nézetét avval indokolván, miszerint némelyekben az építkezési módra, különféle iparágazatokra stbre való utóbbi 2 sőt 3 gőzszivattyú is szükségeltetik, holott ugyanazon helyről egy gőzszivattyú néhány kerületnek összevéve elégséges. Ezen elhatározatot, miszerint a 9 órség száma 11-re szaporított, azonban, hogy a két utóbbi a város középpontjában helyezik el, azon fontos érdekek miatt, melyek óvására rendeltetvék, a nehézségek miatt, melyek a régi Páris szűk utcái s azokban lakó lakosságban — mivel itt összpontosul az egész kereskedelem — rejlenek, hogy az esetleges segédcsoportok érkezésében előrelátó lassúság az órségek közelsége által egyensúlyoztassék.

Ezen utóbbi két órség helyéül a Saint-Honoré vásártér, s a Jean-Jacques-Rousseau tüzettér ki. Az első már a létesítés stáiban van, a második az ezen utcában létező s a város legújabb kaszárnyájának ujjáépítéséig függőben tartatott.

Ezen órségek közül ötnek azonnali felállítása ugyanazon elhatározatot el, s a folyton követelő ezredes ujjítási eszméinek keresztülvitele céljából meghatalmazást kért arra nézve, mi ezen órségek első kettejét — a későbbieknek mintájául — ne munkatanács, hanem ő maga állíttathassa fel.

(Folytatása köv.)

George Rolf után: *Szczerbowski Sándor.*

TÁRSADALOM.

A „Széchenyi-serleg“ felavatása.

A vasárnap délutáni diszgyakorlat után a programnak értelmesebb lakoma következék, melynek szombat este, a parancsnoklésteremben, egy kis praeludiumja volt rögtönözve — soron következő. Az 5000-ik éjjeli órséget felülvizsgáló központi választmányi ügynök, miként fentebb említettük, éjjél után 2 óráig együtt álltak az órséget annak tagjaival, kik egy kis alkalmi tüzeckénél meghívott vendégbajtársakra való tekintetből is) gondoskodni arról, hogy az órség belső átvedvesülésben ne legyen hiány. Nem is volt, valamint a zamatosnál zamatosb dictiók sem hiányoztak, melyekből kijutott mindenkinél, azzal a különbséggel, hogy a legtöbb órséget Czirák Béla mondották és a legtöbbet vagy Follmann Krenedits, vagy — és ez a legvalószínű — mindakettő mondották. Positive azért nem emlékszünk ez utóbbi körülményre, mert az is majd mint felköszöntő, majd mint felköszöntött, a felelettel az órség mulatságban aktív résztvevőként szerepelvén; absolute illot módon számon tartani a tósztok sorrendjét. Gyors-meg, kit a feljegyzésre méltó dolgok papírra vetésével megkérdeztük, hűségesen eleget tett ugyan utasításunknak; hanem annyira gyors vonásokban tette meg feljegyzéseit, hogy másnap sehogy sem tudta megállapítani vajjon Gabelsberger-Markovits-, avagy Stolze-essy-, vagy talán egy még eddig nem ismert, egészen új rendszerint vannak-e azok a különös jegyek írva, melyeket a legkaribb mellett sem sikerült nekik kiszabálni. Ha pedig egyáltalán volt gyorsíró maga nem képes a saját írását elolvasni, tudva, hogy nincs a világnak olyan tudósa, ha még oly jeles hieroglif- is, a ki az ilyen íráson el tudjon igazodni. A szellemes mon- birhatása helyett ennek folytán be kellett érniünk és szíves- sünk is elégedjenek meg azon igen nagy valószínűséggel felve- sár mindenestre sajnos, ténynek a constataásával; miszerint és különben igen megbízható gyorsírónk a nagy napnak örö- zonyosan kelletténél jobban át talált vedvesülni — belsőleg- intünk olyankor, a midőn szövetségünk érdemdus alelnöke a kitűnő hangulatban van, hogy az órségjelentési lapra ráve- velős hexameterből két lábat bona fide kifelejt: a még hasonló atteljes alkalmakhoz, nem eléggé edzett fiatal gyorsírónknak atképtelensége talán meg lesz bocsátható.

Nehogy azonban a Hungária első emeleti nagy termében tar- zlakoma alkalmából is hasonló eshetőségnek legyünk kitéve, kik volt rá, hogy gyorsírónk aktióképességét teljesen üdén meg- S mikor Széchenyi pasa, Feridun bej s Bárány Ernő főpa- ok urral beléptünk, a grófnak szóló harsogó éljenek között a e; örömmel tapasztaltuk, hogy stenográfunk helyén van s a

nevedülés csak gyöngyöző veríték képeben konstatalható nála, mi nyilván azon buzgalma közben ült ki homlokára, hogy lapunk szá- mára, a már előbb egybegyült notabilitások neveit sietett összeírni.

E feljegyzések szerint az asztalfőnél a következő urak foglal- tak helyet:

Középen az est ünnepeltje, *Széchenyi Ödön*, jobbján *Feridun* bej főkonzullal s balján *Ribáry József*, min tanácsossal. A konzul mellett a szövetség elnöke foglalt helyet, oldalán *Kempelen* és *Hausser* vál. tagokkal. Ribáry balján pedig *Lévay Henrik*, az első magyar ált. bizt. társaság érdemes igazg. s a budapesti önk. egyesület alapítói- nak egyike, továbbá *Follmann*, alelnök s *Reitter* és *Krenedits* vál- tagok ültek. Azután *Pollermann*, bajai főparancsnok, a városi segéd- tiszt és szemközti *Fischer Soma* az egri helyettes főparancsnok, *Walser Ferencz*, *Szidanits Ferencz*, tiszteletbeli osztályparancsnok, *Omer Ali* bej török ezredes, *Murad bej*, *Daud effendi* és a sok török közt, szemben *Széchenyi Ödönnel*, a törökül is beszélő *Bárány N. Ernő* főparancsnok. Tovább az U alaku asztal 2 szár- nyán láttuk a napilapok és a különféle egyesületek képviselőit s az önk. egyl. tagjait. A kik el nem fértek, azok az asztalszárak közé elhelyezett külön hosszú asztalnál telepedtek meg, a hol *Bokelberg* és *Popovits* urak képezték a praesidiumot.

*

Az első felköszöntőt *Czirák Béla* gr. mondotta a királynak, a másodikat *Bárány N. Ernő* a szultánra, harmadikat pedig *Foll- mann Alajos* József főhercegre. Az egybegyültek mindahármat állva hallgatták végig és lelkesen megéljenztek. Bárány tószta így hangzott:

Hogy szerencsénk van Széchenyi pasa ő exciáját körünkben üdvözölhetni ezt két körülménynek köszön- hetjük. Köszönhetjük annak, hogy meghívásunkra, kik mint gyermekek sovárogtunk utána, ő az édesapa, szí- vesen kivánta megjelenésével a mi igaz boldogságunk fokozásán kívül, ünnepélyünk fényét is emelni. De köszönjük másrészt annak is, hogy ama másik or- szágnak, melybe tudományát s gazdag tapasztalatait átvitte, az uralkodója *Abdul Hamid Khan* ő felsége (hosszantartó zajos éljenzés) legfelsőbb engedelmé- vel kegyes volt elküldeni hozzánk a pasáját. Tanu- jele ez annak, hogy a szultán ő felsége intézmé- nyünk nemes voltáról meg van győződve és hogy annak harcosait meg is becsüli. Ugyanazért nem mulaszthatom el, midőn ő felsége a szultán közvet- len képviselőjét, *Feridoun bey* ur személyében, szin- tén körünkben van szerencsénk tisztelhetni, hogy ne üritsem poharamat azon uralkodó egészségére, a ki ily nemeslelkű pártfogója a tüzoltó intézménynek és a kiról tudjuk, hogy különösen a nemzetgazdaság és közigazgatás terén népe javára a haladásnak oly sok új vívmányát igyekezik létre hozni birodalmában, mi- szerint méltán megérdemli, hogy népe őt atyjának nevezhesse. A török uralkodójához ekként kiállt fel: »padišahim csak jasa!« mi pedig, mint magyarok, édes anyanyelvünkön kiáltunk fel így: »éljen *Abdul Hamid szultán* ő felsége!« (Óriás éljenzés s taps- vihar!)

Azután poharakat üritettek még *Kempelen Bela* a magyar kormányra, *Bogisich Károly* a főváros hatóságára, *Széchenyi Ödön* gr. hosszabb beszédben a török és magyar tüzoltók testvériségére.

»... És itt meg keil emlékeznem azon nemzetről, — mondá többek közt — melynek uralkodója kegyéből szerencsés lehetek itt e kedves körben jelen lenni. A bu-

dapesti önkéntes egylet, melynek meghívása folytán szivesen siettem megjelenni, a magyar tűzoltók atyja nevével tisztelt meg; engedjék meg, hogy e nagy megtiszteltetésért ezuttal nyilváníthassam köszönetemet, midőn először veszem magamnak a bátorságot, hogy a tisztelt magyar bajtársakat »fiaim«-nak nevezzem. Minthogy azonban törökök is vannak, kiket ilyenekül ismerek és nevezek; azért engedjék meg, hogy a midőn Önöket éltetem, a török testvér-bajtársakat is éltessem! Éljen a török-magyar testvériség!

Az éljenek lecsillapultával ismét Bárány Ernő emelkedett fel helyéről s térjedelmes bevezető beszéd után felolvasta az egész parancsnokság által aláírt alapító okmány szövegét, hogy végül az addig leborítva, de tokajjal telten előtte álló, művészi kivitelű »Széchenyi serleget« mintegy leleplezvé, az egybegyűltek tetszés nyilvánulásai közt magasra emelje s azután mint az alapító és felavató egylet főparancsnoka első ízben üritse azt Széchenyi egészségére. — A (serleg leírását és alapító okmány szövegét legközelebb hozzuk.)

Miután nyomban Bárány után, maga Széchenyi is ivott volna a nevét viselő s azt megörökíteni hivatott serlegből: gróf Cziráky Béla vette azt a kezébe, hasonló czélból; előbb azonban a következő magvas beszédet tartván:

Uraim! Élve azon joggal, melyet a közbizalom érdemtellenül reám ruházott, veszem e serleget, hogy az első, illetőleg másodikban emeljem és üritsem azt. — Örömnökre gyűltünk össze ma, mely első sorban a budapesti önkéntes tűzoltó egylet ünnepe ugyan, de mely még sem csupán ezen egyleté; hanem ünnepe az összes hazai tűzoltóságnak is. Ünnepe azért, mert hisz a családtól elszakított gyermek is kívánczozik vissza a családi tűzhelyhez s a magyar tűzoltó családi tűzhelyét a budapesti önkéntes egylet kebelében találja fel. — Nagy munka volt uraim, a mire azon férfiú vállalkozott, a kinek tiszteletére először emeltetett az imént ezen serleg. De a csira, melyet oly nehéz volt megövíni a kedvezőtlen talaj káros befolyása és a még kedvezőtlenebb időjárás zordsága elől: ma ime terebélyes fává nőtte ki magát. Mint szövetségi elnök kedves kötelességet teszek akkor, midőn ezt konstataálva, az elismerés adóját rovom le azon férfiú és általa azon egylet irányában, kinek a tűzoltóság létesítését és a melynek az intézmény elterjedését köszönhetjük Magyarországon.

De nem egyedül hivatalos állásomnál fogva kívántam e serleget üriteni. Mint egykori tagja az egyletnek — nem sok, a mit neki felajánlhatok — de egy kis emléket akarok én is szolgáltatni. Nem kincs az, de három gyöngyöt mit felajánlok ezen egyletnek. A első gyöngy az azon *pietas* mellyel viseltessék mindenkor azon férfiak iránt, kik a tűzoltó intézmény és az egylet megalakítása körül felejtethetlen érdemeket szereztek. Második a *folvtonos, kitartó munkalkodás és buzgalom*, mellyel az ügyet továbbra is fejleszteni és felvirágoztatni igyekezzenek. S a harmadik gyöngy legyen a *szilárd összetartás* gyöngye, mely soha se engedje, hogy ezen drága kapocs, mely összefűz bennünket bajtársi minőségben, hogy ez szétszakadjon. Isten éltesse a budapesti önkéntes egyletet minden tagjával együtt!

Cziráky szép beszédje után Ribáry miniszteri tanácsos szólt ilyenénképen:

En is, mint tiszteletbeli tagja a budapesti önkéntes tűzoltóegyletnek, midőn e helyet elfoglaltam s e diszes társaságon végigtekinték; megvallom, hogy szívem szorult. Szorult azért, mert visszaemlékeztem, hogy csak nem oly rég volt az idő, hogy hasonló alkalomból itt ültem és hogy ennek már három éve. Három év, sok idő, oly korban, a milyenben én vagyok. Természetes tehát, hogy szívem szorult.

De csakhamar engedett a szívszorulás; engedett az öröme. Mert körültekintve láttam azon erőteljes fiatal arcokat, kik ez idő szerint hivatva vannak a tűzoltó-

fiatal alakot, kit bölcs előrelátással a tűzoltóügyek állítottak. Érttem Cziráky Bélát. Midőn pedig a szép biztos zálogát pillantottam meg benne, engedjék meg engedje meg gróf Cziráky, hogy egy kérést inték hozzá és illetőleg egy tanácssal szolgáljak neki, mely egy ily ősz bajtárstól, mint én vagyok, megtagadni lehet.

Nem mindjárt történik minden, a mit az ember És a magyarnak szokása, vagy legalább szokása volt a mi egyszerre nem sikerült, azt abbanhagyta. Ő a szövetség elnöke mondta, hogy egy gyöngyöt ad a budapesti önkéntes egyletnek, a kitartás gyöngyét. És tanácsom, hogy ne csüggedjen, mert az erőteljes alaknak, melynek alapja az igazság és a közérdek, előbb diadalt kell aratni. A másik mondásom pedig az, hogy a működése közben azt hiszi, hogy az én közreműködés s támogatásom az ügy érdekének hasznára lehet: mindenkor számíthat. É tanácsom és nyilvánosana a tűzoltók előtt adott ígéretem után, éltetem az orsz. szövetség fiatal, de máris érdemes elnökét; éltetem Cziráky Béla fot. Éljen!

Ribáry után Krenedits éltette ugyancsak Cziráky Bélát nek legyen megadva az a jutalom, hogy ő is elérje azt a melyben intézményünk java érdekében tett és teendő munkágyümmölcésben közvetlenül és teljes meglegedéssel gyönyörködend. »Most Follmann Alajos ürité a serleget a vidéki bajtárs kiket »nem gyakorolhatván velök szemben fővárosi helyzet fogva, a vendégszeretet akként, mint a hogy azt saját éntünk csolná, éltet egyenként és összevéve, így akarván legalább kiadni az őszinte bajtársi szeretet és baráti ragaszkodásnak.« Er scher Soma, egri főparancsnoki helyettes élteté a szövetség ale Kempelen Béla pedig szólt következőkép:

»Egy körülményről kell még megemlékezni. A budapesti egylet, mint a fővárosban működő, első sorban van hivatva hogy eszmékért küzdjön. És ezt minden tekintetben teszi is telt egylet. Teszi legkivált azzal, hogy egy külön tűzoltó k szerkesztet, melynek hasábjain a tűzoltó eszméket terjeszti, mveltetli és tisztázza; s teszi ugy, hogy e tekintetben is hivatá gaslatán áll.« Azután élteté a magyar sajtót s annak jelenlév viselőit. Szavaira válaszólag lapunk főszerkesztője ragadta szót, a mint következők:

T. vendégkoszoru! Kedves bajtársak! Kempelen Béla ves volt a sajtót is felköszönteni s engem ezáltal a kellemes zetbe hozni, hogy én is üritthessem e most felavatott diszes Sz serleget. Provokálás nélkül bizonyára nem jutottam volna. Már csak önk. egyleti tagságomnál fogva sem, mely körülmé írja számunkra elő, hogy midőn a jelesbnél jelesebb szónok nagy számban van szerencsénk estélyünkön tisztelhetni: ugya mi egyleti tagok kész kötelesen engedjük át a szót t. vend nek. Ezért nem is igen szólta s fognak szólni ma a mieinl én, mint egyszerű örparancsnok, mégis szót emelek, teszem tán azon körülmény folytán, mivel a Kempelen ur által fel »Tűzoltó Közlöny« akaratom ellenére sokkal közelebb, szin nyira közel áll hozzám, hogy én is elmondhatom XIV. L. »L'etat c'est moi.« És ilyenkor, figyelemmel különösen arra, sajtónak adós maradni sohasem szabad; kötelességem Önök kérti, hogy szabadjon legalább a szaksajtó kepviseletében n ket válaszul elmondani Kempelen urnak. (Halljuk!) A napisaj szintén megfelel magáért. (Helyes.)

Uraim! Mikor a tegnapiánál kétezerrel kevesebb, v. 3000-ik éjjeli őrségnek ünnepélyét tartotta a budapesti önk. én az öreg Ktezibioszt, illetve az ő emlékét éltettem. Nag megtért ugyan őseihez ez a jó öreg, ámde ugy halt meg, hog ségül itt hagyta nekünk a vizipuskát. S előttem, ki az em időtájt vezettem be a szivattyuk titkaiba, nagyobb ember nem létezett, mint maga e titkok felfedezője. Ezért éltetem a őrség megtartásakor Ktesibiosz emlékét. Némelyek azonban láttak engem akkor figyelmeztetni, hogy: »Wozu in die schweifen?« És a 4000-ik éjjeli őrség alkalmából, midő szabadságot mászóparancsnok, katonai évemet töltöttem városában, már siettem alkalmazkodni e tanácshoz. Sürgő: arról, a mi épen a kezem ügyében volt, sürgönyöztem, a

nak gyöngyöző nedűjét Bécsben Markusovszky. «Ma pedig alkalmam nyílik egészen közel lenni is, maradni is s épen nem kalandozni el a messzeségbe »denn, das Schöne liegt ganz nah!« benne fekszik mindjárt Kempelen ur beszédjében.

Azt mondja ugyanis Kempelen Béla főparancsnok ur, hogy a budapesti önk. egyletnek legnagyobb érdeme volt és marad azon organumnak megteremtése, mely hivatott a tűzoltó eszmék megkedveltetésére, terjesztésére és tisztázására s mely e hivatásának meg is felel. Hát uraim, nekem mint ez organum vezérének, semmi okom sincs e szavak igazságát kétségbe vonni, konstatalni kívánom azonban, hogy van még valamí más is, a mi ép oly jogosult büszkeségét képezheti a budapesti önkéntes egyletnek mint a »Tűzoltó Közlöny« s ez a városi tűzoltóság, mely szintén az önk. egylet teremtménye. Igaz ugyan, hogy excellens vendégünk, Széchenyi Ödön gróf volt tulajdonkép e testületnek is létesítője. Amde, mint az önkéntes egylet tényleges főparancsnoka penditette ő meg az eszmét s az önkéntes egylet parancsnokságának támogatása mellett sikerült kivívni a városnak nagyérdemű tanácsánál azt, hogy a mondott ige, ne csak ige legyen; hanem testté váljék.

A fővárosi tűzoltóság tehát épúgy, mint a lovasberényi, és sok más, a budapesti önk. egylet figyerméke. A gyermekéveknek első szakában angylaszélsőségű, jó fiucska volt ez a testület. Valóságos herzig publi! Később mikor már megerősödött s nem szorult többé a mamára, ő is rakoncztatlankodni kezdett, mint minden önérzete-sebb fiu. Ma azonban már módunkban van fátyolt vetni a nekünk így okozott keserűségekre, ma a fővárosi tűzoltóság velünk együtt szerencsésen túl van a kamasz éveken s így várható, hogy jóvá tendí mindazt, mi keserű emlék gyanánt maradt fenn az elmúlt évekből. S hogy ez már közel jövőben így lesz, a tekintetben a testület élére állított Kempelen Béla urnak a személye nyújt nekünk biztos garantiát. Mert az új főparancsnok eddigi tényeiből máris világos, hogy a régi boldog, családias együttélése a 2 (önkéntes és városi) testületnek újra visszatér, hogy a régi jó viszonynak minden összekötő hurja, ismét csak az összhangozó accordok hangjait fogja rezonálni. Hogy így legyen, azt tiszta szívemből kívánom, és hogy így lehessen; emelem ez immár felavatott serleget Kempelem Béla főparancsnokra, őszintén óhajtván, hogy az Uristen őt sokáig éltesse! Éljen!

Poharat emeltek továbbá *Oszegety* Lajos, *Lévay* Henrikre, *Berényi* László, hírlapíró, a tűzoltó intézményre, *Follmann* a sebestültívőkre, *Gorecky*, *Feridoun* bejre, *Clair* Ali Omer és *Murad* bejre valamint *Daud* efsendire, *Popovits* az örümnünetet ülő önk. egylet összes tagjaira.

»Ma napság — kezdé *Popovits* — legnehezebb tiszt embernek lenni és e tisztnek betöltését vállalta magára a tűzoltóság, köztük az *ujvidéki* is, mely szegény emberekből áll s így ily fényes ünnepélyeket nem tarthat. De örümnünetet azért sokszor ült, mert neki már az is öröm volt és méltán, ha tagjainak a számát tízről százra hozta s ha sikerült minden nemzetiséget egybeforrasztani a szép közös eszme mellett. (Éljenzés) Pedig Ujvidéken igazán mindenféle nemzetiség lakik. Selyem zászlója az *ujvidéki* egyletnek nincs: de van 12 ezer forint áru felszerelése s negyzezer forintnyi alaptőkéje, vérszél szerencsétlenül járt tagjai felsegélésére. E tekintetben tehát már hasonlít a budapesti önk. egylet, melynek szinten nincs zászlója s a mely fényt első sorban, ugyancsak ragyogó szereiben fejt ki. De van még egy hasonlatosság a két egylet között s ez az, hogy mindkét egylet, jó ügyünk tényleg nem bírt, de azért egyformán fennen lobogtatott zászlójára ugyanazon ideát írta: az ember-szeretetet! (Tetszés) E jelmondat az *ujvidéki* egyletnek minden jóra-való és igazán buzgolkodó tagját, nemes emberré teszi! Mert ha a közügyek terén való tevékenység megnemesíthet valakit, ugy a tűzoltó által mások javára, időt, egészséget, sőt életet feláldozva végzett munka, mindenesetre adhat nemességet az embernek! Adja a leg-szebb, a legnagyobb nemességet: a szív nemességét! De ha mi vidéki tűzoltók nem átaljuk magunkat egyszerű nemes embereknek tartani; ugy kell, hogy a fővárosban, a polgártársak és az emberiség javára, kétszerezés önfeláldozással hasonló, de a mienknél nagyobb mert szellemi munkát is végezöket — egyenes arisztokratáknak tartjuk! És én azoknak tekintem a budapesti bajtársakat, kívánván, mélyen a szívnemesség ez arisztokratáit, a budapesti önkéntes egylet

en. aít, az uristen sokáig éltesse!»

Végül az ezután következő tózsztok özönéből legyen elég ráng. Itkatunk még ide szőzerint, azt nevezetesen, melyet az »ön-még. tűzoltóság-ra Boelberg Ernő mondott s a mely így hangzik:

T. Uraim! »Régi dolog, hogy »magyar« vagyok, és p magyar, hogy én magam is szeretném engem németül halla darum, meine Herrn, erlauben Sie mir einige Worte in Muttersprache. Ein französisches bekanntes Sprichwort sa revient toujours a ses premieres amours!« Man kommt immer auf seine ersten Liebschaften zurück. Niemals habe ich die heit dieser Worte inniger empfunden als heute. Und das ge Vor 14 Jahren, meine Herrn, hatte ich eine Geliebte, ein schüchternes Kind, eine aufblühende Jungfrau im besch Waschkleid, das Kind angesehenen Eltern — die einzigst des heiligen Sanct Florian und der Neuzeit: die Feuerwehr

In aufopfernder Liebe, verehrte ich sie jahrelang und mit ihr zusammen manches Feuer. Aber alles ist vergänglich. Bruch von beiden Seiten verschuldet, erfolgte, und eines Tages konnte ich mit Petöfi singen: »Volt nekem egy mi szeretöm — leégett.« Unser Verhältniss war abgebrannt! — mal, wenn wir uns begegneten, fand ein sanftes Erröthen nur einmahl seitdem — auf Alcsuth's paradisischen Gefilde derten meiner Liebe Flammen von Neuem empor. Tempi

Lange, lange Jahre sind seit den Tagen der ersten L gangen — die Zeit hat sich verändert und in ihr — meine Aus dem schüchteren Kind im Jungfraukleide ist ein üppige Weib in Sammt u. Seide geworden. Ein hoch edles Haupt s den lebenswarmen Körper, blaue schöne Augen — Béla halten die Hochwacht über kräftigen Gliedern und den volle

So sehe ich dich wieder — du Immergeliebte, du L lorene du Endlichgefundene, nicht mehr das verzagte ge Kind — sondern das begehrlische Weib, — für das mein neuer Liebe glüht. Und indem ich diesen Becher ergreife, Ehren geweiht, der deiner schönen Milchschwester am sich vermählte, trinke ich in vollen Zügen dein Wohlsein ersten Worten: Du, seltenes Wesen der selbstsüchtigen Z herrliches Vorbild selbstloser aufopfernder Menschenliebe willige Feuerwehr, dir gilt der Trunk und der Wunsch: v scat, floreat!

Német nyelven, tehát eredetiben, közöltük e esinos fe

töt, hogy formája szépségeit bemutatassuk. Az e nyelvet r bajtársak kedvéért azonban álljon itt a tózsztok Abelino b

társunk által eszközölt magyar fordítása is.

(Legyen tehát szabad, néhány szót szólanom — any men. Egy ismert francia közmondás tartja: »On revient to ses premieres amours!« Mindég visszatérünk első szerelmünk szavak igazságát sohasem éreztem át mélyebben, mint ép mondom, hogy miért? Tizenégy évvel ezelőtt volt egy s egy szemérmes, szöke gyermek, szende szüzi lény. Csak mosóruhába volt öltözve, bár tekintélyes szülőktől szárm egyetlen leánya lévén szent Flóriánnak — és az Ujkornak tomat »tűzoltóságnak« hívták. Önfeláldozó szerelmem egész csüngtem a kedves lényen sokáig, s nem egyszer oltottuk tüzet. Hanem minden mulandó. Köztünk is beállott a sz egy szép napon elénekelhettem Petöfivel: »Volt nekem szeretöm — leégett!« Mikor később néha találkozáink, köl el szoktunk pirulni, sőt egyszer — Alcsuth paradicsomi tér lobbant újra az első szerelmem lángja. Tempi passati! Hos hosszú évek merültek első szerelmem napjai óta az eny tengerébe. Az idő változott s vele együtt szende szeretöm is. ruhába öltözött ártatlan lánykából, büszke hölgy létt, a ki és selyem ruhában jár. Arisztokrata fő ékesíti az élete kecses testet, gyönyörű kék szemek — Béla' oculi — éber tart időnként szemlét a telt idomok s lelkesedéstől duzzadó felett... Így látlak ismét viszont téged, te mindég szer elvesztett s végre újra feltalált kedvesem a ki nem vag gyermek; hanem a jogokat követelő nő, kiért szívemet u relemnek tüze hevíti. És a midőn eme kelyhet, mely annak tére avatott fel, a ki tejttestvéred eljegyezte a Boszporu e serleget a kezembe venném, üritni akarom azt a te mondván: Te a mai önző kornak ritka lény, dicső péld önzetlen és önfeláldozó emberszeretetnek élj sokáig. Az tűzoltóság, vivat, crescat, floreat!)

A lakoma folyamán üdvözlő táviratok 17 helyről *Fiume, Galántha, Karánsebes, Kis-Várda, Lugos, Marosva Nagy-Kikinda, Nagy-Várad, Pápa, Selmeczbánya, Sopron, már Székesfehérvár, Tokaj, Ujvárad, Veszprém és Zala*

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTOK SZAKLAPJA.

MEGJELNIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTOSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSZKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 firt 40 kr.,
félévre 1 firt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kír. postahivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:

Soroként 15 kr. Többszöri hirdetésnél
tetemes árlengedés.

Alakítsunk-e

beszélgetőosztályokat?

»A barátságos együttlét alatt szövődő kedélyde-
beszélgetésbe, közöttünk — tűzoltók közt —
ég tartalmasabb eszmecsere is vegyül.« — Ezt
a lapunk legutóbbi számában, természetes kö-
zményeként tüntetve fel ez állításunkat hivatá-
komoly voltának. Állítottuk, hogy összejövete-
ek a személyes találkozáson vagy esetleg meg-
ésen kívül mindenkor van komoly célja is,
ogy másként nem is lehet, e kihívó közbeszü-
ragadott bennünket: »és ki merné ezt két-
vonni?«

Nos, hát akadt ilyen valaki is a bajtársak kö-

csak névtelenül kívánt ugyan a kételyének ki-
st adni és a tréfa színezetét iparkodott sorai-
ölcsonnözni, de mi nem tréfálunk. Ugy vesszük
got, mintha komolyan kétségbe vonták volna
unkat és hogy ezzel szemben bebizonyítsuk,
rint nem légből kapott volt az, a mit hangoz-
k: tollhegyre veszünk egyet azon komolyabb
lk közül, melyek futólagos pertractálása »tar-
sabb eszmecsere gyanánt vegyült« a budapesti
tes egyeslet nem rég lezajlott ünnepélye alkal-
l, a »barátságos együttlét alatt szövődő beszél-
-kbe.«

A tárgy voltaképen egy egészen újonnan meg-
tett eszme, mely, ha valamikor kivitelre talál,
demekben már is oly gazdag Follmann Alajos
ez fog füződni. Külföldön ez eszme is rég
alósítást nyert s hogy helyes volna-e követni,
kban is, a külföld által már megalkotott eme-
? s ha igen, milyen formában, miként? — ezt
nes, mielőtt eldöntés végett az illetékes foru-
t. i. a központi választmány s az országos köz-

gyűlés elé kerülne, alaposan megvitattunk. Ezért
láttuk czélszerűnek épen ezt hozni szőnyegre, a fel-
merült komolyabb témák közül. Hozzá szólhat majd
esetleg maga a névtelenül kételkedő bajtársunk is.

Az utolsó évtized elején volt egy nagy háboru,
melyben az összerobbant két igen hatalmas nemzet
között, mint igen sokszor hallhattuk a »Schulmeiste-
rek« döntötték el a koczkát. Alig akart hitelt adni a
világ annak a ma már történeti ténynek, hogy a
büszke s vitéz *francia* nemzetet letiporhatta a *né-
met* haderő. S a mikoron Párizs, a világnak akkori
metropolisa csakugyan capitulált; jónak látta minden
ország tanulmánya tárgyává tenni azt a különös sys-
themát, mely az iskolamesterekkel ilyen diadalt képes
aratni.

És a tanulmányok eredménye még különösebb
lett. Kitént ugyanis, hogy Németország a maga nagy
győzedelmét az *otthon maradt békés polgároknak kö-
szönheti.*

A háboru elején ugyan határozottan része volt
a dolgok váratlan fordulata előidézésében, a hiányos
szervezés és mobilizálásnak s a vezetésben való egy-
ség hiányának is — a francia részről. Hanem a
mig az említett hiányokon kívül a francia vitézsé-
get, a németek kötelességtudása, akaratereje és ki-
tartása, egyesülve bámulatos szervezés és vezetéssel,
kénytelenítette meghátrálni; tagadhatlanul lényeges
szerepet játszott a német részről, mindjárt eleinte
is, a csapatok meglepően nagy számának gyors egy-
helyre dobhatása: addig később, hogy az elfoglalt
tért meg is tudta mindenütt tartani a német haderő,
ennek szinte kizárólagosan abban a tényezőben ke-
resendő a főoka, hogy egy egészen más célzattal
és nem emberi ellentéll szemben hadviselőkként
kiképezett, de daczára békés jellemőknek, fegyvelem-
hez szoktatott, tehát megbízható polgárok állottak a
háta megett.

Mert a mily döntő befolyásu valamely háboru elején a hadsereg számilag is imponáló fellépése és az élelmezés s a munitio szállításnak kifogástalan eszközlése: époly lényeges a hadviselés további stádiumában a sebesülteknek ápolása s minden tekintetben kielégítő ellátása. És a németeknek a mellett, hogy mind e feltételnek elég lett téve, meg volt még az a megbecsülhetetlen nagy előnyük is, hogy mindeme voltaképen mellékes, de azért a hadjárat eldöntésére, mégis megmérhetlen fontossággal bíró teendőknek végezésére — a békés polgárok önkéntes csapatjai teljesen megbízható közeg gyanánt valának felhasználhatók. A francziáknál az élelmezéssel és lőkészlet stb. szállításával, meg a sebesültek ápolásával járó teendők csaknem egy egész hadtestet tartottak lekötve: ellenben a németeknél a hadsereg combattans elemei szinte teljes létszámmal kivonulhattak a harc mezejére, mert a fenti célra rendelkezésre állott a polgároknak önkéntes csapattestje.

S azok a polgárok, kik megbízható és megfizethetlen segítségükkel oly jeles szolgálatokat tettek a német hadseregnek; kik a mai öldöklő harczmodorban vívott egy-egy nagy csata után, az ezer meg ezer számban érkező sebesülteknek részben hű gondozásával, részben oly helyekre való elszállíttatásával, a melyeken a szegény sebesültek szomora állapotukhoz mért szakértő gyógykezelés áldásainak lehettek a részeseivé, — megmentették hazájoknak mind azt a derék harczost, a ki egyáltalában még megmenthető volt: ezek a békés, de mégis fegyelmezett polgárok — *az önkéntes tűzoltók valának!* Bajorország egymaga 60.000 tűzoltót bocsátott rendelkezésre s *egy millió* napnyi szolgálatnál többet teljesített a convoiknál.

A politikával foglalkozó lapok állítása szerint nekünk is lesz valamikor ily háborunk, mely arányai s illetőleg határozottan nagyszabása tekintetében, a porosz-franczia hadjáratnál már eleve is párhuzamba állítható. S hogy e háboru bekövetkeztével tagadhatlan előnyünkre szolgálna a német systema és hogy e rendszer alkalmazhatását már a békében elő kell készítenünk: az bizonyos.

Kérdés azonban tehetnek-e hasonló szolgálatot a mi tűzoltóink?

Arra, hogy a vasuti állomásokon a betegek és sebesülteket élelemmel ellássák, hogy a sebészi kótelekek megújítását az egyleti orvosok hozzájárulással eszközöljék és az illetőknek a számukra kijelölt kórházba való transportálásukról gondoskodjanak: a mi tűzoltóinkat is be lehetne gyakorolni. S hogy a »veres kereszt-egylet«, mely épen az e téren végzendő emberbaráti teendők teljesítését tűzte ki cél-

céljául, bizonyára tárt karokkal fogadná a tűz egyleteknek ily értelemben esetleg megindítandó a ját, nem késvén a nyilvánított szándék kivit mindennemű támogatást megadni a maga részéről ez kétségtelen.

De más részről nem lehet szem elől tévesztendő, hogy hazánkban a tűzoltóegyletekre, a közre való felügyelet terhe is nehezül. S e feladat hármas idején, kivált a vidék egynémely helyein, csak a legzottebb mérvben veheti igénybe az egylet tagjai holott nekik első sorban és szinte kizárólagosan egyedül voltaképeni hivatásunknak jól megfelelniük a kötelességükben.

Feltéve azonban, hogy ez utóbb említett körülmények elegendő volna a tagok tényleges létszámának harmada (mert ennyi feltétlenül szükséges); még akkor is nyomósan a latba eső az a körülmény, szerint tűzoltóink tulnyomó száma ma még nem felel meg a katonai kötelezettségüknek már eleget tett polgárok közül kerül ki s így háboru esetén a létszámuk harmada csaknem minden egyletnél, mint combattans fog mozgósíttatni. Maradna tehát mindenütt a tagok számának egyetlen harmada, mint oly anyag, mely képezhető vagyis a sebesültvívők teendőire bevetendő korolható lenne.

És itt felmerül a másik kérdés, érdemes-e nyitni a fenti abszolute helyes célból kiképezni, helyesebb volna talán egyenesen külön sebesültosztályok alakításán kezdeni, melyek tűzoltóegyleteink keretében, béke idején, a rendfentartó oszlopunknak a teendőit végeznék? S ha ezt eldöntöttük, akkor még mindég felelet nélkül áll előttünk az a második kérdés, hogy *elbírná-e hazai tűzoltósága nagyon is fiatal szervezete, eme tágabb hatáskörű szervezkedést?*

Markusovszky B

— Királyi adományok. Ő Felsége a király, a kiskallói görög hitközségnek leégett temploma helyreállítására 100 frtot; az inchev hely. hitközségnek hasonló célból ugyancsak 100 frtot roksári önk. egyletnek végre szintén 100 frtnyi segélyt adományméltóztatott.

— Uj egylet. A *lajta-szent-miklósi s pozsonyprunkai* önk. tűzoltó egylet alapszabályai a belügymintrium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

— A tűzoltó intézménynek országszerte iránt kívánatos fejlesztésére illetőleg azon fokra lépésre, mely a fejlett tűzbiztonsági viszonyok megfelel, az eddig e célra fordított, helyesebben fordíthatott eszközök elégteleneknek bizonyulván, a tűzoltóságok fentartásához és fejlesztéséhez

leginkább érdekelt biztosító tarsulatok által, bevételükhöz arányított összeggel, hozzájárak. Minthogy pedig ez intézkedés egyszerű teri rendelet útján végre nem hajtható, azért egyházihoz hasonlóan szándékolják az eszme megvalósítását. Az idevonatkozó törvényjavaslat, — mint az — még ez ülésünk alatt be fog terjesztetni viselőház elé.

Vége tehát majd csak látunk valamit a körül is, mely eddig sokat tett ugyan a tűzoltó-ülésítésére de még sem eleget. És legkevesebbtámogatásra leginkább érdemes tűzoltószövetség érdekében. Ezt idáig csupán »írott malasztal« lta. Valószínűnek kell tartanunk, bár hivatalosan róla értesülésünk, hogy a közel jövőben egybe ügre ülni azon enquete is, melynek összehívásövetségünk választmánya gróf Cziráky Béla indítványára, a belügyminiszteriumhoz meneszterjesztésében kérelmezni szükségesnek látta. tudjuk kik lesznek hivatalosak, az erre hiva- közül, e tanácskozmányban; s így kritikát ondhatunk előlegesen; egyet azonban már előre gnyugvással kell konstatálnunk s ez az, hogy a ny ama képviselőjében, ki az általunk czélo- lláspontra már is ráhelyezkedett, úgyünk ha- ott barátja és jóakarójával állunk szemközt.

Magyar országos tűzoltószövetség elnökségének szemleutja.

(Folytatás.)

Julius 15-én délután, az osztr. magyar államvasut 2 órai fu- tával az Elnökség több budapesti önkéntes tűzoltó parancs- séretében Vácra utazott; — hol megérkezvén az indóháznál its Ferencz főparancsnok, s több parancsnoksági tag által szin- n üdvözölve fogadtatott, s a készen álló püspöki fogatokon a- a hajtattott, hol az Elnökség tagjai elszállásoltattak.

Rövid pihenő után — mely alatt a város derék polgármestere zte az elnökséget s a palotában kölcsönös üdvözlések után a- ság ügyéről élénk eszmecsere folyt; — az őrtanya és szertár- tek meg, melyek kiváló rendben s tisztaságban találtattak t Elnök megelégedését is kifejezte.

1/2 óra tájban a 2 emeletes mászóházhoz ellátott gyakorló helyre- tt az Elnökség az egész kísérettel, hol Krenedits főparancsnok- sének átvétele után kezdetét vette a diszgyakorlat — és pedig- iskola szerelés szivattyukkal, mi igen szépen ment; — a szin- z közül az, mely kerekeken mozdonyítható le igen könnyen- ető a lemozdonyításnál, de a felszerelés már nehezebben megy- is inkább, mert kellő emelő szerkezettel ellátva nincs, s így- nehézséssé lesz; a legujabban készült s beszerzett kis kézi- ny szivattyu könnyűsége s szűk helyeken való alkalmazható- alamint bebizonyult nyomó erejénél fogva provinciákon igen- isen használható (Kapható Walser F. gyárában Budapesten). Ezután iskola mászás következett, melynél a mászó osztály- teljes gyakorlottsága s ügyessége által.

A jelképes tüztámadás az összes szerekekkel történt részben a- eletes mászóházra, részben a földszintes gazdasági épületekre, en részt vett az ottani fegyház örökből alakult tűzoltószakasz- séretesen működvén közre a támadási műveletben; — az adott- a másik udvarba visszavonult tűzoltóság összes szereivel a tá- helyére vágatott és sietett, s gyorsan leszerelvén fecskendői-

ket az első vizsgálat a földszintes épület tetőjére 1 perc 10 mp. alatt szökelt fel, a második 3 perc 58 mp. alatt, a harmadik a mászóház tetejére 3 perc 58 mp. alatt; — az első csövezető 2 perc alatt ért fel a mászóház II. emeletére párkánylétra szerelve 3 perc 30 mp. alatt. Az egész támadási művelet kivétel 4 perc 30 mp. időbe került.

Leszerelés után az összes legénység — az Elnökség megle- gedésének nyilatkozatát főparancsnokuk útján véve díszmenetben- ellépett, mlre a gyakorlat mely nagyszámu és díszes közönség jelens- létében folyt le — véget ért.

Megemlítésre méltó, hogy Váczon még egy gyári tűzoltóság is alakult, Saxlehner A. ur szalmaműhely gyárában, mely magát az önkéntes t. o. egylet főparancsnokának — szintugy mint a fegyházi alárendelte. A gyári tűzoltóság begyakorló mestere és hely. főpa- rancsnoka Richter Lajos, a budapesti önk. egylet volt kitűnő osz- tályparancsnoka.

Esti 9 órakor bankett melyen a főpapság, s a város előkelő- sége részt vett, s mely alkalommal számos felköszöntések hangzot- tak a tűzoltó ügy érdemében. Elnök gróf Cziráky Béla a város derék polgármesterének, s egyszersmind az egész városnak figyelmébe ajánlotta derék tűzoltóságát.

Éjjel kellemes meglepetésben részesítette a tűzoltóság az El- nökséget, fáklyás zenével tisztelvén meg, melyhez Krenedits főpa- rancsnok beszédje járult, melyre az Elnök válaszolt.

Másnap 16-ai reggel a 10 órai gyors vonattal az Elnökség Krenedits F. főp. és választm. tag csatlakozásával Pozsony felé vette útját, hova d. u. 2 1/2 órakor megérkezve az állomáson Bendlein János főparancsnok helyettessel élükön az egész karparancsnokság s egy szakasz legénység által fogadtatott.

Elnök nyomban kifejezte őszinte sajnálatát a felett, hogy Martinengő főparancsnokot — ki egészségi szempontból távol lenni kénytelen — nem üdvözölheti. — A bemutatások s kölcsönös üd- vözlések végeztével a készen álló leginkább a város derék polgárai által önként felajánlott s szabad rendelkezésre bocsátott díszes foga- tokon a »Zöldfa« szállodába hajtattott, hol lakosztályaikat elfoglalták az ut fáradaimait kisére kipihihendő.

1/4 órakor d. u. fogatokra ülve elhajtattott az Elnökség a főp. h. és néhány parancsnok kíséretében a város polgármesteréhez, hol igen szívélyesen fogadtatott, s miután az Elnök a tűzoltóintéz- ményt a polgármesternek s a később beérkezett főkapitánynak fi- gyelembe és pártfogásába ajánlotta volna eltávozott, megszemlélendő az őrtanyát s a különböző mintegy 9 helyen szerteszét fekvő szer- táraikat.

Az őrtanya a városház épületében az udvarban van, 6 ágygyal s egyéb kellékekkel ellátva, a táviró telep pedig felette az emeleten egy külön c. ezétra berendezett szobában hol naponként felváltva egy egy rendőrbiztos napos, ki a telefon s táviró kezelést érti, a telep igen szépen van berendezve 18 telephon s 13 táviró össze- köttetésnek a góczpontja, mely a város legkülönbözőbb, legkülsőbb pontjait köti össze a központtal; — a teleffonnal és táviróval több kísérlet tétetett s az Elnökség meggyőződött annak tökéletességéről; legközelebbi összeköttetésben áll a városház tornyával, melyben egész nap és egész éjjel folyton rendes fizetett őrség tesz szolgálatot; — említésre méltó, hogy ezen valóban példás berendezésü telep felállí- tásához s illetve létesítéséhez Viegand J. könyvnyomda tulajdonos ur 5000 forint járult sajátjából; követésre méltó példa, mely önma- gában leli dicséretét.

A főőrség szertárában van 1 mozdony fecskendő, 1 szerkocsi s 1 omnibus, Khernreiter féle golyó-szelepes egy-hengerü szivattyu. s toló létra (nürnbergi) és több vizeskocsi; — van továbbá egy mellék udvarban tömlőszáritó torony fűtő készülékkel, leginkább téli alkalommal tömlő száritáshoz, továbbá két istálló: egyik 4 ló- val, másik 6 lóval s megfelelő árvizkészletek. — Egy 2 sz. szertár- ban kézi hydrofor. szerkocsi, hid készülék a Duna partjáni szerel- hetésre, s még egy hydrofor.

A 3-ik szertárban: 1 régi szerkezettü fecskendő, 2 vizeskocsi. A 4-ik sz. egy Knaust-féle fecskendő s vizeskocsi.

Van még ezenkívül 5 kisebbszertü raktár, melyek mindegyiké- ben a közeli helyi viszonyokhoz mért szerek tartatnak; de melyeket az idő rövidsége miatt közelebbi figyelemre méltatni nem lehetett. Van végre 1200 méter tömlő.

A diszgyakorlat d. u. 6 órakor kisére kellemetlen időben szeles- csőben tartatott meg az utászkaszárnya tágas udvarán, mely 3 eme-

letes terjedelmes mászóházával a tűzoltó egyesület gyakorló helyét képezi.

A szokásos tisztelgések s jelentések megtétele után, mely szerint a gyakorlatra megjelent legénység száma 140 az összes tényleges létszám 341 emberből áll; — kezdetét vette a gyakorlat először iskola szerelés kerekéken lemozdonyítható fecskendővel nyolcz ember által szerelve, azután egy Knaust-féle fecskendő és végre egy Knaust-féle omnibusfecskendő, mindannyi 8 ember által szerelve; — erre nézve az Elnökségnek megjegyzése az, hogy feleslegesnek, jobban mondva hátrányosnak s akadályozónak tartja a 8 ember alkalmazását a szivattyúk szerelésénél, mert egymást hátráltatják az egyöntetű gyors munkálatban.

Erre következett egy régibb szerkezetű nürnbergi toló létra iskola szerelése 8 ember által; azután egy Knaust féle új szerkezetű 22 méter magasságu tolólétra, mely szintén 8 ember által lön igen ügyesen szerelve, melyre Ferix Pál nevű csővezető daczára a heves szélnek s permetező esőnek vakmerő bátorsággal a szabadon álló ide oda mozgó tolólétra kis létrájára felment; melyért az Elnök külön dicséretét érdemelte ki.

Ennek végeztével iskola-mászási gyakorlat következett, két-karu létrákkal 3—3 számmal 3 ablakra a III-ik emeletig, mely oly kitünő praecizitással ment végbe, hogy az Elnök teljes megelégedését nyomban kifejezte a mászóparancsnoknak Voit gyakorló mestereknek.

Most a rendszeres támadáshoz vezényeltetett az összes legénység az összes szerekkel, melynek színhelye maga a II. emeletes utász kaszárnya épülete volt, — a vészjel megadása után sebes ügetésben érkeztek a vész színhelyére, és pedig 5 szivattyúval s 3 tolólétrával melyeket rögtön leszereltek, az 1-ső csővezető a tolólétrán 1 percz alatt a tetőn volt, — mentő tömlő 4 percz 10 mpercz alatt szereltetett; az első 5 percz alatt adott vizet a II. emeletre, a 2-ik 5 percz 30 mpercz alatt, a 3-ik 5 percz 10 mpercz alatt, a 4-ik 5 percz 20 mpercz alatt, volt kötéleni leereszkedés, s ugrás a mentő ponyvába először az első emeletről, midőn a ponyvához 40 ember vezényeltetett, azután a II. emeletről, amidőn 60 ember által lön tartva.

A visszaszerelés minden szerrel 5 perczet vesz igénybe.

Ekkor azután az Elnök kifejezte a főp. helyettesnek örömet s teljes megelégedését a gyakorlat szép sikere felett, mire azután a színház elé hajtattott az Elnökség, hol a gyakorló téren rendben felállított legénység összes szereivel nagy felvonulást tartott, mire a gyakorlat véget ért.

Este a »Zöldfában« katonai zenekar mellett fényes bankett, számos résztvevővel, jó hangulatban s számos toasztal.

Másnap délelőtt a hajóval Győr felé utazott az Elnökség.

(Folytatása következik.)

Gorecky Zsigmond,
szóv. titkár.

FŐVÁROS.

Tűzet oltó kémiai anyagok.

A »Tűzoltó-Közlöny« eredeti tudósítása.

Azon korszakot éljük, mely mindig újabb s újabb eszméket terem, a régiekkel meg nem elégedve, és ezen újabb eszmék alapján mindig újabb s jobb, czélszerűbb találmányokat hoz létre, melyek aztán a gyakorlati téren többé kevésbé alkalmazhatók. — Így vagyunk a tűzoltás terén is. — A civilizált emberiség daczolva a tűzzel, nem elégszik meg a lassan, ámbar biztosan ható vízzel; hanem oly anyagok összetételét, oly módon előteremtését hajhássza. (ezen kifejezést használom, mert hisz' egyik találmány a másik után oly rohamosan jön, hogy alig bírjuk őket elég figyelemmel kíséreni), melyek a tűz eloltását sokkal gyorsabban s tökéletesebben végzik, mint a víz, azon egyedüli elem, mely néha szintén rakoncátlanokodik ugyan és ekkor a tűzzel nem állhatni utját;

ellen. Egy ilyen újabb anyag Scheubeck A. müncheni találmánya is, melyet szeptember hó 18-án a másháznál s majd ismét 24-én az Ujépület nagy udvarán mutatott. Délután 3 órakor kivonult a fővárosi tűzoltó három őrsége s az előkészületek megtörténtéig iskola gyakorlatot tartott, Azután megkezdődött a kísérlet, a keverék bemutatása. Scheubeck A. egy forgácsossal megtöltött zsákot petrolummal leöntött s miután néhány pillanatra állni hagyta, kezét vízben feloldott szerével bekenyesztve a zsákot pusztán kézzel simítás által a zsákot eloltotta. Majd körülbelül 4 méter hosszú 1 $\frac{1}{2}$ mtr magas s 1 mtr széles máglyát gyújtottak meg, melyet Scheubeck 25 klgr. petrolum és 50 klgr. kátránnyal öntött le azt meggyújtván. A máglya 3 perczig égett s teljesen lángba borult, midőn a szer feltalálója adott jelre, szerét hirtelen vízbe dologtatott s kezét vele bekenyészte, a tüzet megtámadta. 4 $\frac{1}{2}$ vederral el is oltá és pedig 25 másodpercz alatt körülbelül 40 liter feloldott anyaggal, azt egyszerűen a zsákba merítvén s a tűzre öntvén. Hogy e szerfolyékonyság víz felett kimutatható legyen, a másik hasonló máglyát meggyújtattott, de lángja a mászóházat veszélyeztetvén, teljes égése előtt a városi tűzoltóság egy mozdonyfecskendőjével megtámadtatott s tiszta vízzel 1 percz 10 mpercz alatt 150 liter vízzel eloltattott. Tehát *ez a használata mellett víz takarítatik meg, azonkívül a hatása egyszerűen öntve is nagyobb mint a tiszta vízé.* Hogy pedig az anyaggal eloltott fa a tűz által újból heven támadtatik meg, arról meggyőződést lehetett szerezni az által, hogy eloltott fából máglyát raktak, mely alá szalma tétetett s, meggyújtattott, s a fa lángot fogott, csakis azon helyen, hol az anyag nem igen égett, tüzesedett meg egy kissé.

A szeptember 24-ki nyilvános kísérlet az Ujépület nagy udvarán gr. Széchenyi Ödön pasa tiszteletére emléktáblájának lenlétében rendeztetett. — Ez alkalommal is, legelőször az égő zsákkal tett kísérletet a feltaláló, de megtörtént még azzal, hogy a láng fölé a keverékbe mártott fecskendő tartott, anélkül hogy az meggyuladt volna, lánggra téve, a tüzet elfojtá. Az udvar közepén áll két máglya, mindegyik 4 mtr. magas, 1 mtr. széles kátránnyal, petrolummal bőven leöntve. — A meggyújtás szerint a két máglya egyszerre gyújtattott s miután 3 perczig égett, adott jelre az egyiket Scheubeck A. anyagával; a másikat a városi tűzoltóság egy mozdonyfecskendővel s tiszta vízzel kezdé oltani. Alig miután 10 mpercz, s a szivattyúval megtámadott máglya eloltva, mig a másikkra Scheubeck egyik vedret azzal önté, a nélkül hogy sikerült volna neki a tüzet némileg is eloltani s így 1 percz 40 mpercznyi művelet után visszavonult, mire a városi tűzoltóság ezen máglyát is eloltá. — Mint később kiderült, ezen kísérlet áll azért nem sikerült, mert a Strobenc-féle vegyiszer egyik segéde — mint azt a tulajdonos Scheubeckh nyílt levelében sajnálattal megjegyzi — tévedésből raktott kért savat, hanem citromsavat adott.

Másnap szeptember 25-én a városi tűzoltóság gr. Széchenyi Ö. tiszteletére tartott gyakorlaton Scheubeck harmadszor is bemutatta szerét, s pedig a zsákkal tett kísérlet után, melynél a tüzet újra a szó teljes értelmében agyontapogatta, egy keverékbe mártott ujságpapíros

ny cseppet ráfecskendezővén a vegykeverékből, mire a fehér kérget kapva elaludt. Ezen fehér kéreg látható anyagba mártott s megszáritott kéz pórusaiban is.

A mi az anyagot illeti, az 10 klg rmot tartalmazó edényében a 10 forint — 17 márka, (exclusive a szállítási díj) kapható. Kezelése a következő: Az anyag egy tetőedénybe szóratik s egy-egy klg r anyagra 10 liter hideg víz öntetik rá; ezután a keverék egy darab szűrőtejsűrűsre kavartatik s így eltartható hűvös helyen tárolható szabb ideig is. A keverék bárki által egyszerű öntés nélkül használható, teljesen ártalmatlan, s minden vele megkezelésű eszközzel vízzel lemosható s megtisztítható; 20 fontnyi hidegnél ezen keverék még nem fagy; az emberi bőrre a láng iránt érzéketlenebbé teszi, miért is Scheubeck minden kísérlete előtt arcát s kezét azzal bekené és ilyen szűrővel égő fát is felvett. Az anyag fehér szürkés színű, nedves tapintású és poralaku. Mindenesetre alkalmas minden anyag belső u. m. pincze-, szoba-, raktártüzeknél egy oly helyeken, hol vízhiány lévén, a vízzel való támadás szükséges. Különösen nagy előnnyel lesz alkalmazható fecskendőkben. — hol az anyag hatásához a sugár ereje is járul — belső tüzek elfojtásához, melyeknél sok víz felhasználása nem kívánatos ámbár néha szükséges, s melyeknél a füst és hőség épen azon akadály miatt a tűzoltó nem működhetik rendesen; mert a tüzet ezen anyag az égő tárgyat éri, füst és hőség megakadályoz. Ugyancsak szeptember hóban s pedig 21-én d.u. Budapesten még egy másik szer is lett bemutatva a fővárosi tüzoltóközönségnek. Ugyanis Bauer Siegfried, rajnai lakosa, mutatta be *Tűz-Annihilátorát*. A mászóház méretei a következők: szélessége 1 mtr. széles s hossza s 1 $\frac{1}{2}$ mtr. magas edény tölgyfa máglya volt felállítva, melyek 30 liter petroleummal leöntettek s meggyújtattak; Miután 10 percig égtek a két máglya, az egyiket Bauer S. egy Annihilator keverékével, míg a másikat egy városi csövezető egyenlővel eszközzel, de tiszta vízzel támadta meg; Bauer S. önkörül járván a máglyát 1 perc 5 mpercz alatt eloltá, míg a csövezető kissé elhirtelenkedve a dolgot, 1 perc 30 mpercz alatt oltá el a másik máglyát. Bauer S. 20 liter petroleumot fogyasztott keverékéből; míg tiszta víz 30 liter, azaz kétszeres mennyiségű Annihilator tartalmának megfelelő mennyiségű petroleumot fogyasztott el. Ezután egy réztáblára 3 liter petroleum öntött s meggyújtott, azonban daczára Bauer minden igyekezetének, eszközével ezt *nem tudta eloltani*, ámbár hol a távolabbról, hol közelibbről, majd felülről, majd oldalt véve a sugarat az égő petroleumra. Végre egy rakás faforgácsot öntött le petroleummal s azt meggyújtá. Az égést saját készítésű szórójának alkalmazásával — mely a távolabbról, mint egy csőszájdarab két egymást keresztező nyílással, — végezte; de művelete annyi időt s annyi erőfeszítést igénybe, hogy a tiszta víz felett ugyiszólván a távolabbról, mint a közelibbről, az eloltságot meg lehetett volna elérni, azt most csak ujjal leszorított csőszájnyílással támadta meg s így sokkal rövidebb idő alatt oltá el a tüzet, mint ha szóróját alkalmazá. Különben a tüz nem könnyen magyarázható meg olyformán, hogy a két nyílás igen nagy szög alatt lévén furva, a távolabbról e miatt szinte szemmel láthatólag két részre oszlik s így természetesen azon hatással nem bírhat, mint az eloltságot adó sugár.

Az eszköz maga nem egyebb, mint egy kis átírtóruj hengerben egy fel és alá mozgatható rud, mely a dugattyút helyettesíti; a henger alján van egy gömb szelep, mely felett nagyobb ür s újra gömbszelep van. A henger felső végén, a szélkazánt egy kis gömb van hivatva pótolni az alant lévő ürrel egyetemben; e gömbből aztán 1 mtr. hosszú kautsuk tömlőcske vezet ki. Az egész egy 30 liter tartalmu edényben nyugszik, mely a láb számára beszereléssel bír alul, hogy a lábbal a földhöz szorítható legyen; a sugár erejét pedig a dugattyu-rud nyomása adja, a mennyeiben a víz elöle máshová nem távozhat, mint a tömlőbe felfelé. Lőktávola ezen eszköznek 6—7 lépés. Az eszköz előfordul háromféle nagyságban, Nro I, II és III; egy II. számú ára 88 márka = 52 frt 80 kr. A nagyság különbsége a víztartó edény nagysága szerint vétetik. Az oltóanyag két alakban jön elő, mint folyadék s mint annak lepárolt fehér-szürke színű sós tapintatú porja: áll pedig 5 organikus anyagból s kérget képez az égő tárgyon. Egy hordócska, mely a II. számú eszközhez, (mely 60 fontnyi tartalmat, keveréket*) vehet fel) 10 töltést ad, 55 márkába = 33 forintba kerül.

Látott kísérletek arról győzték meg a szakértőt, hogy ezen anyag nem valami kiváló, aránylag nagy drágasága mellett sem, mit különben Bauer is elismer, nagyobb súlyt fektetvén eszközére, mint oltóanyagára. Azonban ezen eszköz, mely »Patent«-el bír, nem egészen ismeretlen nálunk, s talán épen egyszerűsége miatt nem kért első feltalálója patentet itt Magyarországon, mint a hol ez eszköz régen használtatott. Legfőbb előnye, hogy könnyen hordozható. Ha valaki azonban raktári vagy kertifecskendőt szükséges az az én véleményem szerint az áron, melybe ezen Annihilator s anyagja kerül, egy jobb szerkezetű, nagyobb méretű s így hatásosabb s a mellett talán olcsóbb puttony-fecskendőt szerezhet be, mely esetleges raktár, bolti egyáltalában zárt tüzeknél az első pillanatokban, különösen, ha magasabb helyek égnek, hová vederral jutni nem lehet, nagyobb hasznot fog hajtani, mint Bauer eszköze, minthogy az bárki által kezelhető s semmi szakértelmet meg nem kíván. — Tűzoltóságoknál tehát a Bauer féle Annihilator alkalmazást nem igen találhat s nem is ajánlható. A müncheni gyárosnak, Scheubecknek találmánya kiválóan alkalmas boltokban, raktárakban, a csekély terjedelmű tüz elfojtására. Az ily keletkező félben lévő tüzet a Scheubeck-féle vegyikeverékbe mártott kézzel tényleg agyon lehet tapogatni. De a dühöngő lángok ellenében sokkal hatásosabb volt és marad az erős víz-sugár.

Bercsey Szilárd.

Egy figyelemre igen méltó fölterjesztés.

Ezt a czímet adjuk az alábbi javaslatnak, melyet *Kempelen Béla* ur eredeti kéziratban bocsátott a rendelkezésünkre — »esetleges felhasználás reményében«, mint magát a kísérő levélben kifejti. És mi szívesen szorítunk helyet számára; adván neki olyan czímet, mely rövidségével minden commentárnál többet mond. A felterjesztés maga így hangzik:

Tekintetes fővárosi tanács!

Budapest területén az összes fővárosi tűzoltóság 105 főből áll. Ezen létszám azonban kevés, mert nagyobb

*A keverék úgy készíthető, hogy 99% vízbe 10% anyag teendő.

tüznél, ha ez este üt ki, ezen 105 emberből csak 42 áll rendelkezésemre. Hogy pedig ez így van, a következő kimutatással igazoltatik.

1. Színházi szolgálatban áll: 4 színházban, mindenütt 5 ember. 2. Állandó őrségen a vágóhídon van 4. 3. Állandó őrségen a toronyban van 3. 4. Állandó őrségen a barakban. 2. 5. A behívott tartalék őrség 8. 6. Az őrségeken visszamarad 7. 7. Szabad 17. 8. Beteg 2. Összesen 63., marad tehát rendelkezésre 42 ember. Hogy ezen létszám kevés, fejtegetnem felesleges. Kevés pedig ezen létszám annál inkább, mert gyakran történik, hogy egyik tüztől a másikhoz kell őrséget elvezényelni s így ezen ugyanis csekély létszám még jobban lepad.

Meg vagyok győződve, hogy a főváros közönsége Kőbányán egy külön őrséget állítand fel, ezen őrség azonban a többi kerületekben alig lehet felhasználható. Továbbá a közraktári őrség is oly természetű leendő, hogy az bármely nagy tűz esetén sem vezényelhető el. S ha a Duna jobb partján egy őrség, mely véleményezésem alapján 5 főből állana, állíttatnék is fel, az igénybe vehető többlet mindössze 3 emberrel szaporodnék, mert egy az 5 közül szabad, 1 pedig a sürgöny szolgálat miatt visszamarad. Ily körülmények között a létszám nézetem szerint, *szaporítandó*. Ezen szaporítást pedig akként vélném legcélszerűbben eszközölhetőnek, ha a Lipót-városban egy új őrség létesíttetnék. A Lipót-városban ez időszertint őrség nincs.

Ezen kerület azonban éppen az, mely külön őrség nélkül alig hagyható. A főváros gyárpara itt fejlődött leginkább. A gőzmalmok nagyobb része, a sok gépgyár ezen kerülethez tartozó újpesti uton is sok és nagy értéket képviselő telepek már is nagy számmal épülvők és folyton szaporodnak, ezek pedig a Lipótvároshoz vannak legközelebb. Tekintve azon körülményt, hogy az újpesti uton rendes vízvezeték sincsen, a segély a keletkező tűz alkalmából a legfontosabb. ezen telepek közelében egy őrség felállítását reszük feltétlenül szükségessé. De ezen kerületben, a Gyapjuutczában látogatott színház is van, az abba járó közönség érdeke is sürgősen követeli, hogy annak közelében rendes tűzoltó őrség állíttassék fel. De ezen városrészben van az osztrak-magyar államvasut indóháza is. Ennek raktárai szintén óriási értéket képviselven, ajánlatom elfogadására egy újabb indokot szolgáltatnak.

Ha a tekintetes tanács ezen tiszteletteljes előterjesztésemet magáévá tenni méltóztatik, úgy nézetem szerint ezen őrség az Újépületben helyeztethetnék el legcélszerűbben. Bizonyára van ott nem használt hely, mely a parancsnokság által e célra átengedtetnék. S ha van, azt hiszem nehézség tételni nem fog, mert elvitázhatatlan előny a katonai kincstárra nézve is, hogy ezen óriási laktanyában, mely szintén annyi értéket rejt magában, egy állandó tűzoltóőrség a főváros költségén létesíttessék.

Megkeresendőnek vélném tehát Edelsheim-Gyulai báró országos főhadparancsnok ur ö nagyméltóságát, hogy ily hely átadását eszközölni sziveskedjék. Meg vagyok győződve, hogy a tábornok ur, aki minden időszerű és célszerű ujtás hive, ezen a katonai kincstárra csak előnyös ajánlatot elfogadandja.

Ha ez sikerül, az esetben bért fizetni nem kellene s így a 12 főnyi legénység évi fizetése s az összes fenttar-

tási költség mintegy 9000 frtot; az őrtanya berendezése pedig egyszer mindenkorra mintegy 7000 frtot tenne.

Kempelen Béla
főparancsnok.

FŐVÁROSI APRÓHIREK.

— A budapesti önk. tűzoltóegylet parancsnoksága, a legutóbbi czirkuszégnél tett tapasztalat folytán elhatározta, hogy tekint az azon körülményre, miszerint a tömlők szinte meggátolhatatlan apró hibái és különösen a működés közben momentan beálló igen gyors repedések, állandó hátrányára vannak az oltási műveleteknek, amely nyíban a sugarak erőteljességére és így oltás hatályára csökken folynak be: a szivattyus külön *tömlőkötővel* látandó el, melyet az illymiként a mászó e védőbőrt, a baltája mellé erősítve fog állandó szerelési tárgy gyanánt magával hordani. A tömlőkötőt a salzb kiállításán látott igen praktikus minta után készíttetnek. — *Kempelen Béla* főparancsnokot, a nov 12-ki óbudaí tüzesetnél, Osgyán, le rendőrfelügyelőnek a lova úgy térden rugta, hogy nevezett főparancsnok ur 5 napig az ágyat volt kénytelen őrizni. Szerencsés szerencsétlenségben, hogy a patella (térdkalács) épen maradt, hanem ennek csak egyszerű megpattanása is könnyen végzetesse volna az így minden komolyabb utóhaj nélkül elmúlt balesetet. *Szeczterbowski Sándor* II. szivattyus szakasparancsnok, állandó helyét a fővárosból *Kassára* tevén át, a budapesti önk. egylet viselt rangjáról leköszönt és egyuttal az egyletből való kilépését bejelenté. Mi azonban bírjuk a körünkből eltávozott bajtárs ígérését, hogy lapunkat ezentul is fogja gazdagítani a dolgozataival. — *Jani Andor* I mászószakasparancsnok, ki ez időszertint szabadságot Magyarországon Lugoson tartózkodik, múlt hó végén pár napig a fővárosban időzött. Ezalatt részt vett egy gyakorlaton és a czirkuszégnél. A fővárosi tűzoltóparancsnok október végén, hivatalból kiküldetésben járt Bécsben, hogy a villamossági kiállítás beható tanulmányozás tárgyává tegye. Szerencsénk lesz tapasztalatai eredményéről viden lapunkban is hozni valamit a főparancsnok ur saját tollal. A fővárosi tűzoltó bizottság egy *Kőbányán* felállítandó külön őrség felállítását és Budán egy új őrtanyának a szervezését szüneteltetve megmondta ki. Ennélfogva jövő év elején a buda-ujlaki őrség át fog helyeztetni Ó-Budára; az újonnan szervezendő duna-parti őrség pedig a második kerület valamely alkalmas helyén lesz felállítandó. Ez utóbbi őrségen éjjel önkéntesek és 2 vándor nappal pedig csak városiak teljesítenek őrszolgálatot. — Az ötéves őrség alkalmából rendezett gyakorlat utolsó programmpontjának támadásnak, azért nem volt semmiféle suppositiója, mert kisebb feltételezett tűzvész nem tehetne volna semmiképen okadatni annyi embernek és karnak actióba léptét, mint a mennyi tényleg működött; másrészt pedig a felvétel, hogy az egész tető láng állásakor érkezik meg a tűzoltóság, akkora épületnél, mint a Kármácskaszárnya, illusorius és illetőleg nevetséges színben tüntette fel a nagy közönség kedvéért bemutatott különféle módjait a művészetnek.

V I D É K.

A rangjelzésről.

(Folytatás).

De egyébiránt a dandárookra vagy ehhez hasonló osztályokra való beosztás szeréntem még nem is időszerű. Mert ily beosztásnak csak akkor lenne némi értelme, ha már országszerte mindenütt, legalább is minden nagy községben szervezve volnának egyletek, hogy így az egylet tervezett keretek egy megyéből aránylagosan kikerüljenek s hozzá a megfelelő számú tűzoltó is meglegyen. Pedig hány nagy mező városban nincs még tűzoltó egylet! És hol van az az idő mikor mindenütt lesz! Talán várjunk a dandárokkal s azok parancsnokaival míg az ideje elérkezik.

De ha Kempelen főparancsnok ur rendszere

tetszik, mert még nem időszerű, mert általa csak a sok arany gallért szaporítanánk a mi egy humanus intézménynél kissé ellenkezik az egyenlőség elvével, mert a tűzoltói intézmény polgári szellemével nem fér össze valjon hát minő módon szervezkedjünk?

Erre azt feleli dr. Hauer bajtárs ur, hogy közigazgatási alapon. — Igen de ezen kifejezés nagyon is tág fogalom alá esik. — Lehet, hogy a ki közigazgatási vagyis a megyei és városi törvényhatóságok szétágazó önkormányzati és ügyviteli statutumait nem ismeri (a mint hogy sok nem is ismerheti.) nem tud magának kellő tájékozást szerezni azon közigazgatási beosztási módszer felől, minőt a soproni bajtárs ur helyesnek vél. E végből igen helyesen tette volna dr. Hauer collega ur, ha kimerítő észrevételeit megtoldotta volna azzal, hogy mindjárt javaslatot terjesztett volna elő.

Talán nem veszi szerencsétlenségnek tőlem Kempelen főparancsnok, ha én egy expediens felemlítését megkísértem, mely talán a soproni bajtárs ur »közigazgatási alapjával« is megegyez.

Szervezkedjünk az országos »vörös kereszt egylet« mintájára.

Vagyis: minden megyében tényleg megalakulva levő sőt az időközben alakulandó egyletek idecsatolásával egy összegben képezzen egy testületet, a mely megyei testület saját kebelében a központban illetőleg a megye székhelyén alakítson egy fiók (vidéki) választmányt. Ezen fiók választmányba minden egylet küldene egy vagy több képviselőt, mely képviselők a központban évente tartandó közgyűlésen választatnának. A választmányi ülések a szükséghez képest a központban tartatnának. A fiók választmány és közgyűlés a budapesten székelő országos központi választmány nyal szerves összefüggésben állana. Az ilykép alakulandó megyei szövetkezet saját testülete irányában sem külön alapszabályok sem tagdíj fizetési kötelezettséggel nem bírna, és csupán a csekély adminisztrációs költségeket viselnék közösen.

Magától értetődik, hogy azért az egyes megyei egyletek egyenként úgy, mint összevéve, az országos szövettséggel ép oly alárendelt és kötelezettségi viszonyban maradnának mint most vannak, azonban a kerületi szövettségek, mint eddig is feleslegesek, megszűnének.

Az ily alapon való szervezésnél sem új rang létesítése, sem más rangjelzés behozatala nem szükséges. Hogy az imént leírt módszer egyszerűsége mellett is mennyire előmozdítaná a tűzoltói intézmény terjedését, azt talán bizonyítanom is felesleges, mert a ki a vidéki viszonyokat ismeri, azonnal látni fogja, minő vonzerőt fogna ezen rendszer előidézni.

Ez volna tehát *főbb vonásaiban* szerény nézetem a szervezésre vonatkozólag.

Az egyenruha egyforma színéről és minőségéről nem is szólok, miután úgy tudom, hogy eddig annak behozatala szándékolva nem volt és nincs is, sőt ily értelemben Kempelen főparancsnok ur sem nyilatkozik. Nem látom át, hogy dr. Hauer bajtárs ur említett cikkében mégis miért fordított oly érvdus harcot ily szándék ellen. A Kempelen Béla ur javaslatában kilátásba helyezett rangjelzés módozatait részletes bonczolás alá venni ugyan ég nem lehet, mert *sajnos* hogy erről úgy futólag és

ennyi is elegendő arra, hogy az olvasó azon köv-
tésre jusson: miszerint itt az eddigiek mellett egy új ranggal lesz dolgunk, s a mely különböző rang megfelelő fényes rangjelzésről kell gondoskodni. az a sok rang? — Ez csak népszerűtlenné deklarációt intézményt magát is.

Hisz eddig is a közönség egy része min hangoztatja: hogy azért leszünk tűzoltók, hogy ur viselhessünk s tisztek lehessünk; s azért vagyunk hogy pompás aranyos paszomántban páváskodhassunk.

Az ily általános gyanúsítás pedig, úgy hiszem den ügybuzgó és önértetes bajtársamnak méltármat okoz, és megesik, hogy elidegeníti a kitartást, hát ne uraim — ne oly sok és fényes rangot!

Ez ellenkezik a tűzoltó önfeláldozó nemesi jával. — Aztán meg az az új rang igényelte fényes jelzés ismét *nem lenne jó*, mert, ha tisztessége nagyon drága. A rangjelzés meghatározásánál — tem — nemcsak a tisztai állásnak megfelelő dísz kell tekinteni, hanem egyszersmint a czélszerűséget hogy az — olcsósága miatt — ne csak parádéra, egyuttal vész esetben is használható lehessen.

Ha a pozsonyi ülésen elhatározott jelenlegi zésen minden esetre változtatni kell, ám változtass az is, de a mostani rangfokozatok meghagyása.

Hogy a rangjelzés lehetőleg az egész ország vagy legalább a szövetségi tagegyleteknél minden mények között *egyforma legyen*, azt a magam részlegmelegebben óhajtom, és sok tekintetből szükséges látom.

És ez az a miben dr. Hauer bajtárs urral rgyok egy véleményen.

Nem képzelhetek visszatetszőbb helyzetet, mi mi tűzoltók, a kiknek egy közös céljuk, céljuk e egyforma eszközeik vannak, egy módon teljesítik taikat, egységes csavarokat óhajtanak, szóval mir az egyenlőség elvét követik, s ime még is rangjében quasi egymással harcoljanak.

Szerfelett csodálkozom, hogy dr. Hauer soproni ur ezt feleslegesnek látja. Hisz — ha emlénem csal — épen az ő egylete részéről Rösch főparancsnok ur ismert németes dialectusával meg hévvel kelt ki a zalaegerszegi gyűlésen ezen visszazet ellen. Beszédéből élénken emlékszem azon re midőn azt mondta, csunya dolog és rossz vért s pl. egy szerényebb viszonyok közt levő falusi egyk viselője nem birhatván a drágább fényes arany nyeket megszerezni, megelégszik egyszerűbbel is, midőn összejöve teleinken vele találkozunk, azt n reá: nini ez milyen szegény egylet lehet, ennek n fényes gallérja mint nekünk.

És Rösch főparancsnok urnak igaza volt!

Dr. Hauer soproni segédtsízt ur az egyenruh és szövetének egyformasági kérdésénél hivatkozik naságra. Ott igazat adok neki. De már a rangj nem helyeslem fejtegetését. Mert ha a katonaságnál szín és szabás változtatásánál jónak látták a ran mindenik fegyvernemnél egyöntetűnek meghagyn akkor engedelmet kérek, tekintve a fent elmondott kokat, a tűzoltóságnál még inkább helyes ok va

Aztán meg a mi a katonánál nem szép, vagy nem jó, lehet, hogy a tűzoltónál inkább megfelel a czélnak.

Tehát az egyforma rangjelzés nem csak hogy *nem felesleges*, hanem az egyenlőség elvénél fogva szükséges, s méltányossági szempontból helyes is.

Továbbá azt is bátor vagyok kétségbe vonni, hogy az egyenlő rangjelzés behozatala kivihetetlen volta. Én erősen hiszem, hogy az országos szövetségi közgyűlés fog oly erkölcsi módozatot kitalálni, a melylyel ezen rendszert általánossá tenni lehetséges leend. Magam is ismerem egynehányat ilyet.

Hogy pedig felszólalásomban mindvégig következetes legyek, nem vélek rossz munkát végezni, ha az egyenlő rangjelzés módozatára vonatkozó egyéni nézetem kifejezéseül közlöm a székesfehérvári egyletnél divó rangjelzést, a mely — miután egyletünk daczára 10 évet meghaladott fennállásának, csak ez évben lépett az országos szövetségbe, bár egyes összejövetelénél mint vendég többször részt vett, — nem a pozsonyi minta szerint van alkalmazva.

Ezt teszem némileg azért is, mert habár nem állítom, hogy ez a minta a legjobbak közé tartozna, de mégis van olyan jó, hogy kiindulási pontul alkalmas lehet.

A tiszti egyenruha és sapka szín és szabásra a legénységével megegyez. Megkülönböztetése abból áll, hogy a zubbony gallérján a legénység vörös zsinor helyett arany zsinor van alkalmazva. Ezenkívül a zubbony balkarján rézsutos menetben egy centiméter szélességű arany paszománt (stráf) van felvarrva, és pedig a főparancsnoknak három, alparancsnoknak kettő, osztályparancsnoknak, segédtsiztnak, szertárnoknak, zászlótartónak egy-egy. A balvállon hasonlóképp vörös zsinor helyett arany zsinor van. Sisakja a főparancsnoknak fekete bőr kissé diszesebb réz tarajjal, ezen a város színét jelentő kék és vörös színű szőrforgóval. Az alparancsnok sisakja forgó nélküli sima réztarajos, és a taraj alapján 3—4 uj széles réz boríték. Az osztályparancsnokok, segédtsizt, szertárnok, kik egyenlő rangban állanak, sisakjuk taraja sima rézből való. Minden parancsnoksági tag rangjának megfelelő baltát visel, de oly egyszerűet, hogy a főparancsnok baltája bőrzetével együtt sem volt drágább 10 frtnál. A franczia szabásu sötétkék posztósapka alján arany zsinor van alkalmazva. A legénység állományához tartozó őrpáncsnokok zubbonyuk balkarján vörös szőrzsinort viselnek.

Ha már most valaki az imént leírt rangjelzéssel meg nem elégedvén, az egyes osztályok parancsnokait saját szakmájuk szerint is megakarja különböztetni, azt könnyen megteheti egy karszalaggal, melyen a megfelelő rézjelvény lenne felvarrva. Sapka lehet bárminő, csak fekete ne, és a tisztéké alakban és színben ne különbözzék a legénységtől, hogy ezzel is elejét vegyük a katonaság utánzásának.

Végül még csak arra kérem a reformjavaslatot kidolgozó Kempelen főparancsnok urat, miszerint terjessze ki becses figyelmét azon körülményre is, hogy némely főparancsnok ur olyan menykő hosszú spádét visel, hogy az ember inkább egy honvédségi hadbíró vagy közös hadseregbeli állatorvost képzel maga előtt, mint tűzoltó főparancsnokot. Hisz kardnak nincs értelme tűzoltásnál! Legfeljebb a tűzrendőrség parancsnokánál, de akkor is

De bármiként intézzék is az illető körök a referendát, csak minél inkább a polgári és ne a katonai rendszert tekintsék. Minél kevesebb rangot, még kevesebb fényűzést!

Vida P.

Tűzoltók nagy gyakorlata Uj-Aradon.*)

Tekintetes szerkesztő Ur.

Csak néhány napja, hogy tanui voltunk ama rögtönzött meglepő eseménynek, melyet városunk tűzoltó egyletének humánus és buzgó tagjai a szomszéd Arad város polgári tűzoltó ifjúságával együtt Ternajgó Caesár helybeli tűzoltó-főparancsnok születése napján elidéztek, midőn öt mintegy tünetőleg üdvöz — Még alig éltük át e perczeket, a lelkesedés zaját, alig hangzott el a dörgő »Éljen!« kiáltások s a zenészek »Rákóczy« indulója, az est csendében hangosan hirdeté az összetartás, testvériség, szerénységgel végzett munka diadalát, melynek szála oly egyéni zizebe futnak össze, ki becsületes uton szorgalommal, kitartással az alattomban ellene irányzott csapások kifogásával bátran, rejtetlenül folyton megállja helyét; midőn — egy újabb cselekedet példa gyanánt szolgáló esemény merült fel, miből alkalma városunk nemes gondolkozásu, hazafias lakosságának kétszeresen győződnie, hogy egy humánus intézmény érdekében tett áldott termékeny talajra jutottak.

Az »uj-arad-zsigmondházi önkéntes tornatűzoltó egylet« nap nyilvános nagy gyakorlatot tartott, melyen fényesen zonyult, hogy e tűzoltó egylet elvállalt kötelességének hűen felel. Minden egyes mozzanat azt bizonyította, miszerint a szabárhoz való szigorú ragaszkodása s a szakszerű kiképzés folytán az aradi egylet Magyarország bármely önkéntes tűzoltó testületével színvonalon áll.

De térjünk a műszaki részre.

A gyakorlat mely nyilvánosan tartott, délután 5 órakor kezdett. Vig zenészővel vonultak városunk fő utcáján végig oltóink, az első aradi önkéntes polgári tűzoltókar tagjaival a Aradon lévő őrtanyára, hová nagy számu közönség s a társadarszine-java kíváncsian követte az impozáns menetet.

Kivonult 65 működő tag, melynek az előírás szerinti felszerelésen kívül rendelkezésére állott 9 kétkaru horoglétra, 1 kánylétra, 2 mozdonyfecskendő, bőven ellátva nyomótömlő támaszlétra, mentőkötél; mindez kifogástalan jó karban és tartva, — ehhez járult a gyakorló udvaron felállítva lévő 4 em fatorony. — A gyakorlat nyomban kezdett el.

Először iskolai gyakorlat tartott horoglétrákkal a tető harmadik emeletéig, majd a tetőre párkánylétrákkal s a negyedik emeletből mentőkötélen, végül mindkét mozdony-fecskendővel. Az iskolai gyakorlat után általános roham intéztetett a torony tejére, melynek jobb sarkán tűz jeleztetett. — A támadástól kezdve az első vizsugár kilövelléseig 5 percés 30 m. percz, a második vizsugár kilövelléseig pedig 6 percz telt el.

Visszavonulás közben, mentési gyakorlat végeztetett tűzoltó mentő kötelen 2 percz alatt három személyt mentett a tető emeletből. — Általános tetszés nyilatkozatok s éljenzése vették egy anyának kötélen derékóvval való mentését, karjában csemővel; az éljenzésekből kijutott gyakorlat után a derékóv tőknak is, kik fáradtan törölték homlokukat. Ezután következett a tulajdonképeni látványos, de nehezebb oldala. Félóra alatt, a tűzoltók törzs és tiszti kara valamint az aradi dégtűzoltó-kar az uj-aradi takarékpénztár épülete elé vonul nagy néptömeg gyűlt egybe, feszült figyelemmel várva a következő jelet. — Ternajgó Caesár főparancsnok szünet után tüzet jelezte.

A fecskendőknél és kocsikon összes szerekkel kétfelől érkezett gyönyörűen támadtak. — Horog-, párkány- és tető-létra tett igénybe; a kívülről és belülről támadó tűzoltók 5 perc teljes erővel elfoglalták a tért, a két hatalmas fecskendő erő sugarakat lövelt a magasba s maga a tető három sugárcsővel tartott meg — Gyors visszavonulás jelezte a lakrészekből tételek eszközöltettek, személyek és bútordarabok bocsátattak a csúszkára. Minden oly rendben felesleges zaj nélkül és szabályszerűen a kürt és sipjelzések után folyt le, miszerint a tűzoltókar

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJÉNEK
A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: **MARKUSOVSKY BÉLA.**

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: **GORECKY ZSIGMOND**, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: **KORPONAY ÖDÖN.** — Kiadó és laptulajdonos: **A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendőek.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. postahivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soranként 15 kr. Többszöri hirdetés
tetemes árcsökkentés.

A biztosító intézetek és a tűzoltás ügye.

Annak hírére, hogy — miként ezt mult szá-
munkban érintettük — tervben van egy oly törvény-
nek megalkotása, mely a biztosító társaságokat a tűzoltói
költségekhez való hozzájárulásra kötelezendí, a szak-
értő körök, illetve a legközelebbiről érdekelt bizto-
sító intézetek köre a »Nemzet« hasábjain jónak látta
néhány megjegyzését tenni közzé. A sietség, mellyel
ezen megjegyzések az érdeklődők figyelmébe ajánl-
tattak, élénk tanubizonyosága annak, hogy maguk
a biztosító intézetek mennyire érzik a tervbe vett
intézkedések jogosultságát. S nem is kísértik meg
elvi ellentétes álláspontra helyezkedni; csupán a meg-
hozandó törvény végrehajtásából folyó némely hátrá-
nyos tényeket konstatálnak. Hanem a felhozott
tények, ha hátránynak nevezhetők, semmi esetre sem
azok a nagyközönségre és ránk tűzoltókra nézve.
Hogy pedig e kettőnek érdeke inkább mérvadó gya-
nánt tekinthető, a biztosító társaságok privátérdeku
nyereségénél: azt sem olvasóink előtt, sem a tör-
vényhozás illetékes faktorainak bővebben fejtegetni
nem szükséges.

A tett megjegyzések különben a következők:

Tagadhatlan az, hogy a rendszeres és szabályozott tűzoltás a
biztosított társaságoknak is érdekükben áll: de ebben sokkal több és
nagyobb érdekük van a biztosítási tárgyak tulajdonosainak.

Azon községekben, amelyekben szervezett tűzoltó intézmény
létezik, a biztosítótársaságok, a kockázat apadásá folytán, alacsonyabb
díjtételeket alkalmaznak; ezáltal az intézmény előnye a biztosítási
tárgyak tulajdonosaira áthárul a biztosítási költségek apadásában.

A biztosítatlan hagyott tárgyak tekintetében az előny teljesen
a birtokosok részén van, a mennyiben ugyanazon védelemben rés-
zesülnek és még biztosítási díjakat sem fizetnek.

Ha ennek daczára néhány országban a biztosító intézetek tűz-
oltói költségjárulékra köteleztetnek, ennek annyiban van némi értelme,
amennyiben azokban a tárgyak tulnyomó többsége biztosítottik.
Az igazságtalanság, a mely abban van, hogy a biztosított tárgyak
járuléka járuléktól mentesül, míg a biztosítatlan tárgyak a tűzoltás

ban nem oly feltűnően érezhető; holott hazánkban a dolog másk
lenne, miután nálunk a tárgyaknak alig egy ötöd része van biztosítva.
Nálunk így alakulna a viszony: a tulajdonosok egy ötöde járulékk
telezett, négy ötöde meg járulégmentes.

Például Alsó-Ausztriában is fennáll a tűzoltás költségeihez va
járulás kötelezettsége. A járuléka a befolyt tűzbiztosítási díjak 2 sz
zalékát teszi. Ezt a biztosító társaságok a felektől a kikötött bizt
sítási díjakon felül külön e czímen szokták beszédni. A tűzoltó a
behozatala nálunk is csak ezt az eljárást eredményezné. De credm
nyezne még mást is: díjdrágulást, a mely meg azt okozná, ho
nálunk még kevesebb tárgy biztosíthatnák, a minek meg az volna
hatása, hogy a befolyt járulékok egyáltalán nem volnának elege
dők a tűzoltó intézmény költségeinek fedezetére.

A hátrányok kikerülése végett, a mely a tűzoltó költségn
ily igazságtalan felosztásban rejlik, czélszerű volna, ha a tűzolt
költségjárulékat maguk a községek közvetlenül a tulajdonosokt
hajtanák be tekintet nélkül arra, hogy biztosítva vannak-e va
sem. Ez irányban érdekes Lüttich városának rendelkezésünkre ál
rendelete a tűzoltó költségjárulékról, a melyet is következők
közlünk.

1. §. évtől kezdve a tűzoltási költség fedezésére 25,00
franknyi évi járuléka fog az összes község területén fekvő ingatlan
után beszédetni.

2. §. A megállapított összeg a biztosító társaságok és a bizt
sítatlan ingatlanok birtokosai közt aránylagosan felosztandó a köve
kezdő elvek szerint: A biztosítóknak mérvadó azon összeg, a melyet
egyes biztosító társaságok a községben fekvő ingatlanok tűzbizto
tásáért az év folyamában díjakban bevesznek; a másodrendbeliek
nézve pedig azon díj, a melyet az illetők megfizetni tartoznának, ha
ingatlanaikat biztosították volna. A díj becslés által állapittatik me
a megállapításban irányadók az ingatlan értéke és azon veszély fol
a melynek kitéve vannak.

3. §. Azon ingatlanok, a melyek az értéknek csak egy részé
vanak biztosítva, a biztosítatlan részre nézve a biztosítatlan ingat
nokkal azonos elbánás alá esnek, és az összeg azon része, a mely
különbözetnek megfelel, a tulajdonosok által fizetendő.

Végül csak azon sajtáságos tényt kívánjuk még felhozni, ho
hazánkban nevezetes összegre menő díjakat szednek be oly társas
gok is, a melyek a törvény ellenére nálunk bejegyezve nincsenek,
melyek tehát a tűzoltó költségjáruléka fizetéséből jobban mon
beszedéstől is mentesek volnának.

(E cikkben fölvetett eszmével szemben az illetékes kör
megfontolására ajánljuk azt, vajjon nem lehetne-e a tűzoltói inté
ményt a törvényhatóságok utján szervezni, illetőleg a tűzoltói in
tézmény költségeit a törvényhatóságok önadóztatása utján fedezni.
A törvényhatóságok e czélra pótdátot vehetnének ki és így a tü
oltói intézménynek országsszerte kívánatos szervezése ezen mód
legczélszerűbben volna keresztülvihető. A »Nemzet« szerkesztőj

Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy az illetékes v

Ha nem fogna a most fenálló biztosító társulatok közül egy sem elég vállalkozó lenni, hogy fenti jóslatom teljesülésbe menjen; majd meg fogja azt egy ujonnan alakult társulat valósítani.

És ha ez sem tenné meg, akkor bekövetkezett az országos biztosításnak az ideje és erős a hitem, hogy Magyarország minden polgára és törvényhozó testülete kötelezve fogja magát érezni arra, hogy az országos biztosítást, melynek útjába úgy is csak egyesek magánérdekei állnak, ezen érdekek félretolásával és ha egyeseknek fájdalmat okoz is — mindenáron létesitse.

Helyesnek és méltányosnak találom, hogy az első sorban érdekelt biztosító társulatok, még azok is, melyek bejegyezve nincsenek, törvény által köteleztesse nagy osztalékokat, jutalékokat, palotaépítések és óriási összegű tartalék képzését megengedő nagy nyereségeiknek, egy csekély kis részecskéjével a tűzoltóintézmény fentartásához és fejlesztéséhez, saját legjobb érdekeikben is, leendő hozzájárulásra.

Föllmann Alajos,

az orsz. t. szövetség alelnöke.

— Adományok. Ő Felsége a király a *konyhai* önk. t. o. egyletnek 100 frtnyi segélyt, továbbá *Brodno* községnek, a f. évi aug. hó 28. ott dühöngött tűzvész által károsodott lakosai segélyezésére ötszáz frtnyi összeget, végre a *szőke-devesi* község tűzkárosultjai javára szintén ötszáz frtot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Országos szövetségünkbe ujabban az *orsovai*, *ó-radnai* és a *váci-Saxlehner-gyári* tűzoltó egylet lépett be.

A magy. orsz. t. o. szöv. elnöksége által az 1884. január 6. iki központi választmányi ülés elé egy javaslat terjesztetik, mely szerint a többszöri felhívások dacára tagdíjhátralékaikat be nem fizető egyletek iránt a legszigorubb intézkedések megtételét kívánja alkalmazásba vevetni, mik abban nyerendnek kifejezést, hogy az alapszabályok nyújtotta jog szerint a választmány ezen fizetési kötelezettségeiknek makacsul ellenszegülő egyleteket összes tagdíj hátralékaik erejéig: *bármely szabadon választandó bíróság előtt* bepereli, s egyszersmind kimondja azon egyleteknek a szövetség kebeléből *kizárását* — mi lapunkban nyilvánosan közététetni fog. Erre fel kívánjuk hívni az igen tisztelt tagegyletek becses figyelmét.

A magyar orsz. tűzoltószövetség közp. választmánya

1884. évi január hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor

BUDAPESTEN

az új városház kis termében tartandó ülésének

N A P I R E N D J E:

1. Elnöki megnyitó beszéd kapcsolatban a belügyi miniszteriumhoz beadott felterjesztés és törvényjavaslalokról.

2. Alelnök jelentése néhai Pap Emil volt titkár haláláról, s a szövetségi iroda átvételéről.

3. A fiúmei tűzoltó parancsnok indítványa, mely szerint Ő Fensége József főherczeg felkérendő volna a jövő VI országos közgyűlés tiszteletbeli elnökségének kegyes elfogadása iránt.

4. A VII. orsz. közgyűlésen előterjesztendő »alapszabály módosítási tervezet« iránt teendő intézkedések.

5. »Tűzoltó szerek kiállítási szabálytervezet«-ről Martinengő Nándor, Rösch Frigyes és Hauzer György választmányi tagokból álló bizottság jelentése.

6. A sárospataki önk. t. egyletnek »a tűzoltó kényeszer behozatala tárgyában« indítványáról Teuffel Mihály választmányi tag véleményes jelentése.

7. Ternajgó Caesar ujarad-zsigmondházi főparancsnok s központi választmányi tag indítványáról, mely szerint »két ö. t. egyletnek egy helyen való megalakulhatása megakadályoztatni javasolja«. Kempelen Béla főpar. választmányi tag véleményes jelentése.

8. Az egységes-csavar iránt teendő intézkedések.

9. Alelnök és titkár jelentése a szövetségi pénztár állásáról, melyben a több izbeni felszólítás dacára hátralékos és folyó tagdíjait nem fizető egyletek iránt a legszigorubb intézkedések megtételét kéri.

10. Előre be nem jelentett indítványok, előterjesztések s egyéb felmerülő ügyek.

11. A következő ülés határidejének kitűzése.

Kelt Budapesten, 1883. deczember hó 1-én.

Az elnök meghagyásából:

Gorecky Zsigmond,
titkár.

A magyar országos tűzoltószövetség elnökségének szemleutja.

(Folytatás és vége.)

Julius 17-én d. e. 10 órai személyhajóval indult Győr-felé az elnökség; 1 órakor megérkezvén Gönyőre, átszállt a másik hajóra, hol a győri ö. t. főparancsnok s a parancsnokság néhány tagjából álló küldöttség által fogadtatott. Kedélyes társalgás közt érkezve meg 6 órakor Győr kikötőjébe, hol az alparancsnok vezénylete alá zászlóval élén felállított tűzoltószázad üdvözölte az érkező vendégeket. Az elnök gróf Cziráky Béla szemlét tartott a legénység feletlenek végeztével kocsira ülve az állomásról a »Fehér Bárány«-hoz címzett szállodába hajtottak, hol lakosztályaikat elfoglalva rövideig pihenőt tartottak.

Innét fogatokra ülve az alispán s polgármesternél hivatalos lefogtatást tett az elnökség, figyelmökbe s pártfogásukba ajánlván tűzoltó egyletet.

Ezután a szertár és őrtanya megtekintésére indultak, hol szivattyut s 2 tololéstrát, 14 vizes kocsit, 600 méter tömlőt, 2 istállólt 4 pár lóra találtak; az őrtanya a szertár feletti emeletes lakosztályban van, ágyakkal, asztalokkal, s egyéb felszerelésekkel, telefon összeköttetéssel a városház tornyából.

5 óra tájban kikocsikáztak a »Kis kut« nevű helyre, hol éppen a létesítendő vízvezeték számára készített forráskut vizadási képeségének próbája folyt, mi azon eredménnyel végződött, hogy egy napon át 35 ezer akó vizet adott; ez még egyrészt gazdaság szempontból öröndetes eredmény; addig éppen nagyon fontos és áldásos a tűzoltó intézményre nézve.

7 órakor az elnökség a városkapitány s több választmányi tag kíséretében a gyakorló térre ment meg szemlélendő a diszgyakorlatot. Hauzer György főparancsnok megtévével abbéli jelentését, hogy jelenlevő tűzoltószázad 185 emberből áll, kezdetét vette a gyakorlás és pedig 3 szivattyúval iskolaszerezés 4—4 ember által szerezve

mindannyi kerekeken lemozdonyítható szerkezettel, igen könnyű kezelésüknek mutatkoztak, s főelőnyük abban rejlik, hogy szükség esetén visszaszerelés nélkül is továbbíthatók. Erre tolólétra szerelés következett 2 nürnbergi tolólétrával, melynek kezelésében kellő ügyességet sajátított el a mászóosztály. Azután iskolamászás vezényeltetett a II emeletes mászóházra, mely szintén jól sikerült; egylétrával mázás is elég ügyesen végeztetett.

Ezek után rendszeres támadás tétetett 3 szivattyúval, 2 tolólétrával mászószerekkel s 14 vízeskocsival, a vészjel megfuvása után rohamban érkezett meg a tűzoltóság az összes szerekkel, két szivattyúval. A vízes kocsikból kezdtek dolgozni, 1 szivattyú pedig a 110 lépésre fekvő Dunapartján állítottatott fel, s innét dolgozott. Első víz 4 p. 20 mp., második 5 p., harmadik 5 p. 42 mp. alatt indult; mentőzsák szereltetett (nyitott szerkezetű) 4 p. 10 mp. alatt, a tolólétra 3 p. alatt készen állott, az első csövezető 3 p. 20 mp. alatt volt a II emeletes mászóház tetején. Az egész jelképes tűztámadás mintegy 5 p. 50 mp. időt vett igénybe.

Elnök teljes megelégedését fejezte ki a legénység gyakorlott-sága felett, mire a gyakorlat véget ért. A városház előtti téren disz-felvonulást tartott az egész tűzoltószázad az összes szerekkel együtt.

Esti 9 órákor a »Szőlőkertben« mintegy 80 terítékű disz-vacsora volt, kitünő cigányzene jó kedv, s számos felköszöntővel honnét az elnökség éjféli után nyugalomra tért.

Másnap az elnökség reggel 6 órákor indult el Győrből, hol a kísérethez *Hauzer Gy.* főparancsnok és *Kiss J.* ottani segédtsízt csatlakozott; utközben a csornai állomáson az ottani önkéntes tűzoltóság egy diszszakasza állott a főparancsnok vezénylete alatt; *Lakner n.* premontreai áldozár-elnök rövid, de lelkes beszéddel üdvözölte gróf *Cziráky Béla* szövetkezeti elnököt mire ez megköszönve a szíves figyelmet a vonat tovább ment. Kapuvár állomásán 22 emberből álló diszszakasz várta az átutazó vendégeket, hol *Kuncze Mihály* főparancsnok üdvözítő beszéde után, az osztályparancsnok, egy zászlótartó s egy tsízt csatlakozott a kísérethez; — még *Balf* állomáson is szaporodott a kíséret az ottani önkéntes tűzoltóság három küldöttjével; ilyen örvendetes intermezzók után érkeztek meg a vendégek d. e. 10 órákor Sopronba, hol az állomáson egy diszörtség az elnök, a főparancsnok, s alelnök fogadták őket, honnét díszes fogatokon a »Magyar király« szállóba hajtattak.

A szálló kertjében rendezett kedélyes villás reggeli után a polgármesterhez és *Simon Ödön* alispánhoz ment az elnökség és kísérete tisztelegni, a látogatást ezek dél tájban vizsnozták. — Innét az őrtanya és szertárak vizsgálatára mentek, hol konstata-tott, hogy az önkéntes tűzoltóság 3 mozdonyfecskendővel, 2 szerkocsival, 1 új szerkezetű 4 kereken lemozdonyítható fecskendővel, több régi alaku de javított szerkezetű fecskendővel, 2 tolólétrával, több vízes kocsival s 600 méter tömlővel rendelkezik. — Hátrányos körülmény az, hogy nincs jól használható alkalmas szertár-helyisége, a mi igen fontos tényező a tűzoltóság működésének sikerességéhez, mert tözsört s alkalmatlan helyiségek a gyors kivonulhatásra hátrányosan hatnak. — Az elnök a főparancsnok kíséretében meglátogatta még *Seltenhoffer* gépgyárát is.

Délután 2 órákor mintegy 40 terítékű közébed volt egy közeli vendéglő kertjében, hol több felköszöntést is mondtak. — Ennek végeztével kikocsiztak a vendégek a vidék megtekintésére. Megérkezés után fogadta *Cziráky gróf* a *kismartoni és nagyhöflányi* önkéntes tűzoltó egyletek küldöttségét.

A diszgyakorlat hetedfél órákor kezdődött a reáltanoda épületének udvarán nagyszámu díszes közönség jelenlétében, hova a tűzoltóság 4 szivattyúval, 1 szerkocsival s 1 tolólétrával vonult be; először egy rendszeres támadást csináltak, mely a következő eredménnyel folyt le: a tolólétra felszerelése 4 percet vett igénybe, a tolólétra 5 percet, az első vizsugár 5 perc 11 mperc alatt szökelt ki a két emeletes ház tetején álló csövezető sugár-csővéből, a második víz 6 perc 50 mperc alatt jutott fel, a mentő zsákokba való mentés 6 perc alatt eszközöltetett, s így az egész tűzoltási teljes működésre való készenlét 6 perc 50 mperc alatt ment végbe. Ezután a főparancsnok kiadta a rendeletet a leszere-léshez, mire az elnökség előtt nagy defilé-t tartottak, s ezzel a diszgyakorlat véget ért.

Esti 9 órákor az új torna-tűzoltók csarnokának nagy termé-ben a 67-ik sz. ezred zenekarának játéka mellett kezdődött meg a bankett mintegy 300-ra menő közönség résztevése mellett, számos

pohárköszöntővel. Éjfélkor az elnök és kísérete távozott, hogy nap utját folytassa Komáromba.

Komáromba a hajóval d. u. 3 órákor érkezett meg az el-ség kíséretével együtt. A kikötőnél felállított zászlós díszsz-fogadta az érkezőket. Ezután *Sándor Miklós* ügyvéd önkéntes-oltó parancsnok, s a polgármester kíséretében a »Magyar kir- szállóába hajtattak.

A hivatalos látogatások végeztével megtekintették a szor-hol 6 mozdonyszivattyút s 2 kis fecskendőt, 1 szerkocsit, 1 tolólétrát, továbbá zászlót, s zenekari hangszereket találtak, tovább meglátogatták az őrtanyát.

Befejezván a berendezések szemlélését kocsikra ülve megszá-lélták a város kerületét. Este hét órákor a diszgyakorlat megszá-lélésére mentek.

Kiérve a Rózália térre, az ott felállított tűzoltó század a parancsnoka *Csepny Dániel* ügyvéd jelentést tett a szöv. elnökség-jelentés szerint a gyakorlatra megjelentek száma 83.

Ezután kezdetét vette az iskolaszereelés, előbb azonban r-gyakorlatokat tartottak az összes legénységgel. Az elnök megel-dését fejezte ki a legénység gyakorlottsága s pontos működő ké-sége felett, erre a rendszeres támadás következett a városház-t-levő takarékpénztár emeletes épületére, hova a tűzoltóság a szere-együtt rohamban érkezett meg. A jeladástól számítandó 30 má-perc alatt, a tolólétra a kétemeletes városház épületéhez 2 p. 25- alatt szereltetett, az első víz a második emeletre 4 p. 40 mp. jutott fel, a második az első emeletre 4 p. 59 mp. alatt, az e-támadási művelet 5 perc alatt teljes működésben volt; a főpara-nok megtévén jelentését, leszerelest vezényelt, mire a diszgyako-melyet óriási közönség nézett, véget ért.

A dalárkertben estü 9 órákor a bankett, melyen a polgári-ter s több városi notabilitás vett részt.

Élféltájban távoztak a vendégek az új-szőnyi ádomáson-hajóra melylyel 2 óra 30 perczkor Esztergomba indultak hová-gel 4 óra 45 perczkor érkeztek meg. Az állomáson *Dóczy Fer-*főparancsnok és segédtsíztje fogadták; innen fogatokon a vár-hajtattak. *Cziráky Béla* gróf elnök a megyei alispánhoz. *Folln A.* alelnök, *Krenedits F.* választmányi tag s *Gorecky Zs.* titk- »Három szerezcsen« szállóába szálltak. Dél előtt 10 órákor in-pore tisztelegtek az alispánnál s a polgármesternél, ki egyszer-sen a tűzoltóegylet elnöke is. A tisztelegések végeztével a szertárt és-tanyát vizsgálták meg, hol 1 régi szerkocsi, 2 vízes lajt, 1 régi f- kendő, 1 *Knaust-féle* fecskendő, 1 tömlő s szerkocsi, 1 *Metz-féle* mozdonyítható fecskendő, 1 *Knaust-féle* egy cilinderes hydro- 1 kézi szerkocsi, 1 tolólétra s 180 méter tömlő készletben tal-tott; azután megvizsgálták a parancsnoksági termet s a városi-oltóság őrszobáját, mely négy emberre van berendezve, van még-istálló két pár lóval. A berendezés tehát egy vidéki nagyobb vá-hoz mérten elég czélszerűnek s alkalmazhatónak mondható.

Egy körülmény azonban figyelmen kívül semmi esetre-hagyható, ugyanis Esztergomban két tűzoltó egylet van, az-melynek berendezése fennebb látható a városi, a második ugy-nzett megyei, mely közvetlen a városi területtel összefüggésben-részekben alakult s a megye támogatásában részesül. Ez a két-tület ellenségeskedésben él egymással s így alig kell fejtegetn- azt, hogy mennyire káros befolyással van a kitűzött cél eléré-sre. Kívánatos volna tehát, ha e két hivatásszerűleg egy czélra törő-egylet mielőbb egyesülne, vagy legalább is annyira közelednék, l-a közönség érdeke ne szenvedjen.

Délután 6 és fél órákor vette kezdetét a diszgyakorlat; a-rátok kétemeletes épülete levén a támadás helye. A tűzoltóság a-rekkel s mintegy 50 főnyi legénységgel *Viz János* — volt veszp-főparancsnok, jelenleg ottani alparancsnok — vezénylete alát-örtanyáról rendszeres támadási rohamban érkezett fentnevezett-lethez, hol a kellő intézkedéseket megtéve, következő eredm- konstatáltunk.

A tolólétra (régü primitív szerkezet) felállítása 3 p. 45 mp. igénybe; az első vizsugár 4 p. 40 mp. alatt adatott, a második sugárral) 5 p. 47 mp. alatt, az egész támadási működés 6 pei-vett igénybe. Ezután az alparancsnok jelentését megtéve, leszer-hez vezényelt, mire az elnökség előtti eléptetés következett. A-nök teljes megelégedését fejezte ki a tartott támadás fölött, s l-nős tekintetbe vette azt a körülményt, hogy az egyletet a vett-sitéstől lefolyt 9 nap alatt gyakorolták be.

Esti 9 órákor kezdődött meg, a tűzoltóság által rendezett 200 teritékü fényes bankett a Haidinger-féle dalárkertben, melyen a város intelligenciája s a törzstisztek szép számmal jelentek meg. A bankett éjfélkor ért csak véget, midőn az elnökség nyugalomra tért, reggel folytatandó utját.

Másnap utközben a hajón értesítették az elnökség a dunabogdányi főparancsnokság által, miszerint a diszgyakorlatot közbejött akadályok folytán meg nem tarthatja, s máskorra tartja fenn magának a szerencsét. Ennek folytán az uti program e pontja kiesett.

Dunaföldvárra az elnökség d. u. negyedfél órákor érkezett meg. A kikötőállomáson virágokkal s zászlókkal díszített diadalív volt felállítva »Isten hozott« felirattal; a kikötőhajón Reitter József főparancsnok, Höke alparancsnok, a város bírája, Salamon Ádám alapi földbirtokos, honvéd huszárkapitány, s Nagy János apát-plebános által fogadtattak, utóbbi rövid, de lelkes üdvözlő beszédet mondott. A parton fel volt állítva a tűzoltószázad, zászlójával s zenekarával, mely utóbbi a Rákóczi indulót játszotta; oda érkezvén a vendégek, Zsufa Pál I. mászó-szakasziparancsnok tisztelgést vezényelve, jelentette az elnöknek, hogy a kivonult legények száma 78; az összes működő legénység áll 112 emberből; mire az elnök a század felett szemlét tartott.

Reitter főparancsnok jelenté ezután, hogy a diszgyakorlatra indulásra készen állanak, miután azt nem a városban, hanem az ugynevezett »külső réten« tartják meg. Ezután a Duna partjához kikötött, virágokkal, lombtűzérékkel s zászlókkal feldíszített csónakra szállt az elnök s kísérete, valamint Nagy J. apát-plebános, Salamon A. honvédkapitány, végül Reitter főparancsnok két tűzoltóval, a kik eveztek, Reitter mint kormányos működött. A szintén feldíszített nagy kompra felvonult a legénység a parancsnokokkal együtt s több más csónak kíséretében érkeztek meg a külső réthez. Rövid pihenés után kezdetét vette az udvaron az iskolaszerelés a szivattyukkal az I. számú Geitner és Rausch-féle, 2-ik számú lemozdonyítható Waiser-féle s egy régi alaku javított szerkezetű fecskendővel; mindegyiket 4 ember kellő praecizitással szerelte; azután mászó gyakorlat volt, melynek végeztével rendszeres támadás következett. A mászók egy perc alatt a földszintes ház tetőzetén voltak, az 1-ső szivattyú; valamint a 2-ik is, mindkettő a Duna partján felállítva 50 másodperc alatt szereltetett le, s az első víz — a Dunáról mintegy két emelet magasságot számítva — 1 perc 40 mperc, a 2-ik 1 perc s 50 mperc alatt szökelt fel; azután még egy újabb támadást intéztek, melynél a háztetőknél ponyvával való fedését mutatták be. A ponyvák óvó eszközül szolgálnak a szállongó szikrák s üszkők ellen. A támadás megindításától 2 perc alatt fedve volt két tető a ponyvával, mi bizonyára gyors eredmény. Ezután leszerelést vezényeltek s gróf Cziráky Béla szövetségi elnök Reitter főparancsnoknak teljes elismerését s meglegedését fejezte ki a tűzoltó legénység szakképzettsége s gyakorlottsága felett s a város derék értelmű bírájának — ki talpraesett beszédében köszönte meg az elnök fáradozását — melegen figyelmébe ajánlotta a derék egyletet, mire a diszgyakorlat véget ért.

A vendégszerető házigazda Reitter főparancsnok most a kertben felterített asztalhoz meghívta vendégeit oszonnára, mely párolgó halászevesből, paprikás halból, turós csuszából állott. A valóban izletes ételekhez adott jó bor vig hangulatba hozta az egész társaságot, mely a már említettek kivül a járásbíró, szolgabíró, számos ügyvéd s földbirtokosból állott, — mondani sem kell, hogy felköszöntésekben sem volt hiány.

Estefelé — közös megegyezés folytán — gyalog ment be az egész társaság a hegyek közt a városba, hol 9 órákor egy kerti helyiségben kezdetét vette a bankett.

A kedélyes hangulatu mulatságnak csak a hajnal vetett véget. Reggel megtekintette még az elnökség az őrtanyát s a szertárt, valamint megnézte a régi fecskendőkkel való próbát, s teljes meglegedését fejezte ki a czélszerű berendezés s minden tekintetben való pontos magatartás felett. Végre a szép számmal zászlóval és zenekarával kivonult tűzoltó csapat kíséretében lementek a vendégek a lunagőzhajózási társaság épületéhez, hol nagyszámu közönség gyűlt gybe, melynek lelkes éljenzése mellett szállott az elnök és kísérete

11 óra tájban érkezett hajóra. Cziráky Béla gr. elnök Adony állomáson szívélyesen elbucszott kíséretétől és kiszállott, a készen álló gaton ipjához Sárosdra hajtattván; kísérete pedig d. u. 5 órákor idapestre érkezett.

Gorecky Zsigmond,

FŐVÁROS.

Tűzrendészeti szabályrendelet.

1. §. A tűzrendészetet Budapest főváros területén törvényhatóság az 1882: XXXVI. t-cz. értelmében önállóan a fővárosi tanács és kerületi előljáróságok által gyakorolja.

2. §. Oly cselekményeket, melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tüzvészti idézhetnek elő, de a melyek fennálló törvények s a közigazgatási rendeletek szerint különben tiltva nincsenek, — a fővárosi tanácsnak jogában áll esetről esetre kibocsátandó rendeletek által eltüntetni.

3. §. A kerületi előljáróságok kötelessége kellei intézkedni az iránt, hogy mindaz, mi egy tüzvész kitérésének okául szolgálhatna, mellőztessék, illetőleg eltávolíttassék.

4. §. Minden év első harmadában a főváros területén levő országos és fővárosi közintézetek vagy oly magánépületek, melyek nagyszámu közönség által látogattnak tűzrendőri szemle alá veendő; — továbbá a szemlebizottság jogában áll, ha annak szükségét látja, magánházaknál is időről időre szemlét tartani.

E tüzszemlét az illetékes kerületi előljáróság egyik tagja, a fővárosi rendőrség illető kerületi kapitányságának és a fővárosi tűzoltóparancsnokság kiküldötteinek és a fővárosi tanács által kiküldött kéményseprőmesterek közreműködésével teljesíti.

A most nevezett szemle-bizottság kötelessége, minden tüzveszélyes szabálytalanságot fölfedezni, annak megszüntetése iránt, a mennyiben okvetlenül szükséges, rögtön intézkedni és szükség esetében a talált hiányokról a kerületi előljáróságokhoz, esetleg a fővárosi tanácshoz a szükséges intézkedések végett jelentést tenni.

A szemlebizottság, a mennyiben egyes esetekben szükségesnek tartja, a mérnöki hivatal közbenjárását is igénybe veheti.

5. §. A kémények tisztántartásáért a háztulajdonos vagy birtokos, esetleg házkezelő felelős, a takaréktűzhelyek és egyéb tüzelő készülékért minden egyes lakos felelős.

6. §. A kémények tisztítása, seprése szakértő iparosok és segédek által, kik a végzett munkáért felelősek havonként legalább egyszer, sőt minden oly üzleti helyiségben, hol a napnak nagy részén át és gyakran éjjel is tüzelnek, a tisztítás minden 14 illetőleg 8 napban eszközözendő, nagyobb tüzelést igénylő műhelyekben, a foglalkozásokhoz képest többször is eszközözendő.

7. §. A kéményseprők kötelesek a kéményen seprés közben észlelt repedéseket, vagy egyéb hiányokat a háztulajdonos vagy megbizottjainak esetleg a kerületi előljáróságnak azonnali intézkedés végett bejelenteni, egyszersmind a szabályszerű időben a seprést akadályozó háztulajdonosokat, vagy lakókat megnevezni.

8. §. Az orosz vagy ehhez hasonló szerkezetű kéményeknek szándékolt kiégetését tartozik minden kéményseprő legalább két órával megelőzőleg a legközelebbi tűzoltó-őrtanyán bejelenteni, továbbá oly kémények kiégetésénél, a melyeknél a körülmények nagyobb óvintézkedéseket igényelnek, az illető kéményseprőmester kérésére a tűz-

9. §. Azon épületek, melyekben nagyobb mérvű tüzelések vannak, vagy nagy mennyiségű gyulékony anyag-halmaz elhelyezve van, legalább egy jó karban levő kézi fecskendővel, szükséges hosszúságú létrával, kellő számú csákyákkal, vízvedrekkkel és nagyobb lámpákkal ellátandók. Mennyiben kötelesek az ily épületeket a távirdai tűzjelző hálózatba saját költségükön bevonni esetről esetre helyi szemle utján a főv. tanács fogja meghatározni.

10. §. Mindenki tartozik az általa észrevett keletkező tüzet kikiáltani, vagy kiáltatni. Azon háztulajdonosok, vagy a ház felügyeletével megbízott személyek, kiknek házában tűz ütött ki, tartoznak a tűz kiütését a legközelebbi rendőri vagy tűzoltó őrtanyán vagy tűzjelző állomáson haladéknélkül bejelenteni.

11. §. A régi városház tornyában levő örök folytonos örökdedést gyakorolnak.

12. §. A figyelő tornyokon a riadó harangkongatással eszközöltetik és pedig következő módon: Belváros *egy*, Ferenczváros *kettő*, Józsefváros *három*, Terézváros *négy*, Lipótváros *öt*, Buda *hat*, Ó-Buda és Újlak *hét*, kongatással. Az egyes jelek ismétlése közt csekély nyugidó hagyandó.

A kongatás a figyelő tornyokban, legfeljebb egy félórai időn át tarthat.

A toronyörök által adott riadójelet, csak azon városrész r. k. plébánia-templom tornya veheti át, melynek területén a tűz kiütött.

A kongatás rendszerint egy negyedóránál tovább nem tarthat.

A plébánia templom tornyában, a kongatással egyidejűleg kötelesek a toronyörök nappal egy vörös zászlót, éjjel egy lámpát kitűzni.

13. §. Az adott riadójelet hallatára kötelesek a fővárosban szétszórtan álló rendőrök, bolt- és éji örök, a figyelő helyük közelében lakó önkéntes tűzoltókat, kiknek lakásai könnyen felismerhető táblával vannak megjelölve, — figyelmeztetni.

14. §. A katonai hatóság tűzvész esetében, az első tűzörségen állandóan tartózkodó katonaküldöncz által értesítetik.

15. §. A tűzoltás körüli vezénnyellett a fővárosi tűzoltósági főparancsnok, esetleg a fővárosi tűzfelügyelő, a budapesti önkéntes tűzoltó egyesület főparancsnoka, esetleg helyettes főparancsnoka és osztályparancsnokai és a fővárosi tűzoltó segédtsízt az itt kijelölt sorrendben vannak hivatva.

A most megnevezett parancsnoksági tagok távollétében, a budapesti önkéntes tűzoltó egyesületnek a tűz helyén megjelent szakasparancsnokai, ha pedig ilyen sem volna jelen, a fővárosi tűzoltó-csapat őrpáncsnokai vezényelnek.

16. §. A fővárosi tűzoltó-csapat tisztjei és legénysége, a hatóság által külön jelvénynyel láttatnak el.

Az önkéntes tűzoltók ha a tűzhöz polgári ruhában jelennek meg, vörös karkötő által ismertetik fel magukat tűzoltó-egyenruhát vagy jelvényt nem tűzoltónak viselni nem szabad.

17. §. A főváros területén kiütött tűz oltására, a fővárosi tűzoltó-csapat és a budapesti önkéntes tűzoltó egyesület van hivatva, kik a tűzoltást saját szolgálati utasításuk értelmében végzik, mely utasítások jelen szabályok

A fővárosi tűzoltó-parancsnokság szükség esetében igénybe veheti a főváros területén létező egyéb tűzoltótestületek közreműködését is. A felszólított tűzoltó-testület ilyen esetben nem tagadhatja meg a segílyt és közreműködésének idejére a közszolgálatra hivatott tűzoltó-parancsnok intézkedéseit követni tartozik.

18. §. Szükség esetében a vezénylő tűzoltó parancsnok felhívására, a tűzvész színhelyén a fenyegető, vagy már bekövetkezett közveszély elhárítására, illetőleg megszüntetésére köteles mindenki, amennyiben alapos okok által nem akadályoztatik, személyesen vagy háznépéreszelédek munkájával avagy az oltalom szempontján szükséges egyéb eszközeinek, nemkülönbén hámos lovaknak, szekereinek, a hatóság rendelkezése alá bocsátással közreműködni.

19. §. A tűzvész helyére siető tűzoltóörség által a kürtjel vagy sipjel hallatára, tartoznak a menet irányába levő kocsik stb. félre, a menet irányát keresztező irányba haladók pedig az előtte nyíló utca sarka mögött távolságban megállani, hogy a haladó tűzörség menetét és kanyarodásaiban ne gátoltassék.

20. §. A veszélyben forgó házak tulajdonosai, maguk a házban laknak, továbbá házfelügyelői vagy lakmesterei és lakói, tartoznak a házban levő valamely helyiség és raktár kulcsait készen tartani, hogy a tűzparancsnok kívánságára bármelyik helyiséget vagy tárt kinyithassák.

Tartoznak továbbá a tűzoltó-parancsnok által kiadott minden felvilágosítást megadni és a tűzoltóknak működésükben minden lehető irányban segítségükre lenni. A tűzoltóparancsnok intézkedéseinek sem a háztulajdonos, a biztosító társulatok netán jelenlevő küldöttjei, vagy egyéb magán személyek ellent nem mondhatnak.

21. §. Éjnek idején kiütött tűzvész esetén, a tűzparancsnok vagy helyettese rendeletére a mennyiben tüzetlenül szükségesnek mutatkozik, a tűz színhelyét lésnyező házak földszintes ablakai azonnal kivilágítandók utcai összes légszeszlámpák pedig folgyujtandók.

22. §. A kigyult épület tőszomszédai, nemkülönbén a tűzvész idején uralgó szél irányában levő házak tulajdonosai, tartoznak a házon levő minden nyílást elzárva egyuttal mindent elkövetni, a mi a tűz tovaterjedését nem akadályozhatja.

Háztetőik lebontása, ablakok és ajtók betörése csak a tűzoltó-parancsnok rendeletére történhetik.

23. §. A tűzvész színhelyén vagy az általa vezényeltetett környéken a tűzoltóknak az épületeken, utcákon, kerteken stb. ki- és bejárást ki sem gátolhatja.

24. §. Tűzvész esetén a házakban levő kutak, külön víztartók vizének igénybevételeit megtagadni nem szabad.

25. §. Kemény fagy idején előforduló tűzvész esetében mával, köteles minden sör- és szeszfőzde, egyéb és továbbá minden kazánkészlettel ellátott gyáros, mily a szappanosok, hentesek, paczalfőzők stb. felszólított kazánjaikban vizet melegíteni s azt a tűzoltásra átengedni.

26. §. Minden tüzeset színhelyén a fővárosi területnek legalább egy tagja megjelenni köteles, kinek hatásköre kiterjed mindazon intézkedésekre, melyek a tűzveszély körébe eső magánvagyon nagyobb mérvű megoltására vonatkoznak, mint például a szomszédok

tetőinek lebontása stb., továbbá kiszállásolások, elhelyezés, szóval a tűzoltás műszaki vezetésén kívül felmerülő közigazgatási teendőkre.

A fővárosi tanácsnak, kerületi előjáróságnak és rendőrségnek a tűz színhelyén megjelent tagjai valamely veszélyen kívüli, mindazonáltal az elzárt körön belül levő szabad téren helyet foglalnak, mely álláspont nappal vörös zászlóval, éjjel vörös lámpával jelöltetik.

27. §. A tűzoltó-parancsnok, illetve annak helyettese a tűzoltás műszaki vezetése érdekében, *minden irányban önállólag intézkedik*, s a vész helyén megjelent rendőrség és katonaság segélyét saját felelősségére igénybe veheti. Intézkedéseiről a fővárosi tanácsnak felelős.

28. §. Az oltás terén ácsorogni és ez által a tűzoltókat működésükben akadályozni tilos. A biztosító társulatok tagjai, a hírlapok kiküldöttjei stb., kik jogosítva vannak az elzárt körön belépni, kötelesek a hatósági küldöttek mellett helyet foglalni.

29. §. Hogy a főváros lakossága nagy mérvet öltött tüzesetében a veszélyről idejekorán értesítették, jogában áll a tűzoltó-parancsnoknak, a tanács vagy kirendelt képviselője engedélyének kikérése után a főváros valamennyi tornyaiban kongattatni. Ezen általános kongatással egyúttal minden férfi lakos segédkezési kötelezettségének ideje beáll, különösen pedig kötelesek a kéményseprők segédekkel, a légszuszgyár tisztviselői s egyéb gyárak tisztjei és munkásai minden rendelkezésükre álló tűzoltó-szerekkel a tűzvész helyén megjelenni, s a tűzoltó vezénylő parancsnok intézkedései szerint segélyt nyújtani.

30. §. Bevégzett tűzoltás után köteles a leégett épület stb. tulajdonosa, a tűzvész helyét; saját költségén azonnal letakaríttatni.

31. §. Az elfojtott égés után legfeljebb 24 óra után köteles a ker. előjáróság, kerületi rendőrkapitányi és mérnöki hivatal, továbbá a fővárosi tűzoltó-parancsnokság egyik tagjából álló bizottság a ker. előjáróság vezetése mellett a szükséges tanúk és szakértők meghallgatása után, a tényállást felvenni, különösen pedig kipuhatolni:

a) a tűz keletkezésének okát; b) kire esik a jelen tűzrendőri szabály határozványai kellő meg nem tartása miatt elnézés vagy hiba terhe; c) az égés által okozott kárt; d) vajjon az égésnél olyas, mi különös intézkedést igényelne, nem mutatkozott-e? f) feladata a tűzrendőri statisztikai adatok gyűjtése s pontos felvétele.

Hasonló vizsgálatnak van helye valamely tudomásra jött tűz eltűnikolása, vagy keletkezésében eloltott tűz körül is.

32. §. A tűzoltásra vonatkozó indítványok és panaszok a tűzoltó-parancsnokságnál, ez utóbbi elleni panaszok a f. tanácsnál nyújtandók be.

33. §. Azon tűzveszélyes cselekvények vagy mulasztások, melyeket a büntető törvény sújt, ennek alapján; az építészeti szabályrendeletek által tiltottak pedig annak nyomán büntetettek.

34. §. A jelen szabályrendelet intézkedéseinek, valamint a fővárosi tanács által tűzrendőri ügyekben kiadott rendeleteknek áthágói kihágást követnek el, és a mennyiben cselekvényük vagy mulasztásuk a büntető törvénykönyv határozmányai alá nem esik, 2 frttól 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel és behajthatatlanság esetén öt napig

Behajtott pénzbüntetési összegek a f. szegényalapra fordítandók.

35. §. Jelen tűzrendészeti szabályok életbeléptével minden eddig fennállott ilyenmü szabályzatok hatályon kívül helyeztetnek.

36. §. A büntető törvénynek, valamint a közhatóságnak tűzveszélyes cselekedeteket vagy mulasztásokat tiltó vagy gyulékony anyagok kezelése vagy raktározása körüli elővigyázati intézkedéseket tartalmazó rendeletei, nemkülönben az építészeti rendszabályok ezen szabályrendelet életbeléptetése által változást nem szenvednek.

Ezen szabályrendelet jelen szerkezetben a fővárosi törvényhatóság 1883. évi szeptember hó 19-én tartott közgyűlésében elfogadtatott.

Kamermayer Károly, s. k.,
polgármester.

59241./II. szám.

A m. kir. belügyminiszter.

»Jelen, az 1883. évi augusztus hó 6-án 71,311 ex 1882. szám alatt kibocsátott itteni rendelettel módosított és megerősített szabályrendeletet 1879. évi XL-ik törvényzcikk 5. §-a alapján ezenel végleg megerősitem.«

Budapesten, 1883. évi október hó 12-én, a miniszter megbízásából: Lukács György s. k., miniszteri tanácsos. (P. H.)

A rangjelzésről.

Ezen lap 9. számában Kempelen Béla főparancsnoktól, »A rangjelzésről« című cikk jelent meg. A cikk tárgyához — magam is foglalkozván az ügygyel — a t. szerkesztő ur kegyes engedelmevel szintén hozzá kívánok egész röviden szólani.

Tény az, hogy fegyelmezett testületeknél mint milyennek a tűzoltó egyletek, okvetlenül szükséges az egységes rangjelzés, sőt létezik is ilyen! De vajjon czélszerű-e ezen létező s az országos szövetség által előirt rangjelzés? Ez azon kérdés melyet már az összes hazai egyletek, élükön az ezen rangjelzést alkotott budapesti önkéntes egylettel, oda döntöttek el, hogy *nem*. Nem pedig főképp azért, mert drágaságánál fogva nem szerezhető be az egyletek vagy azok tagjai által; másrészt pedig nem felel meg a tűzoltói eszmének sem, mely bizonyára nem abban összpontosul, hogy drága aranyban parádézzon az ezen nemes eszme hirdetője — a tűzoltó. Igaz ugyan, hogy a magyar s különösen ha egyenruhás, szereti a díszet; de hogy a magyar tűzoltó is ezen szeretetnek hódol, azt kétségbe merem vonni. A személyes ambíció, mi kell, hogy mindenikben kisebb-nagyobb mérvben meg legyen és meg is van, kielégíthető más az ügynek s az egyleteknek inkább megfelelő és czélszerűbb módon is.

A nélkül tehát, hogy a fenthivatolt cikk azon részét, mely a tűzoltó egyletek dandár stb. beosztásáról szól, mit igen helyesnek ugyan, de legalább a jövő 10—15 év alatt még kivihetőnek nem tartok, behatóbban tárgyalnám. teljesen elfogadom a cikk másik — nézetem szerint különválasztandó — a rangjelzésre vonatkozó részét olyképpen, hogy ez által az egyletek belső szervezete fel ne bonthatassék.

Nézetem szerint a helyes rangjelzés lenne a katonai, a hogy az az alcsuthi önk. tűzoltó szakasznál alkalmazva van. Vizsgát letett szivattyusnak egy posztó csillag, mászó-

tás: szivattyus, mászó, csővezető, őrpáncsnok: ott a mászónál kezdődnek a rangjelzés) továbbá őrp. vizsgát tett tisztviselőnek egy ezüst vagy arany csillag, szakaszpáncsnoknak kettő, osztálypáncsnoknak három, főp. helyettesnek (alparancsnok) cserlomb, főparancsnoknak aranygallér cserlombbal. Nem ragaszkodom csillaghoz, lehet rosetta is. A sisakon lévő rangjelzés maradhat a régi illetve a jelenlegi, de a sapkán egyszerű aranyzsinóron kívül semmilyen rangjelzést sem vélnék alkalmazni.

Ez által a drága arany ki lenne küszöbölve, mit még páncsnokoknál a sok egyletnél divó 3 évi szolgálatot jelző aranypaszománt elhagyása által lehetne tökéletesbiteni, odatörekedvén, hogy vagy szolgálati időt jelző érem, vagy más polgári éremmel jutalmaztassék a sokévi önkéntes működés.

Budapest, 1883. augusztus 23-án.

Szczérbowski Sándor.

V I D É K.

A szerkesztőség szemleutja.

Mikor, még július havában, hírt vettük annak, hogy az orsz. szövetség elnöksége szemleutra kél, nemcsak siettünk üdvözölni a nagy jelentőségű elhatározást; de nyomban azt is elhatároztuk, hogy amennyiben az elnök ur ő méltósága valamennyi egyletet úgy sem fog meglátogatni egyszerre: mi magunk is el-el nézünk majd egynémely társegylet-hez a nyár folyamán; amennyiben pedig vagy az időhiány vagy egyéb körülmények eredeti tervünk megvalósítását lehetetlenítenék — felhatalmazunk vidéki levelezőink és a nevesebb munkatársak közül egyeseket, hogy e vagy ama vidéken jártukban, helyettünk, az egyleteink által nem csekély haszonnal értékesíthető észleleteiket megtegyék.

Az első ily értelemben megbízott és eljáró munkatársunk *Rátkay József* nagyváradai mászóparancsnok, az alábbiakban kezdi meg referációját, melynek a bevezetését midőn ezuttal közölnök; nem mulaszt-hatjuk el egyszersmind, hogy köszönetet ne mondjunk az ügybuzgalomért, melylyel *Rátkay* ur tapasztalatait megtenni s azokat egy kimerítő szép jelentésbe foglalva, hozzánk beküldeni sziveskedett. Köszönetünk nyilvánításával csak egy kedves kötelességet teljesítünk. És most átadjuk a szót »ügyes tollu« bajtársunknak.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Amikor hazánkban is rohamosabb terjedésnek indult s jelentékenyebb lendületet kezdett venni a tűzoltás ügye, vagyis mintegy 10 évvel ezelőtt; a városok népessége s az egyletek élére állt egyének gondolkozásmódja meg a helyi viszonyok kényszere szerint — a keletkezett egyesületek szervezete, felszerelése és a rangjelzése igen különböző volt. Nem volt bizonyos mértéke a fejlődésnek. Minden egylet szervezkedett és fejlődött úgy, a hogy tudott.

ember jónak látta. S a főoka mindennek az volt, hogy nem ismerték egymást az egyesületek; sajnos követelmény gyanánt pedig az mutatkozott, hogy kétségbeelassú fejlődés volt sorsa a legtöbb hazai tűzoltóegyletnek.

Egy helyen a szerénység legszélsőbb határáig nem egyszerű ruha: másutt aranytól ragyogó uniformis. E helyen csak a páncsnokság kitett egy kisebb tűzszakaszt; a másikon meg szinte nagyító üveggel ké keresni még a legénységet is. Itt nagy toló létrát is szereztetett a bölcs városi hatóság, pedig talán egy letesnél magasabb épületjök egyedül a templom v amott meg még becsületes szivattyuról sem tartották k lességöknek gondoskodni. És így tovább.

Azután jöttek a szövetségi közgyűlések. És a csönös érintkezés jelentékeny csiszolást eredményezett. Egyik egylet kezdett tanulni a másiktól. Majd a tapasztalatok közös vagyonná lettek, mert külön szakirodalom támadt, mely közvetítette, mindnyájunkkal közölte az egyiknek tapasztalatát. S ma ott állunk, hogy a saját erejük, tudáságuk és jólszervezettségük tudatában méltán elbizonyított régi egyletek is szerényen lemodanak előbb olyan békén megkövetelt előjogaikról, mert örömmel láthatjuk, hogy számtalan kitünően szervezett egylet létezik rajtuk kívül is.

Tagja voltam két nyáron a budapesti önkéntes tűzoltóegyletnek. Tíz év óta vagyok tűzoltó Nagyváradon s majdnem minden éven tapasztalatgyűjtés céljából rajtam itt, majd ott tett látogatásaimból, mégis mindig tud hazavinni olyan tapasztalatot, melynek Nagyváradon hánát vehettük.

A jelen évben a *Hegyalja* tűzoltó egyleteit látogattam meg.

És miután ama szives megbízást nyertem Tekintetességedtől, hogy az egyletek belserveszetét stb. részletes tanulmányozás alá véve, tapasztalataimról a »Tűzoltó Közlöny« számára is küldjek jelentést: tisztelettel teszek el a reám nézve felette megtisztelő utasításnak, az ide mellékelt néhány hasábnyi kézirat beküldésével.

Nagy öröömre szolgált ama mozzanat, midőn szagos szövetségünk magas rangú, ügybuzgó elnöke a »Tűzoltó szemlék« nagy és messze kiható munkáját megkezdte. Ez leend majd *amaz erős hatalom*, mely egyöntetőséget, egyenlő rangjelzést, a szó teljes értelmében valódi cél felé való törekvést fog kifejleszteni az egyesületekben. Ez szedi le ama sallangokat a tűzoltóegylet működéséről, melyek miatt itt-ott, nem élvezheti megérdemelt polgári jogát a tűzoltó ügy.

Az én látogatásom, ehez képest messze eltávolít ugyan, de büszke vagyok reá, mert néhány jól szervezett kitünően felszerelt egyletet ismertem meg, azonkívül a egyszerű ujitásokkal, hasznavehető tapasztalatokkal mekkottan tértem haza egyletemhez, melynek érdekében megtem látogatásomat *Tolcsva, Szántó, Ujhely, Sárospata Tokaj* tűzoltóegyleteinél.

Tapasztalataimat az ide tisztelettel mellékelt levelekben küldöm be mindegyik egyletről külön-külön. I hitegetem önmagam azzal, hogy csak megközelítőleg eleget teszek Tekintetességed nagybecsű megbízásának, de kérem azt, méltóztassék szivesen fogadni e sorokat mint olyanokat, melyekkel *ismertté kívánom tenni ha*

Oly kevesen vagyunk, hogy ezer lakosra alig jut ma még hazánkban egyetlen tűzoltó. Ismerjék meg egymást a kevesek, hogy karöltve kiálthassák majd: »*Legyen egész Magyarország egy tűzoltó hadserege!*«

(Folytatása következik.)

Az árviz Fiumében.

Hogy Fiumének a tengerparton levő utczáiba a »si-rocco« (déli szél) gyakran bekergeti a tengert, az nem ujság; de ezen kifejezés: »Árviz Fiumében« mégis mindenkit meglep, a ki tudja, mily fekvése van e városnak. Ne gondolják e lap t. olvasói, hogy talán a tenger öntötte el a várost! Nem, az lehetetlen. S legfeljebb a kikötőbe esaphatnak be az egyes hullámok, vagy a tengerpart hosszában fekvő utcákba oly helyen át, a hol még nincs kikötő. Ez alkalommal a roppant zápor által megdagadt, különben kis Recsina nevű folyam idézte elő az árvizet, amely folyam Horvátország hegyeiből eredve, roppant sziklahegyek által képezett szorosokban folytatja Fiumének észak és kelet felől határt képező útját, míg végre Fiume és Susak (község Horvátországban, amelyet Fiumétől csak a Recsina hidja választ el) között ömlik a tengerbe.

Beszélik a fiumeiak, hogy ez igénytelen folyam 1852-ben is megajándékozta a várost a hirtelenül medrébe tódult és ott helyet nem kapható esővízzel; azonban a mostani árviz az előbbi jóval felülmulta.

Már több mint 14 napja, hogy Fiumében folytonosan esik (most is), mert hát itt a tél csak úgy tud kedveskedni. De mult hó 8-án d. u. 5 órakor oly zápor esett, hogy 5 és fél órakor már elvult öntve a városnak azon része melyet a Recsina határol; a papir gyár erős hidját elvitte, az árviz; több malmot és téstzagyárat-, a vágóhidat s a transport házat, a melynek földszintje a tűzoltóegylet ez időszerinti szertára, ugy elöntötte, hogy például a tűzoltóegylet szertárában 1.80 m. volt a víz. Magától értetődik, hogy az említett épületek között levő házak is mind elváltak öntve. Nem lehet elképzelni azt a sirást és lármát, amelyet azon asszonyok csaptak, akik a Recsinának Fiumébe vezető csatornáján ruhamosással, s illetőleg sulykolással foglalkoztak. Ez ugyanis azon hely, a hová az asszonyok mosni járnak, s a hol mindig lehet 20—25 nőcselédet látni. A víz hirtelen jött úgy, hogy az asszonyok is alig alig menekültek

A tűzoltóság rögtön megjelent a baj helyszínén s a révkalauzokkal, a kik csónakokat is hoztak, teljesen megfeleltek kötelességüknek, amely a zavart növelő sötétség miatt roppant munkával járt.

A 8-díki munka csak esti 9 óráig tartott, mert az időközben elállott zápor következtében biztosnak vélték magukat azon emberek, akik a földszintről az emeletre esetleg a padlásra menekültek.

Emberek mentéséről tehát csak annyiban lehet szó, hogy egy pár embert és gyermeket kellett kihozni oly helyről, ahová bejutni nem járt életveszélylyel. Nagyobb bajjal járt az állatok, pl. Lobkovitz herczeg lovainak mentése s a vágóhid istállójában s más helyeken volt marhák kihordása, a mi csak részben sikerült, mert bizony több sertés a vízbe fult.

A tulajdonképeni munka csak másnap, 9-én gyűlt

meg, s a vízben levő házak emeletein rekedt emberek ki kellett hordani. Nagy munkába került mindez, de legnagyobb erőfeszítésbe került a Lenaz-féle malom szelvényzetének — és a papirgyár egy melléképületébe reke pár ember és gyerek megmentése, mert ezen két épület mindkét oldalán roppant sebes folyásu s kerekeket fogató csatorna folyik, a melyeket elborított az ár. Itt megtátták ki a tűzoltók *Mozog* kapitányuk és *Mitrovich* kapitányhelyettes vezetése mellett, hogy méltók arra, miszeri felkarolja őket a közönség; hogy nem azt érdemlik közönségtől, hogy gyermekjátékot végző czifra seregnézzék őket, hanem hogy minden erejükkel támogassanak mint olyanokat, akik vész idején saját életük kockáztatásával mentik azok vagyonát és életet, a kik nevetik őket akkor, amidőn a gyakorlatok alkalmával magukat képezik vagy amidőn szolgálatot teendők, egyenruhában lépdelnak a városon keresztül az őrtanyára. Sok helyütt teszi még a közönség, míg végre akkor okul, a midőn már kőzönyösségük és nyegleségük miatt utolérte őket az Ist haragja.

Az említett malom személyzetét mentendő ugyan *Mozog* kapitány kötelet huzatott a malom- és egy körülbelől 40 méternyire levő téstzagyár között a rohanó felett, amit *Benussi* mászó saját életének veszélyeztetéséig végzett, *Sissul* és *Sziklasi* révtisztek segítségével. Ezen kötelet tartva hatolt be a malomba kötözködésen felül a rohanó áron keresztül legelőször *Benussi* mászó azon újsítással, hogy a bent levő két (11—13 éves) fiut, a ki a félelem és éhség miatt teljesen elgyengültek, hozta ki. Ezen munkáját azonban csak akkor végezze, amidőn megérkezik egy ily munkához való erős és vastag kötelet a melyért *Mozog* kapitány időközben elküldte embereit amidőn a már kifeszítve levő mászókötel helyére ezen kötel lesz erősítve.

Mozog ugyanis úgy gondolkodott, hogy a mászókötel egy embert meg képes tartani, ha a rohanó ár kapná is a lábáról, s azért merte *Benussit* előre küldeni persze kötelhez erősítve, hogy esetleg vissza lehessen huzni de ha már a mentő egyén egy más egyénnel megterhelve tartva a mászó kötelet és lekapja lábáról a rohanó ár a kifeszített kötelnek nemcsak a mentőt s a mentőt kell elbirnia, hanem mindazokat is, akik már most a mentésére sietnek.

Időközben bement a malomba az áron keresztül kifeszített mászókötelet tartva az említett két révtiszt. Ezek egyike, *Sziklasi*, nem akarta, hogy tűzoltó legye a dicsőség, s gondolta magában, hogy neki, mint tenyésztésnek nem parancsol a tűzoltókapitány: hátára vett az egyik fiut, s tartva a kötelet, utnak indult. Ezt látta *Mozog* aki a kifeszített kötel ellenkező végén állott *Raguzes* köztűzoltóval, várva az erősebb kötelet: vissza vezényelt *Sziklasi*t, de ez nem hallgatott. Alig tett azonban 10 lépést előre: lekapta lábáról a rohanó ár, s daczára annak, hogy a kötelet tartotta, elborította a hullám mindkettőt, mert a gyenge kötel megnyult a suly alatt.

A véletlen akarta úgy, hogy *Mozog* és *Raguzes* tözésig erő vízben állva várják az erős kötelet, mert által legalább volt valaki, aki a mentő és mentendő mentésére siessen. Látva tehát a kettőt a veszélyt, elféltette, hogy gyenge a kötel, s előbb *Raguzes*, utána *Mo*

gyorsabb, kinek sikerült is kiemelni a hullám alatt levőket akiknek az ijedelmén kívül csak az lett a bajuk, hogy több vizet ittak, mint amennyit akartak.

A jelen volt podesta és a rendőrtanácsos megdicsérték Sziklásit, habár az ellenkezőt érdemelte volna meg; mert ha a kötél elszakadt volna: nemcsak őt és a kit mentett, de Mozogot és Raguzeot is eltemették volna a hullámok.

Még jóformán vége sem volt ezen bajnak, már megérkezett az erős kötél, amelynek segítségével a legszebben lehetett kihozni mindenkit.

A papirgyár melléképületéből hasonló nehézséggel mentették meg az ott levőket a tűzoltók, a hol *Mitrovich* vezetése alatt *Corich*, *Signorini* és *Vinas* köztűzoltók tűntették ki magukat.

A kár sokra megy. A papirgyár tulajdonosa 40.000 frtról beszél csak a maga részéről, a többit még nem tudhatni. A tűzoltó egyesület kára túlhaladja a 2.000 frtot. Nemcsak a nagymennyiségű egyenruha és felszerelés, hanem a fecskendők és szerkocsik is iszappal borítvák; a nagy toló- és nagy *olasz* létra eltörve s az egyenruhát tartalmazó szekrények darabokban hevernek.

Fiume, 1883. november 12.

Perpetuum mobile.

Besseney Ernő, a zala-szent-gróthi választókerület országgyűlési képviselője, egy a keresztények és a zsidók közti házasságkötetésnek a képviselőházban történt megszavazása alkalmából, valamelyik névtelenül maradni kívánó izraelita polgártárs által rendelkezésre bocsátott 500 forintból, mely összeget ő jótékony célra szétosztott, a *szent-gróthi* önkéntes egyesületnek, tűzoltóeszközök bevásárlására 50 forintot volt szíves eljuttatni.

JEGYZŐKÖNYV

felvételű *Trencsénben* a városház nagytermében, a trencsénmegyei tűzoltóegyletek szövetségének 1883-ik évi augusztus 20-án tartott II-ik közgyűlése alkalmával.

Jelen voltak:

Décsy Lajos szövetségi elnök. *Tombor* László szövetségi alelnök. *Parall* Otto, *Zemányi* János, *Csasztka* Gyula választmányi tagok. *Dolmányi* Gusztáv (Baán). *Tombor* László (Bittse). *Horn* Lipót (Hlinnik). *Materna* Ede (Illava). *Weisz* József (Motyesicz). *Ripa* Manó (Nemsova). *Frind* Ferencz (Trencsén) mint a szövetséghez tartozó egyesületek képviselői s a *pruszka-bohuniczi* s *vágújhelyi* egyesület számos tagja mint vendég.

1. Elnök az alapszabályok értelmében az elnöki széket elfoglalván, felhívja az egyesületek képviselőit, hogy egyesületeik részéről nyert megbízó leveleiket mutassák be, a mi nyomban megtörténvén, a fent elsorolt képviselők igazoltaknak nyilvánítottak s elnök a közgyűlést az alapszabályok 21-ik §-hoz képest, határozat képesnek kimondván az ülést megnyitja.

Mielőtt a napirendnek tárgyalása megindult volna, a városi polgármester, *Trencsén* szabad királyi várost oly számos megjelenéssel megtisztelő tűzoltóegységeket szívélyesen üdvözlölvén, megköszöni a nemes ügy bajnokainak önzetlen fáradozásait; teszi ezt mint az egész város érületének tolmácsolója, minthogy annak utolsó polgára is meg van győződve, hogy verejtékkel szerzett vagyonának biztonságát és fáradságos munkája után élvezhető nyugalomát, azon intézménynek köszönheti, melynek tökélyesítése céljából, mai napon a számos bajtárs összesereglett; végül azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a fáradságos munkát siker fogja koronázni.

Ezután felolvastattak az üdvözlő táviratok *Trencsén-Teplicz* és a *vágheszterczei* tűzoltóegységeiről.

2. Elnök felhívja a közgyűlést, hogy a jegyzőkönyv vezetését két jegyzőt válasszon.

Jegyzőknek *Csasztka Gyula* és *Singer Lajos* egyhangulag megválasztatnak.

3. Felolvastattott a *választmány jelentése*, a szövetség működéséről és a tűzoltóügynek *Trencsén* megyében való állásáról, miután általánosságban tudomásul vétetett, a választmányának a szövetség ügyei vezetése és *Csasztka Gyula* nének a jegyzői teendőkről szorgalmas teljesítésével járó fáradozásáért, külön írásbeli indítványt nyújt kapcsolatos jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, egyuttal kimondatott, hogy az írásbeli munkálatoknak, másoltatását a szövetség jegyző, a pénztár számlájára eszközöltesse.

4. A választmányi jelentésben foglalt indítványhoz képest, megkeresendő a megyei hatóság, hogy a megyében alakulandó egyesületek a helyben hagyási záradékkal ellátandó alapszabályaik másolatjára a szövetségi elnökséghez való beküldésére és egyuttal a megyei országos szövetséghez való csatlakozásra felhivatassanak, a megfenálló, de a szövetségtől idegenkedő egyesületek pedig nyilatkozattalre szólítottassanak fel, miért késedelmeznek a csatlakozással.

Egyuttal, hogy az egyesületek a szövetség célja és a csatlakozás által nekik nyújtott előnyökről meggyőződést szerezzenek, a szövetség alapszabályok nemcsak az alakulandó, de a csatlakozni való egyesületeknek is több példányban újra megküldetni rendeltetnek.

5. Felhívhatnak az egyesületek, a mennyiben vidékükön, faluközségeikben tűzoltóegységek alakulóban vannak, azoknak a *Tűzoltó Közlöny* 1879. évi folyamának 3-ik számában megjelent *mintá alapszabály* elfogadásra ajánlani.

6. Az országos szövetség közgyűlése által elfogadott *egyenruha és rangjelzés*, a trencsénmegyei szövetség egész területére közzétételre elfogadtatván, felhívhatnak az egyesületek, hogy a mostani ruhadarabok elhasználásával, minden cenzus megrendelendő egyenruhában, a fenálló öltözeti szabályzatnak megfelelően készíttessenek.

7. Az *egységes vezénylet*, jelzés, szergyakorlatok, szolgálati utasítás és tűzoltási szabályzat tárgyában, addig is míg az országos szövetség által kilátásba helyezett mű megjelenik a tag egyesületeknek a dunántúli kerületi szövetség által kiadott (Pápáról megrendelhető) »gyakorlati és tűzoltási szabályzat« vezérfonalul használtatni ajánlatik.

8. A *tűzesetekről* az egyesületek a szövetségi elnökséghez a *jelentést*, a tűz után következő napon beküldeni tartozván, abban a tekintetben segítségül érkezett egyesületek megnevezendők és ha a tűzoltók a vasúti menetdíjleszállításban részeselettek, ezen körülmény is kitüntetendő.

9. A *statistikai kimutatások* cenzus minden további felhívhatnak bevárása nélkül minden januárhó első felében küldendők a szövetségi elnökséghez.

10. Ujjonnan megkeresetenni rendeltetik a megyei hatóság, hogy a községek s a szolgabírák útján a fenálló tűzrendészeti szabályzat szigorú megtartására, a segítségükre érkező tűzoltóknak munkájában támogatására és a tűzoltás körüli tanácsuk követésére utasításokat, továbbá, hogy a vagyonosabb községek saját tűzoltó szervezetek beszerzésére és jó állapotban tartására köteleztessenek, a nagy községek pedig tűzoltó egyesületek alakítására buzdíttassanak.

11. A választmány által bemutatott számadások 1881—1882. évre a közgyűlésileg kiküldött *Materna* Ede, *Tribusz* János és *Horn* Lipót bizottsági tagok által megvizsgáltatván, helyesen vezetve tartottak, minek folytán a választmányának a felmentvény megadatott.

12. A *tagsági hátralékokkal* kimutatott egyesületek a tagdíj befizetésére felhívatni rendeltetnek.

Egyuttal kimondatott, hogy a tagsági viszony, csakis a csatlakozási nyilatkozat beküldése által állapítatván meg, a tagsági díj csakis azon évi január 1-től irandók elő, mely évben a nyilatkozat beérkezett.

13. A *bellusi* egyesület részéről bemutatott az ottani választmányának jegyzőkönyve, melyben a megyei szövetséghez való csatlakozásnak a szükséges formában elhatározottat.

Midőn ezen jegyzőkönyv, a csatlakozási nyilatkozatot teljesítő okmányának elfogadtatott, a külön meghatalmazással ellátott *Virgha* Mihály egyesületi parancsnok, igazolt képviselő gyanánt üdvözlötik.

14. Napirendre kerülvén, a legközelebbi közgyűlés székének kijelölése, elnök felolvastatja a *bittsei* önk. tűzoltóegysület megalakulását, a legközelebbi közgyűlésnek ott leendő megtartása iránti

Midőn ezen meghívás. mint a bittsei egyesület részéről, a szövetség céljainak előmozdítása körüli törekvéseinek nyújtott újabb bizonyítéka köszönettel fogadtatott, a III. közgyűlés 1885. évi aug. 20-án Nagy-Bittsén megtartatni határozatott.

15. Attérve a napirendnek a választmány megválasztását tartalmazó pontjára, midőn az elnök úgy saját, mint tisztársai nevében eddigi állásáról lemond, felkéri a képviselőket az alapszabályok értelmében, az új választmány megválasztására.

Elnökké *Décsey Lajos*, alelnökké *Tombor László* közfelkiáltással, szavazatlapok útján pedig választmányi tagokká *Csaszka Gyula* (Trencsén), *Parall Otto* (Baán), *Zemányi János* (Illava), — póttagokká: *Mattho Árpád* (Trencsén), *Materna Ede* (Illava), *Uher József* (Baán) megválasztattak. *Zemányi János* tisztársai nevében megköszöni a közgyűlés részéről a választmány irányában újonnan történt megválasztása által tanusított bizalmat és midőn előre is ígérhetni véli, hogy a választmány minden egyes tagja iparkodni fog kötelességeinek megfelelni, sikeres működhetés céljából, a szövetségi egyesületek támogatását kikéri.

16. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Zemányi János* az illavaei egyesület alelnöke és megyei szövetségi választmányi tag küldetik ki.

Az elnök megköszöni a közgyűlés részéről, az ügy iránt tanusított érdeklődést és türelmet, melynek segítségével lehetségessé tétetett az elnöki tisztet közmegelegedéssel betöltenie és minthogy a napirend kimerítettet és egyéb indítvány sem tétetett, a közgyűlést befejezettnek kimondja, mire a trencsénmegyei tűzoltószövetség II-ik közgyűlése véget ért.

Jegyzette:

Décsey Lajos s. k.
szöv. elnök.

Csaszka Gyula s. k.
szöv. jegyző.

Hitelesíté:

Zemányi János s. k.

A nagyváradi önk. egyesület parancsnokságának évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Egyesületi alapszabályaink újjaalakulása óta — midőn t. i. az egyesület működő testülete *külön technikai parancsnokság* alá helyeztetett — ez az első alkalom, hogy jelentésünkkel a tisztelt közgyűlés elé járulunk. Tesszük pedig ezt azon örvendetes bevezetéssel, hogy az alakulás óta lefolyt rövid időszak alatt az egyesület új szervezete *czélszerűnek bizonyult*, az egyesület igazgató választmánya s a parancsnokság megosztott munkakörében, s a legjobb egyetértésben igyekezett megfelelni hivatásának és feladatának.

Parancsnokságunk a múlt évi augusztus 13-ik napján tartott közgyűlésen választván, — végleg 1882. évi szeptember 30-án alakult meg. Megalakulása óta felelte csekély idővel rendelkezett arra nézve, hogy az új szervezet folytán szükségessé vált átalakulást minden részében foganatosíthatta volna, — mindazonáltal a lefolyt időszakban tett intézkedéseit — nyugodtan bocsátja a tisztelt közgyűlés bírálata alá, mert meg van arról győződve, hogy minden tőle telhetőt legjobb tehetsége szerint megtett az intézmény érdekében.

Az elmúlt évben 35 tüzesetnél vétetett igénybe a működő testület tevékenysége, ezek között volt 11 fedéltűz, 17 kéménytűz és 7 belsőtűz, ez utóbbiak között 3 szobátűz, 1 raktártűz és 3 stukatőr égés, 4 ízben a városon kívül nyújtottunk tűznél segítyt s 5 vidéki tűzhöz pedig daczára annak, hogy volt róla tudomásunk a távolság miatt ki nem vonulhatánk. Vizsgálati riadó tartatott 14, és pedig 12 az őrtanyán, kettő meg a távir dai jelzések útján. 1882. évi január 21-én az őrtanyán kísérlet tétetett az új tűzőlővel (mata fúgosz). 1882. december hó 28-án a Pecze-folyó áradásához egyik mentőcsolnakot éjjel fél 3 órakor szállította az őrség a vészhelyre s ott segédkezett a mentés munkálatánál. A most felsorolt tüzesetek legnagyobb része az 1882. augusztus 13-ikát megelőző időben történtek. Parancsnokságunk idejéből megemlítendő nevezetesebb tüzeset volt 1882. augusztus 15-én a Weinberger-féle szeszgyár égése, 101 egyesületünk legnagyobb küzdelmet fejtette ki a vész elfojtásában. Ezen alkalommal két működő a falról le is zuhant, nagyobb sérülést szenvedett; de szerencsére komolyabb utókövetkezmények nélkül.

Az önkéntes tűzoltók részéről folytonosan éjjeli őrszolgálat tartatott. s mai napon (Május 4.) már 4015-ik őrséget tartják meg. Az őrség tszáma folyó májushó 1-éig 3 főből állott, e hó elejétől 4 főből áll.

A működő testület létszáma az elmúlt évben következőleg változott: 1882. augusztus 13-án volt 26, 1882. december 31-én

Örvendetesen konstatáljuk városunk polgárainak jól felfogott anyagi érdekéből, hogy parancsnokságunk működése óta a városi rületén igen kevés, s ez évben különösen csak két tüzeset fordult elő. Ez indoka annak, hogy parancsnokságunk tevékenységét főleg a működő testület belserveszetének rendezésére fordíthatta. Az elmúlt 1882-ik évben még 8 parancsnoksági ülést tartottunk, azon tárgyat elintéztünk, folyó 1883-ik évben a mai napig (július 4.) tartottunk 11 ülést s azon elintéztünk 55 ügyet. A főparancsnoki iktatókönyvben bevezettetett 1882. évről 89 szám, 1883. évről máig 111.

A parancsnokság intézkedései közül a nevezetesebbeket következőben említjük fel.

1. A parancsnokság mindenek felett szükségesnek találta szolgálati és gyakorlati szabályok átvizsgálását és újból alkotását, czélból megkerestük az ország nevezetesebb egyleteit, kiknek nagy része szívélyesen nyujtván szabályaikat rendelkezésünkre, ezek helyi viszonyainkhoz képest felhasználtuk, és egészen új szolgálati és gyakorlati szabályokat dolgoztunk ki. E szabályokat az egyesület alapszabályval együtt egy könyvecskébe fűzve adtuk ki, s osztottuk szét a működő tagok között, kiknek az egyszersmind tagsági igazolványul is szolgál. Az új szabályok a f. 1883. évi ápril hó 1-s napján léptettek életbe.

2. Már az egyesületi közgyűlés is több ízben magáévá tette az eszmét, hogy a tűzoltó, ki, mint ilyen több éven keresztül működött közre, az intézmény czéljának előmozdítására, buzgalma és felfozása elismeréseként s kitartásra ösztönzésül bizonyos kintüntetésbe részesíttessék. A megállapodás egy éremben volt, de mert ily érem viselhetőségéhez felsőbb engedélyt nem remélhetünk — a régibb tüzoltók kintüntetéseül, a budapesti önk. egyesületnek példájára mi is szolgálati jelvény viselését rendszerezítettük, mely áll a zubbony bal oldalára ferdén felvarrt zsinórból. Ily szolgálati jelvény viselésére jogosítva vannak önkéntes tűzoltóink közül

betöltött 9 évi működés után 5-en,
betöltött 6 évi működés után 7-en,
betöltött 3 évi működés után 10-en.

3. Múlt évi november hóban tárgyalásokat folytattunk a helybeli árvízi mentőcsapatnak önk. tűzoltó egyesületünkkel legendő egybeolvadása iránt, ezek azonban eredményre nem vezettek.

4. A tisztelt közgyűléstől nyert felhatalmazás s az alapszabályok 24. §. 3 pontja értelmében a szertárnoki tisztségre ezen közgyűlésig *Paczauer Józsefet*, a mászó csapatvezetői tisztségre pedig *Ráthay Józsefet* neveztük ki. Ezuttal megemlítjük, hogy az egyesület tulajdonát képező vagytonokat, tüzetesen leltároztuk, a szerek kezeletése s ellenőrzése körül egyöntetű s czélszerűnek bizonyult eljárás honosítottunk meg.

5. Folyó évi január 3-án intézkedtünk az őrtorony és tűzőrség között alkalmazott távbeszélő állandó használatához szükséges felsőbb engedély kieszközölése iránt s azt meg is nyertük, egyszersmind az egész távir dai vonalon tüzetes vizsgálatot tartottunk.

6. Főparancsnok által segéd-tisztte 1883. évben január 31-én *Darvasy Sándor*, majd később a teendők szaporítása miatt II. segéd-tisztte *Kajaba Ödön* nevezettek ki.

7. Az egyesületi tagok létszámának örvendetes szaporodása miatt szükségét láttuk annak, hogy a 70 tagra meglevő s részben elhasznált személyes felszerelési tárgyaikat újabb 30 tagra való felszerelvényekkel szaporítsuk, s ezt az igazgató választmány beleegyezésével foganatosítottuk is.

8. A lefolyt évben szereinket is jelentékenyen szaporítottuk. Beszerezettük ugyanis a következő tárgyak: 11 méter szívó tömlő, 200 méter nyomó tömlő, 10 darab mászó-létra, egy ugró-ponyva, egy mentőzsák s több apró nélkülözhetlen tárgyak.

9. Folyó évi február 4-én parancsnokságunk az egyesületi pénztár javára álarczos bált rendezett, melynek tiszta jövedelme az ezer forintot meghaladta.

10. Az egyesületi társas szellem ébresztése tekintetéből parancsnokságunk eddigelé 3 társasvacsorát rendezett, s ezek jelentékenyen előidézték s fentartották azon jó bajtársi viszonyt, mely az egyesület tagjai között fenn áll.

11. A parancsnokság nagy súlyt fektetett arra, hogy működésében a helybeli rendőrséggel mindenkor a legjobb összhangzása, találkozzék. Ez okból, de továbbá azért is, hogy Nagyvárad város törvényhatósága, mely eddigelé dicséretre méltó áldozatokat hozott a tűzoltóság érdekében, közvetlen meggyőződést szerezhesse par-

város tanácsát, hogy magát parancsnokságunkban egy állandó taggal képviseltesse. Ez elhatározásunkat az igazgató választmány is helyeselve, megkeresés folytán a város tanácsának képviselőjéül *Recze Ignác* város külkapitány ur lett kirendelve, ki azóta parancsnokságunk üléseire rendszerint meghívatik s a tanácskozásban részt vesz.

12. Parancsnokságunk, az egylet hivatásának tartván nemcsak a feltámadt tüzvész elfojtását s zabolázását, hanem felügyeletet arra is, hogy a tűz kiütése lehetőleg megakadályoztassék s hogy előleges intézkedések tétessenek arra nézve, miszerint a kiütött tűz lehető gyorsan a tűzország tudomására jusson s a segély gyorsan alkalmaztassék. Ebbeli kötelességeink tudatában a helybeli szinkör ügyeivel is foglalkoztunk s megkerestük Nagyvárad város főkapitányi hivatalát, miszerint utasítsa a szinkör tulajdonosát, hogy a szinkört a tűzorséget állandó távirddal kösse össze, s a szinkörnél egy a czélnek megfelelő állandó fecskendőt alkalmazzon.

13. Az igazgató választmány megbízásából f. évi február s márczius hónapokban az alapító s pártoló tagok gyűjtését foganatosították, melynek sikerét a választmány lesz hivatva bejelenteni.

14. Folyó évi ápril hó 1-ső napjától az egylet működő tagjaival a gyakorlatokat megkezdettük, azonban a mostoha időjárás miatt, nem a kívánt eredménnyel.

15. Folyó évi ápril 12-én a vizsgáló bizottságot alakítottuk meg, mely működését f. hó 3-ik napján megkezdette.

16. Folyó évi ápril 29-ik napján, városunk közkedvelt főispánja báró Döry József ur ö méltóságánál a Lipót-rend lovagkeresztjével lett legfelsőbb kitüntetéssel alkalmából tisztelgett a parancsnokság.

17. Folyó évi ápril 27-én tartott üléséből megkereste az igazgató választmányt, miszerint a tűzoltói távirdda hálózatnak, egy a Biharmegye közpénztárána felállítandó tűzjelzői állomással, s ehhez szükséges szárnyvonallal leendő kibővítését határozza el.

Ezen új állomással a jelző állomások száma 15-re fog szaporodni távirdda vonalunkon.

18. Az országos tűzoltószövetség közgyűlése legközelebb az 1884-ik évben Fiumében fogván megtartatni, hogy ezen közgyűlésen egyletünk minél nagyobb számmal képviselve legyen, s hogy a vállalkozók részvéte minél inkább megkönnyíttessék, egy utazási pénztárt állítottunk fel, melyben minden tag tehetségéhez képest aprónként megtakarítva gyűjtheti össze az utazáshoz megkívántató költségeket.

19. Parancsnokságunk a tűzoltói nemes intézmény fejlesztése érdekében szolgálatot vél teljesíteni az által, hogy a hasonczélú egyleteket egyesülésre buzdítsa Nagyvárad város környékén, s főleg Biharmegye területén fekvő községeket tűzoltóegyletek alakítására ösztönözze. E célból szándéka egy biharmegyei tűzoltószövetséget Nagyvárad központtal kezdeményezni, s reménye van, hogy az a közel jövőben sikerülend.

20. Folyamatban vannak munkálatok az iránt, hogy városunk területéről egy oly *térkép* készíttessék, melyen a városban levő kutat, s azok milyensége kitüntetve legyen. E térképnek tanulmányozása s az egyes tűzoltókkal való megismertetése, nagyban elősegítendő a *vízszertést*, mely tüzeseteknél egyik leglényegesebb szükséglet.

Tisztelettel jelentjük végre, hogy a városi fizetéses tűzoltók, előírt kötelességüknek az elmúlt évben pontosan megfelelték.

Végül idemellékelve bemutatjuk A) alatt az egylet tulajdonát képező s rendelkezése alatt álló szerek és felszerelvények leltárát valamint B) alatt a távirddai szerek és anyagok rovatos kimutatását.

Mezey Mihály s. k.
főparancsnok.

Darvasy Sándor s. k.
főp. segédtsizt.

K Ü L F Ö L D.

A párizsi tűzoltóság ismertetése.

George Rolf után: *Szczerbowski Sándor*.

(Folytatás.)

A város tanácsa által felállított határozott főkörsegek első kettejét tehát — a későbbiek mintájául — nem a közmunkatanács; hanem maga *Paris* ezredes, a tűzoltó-

E mintaörségek egyike a »*Rue de Jeanne d'Arc*« ség, mely a C. Say-féle cukorgyár telkén öt hó a emeltetett. Felállítatása költségei 90,000 frankot teszik ki, körülbelül 20,000-rel kevesebbet, mint a »*Rue Rome*« örségé.

A *Rue de Jeanne d'Arc* örség külseje nagyon egyszerű. Azonnal észrevehető rajta, miszerint építésének czélszerű gazdálkodás eszméje működött közre, mind a hasznosnak, a nélkülözhetlennek áldozva fel. Az épület négyszög alakú 14 meter mély és 10 meter magas. Homlokzata 18 méter.

Mint mindnyája a mintaörségeknek csak 500 metnyire fekszik az ezred kaszárnyájától. Földszint, félemelet s emeletből áll; a félemelet nyitott helyiségeket képez mint abrak- s anyagkészlet-raktár használtatik.

Az emelet ablakai s az üvegezett, az utcára kinyíló, nagy kapuk közötti hely közepén a város czimdiszeleg. Két oldalán a kőbe vésett felírral: »*Páris város tűzoltósága*« »*Gőzszivattyu-állomás*«. A czimer a egy nagy külső harang, mely a riasztókészülék által mozgásba hozva lármájával a járó-kelő közönséget arra figyelmezteti, miszerint az örség fogatai a legnagyobb gyorsasággal kivonulnak; tehát hely adassék.

A földszinten lévő négy nagy kapu rendeltetéséből baloldali a tömlőkocsinak vagy csókocsinak, a következő a gőzfecskendőnek s a nagy létrafogatnak. Az összes kocsik közvetlen az ajtóknál kezdődő magas vasnyokon vannak felállítva; tehát lehetetlenség a kivonuláshoz legnagyobb sietségében is valahova beleütödniök. A negyedik kapu s egyszersmind az egyedüli, mely *kivonulás befelé nyílik*, az, melynél az örség távirótisztje tartó kapu. E kapun át az irodába juthatni, s esetleg a kis tömlőkocsi is kibocsátható rajta, mely azonban csak oly esetben vonul ki, midőn gőzszivattyu nem szükségeltetik.

A négy nagy kapu oldalain, két kisebb ajtó van. Baloldali a szerek legénysége részére, a jobboldali pedig egy 25 lépcsőnyi feljáró által, a műszaki vezető gánlakába vezet. E lakás már az első emeleten van.

Az épület mindkét homlokzati végén vasrácsot szereltek a falba, mely a járdát elzárja, (mint az német kávéház előtt látható) s a gondolatokba merült járó-kelőket megóvjá attól, hogy a kirohanó fogatok által megázoltassanak.

Látjuk, hogy mi sem hagyatott figyelmen kívül a kivonuláshoz — hol pillanatnyi késedelmek is órák hiányosként számitanak — esetleg előfordulható baleset elkerülésére szükséges.

Most lépünk be a szertárba.

A figyelő őr (távirótiszt) ajtaján keresztül lép be. Az ajtót vörös lámpára alkalmazott felirat jelző lámpa alatt egy szintén felírral ellátott riasztócsengő van elhelyezve. Az ajtóval szemben, melyen át belép a egy vékony választófalba tört másik ajtót láthatunk. A köti össze a figyelő őr szobáját a szertárral, s ez szobában a kis tömlőkocsinak kieresztésére is.

A fali táblán riasztógomb s mellette a falban, magasságnyira egy emeltyű van alkalmazva. (Rendelésük és működésükről majd alább szólunk).

A befelé szolgáló összekötő ajtón át a szertárba lépünk. Elöttünk állnak a legelső jelre kivonulásra k

mennyi. Oly katonai gonddal tartatik fenn itt a tisztaság, mint a minőt az állami hajókon észlelünk. Látszik, hogy a gépész úgy szereti a szivattyuját, mint a tengerész a hajó hidját. A kazán fémrészei a magas ablakokon át beeső világításnál úgy fénylenek, mint a fényezett arany; a kocsi ülésén s a külön e célra rendelt állványokon rendszerben elhelyezett sisakok, a szertár s istálló félhomályában mint fénylőpontok tűnnek fel, melyek tündöklését a többi gépek ragyogása s a létrák csillogó zöld színe csak még inkább emeli.

A falüregekben felszerelési darabok, kerekék, hámok, stb. stb. láthatók. Minden zug felhasználtatott a különféle szerek elhelyezésére.

Az istálló vaspántjai, a vasjászolok, a lánczok s egyáltalában minden fémrész oly kitartó, hosszadalmas s fásrasztó pontossággal van tükörfényesre csiszolva, hogy a látogató nem győz bámulatának eléggé kifejezést adni. A lovak állóhelye naponta kétszer hatalmas vizsugárral öblítettik le. Az egész berendezés úgy a szertár, mint istállóké bámulatos; egy szalmaszál sem kerül ki a lovak alól a nélkül, hogy azonnal ne dobatnék ismét a lovak alá. Az utóbbiak úgy néznek ki, mint az omnibusz lovak, de izmosabbak, s tüzeesebbek, patkóikkal a város kövezetén hatalmas szikrákat hányanak. A zabból különben bőven kapják a részüket.

Az istálló tisztasága élénken emlékeztet a czirkuszok istállóira, melyek a szünetek alkalmával a szemlélő közönség kedvéért oly felette tisztán tartatnak. De a tűzoltóőség legénység bizonyára nem a közönség kedvéért tartja oly tiszta állapotban örtanyóját, mert ez a közönségre nézve nehezen hozzáférhető. A szertár magassága 5 meter, a lovak állóhelyeire szánt részen ezen magasság a felemelk miatt, mely itt alkalmazva s három részre osztva van, 3 meterre apad.

A baloldali választék takarmánytartót képez, s a földszinttel nyílások által áll összeköttetésben. A nyílások szalma, s zab leresztésére szolgálnak. A másik kettő műhely s anyagszertár.

A tűzoltóságot allarmirozták. Reggel 4 órakor tűz ütött ki a szomszéd helységben. Az allarmra hűségesen odahagyták meleg ágyaikat a tűzoltó egyesület tagjai és aránylag rövid idő alatt meg is jelentek a gyülekező helyen. A szerek is elég gyorsan kéznél voltak s a szertárból előhuzva felülésre készen ott állottak. Hanem a mikor már a legszebb rendben indulni akarnak, — akkor jut eszökbe a bajtársaknak, hogy »de nincs ám lovunk«. És egy teljes óráig gondolkoztak felette, hogy quid nunc? A segélyre siető szomszédos községek tűzoltó szerei sebes ügetésben egymásután robogtak keresztül a városon, csak egyedül ők álltak még mindég tétlenül vesztegelve. Végre hosszú és alapos tanácskozás után kisütközték, hogy hisz magának a főparancsnoknak is van lova, mely befogathatnék. Ugy is történt. A requirált lovakat befogták s nyomban meg is indultak a vész helyére, szerencsésen megérkezve oda, akkorára, hogy még együtt vonulhassanak vissza a többi egyletekkel! Történék pedig ez nagy Németországnak Königstetten nevű városában az urnak 1883-ik esztendejében. Ugy látszik ott se mindenütt fené-kig tejfel!

TÁRSADALOM.

József főherczeg két levele.

Fenséges bajtársunk, a szatmári tűzoltók átiratára,

oltó-szakasz parancsnokságát öltözeti és felszerelési szabályzatának megküldésére kérte — mint már más alkalommal is történt, ismét sajátkezüleg válaszolt. Érdekes részletekben gazdag levele a következőleg hangzik:

»A szatmár-németi önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnokságának. Mellékelve küldöm a kívánt alcuthi öltözeti és felszerelési szabályzatnak egy javított példányát. Tájékozásul a következő megjegyzéseket teszem: 1. A szem előtt tartatott a falusi igényeknek megfelelő egyszerűség és olcsóság úgy, hogy szegényebb községeknek is megfelelhessen. 2. A téli ruhák szövete ugyanaz; mint a budapesti városi tűzoltóknál. A zubbonyszövet, mivel fájdalom, hazánkban még ilyen nem készült: Kling Henrik gyárából hozatott Zvittauból (Morvaország) Zvickauból (Sziléziá.) 4 A ruha a 3 önkéntes tűzoltószabómester által készített; a bőrnemű, a sisakok kivételével, az ö. t. nyerges által; és jelenleg a vasnemű már saját fecskendőmesterünk (lakatosmester) által. A lakóházakat stb. a parancsnok csinálja (asztalos). Igen örvendék, ha becses egyesületükönél ezen felszerelés ugyanolyan czélszerűnek találtatnék, mint nálunk. Maradok bajtársi üdvözléssel Alcsuthon, 1883. november hó 14-én. József főherczeg ö. t. főparancsnok.«

A népszerű és szeretett főherczeg saját kéziratával már másodszer kitüntett szatmári tűzoltóegyesület e levelet irattárában a legbecsesebb ereklyék közt őrzi.

Másik levelét a főherczeg *Velzer János*, váczai mészáros kaszparancsnokhoz írta, ki írásbelileg azon kérelemmel fordult ő fenségéhez, hogy a jövő évben Fiumében megtartandó szövetségi közgyűlés alkalmával, a tűzoltószerek kiállítására beküldendő s most festés alatt lévő képcsoportozásához saját arcképét is küldené meg. A levél tartalma a következő:

Tisztelt mészóparancsnok Ur!

Sajnálom, hogy annyira elkéstem kívánságának megfelelni, de fényképkészletem kifogyván, újakat kellett előrendelnem s így csak ma küldhetek egy példányt. Hozzácsatoltam még az alcuthi ruházatunkat magyarázó öltözeti szabályzatot is, hogy a művész e szerint alakíthasson.«

Azon a csoportképen tehát, melyről még csak a szatmári és keszférvári és nagyváradi főparancsnok hiányoznak, felesleges bajtársunk képmásához is lesz szerencsénk.

Szóljon újra Miskolcra az ének.

Nemeslelkű férfiaknak az a tulajdonságuk, hogy nem szívesen veszik, ha tényeikről a világ beszél!

Tisztelve az ilyen nagy hazafiak nézetét nem is czélom, hanem tényeiket kidicsérve, azoknak a nagyvilág előtt tömjénezek; igenis kötelességemnek tartom bajtársaimmal egy ünnepély lefojtását megismertetni, mely ünnepély midőn tanubizonságot tesz arról, hogy — hála istennek — még mindig rendelkezünk áldozatképes polgárokkal, kik a közjóért lelkesülni tudnak, egyszersmind kötelességet szolgálnak, mert bennök azon intézmény haladását tapasztaljuk, melynek önzés nélküli apostolainak tartjuk magunkat.

Miskolcz derék városának sok jeles polgárai körül, kik nemcsak maguk, hanem megannyian a hazafiúi és polgári erényekben annyira gazdák, kik kivált ugyanis *Kun József* földbirtokos és miskolczi polgár személyében egyike a legjelesbeknek, ki tapasztalva nélkülözhetlen segítségét egy alkalmas helyen fölállítandó tűzfigyelő toronynak, várta be míg a törekvő város az egyes polgárok hozzájárulásával, költségen ezen hiányon segít, — saját költségén egy tűzfigyelő toronyt építtet, melynek költségét 5000 forint meghaladó

A figyelő torony a város közepén álló színház épület fölé emeltetett, honnan nem csak a kiterjedt város minden része, hanem a körülfekvő vidék is, különösen annak a Tisza felé fekvő sík része szabadon betekinthező és a mellett hogy a modern építkezés minden igényeinek megfelelő, úgy az építkezés mint az allarmirozó eszközök alkalmazása tekintetében, külalakjára nézve valóban a város díszére szolgál. S ha ugyan hiányosságot lehetne fölemlíteni, az az lenne csak, hogy nagyon is tüzes házastársal, a színházzal t. i. hozatott összeköttetésbe, min azonban könnyen segíteni lehet, ha a torony följárata a színház kebelétől tüzmentesen elkülönítetik.

A most leirt torony ünnepélyes átadásának leírása lévén soraimnak célja, igyekezni fogok annak lefolyását néhány szóval bajtársaimmal megismertetni.

Elkészülvén teljesen a tűzfigyelő torony, annak ünnepélyes átadása a közhasználatra folyó évi november hó 3-án történt meg. Alig ebéd után, már kezdett gyülekezni a városnak közügyekért dicséretesen érdeklődő polgársága a színház előtti téren, nem maradván el onnan sem hatósága sem előkelősége. De még a katonaság főnökei sem mulasztották el a valóban szép ünnepély fényét jelenlétükkel emelni. Budapestet *Follmann Alajos* képviselte.

Pontban 3 órakor érkezett meg kibontott zászlója alatt, a harsonák zengése mellett a miskolci önkéntes tűzoltó egyesület, kitűnő alparancsnokuk Szombathy József vezénylete alatt a színház épülettel szemben helyet foglalva arcvonalba a színházzal szemben fölállott, minek megtörténtével a vezénylő jelentését tette a főparancsnoknak Soltész Nagy Kálmánnak — ki egyuttal Miskolcz városának érdemdus, szeretett és kitüntetett polgármestere.

Átvett jelentés után a főparancsnok emelkedett szellemű, mindazonáltal rövidre szabott tömör beszéddel átadta a tűzoltóság-nak a figyelőtornyot, magyarázólag megemlítve annak a közjóra irányzott célját.

A viharos éljenekkel fogadott beszéd után a vezénylő parancsnok kirendelte az első őrséget, mely is szolgálati helyét a toronyban elfoglalva, ismertette az allarmirozó jelzéseket, minek megtörténtével a tűzoltó egyesület szemlémenetet tartva az őrtanyára vonult, a hol — habár a felavatási ünnepély szorosabb értelemben a most előadottakkal véget ért — a hálátelt szívből eredő kegyelet egy bensőbb, mindannak daczára az előbbinél mivel sem kisebb és lélekhez szóló ünnepélyt ült. Ugyanis a tűzoltó bajtársak — habár az adomány nagysága őket csak másodsorban érintette, őszinte hálájuknak kívántak az adományozó irányában kifejezést adni, midőn annak titokban készítettett élthü arcképét, az őrtanyán az ünnepelt és a polgárság kiválóbb elemeinek jelenlétében leleplezték. Valóban a könnyekig indító megghatottság volt észlelhető a jelen voltak arculatán.

Hogy ugy a közönség, mint a tűzoltóknak minél élénkebb emlékezetében maradjon az imént hallott vészjelzés, a véletlen is kívánt kicsiben résztvevő lenni, mert a midőn a közönség és tűzoltók a kegyelet ünnepélyéről egymással társalognva, a főutca felé haladtak, megkondult a rémséget előidéző harang. Egyik mellékutczában lévő hentesmester füstöldéjében tűz ütött ki, mely azonban a tömegestől tóduló derék tűzoltóbajtársak által csakhamar elfojtatott. Épen elég a harczedzett bajtársaknak szórakozásul a társasvacsorát megelőző időközre.

Esti 8 óra után tömegesen gyülekezett Miskolcz város polgárainak színe java és a tűzoltók a »Korona« czimű fogadó nagy termében, a hol a társasvacsora megtartott. Polgár és tűzoltó — voltaképen mindegyik csak polgár — megpróbált régi barátságot tükröző vegyülékben foglalni helyet, a nagy nap örömét vidám társalgás és eszmecsere közt megülendő.

A felköszöntők sorát Miskolcz város egyik országgyűlési képviselője Horváth Lajos egyleti elnök nyitotta meg, ki mély járatu, teljesen átgondolt és minden részében a képzett státusférfit jellemző beszédben adva kifejezést az ünnepély magasztosságának, éltette a mai ünnepélyre okot szolgáltató nemes férfinak kivétel nélkül általánosan nagyrabecsült és szeretett személyét.

A nagyméretű beszédet számtalan kedélyvidító és lélekemelő felköszöntő követte, mely az őszintén örülni tudó társaságot messze az éjjeli órán tul kellemes éberségben s együttlétben fentartotta.

A vidáman eltöltött estélylyel az ünnepély végbefejezését nyerte.

A m.-szigeti önk. tűzoltóegylet zászlószentelése.

Egyletünk ez évi aug. 12-én ünnepelte zászlószentelését. Zászlóval M.-Sziget koronaváros ajándékozta meg az egyletet, éven át teljesített buzgó fáradozása jutalmául. A zászló lángoló pír sima selyem köröskörül arany himzéssel, egyik oldalán Sz.-Flór. olajfestésű képe, körülte aranynyal himezve: »Istennek dicsőséget egymásnak segítség.« A másik oldalán a tűzoltójelvények babérszöru között következő felirással: »Máramarosszigeti önkéntes tűzoltóegylet. 1883.« A zászlóanya által ajándékozott nehéz selymoir szalag egyik szárnyán e szavak vannak: »Bátorság vezess siker kövessen.« A másik szárnyán: »Szöllősy Antalné a m.-szigeti tűzoltóegyletnek.«

A zászlószentelést megelőző napon az ünnepélyhez való eszközök történtek, a piaczon a r. kath. templommal szemben 12 méter hosszú és 6 méter széles sátor állíttatott fel a szegbevert szertartáshoz. A sátor igen díszesen volt fenyőágakkal díszítve, köpén egy emelvény állott a zászlót szentelő lelkészek, a zászlóár és egyleti elnök részére. A város fellobogóztatott a lakosok által, mintegy kijelenteni kívánták, hogy ez ünnepély nemcsak a tűzoltóegylet, hanem az egész városé. A vasut felé vivő utca sarkán gyönyörű diadalkapu állíttatott »Isten hozott« felirással.

A szigeti és szlatinai egyesült tűzoltócsapat szombaton 4 órakor a szlatinai sóvágók zenekara mellett kivonult 4 órai vonattal érkező vendég-tűzoltó egyleti küldöttek elé. Az általánosan megjelentek még: *Bikkál*, egyleti elnök, *Szöllősy*, polgármester, *Faukovich*, püspöki külhelynök és még sokan, hogy Isten zottat mondjanak a szívesen várt vendégeknek.

A vonat a Rákóczi induló hangjai mellett robogott a pályára, hol az érkerett tűzoltóvendégek kiszállván és sorakozva *Timár Pál* egyleti titkár által üdvözöltettek, mire a vendégek nevével *Mezey Mihály*, nagyváradi főparancsnok felelt. Az állomástól kezdve szó és mozsár-durrogás mellett történt a bevonulás az őrtanya felé, honnan a vendégek elszállásoltattak; mintegy egy órával később érkeztek a nagybányaiak, kiket a város észak keleti határára várt csapattal *Bucsinyi* egyleti alparancsnok.

Képviselve voltak a következő egyletek: u. m. Nagy-Várad, toralja-Ujhely, Sáros-Patak, Szatmár, Nagybánya, Székelyhid, Diósz Zilah, Nagy-Károly, Szilágy-Somlyó és Munkács, összesen mint 120 taggal.

Szombaton este 9 órakor az őrtanya helyiségéből, a vendég-tűzoltókat közrefogva, indult meg a szigeti csapat, a kamarai szlatinai csapatokkal, körülbelül 150 fáklyával a szlatinai sóvágók és az egylet zenekara zenéje mellett a zászlóanyához: Szöllősy által polgármesterné önagságához, hol *Bodrogi Tulcsik Gyula*, egyleti főparancsnok tartott beszédet, mire a zászlóanya elragadó választott. A fáklyás menet tisztelgett még az egyleti elnöknel és zászlót szentelő szatmári címzetes püspök: *Schmotzer Ignác* nál. A fáklyásmenet után ismerkedési estély volt a »Vadászkürtbe« melyen mintegy 200-an vettek részt. — Vasárnap reggel 5 órakor az egyleti zenekar ébresztője hangzott fel, 6 órakor kivonulás fogadás a vasuti indóháznál; 7¹/₄ órakor hosszú sorban vonultak a vendég főparancsnokok és a szigeti parancsnokok a városi szatmari küldöttségi tagokkal, a templomban helyet foglalván, kezdte a szentelési szöveget *Schönher Ágost* máramarosi főesperes gyönyörű beszédével, mely után a püspök fényes segédlet mellet misét mondott.

Mise után a templom előtti sátorba vonultunk, hol a püspök elragadó beszéde és áldása után kezdetét vette a szegkek beverése. Daczára a megindult esőnek, a sátort százan meg százan álltak körül.

Az első szegket *Schmotzer* püspök verte be az egyház nevével a másodikat a zászlóanya e szavakkal: »Istennek áldása, embe hálája legyen jutalmatok.« Őt követte *Lónyay* főispán, a felséges királyi család nevében, *Mihálka* alispán Máramaros képviselőjében, *Szöllősy* polgármester Szigetváros nevében a következő szavak kíséretében: »Szigetváros közönsége részéről midőn e szegket beverem, az egyleti elnöknek a multban kifejtett áldásos és sikeres működéséért háláérzet áthatottan, kitűzött magasztos céljának elérésére, virágzását, eset esetre diadalra jutását óhajtom.« Verték még szegket: *Schönher* r. főesperes, *Faukovich* g. k. vikárius, *Sichermann* a héber hitköz.

Koriska csendőrfőhadnagy, *Bikkal* erdőgazgató, *Szabadhegyi* jószágigazgató, *Kulin* törvényszéki elnök, *Urányi* országos képviselő, továbbá: az ügyvédi kamara, adóhivatal, illetékkiszabás, tanfelügyelőség, r. k. gimnázium, áll. tanítóképző és felsőbb leányiskola, távirtdahivatal, vasut, a kereskedő testület, Casinoegylet, műkedvelő társulat, dalkör, ifjúsági kör, takarékpénztár, hitelintézet, csizmadia, asztalos-, lakatos és fazekas-ipartársulatok képviselői, *Junk* szatmári főparancsnok, Nagybányáról: *Torday* alp., Székelyhidről *Penkert*, főp. Diószegről: *Vaday*, Ujhelyből: ifj. *Farkas* Lajos főp. Nagyváradról: *Mezey* Mihály főp. Zilahról: *Zakariás*, Szilágy-Somlyóról: *Virág*, Nagy-Károlyból: *Medvey*, Munkácsról: *Limbach*, Sárospatakról: *Bogyay*. A 25 koszorús lány nevében: Veress Mariska, a szigeti tűzoltó egylet részéről: *Bikkal* elnök, *Berthold* fő-, *Brodrogi Tulcsik* alparancsnok és *Timár* titkár. A szegverések után megkoszorúztatták a vendég tűzoltók zászlói; az ezutáni időre kitűzött díszgyakorlatot szétmosta a szakadó eső. Délben mintegy 250—300 terítékű közébed volt, este pedig a rossz idő dacára igen sikerült tánczvigalom a Malomkertben.

Hétfőn reggel kirándulás Szlatinára, ott megtekintése az ottani tűzoltócsapatnak és a Kunigunda sóaknának. A Szlatinára való menet és onnani jövet a Flecher-féle sószállító vasuti kocsiakon történt.

Szigetkamarán tartatott meg a magyar északkeleti kerületi szövetség megalakulása, illetőleg az alapszabályoknak felolvasása, melyeket *Junk Károly*, szatmári főparancsnok állított össze. Ideiglenes elnökül a nagykárolyi főp. kéretett fel. Az alapszabályok egyes pontjai megvitattatván, a szövetség megalakult s az alapszabályok felterjesztésével az ideigl. elnök bízott meg. Ezután villásreggeli, a villásreggeli közben a kamarai csapat gyakorlata, a vendégek megelégedésére, végül kirándulás Rónaszékre. Kedden a kabola polyánai (gyertyánligeti) fürdőt és vasgyárat néztük meg, este pedig bucsut mondván kedves vendégeinknek, a vonat velők elrobogott.

Hogy zászlószentelésünk oly fényesen sikerült, nagy érdeme van benné egyletünk szeretett elnökének, az alelnöknek, főparancsnoknak, titkárnak stb., de nagy, igen nagy köszönettel tartozunk a szigeti páli sz. Vinczenővéreknek, kik a zászlóelkészítése körüli teendőket faradságot nem ismervé éjet nappá tettek, és a zászlót isten dicsőségére és az ügy hasznára oly fényesen kiállítottak. Lengjen sokáig a zászló s teljesüljenek polgármesterünk szavai!

Bodrogi (Tulcsik) Gyula.

— „Székelyhidtől nem messze van Diószeg“, legalább ezt látszik bizonyítani az az erős verseny, mely még a két város tűzoltóegyleteinél is feltalálható. A székelyhidi önkéntes egyletnek június hó óta zenekara is van, melyet, miként a csurgói egylet, saját tagjaiból szervezett. A haladottabb stádium e legújabb nyilvánulását azonban addig-addig nézte irigy szemmel Diószeg, míg nem végre egy szép napon ő is meglepte a világot — tűzoltóbandával. Egyelőre ugyan csak a nagyváradai tarsegylettől kiköltözött (s ott szolgálaton kívüli állományban állott) instrumentumokon szól az ének; de azért így is jogosan mondhatja el Diószeg is, hogy nemcsak Székelyhidnak sikolt a klarinét, harsog a trombita s zug-bug a drumberdó.

— A „Ganz és társa“ vasuti kocsigyár önk. tűzoltósága a Katalinok tiszteletére, meg az egyesület segélypénztára javára, a gyári vendéglő helyiségeiben (Kőbányai ut) november hó 25-én mulatságot rendezett. A mulatságon ugy a főváros, valamint a környékbeli összes tűzoltó testületek képviselve voltak. A zászlókkal és lampionokkal csinosan feldíszített tánczteremben esti 8 órakor kezdte rá az egyleti zenekar az első csárdást, hogy azután, kicsi megszakításoktól eltekintve, abba se hagyja reggelig a csaknem mindig megújított egyes tánczdarabok játszását. Az első négyest hetven pár tánczolta.

— A diószegi önk. egyesület két jó tagját veszítette el. Az egyiket az által, hogy más városba költözött az illető, a másikat pedig végleges kiköltözködés folytán ez árnyék világából. Az utóbbi *Braddes János* köztűzoltó volt, kit november 18-án nagy részvét mellett temettek el; az előbbi pedig *Szabó Gábor*, alparancsnok, kitől egy tiszteletére rendezett bucsuestélyen váltak el, a derék férfiu távozását élénken sajnáló bajtársak. Az új alparancsnok *Csáky József* lett.

— *Kempelen Imre*, a székesfehérvári önk. egyesület érdemduzlnöke nevenapja alkalmából lelkes óvatú tárgya volt, amennyiben egy nagyszámu küldöttség által felkerestetvén, a legrokonszenvesebben üdvözöltetett. A küldöttséget, melynek tagjait az egylet parancs-

noksága és a legtekintélyesebb polgári tagok képezték *Seidel* főparancsnok személyesen vezette, s ugyanő volt ékesszavu tolmácsoló is azon igaz érzelmeknek, a mellyel a fehérvári egylet tagjai szertett s becsült elnökük iránt viseltetnek.

— Gyűlés. Bihar- és Szilágy megyék önkéntes tűzoltóegyleteinek szövetsége f. hó 27-én Nagy-Váradon választmányi ülést tart.

T Ü Z E K.

— Ujpestnek tűzkrónikája ismét két szép esettel gyarapodott. egyiket a Zaretzky-féle gyufagyár szolgáltatta mely égéseivel szinte minden évben szerepel vagy egyszer. A másik tüzeset pedig a Schoenichen által bérelt az állam tulajdonát képező hajógyár égése volt. Ez utóbbinak dimensioi megközelíték az alkotmányutczai cirkus tüzét. Annyiban meg tökéletesen hasonlított ehhez, amennyiben itt is, miként a cirkusznál, egy tüzre kiválóan alkalmas száraz és nagy faalkotmány képezte az égés objektumát.

Mert az ujpesti hajógyár igen sajátos modorban épült egy gyártelep. Egészen olyan benyomást gyakorol a nézőre mint valami telivér amerikai vállalkozónak telepe. Rozzant, fából hevenyészett viskók, melyek közt még a főépület is csak egy szánalmat keltő bódénak kinézésével birt. A tetőzet zsindey, melynek közein közvetlenül hull a szegény munkás nyakába az esővíz és az oldala, a hol t. i. egyáltalában ilyen is van, egyszerű deszkapalánk; hézagain át szabadon füttyörész be a csipős éjszakai szél. Udvarán szanaszét rendezetlen halmokbar hevernek a hajódongák s a felhasználatlanul hagyott szabad tér oly kevés, hogy az egyes farakások közt csak alig mozoghattak a munkások. Szóval az egész gyár, melyben a villanyvilágítás is csupán azért látszik behozva lenni, mivel másféle világítás csak bajjal volna használható munkahelyiségeken végig süvöltgető szélben, az egész gyár olyan benyomást tesz, mintha 1—2 éjjel tákoltatott volna össze azon célzattal hogy 1—2 évig busás jövedelmeket hajtson és azután, ha maga a tulajdonos fel nem gyújtja, hát rendezetése egyéb alig lehet, mint hogy félelmes hirben álló rozzant utszéi csárdaként állandó borzadály legyen az arramenőknek.

Ha a munkásokra nem tekintenek, a kik könnyen kenyér nélkül maradtak volna; meg ha nemcsak az volna a vész helyén a tűzoltóknak is a kötelessége a mi háboruban a katonának, t. i. a vett parancsot minden okoskodás nélkül végrehajtani: talán porig is éghetett volna ez a disztelen, sőt határozottan siralmas kinézésű gyártelep. Így azonban, mivel munkásokról volt szó és mivel a parancs ügyesen lett végrehajtva; még bravourozták is a tűzoltóink.

A tűzvész abban az épületrészben támadt, melyben a hajóács, kovács és hajóborda-hajlító műhely volt elhelyezve s a hol a hajóbordákon kívül, szurokanyagok és mindenféle egyéb készletek, sőt egészen kész hajófelszerelések is valának felhalmozva. Az épület déli részén volt a kohó, melyet nagymennyiségű faforgács szokott körül venni. Itt támadhatott a tűz, mely a mikorra a nagy ködben észrevették, már végigszaladt a kátrányos papirossal fedett tetőrészleten s nemsokára toronymagasságú lángokba borítá az egész épületet, mely (maga is fából levén, benne is iől éghető anyagok) — az uralkodó kár-

hiányában, bizonyára egész Pestig veti rémes világát. Így a sűrű ködön csak fakövörös világosság pislogott keresztül, mintegy 20 lépésnyi távolba. Odább csak az a ropogás volt hallható, mely egy ilyen kolossalis máglya égésével velejár, meg talán a füstszag árulhatta el, hogy mitől származhatik az a pattogás.

Körülbelül $\frac{3}{4}$ óra lehetett, a midőn a legelőbb avizált s legelsőnek is megjelenő ujbpesti önkéntesek, továbbá a Sternféle szeszfőző és Wolfnerféle bőrgyár tűzoltói a hely színére megérkeztek. Ezek jobbára a déli és részben az északi oldalon foglalva állást, minden erejökkel azon igyezték, hogy a gyártelep kazánházát, melyben a monarchia állítólag legnagyobb gőzdarujja, egy gygászi emelőgép van, hogy ezt megmentésék. A feladat nem közönséges volt, mert egy közbeeső traktus, mely a kazánházzal össze van építve csak *egyetlen lépésnyire* állott a kigyuladt, 20 öl hosszú és 26 láb magas kovácműhelytől. És a forróság, melyet a sok égő donga, deszka, gerenda, burkolatdarab és maga a teljesen lángba borult faépület kifejtett, szinte megközelíthetlenné tette a sziporkázó óriási máglyát. Azonfelül a lepattogó épületrészek és a lángoló nagy kalit részletei gyanánt roppant robajjal részenként beomló gerendázat, halálos veszéllyel fenyegették a közelben működőket. Nem csoda, ha sürgős segedelemért a budapesti főőrséghez is fordult a művezető (Maga a gyár bérelője Galacson volt az időszerint, Oroszország számára szállítván 2 teljesen felszerelt hajót.)

A központi őrségről a 9 óra 10 perczkor vett vészjelzésre, az önkéntesek Breuer Szilárd őrparancsnok vezetése alatt nyomban kivonultak, s három perczczel később Kempelen Béla főparancsnok személyes vezénylete alatt, a városiak is utnak indultak. Mert valóságos utazás volt ez a kivonulás. Az ujbpesti országuton oly sűrű volt a köd, hogy csak lassu ügetésben, sőt helyel-közzel lépésben volt kénytelen hajtatni az őrség. Hiába lobogott a szereken vitt fáklyák fénye, — a lovak füléig sem igen láthatott el az ember. Egy bérkocsi, mely hirlapírókat vitt a tűz színhelyére, feleuton belefordult az árokba; a ki-rendelt félszázad gyalogság pedig eltévedt az uttalan homályban és csak éjfél tájt érkezett meg a hajógyárhoz, mikor már csaknem egészen vége volt a tűznek.

A központi őrségről $\frac{3}{4}$ 10-kor érkeztek ki az önkéntesek s 1 perczczel 10 előtt a városiak. Az ujbpesti önkéntesek ekkor már a *megmentett* kazánháznak tetején folytatták szép sikerű működésüket. *Schober Béla* főparancsnok ur büszke lehet ez egy alkalomból a legénységére, melynek érdeméből mit sem von le a gyáriak segédkezése. Mert ez a segédkezés nem ártott ugyan hasznavehető emberanyagával, de az oroszlanrészt sem követelheti a maga számára. A gyáriak egyik fecskendője nem rendelkezvén szívó szerkezettel, csak meglehetősen erélytelenül — mert szaggatott működéssel — vett részt az oltásban; szivattyujok pedig hogy-hogy nem, nemsokára beiszapolódott, annyira, hogy kénytelenek voltak abbahagyni a működését.

Mikor a budapesti önkéntesek megérkeztek, veszély már csak az ujbpesti országut baloldalán fekvő keleti traktusát fenyegette a telepnek. Hogy odáig nem terjedt el a tűz erre felé is, az jó részt a meglehetősen szélcsendnek és a szikrákat előlő nagy ködnek, meg azon körülménynek köszönhető, hogy a munkások valódi elszántsággal védték

helyeket foglalta magában. A fővárosból érkezett segítség nélkül azonban aligha tarthatták volna tovább a helyzet. Mert az ujbpestiek által kelet felé szorított lángok mir jobban kezdték nyaldosni a zszindelytetőt. A veszélyezett pontra vezényelt *Pichler Ignác* csövezető azonban támogatva *Müller* társa és a nemsokára szintén actió lépő városi csövezető által: mihamar visszavonulásra kétértéte innen is a pusztító ellent. A gyártelep e szárazságának megmentése után csak a földre roskadt gerendatömegek zsarátnokát kellett végleg eloltani, a mi az északi oldalon szerelt s a Dunából taplált 2 mozdonyszivattyú és egy duplex-hydrofor által továbbított 5 sugárral tesztetett is. Az önkénteseknél a vezényletet eleinte *Breuer Szilárd*, később *Hérmán Ödön* II. osztályparancsnok vezette. A szivattyuknál *Korponay Ödön*, *Haluska János* és *Korponay János* őrparancsnokok ügyeltek fel. Csövezetőkként pedig *Pichleren* és *Mülleren* kívül *Szmetana* és *Vajda* fungáltak. Kikhez segédcsövezetők gyanánt *Nagy*, *Lendl* és *Baracs* valának beosztva.

Az oltásban budapesti önkéntes 24, ujbpesti önkéntes 20, gyári 18 és városi, Kempelen Béla főparancsnok Szczerbowski Szaniszló segédtszsten kívül 9 ember, összesen 73 tűzoltó vett részt. A visszaérkezés ideje $\frac{1}{2}$ 4 óra.

Az ujbpesti hajógyár utoljára 1869-ben égett, azonban teljesen le is égett. Most á megmentett 3 helyben (kazánház, lemezlyukgató és vaseszterga) harmadnap folytathatták a munkát.

— **A barcsi önkéntes tűzoltó egyesület** 1881. szeptember 19-én alakult meg. Ezen idő óta három tűz esete volt, az mindjárt megalakulása után 1882. január havában, ma a francia parquette-gyár szárító helyisége gyuladt csak a tűzoltók bátorságának és rendkívüli buzgalma köszönhető, hogy a tüzet lokalizálták és így több 100 frtra menő kártól mentették meg a francia telepet.*)

A második tűz eset folyó évi május 16-án volt midőn egy kis házikó égett el. A harmadik pedig hó 18-án, még pedig ismeretlen okból támadt.

A tűz délután 1 órakor az ujbarcsi részben ütött. A tűzoltók teljes felszerelésikkel azonnal megjelenés színhelyén, s habár az egész utcza mind szalmadelekből áll és daczára az uralkodó nagy szélnek, sil volna a tűzoltóknak a tüzet elnyomni, ha kellő mennyiségű vízzel rendelkezhettek volna. Az egész hosszczában azonban csak két kut van, s így a vizet kocztávolabbról kellett oda szállítani. Ehez járult még körülmény, hogy a földmives nép legnagyobb részén volt elfoglalva, s így csak későn szállíthattak nagyobb mennyiségben vizet. Így történhetett meg, hogy a tűzoltóknak önfeláldozó buzgalma mellett is csak keveset sikerült a tűz tovaterjedését megakadályozni. Ilyenkor rrettel kell még megemlékeznünk az ittlelvő katonaságnak.

Bakich százados az 53-ik gyalogezred egy század szintén azonnal megjelent a tűz színhelyen s az egész századot a tűzoltó egyesület alparancsnokának *Koncz* Imre urnak rendelkezésére bocsátotta. Összesen 19 ház és több gazdasági épület esett a lángok martalalá. Az épületek kivétel nélkül biztosítva voltak.

Kriesz Ferec
egyl. elnök

*) A francia telep hálából jutalmak kiosztásán kívül a tűzoltó egyesület alapító tagjai sorába.